

ಶಿವಾನುಭವ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ನಂ ೫೧

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ.

ಭಾಗ ೨.

(ವೀರಶೈವಾಚಾರಗಳು)

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ.

ರಾ|| ಸಾ|| ಫ. ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ,
ಬಿ ಎ ಎಲ್ ಎಲ್ ಬಿ

ವಿಜಾಪುರ.

೧೯೩೯.

ಬೆಲೆ ೨| ರೂ.

ಮುದ್ರಕರು :
ರಾವಸಾಹೇಬ- ಪಿ. ಜಿ. ಹಳಕಟ್ಟೆ
ಹಿತಚಿಂತಕ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್
ವಿಜಾಪುರ.

C41700

All rights reserved by the Author

294. 551 3
HAL N39
ವಿಜಾಪುರ

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ರಾ|| ಸಾ|| ಪಿ. ಜಿ. ಹಳಕಟ್ಟೆ
ವಿಜಾಪುರ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ವಚನರಾಷ್ಟ್ರಸಾರದ ೩ನೆಯ ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ ಇದರ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತ ವಿಷಯವು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಪರ್ಮಾಣು ಮತ್ತು ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥವು ೩ನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಾಚಾರಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ೪ ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ೧ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಚನಕಾರರು ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವರಿಸುವರೆಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಬಂಧವೇನು, ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಗತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

೨ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಾಚಾರಗಳ ಭೇದಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ವೀರಶೈವರು ಇತರ ಮತಸ್ತರಂತೆ ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವರ್ಗೀಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ವೀರಶೈವಮತದ ಸಾರವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲ್ಪಡುವುದುಂಟು.

೩ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ ವೀರಶೈವಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯ ವಾಚ್ಛಯವೇ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಆಚಾರಗಳು ಇದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಧರ್ಮಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವುದುಂಟು. ಇವು

ಉಪಾಸನಾಕಾರ್ಯಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಉಪಾಸನೆಗಳುಂಟು ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚಾರಿಸುವದುಂಟು ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮಗಳೂ ಸಂಧ್ಯಾ ಮೊದಲಾದ ಉಪಾಸನೆಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಇವುಗಳ ಬದಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಿರುತ್ತವೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಗಿಯೇ ಅವರು ಪರಮೇಶ್ವರಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯ ಆಧಾರ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕದ್ದು ಈ ವಿಚಾರಗಳಿರುವುದರಿಂದ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಅವುಗಳು ಬಹು ಭಾವಗರ್ಭಿತವೂ ಸಾರಯುಕ್ತವೂ, ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವುಳ್ಳವೂ ಇರುತ್ತವೆಂಬುದು ಅವುಗಳ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ

ಈ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ಪಾದೋದಕ, ಪ್ರಸಾದ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ವಿಭೂತಿ, ಮಂತ್ರ, ಇವುಗಳೇ ಇರುತ್ತವೆ

ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳೇ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಅಂತರಿದ್ರಿಯಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಈ ವಿಕಾಸವು ಹೇಗೆ ಜರಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಚನಕಾರರು ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸುವದುಂಟು ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಮಾತ್ರ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ

ಉಳಿದ ಐದು ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಂತ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಮನುಷ್ಯನ ಆಯಾ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮತ್ವವನ್ನೂ ಮಂತ್ರವನ್ನೂ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಜರಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳು ಉಪಾಸನೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಈ ಐದು ಆವರಣಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು.

ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ವಿವರಣೆಯ ತರುವಾಯ ಶಿವಯೋಗ ವಿಷಯವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಇದರ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸಾವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ನಿಜಸಮಾಧಿಯೂ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅವನು ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಜೆರೆದು ಬಯಲಾಗುತ್ತಾನೆ ಇದೇ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

ಈ ಮೇರೆಗೆ ನಾವು ೪ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವೀರಶೈವಾಚಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ ಇದರಲ್ಲಿಯ ವಿವೇಚನೆ ಗಳು ವಚನಕಾರರ ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಈ ಒಗೆಯ ನಿರೂಪಣಾ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಒಂದು ವಿಷಯದ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವದು ಬಹಳ ದುಸ್ತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಶಕ್ತವಾದವರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಚನಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಗೂಳಿಸಲು ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇವೆ

ವಚನಕಾರರ ವಿವೇಚನಾಪದ್ಧತಿಯೂ ತತ್ವವಿವೇಚನೆಯೂ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅಸಂಚಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಇದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಅನೇಕರಿಗೆ ಸುಜೋಧವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಆದರೆ ವಚನಕಾರರ ನಿಜ ತತ್ವ ಗಳು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದವರಿಗೆ ಹೊಸವಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥವಾದರೂ ವಚನಕಾರರ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆಯೇ ವಾಚಕರ ಅದ ರಕ್ಕೆ ವಾತ್ಸರ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾವು ಎಣಿಸಿದ್ದೇವೆ

ವಚನಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಕ್ತಿಗಳು ಕೈಬರಹದ ಪ್ರತಿಗಳಿಂದ ಎತ್ತಿಬರೆ ದವುಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವು ಒಹುಶಃ ಅಶುದ್ಧವಿರುತ್ತವೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅವು ಗಳ ಅರ್ಥಜೋಧವೂ ಸಹ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ ಸದ್ಯ ಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡುವದು ನಮಗೆ ಅಶಕ್ಯವಾಗಿರುವದ ರಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ವಿಷಾದಿಸುತ್ತೇವೆ ಆದರೂ ವಚನಗಳ ಒಟ್ಟಾರ್ಥವು ಬಹುಶಃ ಸ್ಪಷ್ಟವಿರುವದರಿಂದ ವಚನಕಾರರ ವಿಚಾರಗಳಾವವೆಂಬುದನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯ

ನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಚನಕಾರರ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾಪನೆ ಇದೆ

ವಚನಕಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅವರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳಿಂದ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಒಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವಚನಕಾರನ ಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ ಈ ಮುದ್ರಿಕಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ ಇದೆ

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಚ್ಚು ಹಾಕುವ ಖರ್ಚನ್ನು ೨೦೦ ಪುಟಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಶೋಧನ ಸಮಿತಿಯವರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ

ವಿಜಾಪುರ
ತಾ-೧೦-೧೯೩೯

ಫ ಗು. ಹಳಕಟ್ಟೆ
ಸಂಪಾದಕ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ.

ಭಾಗ ೧.

ಕ್ರಿಯೆ.

	ಪುಟ
೧ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ	೧
೨ ಪುಣ್ಯಪಾಪ	೬
೩ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ	೭
೪ ಕರ್ಮಚ್ಛೇದನ	೮
೫ ಅಂಗಲಿಂಗ	೧೧
೬ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು	೧೪
೭ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲೇಪನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು	೧೭
೮ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಮಾಡುವುದು	೧೯
೯ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪೇಕ್ಷಿಸಕೂಡದು	೨೦
೧೦ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು	೨೨
೧೧ ಸಕಲಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು	೨೪
೧೨ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು	೨೫
೧೩ ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡೂ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವು	೨೬
೧೪ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ನಿರಪ್ಪಾವನ್ನಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು	೨೭
೧೫ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು	೨೯
೧೬ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು	೩೦
೧೭ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಥೆಗೊಳಿಸಬಾರದು	೩೨
೧೮ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು	೩೩
೧೯ ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುವುದು	೩೫
೨೦ ದಾಸೋಹ ಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು	೩೬
೨೧ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಬಾರದು	೩೮
೨೨ ತಾಮಸ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು	೩೯

೨೩	ಗೃಹಲಿಖನನ್ನು ನೋಡದೆ ಮಾಡುವುದು ...	...	೪೧
೨೪	ಹಿಂದಿನವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಭಾವಿಸದಿರು	..	೪೨
೨೫	ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವುದು ...	..	೪೩
೨೬	ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವುದು	...	೪೪
೨೭	ಅನುಭಾವಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು ..	...	೫೦
೨೮	ಶರಣರ ವಚನಾನುಭವದಂತೆ ನಡೆವುದು		೫೩
೨೯	ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ		೫೫
೩೦	ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದು		೫೭
೩೧	ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು ..		೫೮

ಭಾಗ ೨.

ಆಚಾರ ಭೇದಗಳು.

೩೨	ಆಚಾರದ ಮಹತ್ವವು ...	..	೬೧
೩೩	ಆಚಾರದ ಪರಿಣಾಮಗಳು		೬೧
೩೪	೫೦ ತರದ ಆಚಾರಗಳು ...	.	೬೩
೩೫	ಬಸವಣ್ಣನ ೫೨ ವಿಧದ ಇರವು		೬೫
೩೬	೩೨ ಕಲೆಗಳು		೬೬
೩೭	ಷಡ್ವಿಧ ವ್ರತಗಳು		೬೭
೩೮	ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು		೬೭
೩೯	ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಚರಣೆಗಳು		೬೯
೪೦	ಪಂಚಾಚಾರ ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು		೭೧
	(೧) ಪಂಚಾಚಾರಗಳು		೭೧
	(೨) ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು		೭೪
	(೩) ಪಂಚಾಚಾರ ಸಪ್ತಾಚಾರ ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು		೭೬

ಭಾಗ ೩.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು.

೪೧	ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ	೭೮
೪೨	ಅಂತರಂಗ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು	೮೦

೪೩	ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಸಾಧನೆ	..	...	೮೧
	ಸ್ಥೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ			೮೧
	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪದಲ್ಲಿ		.	೮೩
	ಕಾರಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ			೮೩

ಗುರು.

೪೪	ಗುರುವಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು			೮೪
೪೫	ದೀಕ್ಷೆಗುರು ಶಿಕ್ಷಣಗುರು ಜ್ಞಾನಗುರು			೮೯
೪೬	ಯೋಗ್ಯ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು			೯೧
೪೭	ದೀಕ್ಷೆಯ ತತ್ವಗಳು			೯೩
೪೮	೨೧ ದೀಕ್ಷೆಗಳು		.	೯೬

(ಅ) ತ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ

೧	ಅಜ್ಞಾ ದೀಕ್ಷೆ			೯೭
೨	ಹಿರವಾ ದೀಕ್ಷೆ			೯೮
೩	ಸ್ವಸ್ತಿಕಾರೋಪಗ ದೀಕ್ಷೆ			೯೯
೪	ಕಲರಾಘೋಷ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೦
೫	ವಿಭೂತಿಪಟ್ಟಿ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೦
೬	ಲಿಂಗಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೨
೭	ಲಿಂಗಸಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೩

(ಬ) ಪುಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ

೧	ಸಮಯ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೪
೨	ನಿಸ್ಸಂಸಾರ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೪
೩	ನಿರ್ವಾಣ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೫
೪	ತತ್ತ್ವ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೫
೫	ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೬
೬	ಅನುಗ್ರಹ ದೀಕ್ಷೆ			೧೦೭
೭	ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ದೀಕ್ಷೆ	..		೧೦೮

(೪) ವೇದಾದೀಕ್ಷೆ

೧	ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ ದೀಕ್ಷೆ	...	.	..	೧೦೯
೨	ದೃಢವ್ರತ ದೀಕ್ಷೆ	...	...	..	೧೦೯
೩	ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಪಿತ ದೀಕ್ಷೆ			..	೧೧೦
೪	ಅಹಿಂಸಾ ದೀಕ್ಷೆ				೧೧೧
೫	ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ದೀಕ್ಷೆ	...	...	.	೧೧೨
೬	ಮನೋರ್ಲಯ ದೀಕ್ಷೆ	...	..		೧೧೩
೭	ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತಿ ದೀಕ್ಷೆ				೧೧೩
೪೯	ತಾನುಸದೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು				೧೧೪
೫೦	ದೀಕ್ಷೆಯಾದವನಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ				೧೧೭
೫೧	ಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮಘಾತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ				೧೧೮
೫೨	ದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು				೧೧೯
೫೩	ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸ್ಥಾನಗಳು	...	.		೧೨೦
೫೪	ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ	..	..		೧೨೨
೫೫	ಶಿಷ್ಯೋಪದೇಶ	.	.	...	೧೨೩
೫೬	ಗುರುಶಿಷ್ಯಸಾಮರಸ್ಯವು	...	...	...	೧೨೬

ಲಿಂಗ.

೫೭	ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪು	..	..	..	೧೩೧
೫೮	ಲಿಂಗಭಕ್ತರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ			.	೧೩೩
೫೯	ಲಿಂಗಾಯತ, ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ, ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತ				೧೩೪
೬೦	ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ				೧೩೪
೬೧	ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನಗಳು	.	..		೧೩೭
	ದೇಹದಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ			.	೧೩೭
	ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ				೧೩೭
೬೨	ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು			.	೧೩೮
೬೩	ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಪೂಜೆ		.		೧೪೦
೬೪	ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ	..		.	೧೪೩
೬೫	ಭಾವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ	...			೧೪೫

೬೬ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ

			ಪೂಜೆ	೧೪೬
೬೬	ವದ್ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ	..	..	೧೪೬
೬೮	ನವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ	..	..	೧೪೮
	೧ ನೇ ವಚನ	..	...	೧೪೮
	೨ ನೇ ವಚನ	...	...	೧೫೩
೬೯	ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗ	..	...	೧೬೬
೭೦	ಷಡ್ ಸ್ಥಲಯುಕ್ತ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ವಿಧಿ	.	...	೧೬೭
	೧ ನೇ ವಚನ	...	..	೧೬೭
	೨ ನೇ ವಚನ	...	...	೧೬೯
೭೧	ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ಸಮಾಲೋಚನೆ		...	೧೭೫
೭೨	ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪ		...	೧೮೦
	ಜಪ			೧೮೦
	ನಿಯಮಗಳು			೧೮೦
	ಆಸನಗಳು			೧೮೧
	ಆಹ್ವಾನವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ			೧೮೨
	ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂಜೆ, ಲಿಂಗ			
	ಪೂಜೆ, ಜಂಗಮಪೂಜೆ			೧೮೨
	ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಾವ			೧೮೨
೭೩	ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ			೧೮೩

ಜಂಗಮ.

೭೪	ಜಂಗಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	೧೮೮
೭೫	ಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ	೧೯೧
೭೬	ಗುರು ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ	೧೯೩
೭೭	ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ	೧೯೫
೭೮	ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತ ಸಂಬಂಧ	೨೦೦
೭೯	ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಬಂಧ	೨೦೧
೮೦	ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ	೨೦೨
೮೧	ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು	೨೦೭

೮೨	ತನಗೂ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ	೨೦೮
೮೩	ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆ ..	೨೧೨
೮೪	ಶುದ್ಧಾಚಾರದಿಂದ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆ	೨೧೪
೮೫	ಅರ್ಪಣದಿಂದ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆ	೨೧೫
೮೬	ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಾಮರಸ್ಯ	೨೧೬

ಭಾಗ ೪.

ಶಿವಯೋಗ.

೮೭	ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕಶಕ್ತಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವ	೨೨೩
೮೮	ನಿಜಸಮಾಧಿ	೨೩೧
೮೯	ಬಯಲು	೨೩೪

ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ

ಭಾಗ ೩.

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ.

ಕ್ರಿಯೆ.

ವಚನಕಾರರು ಕ್ರಿಯೆ ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕರ್ಮ, ಆಚಾರ, ಕ್ರಿ, ಮಾಟ, ಈ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ದುಂಟು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಭಿನ್ನಾರ್ಥಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಕ್ರಿಯೆ ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ

ಕ್ರಿಯೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ.

ವಿವರಣೆ: - ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಎಂದೂ ತಪ್ಪಲಾರವು ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅವನು ಭೋಗಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕು. ಅವನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಮರಸ್ಯವು ಅಥವಾ ಮೋಕ್ಷವು ಲಭಿಸುವದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತ ಹೋಗುವನು ಮನುಷ್ಯನು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರನಿದ್ದಾನೆ ಅದರ ಅವನು ತನ್ನ ಈ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಕೆಲವು ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸರಿಸಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸೀಮೆ ಇದೆ ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇವೆ (ವಚನಗಳು ೨, ೪, ೬) ವೀರಶೈವರು ಜಗತ್ತು ಮಾಯೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲ ಅದು ನಿಜವೆಂತಲೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ ಇಂಥ ಜಗತ್ತನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಆತನಿಗೇಯಬೇಕು ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ಪರಿ

ಣಾಮಗಳು ತನಗೆ ತಾಕದಂತೆ ಅವನು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವನು ವರ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅವನಿಗೆ ಅಂಟುವದಿಲ್ಲ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ರೀತಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧತೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲ, ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ವಚನಗಳು

೧ ಮಾಡದೆ ಮೋಕ್ಷವ ಹಡೆದು ಹೋದರೆಂಬ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿ ಹಿರೇನಯ್ಯಾ? ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲವು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪದು ಮಾಡಲೊಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಬರುವದದು ದೂರಾಗದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨ ಕಾಣದುದನೆಲ್ಲವ ಕಾಣಲಾರೆನಯ್ಯಾ! ಕೇಳದುದನೆಲ್ಲವ ಕೇಳಲಾರೆನಯ್ಯಾ! ದ್ರೋಹವಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶಿವನಲ್ಲಿ ಸೀಮೆಯಯ್ಯಾ! ಒಲೆಯ ಮುಂದಿದ್ದು ಮಾಡದ ಕನಸ ಕಾಂಬುವರನೊಲ್ಲನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಸಂಗ ಮದೇವಾ

೩ ಅನೇನು ಮಾಡುವದೆಲ್ಲವನು ನೀನೇ ಅಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅದು ಮಾಣಲಿ, ನಿಮ್ಮಾಣತೆ ಕಾಣಬಾರದ ಘನವ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಹೇಳಬಾರದ ನಿಜವ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ತೋರಬಾರದ ಘನವ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಬಂತೆ ಮಾಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧನಾಧಯ್ಯ.

೪ ಸುಖ ಬಂದರೆ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವೆನ್ನೆನು ದುಃಖ ಬಂದರೆ ಪಾಪದ ಫಲವೆನ್ನೆನು. ನೀ ಮಾಡಿದೊಡಾಯಿತ್ತೆಂದೆನ್ನೆನು ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಕರ್ತುವೇ ಕಡಿ ಎಂದೆನ್ನೆನು ಉದಾಸೀನವಿಡಿದು ಶರಣೆನ್ನೆನು ಕೂಡಲಸಂಗ ಮದೇವ ನೀ ಮಾಡಿದುಪದೇಶವು ಎನಗೀ ಪರಿಯಲಿ ಸಂಸಾರದ ಸವಿಯ ಬಳಸುವೆನು

೫ ಮಾಡುವುದಯ್ಯ ಮರುಳುಗೊಂಡಂತೆ ವರ್ಮವನರಿಯದೆ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಕರ್ಮವ ಬೆಳಸು, ಸುಯಿಧಾನದ ಕೇಡು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅನುವನರಿದು ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಭವಭಂಗದೋಟೆ

೬ ವರ್ಮವಿಡಿದು ಮಾಡುವಂಗೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ, ಕವಲು ಇಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಕಂಡೊಬ್ಬರು ಡೆಮ್ಮೆಯ ಪೃಥಿಯ ಬಿಮ್ಮಿಲಿ ಮಾಡುವನನ ವಿಧಿಯ ನೋಡಾ' ಸಜ್ಜನ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ತ್ವಿಯವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಯ ನಿಮಗ ಗೈಯ್ದುದನರಿದು, ಈ ಪರಿಯಲ್ಲ ಮಾಡುವನು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನು

೭ ಸಂಚಿತಾದಿ ಕರ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಜೀವಂಗಳ್ದದೆ ಶಿವಸ್ವರೂಪನಿಗೆಲ್ಲೆಯದೋ? ಆಡುವ ಗೊಂಬೆಯನು ಅಡಿಸುವಾತಂಗಳ್ದದೆ ಆಡುವ ಗೊಂಬೆಯಗೆಲ್ಲೆಯದೋ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯು? ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯ ಇವರಿ ರವ ಸ್ವತಂತ್ರನಿಗಳ್ದದೆ ಅಸ್ವತಂತ್ರನಿಗೆಲ್ಲೆಯದೋ?

೮ ಮನೋ ಶಬ್ದ ನಪುಂಸಕ' ಎಂಬ ನ್ಪಾಯಜ್ಞನ ಮಾತು ಪುಸಿಯಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಶಬ್ದ ನಪುಂಸಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಪುಲ್ಲಿಂಗವಾದರೆ ಆ ಶಬ್ದ ವಾಣಿಗೆ ತಿಳಿದ ದೇ ಹೋಯಿತ್ತಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯ

೯ ಮೃತ್ತಿಕೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಡಿಕೆಗಳು ನೂರಾರು ಮನ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು ನೂರಾರು ಜನಕ ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಸಂತತಿಗಳು ನೂರಾರು. ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಚಿನ್ಮಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತುಗಳು ನೂರಾರು.

೧೦ ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಮಾನೋದಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದನಯ್ಯ ಸೂರ್ಯನು ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ತಾನಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೧ ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಪಂಚಕರಣಗಳಿರವ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಮನವೆಂಬುದು ಸಂಕಲ್ಪ, ವಿಕಲ್ಪ ಕ್ಷೌಳಗಳಾಯಿತ್ತು ಇಲ್ಲದುದ ಕಲ್ಪಿಸುವದೇ ಸಂಕಲ್ಪ ಇದ್ದದ ಅರಿಯದುದೇ ವಿಕಲ್ಪ ಕಲ್ಪಿಸಿ ರಚಿಸುವದೇ ಬುದ್ಧಿಯಯ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಮಾಡು

ವುದದು ಚಿತ್ತವಯ್ಯ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕೆ ನಾನೆಂಬುವುದು ಅಹಂಕಾರವಯ್ಯ. ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ಭಾವ ಶಿವಕೃತ್ಯವೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವಯ್ಯ ಅರಿಯದ ಅರಿವು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಮೋಕ್ಷದ ಇರವು ನೋಡಾ. ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ ನೋಡಾ ಯೋಗಿನಾಥಾ

೧೨ ಬ್ರಹ್ಮೋಪದೇಶವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮದೊಡನೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸ ಬೇಡ ಕಾಲಜ್ಞಾನವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕರ್ಮವ ಹಳೆಯಬೇಡ. ಶಿವಜ್ಞಾನ ದೀಪ್ತಿ ತಲೆದೋರಿತ್ತೆಂದು, ಶಿವಶರಣರೊಡನೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಬೇಡ ಈ ತ್ರಿವಿ ಧದುತ್ಪತ್ತಿ ಸಲ್ಲದು ಈ ವೇಶಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ?

೧೩ ಯೋಗಿಯ ಹೊಲಬು ಯೋಗಿಯಾದವಂಗಲ್ಲದೆ ಇತರ ನರಂಗೆ ಸಾಧಿಸಬಾರದು ಕೇಳಯ್ಯ ! ಧಾತುವಾದವದು ರಸವಾದಿಯಾ ದವಂಗಲ್ಲದೆ ಇತರ ನರಂಗದು ಸಾಧಿಸಬಾರದು ಕೇಳಯ್ಯ ! ನೋಡಿ ಮಾಡುವುದಾದಡೆ ಭವವೆಲ್ಲಿಹುದು, ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಲ್ಲಿಹುದು ಹೇಳಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಯ್ಯ ?

೧೪ ಮಾಟವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವದೇಕೋ ? ಕೂಟವಿಲ್ಲದ ಮಾಟವ ದೇಕೋ ? ಮಾಟ ಕೂಟವೆರಡರನುವನರಿಯಬೇಕು ಸಟಿಯಿಲ್ಲದೆ ದಿಟವ ರೂಢಿಸಿ ಸಯವಾಗಬೇಕು ಮಾಟ ಕೂಟವೆರಡರನುಮತದಿಂ ದವೇ ಭಕ್ತಿರತಿಯಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೫ ಮನದಲ್ಲಿದ್ದು ಕಾಯದಲ್ಲಿದ್ದವ ಶತ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷ ಕಾಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಮನದಲ್ಲಿದ್ದವ ಮೂರು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷ ಕಾಯ ಮನೋಯುಗದಲ್ಲಿದ್ದವ ಮೋಕ್ಷರೂಪು ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಾ

೧೬ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಂಗಳ ತಪ್ಪಿಸಿಹೆನೆಂದರೆ, ತಪ್ಪದು ನೋಡಯ್ಯ ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ, ಎನಗಿನ್ನೆಂತೋ ಎಂದೆನ್ನ ಬೇಡ “ನಾ ಭುಕ್ತಂ ಕ್ಷೀಯತೆ ಕರ್ಮ” ಎಂಬ ಕೃತಿ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

೧೭. ಅಂಜಿದರಾಗದು. ಅಳುಕಿತರಾಗದು ವಜ್ರ ಪಂಜರದೊ ಳಗಿದ್ದರೆ ಆಗದು ತಪ್ಪದೆಲವೋ ಲಲಾಟ ಲಿಖಿತ ಕಕ್ಕುಲತೆಬಟ್ಟರೆ

ಆಗದು ನೋಡಾ. ಧೃತಿಗೆಟ್ಟು ಮನ ಧಾತುಗೆಟ್ಟರೆ, ಬಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೧೮ ನಾಳೆ ಬಪ್ಪದು ನಮಗಿಂದೇ ಬರಲಿ. ಇಂದು ಬಪ್ಪದು ನಮಗಿಗಲೇ ಬರಲಿ ಇದಕಾರಂಜುವರು? ಇದಕಾರಳಕುವರು? “ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ” ಎಂದುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವ ಬರೆದ ಬರಹ ತಪ್ಪಿಸುವರೆ, ಹರಿಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳವಲ್ಲ

೧೯ ಕಾಯದ ಕಳವಳಕಂಜಿ ಕಾಯಯ್ಯ ಎನ್ನೆನು. ಜೀವ ನೋಪಾಯಕ್ಕಂಜಿ ಈಯಯ್ಯ ಎನ್ನೆನು ಯದ್ಭವಂ ತದ್ಭವತಿ. ಉರಿ ಬರಲಿ, ಸಿರಿ ಬರಲಿ, ಬೇಕು ಬೇಡೆನ್ನೆನು ಅನು ನಿಮ್ಮಹಾರೆನು. ಮಾನವರ ಬೇಡೆನು. ಆಣೆ ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೨೦ ಆಯುಷ್ಯ ತೀರಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಮರಣವಿಲ್ಲ ಭಾಷೆ ತೀರಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂಜಲೇಕೋ ಲೋಕವಿಗರ್ಭಣಿಗೆ? ಅಂಜಲೇಕೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ನಿಮ್ಮಾಳಾಗಿ?

೨೧ ಕೋಣನ ಹೇರಿಂಗಿ ಕುನ್ನಿ ಬುಸುಗುತ್ತ ಬಾಲವ ಬಡಿ ವಂತೆ, ತಾವು ನಂಬರು ನಂಬುವರನು ನಂಬಲೀಯರು ತಾವು ಮಾಡರು ಮಾಡುವರನು ಮಾಡಲೀಯರು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರ ಕಂಡು ಸೈರಿಸಲಾರದವರ ಕೂಗಿಡೆ ಕೂಗಿಡೆ ನರಕದಲಿಕ್ಕುವ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

೨೨ ನುಡಿದಿಹೆನೆಂಬೆ. ಉಲುಹಿನ ಗಲಭೆಯ ತೋಟ ಬಿಡದು ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ತಿರುಗಿ ಕಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಕಾಲನ ಎಡೆಯಾಟ ಬಿಡದು. ಎನಗೆ ಗರ್ವ ಮೊದಲಾದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ವೆಗಳವಾಯಿತ್ತು ಉಭ ಯದ ತೋಟಿಯನ್ನೂರಿಗೆ ಹೇಳುವೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೨೩ ಕಾಯ ನಾನೆಂದರೆ ಕರ್ಮಕಾಂಡಿ ಸಕಲ ಕ್ರಿಯೆ ಈಶಾ ಪ್ಪಣವೆಂದರೆ ಭಕ್ತಿಕಾಂಡಿ. ಸಕಲ ಕರ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನ ಕಾಂಡಿ ಕಾಂಡತ್ರಯವಿಲ್ಲದಖಂಡನ ತೋರಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಮಣ್ಣು ಪಾವ.

೨೪ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳೆಂಬುವು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟವು ಕಂಡಿರೇ
ಲಯ್ಯ ಎಂದಡೆ ಸ್ವರ್ಗ, ಎಲವೋ ಎಂದಡೆ ನರಕ ದೇವಭಕ್ತ ಜಯ
ಜೀಯ ಎಂಬ ನುಡಿಯೊಳಗೆ ಕೈಲಾಸವೈದದೇ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ?

೨೫ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವೆಂಬುಭಯ ಕರ್ಮವನಾರು ಒಲ್ಲರಯ್ಯ? ಇವನಾರುಂಬರು? ಕಾಯ ತಾನುಂಬರೆ, ಕಾಯ ಮಣ್ಣು ಜೀವ
ತಾನುಂಬರೆ, ಜೀವ ಬಯಲು ಈಯುಭಯ ನಿರ್ಣಯವ ಕೂಡಲ
ಸಂಗಮದೇವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಲ್ಲ

೨೬ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಗಳು ನೋಡಯ್ಯ! ಮನ
ಸಿನ ಕಾರ್ಯವೆ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ನೋಡಯ್ಯ! 'ಮನೋ ಕಾರ್ಯಂ
ಜಗದ್ಭೇದಂ' ಎಂಬುದು ಪುಸಿಯಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೨೭ ಮಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಪುಣ್ಯವ ಪಡೆವೆನೆಂಬವನ ಭಾಷೆ ಹೊಲ್ಲ
ಹೊಲ್ಲ ಮಣ್ಣಿನ ಪುಣ್ಯ ಮುಕ್ಕುಣ್ಣಿನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು ನೀರಿನ
ರೆದು ಪುಣ್ಯವ ಪಡೆವೆನೆಂಬುವರ ಭಾಷೆ ಹೊಲ್ಲ ಹೊಲ್ಲ ನೀರಿನ ಪುಣ್ಯ
ನಿರಂಜನ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಿಮಿರಿತ್ತು ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ ಪಾಪವ ಕಳೆವ
ನೆಂಬುವರ ಭಾಷೆ ಹೊಲ್ಲ ಹೊಲ್ಲ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿ ದೇವತ್ತ ಪಡೆವೆನೆಂ
ಬುವರ ಭಾಷೆ ಹೊಲ್ಲ ಹೊಲ್ಲ ದೇವಾಲಯದ ಪುಣ್ಯ ಅರ್ಥೋಮುಖಿಗೆ
ಸೇರಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಭಕ್ತರನಾರನು ಕಾಣೆ ಕೈಕೊಂಡ ಜಂಗಮರನಾ
ರನು ಕಾಣೆ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

೨೮ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳೆಂಬುವವಾರಿಗರಿಕೆಯುಂಟಯ್ಯ? ಪುಣ್ಯ
ವಂತಿರಲಿ, ಪಾಪವಂತಿರಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪಡೆವುದದು ಪುಸಿಯಲ್ಲ ಇದು
ಕಾಕು ಭಾಷೆ ಎಂದು ಸೂಜಿಸಿದವಗೆ ಸಂಪದಾದಿಶಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಒರುವದೇ
ನಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಸ್ವರ್ಗ ನರಕ.

೨೯. ಸ್ವರ್ಗವೆಂದರೆ ಸುಖಕ್ಕೆ ನಾನು, ನರಕವೆಂದರೆ ಬಾಧೆಗೆ ನಾನು ಸುಖವೆಂದರೆ ಪುಣ್ಯ, ನೋವೆಂದರೆ ದುಃಖ ಸುಖವಿಲ್ಲೋ ಗಮಾದಲ್ಲಿ ದುಃಖವೆನಿಸಿತ್ತು ದುಃಖವಿಲ್ಲೋಗಮಾದಲ್ಲಿ ಸುಖವೆನಿಸಿತ್ತು ಸುಖಸುಖವೆಂದರಿಯಬಾರದು ನೋದಲು ಹಿಡಿದ ಸಂಗತಿಯಿಂದ ಸುಖ ಸಂಗದಿಂದ ದುಃಖ ನೋಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

೩೦ ಸುಖಕ್ಕೆ ದೈವವೆಂದು, ದುಃಖಕ್ಕೆ ವಿಧಿಲಿಸಿಯೆಂದು, ಸುಖಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯವೆಂದು, ಸುಖಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆಂದು, ನುಡಿವರಯ್ಯಾ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು ಸುಖವೇ ದೈವವೆನಲಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿಯ ಬಂದಿತು ಸುಖವು ದೈವವಲ್ಲ ದೈವವದು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಕೂಟ.

೩೧ ಜಡ, ಅಸತ್ಯ, ದುಃಖ, ಅನಿತ್ಯ, ಖಂಡಿತವೆಂಬೈದು ಲಕ್ಷಣ ಮಾಯಾತ್ಮಕವಯ್ಯ ವೃಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಶಶ ವಿಷಾಣಾದಿಕವೇ ಅಸತ್ಯ ವಯ್ಯ ಮೂಢಮಯ ಕಲ್ಪು ಮೊದಲಾದವೇ ಜಡದೃಶ್ಯ ನೋಡಯ್ಯ. ರಜೋ ಗುಣಿಯಸಹ್ಯ ವೃತ್ತಿ ದುಃಖ ಕಂಡಯ್ಯ ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹಾದಿಕವೆ ಅನಿತ್ಯ ಕಂಡಯ್ಯ ಕಾಲ ಪರಿಚ್ಛೇದಾಧಿಕವೇ ಖಂಡಿತ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೩೨ ಕೈಲಾಸ ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಬಡಿದಾಡುವ ಅಣ್ಣಗಳಿರಾ ಕೇಳಿ ರಯ್ಯಾ ಕೈಲಾಸವೆಂಬುದೊಂದು ಭೂಮಿಯೊಳಿರುವ ಹಾಳು ಜಿಟ್ಟ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲ ಜೀವಗಳೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚಂದ್ರಶೇಖರನು ಬಹು ಎಡ್ಡ ಇದರಾಡಂಬರವೇಕಯ್ಯ? ಎಮ್ಮ ಪುರಾತನಿಗೆ ಸದಾಚಾರ ದಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವ ತಿಳಿದು ನಿಮ್ಮ ಪಾದಸದ್ಭೂ ದೂಳು ಬಯಲಾದ ಪದವಿಯೇ ಕೈಲಾಸವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

೩೩ ತಪವ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗವ ಸಡೆದಿಹೆನೆಂಬವನ ಮುಖವನೋಡ ಲಾಗದು ಮಾಡಿಗ ಡೋಹರ ಶ್ವಪಚರ್ನಿಚಗುಣವುಳ್ಳರು ಹೋಹುದಿಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗವೇನಯ್ಯ? ಲಿಂಗದ ಕುರುಹ ತಿಳಿದು ಲಿಂಗ ಗುಣ ನೇತಿಗಳೆದು ಲಿಂಗವಾದುದೇ ಸ್ವರ್ಗ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

ಕರ್ಮಭೇದನ.

ವಿವರಣೆ: — ಕರ್ಮಗಳು ಬೆನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಅದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಡಲು ಶಕ್ಯವಿದೆ ಅವನು ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿವನಿಗರ್ಪಿಸಿ ಭೋಗಿಸಬೇಕು ಆತ್ಮನೈವೇದ್ಯ ಮಾಡಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಷಟ್ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕು ಇಂಥ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಕರ್ಮಗಳು ಲಯ ಹೊಂದುವವು

ವಚನಗಳು.

೩೪ ಮುನ್ನ ಉಳ್ಳ ಕರ್ಮ ಬೆನ್ನು ಬಿಡದು ನೋಡಾ ಜಾತಿ ವಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೀವಿ ಭೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮತ್ತೆಮತ್ತೆ ಪಾಪವ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕವನೆಯ್ದುವ ಕರ್ಮಗಳು ಕಣ್ಣು ಗೆಟ್ಟು ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪವ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ರಾಟಳದಂತ ತನುವ ತೋರುತ್ತ ಬಿಡುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತಿಹರಲಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನನಿಯದ ಕರ್ಮಗಳು ನೋಡಾ

೩೫ ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಕರ್ಮಗಳು ಬೆನ್ನು ಬಿಡುವು ನೋಡಾ ಆರನಾದರೂ ಮೂಗರ ಮಾಡಿ ಕಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿಹವು ನೋಡಾ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಬಿಡೆಂದರೆ ಬಿಡುವುದೆ ? ಮುಂದ ಉಂಡಲ್ಲದ ತೀರದು ನಿಜ ಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿಲಿ ನೋಡುವನ್ನಕ್ಕ ಉಂಡು ತೀರದು ಕರ್ಮ

೩೬ ಮನೋವಾಕ್ಪಾಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಕರ್ಮ ತೊಟ್ಟನೆ ತೊಳಲಿಸಿ ಬಳಲಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಬಿಡದು ಕರ್ಮವ ಮೀರಿ ನಡೆವ ಬಲ್ಲಿದರನಾರನೂ ಕಾಣೆ ಬೊಮ್ಮವಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಕ್ಕೀಡಾದರು ಕರ್ಮವಜಹರಿಗಳ ಬಾರದ ಭವದಲ್ಲಿ ಬರಿಸಿತ್ತು ಕಾಣದ ದುಃಖವ ಕಾಣಿಸಿತ್ತು ಇನ್ನುಳಿದವರ ಪೇಳಲೇನುಂಟು ? ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಅಧೀನವಿಡಿದು ಕಾಣುವ ಕರ್ಮದ ಬಲಹ ನೋಡಾ.

೩೭ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಭೋಗಿಸಲೈ ಈಡಾಯಿತ್ತು ಈಗ ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಿದ ಬೆಳೆಯನುಂಬಂತೆ ಬಪ್ಪದ

ತಪ್ಪದು ಈ ಕರ್ಮ ಉಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಆರಿಗಾದರೂ ಬಳಲಿಕೆ ಬಿಡದು ಕಾಣಾ
ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೩೮. ಶಿವಭಕ್ತಿ ತತ್ವರನಾದ ಮಹಿಮನು ವಿಷಯಭ್ರಮೆ ಪುರುಷ
ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಆಗಮಿ ಕರ್ಮ ನಾಶವಾಯಿತ್ತು ಸಂಚಿತ
ಕರ್ಮ ವಿಷಯಾಸಕ್ತಗೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆನಿಸುವುದು ಶಿವಧ್ಯಾನೈಕಚಿತ್ತಗೆ
ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ ಅವೇನುಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಶಿವಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದ
ಅದು ಬೆಂದುಹೋಹುದಾಗಿ ಇಚ್ಛಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆಂದು ಅನಿಚ್ಛಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧ
ವೆಂದು ಪ್ರಾರಬ್ಧವೆರಡಾಗಿಹುದು ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವು ಭೋಗಾದಿಗಳಿಂದ
ಕ್ರಯ ಹೊಂದುವುದಾಗಿ ಅದು ಭೋಗಿಸದಲ್ಲದೆ ತೀರದು ಅನಿಚ್ಛಾ ಪ್ರಾರ
ಬ್ಧದಿಂದ ಮುಂದ ಸುಖವಹುದು ಇಚ್ಛಾ ಪ್ರಾರಬ್ಧದಿಂದ ದುಃಖವಹು
ದಾಗಿ, ಆ ದುಃಖದಿಂದ ಸಂಸಾರವೃಕ್ಷ ಬೇರುವರಿವುದು ಸಂಸಾರ ವಿರ
ಕ್ತಗೆ ಹುರಿದ ಬೀಜದಂತ ಅಂಕುರನಷ್ಟವಾಗಿಹುದು ಆ ಶಿವನೊಡನೆ
ಕೂಡಿ ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೆಂಬ
ನಿಜವನೆಯ್ದು ವನು

೩೯ ನಿಜವನರಿದು ನಿರ್ಮಲಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಕರ್ಮರಹಿತ ಶಿವ
ಯೋಗಿ ಕರ್ಮಕಾಯಸ್ಥ, ಕರ್ಮಭೋಗಿಯಲ್ಲ, ಕರ್ಮಾಧೀನನು ತಾ
ಮುನ್ನವೇ ಅಲ್ಲ ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಹಣ್ಣು ರಸ ತುಂಬಿ
ತೊಟ್ಟು ಕಳೆದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ವೃಕ್ಷವನಡರಿ ತೊಟ್ಟು ಹತ್ತುವುದೇ ಹೇಳಾ?
ಆಗಮಿ ಪರಪಕ್ವವಾಗಿ ಸಂಚಿತವಾಯಿತ್ತು ಸಂಚಿತ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ
ಪ್ರಾರಬ್ಧವಾಯಿತು ಇನ್ನು ಕರ್ಮ ಉಂಟೇ? ಇಲ್ಲವಾಗಿ ನಿಜ ಗುರು
ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಶರಣರು ಕರ್ಮರಹಿತರು

೪೦ ಕರ್ಮರಹಿತನಾದ ನಿರ್ಮಲನಿತ್ಯಗೆ ಮಾಯಾ ಭ್ರಮೆ
ಇಲ್ಲ ಮಾಯಾಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಮನದ ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವಿಲ್ಲ ಮನದ
ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವಿಲ್ಲವಾಗಿ ವಿಷಯಾಭಿಮಾನವಿಲ್ಲ ವಿಷಯಾಭಿಮಾನ
ವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವಿಲ್ಲ ಇವಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಿಜಗುರು
ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಶರಣ ನಿರ್ದೇಹಿ

೪೧. ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಂಗಳನರಿದ ಮುನ್ನ, ಅನೇಕ ಭವಂಗಳಲ್ಲಿ
ನಿಮ್ಮ ನಿಲವನರಿದು ಕೆಟ್ಟನಯ್ಯಾ. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶರಣುಮೊಕ್ಕ

ನಾಗಿ, ನಾ ನಿಮ್ಮನೆಂದೂ ಅಗಲದಂತೆ ಮಾಡಾ ಅಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೇಡುವೆ ಎನ್ನ ಕರ್ಮದ ಬಂಧನವ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಾ ಅಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪೨ ಗಿರಿ ತರು ಮಹಾ ವಿಪನ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದುಗ್ಗ ತಪವ ಮಾಡುತ್ತ ಪವನಾಹಾರ ಪರ್ಣಾಹಾರ ಜಲಾಹಾರ ಫಲಾಹಾರ ನಿರಾಹಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೇನು? ತನು ಮನ ರೂಪಾದ ಮಾಯೆ ಕಾಡದೆ ಬಿಡುವಳೇ? ತನುವಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕುಳವಾಗಿ ಕಾಡದೇ ಬಿಡುವಳೇ? ಈ ಮಾಯೆಯ ಗೆಲವುದಕ್ಕೊಂದು ಉಪಾಯವ ಕಾಂಬುದು ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನೋಟ, ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನೆನಹು, ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವನ ಮಂತ್ರ, ಭಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಾನುಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡರೆ, ಅಂಗದ ಅವಯವಂಗಳಾಗಿ ನಿಜ ಭ್ರಮರನಂತೆ ತಾನೇ ಶಿವನಹನು ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ ಲಿಂಗಸಂಗಗೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲ ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ನಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಲಂಗೆ ಮಾಯಾ ಮಲಿನ ಮುನ್ನವೇ ಹೊದ್ದದಯ್ಯಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೪೩ ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ, ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮ ಉಂಡಲ್ಲದೆ ಬಿಡದು ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮ ಭೋಗಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಹೋಗದೆಂದು ಶೃತಿ ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ನೋಡಾ ತಾನಾವಾವ ಲೋಕದೊಳಗಿದ್ದಡೆಯೂ ಬಿಡದು ಕರ್ಮ ಫಲಗೂಡಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಂಗೆ ಆತ್ಮನೈವೇ ದೈವ ಮಾಡಿದವನೇ ಧನ್ಯನು

೪೪ ಲಿಂಗ ಗಂಭೀರ ನಿಷ್ಕಂಗಿಯ ಸಂಗವನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯ 'ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರು ಕಾಯದ ನೆವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಬಿಡಾನಾನೇನೆಂಬೆ ?

೪೫ ತನು ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ತನುವಿಲ್ಲ ಮನ ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ಮನವಿಲ್ಲ ಧನ ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ಧನವಿಲ್ಲ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ನಿಮ್ಮದೆಂದ ಬಳಕ ಎನಗೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಉಂಟೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೪೬. ತನುವ ಕೊಟ್ಟು ತನು ಬಯಲಾಯಿತ್ತು. ಮನವ ಕೊಟ್ಟು ಮನ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ಧನ ಬಯಲಾಯಿತ್ತು ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಿಗೆ ಬಯಲ ಸಮಾಧಿಯಾಯಿತ್ತು

ಅಂಗಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ:— ತ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗಲಿಂಗಗಳೆರಡೂ ಬೇಕು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಬಿಟ್ಟು ಅವು ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರವು ಅಂಗವನ್ನು ಕುಂದಿಸಿ ಲಿಂಗವನ್ನನುಭವಿಸುವೆವೆಂದು ಅನೇಕರು ಭಾವಿಸುವದುಂಟು ಆದರೆ ಇದುವು ತಪ್ಪಾದದ್ದು ಅಂಗ ಭೋಗವು ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದ ಆಚರಣೆಯೇ ಯುಕ್ತವಾದುದು ಇದರಿಂದ ಅಂಗಲಿಂಗಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಮರಸವಾಗುವವು ಅಂಗದಿಂದಲೇ ಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು

ವಚನಗಳು.

೪೭ ಅಂಗದಿಂದೆ ಲಿಂಗಸುಖ, ಲಿಂಗದಿಂದೆ ಅಂಗಸುಖ ಆ ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಗ ಸುಖದಿಂದೆ ಪರಮ ಸುಖ ದೊರಕೊಂಬುವುದು ನೋಡಾ ಆ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಗ ಸಮರಸೈಕ್ಯವನು ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನಾದ ಮಹಾಲಿಂಗೈಕೈ ಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರೆತ್ತ ಒಲ್ಲರಯ್ಯಾ ?

೪೮ ರೂಪಿಲ್ಲದ ನೆಳಲಿಗೆ ಮಳಲ ಬೊಂಬೆಯ ಮಾಡಿ, ನಾದ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಆರಿಗೆಯು ಮೈದೋರದೆ ಇದ್ದಿತ್ತು ಶಿವನ ಮಾಯೆಯು ಕಾಯದ ಕಳವಳಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ರೂಪಾಗಿ ತೋರಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗ ಭೋಗವನೆ ಕುಂದಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನೆ ರುಚಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಲಿಂಗವಂತರುಗಳೆಲ್ಲ ಅರಿವೆಣಗಳಾಗಿ ಹೋದರು. ಅಂಗ ಭೋಗವೇ ಲಿಂಗಭೋಗ, ಅಂಗಭೋಗವೇ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ಬಂದ ರುಚಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ? ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬಂದ ರುಚಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ? ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಪಾಕ ಸಂಬಂಧಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ದೂರ

೪೯ ಅಂಗಲಿಂಗ ಒಂದೆಂದ ಬಳಿಕ ಅಂಗ ಕೆಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಉಳಿ ಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಂಗ ನಿರ್ವಯಲಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಭವಿಯಾದುದು ನೋಡಾ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ನಿರ್ವಯಲ್ಲಡಗಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ ಮಹೇ ಶನೆಂಬೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನವನೇ ಎಂಬೆ ನೋಡಾ

೫೦ ತನುವಿನೊಳಗಿದ್ದು ತನುವ ಗೆದ್ದಳು ಮನದೊಳಗಿದ್ದು ಮನವ ಗೆದ್ದಳು ವಿಷಯದೊಳಗಿದ್ದು ವಿಷಯಂಗಳ ಗೆದ್ದಳು ಅಂಗ ಸಂಗವ ತೊರೆದು ಭವವ ಗೆದ್ದಳು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಹೃದಯ ಕಮಲವ ಬಗಿದು ಹೊಕ್ಕು ನಿಜಪದವನ್ನೈದಿದ ಮಹಾದೇವಿಯಕ್ಕನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು

೫೧ ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ನಿರೋಗಿ. ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಸಶ ಕ್ತನು ಚಿರಂಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಬಹು ಕಾಲ ಬದುಕುವವನು ಚಿರಂ ಜೀವಿ ಎಂದರೆ ಪ್ರಳಯವ ಮೀರುವವನಲ್ಲ ದೇಹ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾ ದೊಡೆ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಬೇರುಂಟೇ?

೫೨ ಕಾಯದಿಂದ ಲಿಂಗದರುಶನ ಕಾಯದಿಂದ ಜಂಗಮ ದರುಶನ ಕಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಈ ಕಾಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮುವ ಕಂಡೆನಯ್ಯ

೫೩ ಬಯಸಿ ಬಂದುದು ಅಂಗ ಭೋಗ ಬಯಸದೆ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಭೋಗ ಅಂಗಭೋಗವನರ್ಪಿತ ಲಿಂಗಭೋಗ ಪ್ರಸಾದವಯ್ಯಾ ಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾಯದ ಗುಣ ಬೇಡೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ ಬೇಕೆಂ ಬುವನಲ್ಲ ಈ ಉಭಯವನತಿಗಳೆದು ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲಡೆ, ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೆಂಬೆನು

೫೪ ಅಂಗಾಶ್ರಯವಳಿದು ಲಿಂಗಾಶ್ರಯವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗಾಚಾರವಲ್ಲದೆ, ಅಂಗ ಕ್ರಿ ಎಂಬುದನಂಗೈಸರು ನೋಡಾ! ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠಿಕವಂತನಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯ ನಾಮವಿಡಿದು ಬಳಲುವ ಬಳ

ಲಿಕೆ ಎಲ್ಲಿಹದೋ? ಅನಾಚಾರವ ಜರಿದು, ಅಚಾರವನರಿದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರು ಅನ್ಯವನಾಚರಿಸುವವರಲ್ಲ

೫೫ ಅಂಗ ಸಂಗಿಯಾದವಂಗೇ, ಲಿಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾದವಂಗೇ ಅಂಗಸಂಗವಿಲ್ಲ ಅಂಗಸಂಗವೆಂಬುದೇ ಅನಾಚಾರ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೆಂಬುದೇ ಸದಾಚಾರ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಂಗಸಂಗಮಂ ಬಿಟ್ಟು, ಲಿಂಗಸಂಗವಾಗಿರಬೇಕು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ

೫೬ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಹಲಬರುಂಟು ಅಂಗವ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ ಕಾಮವ ತೊರೆದವರು ಹಲಬರುಂಟು. ನಿ.ಕಾಮವನಳವವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ

೫೭ ಏಕೋ ವರ್ಣ ಷಟ್ಸ್ಥಲವೆಂಬೆನೆ? ಪ್ರಣಮದ ದೃಷ್ಟ ಕಾಣಬಾರದು ಅಂಗವನು ಲಿಂಗವನು ಮಂತ್ರವನು ಸಂಗ ಸಮರ ಸವ ಮಾಡಿ ತೋರಿದೊಡೆ, ಒಂದೇ ಎಂಬೆನು ಅದು ಷಟ್ಸ್ಥಲವ ನೂಡಗೂಡಿದಲ್ಲಿ ತೋರದಾಗಿ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ, ಈ ನಿರ್ಣಯವನರಿದೊಡೆ, ಅದು ಷಟ್ಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆಯೂ ನೀವೇ ನೀವೇ ಎಂದು ನೆರೆ ನಂಬುವೆನಯ್ಯಾ

೫೮ ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬರು ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವೆಂಬರು ಅದು ಹುಸಿ ಇದು ಹುಸಿ ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗವಾದೊಡೆ, ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಕಳವಳ ಉಂಟೇ? ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾದೊಡೆ ಪ್ರಳಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಬಹುದೇ? ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಂಗ ಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಲಿಂಗ ಅಂಗವಲ್ಲ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಸಂದಳಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ ಪ್ರಾಣ ನಿಪ್ರಾಣವಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ರೂಪಾಗಿ ರೂಪ ನಾಸ್ತಿಯಾದಂದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ

೫೯ ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರು ಅಲ್ಲಿ ಹಿರಿಹಿಂಗದಿರ್ಪ ಕಾಣಿರೋ

೬೦. ದೇವಂಗಾಗಲಿ, ಭಕ್ತಂಗಾಗಲಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕಾಗಲಿ, ಜಂಗಮ ಕ್ಕಾಗಲಿ, ಸದಾಚಾರ ಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಆ ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಅನಾಚಾರ

ಹೊದ್ದಲಾಗದು ಅನಾಚಾರವೆಂದೊಡೆ ಅನಾಯತ, ಅನಾಯತವೆಂದೊಡೆ ಅನುಸರಣೆ, ಅನುಸರಣೆ ಎಂಬುದೇ ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ ಎಂಬುದೇ ಅನಾಚಾರ, ಅನಾಚಾರವೆಂಬುದೇ ಪಂಚಮಹಾಸಾತಕ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ, ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆಚಾರವಂತರೆನಿಸಿ ಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಅನಾಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಚಾರ ಭೃಷ್ಟರಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದೊಡೆ, ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ನೋಡಿರೇ

೬೧. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದಲ್ಲಿ, ಬೆರೆದ ಬಳಿಕ, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯ ಲುಂಟೇ ದೇವಾ? ಎಲೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗ ಬೆರೆಯಲುಂಟೇ, ದೇವಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಪಕ್ಕವಾಗದನ್ನಕ್ಕ?

೬೨ ಎನಗೆ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸಾದ ನಿನಗೆ ಚನ್ನನ ಪ್ರಸಾದ ಎನಗೆಯೂ ನಿನಗೆಯೂ ಸಮಯಾಚಾರ ಸರಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀನೆನಗೆ ಚಿಕ್ಕ ತಮ್ಮ

ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

ವಿವರಣೆ:— ಅಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಂಗವಿಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಸದಾಚಾರವೇ ಬೇಕು ಕೇವಲ ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ವಾದಮಾಡಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ನಡೆಯಬೇಕು ಹೀಗೆ ನಡೆದ ಲ್ಲಯೇ ನಿಜವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು ಇವರಿಗೆ ಭವವೆಂಬುದಿಲ್ಲ

ವಚನಗಳು.

೬೩ ಅಪ್ಯಾಯನಕ್ಕೆ ನೀಡುವೆ ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬೆ ಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಚಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ, ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಭೀ ಎಂಬೆ

೬೪ ನುಡಿಯಬಹುದು ಅದ್ವೈತವನೊಂದು ಕೋಟಿ ವೇಳೆ. ಒಮ್ಮೆ ನುಡಿಯಬಹುದೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರವನು? ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವ ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿವ ಸದ್ಭಕ್ತಿಸದಾಚಾರಯುಕ್ತ ಮಹಾಶ್ವರ ಪಾದವ ಹಿಡಿದು ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೬೫ ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ, ಅದವರನು ಒಬ್ಬರನು ಕಾಣೆ ನೋಡಯ್ಯ ಆಗುವದೇ ಆಗುವದೇ ಮಾಯಾಂಶಿಕಂಗೆ? ಆಗುವುದು ನಿನ್ನಂಶಿಕಂಗಳಲ್ಲದ ಇನ್ನೊರಗಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಾ?

೬೬ ದುಷ್ಟರ್ಮಗಳ ಮಾಡುವವರನಂತರುಂಟು ಸತ್ಯರ್ಮಗಳ ಮಾಡುವವರೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ದುಷ್ಟರ್ಮವೆಂದರೆ ವಿಷಯವಾಸನೆ ಸತ್ಯರ್ಮವೆಂದರೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೂಡುವ ವಾಸನೆ

೬೭ ಕೃಷಿಯ ಮಾಡಿ ಉಣ್ಣದೆ ಹಸಿವುದಿನ್ನೊಂತೋ, ಇನ್ನೊಂತೋ? ಕರ್ಮಯೋಗವ ಮಾಡದೆ ನಿರ್ಮಲ ಸುಚಿತ್ತವನರಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೊಂತೋ? ಬೇಯದ ಅರನವನುಂಬ ರಾವಾವುದು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ?

೬೮ 'ಗೃಹ ಸ್ನಾನಂ ಕನಿಷ್ಠ ಚ ಕೂಪಸ್ನಾನಂತು ಮಧ್ಯಮಂ ಉತ್ತಮಂ ನದೀ ಸ್ನಾನಂ ಸತ್ಯಂ ಪರ್ವತನಂದನೇ' ಎಂಬುದಂತಿರಲಿ ಎಮ್ಮ ಮನಸಿನ ಕಿಲ್ವಿಷವಳುದುದೇ ಮಹಾಸ್ನಾನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೬೯ ಅರವತ್ತೆಂಟು ಸಹಸ್ರ ವಚನಗಳ ಹಾಡಿ ಹಾಡಿ ಸೋತಿ ತ್ತೆನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯ! ಹಾಡುವುದೊಂದೇ ವಚನ ನೋಡುವುದೊಂದೇ ವಚನ ವಿಷಯ ಬಿಟ್ಟು ನಿರ್ವಿಷಯಿಯಾಗುವುದೊಂದೇ ವಚನ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶನಲ್ಲಿ

೭೦ ವೇದ ವೇದಾಂತವನೋದಿದರೇನು, ಮನಸೂತಕವಳಿ ಯದನ್ನಕ್ಕೆ? ಸಿದ್ಧ ಸಿದ್ಧಾಂತವ ಶ್ರಮಬಟ್ಟರೇನು, ಸಾಧಿಸಿ ಕೇರ್ತಿಯ ಹಡೆಯದನ್ನಕ್ಕೆ? ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರಗಣ ಮಾತು ಮಾತೊಂದೇ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶನಲ್ಲಿ ಸದಾಚರಣ ಸನ್ಮಾರ್ಗವಯ್ಯ.

೭೧ ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕವೆಂಬುದು ಕರ್ತಾರನ ಕಮ್ಮಟವಯ್ಯಾ. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲುವರಯ್ಯಾ. ಇಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲದವರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲರಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೭೨ ಶಿವಾಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಬಾಳಬಾಯಿ ಧಾರೆ ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಜಂಗಮ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು ಪ್ರಸಾದ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿರಬೇಕು ಬಿಚ್ಚಿ ಬೇರಾದರೆ, ಮೆಚ್ಚಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

೭೩. ಕಲಿ ಕರುಳ ತರ್ಕೈಸಿ, ಹರಿಯಬಲ್ಲನಲ್ಲದೆ, ಸಾಯ ಕಾದಿ ಸುವರೇ? ಎಡೆಗೋಲನಿಕ್ಕುವರೇ? ದಾತಾರನಧೀನವಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ, ನೀ ಮಾಡಿದಂತಹುದಯ್ಯ ತನು ಮನ ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯನು ಬಯಸಿದರಂತಹುದಯ್ಯ?

೭೪ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ ಬಾಳೆಯ ಕಂಭದಂತಿರಬೇಕು. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಹೊರೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಡೆ, ಒಳಗೆ ಕೆಚ್ಚಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಮೇಲಾದ ಫಲವ ನಮ್ಮವರು ಬೀಜ ಸಹಿತ ನುಂಗಿದರು ಎನಗಿ ನ್ನವ ಭವವಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೭೫ ನುಡಿದರೆ ಮುತ್ತಿನ ಹಾರವಂತಿರಬೇಕು ನುಡಿದರೆ ಮಾಣಿ ಕೃದ ದೀಪ್ತಿಯಂತಿರಬೇಕು ನುಡಿದರೆ ಸ್ಫಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯಂತಿರ ಬೇಕು ನುಡಿದರೆ ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಿ ಅಹುವೆನ್ನಬೇಕು ನುಡಿಯೊಳಗಾಗಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೆಂತೊಲಿವನಯ್ಯ?

೭೬ ದೇವಲೋಕ, ಮರ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣೆಭೋ ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ದೇವಲೋಕ ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕ ಅಚಾರವೇ ಸ್ವರ್ಗ ಅನಾಚಾರವೇ ನರಕ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವೇ ಪ್ರಮಾಣು

೭೭ ಧನದಲ್ಲಿ ಶುಚಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಯ, ಇದಾರಿಂಗಳ ವಡುವುದಯ್ಯಾ? ನಿಧಾನ ತಪ್ಪಿ ಒಂದರೆ, ಒಲ್ಲಿನೆಂಬವರಿಲ್ಲ ಪ್ರೇಮದ ವಶ ಬಂದರೆ, ಹುಸಿ ಎಂಬುವರಿಲ್ಲ ನಿರಾಶೆ ನಿರ್ಭಯ ಕೂಡಲಸಂಗ ಮದೇವ ನೀನೊಲಿದ ಶರಣಂಗಲ್ಲದಿಲ್ಲ.

೭೮ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ಕರ್ಮದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ
ವೃಥಾ ಬರುವೊರೆ ಹೋಹ ಕೆಡುಕೆ ಹಾರುವ ನಾನಲ್ಲ ಹಾರುವೆ
ನಯ್ಯ, ಭಕ್ತರ ಬರವ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಹಾರುವೆನಯ್ಯ, ಶರಣರ ಬರವ
ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನು ವಿಪ್ರ ಕರ್ಮವ ಬಿಡಿಸಿ ಅಶುದ್ಧನ
ರೂಪನ ಮಾಡಿದನಾಗಿ

೭೯ ಅರಾರ ಸಂಗವೇನೇನ ಮಾಡದಯ್ಯ? ಕೇಡಿ ಕುಂಡ
ಲಿಗನಾಗದೇನಯ್ಯ? ಚಂದನದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳ ತಾಗಿ ಬೇವು
ಬೊಟ್ಟಿಲಿ ತರಿಯ ಗಂಧಂಗಳಾಗವೆ? ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರ
ಣರ ಸನ್ನಿಧಿಯಿಂದ ಕರ್ಮ ನಿರ್ಮಳವಾಗದಿಹುದೇ ಆಯ್ಯ?

ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಲೇಪನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು.

೮೦ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು, ಮಾಡದಂತಿರಬೇಕು ಮಾಡುವ
ಮಾಡದಂತೆಗೆ ತಾತ್ಪರ್ಯದಂತಿರಬೇಕು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನೆನೆ
ವುತ, ನೆನೆವುತ, ನನೆಯಂತಿರಬೇಕು

೮೧ ಕಾಯ ಧರಿಸಿದವ ನವನೀತ ರೋಮದಂತಿರಬೇಕು ಮುಕು
ರದಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿರಬೇಕು ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿಯ ಕಾಡಗಿಚ್ಚಿನಂತಿರ
ಬೇಕು ಅಷ್ವದದಲ್ಲಿಯ ಚಂಡಮಾರುತನಂತಿರಬೇಕು ಸರ್ವರಲ್ಲಿ
ಸರ್ವರಂತಾಗಿರಬೇಕು ಕಾಣಾ ಕುಸುಮದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ

೮೨ ಅವಲೋಹವ ಪರುಷ ಮುಟ್ಟಲು ಸುವರ್ಣವಾಗುತ್ತಿದ
ಕಬ್ಬಿಣ ಇದ್ದಲಿಯ ಹಾಕಿ ಅಗ್ನಿಯನಿಕ್ಕಿ ಕಾವುಗೊಳಲಾಗಿ, ಕರಗಿ
ನೀರಾಗತ್ತಿದ ಹಾಲಿಗೆ ನೀರ ಹೊಯ್ದರೆ, ಅದು ಏರುವ ಭೇದವನಾರೂ
ಅರಿಯರು ಶರಣರು ತನುವಿಡಿದಿದ್ದರೂ ಇದ್ದವರಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆಂ
ದರೆ ಹಿಂದಣ ದೃಷ್ಟದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದಂಗಳಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು
ಸಂಗ ಸುಖ ಉಂಟೇ? ಅದು ಕಾರಣ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಿಯಾದ ಶರ
ಣನು ಮುಟ್ಟಿದ, ತಟ್ಟಿದ, ಕೇಳಿದ, ನೋಡಿದ, ನುಡಿದ, ಸೋಂಕಿದ

ನೆನ್ನಬೇಡ ಅದು ಕಾರಣ ಕಬ್ಬಿಣ ನೀರುಂಡಂತೆ ಅರ್ಪಿತವ ಬಲ್ಲ ಐಕ್ಯಂಗೆ ಕೈಯೆಲ್ಲ ಬಾಯಿ ಇದರ ಬೇಧವ ನಿಮ್ಮ ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನೇ ಬಲ್ಲ

೮೩ ಮಹಾಘನ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಶರಣನ ನೆಲೆ ಎಂತಿಪ್ಪದೆಂದರೆ, ನೆಲದ ಮರೆಯ ನಿಧಾನದಂತೆ, ತಿಲದ ಮರೆಯ ತೈಲದಂತೆ, ಮುಗಿಲ ಮರೆಯ ಮಿಂಚಿನಂತೆ, ನೀರೊಳಗಣ ಕಿಚ್ಚಿನಂತೆ, ಕಾಷ್ಠದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ, ತೃಣದೊಳಗಡಗಿದ ಚೈತನ್ಯದಂತೆ, ಈ ವಿಶ್ವದೊಳು ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತಿಪ್ಪ ವ ಹಾಘನವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಒಲ್ಲರಲ್ಲದೆ, ಮರ್ತ್ಯದ ಮರಣ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಮನುಜರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ?

೮೪ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗವಾಗಿಹನೆಂಬವನ ಭಾವ ಇದರಲ್ಲೇ ನಿಜವು ನೋಡಾ. ನಿಂದೆ ಸ್ತುತಿಗಳು ಬಂದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷ ರೋಷಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ನೀಚಾನೀಚ ಗುಣವ ನೋಡದೆ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾವಂತನಾಗಬೇಕು ಸರ್ವ ಜೀವಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ತಿಳಿದು ನೋಡಬೇಕು ಸಂಶಯಾಸಂಶಯವಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಬೇಕು ಆಕಾಶದ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗು ನೋಡಿ ಬೆಳಗುಮಯನಾಗಬೇಕು ನೋಡಾ, ಎಲೆ ಮನವೇ ಕಸಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ

೮೫ ಹುತದ ಮೇಲಣ ಸರ್ವ ಸತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಬಾಳ್ವ ಮನುಜರುಂಟೇ? ಒತ್ತಿಗೆ ಬಂದ ವ್ಯಾಘ್ರನನಸ್ವಿಕೊಂಡ ಮನುಜರುಂಟೇ? ತತ್ವವ ಬಲ್ಲ ರಂಣರು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಇವರು ಕತ್ತಿಯ ಮನುಜರೆಂದು ಮರ್ತ್ಯದವರು ಒತ್ತಿ ನುಡಿದರ, ಅವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ? ಅವರ ನುಡಿದವರು ಅತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ, ಇತ್ತಲೂ ಇಲ್ಲ, ನೋಡಾ ಬಸವ ಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ

೮೬ ಜಲದಲ್ಲಿಯ ಚಂದ್ರನ ಚಲನೆ ಜಲದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ನಿಜ ಚಂದ್ರನಲ್ಲಿವೆಯ್ಯ ಘಟದಲ್ಲಿಯ ಬಿಂದುಗಳು ಘಟದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಬಿಂಬದಲ್ಲಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಜಲದಲ್ಲಿಯ ಚಲನೆ, ಘಟದಲ್ಲಿಯ ಬಿಂಬ ನಿಜವಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕಸಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೮೭ ಸುಳದೊಡೆ ಒಡಲಿಲ್ಲ, ನಿಂದಡೆ ನೆ-ಲಿಲ್ಲ ನಡೆದಡೆ ಗಮನವಿಲ್ಲ, ನುಡಿದಡೆ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ ದಗ್ಧಪಟ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಉಂಡಡೆ ಉಪಾಧಿ

ಇಲ್ಲ, ಉಣದಿದ್ಡೆ ಕಾ-ಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ ಯ.ಥಾ ಲಾಭ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಸ್ತುತಿ ಇಲ್ಲ ನಿಂದೆ ಇಲ್ಲ ನಂಟಿಲ್ಲ ಹಗೆ ಇಲ್ಲ ಅರುಹು ಇಲ್ಲ ಮರಕು ಇಲ್ಲ ತಾನೆಂಬ ನೆನಪಿಲ್ಲಾಗಿ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಗಿ ಒಡಲ ಮರಗೊಂಡು ಎಂತಿದೋಡಂ ಎಂದು ನಡೆದೊಡಂ ಅಂತೇ ಸಂದಿರ್ವ

೮ ಹರಣವಿದ್ದು ಹರಣವಿಲ್ಲ, ಹರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರಿಯಾಣ ವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಮನವಿದ್ದು ವ ನವಿಲ್ಲ, ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ಲೀಯವ ನೆಯಿತ್ತಾಗಿ ಜೀವವಿದ್ದು ಜೀವವಿಲ್ಲ, ಜೀವ ಸಜ್ಜೀವವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಭಾವವಿದ್ದು ಭಾವವಿಲ್ಲ, ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಕರಣಂಗಳಿದ್ದು ಕರಣಂಗಳಿಲ್ಲ, ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಕರಣಂಗಳಾಗಿ ಇಂತು ಸರ್ವವು ಇದ್ದೂ ಸರ್ವವು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಉಂಡು ಉರಸಿಗಳು, ಬಳಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳು

ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಮಾಡುವುದು.

೯ ತನ್ನಾರ್ಥವ ರತಿಸುಖವನು, ತಾನುಂಬ ಉಟವನು, ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೃತ್ಯಲು ಮಾಡಿಸಬಹುದು? ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸಿತ್ಯ ನೇಮವ ತು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದ, ಬೇರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಕೃತ್ಯಲು ಮಾಡಿಸಬಹುದು? ಕಮ್ಮನೆ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವರ ಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮನೆತ್ತ ಒಲ್ಲರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೧೦ ಆತನ ಸುಖ ದುಃಖವೀತಗೇನು? ಈತನ ಸುಖ ದುಃಖ ವಾತಗೇನು? ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನವ ಸಂತ್ಯಸಿಕೊಳ್ಳಿ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಅರುಹ ಸಂತ್ಯಸಿಕೊಳ್ಳಿ ರಂಭೆ ಎಂದರ ನಿನ್ನಂಗಳನೆಯಾಗಲಿಲ್ಲವು. ಒಂದು ದಿನ ಸ್ವಪ್ನವಲ್ಲದರೂ ರತಿಸಲಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಾ

೧೧ ಶೀಲವಂತನಾದರೆ ತಾ ಸವೆದು ಶೀಲವ ಮಾಡಬೇಕಯ್ಯ ತಾನಿರ್ವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಶೀಲ ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಕೈ

ಕೂಲಿತನವಿಲ್ಲ ಪೂಜೆಯ ಫಲ ಕೊಡವಾಲ ಕರೆವ ಸುರಭಿಯಂತೆ.
ತನ್ನದರ ನಿಮಿತ್ಯವಿಡಿದು ಶೀಲಬೇಕೆಂಬ ದುಷ್ಟೀಲರ ವೆಚ್ಚವನೇ
ಸಕಳೇಶ್ವರಾ ?

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನಪೇಕ್ಷಿಸಕೂಡದು.

೯೨ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ನೀನೇ, ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ದೇವನು
ನೀನೇ, ಎಂದರಿದೆ ಇದು ಕಾರಣ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಫಲಪದವ
ಬೇಡಲಿಲ್ಲ, ನೀವು ಒಲಿದು ಎನಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

೯೩ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದೊಳಗಿದ್ದ ಹಂಸೆ ಹಾಲ ಬಯಸಲುಂಟೇ ?
ಪುಷ್ಪದೊಳಗಿದ್ದ ತುಂಬಿ ಪರಿಮಳವನರಸಲುಂಟೇ ? ಕಡಲೊಳಗಿದ್ದ
ಕಪ್ಪೆ ಜಲವ ಬಯಸಲುಂಟೇ ? ಇದೆಂತಯ್ಯ ! ತಾ ಲಿಂಗದೊಳಗಿದ್ದ,
ಬೇರೆ ಇತರ ಕಾವ್ಯದೊಳಗಿದ್ದ ಭ್ರಾಂತರನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

೯೪ ಮಾಟ ಕೂಟ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂಬ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು
ಶಿವ ಶಿವಾ, ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರೆಂದು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು
ಕೃಪೆ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವವನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವವನು
ನೀನೇ ಅಯ್ಯ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೯೫ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ನಾನರಿದು ಮಾಡಿದೆನಾದಡೆ, ನೀಡು
ವಲ್ಲಿ ಎನ್ನ ನಾನರಿದು ನೀಡಿದನಾದಡೆ, ನೀಡುವಲ್ಲಿ ರುಚಿಗೆ ಮನವೆಳಸಿ
ಹಾಕಿಸಿದನಾದಡೆ, ನಿಮಗಂದೇ ದ್ರೋಹವಯ್ಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ನೀಡು
ವಲ್ಲಿ, ಶುದ್ಧನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀನಂದೇ ಮೂಗ ಕೊಯ್ಯಿ, ಕೂಡಲಸಂಗ
ಮದೇವಾ

೯೬ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆವರೆ, ಏಡಿಸಿ ಕಾಡಿತ್ತು
ಶಿವನ ಡಂಗುರ ಮಾಡಿದನೆನ್ನದಿರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನ
ದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬೇಡಿದ್ದನೀವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೯೭ ಅನ್ನವನ್ನಿಕ್ಕಿ, ನನ್ನಿಯ ನುಡಿದು, ಅರವಟಗೆಯನ್ನಿಕ್ಕಿ, ಕೆಲೆಯ ಕಟ್ಟಿಸಿದಡಿ, ಮರಣದಿಂದ ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗ ಉಂಟಲ್ಲದೆ, ಶಿವನ ನಿಜವು ಸಾಧ್ಯವಾಗದು ಗುಹೇಶ್ವರನಿಂದ ಶರಣಂಗೆ ಅವ ಫಲವೂ ಇಲ್ಲ

೯೮ ಅಷ್ಟವಿಘಾತನೆ, ಪೋಡಶೋಷಚಾರ, ಅಂದಂದಿನ ಕೃತ್ಯ ಅಂದಂದಿಗೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ಶುದ್ಧನಯ್ಯ, ಹಂಗು ಹರಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾಂಡ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ನಿಃಫಲದಾಯಕನಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧನಯ್ಯ

೯೯ ಮಾಡಿ, ನೀಡಿ, ಹೋಜೆನೆಂಬಾಗ, ಕೈಲಾಸವೇನು ಕೈಕೂ ಲಿಯೇ ? ಮುಂದೊಂದು ಕಲ್ಪಿಸದೆ, ಹಿಂದೊಂದು ಭಾವಿಸದೆ, ಸಲೆ ಸಂದಿದ್ದಾಗಳೇ, ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಿದ್ದ ಕೈಲಾಸ

೧೦೦ ಲೋಕ ತನ್ನೊಳಗಾದ ಬಳಕ ಲೋಕದ ಸೊಮ್ಮು ತನಗೇ ಕಯ್ಯ ? ಪರುಷ ತಾನಾದ ಒಳಕ ಸುವರ್ಣದ ಸೊಮ್ಮು ತನಗೇಕಯ್ಯ ? ಭೇನು ತಾನಾದ ಒಳಕ ಗೋವಿನ ಸೊಮ್ಮು ತನಗೇಕಯ್ಯ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧವ ಧಿಕಾರ್ಯನಾ ?

೧೦೧ ಕರ್ತೃಭೃತ ರಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮಾಟದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವುಂಟು ಆದಂತೆಂದೂದೆ ಸಂಸಾರದಿ ಫನವುಳ್ಳೊಡೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಹುದು ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಫಲಪದವುಂಟು ಆ ಫಲಪದವುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಭವ ವುಂಟು ಫಲ ಪದವಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಭವವಿಲ್ಲ ಮನದಂತೆ ಮಂಗಳವೆಂಬ ಸಟೆಯ ದಿಟಮಾಡಿ ಈ ಶುಭಯದೊಳಗೆ ಅವುದು ಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾಡು ವರು ಆ ಹರಿಹರಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೦೨ ಗತಿ ಪದ ಮುಕ್ತಿಯ ಬಯಸಿ ಮಾಡುವಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಗತಿ ಪದ ಮುಕ್ತಿಗೆ ವಿರಹಿತ ಭಕ್ತ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಗಮನ ನಿರ್ಗಮನ ಸೂತಕ ವಿರಹಿತ ಜಂಗಮ ಮಾಡುವರೆ ಭಕ್ತ ಮಾಟದೊಳಗಿಲ್ಲದಿರ ಬೇಕು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವದೊಳಗಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು ಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣ ವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದ ನುಡಿ ಗಡದ ಮೋಳಾಪವದಂತಿರಬೇಕಯ್ಯಾ ಎಂದೊಡೆ ಪ್ರಜ್ಞನ್ನವಾಗಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತೋರಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಶನಾ ಗಿರಬೇಕು ಜಲಚರಾದಿಗಳ ಪದದಂತೆ, ಶಿವು ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ, ಮೊಲೆಯುಂಡ ರುಚಿಯಂತೆ, ಅಚಾರಸಂಪನ್ನನಾದವನಿಗಿದು ಚಿನ್ನವು

ಇಂತಲ್ಲದೆ ಹಗರಣದ ಓಗರ ಹಳಸಿದಂತೆ, ಕುಹಕನ ವಾದ್ಯದಂತೆ, ನಗಿಡಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ಭಕ್ತಜಂಗಮದ ಘನವನುಪಮಿಸಬಾರದಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

೧೦೩ ಅನ್ನವನಿಕ್ಕಿದೊಡೇನು ? ಪುಣ್ಯವಹುದು ವಸ್ತ್ರವ ಕೊಟ್ಟಡೇನು ? ಪುಣ್ಯವಹುದು ಹಣವ ಕೊಟ್ಟಡೇನು ? ಪುಣ್ಯವಹುದು ಆಯಾಯ ಫಲಪದದ ಸಿರಿ ಸಂಪತ್ತು ಅಹುದಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೦೪ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ ವಾದೋದಕ ಹಂಗಿಗೆ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಒಕ್ಕುದ ಕೊಂಬ ಹಂಗಿಗೆ ಎಯಾಟ ಕಡ ಬಡ್ಡಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ನೋಡಾ ಭಕ್ತಿ ಕೂಡಲಸಗನ ಶರಣರ ನಿಲವನರಿಯದೆ ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿತ್ತಯ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿ

೧೦೫ ಹಮ್ಮಿನ ಭಕ್ತಿ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮರ್ಮವನಯದ ಮಾಟ ಸುಯಿಧಾನದ ಕೇಡು ಬಂದ ಸಮಯೋಚಿತವನರಿದಿದ್ದರೆ, ನಿಂದಿರಲೊಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು.

೧೦೬ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ನೆನೆನೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಮಾಡುವೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೂಡುವೆನು ನಾನಯ್ಯ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೇರಬಾವಿಸುವೆ ಅಂಗಗುಣಂಗಳನರಿಯೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕಾಮವೆನು ನೀಕಾಮಿಯಾಗಿ ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಮನಪ್ರಾಣಾದಿಗಳು ಲಿಂಗಸತಿಯರಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಬಯಸಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೈಕೊಂಬೆನು ಅನರ್ಪಿತವನರಿಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೧೦೭ ಹೊತ್ತಾರೆ ಎದ್ದು ಕಣ್ಣ ಹೊಸೆವುತ್ತ ಎನ್ನೊಡಲಿಗೆ ಎ ಮಡದಿಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದು ಕುದಿದೆನಾದಡೆ ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಸ್ವಾ

ಶ್ಲೋ॥ ಅರನೇ ಶಯನೇ ಯಾನೇ ಸಂಪರ್ಕೇ ಸಹಭೋಜನೇ । ಸಂಚ
ರಂತಿ ಮಹಾ ಘೋರೇ ನರಕೇ ಕಾಲಮಕ್ಷಯಂ ॥ ಎಂದುದಾಗಿ ಈ
ಕೃತಿಯ ಬಸವಣ್ಣನೋದುವನು ಭವಿಯ ಬಿಜ್ಜಳನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಕೆಳಗೆ
ಕೂಳೆರೂಫ ಓಲೈಸಿಹನೆಂದು ನುಡಿವರಯ್ಯ ಪ್ರಮಥರು ಕೊಡುವೆನುತ್ತ
ರವನವರಿಗೆ ಕೊಡಲವೈನು ಹೊಲೆಹೊಲೆಯರ ಮನೆಯ ಹೊಕ್ಕಾ
ದರಿಯೂ ಸಲೆ ಕೈಕೂಲಿಯ ಮಾಡಿಯಾದಡೆಯೂ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವಿಗೆ ಕುದಿ
ವೆನಲ್ಲವೆ ಎನ್ನೊಡಲವಸರಕ್ಕೆ ಕುದಿವೆನಾದಡೆ ತಲೆದಂಡ ತಲೆದಂಡ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ

೧೦೮ ಹಲವು ಕೊಂಬಿಗೆ ಹಾಯಲು ಬೇಡ ಬರು ಕಾಯಕೆ
ನೀಡಲುಬೇಡ ಲೋಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಭ್ರಮಿತನಾಗಬೇಡ ಅಚಾರ
ನೆಂಬುದು ಹಾವಸೆಗಲ್ಲು ಭಾವ ತಪ್ಪಿದ ಬಳಿಕ ಏಗೈದಡಾಗದು ಅಂಜ
ದಿರು ಅಳುಕದಿರು, ಪರವೈವಕ್ಕಿರಗದಿರು ಕೂಡಲಸಂಗನ ಕೈಯ್ಯಲು
ಇರಿಸುವುದೆನ್ನ ಭಾರ

೧೦೯ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಅಂಕದೊಡನೆ ತೊಡರಿದೆ ಬಿನ್ನಸುವ ಅವ
ಧಾರು ನಿಮ್ಮಗಳನ ಭಾಷೆಯ ಕಡೆಗಳಕ್ಕೆ ನೂಂಕುವೆ ಕೆಡಹುವೆ
ಸಂಕವ ಕರೆದಡೋಸರಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮಗಳಲ್ಲ ಶಿವಶರಣೆಂಬ ದಂಡೆಯ
ಹೊಡಿ ಗಣವೇಳಾಸವೆಂಬ ಅಲಗಿನಿಂದಿರುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೧೧೦ ಕಾಯವೆಂಬ ಘಟಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯವೇ ಸುಯಿಧಾನ ಸಮತೆ
ಎಂಬ ಜಲ ಕರಣಾದಿಗಳೇ ಶ್ರವಣ ಜ್ಞಾನಿಯೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯನಿಕ್ಕಿ,
ಮತಿ ಎಂಬ ಸುಟ್ಟುಗದಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ, ಪಾಕಕ್ಕೆ ತಂದು, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿ
ರಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮದೋಗರವ ನೀಡಿದರೆ, ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗಾರೋ
ಗಣೆಯಾಯಿತ್ತು

೧೧೧ ನಡೆ ಚನ್ನ, ನುಡಿ ಚನ್ನ, ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದಡೆ ಚನ್ನ,
ಪ್ರಮದರೋಗಿ ಚನ್ನ, ಪುರಾತರೋಳಿಗೆ ಚನ್ನ ಸವಿದು ನೋಡಿ
ಅಂಜಲಿ ರುಚಿಯಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೆಗೆ ಬೇಕೆಂದು
ಕೈದೆಗೆದ ನಮ್ಮ ಚನ್ನ

೧೧೨ ಈ ಸತ್ತ್ವಿಯೆಗೆ ಈ ಫಲ, ಈ ಪುಷ್ಪಕ್ಷೇಫಲ, ಎಂಬ
ಕೈಕೂಲಿಕಾರರು ಅವರೆಲ್ಲ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯ ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವನುಂಬ ಕರ್ಮ

ಗಳಯ್ಯ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕವನುಂಬ ಕರ್ಮಗಳಯ್ಯ ಒಡಲೊಡವೆ ಪಡೆ
ದರ್ಥ ಮೃಡದೇವ ಸೊಡ್ಡಳನಿಗಿಂಬಾತ ಬೆಡಗಿನ ಶಿವಮುತ್ರ ಉಳಿದವ
ರೆಲ್ಲ ಜಗದ ಮಿತ್ರರು

ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು.

೧೦೩ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಲೇಸಾಗಲೆಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆವೆ
ಲಾಂಛನ ಧಾರಿಗಳ ವೇಷಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬಿನಯ್ಯಾ ಆ ಲಾಂಛನದ ಹೆಚ್ಚು
ಕುಂದನರಸದೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥವನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ
ಸಕಲ ಕೃತ್ಯಂಗಳಿಂದ ನಿಮಗೋಸುಗ ತಹೆನು ದಯದಿಂದೆ ಮನೆಗೆ
ಬಂದಂತೆ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಿಣಾಮಿಸಿ ಅವರಿಚ್ಛೆಯನೀವೆನು, ಆತ
ನಿದ್ರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನುನು ಇಲ್ಲ ನೀನು
ಇಲ್ಲ ನಾನಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನು ನೀನಿದುರ್ದಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ

೧೦೪ ಮಾಡಿದರು ಮಾಡಿದರು ತಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತರ
ಹಿತಕ್ಕಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ! ನೋಡಿದರು ನೋಡಿದರು ತಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತರ ಹಿತಕ್ಕಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ! ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಹಿತವ ನೋಡಿದರೆ
ಕೂಡಿಕೊಂಬ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯ

೧೦೫ ಮಾಡಿದವನ ಹೆಸರು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿದವನ
ಹೆಸರು ಮೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದು ಮನವ ಗುಣ ಮಾಡಿದವನ
ವನಿಗಿಂಬುದು ಮಹಾದೇವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನನ ಕೂಡುವ ಗುಣ

೧೦೬ ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರನಾಸೆಗೈದರೆ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯ
ವಿಲ್ಲ ಆಸೆಗೈದರೆ ಆಸೆಗೈವುದು ಭಕ್ತರನು ಆಸೆಗೈದು ಬಂದ ಶಿವಂಗಿ
ಸುತನ ಕೊಟ್ಟರು, ಧನವ ಕೊಟ್ಟರು, ಮನವ ಕೊಟ್ಟರು, ಅಸುವ
ಕೊಟ್ಟರು ಶರಣನ ಸರಿ ಅವ ಲೋಕದೊಳಗೂ ಇಲ್ಲ ಶರಣಭರಿತ
ಲಿಂಗವಾಗಿ ಬೇಡಿದ್ದ ಕೊಡುವರಯ್ಯ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದು.

೧೧೭ ವಚನದಲ್ಲಿ ನಾಮಾವ್ಯುತ ತುಂಬಿ ನಯನದಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿ ತುಂಬಿ ಮನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ತುಂಬಿ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕೀರ್ತಿಯು ತುಂಬಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಚರಣ ಕಮಲದೊಳು ಸೊಗದ ಬಂಡನುಂಬ ತುಂಬಿಯಾಗಿರ್ಪೆನು

೧೧೮ ಹೊರ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಒಳ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಮನದೊಡೆಯ ಬಂದಾನೆಂದು ಕಿವಿಯೊಡ್ಡಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆನಯ್ಯ ಅವತ್ತಣೆಂದ ಬಂದು ನಿಜ ರೂಪು ಸುಳಿಯಿತ್ತೆಂದಯ್ಯ ಪರಮನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಹೊಳೆದೊಡೆ ಕಣ್ಣು ತುಂಬ ಕಂಡು, ಕರ ತುಂಬ ಹಿಡಿದು, ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ನೆರೆವನು ಕಾಣಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೧೧೯ ನಿಮ್ಮ ನೋಟವನಂತ ಸುಖ ಕೂಟ ಪರಮ ಸುಖ ವಯ ಅಷ್ಟಕೋಟಿ ರೋಮಂಗಲಾಗಿ ಕಂಗಲಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆನು. ಕೂಡಲಸಂಗವ ದೇವ, ನಿಮ್ಮ ನೋಡಿ ಮನದಲ್ಲಿ ರತಿ ಹುಟ್ಟಿ ನಿಮಿರ್ದ ವೆನ್ನ ಕಂಗಳು

೧೨೦ ಕಾಯಸಂಗ ನಿಸ್ಸಂಗವಾಗಿ, ಇನ್ನಾವ ಸಂಗವನರಿಯೆ ನಯ್ಯ ಮಿಗೆ ಒಲಿದನಾಗಿ ಅಗಲಲಾರಿನಯ್ಯ ನಗೆಮೊಗದರಸಾ ಅವ ಧಾರು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ಬಗಿದು ಹೋಗುವೆನು ನಾ ನಿಮ್ಮ ಮನವ

೧೨೧ ಜಗವ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಮಾಯೆಯಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಎನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯ ಜಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದ ನೀನು ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದ ನಾನು ಕಂಡಯ್ಯ ಜಗವು ನಿನ್ನೊಳಗೆ, ನೀನು ಎನ್ನೊಳಗೆ ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿ ಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿದಂತೆ ನೀನೆನ್ನೊಳಗಡಗಿದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೧೨೨. ಸುಚಿತ್ತದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೆನೆಯಲೊಲ್ಲದೆನ್ನ ಮನ ಎಂತಯ್ಯ? ಎನಗಿನ್ನಾವುದು ಗತಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಎನಗಿನ್ನಾವುದು ಮತಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಹರಹರಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಮನವ ಸಂತ್ಯಸೆನ್ನ

ಧ್ಯಾನಕ್ರಿಯೆಗಳೆರಡೂ ಇರುವುದು ಅವಶ್ಯವು.

೧೨೩ ದೇವರ ನೆನೆದು ಮುಕ್ತರಾದೆವೆಂಬ ಯುಕ್ತಿ ಶೂನ್ಯವೆ
ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ದೇವರ ನೆನೆದರೆ
ದೇವರುಂಟೇ ದೂರ? ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ನೆನೆವರಲ್ಲದೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ
ವರನಾರೂ ನೆನೆವರಿಲ್ಲ ಇದನರಿದು, ನಿನ್ನೊಳಡಗಿ, ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯ
ಲಿಲ್ಲ ನನ್ನೊಳಡಗಿ ನೀನೆನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನೀಯಲಿಲ್ಲ ಇದುಕಾರಣ
ನಾ ನಿನ್ನ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗರ್ಜೇಶ್ವರಾ

೧೨೪. ಕೆಂಚ ಕರಿಕನ ನೆನೆದರೆ, ಕೆಂಚ ಕರಿಕನಾಗಬಲ್ಲನೇ?
ಕರಿಕ ಕೆಂಚನ ನೆನೆದರೆ, ಕೆಂಚನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ದರಿದ್ರನು ಸಿರಿವಂ
ತನ ನೆನೆದರೆ ಸಿರಿವಂತನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಸಿರಿವಂತ ದರಿದ್ರನ ನೆನೆದರೆ
ದರಿದ್ರನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಮುಂದಿನ ಪುರಾತನರ ನೆನೆದು ಧನ್ಯನಾದೆನೆಂಬ
ಮಾತಿನ ರಂಜಕರನೇನೆಂಬ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೧೨೫ ಬೀಜದೊಳಗಿಹ ವೃಕ್ಷ ಫಲವ ಸವಿಯಬಹುದೇ? ಮಳೆ
ವನಿಯೊಳಿಪ್ಪ ಹುರಮಂಜಿ ಮುತ್ತಗಳಂ ಸರಗೊಳಿಸಿ, ಕೊರಳೊಳ
ಧರಿಸಬಹುದೇ? ಹಾಲೊಳಗಿರ್ಪ ತುಪ್ಪವು ಅರಸಿದರೆ, ಸಿಕ್ಕುವುದೇ?
ಕಬ್ಬಿನೊಳಗಿರ್ಪ ಬೆಲ್ಲವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದೇ? ತನ್ನೊಳಗಿರ್ಪ ಶಿವ
ತತ್ವವು ನೆನೆದಾಕ್ಷಣವೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರ್ಪುದೇ? ಭಾವಿಸಿ ತಿಳಿದ
ಮಧಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಾಂತರದಿಂ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತದನ
ಭವ ಸುಖದೊಳೊಲಾಡುವುದು ಅತಿ ಚತುರನಾದ ಶಿವಶರಣಂಗಲ್ಲದೆ
ಉಳಿದಗುಂಟೇ, ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಿಕುರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ?

೧೨೬ ಶಿವನ ನೆನೆದಡೆ, ಭವ ಹರಿವುದೆಂಬ ವಿವರಗೇಡಿಗಳ ಮಾತ
ಕೇಳಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಜ್ಯೋತಿಯ ನೆನೆದರೆ, ಕತ್ತಲೆ
ಹರಿವುದೇ? ವೃಷ್ಟಾನ್ನವ ನೆನೆದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವುದೇ? ರಂಭಿಯ
ನೆನೆದರೆ, ಕಾಮದ ಕಳವಳ ಹಿಂಗುವುದೇ? ನೆನೆದಡಾಗದು ನಿರ್ಘ
ರಿಸಿ ದ್ವಯ ಕುಳವಳಿದು ಬೆರೆಯಬಲ್ಲಡೆ, ಸದ್ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸೋಮೇಶ್ವರ
ಲಿಂಗವು ತಾನೆ

೧೨೭ ಅಂತರ ಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವಾದಡೇನಯ್ಯ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ ಇಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕು? ದೇಹವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಣಶ್ವಾಸ್ರಯ ಉಂಟೇ? ಕನ್ನಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಮುಖವ ಕಾಣಬಹುದೇ? ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ಏಕೋ ದೇವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ.

೧೨೮ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಭಕ್ತ ಮನುಜ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಜಂಗಮ ರಾಕ್ಷಸ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ ಯವನ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಶರಣ ಒಪ್ಪಾನಿ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಜನನಕ್ಕೊಳಗು ನೋಡಾ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೨೯ ಕ್ರಿಯಾ ಮಧನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಇಕ್ಷುವಿನೊಳ ಗಣ ಮಧುರ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಧನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ತಿಲದೊಳ ಗಣ ತೃಲ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಧನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಪ್ರೇರದೊಳಗಣ ತುಷ್ಟ? ಕ್ರಿಯಾ ಮಧನವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಬಂದುದೇ ಕಾಪ್ಪದೊಳಗಣ ಅಗ್ನಿ? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಗುಹ್ಯರ್ದರ ಲಿಂಗವ ತನ್ನೊಳರಿದನೆಂಬ ಮಹಾಂ ತಂಗೆ ಸತ್ಪ್ರಿಯಾಚರಣೆಯೇ ಸಾಧನ ಕಾಣೆ ಭೋ

೧೩೦ ಭೂಪ ಗೋಪನ ನೆನೆದರೆ ಗೋಪನಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಅಂದಿನ ಗಣಂಗಳ ಕಂಡು ಇಂದಿನ ಜೀವಿಗಳು ನೆನೆನೆನೆದು ಧನ್ಯರಾದೆವೆಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡು ಕಸುಲಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದು.

೧೩೧ ಎಲಿಪೋ, ಎಲಿಪೋ, ಪಾಪಕರ್ಮವ ಮಾಡಿದವನೇ, ಎಲಿಪೋ, ಎಲಿಪೋ, ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯವ ಮಾಡಿದವನೇ, ಒಮ್ಮೆ ಶರಣೆನ್ನೆ ಲಪೋ. ಒಮ್ಮೆ ಶರಣೆಂದಡಿ, ಪಾಪಕರ್ಮ ಓಡುವವು ಸರ್ವ ಪ್ರಾಯ ತ್ತಿತ್ತಕ್ಕ ಹೊನ್ನ ಪರ್ವಂತಗಳೇ ಇದ್ದವು ಓರ್ವಂಗೆ ಶರಣೆನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಂಗೆ

೧೩೨ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಯುಕ್ತಿಯ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ ಮೂಗರು ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತಿಪ್ಪದು ಕಾಣೆರೋ ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಮಾಡುವುದು ಯುಕ್ತಿ

ಭಕ್ತಿ ಸಾಧಕರಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಅಭ್ಯಾಸ ಭಕ್ತಿ ಮನ ಕೂರ್ತು ಮಾಡುವುದು ಮುಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ಕೇಡಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವುದು ನಿತ್ಯಭಕ್ತಿ ಇದ್ದು ತಿದ್ದು ನಿಜವಪ್ಪದು ನಿಜಭಕ್ತಿ ಈ ನಿಜಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭರಿತರು ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು

೧೩೩. ನಂಬಿ ಕರೆದಡೆ, 'ಓ' ಎಂಬ ಶಿವನು ನಂಬದೆ ಕರೆದಡೆ 'ಓ' ಎಂಬನೇ ಶಿವನು ? ನಂಬಲರಿಯರು, ನಚ್ಚಲರಿಯರು, ಡಂಭಿನ ಭಕ್ತರು ನಂಬದೆ ನಚ್ಚದೆ ಕರೆದಡೆ ಶಂಭು ಮೌನದಲ್ಲಿವೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ.

೧೩೪ ಒಲವಿಲ್ಲದ ಪೂಜೆ, ನೇಹವಿಲ್ಲದ ಮಾಟ, ಆ ಪೂಜೆಯು ಆ ಮಾಟವು ಚಿತ್ರದ ರೂಪ ಕಾಣಿರಣ್ಣ ಚಿತ್ರದ ರಬ್ಬು ಕಾಣಿರಣ್ಣ ಅಪ್ಪಿದರೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಮೆಲಿದರೆ ಸವಿ ಇಲ್ಲ. ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನಿಜ ವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ.

೧೩೫ ಪರಮ ಪ್ರಭುವೇ ನೀ ಮುನಿದೆನ್ನ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದೊಳ ಗಿರಿಸಿದರೆ ಅನು ಸೈರಿಸಿದನಯ್ಯ ಕುಲಮದ ಭಲಮದವಿದೇನಯ್ಯ ? ದರುಶನ ಭ್ರಾಂತಿ ಇದೇನಯ್ಯ ? ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮ ಸೂತಕವಿದೇನಯ್ಯ ? ಲಿಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದನಯ್ಯ ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದರೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ರಾಣಿವಾಸದಾಣೆ.

೧೩೬ ಕೆರೆಯೊಡೆದಬಳಿಕ ತುಂಬು ತಡೆಯಬಲ್ಲದೇ ? ಒಡೆದ ಮಡಕೆಗೆ ಒತ್ತು ಮಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದೇ ? ಮುತ್ತೊಡೆದರೆ ಹತ್ತಬಲ್ಲದೇ ? ಸುರಚಾಪ ನಿರ್ಧರವಾಗಬಲ್ಲದೇ ? ಚಿತ್ತು ಒಡೆದರೆ ಭಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು ಭಕ್ತಿ ಬೀಸರವಾದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಇದುಕಾರಣ ಎನ್ನು ಚಿತ್ತ ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ ಉಭಯವಾಗದೆ ಭಕ್ತಿ ಬೀಸರವಿಲ್ಲದೆ ಎನ್ನಿದಿರೊಳಗಿರುವ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ನಿಜ ಚಿಬ್ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ನಿಲವು ನೆಳಲ ಕೂಡಿ ಬಯಲ ಸೇರಿದಂತೆ ನಿತ್ಯನಿರ್ಮುಕ್ತನಾದೆನಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರ ಪರಿಯಂತಲ್ಲ. ಎನ್ನು ಪರಿ ಬೇರೆ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ

೧೩೭. ಸರ್ಪನ ಸಂಯೋಗ, ಜ್ಯೋತಿಯ ಪತಂಗನ ಬಿಸನದಂತೆ, ಮನದ ಮದವರಿಯದೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ನೆನೆವೆ ಎನ್ನು

ಭಾವದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯಮೇಲೆ ಮನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆಯಯ್ಯ,
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ ನೀನೆನ್ನ ಪ್ರಾಣನಾಥನಾಗಿ.

೧೩೮ ಮದ್ದು ತಿಂದ ಮನುಜನಂತೆ ವೃಥಾ ಹೋಗದಿರಾ
ಮನವೇ ವರ್ಷದಲಾದರೂ ಒಂದು ದಿವಸ ಶಿವರಾತ್ರಿಯ ಮಾಡು
ಮನವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲೇಶನೆಂಬ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ.

ಭಾವಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

೧೩೯ ಭೂಮಿ ಒಂದೆಂದಡೆಂಬ ವಚನವಿದೆ ಹಿಂದೆ ಕಾಯ
ಸೊನೆಯರತಲ್ಲದೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಚಿನ್ನದೋರದು ಕಾಯ ಕರ್ಮವ
ಮಾಡಿ ಜೀವ ಜ್ಞಾನವನರಿದು ತ್ರಿವಿಧ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಕಾಣ
ಲಿಲ್ಲ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ

೧೪೦ ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕಾಲ ಮಾಡಿದಡೇನು?
ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲದ ಪೂಜೆಯನೇಸು ಕಾಲ ಮಾಡಿದಡೇನು, ಭಾವ ನೆಲೆಗೊ
ಳ್ಳದನ್ನಕ್ಕರ? ನಿಜವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದವನೇಸು ಕಾಲ ಕೊಂಡಡೇನು? ಅಭ್ಯಾ
ಸವಾಯಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಸಹಜವಲ್ಲ ಸಮೃತ್ತವಲ್ಲ. ಒಬ್ಬರ ಕಂಡೊಬ್ಬರು
ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ತಾವು ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿರಿಯರು ಇಂತೀ
ವಿವರವನರಿಯದ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಮಹೇಶ್ವರರೆನಲಾಗದಯ್ಯ ಕೂಡಲ
ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವ ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಭೇ ಎಂಬೆನು

೧೪೧ ಅಗುವದಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪೂಜೆಯದೇಕೊ ಲಿಂಗಯ್ಯ?
ಯಥಾ ಭಾವಸ್ತಥಾ ದೇವ ಎಂಬ ಭಾವವಿದ್ದಡೆಯಲ್ಲಿ, ಅದಂತೆ ಆಗಲಿ
ಹೋದಂತೆ ಹೋಗಲಿ ನಿಮಗೆ ಪೂಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಸಂಸದಾದಿ ಮಹ
ದೈಶ್ವರ್ಯ ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೪೨ ಆಪಾವ ತ್ರಿಗುಣ ಭೇದದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವ ಮಾಡಿದಡೂ
ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಯೋಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಧರ್ಮವ ಮರೆದು,
ಭೋಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತವ ಮರೆದು, ತ್ಯಾಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹು ಹಿಂಚು

ಗೊಡುವುದು ಮುಂತಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಯೋಗಿ ಭೋಗಿ ತ್ಯಾಗಿ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನೊಳಕೊಂಡು ವಿರಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಆತನಡಿಗಿರಗುವೆನೆಂದ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ

೧೪೩ ಭಾವ ಬಲಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನಿಸಿತ್ತು ಭಾವ ವಿಭಾವವಾ ದಲ್ಲಿ ಪಾಷಾಣವೆನಿಸಿತ್ತು ಭಾವ ನಿರ್ಭಾವವಾದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದೆನಿಸದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡುವುದು.

೧೪೪ ನಾನು ಆರಂಬವ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ ಗುರು ಪೂಜೆಗೆಂದು ನಾನು ಬೆವಹಾರವ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೆಂದು ನಾನು ಪರಸೇವೆಯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ ಜಂಗಮ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆಂದು ನಾನಾ ವಾವ ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ, ಆ ಕರ್ಮ ಫಲ ಭೋಗವ ನೀ ಕೂಡುವೆ ಎಂಬುದ ನಾ ಬಲ್ಲಿನು ನೀ ಕೊಟ್ಟ ದ್ರವ್ಯವ ನಿಮಗಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರಿಯೆಯ ಮಾಡೆನು ನಿಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮು ನಿಮಗೆ ಸಲ್ಲಿಸು ವೆನು ನಿಮ್ಮಾಣೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೧೪೫ ಕೂಳು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ನುಡಿದ ಜಾಳು ಮಾತ ಕೇಳಿ ಕೂಳಿಗೆ ಆಳಾಗಿ ಬೀಳಾದ ಬೇಳುವೆಯಲಾಳದ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ ಮದ ಪ್ರಸಾದದ ನೆನಹು ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಜನಿಸಿದಾತ ಜಂಗಮ ಆ ಜಂಗಮದ ಮುಖದಿಂದ ತೋರಿತ್ತು ಪ್ರಸಾದ ಇದುಕಾರಣ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕು ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಇದನಂದಿ ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೆಂ ದೆಂಬೆನು.

೧೪೬. ಒಲ್ಲಿನೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ ಒಲಿವೆನೆಂಬುದು ಕಾಯ ಗುಣ ಆವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೇನು? ತಾನಿದ್ದೆಗೆ ಬಂದುದ ಲಿಂಗಾ

ರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸುವದೇ ಆಚಾರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ನೊಲಿಸ ಬಂದ ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಕೆಡಿಸಲಾಗದು.

೧೪೭ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ನೆನೆವೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಮಾಡುವೆ ಲಿಂಗ ಕ್ಷೇಂದೇ ಕೂಡುವೆನು ನಾನಯ್ಯ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಭಾವಿಸುವೆ. ಅಂಗ ಗುಣಗಳನರಿಯೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕಾಮಿ ಸುವನು ನೀಕಾಮಿಯಾಗಿ. ಎನ್ನ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ಮನ ಪ್ರಾಣಾದಿಗಳು ಲಿಂಗದ ಸತಿಯರಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಬಯಸಿ, ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂದೇ ಕೈಕೊಂಬೆನು. ಅರ್ಪಿತವನರಿಯೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೧೪೮ ತನು ಮನವ ನಿತ್ಯವೆಂಬರು ತನು ಮನ ನಿತ್ಯವೆಂಬ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅಂಬಲಿಯನಿಕ್ಕುವರೆಲ್ಲರು ಭಕ್ತರೇ? ಕಂಬ ಳಿಯ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿರು ಭಕ್ತರೇ? ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷನೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದವಿಗಳಲ್ಲದ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನು ಮನ ಧನ ವಸಿತ್ತು ಕಿಂಚಿತ್ತು ಸಂರಯಮಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಹರಿಯ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕರ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ವಂಚಕರನೆಂತು ಸದ್ಭಕ್ತ ನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಎನಲಾಗದು.

೧೪೯ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯ ಪೂಜೆಗೆಂದು ದ್ರವ್ಯನಾಶವನು ನೋಡು ವೆನಯ್ಯ ಲಿಂಗ ಸಂಭ್ರಮಕ್ಕಂದು ಪೂರೋಟಂಗಳ ಹಾಡುವೆನಯ್ಯ ನಾಟ್ಯರಚನೆಗೆಂದು ಗಾನವ ಕೂಡುವೆನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ

೧೫೦ ಸುಳವ ಜಂಗಮವು ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಸುಳಯಬೇಕು ಮಾಡುವ ಬಕ್ತನು ಕೈಯಿಟ್ಟಿದೆ ಮಾಡಬೇಕು ಸುಳವ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕಾಲಿದ್ದರೇ ನಯ್ಯ? ಅನ್ಯಗೃಹಕ್ಕೆ ಗಮನಿಸದಿದ್ದೋಡೆ ಸಾಕು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಕೈ ಇರ್ಗಡೇನಯ್ಯಾ? ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕಲ್ಲದೆ, ಮಾಡದಿದ್ದೋಡೆ ಸಾಕು ಈ ಸುಯಿಧಾನದ ಹೊಲಬನರಿಯರು. ಧರ್ಮವನಿವರೆತ್ತ ಒಲ್ಲರೋ? ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದ ನಿಲವು ದಾನ ಧರ್ಮದ ಕೂಟವು, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವು ಇದೇ ಸರ್ವ ಸಮ್ಮತ ನಿರ್ಣಯವು.

ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ವೃಥೆಗೊಳಿಸಬಾರದು.

೧೫೧. ಹಾವಿನ ಹಲ್ಲ ಕಳೆದು ಹಾವನಾಡಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಕಾಯದ ಸಂಗವೇ ಲೇಸು ಕಂಡಯ್ಯ ತಾಯಿ ರಕ್ತಸಿಯಾದಂತೆ ಕಾಯವಿಕಾರವು. ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನೀನೊಲಿದವರು ಕಾಯಗೊಂಡಿದ್ದರೆನಬೇಡ

೧೫೨ ಕೈದುಮೊನೆ ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಕಟ್ಟಬಲ್ಲಡೆ ಕೈದೇನ ಮಾಡುವುದು ? ಹಾವು ಬಾಯಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಹಿಡಿದ ಮತ್ತೆ ವಿಷವೇನ ಮಾಡುವುದು ? ಮನವಿಕಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೆ ಮಹದಲ್ಲ ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇನ ಮಾಡುವವು ಜಾಂಜೀಶ್ವರಾ ?

೧೫೩. ಅಂಗವೇ ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗವೇ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸ ವೆಂಬ ಬಿತ್ತು ಬಲಿದು ಉಂಡು ಸುಖಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದ ಕಾಮ ಭೀಮ ಜೀವದನದೊಡೆಯ

೧೫೪ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸಪ್ತಧಾತುವನತಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ? ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರ ವಿಷಯನತಿಗಳೆಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು ? ಇವೆಲ್ಲವ ಕೊಂದ ಪಾಪ ನಿಮ್ಮ ತಾಗುವುದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಅರ್ಥ:-ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದಡಿ, ಅದೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ಅದಲ್ಲದೆ ಕಳೆಯಬಾರದ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಕರಣಾದಿ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕಳೆದು ಪಿಡಿದು ನೋಯಿಸಿ ಲಿಂಗವ ಬಿರಿಸಿಹೆನೆಂದಡಿ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದೀ ವಚನಾರ್ಥ.

೧೫೫ ಭಕ್ತನ ಮನ ಹೆಣ್ಣಿನೊಳಗಾದರೆ ವಿವಾಹವಾಗಿ ಕೂಡುವುದು ಭಕ್ತನ ಮನ ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಾದರೆ ಕೊಂಡು ಆಲಯವ ಮಾಡುವುದು ಭಕ್ತನ ಮನ ಹೊನ್ನಿನೊಳಗಾದರೆ ಬಳಲಿ ದೊರಕಿಸುವುದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೫೬. ಒಲ್ಲೆನೆಂಬುದು ವೈರಾಗ್ಯ ಒಲಿವೆನೆಂಬುದು ಕಾಯಗುಣ. ಅವ ಪದಾರ್ಥವಾದರೇನು, ತಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದುದ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಭೋಗಿಸುವುದೇ ಸದಾಚಾರ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ಒಲಿಸ ಬಂದ ಪ್ರಸಾದಕಾಯವ ಕೆಡಿಸಲಾಗದು

೧೫೭. ಅರುಹಿನ ಕ ರುಹನೆಯದೆ ತನುವ ಕರಗಿಸಿ, ಮನವ ಬಲಿಸಿದಡೇನು ಪ್ರಯೋಜನವು? ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ ವಿಷಯಂಗಳ ಬಂಧಿಸಿ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಬಂಧನವ ಮಾಡಿದರೆ, ಆತ್ಮದ್ರೋಹ ಕಾಣೆರೋ. ಹೀಗೆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೆ ಹಸಿಯ ಮರನ ತಂದು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ತನುವ ಒಣಗಿಸಿದರೇನಯ್ಯ, ಮನವ ಮಲಿನವು ಹಿಂಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಭವ ಹಿಂಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಭಂಡರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ?

೧೫೮ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೊಂದುವವು ದೋಷಂಗಳು ಮುಂದ ಬಂದು ಕಾಡುವವು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸತಿ ಪತಿ ರತಿ ಸುಖವ ಬಿಟ್ಟರೇ ಸಿಯಾಳ ಚಂಗಳೆಯರು? ಸತಿ ಪತಿ ರತಿ ಸುಖ ಭೋಗೋಪಭೋಗವ ಬಿಟ್ಟರೇ ಸಿಂಧುಬಲ್ಲಾಳನು? ನಿಮ್ಮ ಮುಖೈ, ಪರಧನ ಪರವ್ರತಗೇಸಿದಡ, ನಿಮ್ಮ ಚರಣಕ್ಕೆ ದೂರ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿರುವುದು.

೧೫೯ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಿದ್ದು, ಕಾಣಲರಿಯರಯ್ಯಾ! ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಕಿವಿ ಇರ್ದು ಕೇಳಲರಿಯರಯ್ಯಾ! ಘ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಘ್ರಾಣವಿರ್ದು ಘ್ರಾಣಿಸಲರಿಯರಯ್ಯಾ! ಜಿಹ್ವೆಯೊಳಗೆ ಜಿಹ್ವೆ ಇರ್ದು ರುಚಿಸಲರಿಯರಯ್ಯಾ! ತ್ವಕ್ಮನೋಗೆ ತ್ವಕ್ಮರ್ದು ಸ್ಪರ್ಶನವ ಮಾಡಲರಿಯರಯ್ಯಾ! ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಿರ್ದು ಪ್ರಾಣನ ಪರಿಯನರಿಯರಯ್ಯಾ! ಕಾಯದೊಳಗೆ ಕಾಯವಿರ್ದು ಬಿಡದು, ಬೇರಾಗದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ, ನೀವಿಕ್ಕೆಹ ಅಣಕದ ತೊಡಕಿನ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಾರದಯ್ಯಾ

೧೬೦. ನಡೆವ ನುಡಿದ ಚೈತನ್ಯದ ಒಡಲ ಗುಣವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಅರಿಗೆಯು ಕಾಣಬಾರದು ಕೇಳುವ ಶ್ರೋತ್ರ, ನೋಡುವ ನಯನ, ವಾಸಿಸುವ ಘ್ರಾಣ, ರುಚಿಸುವ ಜಿಹ್ವೆ, ಸೋಂಕುವ ತ್ವಕ್ಮ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಕ

ಯವನರಿದು, ನಾ ಕೇಳಿದೆ, ನಾ ನೋಡಿದೆ, ನಾ ವಾಸಿಸಿದೆ, ನಾ ರುಸಿದೆ, ನಾ ಮುಟ್ಟಿದೆನೆಂಬುದನಳಿದು ಕೇಳುತ್ತ, ನೋಡುತ್ತ, ವಾಸಿಸುತ್ತ ರುಚಿಸುತ್ತ, ಸೋಂಕಿಸುತ್ತ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದ ಪರಮ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗವು ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಕಾಯತ್ರಯಂಗಳ ಜೀವತ್ರಯಂಗಳ ಭಾವತ್ರಯಂಗಳನೊಂದುಮಾಡು ಸುಖ ದುಃಖವ ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣಂಗಳೆಂಬುಭಯ ಲಿಂಗದಲ್ಲೇಕವ ಮಾಡಿ ಅಹುದಲ್ಲ, ಬೇಕು ಬೇಡೆಂಬ ಸಂಶಯಮಂ ಕಳೆದು ನಮ್ಮ ಕೂಡ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆದಿ ಪುರಾತರೋಳಗಾಗಿ ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗ ಸವರಸವೆಂಬ ಸರ್ಕೆಲದೊಳೊಡಗೂಡಿದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಯ ಪಥವಿದು.

೧೬೧ ಇಂದ್ರಿಯದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮನವಿಪ್ಪುದು ಮನದ ಮುಂಬಗಿಲಲ್ಲಿ ಭೋಗಲಿಂಗವಿದ್ದು, ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಕರಣಂಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎನ್ನ ಮನವ ತನ್ನತ್ತ ಸೆಳೆದು ಮರಹ ಮಾಡಿ ಕುರುಹಳಿದ ತೆರಹುಗೊಂಡ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಿಂಗವ ಬಲ್ಲರೆ ಬಲ್ಲೆ

೧೬೨ ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ನಿಃಕ್ರಿಯೆಯನೆಂತು ನಡೆಯಬಹುದಯ್ಯಾ ಸೀಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಸ್ಸೀಮ ನಾನೆಂತಿರಬಹುದಯ್ಯಾ ? ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಲಾವನೆಂತನಬಹುದಯ್ಯಾ ? ಹರಿವ ಮನವ ನಿಲ್ಲಿಂದು ನಿಲಿಸಿ ಜಿಹ್ವಂ ಜುಂಜುಕತ್ವವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದಲ್ಲದೆ ಮೆಚವರೇ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ?

೧೬೩ ಅಂಗ ಒಂದಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾಚರಿಸೇಗದು ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಹೋಗಿ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾಗಿ ಆಜಸುವುದು 'ಘೃತೋ ಭೂತ್ವಾ ಕಥಂ ಪ್ರೇರಂ ಭವತ್ಯೇವಂ ವರಾನ ಎಂಬಾಗವೋಕ್ತಿ ಪುಸಿಯಾಯಿತ್ತೇ ? ಆಗಿ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಭವ ಹಿಂಗ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಕಾಯಕವನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

೧೬೪ ಒಲ್ಲಿದ ಬಾಣನ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯಕವರು ಭೂತಿಗಳೇ ನಯ್ಯ? ಅಪ್ಪ ರೇವಣಸಿದ್ಧ ನೀರು ಹೊತ್ತನೆಂಬರು ನಮ್ಮ ನೀರು ಹೊರುವವರವರು ಕೂಲಿಕಾರರೇನಯ್ಯ? 'ಸರ್ವೇಷಾಂ ಹೃದಿಸ್ಥ ಚಂದ್ರ ಮೌಲೀ' ಎಂಬ ಕೃತಿವಾಕ್ಯವ ನಂಬು ನಂಬು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನಯ್ಯನ ಮುಂದೆ ಎಲೆ ಮನವೆ

೧೬೫ ಅನ್ಯದ್ರವವುಳ್ಳ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆಯು ಅನ್ಯಹಾ ರವಯ್ಯಾ! ನಂಬಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಸಂದೇಹದ ಕೂಳು ಕೊಟ್ಟು ಕೂಂಡು ನೀಡಿ ಮಾಡಿ ಹಮ್ಮು ನುಡಿವ ಭಕ್ತನ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಕಾರಿದ ಕೂಳು ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಸದ್ಭಕ್ತರ ಮನೆಯಾರೋಗಣೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಯ್ಯಾ ಅದಂತೆಂದೂಡೆ, ಸದಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಲಿ ಗಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಸತ್ಪಾಪಕ ದಿಂದ ಬಂದುದಾಗಿ, ಭಕ್ತಿ ಪರಾರ್ಥವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗ ಮದವಾ

೧೬೬ ತನುಸಿದ್ಧಿ ಬೆಳೆದವಂಗೆ ಕಣಜದ ಹಂಗುಂಟೇ? ವಿರ ಕ್ತಂಗೆ ಅರೈಕೆಗೊಂಬುವರುಂಟೇ? ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಇನ್ನೂರ ಕಾಡಲೇತಕೋ? ಆ ಗುಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ

೧೬೭ ಮನರುದ್ಧವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ದ್ರವ್ಯದ ಬಡತನವಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ತಶು ದ್ಧನಾಗಿ ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಂಗೆ ಎತ್ತ ನೋಡಿದಡತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನಾಗಿಪ್ಪಳು, ಮಾರಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಸೇವೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ

೧೬೮ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರುತನಾದಡಿ ಗುರುದರ್ಶನವಾದರೂ ಮರಿ ಯಬೇಕು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಾದಡೂ ಮರಯಬೇಕು ಜಂಗಮ ಮುಂದಿ ದ್ದಡೂ ಹಂಗುಹರಿಯಬೇಕು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವಾದ ಕಾರಣ ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗವಾಯಿತಾದಡೂ ಕಾಯಕದೊಳಗು

೧೬೯ ಕಾಯಕಕಾರದ ಮೈಸೊಂಬತನದಿಂದ ಬೇರೆ ಕೂಳ ಗಳ ಸಲಾರದೆ ಹಸಿದಿಪ್ಪರಯ್ಯ ಒಡಲು ಸೀರೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದ ಕಚ್ಚುಟವ

ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಯ್ಯ ಮೀಯಲು ಎಣ್ಣೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಮಂ
ಬೋಳಾಗಿಪ್ಪರಯ್ಯ ದಿಟದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲರಿಯದೆ ಸಂಸಾರದ ಶರೆಯನ್ನ
ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪವರಿಗೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ

೧೭೦ ಗುರುವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದವೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ ಲಿಂ
ವಾದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದವೇ ಶಿಲೆಯ ಕುಲ ಹರಿವುದು ಜಂಗಮಂ
ದಡೂ ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ವೇಷದ ಪಾಶವು ಹರಿವುದು ಇದು ಚನ್ನ
ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗದ ಅರಿವು.

೧೭೧ ನೇಮವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತರ ಭವನಂಗಳ ಹೊಳ
ಕಾಯಕ ಬಿಟ್ಟು ಹೊನ್ನ ಬೇಡಿಹೆನೆಂಬುದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವೇ ? ಆ ಗು
ಅಮಳೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ

ದಾಸೋಹ ಭಾವವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು.

೧೭೨ ಸೋಹಂ ಎಂಬುದು ಅಂತರಂಗದ ಮದ ನೋಡಯ
ಶಿವೋಹಂ ಎಂಬುದು ಬಹಿರಂಗದ ಮದ ನೋಡಯ್ಯ ಈ ದ್ವಂದ್ವ
ನಳಿದು ದಾಸೋಹಂ ಎಂದೆನಿಸಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೧೭೩ ಕೃಷಿ ಕೃತ್ಯ ಅವ ಕಾಯಕದಿಂದಾದೊಡೇನು ? ತ
ಮನ ಬಳಲಿಸಿ ಗಳಿಸಿ ತಂದು, ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚಿಸಿ ದಾಸೆ
ಹವ ಮಾಡುವ ಪರಮ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಪಾದವ ತೋರಯ್ಯಾ ಎನಗೆ ಅ
ತೆಂದೊಡೆ ಆತನ ತನು ಶುದ್ಧ, ಆತನ ಮನ ಶುದ್ಧ, ಆತನ ನಡಿ ಶು
ನುಡಿ ಎಲ್ಲ ಪಾವನವು ಆತಂಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿದಾತನೇ ಪರ
ಸದ್ಗುರು ಅಂತಸ್ತು ಸದ್ಭಕ್ತನ ಮನೆಯು ಕೈಲಾಸವೆಂದು ಹೊ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಜಂಗಮವೇ ಜಗತ್ಪಾವನ ಇಂತಸ್ತು ಗ
ಶಿಷ್ಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಾನು ನೆರೆ ನಂಬಿ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನ
ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೭೪ ಕಾಯಕವೆಂದು ಕಾಯವ ಬಳಲಿಸದೆ ತನು ಕರಗದೆ ಮನ ನೋಯದೆ ಬೇಡಿ ಕಾಡಿ ಮಾಡುವುದು ದಾಸೋಹವೇ ? ಅವ ಕಾಯಕವಾದಡೂ ಪ್ರಾಣವೇ ಕಡೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾಂತು ಒಂದುದನ್ನು ಸರಿಗಂಡು ದೇಹಿಗಳನೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡರೆ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿ

೧೭೫ ಭಕ್ತ ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಬೇಕು ಕರ್ತನಾಗಿ ಕಾಲ ತೊಳೆಯಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಹಾನಿ ಲಕ್ಷ ಗಾವುವ ದಾರಿಯ ಹೋಗಿ, ಭಕ್ತನು ಭಕ್ತನ ಕಾಂಬುದು ಸವಾಚಾರ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಡಿಕೊಂಬನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ

೧೭೬ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೀಯದೆ, ಸೋಹಂ ಮೆಂದಿಸಿ ಸದೆ, ದಾಸೋಹಂಮೆಂದಿಸಿಯ್ಯ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದದ ನಿಲವ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೧೭೭ ಮಾಡುವ ದಾಸೋಹ ಕಿಂಕುರ್ವಾಣದಿಂದಾದೊಡೆ, ಆ ಭಕ್ತನ ಅವಗುಣಂಗಳ, ಮುಟ್ಟಲಮ್ಮವು ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣ ಅಭಿಮಾನ ವೆಂಬ ತ್ರಿಸ್ಥಾನವ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಿರಾಭಾರಿಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿ ರ್ವನು ನಿರಾಭಾರಿಯೊಡಗರ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನು

೧೭೮ ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿ ನೋಯಿಸಿ ಕಂಡಕಂಡವರ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬುದು ದಂದುಗದೋಗರ ಲಿಂಗ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು ತನು ಕರಗಿ ಮನ ಬಳಲಿ ಬಂದ ತೆರದನುವನರಿದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವುದೇ ಮಾಟೆ ಕಾರಿಯ ಸುಸ್ವಾದರೂ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ದುರಾಸೆಯಿಂ ಬಂದುದು ಅನರ್ಪಿತ ಇಮಕಾರಣ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದ ನಿತ್ಯ ದ್ರವ್ಯ ಚಂದೇಶ್ವರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೈವೇದ್ಯ

೧೭೯ ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟು, ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು, ಮಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಒಣ್ಣವಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ಅಣ್ಣಗಳ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೇ ಹೆಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಹೊನ್ನ ಬಿಡಿರಿ. ಹೊನ್ನ ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಮಣ್ಣ

ಬಿಡಿರಿ. ಒಂದು ಬಿಟ್ಟಡೆಯೂ ಒಂದ ಬಿಡಿರಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪೀ ಹೇಳರಣ್ಣಾ ಹೆಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವರೆಂತ ಹೇಳಿದರು ? ನೀವೆಂತು ಕೇಳಿದಿರಿ? ಹಣ್ಣನ್ನು ಹೆಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ ಹೊನ್ನನ ಹೊನ್ನೆಂದರಿವಿರಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮಣ್ಣೆಂದರಿವಿರಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳೆಂತಪ್ಪೀರಣ್ಣಾ ಬಿಟ್ಟಡಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನ ಮಣ್ಣು ಈ ಮೂರನು ಹಿಡಿದು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಬಲ್ಲೆಡಿ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ತಪ್ಪದು. ಎಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆಯೂ ನೀರತಾವರೆಯಂತಿಪ್ಪರು ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು

ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಬಾರದು.

೧೮೦ ಮಾಡುವ ನೀಡುವ ಭಕ್ತನ ಕಂಡರೆ, ನಿಧಿನಿಧಾನಂ ಕಂಡಂತಾಯಿತ್ತು ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಜಿಹ್ವೆಯವರ ಕಂಡರೆ ಹೋದ ಪ್ರಾಣ ಬಂದಂತಾಯಿತ್ತು ಅನ್ನರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ, ತನ ದರವ ಹೊರೆಯದ ಅಚ್ಚ ಶರಣರ ಕಂಡರೆ, ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕೂಡಾ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬೆ

೧೮೧ ಬೇಡಲಾಗದು ಜಂಗಮ ಬೇಡಿಸಲಾಗದು ಭಕ್ತ ಬೇಡುವ ನೋಡಿದರೆ ಬೇಡ ಬೇಡ ಭಕ್ತಿಯ ಆಡಂಬರವ ಮೃಡಮೂತಿ ಕಸಿಲಸಿಂಹಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೧೮೨ ಬೇಡುವವ ಜಂಗಮವೇ? ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬುವವ ಸದ್ಭಕ್ತನೇ ಈ ಮೂರ್ಖನನೆಯವ ಹಿರಿಯರು ನರಮಾಂಸಭಕ್ಷಕರಯ್ಯ ತನ ವೆತ್ತಿ ಮನ ಉಬ್ಬಿ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ಮಾ! ಮನವಿಲ್ಲದಿರೋಡೆ ನೀಡಿ ನಿಜವಿಲ್ಲದಿರೋಡೆ ಕೊಟ್ಟು ಕುದಿಗೊಡೊಡೆ ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುದು ಅನರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತು ಮಾ! ದಷ್ಟಿಷ್ಟೇನು ಇಲ್ಲವೆ ಅನರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ನರಕವಪ್ಪದ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಲಕ್ಷ್ಮಕ್ಕಾದಡ ಒಬ್ಬ ಭಕ್ತನುಂಟು. ಕೋಟಿಗಾದಡೆಯೂ ಒಬ್ಬ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ.

೧೮೩ ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನ ಹೊಲ್ಲಹದೆಂಬುವರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೊದಿದ ಮಲಿನವನರಿಯರು ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮವಲ್ಲ, ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಬೇಡದೆ ಆ ಭಕ್ತ ತಾನೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಟವ ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆ ಭಕ್ತರ ಇಂಗಿತ ಮದು ಅವರ ಮನದಿಚ್ಛೆಯ ಸಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲದೆ ಆತನೇ ಪರಮ ಜಂಗಮ ಆ ಭಕ್ತನು ನನ್ನದು ನಾನೆಂದು ನುಡಿದೊಡೆ. ನಾಯ ಮಾಂಸ ಸತ್ತ ಹೆಣನ ಮಲವು ನಾಯಡಗು ಇವನರಿಯದೆ ಓಡಲಾರದ ಮೃಗವು ಶ್ವಾನಂಗೆ ಮಾಂಸವನೀವಂತ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೇಡದೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನುಂಟಾದಡೆಯೂ ಬೇಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಜಂಗಮವಪೂರ್ವವಯ್ಯಾ

೧೮೪ ಬೇಡುವಾತ ಜಂಗಮನಲ್ಲ ಬೇಡಿಸಿಕೊಂಬಾತ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಬೇಡದೆ ಆ ಭಕ್ತ ತಾನೆ ಮಾಡಿದ ಮಾಟವ ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಜಂಗಮ ಬೇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಆ ಜಂಗಮದ ಇಂಗಿತವನರಿದು ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆ ಭಕ್ತನ ಇಂಗಿತವನರಿದು ಅವರ ಮನದಿಚ್ಛೆಯ ಸಲ್ಲಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಆತನೇ ಪರಮ ಜಂಗಮನು ಆ ಭಕ್ತ ನನ್ನದು ನಾನೆಂದು ನುಡಿದದೆ ನಾಯ ಮಾಂಸ ಸತ್ತ ಹೆಣನ ಮಲವು ಇದು ಕಾರಣ ನಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬೇಡದೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನುಂಟಾದಡೆಯೂ ಬೇಡದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವ ಜಂಗಮವಪೂರ್ವ ವಯ್ಯಾ

ತಾಮಸ ಶೀಲಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು.

೧೮೫ ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದೊಡೆನು? ಭವಿ ನೋಡಿದ ಮಡಕೆಯನು ಕಳೆವುದು ಶೀಲವೇ? ಕೆರೆ ಭಾವಿಯು ಕಳೆವುದು ಶೀಲವೇ? ಒಸರುವ ಉಪಕವ ತಾಕುದು ಶೀಲವೇ? ಲಿಂಗಾಪಿತವ ಮಾಡದ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡೊಡೆ, ಕೆಲ್ಲಿಷ, ಭಾಸೆಗೆ ವ್ರತಗೇಡಿ ಅಂತ್ಯದ ಕೊಳ ದಿದೊಡೆ ಪ್ರಸಾದದ್ರೋಹ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನರಿಯದೆ ಸಂಕಲ್ಪಗಿಂದೆ ಕೆಟ್ಟತ್ತು ಶೀಲ

೧೮೬ ಶೀಲವಂತನಾದೊಡೆ ಪ್ರಪಂಚ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಸೀಮೆಯಾದೊಡೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು ತನ್ನ ಕರ್ತೃವಿನಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಂಶಯ ನಾಸ್ತಿಯಾದ ಶೀಲಕ್ಕೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ, ಭವಿ ನಾಸ್ತಿ, ಭ್ರಮೆ ನಾಸ್ತಿ ಇವು ನಾಸ್ತಿಯಾದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಶೀಲವಂತನೆನಿಸಬಾರದು ಈ ವಂಚನೆಯ ಡಂಭಕ ಅಪಸ್ಥೂರಿಗಳಿಗೆಂತಯ್ಯಾ ?

೧೮೭ ನದಿಯ ತಟಾಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನವಸಿಕ್ಕೆ ಉದಕವ ತಂದು ಮಜ್ಜನಕ್ಕರೆವ ಶೀಲವಂತರು, ಸುಯಿಧಾನಿಗಳನ್ನರೇ ? ಭವಿಪಾಕ ಪರ ಪಾಕವನೆ ಭುಜಿಸುವ ಉದರ ಪೋಷಕರೆಲ್ಲರು ಶೀಲವಂತರಪ್ಪರೇ ? ಅಲ್ಲಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಮತ್ತೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಶನವರತು ವ್ಯಸನ ಬೆಂದು ಹುಸಿ ಮಸಣಿಸಿ, ಮಹಾಲಿಂಗದ ವಿಷಯದೊಳಗೆ ತಲ್ಲಿಯವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವು ಸಮತಯಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವ ರಚ್ಚ ಶೀಲವಂತರೆಂಬೆನು ಅವರೊಕ್ಕುದ ಕೊಂಡು ಸುಖಿಯಾಗಿವೆನಯ್ಯಾ

೧೮೮ ಭವಿಗಿಕ್ಕಬಾರದೆಂಬ ಶೀಲ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಮರಳಿ ಇಕ್ಕೆ ದೊಡೆ, ಭಾವೆಗೆ ವ್ರತಗೇಡಿ ಎಂಬುವ ಕಾಕು ಹೊಲೆಯರಿರಾ, ನೀವು ಕೇಳರೋ ಕಾಮು ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರವೆಂಬಾರು ಭವಿಗಳು ತಮ್ಮನಾವರಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು, ಮತ್ತೆ ಭವಿಗಿಕ್ಕಬಾರದೆಂಬ ಪರಿ ಎಂತೋ ? ಭವಿ ಹಿಂಗಿಯಂಗದ ಭವಿಯ ಕಳೆವುದು ಅಭ್ಯಾಸವ ಲ್ಲದೆ ನಿಜವಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದ ಭವಿಯ ಕಳೆವ ಶೀಲವಂತರಮಾರ್ಗವಯ್ಯಾ ಅಂತ ರಂಗ ಬಹಿರಂಗವ ಕಳೆದು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥ ಸಲಿಸಿ ಸಂಶಯವಳಿದಿರಬಲ್ಲಡೆ ಶೀಲವಂತ ರರಣನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ

೧೮೯ ಭಕ್ತರಾದೆವೆಂದು, ಭವಿಪಾಕವನೊಳ್ಳೆವೆಂಬರಿ ಭವಿ ಪಾಕವೆಂಬುದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಕೇಳರೇ ಅಂಗತ್ರಯದಿಂದೆ ನೋಡಿದಡದು ಭವಿಪಾಕ ಲಿಂಗತ್ರಯ ನೋಟಕ್ಕದು ಸಲ್ಲದು ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯ ಮುಂಟೆ ನಾವು ಸದ್ಭಕ್ತರೆಂಬವರು ಅವರಿಗೆ ಅಂಗತ್ರಯದ ನೋಟ ವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗತ್ರಯದ ನೋಟವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊ ? ಪಂಚಭೂತದ ಕಾಯವ ತಂದು ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂದೊಡೆ ಪ್ರಸಾದ ನಾಸ್ತಿ ಎಂದೆಂದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಮಾರ್ಥವರ ವಚನ

೧೯೦ ಶಿವ ಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರವಾದಾತನು ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭವಿ
 |೪ನ್ನವ ಮಾಡುವನ್ನಕ್ಕರ, ಭವಿ ಮಿಶ್ರವ ಕಳೆದೆನೆಂದೆನ್ನಬಹುದೇ?
 ವ ಮಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಜಾತಿ ಸೂತಕ, ಜನನ ಸೂತಕ,
 ಪ್ರೇತ ಸೂತಕ, ಎಂಜಲ ಸೂತಕ, ರಜ ಸೂತಕವೆಂಬ ಪಂಚಸೂತಕ
 : ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪದಾರ್ಥ ಮಾಡುವನ್ನ
 ಕ್ಕರ ಭವಿ ಮಿಶ್ರವ ಕಳೆದವೆಂತೆನ್ನಬಹುದೇ ಅಯ್ಯಾ? ತನು ಭವಿಯು
 ಹಸ್ತದಿಂದ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ, ಮನಭವಿಯ ಹಸ್ತದಿಂದ ಅಘೋರ
 ನರಕ ಇಂತಹ ಭವಿಯನ್ನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎನಗೆ ಭವಿ ಮಿಶ್ರವಿಲ್ಲ
 ಎಂಬ ಲಕ್ಷಣೆಟ್ಟ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ನಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಕ್ತರು ಮೆಚ್ಚು
 ವರೇ? ಮಚ್ಚರಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೯೧ ಭವಿ ಎಂದರೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದ ಭವಿಯೇ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಭವಿ
 ಎಂದರೆ ವೇದ ವೇದಾಂತವನ್ನೊದಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದವ ಭವಿಯೇ?
 ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಅಂಗದ ಸ್ಥಿತಿಯನಂದಡೇನಾಯಿತ್ತು? ಗುಣ ತೀದು ಲಿಂಗವ
 ಕೊಡುವ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಒಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವಿರಹಿತ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ
 ಲಿಂಗಲೋಲುಪ್ತ ಹೊಲಬುಳ್ಳವನಾದರೇನು? ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸಾಮಾ
 ರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಭವಿಯಲ್ಲದ ಅನುಭವ ಗೋಷಿಗೆ ಭವಿಯೇ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ
 ಭವಿ ಎಂದರೆ ಮದನುನ, ಮಾಂಸ ಭಕ್ಷಣ, ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ, ಪರ
 ಧನ ಚೋರತ್ವ, ನಿಜವಸ್ತು ಅಂತರತ್ವವಿರುವವನೇ ಭವಿಯಯ್ಯ ಕಪಿಲ
 ಸಿದ್ಧಮೂರ್ತಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಗ್ರಹಬಲವನ್ನು ನೋಡದೆ ಮಾಡುವುದು

೧೯೨ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯವದು ಜ್ಯೋತಿಯಂತಯ್ಯ ಕೂಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ
 ಪ್ರಕಾರಮಯವು ಕೂಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದಗ್ಧಮಯವು ಇದರಂತುವನ
 ರಿದವರ ಕಾಣೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮೂರ್ತಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೯೩ ಲಗ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೋ, ವಿಘ್ನವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಸಂಗಯ್ಯ?
 ದೋಷವೆಲ್ಲಿಯದೋ, ದುರಿತವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಸಂಗಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮ ಮಾಣದೆ
 ನೆನೆಸಂಗ ಭವಕರ್ಮವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೧೯೪ ಶುಭಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಅಶುಭಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನವೇ ಆಯ್ತು? ಅಭಿಮಾನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಪಮಾನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆಯೇ ಆಯ್ತು? ಶುಭಾ ಶುಭ ಶಿವಾರ್ಪಣವೆಂದು ನಂಬು ಮನವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಂದ್ರನಾಲಯದಲ್ಲಿದೆ.

೧೯೫ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಬಾರದೆಂದು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಕೇಳುವ ಅಣ್ಣಗ ಳೆರಾ ಕೇಳಿರಯ್ಯಾ ಅಂದೇಕೆ ವೀರಭದ್ರನ ಸತಿಯ ಸೆರಗು ಸುಟ್ಟಿತ್ತು? ಅಂದೇಕೆ ಮಹಾದೇವಿಯರ ಬಲ ಭುಜ ಹಾರಿತ್ತು? ಇಂದೇಕೆ ಎನ್ನ ವಾಮನೇತ್ರ ಚಲಿಸಿತ್ತು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೧೯೬ ತಿಥಿವಾರವೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯ ಲಗ್ನ ವಿಲಗ್ನವೆಂದರಿಯೆ ನಯ್ಯ ಇದನರಿತು ಹದಿನಾರು ವಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಕುಲಸೆಂದೆಂಬರು ನಾವಿದನರಿಯೆನಯ್ಯ ಇರುಳೊಂದು ವಾರು, ಹಗಲೊಂದು ವಾರ, ಭವಿಯೊಂದು ಕುಲ, ಭಕ್ತನೊಂದು ಕುಲ ನಾವು ಬಲ್ಲುದು ಇದು ತಾನೆ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೧೯೭ ಅಂದು ಇಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಎನಬೇಡ ದಿನ ಒಂದೇ ಶಿವಶರಣೆಂಬುವಂಗಿ. ದಿನ ಒಂದೇ ಹರಶರಣೆಂಬುವಂಗಿ ದಿನ ಒಂದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಮಾಣದೆ ನೆನೆಯುವಂಗಿ.

ಹಿಂದಿನವರೇ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದು ಭಾವಿಸದಿರು.

೧೯೮ ಅಂದಿನವರು ನಡೆದ ದಾರಿ ಇಂದಿನವರು ನಡೆಯರು, ಇಂದಿ ನವರು ನಡೆದ ದಾರಿ ಅಂದಿನವರು ಕಾಣರು ಎಂಬರಯ್ಯ ಅಂದಿಂದು ಎಂಬ ದ್ವಂದ್ವ ಭೇದವನೆಂದೆಂದು ಕಾಣೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಜುನಾ

೧೯೯ ಅಂದಿನ ಶರಣರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಶರಣರು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದ ಸಂದೇಹ ಸೂತಕ ಹೊಲೆಯರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು ಅದೆಂ ತೆಂದೊಡೆ, ತಾ ಮೂಕೊರೆಯನೆಂದರಿಯದೆ ಕನ್ನಡಿಗೆ ಮೂಗಿಲ್ಲವೆಂ

ಬಂತೆ ತಾ ಕುಣಿಯಲಾರದೆ ಅಂಕಣ ಡೊಂಕೆಂಬಂತೆ, ತನ್ನ ನಡೆನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಿಲ್ಲದೆ, ಇತರ ಹಳವ ಆಧಮ ಮಾಡಿಗರನೇನೆಂಬೆನಯ್ಯ? ಅಪ್ಪಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ? ಷಟ್ಪಲ ಸ್ನಾನಭವವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ? ಭಕ್ತಿ ವಿರಕ್ತಿ ಮುಕ್ತಿ ಉಪರತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ? ನಡೆ ನುಡಿ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾದ ಶರಣನ ಘನವು ಅಂದೊಂದು ಪರಿ ಇಂದೊಂದು ಪರಿಯೇ? ಇಂತೀ ವಿಚಾರವನರಿ ಯದೆ ಪರಸಮಯದವನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಶಿವಸಮಯದವನಾದರೂ ಆಗಲಿ, ಮರ್ಮಗಟ್ಟು ನಡೆವ ಕರ್ಮಜೀವಿಗಳು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಪುಳು ಸುರಿಯದೆ ಮಾಣ್ಣವೇ ಹೇಳಾ ಅಖಂದೇಶ್ವರಾ?

ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವುದು.

೨೦೦ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪರು ಗೋವಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಘೃತವಿಪ್ಪದಯ್ಯ, ಆದು ಆ ಗೋವಿಗೆ ವುಷ್ಟಿಯಾಗಲರಿಯದು ಆ ಗೋವ ಪೋಷಿಸಿ, ಹಾಲ ಕರೆದು, ಕಾಸಿ, ಹೆಪ್ಪನಿಕ್ಕಿ, ಆ ದಧಿಯ ಮಧನವ ಮಾಡಿ, ಬೆಣ್ಣೆಯ ತೆಗೆದು, ಆ ನವನೀತ ತುಪ್ಪವ ಕಾಸಿ, ಆ ಗೋವಿಗೆ ಕುಡಿಸಲಾಗಿ, ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಟಿಯಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ತ್ವಿಯೋಪಚಾರವ ಮಾಡಲಾಗಿ ಜ್ಞಾನವ ಹುದು ಜ್ಞಾನವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವಹುದು ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಹುದು ತಪ್ಪದು ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೨೦೧ ಜಗವಾಹರಿಸಿದ ಕಣ್ಣು ತನ್ನ ತಗುಳ್ಳ ಕಾಯ ಕಾಣದು ತಿಳವ ಅರಿವು ತನ್ನ ತಗುಳ್ಳ ಭವದ ಮೊನೆಯ ಕಾಣದು ವಿವೇಕ ಪರ ನಾದರಿ ಕಾಣದದು ಕಾಣುವುದು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೦೨ ತಾ ಮುನ್ನೋ, ತನ್ನ ಮನ ಮುನ್ನೋ? ತನ್ನ ಕಾಯ ಮುನ್ನೋ, ತಾ ಮುನ್ನಪ್ಪೋ ಅಯ್ಯ? ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದೆ

ಹೋಯಿತ್ತು ಮನ ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ಕಾಯಕೊಳ್ಳಗಾಯಿತ್ತು ಕಾಯ ಮುನ್ನೆಂಬಲ್ಲಿ ಜಡಮಯ ಪ್ರಳಯಕೊಳ್ಳಗಾಯಿತ್ತು ತಾ ಮುನ್ನಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನ ಮುನ್ನಲ್ಲ ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಮುನ್ನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೨೦೩ ಅರಿವೆನೆಂದರೆ 'ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಮನಂತ ಬ್ರಹ್ಮ' ಎಂದು ಕೃತಿ ಸಾರುತ್ತಿದೆ ಮರೆದನಂದರೆ 'ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪಟ್ಟಿದಾನಂದ ಭವ' ಎಂದು ಕೃವಲೋಕನಿಷದ್ಭೋಷಿಸುತ್ತದೆ ಅರಿವು ವಸ್ತು ಸ್ವರೂಪ, ಮರಹು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವೆಂದರಾನು ನಿರ್ವಯಲ ಸ್ವರೂಪನಾದೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೦೪ ಜನನ ಮರಣ ದೇಹ ಧರ್ಮಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಿ ಯದೋ ? ಕ್ಷುಧಾ ತೃಪ್ತ ವ್ರಾಣಧರ್ಮವಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯದೋ ? ಸುಖ ದುಃಖ ಮನೋಧರ್ಮವಲ್ಲದೆ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯದೋ ? ಜ್ಞಾನಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮುಮುಕ್ಷು ವಿಂಗಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಯೋಗಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಿಯದೋ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ?

೨೦೫ ನಿನ್ನ ದೇಹ ನೋಡುವಡೆ ಪಂಚ ಭೌತಿಕ ನೀ ನೋಡುವಡೆ ಜೀವಾಂಶಿಕ ನಿನ್ನ ಧನ ನೋಡುವಡೆ ಕುರ್ಬೇರನದು ನಿನ್ನ ಮನ ನೋಡುವಡೆ ವಾಯುವ ಕೂಡಿದ್ದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನದು ನಾ ಮಾಡುವೆನೆಂದಡೆ ಅದು ಅದಿರಕ್ತಿ ಜೈತನ್ಯ ನಾ ತೀದಿಹೆ ನೆಂದಡೆ ಅದು ಜ್ಞಾನದ ಬಲ ಆ ಜ್ಞಾನವು ನಾ ಎಂದಡೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುತ್ತಿದ ತೋರುವ ಆನಂದ ಮೂರ್ತಿ ನಾ ಎಂದಡೆ ಅದು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತು ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬುದ ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಬಯಲಾದ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನತಂದ

೨೦೬ ಜ್ಞಾನವೆಂದು ವಿವಾದಿಸುವ ಅಗ್ಲಿಗಳೆರಾ, ಕೇಳರಯ್ಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಮಹತ್ವಗಳ ಮಾಡಿ ಮೆರೆದುದು ಜ್ಞಾನವೇ ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದ ವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿ ಕೀರ್ತಿಯ ಹಬ್ಬಿದುದು ಜ್ಞಾನವೇ ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕಾಗುವ ಸುಖ ದುಃಖಗಳ ಹೇಳಿದುದು ಜ್ಞಾನವೇ ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧನೆಯ ಮಾತು ಅಘೋರಮುಖದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಂತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಜಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವಗ

ಳಾದವು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಂತ್ರ ಗಣಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ವಾರ್ತೆಯ ಹೇಳಿದನು. ಪ್ರಸಂಗ ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ನೋಡಿ ಸುಖದುಃಖಗಳ ಹೇಳಿದನು ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಧನೆಯಯ್ಯ ನಿನ್ನರಿವು ಕೈಕರಣವಾಗಿರೆ, ದೇಹವಳಿದರೇನು, ದೇಹ ಧರಿಸಿ ಬಂದರೇನು, ಎಲೆ ಅಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೨೦೭ ಸಿಂಹ ವದಕರಿಯಮೇಲೆ ಹಾರುವುದಲ್ಲದೆ, ಮಹಿಷಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾರುವುದೇ ಆಯ್ಯ? ಪಕ್ಷಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಾರುವುದಲ್ಲದೆ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಹಾರದು ನೋಡಯ್ಯ! ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶನನರಿವವರು ಧ್ವಾನದಮೇಲೆ ಹಾರುವರಲ್ಲದೆ ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರರು

೨೦೮. ತಿಳಿ ನೀರೆಂಬೆ, ತಿಳಿ ನೀರೆಂಬೆ ತಿಳಿ ನೀಯೆಂದು ಒಂದು ದಿನ ಅಂದಿಲ್ಲೆಲೋ ಮಾನವಾ ಹ್ನಾಕ್ಕೆ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತಿಳಿ ನೀ ಎಂದರೆ ತಳು ಹದೆ ತನ್ನ ನಿಜವ ಕೊಡನೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಂದ್ರ ?

೨೦೯ ತಿಳಿಯದ ಶ್ವಾಸದರಾಗುವುದೇನೋ ಆಯ್ಯ? ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಬೇಕು ಜಂಗಮಾರ್ಚನೆಯ ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ಮಾಡಬೇಕು ತಿಳಿಯದ ಮಾಡಲು ನಿನ್ನ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನಂಗ ದೂರೆಕೊಂಬ ಪರಿಯ ನೋಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೧೦ ತೋರಿ ಕೆಡುವ ದೇಹ ನಾನೆಂದು ನಂಬದಿರಾ ಮನವೇ. ತೋರುವ ಅರಿವು ನಾನೆಂದು ನಂಬು ಕಂದಯಾ ಮನವೇ ತೋರಿ ಕೆಡುವುದು ಮಾಯಾತ್ಮಕವು ಮನವೇ ತೋರಿ ತೋರುವುದದು ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿಜಾನಂದ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಕಂಡೆಯಾ ಮನವೇ

೨೧೧ ಜಲದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲ, ಜಲವಿಲ್ಲ ಮಾಯಾತ್ಮಕ ವಸ್ತು ನಿಲ್ಲ ವಸ್ತುವಾತ್ಮಕ ಮಾಯ ಇಲ್ಲ ಉಪಾಯಿಂದ ತೋರ್ಸದು ನಿಜವೇ ಆಯ್ಯ? 'ಸ್ವರೂಪೋರ ನ್ನಾಯ ದಂತಿ 'ಶಕ್ತಿರಜತ ನ್ನಾಯ'ದಂತೆ, 'ರಜ್ಜು ಸರ್ಪ ನ್ನಾಯ'ದಂತೆ ಅಧ್ಯಾರೋಪವಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಸುಂಟಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೨೧೨ ಹೇಳಿದ ಬೋಧೆ ಶಿಲುಲಿಸಿಯಂತಾದರೆ ಶಿಲಾಸದೃಶ ನೋಡಾ ಭವಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಬೋಧೆ ಜಲಶಿಸಿಯಾದರೆ ಜಲಸದೃಶ ನೋಡಾ! ಭವಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಬೋಧೆ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡರಾಗುವದೆತ್ತ ನಿನ್ನ ಮಾಯಾ ಜಾಲವನೇಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೨೩ ಬೋಧವೆಂದರೆ ಕರ್ಣವನೂದಿ ಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿದ್ದು ಬೋಧವೇ ? ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಬೋಧವೆಂದರೆ ತನುತ್ರಯ ಸಾಕ್ಷಿ, ನೀನೇ ಪರ ವಸ್ತು ಎಂಬುವದದೇ ನಿಜಬೋಧ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೪ ಬಸವನವ ಎರಡನೆಯ ಶಂಭುವೆನ್ನುವರು ನಾವು ಮೂರ ನೆಯ ಶಂಭುವೇನಯ್ಯ ? ತನ್ನ ತಾ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಶಂಭುವೆನಿ ಸಿದ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಮಹೀತಳದ ಮಾನವನೆನಿಸಿದ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೨೫. ಆವ ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೇನು ? ದೇಹಾವಸಾನದಲ್ಲಿಯ ಭಾವ ದಂತೆ ತಪ್ಪಲಿಯದು ನೋಡಾ ! ಆವ ಜ್ಞಾನಿಯಾದರೇನು ನೋಡಾ ? ಭಾವವೆಂಬುದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಈಡು ನಿರ್ಭಾವವೆಂಬುದು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾಡು ಗಿಚ್ಚು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೨೬. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯ ಮೇಘದಂತೆ, ಜಲದಲ್ಲಿಯ ತೆರೆಯಂತೆ ಬರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಾ ಈ ಘಟ ಬಂದದ್ದರಿಯೆ, ಹೋದದ್ದರಿಯೆ ನಿಂದ ವಸ್ತುವದು ನಿಜವೆಂದರಿದೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೭ ಅರಿದ ಬಳಕ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದು ವೃಗಜಲ ನೋಡಾ ಅರಿದ ಬಳಕ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬುದು ವಂಧ್ಯಾ ಮತ್ರ ನೋಡಾ ಅರಿದ ಬಳಕ ಬ್ರಹ್ಮ ವೆಂಬುದು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮುಗ್ಧ ನೋಡಾ ಕಲ್ಲಯ್ಯ

೨೮. ಮನದಲ್ಲಿ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲವಯ್ಯ ! ಕ್ರಿಯಾಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭೇದವಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೇದವೇನಯ್ಯ ಚೈತನ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ?

೨೯. ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮೈಗೊಟ್ಟರೆ ಅನುಭಾವಿಯೇ ಅಯ್ಯ ? ಅಳಿದು ಅಳಿದು ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮೈಗೊಟ್ಟರೆ ಅಜ್ಞಾನಿಯೇ ಅಯ್ಯ ? ತಿಳಿದ ಬಳಕ ವಿಷಯಂಗಳೇಯಬೇಕು ಅಳಿದ ಬಳಕ ಎಳೆಯ ಚಂದ್ರಧರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಾಗಲೇಬೇಕು

೩೦. ಮನವೆಂಬುದು ಬೇರಿಲ್ಲ ಮಹಾದೇವನ ಮಹಾ ಅರುಹು ನೋಡಾ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಂಗಳ ಧರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನವೆನಿಸಿತ್ತು. ಅದು ಅಳಿದಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿತ್ತು ಅಳಿದು ಭಾವ ತಲೆದೋರಿದಲ್ಲಿ ಕಪಿ ಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆನಿಸಿತ್ತು.

೨೨- ಜ್ಞಾನವದು ದುರ್ಲಭವಲ್ಲ ಅವರ ಭಾವ ದುರ್ಲಭ
ವಯ್ಯ ಭಾವವದು ದುರ್ಲಭವಲ್ಲ ಅವರ ಏಕತ್ವವದು ದುರ್ಲಭ
ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೨೨- ಕೆರೆಯ ನೀರು, ಮರದಲ್ಲಿಯ ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿದರೇನು
ಆಯ್ತು? ಆಗುವುದೇ ಆಗುವುದೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ? ನೀರನೆಯಲಿಕ್ಕಾ
ತನೇನು ಬಸಿಲಿನಿಂದ ಬಳಲಿದನೇ? ಪುಷ್ಪದಿಂದ ಧರಿಸಲಿಕ್ಕಾತನೇನು
ವಿಟರಾಜನೇ? ನಿನ್ನ ಮನವೆಂಬ ನೀರಿಂದ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದಿಂದ
ಸೂಜಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬಿ, ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬಿ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನಾ

೨೩- ನಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಲಿಂಗ ಅನಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅಂಗ ನಿತ್ಯವೆಂ
ದರೆ ಜ್ಞಾನ, ಅನಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ ನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯವು ಸತ್ಕರ್ಮ,
ಅನಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳೇ ದುರ್ವಿಷಯಗಳು ವಿಷಯಗಳೇ ನಿತ್ಯಗಳಾ
ಗಲು ಜ್ಞಾನಿ ಎಂದು, ಐಕ್ಯನೆಂದು, ಪ್ರಮಥನೆಂದು, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನನೆಂದು ಬೇರೆ ಉಂಟೇನೋ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ?

೨೪- ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದರಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಆಚರಿಸ
ಲಿಲ್ಲವು ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದರು ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಲಿಲ್ಲವು
ರೂಪವಿಡಿದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಅರೂಪವಿಡಿದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸರು. ಜ್ಞಾನ
ವಿಡಿದಾಚರಿಸಿದರು ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸ
ವಣ್ಣನವರು

೨೫- ಅಂಗವೆಂದರೆ ಅಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಸುಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗ
ವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುವರಲ್ಲದೆ ಅಂಗವಿಡಿದು ಆಚರಿಸರು ಬಸವಾದಿ
ಪ್ರಮಥರು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೬- ಬಂದ ಮಹೇಶ ಬಂದಂತೆ ಮೋಸನಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ
ಒಂದ ಬರವು ಭವಕ್ಕೆ ಆಗರ. ನಿಂದ ಬರವು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಗರ ನೋಡಾ
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವಿಡಿದಾಚರಿಸುವುದು.

೨೨ ಕ್ರಿಯೆ ವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಅಕ್ರಿಯೆಯೊಡನಾಚರಿಸಲಾಗದು ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ನೋಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ದೃಷ್ಟಿವಿಡಿದು ನೋಡಬಾರದು ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮೂಜಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂಗವಿಡಿದು ಮೂಜಿಸಲಾಗದು ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿ

೨೩ ನೆನೆದರಾಗದು ಸಾಧಿಸದನ್ನಕ್ಕು ಸಾಧಿಸಿದರಾಗದು ತಿಳಿಯದನ್ನಕ್ಕು ತಿಳಿಯದರಾಗದು ಎಳೆ ಬಾಲಚಂದ್ರಧರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಕೃವಲ್ಯ ಪದವು

೨೪ ಕ್ರಿಯೆ ಅದು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಎಡಪಾದ ಜ್ಞಾನವದು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಬಲಪಾದ ನಾನು ಅವರ ಚಮ್ಮಾವುಗೆ ನೀನು ಅವನ ಮನೆಯ ದಾಸನು ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೫ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಭೇದ ತಿಲಾಂಶವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ “ದ್ವಂದ್ವೇನ ಭೇದ” ಎಂಬ ಅಧರ್ವಣ ಶಾಖೆಯದು ಸರಿಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ರೇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವನಿಸಿತ್ತು ‘ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಕ್ರಿಯಾ ನ ಭಾತಿ ಕ್ರಿಯಾ ವಿನಾ ನ ಭಾತಿ ತತ್’ ಎೞೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೬ ದೇಹ ಎಂಬುದು ಅವಿದ್ಯೆ ಎಂಬುವರು ಅದೆಂತಯ್ಯ? ದೇಹ ತಾನಿಲ್ಲದಿರ ಆಶ್ರಯಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಅದಿರ ಆಶ್ರಯಿಸ ಮರೆದರೆ ಆಶ್ರಯಿಸುವ ದೇಹವದು ಜಡ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಜಡವೆಂಬ ಭಾವ ವಚನದಲ್ಲದೆ ಅನುಭಾವದಲ್ಲಿ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೭ ಮಾನವಿಲ್ಲದ ಭೋಜನವದು ಶ್ವಾನನ ಮಾಂಸವಯ್ಯ. ಜ್ಞಾನವಲ್ಲದ ಕ್ರಿಯೆದು ಸಿದ್ಧಗಳಿಗೀಡವಯ್ಯ ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದ ಮೂಞೆಯದು ಕಾನನದ ಜ್ಯೋತಿಯಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ನೀನಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯದು ಚಾಂಡಾಲ ವಾಕವಯ್ಯ

೨೮ ಕ್ರಿಯೆ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪದು. ಅರಿವು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಹೀನವಾಗಿಪ್ಪದು ಜ್ಞಾನವ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಬೆ-ಗಿನ ಕಳೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವು ಅವರಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ತೊಲಗಿತ್ತು.

೨೩೪ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆದಿವೇದನೆಯು, ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರ ಸಂದದನ್ನು ಕ್ಷರ? ನೆನೆದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಂಬುದೇ, ಕಾರ್ಯವಲ್ಲದೇ? ಕುರುಡ ಕಾಣ ಪಥವ ಹೇಳವ ನಡಿಯಲರಿಯ ಒಂದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಂದಾಗದು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕ್ರಿ ಜಡನು ಕ್ರಿ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಭ್ರಂತು ಇದು ಕಾರಣ ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಬೇಕು

೨೩೫ ಕಣ್ಣು ಕಾಲೂ ಎರಡುಳ್ಳವ ದೂರ ಎಯ್ಯುವನಲ್ಲದೆ, ಕಣ್ಣು ಕಾಲೂ ಎರಡರೊಳಗೆ ಒಂದಿಲ್ಲದವನು ದೂರ ಎಯ್ಯಲರಿಯ ನೆಂಬಂತೆ, ಜ್ಞಾನ ರಹಿತವಾಗಿ ಕ್ರಿಯೆಯನೆಷ್ಟು ಮಾಡಿದರೇನು? ಅವನು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದವನ ನಡೆಯಂತೆ ಕ್ರಿಯಾ ರಹಿತವಾಗಿ ಜ್ಞಾನಿಯಾದಡೇನು, ಅದು ಕಾಲಿಲ್ಲದವನ ಇರವಿನಂತೆ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವ ರನ ನಿಜವ ಬಿರಿಸುವಡೆ, ಜ್ಞಾನವೂ ಕ್ರಿಯೆಯೂ ಎರಡೂ ಬೇಕು

೨೩೬ ಅಗ್ನಿ ಸುಡಲಲ್ಲದೆ, ಸುಳಿಯಲರಿಯದು ವಾಯು ಸುಳಿ ವಲ್ಲದ, ಸುಡಲರಿಯದು ಆ ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವ ಕೂಡಲಲ್ಲದೆ, ಅಡಿ ಇಡಲರಿಯದು ಈ ಪರಿಯಂತೆ ನರರವರೆ ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಭೇದ ರಾಮ ನಾಥಾ

ಅರ್ಥ - ಪಾವಕನು ಇದಿರಿಟ್ಟ ತರಗೆಲೆ ಕಾಪ್ಪಂಗಳನ್ನು ದಹಿಸ ಬಲ್ಲದಲ್ಲದೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅಡಿ ಇಡಲರಿಯದು ಮಾರುತನು ತರಗೆಲೆ ತೃಣಂಗಳನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಪರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಲ್ಲದಲ್ಲದೆ ದಹಿಸಲ ರಿಯದಿಲ್ಲವನು ಆ ಪಾವಕನು ಮರುತ ಸಂಯೋಗದಿಂದಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚೆ ಇಟ್ಟು ಚರಿಸಲರಿಯದು ಈ ಉಪಮಾನದ ಹಾಗೆ ಬಹಿರಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಅಂತರಂಗದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ, ಸರ್ವಾಂಗಗಳ ಪ್ರಪಂಚ ದಹಿಸಿ, ಉಭಯ ಲಿಂಗ ಸಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯುಕ್ತ ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ವಿಚಾರವ ಪಶು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಅರಿಯರೆಂಬುದರ್ಥ

೨೩೭. ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಜ್ಞಾನ ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ಕ್ರಿಯೆ ಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ತಿಳಿಯುವುದು ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ, ತಿಳಿದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಪರ ಸ್ತೀ ಭೋಗಿಸಬಾರದೆಂಬುದೇ ಜ್ಞಾನ ಅವರಂತೆ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಕ್ರಿಯೆ ಅಂತು ಆಚರಿಸದಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಆಜ್ಞಾನ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂ ಗಮದೇವಾ.

೨೩೮. ಕ್ರಿಯೆ ಜಡವೆಂಬರು, ಜ್ಞಾನ ಅಜಡವೆಂಬರು ಅದೆಂತಯ್ಯ? ನೀತಿಯು ಹೇಳಿದ್ದು ಜಡವೇ? ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಂತೆ ಬೋಗಳ, ಭೋಗಿಸಿ, ಭವಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಅಜಡವೇ? ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಉಭಯ ಶಬ್ದಾರ್ಥವನರಿಯದೆ, ಕಂಡ ಕಂಡ ಹಾಗೆ ಬೋಗಳು ಹೊಲೆ ಮಾಡಿಗರನು ಏನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ?

೨೩೯ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ಅಧಿಕವೆಂಬ ದೊಡ್ಡ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮಾತು ಸೊಗಸದಯ್ಯ ಎನಗೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅವುದಾನೊಂದು ಪಕ್ಷಿ ಉಭಯ ರೆಕ್ಕೆಯಿಂದ ಗಗನಕ್ಕೆ ಹಾರುವಂತೆ, ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನರಾದ ಶರಣರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನು ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ.

೨೪೦. ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ದೇಹವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ಉಂಟೇ ಆಯ್ಯಾ? ಆ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯ ಉಂಟೇ ಆಯ್ಯಾ? ಅದು ಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೋಪಚಾರಂಗಳರಬೇಕೆಂದೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

ಅನುಭಾವಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು.

೨೪೧ ಅಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ತನುವು ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ವನ ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಅಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ ಛೇದನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮವರು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಒಡವೆಯನ್ನು ದಿಟಮಾಡಿ ತೋರಿದರು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨೪೨ ಮರುಳ ಕಂಡ ಕನಸಿನ ಪರಿಯಂತೆ ಶಿವಾಚಾರ ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಡಗಿದಂತಯ್ಯ ಗುಣಿಯವಗುಣಿಯೊಡನಾಡಿದರೆ, ಅದೇ

ಆತನ ಕರ್ವದ ಫಲ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮವೇವನ ಶರಣರನು
ಭಾವ ಭವದ ಏಕಿಗಳಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು

೨೪೩ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಬೀಜವಲ್ಲದವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು ಶಿವ
ಜ್ಞಾನ, ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಲಿಂಗಸ್ಥಲವಳವಡದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಳವಡದು
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲವಳವಡದು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಕರ್ಮಿಗಳಿಗೆ
ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರನುಭಾವ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು

೨೪೪ ಅಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ತನುವು ಹಾಳಾ
ಯಿತ್ತಯ್ಯಾ? ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಮನ ಹಾಳಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ?
ಅಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭಾವದಿಂದ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ ಭೇದನವಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ?
ನಿಮ್ಮವರು ಅಡ್ಡಿಗಾಗಿ ಹೇಳಿ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಒಡವೆಯನು ದಿಟವಾಡಿ
ತೋರಿದರು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದವಾ

೨೪೫ ಅಯ್ಯಗಳನುಭಾವಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಅವರು ಅಯ್ಯ
ಗಳೇ? ಅಯ್ಯಗ-ನುಭಾವ, ನಿನ್ನ ಮನೋಭಾವ ಏಕವಾದರೆ ಅಯ್ಯ
ತನುವೇರಿತ್ತಯ್ಯ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೪೬ ಎಂದಲ್ಲುಪಚರಿಸುವದಲ್ಲದೆ ನಿಂದನಿಂದಲ್ಲುಪಚರಿಸುವುದು
ಭಕ್ತಿಯ ಕೂಂಕು ನೋಡಯ್ಯ ಉಪಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾತ ಜಂಗಮ
ನಲ್ಲಿ ನೋಡಯ್ಯ ಉಪಚರಿಸಿದವ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿಹ
ನಯ್ಯ ಜಂಗಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಮಾಡುವನಯ್ಯ ಉಪಚಾರವ ಭಕ್ತ
ಎಲೆ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೪೭ ವಚಿಸಿ ಅನುಭಾವಿಯಾಗದವ ಪಿರಾಚಿಯಯ್ಯ ವಚಿಸಿ
ಅನುಭಾವಿಯಾದವ ಪಂಡಿತನಯ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಎಂಬುದು ಅಭ್ಯಾಸಿಕನ
ಕೃಪಾ ಅವಿದ್ಯಾ ಎಂಬುದು ಸರ್ವರಲ್ಲಿ ವಶ ವಿದ್ಯಾ ಅವಿದ್ಯೆಯನರಿತು
ಜಗದ್ವೈದ್ಯನಾಗಬಲ್ಲರೆ ಮಹಾ ಪಂಡಿತ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನ

೨೪೮ ಗುರುಮುಖದಿಂದಾಗಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಮುಖದಿಂದಾಗಲಿ ಮತ್ತಾವ
ಮುಖದಿಂದಾಗಲಿ ತೀರನುಭಾವಿಯೇ ಸಂಸ್ಕಾರಿ ನೋಡಾ ಆತನೇ
ಪರಮ ವೀರಶೈವ ನೋಡಾ ಆತನೇ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ನೋಡಾ ಕಲ್ಲಯ್ಯ

೨೪೯ ಕಾಯಾನುಗ್ರಹಭಾವಿಗಳು ಕಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು ಜೀವಾನುಗ್ರಹಭಾವಿಗಳು ಜೀವದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹಭಾವಿಗಳು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು ಪವನಾನುಗ್ರಹಭಾವಿಗಳು ಪವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು ಇಂತಿವರೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗಿಂತು ಸರಿ ಎಂಬಿನಯ್ಯ? ಆದಿ ಅನಾದಿಯ ಸಂದಳಿಯಿತ್ತು ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಜ್ವಲಿತಮಾದ ಕಾಲ ಕರ್ಮವಳಿದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

೨೫೦ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಬೀಜ ಕಾಣೆರೋ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಆಚರಣೆ ಕಾಣೆರೋ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯದ ಶೃಂಗಾರ ಕಾಣೆರೋ ವೀರಶೈವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನರೆನಿಸುವ ಪರಮ ಸದ್ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅನುಭಾವವೇ ಅರಿವಿನ ಗೊತ್ತು ಕಾಣೆರೋ ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಅನುಭಾವವಿಲ್ಲದವನ ಭಕ್ತಿ ಎಳತಟಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಅನುಭಾವವನರಿಯದವ ಕಾಮುಕ ಕಾಣೆರೋ ಆ ಮಹಾನುಭಾವವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಸಂಚಲವಳಿದು ವಿನಯವಿಂದೆ ಕೇಳದಿದ್ದೋಡೆ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರು ಅಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕದೆ ಮಾಣ್ಣನೇ ?

೨೫೧ ಕರ್ಮಿಯ ಕರ್ಮ ನೀಕರ್ಮವಲ್ಲೆಂದು ನಂಬಬಾರದಯ್ಯ ಮುಮುಕ್ಷುವಿನ ಮೋಕ್ಷ ಮೂರರಲ್ಲೆಂದು ನಂಬಬಾರದಯ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸಿಯ ಮೋಕ್ಷ ಜನ್ಮದ್ವಯದಲ್ಲೆಂದು ನಂಬಬಾರದಯ್ಯ ಅನುಭಾವಿಯ ಜನ್ಮ ಒಂದರಲ್ಲೆಂದು ನಂಬಬಹುದೇ ಅಯ್ಯ? ಆರೂಢನ ಜನ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಜನ್ಮವೆಂದು ನಂಬಲೇಬೇಕು ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಲಯ್ಯ

೨೫೨ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಆಚಾರ ಪೂರಿತವಾಗಿ ಅನುಭಾವ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ನೆರೆನಂಬಿ ಮಾಡಿದ್ದೋಡೆ ನಿಜಮುಕ್ತಿಯಹುದು ಅನುಭಾವ ಇಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿ ಎಳತಟಗೊಳಿಸುವುದು ಅತಿ ಚಪಳಿಗನಾದ ಜಂಗಮ, ಸಂಸಾರಿಯಾದ ಭಕ್ತ, ನೀಸಂಸಾರಿಯಾದ ವೈರಾಗ್ಯವು, ಸಂಸಾರ ನಿಷ್ಠೆಯು, ಒಂದಾದೋಡೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೨೫೩ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು ಸನ್ಮತವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯನಹು
 ಾಗದೆಂಬುವರು. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆವಿಡಿದು ತನುವ ಗಮಿಸುವುದು. ಅರು
 ಹುವಿಡಿದು, ಮನವ ಗಮಿಸುವುದು. ಸಾಕ್ಷಿ 'ಕ್ರಿಯಾದ್ವೈತ ನ ಕರ್ತವ್ಯಂ
 ಭಾವಾದ್ವೈತ ಸಮಾಚರೇತ್' । ಕ್ರಿಯಾ ನಿರ್ವಹತೇ ಯಸ್ತು । ಭಾವ
 ಶುದ್ಧಂತು ಶಾಂಕರೀ' ಎಂದುದಾಗಿ ಅನುಭಾವದಿಂದೆ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂ
 ಗಳು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ತದ್ರೂಪು

೨೫೪ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಬೀಜವಲ್ಲದವರಿಗೆ ವೇದ್ಯವಾಗದು ಶಿವ
 ಜ್ಞಾನ, ಶಿವಭಕ್ತಿ, ಲಿಂಗಸ್ಥಲವಳವಡದು, ಜಂಗಮಸ್ಥಲವಳವಡದು,
 ಸಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲವಳವಡದು, ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಕರ್ಮಿಗ
 ಳಿಗೆ ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣರನು. ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು

ಶರಣರ ವಚನಾನುಭವದಂತೆ ನಡೆ.

೨೫೫. ನಮ್ಮ ಸಡಾವಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪುರಾತನ ನುಡಿಯೇ ಇಷ್ಟ
 ವಯ್ಯ ಸ್ಮೃತಿಗಳು ಸಮುದ್ರವಾಗಲಿ ಶೃತಿಗಳು ಮೈಕುಂಠ ಸೇರಲಿ.
 ಪುರಾಣಗಳು ಅಗ್ನಿಯ ಸೇರಲಿ ಅಗಮಗಳು ಮಾಯುವ ಹೊಂದಲಿ
 ಎಮ್ಮ ನುಡಿ ಕಪಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಹೃದಯದೊಳು
 ಗ್ರಂಥಿಯಾಗಿರಲಿ

೨೫೬ ಪುರಾಣವ ಹೇಳಿದವರೆಲ್ಲ ಪುರಾಣಿಕರು ನೋಡಾ ಭವ
 ಭವದ ಶಾಸ್ತ್ರವ ಹೇಳಿದವರೆಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ನೋಡಾ ವೇದಾಂತವ
 ಹೇಳಿದವರೆಲ್ಲ ವೇದಾಂತಿಗಳು ನೋಡಾ ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ವಚ
 ನವ ಹೇಳಿದವರೆಲ್ಲ ಪುರಾತನರು ನೋಡಾ, ಭವಭವದಲ್ಲಿ ಕಪಿಸಿದ್ಧ
 ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೫೭ ಎಲ್ಲ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಸರುಂಟು ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಕ್ಕೆ ಹೆಸ
 ರಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಲಿಂಗದ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪುರಾಣವೆನಿ
 ಸಿತ್ತು ಪಣ್ಣುಖನ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣವೆನಿಸಿತ್ತು

ವೀರಭದ್ರನ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಖಂಡವೆನಿಸಿತ್ತು ಶಿವನ ಮಹಿಮೆ ಕಾಶೀ ಮಹಿಮೆ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಶಿವಪುರಾಣ ಕಾಶೀಖಂಡವೆನಿಸಿತ್ತು ಪಾರ್ವತಿಯ ಮಹಾತ್ಮೆ ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ಕಾಳೀ ಪುರಾಣವೆನಿಸಿತ್ತು ನಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಹೆಸರಿಡಬೇಕೆಂದರೆ, ನೀಶಬ್ಧ ನಿರವಯಲ ಪುರಾಣ ತಾನೆಯಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೫೮ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಯ ಜ್ಞಾನ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ವೇದಾಂತಿಯ ಜ್ಞಾನ ವಾದದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಕ್ರಿಯಾವಂತನ ಜ್ಞಾನ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ವ್ಯವಹಾರಿಕನ ಜ್ಞಾನ ದ್ರವ್ಯಾರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಇವೆಲ್ಲ ಭವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲದ ಭವರಹಿತ ಜ್ಞಾನವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು ದುರ್ಲಭವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೫೯. ಓದಿದ ಫಲ ಕೂಚೆಭಟ್ಟನಂತಾಗಬಾರದು. ಓದಿದ ಫಲ ಪಾರಾಶರನಂತಾಗಬಾರದು ಓದಿದ ಫಲ ಮಯೂರನಂತಾಗಬಾರದು ಓದಿದ ಫಲ ನಮ್ಮ ಹಾವಿನಹಾಳ ಕಲ್ಪಯ್ಯನ ಮನೆಯ ಶ್ವಾನನಂತಾಗಬೇಕು ಕಾಣಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೬೦ ಅವು ಬಯಲಾದಂದಿಗೆ ಎಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಸಾಗವೇನಯ್ಯ ? ಎಮ್ಮ ಪುರಾಣವಾದಂದಿಗೆ ಜನರು ನಾಮವ ಹೊತ್ತು ನಡೆಯರೇ ನಯ್ಯ ? ಎಮ್ಮ ಪುರಾಣ ಶಿವಪುರಾಣ ಎಮಗೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ ಮತ್ತಯವು ಒಂದೇ ಎಂದು ತಿಳಿವ ಅರಹಿನ ಜ್ಞಾನ ಪುರಾಣ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೨೬೧ ಕಲ್ಪುಹಿಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಟ್ಟಂತಲ್ಲದೆ ಕಲ್ಲು ರೂಪಾಗಿ ಬಾರದಯ್ಯ ಅಸ್ಯರ ವಚನ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಇದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲದ, ವಿದ್ಯಾಮಯ ಕೀರ್ತಿಯಾಗನಯ್ಯ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೬೨ ವ್ಯಾಕರಣವನೋದಿದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ ಶುದ್ಧಿಯಾಗದು. ಭಂಡಸ್ಸನು ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕವಿತಾ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಕವಿತೆಯ ಸಾಧಿಸಿ ವ್ಯಾಸನಂತೆ ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗನು ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣವ ಸಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲದೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮಹಾದೇವನ ದೇಹ ಸ್ವಭಾವ ಶುದ್ಧಿಯಾಗದು ನೋಡಾ

೨೬೩ ವೇದವನೋದಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನವ ಮಾಡಿದರೇನು ?
ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೇ ? ಬ್ರಹ್ಮವೇತ್ತಿಗಳ ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತದಿಂದ ಜನಿ
ಸಿದರೇನು ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೇ ? ಯಜುರ್ನಾಡ್ಯಷ್ಟ ಕರ್ಮಂ
ಗಳ ಬಿಡದೆ ಮಾಡಿದರೇನು ? ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಬಲ್ಲನೇ ? 'ಬ್ರಹ್ಮ ಜಾ
ನಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ' ಎಂಬ ವೇದ ವಾಕ್ಯವನರಿತು ಬ್ರಹ್ಮಭೂತನಾದಾ
ತನೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೬೪. ಗುಣದಿಂದ ಹಾರುವನಲ್ಲದೆ ಅಗಣಿತ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಿಂದ
ಹಾರುವನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಹಾರಬೇಕು ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಹಾರಬೇಕು
ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವ ಹಾರಬೇಕು ಸರ್ವಹಾರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ.

೨೬೫ ಸ್ಥಲವಿಡಿದಾಚರಿಸಬೇಕೆಂಬುವನ ಭಾಷೆ ಕಟ್ಟಳಿನ ಭಾಷೆ
ಭಕ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವಾವರಿಸುವದದು ಯೋಗ್ಯವಯ್ಯ ಭಕ್ತನಾಗಿ
ವ ಹೇರಸ್ಥಲ ಅಳವಡಬಾರದೇನಯ್ಯ ? ಭಕ್ತನಾಗಿ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಳವಡಬಾರದೇನಯ್ಯ ? ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಲೆತ್ತಗಳು ಮನೆಯ ಮೀರಿ ಮೀರಿ ಹಾರಬಾರದೇನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೬೬ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಭಕ್ತ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮಹೇಶ್ವರ, ಮೆಲ್ಲ
ಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಸಾದಿ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಶರಣ,
ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಐಕ್ಯನಾದೆವೆಂಬರು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ತಾವೇನು ಮರು
ಜೀವನೆಯ ಕೊಂಡಿದ್ದರೇ ? ಆವೃತ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡಿದ್ದರೇ ? ಅವ
ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದಿದ್ದರೂ ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪಟಾಸ್ಥಲವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಆ ಭಕ್ತನ
ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹುಡಿವಣ್ಣ ಹೊಯ್ದು ಹೋಗನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ
ಸಂಗಮದೇವಾ ?

೨೬೭ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಭಕ್ತನೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಬೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಎನಿಸಿಕೊಂಬೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಐಕ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಬೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲವ ಮೀರಿ ನಿರವಯಸ್ಥಲವನೆಯ್ದುವೆನಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೨೬೮ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದು ಪಿಸೀಲಿಕನ ಗುಣ. ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ವಿಹಂಗನ ಗುಣ. ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ ಎನಿಸಿತ್ತು ಏಕಕಾಲಕ್ಕುವಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಮನೆ ಸೂರೆಗೊಂಬ ತಸ್ತುರ ಜ್ಞಾನವೆನಿಸಿತ್ತು ಮರುಳ ಶಂಕರಯ್ಯ

೨೬೯ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆ, ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪಾದನೆಯಾದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತ, ಸಮರಸಭಕ್ತಿ ಸಂಪಾದನೆಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾವ, ನಿರ್ಭಾವ ನಿಷ್ಕೆಯಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ, ಏಕಾರ್ಥವಾದಾಗಳೇ ಮಹಸ್ಥಲವೆನಿಸುವದು ಆ ಸ್ಥಲವನೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಹಾವಿಶೇಷವೆಂದು, ಗಳದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವಡೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಗಳದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ

೨೭೦ ಕುಂಡಲಿ ಬಂದು ಕೇಡಿಯನು ಕುಂಡಲಿಯ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ ಅನ್ನಿ ಬಂದು ಕಾಪುವ ಅನ್ನಿಯ ಮಾಡಿತ್ತಯ್ಯ ಮಹೇಶ ಬಂದು ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶನ ಮಾಡಿ ಗವಿಸಿದನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೭೧. ಏನೆಂಬೆ, ಏನೆಂಬೆ ಕೊಟ್ಟ ದೇವರಂದವ ? ಮನದಲ್ಲಿ ಘನಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಆಳವಟ್ಟಿತ್ತು ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾತ್ಪರ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಚೆನ್ನಪವಣ್ಣನಾಗಿ ನಾನು ಮರೆದೆನಯ್ಯ

೨೭೨ ಆಚಾರಲಿಂಗವಿಡಿದು ಅನುಭಾವ ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ ಅನುಭಾವ ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಲಿಂಗವಿಡಿದು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗ ಸಿದ್ಧಿ ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಸಿದ್ಧಿ

೨೨೩ ಭಕ್ತನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಯುಕ್ತನೆನಿಸುವೆ
ನಯ್ಯ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಸಾರಿ ಕರಣನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಎಡ
ಹುವ ಗುಳಿಗಳ ದಾಂಟಿ ಬರಬರ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯ ಕೂಡಲ
ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮಿಂದಧಿಕನೆನಿಸುವೆನಯ್ಯ

೨೨೪ "ಯಸ್ಯ ಕ್ರೀತಸ್ಯ ಭವತಿ" ಎಂದು ಕಟ್ಟುಚಾರದಲು ಇದ್ದು
ಅನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡವನ್ನಕ್ಕ ಕರ್ಮ ಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಸ್ಥಿತಿ ಭೋಗ ಭುಕ್ತಿ ಕಾಯವ್ಯುನ್ನಕ್ಕ ಭಕ್ತಿ ಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ. ಪರವು ಸಾಧ್ಯ
ವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಕ್ಷಿಯೆಲ್ಲವ ಮೀರಿ ನಡೆವೆನು, ಪರತತ್ವವನರಿದಿಹೆನು
ಎಂಬನ್ನಕ್ಕ ಜ್ಞಾನ ಕಾಂಡಿಯಲ್ಲ ಇನ್ನು ಕರ್ಮಕಾಂಡಿ, ಭಕ್ತಿ ಕಾಂಡಿ,
ಜ್ಞಾನಕಾಂಡಿ, ಈ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ವಂಚಕನಾದರೆ ಈಸು ವಿಧದೊಳಗೆ
ಅಂಗವಿಲ್ಲ ಮೇಲೆ ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಗವಿಲ್ಲ ಯುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎನಗೆ
ಬಕ್ತಿ ಎಂತಹುದಯ್ಯ? ಒಲ್ಲವರ ಬಿಸಗೊಂಡರೆ ಎನ್ನ ಬಿಮ್ಮ ಕೆಟ್ಟಿಹು
ದಾದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡುವೆ ಕೂಡಲಸಂಗ
ಮದೇವಾ ಎನ್ನ ಗುಣವ ನೋಡದ ಶಿವರಾತ್ರೆಯ ಸಂಕಲ್ಪಗಳಿಗೆ ಕರು
ಣಿಸಿದಂತೆ ಎನಗೆ ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಯ್ಯಾ

ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದು.

೨೨೫ ಹಸಿವರತಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ ತೃಪ್ತಿಯರತಲ್ಲದೆ ಪಾದೋ
ದಕಿಯಲ್ಲ ನಿಪ್ರಿಯರತಲ್ಲದೆ ಬವ ವಿಹಿತನಲ್ಲ ಅನಲ ಪವನ ಗುಣ
ವರತಲ್ಲದೆ ಜನನ ಮರಣ ವಿಹಿತನಲ್ಲ ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲಸಂಗ
ಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗಿತ್ತೆಯದೋ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು ?

೨೨೬ ಅಹಾರ ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೇ ಗುರು ಗುರು ನಾಸ್ತಿಯಾ
ದುದೇ ಲಿಂಗ ಕಾಯಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೇ ವಿಭೂತಿ ಕರಣಗುಣ
ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮರಹು ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೇ ಮಂತ್ರ ಇಂತೀ
ಪಂಚಾಚಾರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯುಳ್ಳವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸದಾ
ಚಾರ ಸಂಪನ್ನನೆನಿಸುವನು

೨೭೭ ವೀರನಾದರೆ ವೈರಿಗಳ ಕಾಟ ಬಹಳವಯ್ಯಾ ದಾನಶೂರ ನಾದರೆ ಯಾಚಕರ ಗೋಳು ಬಹಳವಯ್ಯಾ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ವ.ಲತ್ತ್ಯ ಯಂಗಳ ಘೋರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಯ್ಯಾ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಬಾರದು ಆದ ಬಳಿಕ ವೀರನಾಗಿ ವಿಷಯಗಳಿವು ಬಹು ಘೋರವು, ಬಹು ಘೋರವು ನೋಡಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

೨೭೮ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳಿಲ್ಲದವನಾದೆ ನೀ ನೋಡಯ್ಯ ಜಸತಸ ವಿಲ್ಲದ ಮಹಾ ಮುನಿ ನೀ ನೋಡಯ್ಯ ಇಹಪರ ಸುಖದುಃಖಾತೀತ ನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೭೯ ಜಗವ ಸುತ್ತಿಪ್ಪದು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ ಸುತ್ತಿಪ್ಪದು ಎನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯಾ ಜಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದ ನೀನು ಅನು ನಿನಗೆ ಬಲ್ಲಿದನು ಕೂಡಯ್ಯಾ ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಡಗಿದಂತಯ್ಯಾ ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಡಗಿದೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು.

೨೮೦ ಕಾಯ ಮುನ್ನವೋ, ಕಾಯದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮನ ಮುನ್ನವೋ ? ಮನ ಮುನ್ನವೋ ಮನದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಚೈತನ್ಯ ಮುನ್ನವೋ ? ಚೈತನ್ಯ ಮುನ್ನವೋ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಾಯೆ ಮುನ್ನವೋ ? ಅವು ಮುನ್ನವಲ್ಲ, ಮುನ್ನವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನಿರಾಳನಿಜದ ನಿರ್ವಯಲಿನ ಶೂನ್ಯಶೂನ್ಯವೇ ಮುನ್ನ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೮೧ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ನುನಲಿಂಗ ಸಂಗದಿ ಮನ ಲಿಂಗಲೀಯವಾದಲ್ಲಿ ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಕುರುಹಳದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಸುತ್ತಿದ ಪ್ರಪಂಚ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಚ್ಚಳಿದು ಹಿಂಗಿದವು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಗೆ

೨೮೨ ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವಾಯಿತ್ತು ಮನ ಲಿಂಗಕ್ಷೇಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಮನ ಲಯವಾಯಿತ್ತು

ಭಾವ ತೃಪ್ತಿಗರ್ಹಿಸಿ ಭಾವ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ದೇಹ ಮನ ಭಾವವ
ದಲ್ಲಿ ಕಾರಣಕಾಯ ಅಕಾಯವಾಯಿತ್ತು ಎನ್ನ ದೇಹದ ಸುಖವ
ಲಿಂಗ ಭೋಗಿಸುವುದಾಗಿ ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಅವ
ಶ್ಯತೆಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ

೨೦೩ ಅಂಗದಂತೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದಂತೆ ಅಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಅಂಗ
ದಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಲಿಂಗದಂತೆ ಅಂಗೈಕ್ಯ ಮನವೇ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ
ಮನವಾದಬಳಿಕ ಮಾತು ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕಾದ ಕಾರಣ ಮೇಲೆ
ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೇ ಸ್ವರ ರಬ್ಬ ಸಂದಣಿಗೆ ಇನ್ನು ತೆರಹುಂಟೇ
ಕನಿಸಿದ್ದಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯಾ ?

೨೦೪ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವ ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೋಡರೋಪಚಾರಂಗಳ ಕೊಟ್ಟ
ವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲವ ಮನವ ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಮನವ ಕೊಟ್ಟ
ವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲವ ಮನ ಲಿಂಗವಾದವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಯ್ಯ

೨೦೫ ಒಂದಾದವಂಗೆ ಒಂದ ಸುಖಮೋಖಂಗಳ ಭಂಗೇನಯ್ಯ?
ಒಂದಾದವಂಗೆ ಇಂದುಧಂನೂಲವೇನಯ್ಯ ? ಒಂದಾದವಂಗೆ ಕನಕಲೋ
ಹ್ಮವೆಂಬುವದೇನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ ?

೨೦೬ ಕುರುಪಿಲ್ಲ, ಕುರುಪಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರೆ ತೆರಹಿಲ್ಲ,
ತರಹಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆಂದೆಂಬರ ಇದೇ ನೋಡಾ ಶಿವಾಚಾರ ಇದೇ
ನೋಡಾ ಶಿವದಂಡಕು 'ಅತ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವ' ಎಂದುದಾಗಿ,
ಮುಟ್ಟಬಾರದ ರಾವ ಮರಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಮಮ ಕರ್ತು ಕೂಡಲಸಂಗ
ಮದೇವ

೨೦೭ ಶಿವ ಶಿವಾ, ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಉಂಟೆಂಬರಿ ಸತ್ಯ
ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುಪಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗಪಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ
ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮಪಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದಪಿಲ್ಲ
ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗಣಪ್ತಪಿಲ್ಲ ಕೇರೇ, ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದೇವರಿಗೆ
ಉಪಚಾರ ಉಂಟು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದೇವರಿಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಅನುಷ್ಠಾನ
ಉಂಟು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಜಪ ತಪ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಾಧಿ

೨೭೭ ವೀರನಾದರೆ ವೈರಿಗಳ ಕಾಟ ಬಹಳವಯ್ಯಾ ದಾನಶೂರ
ನಾದರೆ ಯಾಚಕರ ಗೋಳು ಬಹಳವಯ್ಯಾ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ವಲತ್
ಯಂಗಳ ಘೋರ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತಯ್ಯಾ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಬಾ
ರದು ಆದ ಬಳಿಕ ವೀರನಾಗಿ ವಿಷಯಗಳಿವುದು ಬಹು ಘೋರವು, ಬಹು
ಘೋರವು ನೋಡಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೭೮ ವಿಧಿ ನಿಷೇಧಗಳಿಲ್ಲದವನಾದೆ ನೀ ನೋಡಯ್ಯ ಜಸತಸ
ವಿಲ್ಲದ ಮಹಾ ಮುನಿ ನೀ ನೋಡಯ್ಯ ಇಹಪರ ಸುಖದುಃಖಾತೀತ
ನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೭೯ ಜಗವ ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ನಿನ್ನ ಮಾಯೆಯಯ್ಯಾ ನಿನ್ನ
ಸುತ್ತಿಪ್ಪುದು ಎನ್ನ ಮನ ನೋಡಯ್ಯಾ ಜಗಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಿದ ನೀನು ಅನು
ನಿನಗೆ ಒಲ್ಲಿದನು ಕೂಡಯ್ಯಾ ಕರಿಯು ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಡಗಿದಂತಯ್ಯಾ
ಎನ್ನೊಳಗೆ ನೀನಡಗಿದ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯವು.

೨೮೦ ಕಾಯ ಮುನ್ನುವೋ, ಕಾಯದಲ್ಲಿನ ಮನ ಮುನ್ನುವೋ ?
ಮನ ಮುನ್ನುವೋ ಮನದಲ್ಲಿನ ಜೈತನ್ಯ ಮುನ್ನುವೋ ? ಜೈತನ್ಯ
ಮುನ್ನುವೋ ಜೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಾಯೆ ಮುನ್ನುವೋ ? ಅವು ಮುನ್ನು
ವಲ್ಲ, ಮುನ್ನುವಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನಿರಾಳನಿಜದ ನಿರ್ವಯಲಿನ ಶೂನ್ಯಶೂ
ನ್ಯವೇ ಮುನ್ನು ನೋಡು ಕಪಿಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೮೧ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ,
ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂ
ಡಲ್ಲಿ ಮನಲಿಂಗ ಸಂಗದಿ ಮನ ಲಿಂಗಲೀಯವಾದಲ್ಲಿ ತೆರಬಿಲ್ಲದೆ ಕುರು
ಹಳದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಸುತ್ತಿರ್ವ ಪ್ರಪಂಚ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಅಚ್ಚಳಿದು ಹಿಂಗಿ
ದವು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಕ್ಕೆಗೆ

೨೮೨ ದೇಹ ನಿರ್ವೇಹಗೊಸ್ತಿಸಿದಲ್ಲಿ ದೇಹ ನಿರ್ವೇಹವಾಯಿತ್ತು
ಮನ ಲಿಂಗಕ್ಕೇರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಮನ ಲಯವಾಯಿತ್ತು

ಭಾವ ತೃಪ್ತಿಗರ್ವಿಸಿ ಭಾವ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ದೇವ ಮನ ಭಾವವ
 ೪ವಲ್ಲಿ ಕರಣಕಾಯ ಅಕಾಯವಾಯಿತ್ತು ಎನ್ನ ದೇಹದ ಸುಖವ
 ಲಿಂಗ ಭೋಗಿಸುವುದಾಗಿ ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗ ಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಅವನ
 ಕ್ಷಿತ್ತಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ

೨೦೩ ಅಂಗದಂತೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದಂತೆ ಅಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಅಂಗ
 ದಂತೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಲಿಂಗದಂತೆ ಅಂಗೈಕ್ಯ ಮನವೇ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ
 ಮನವಾದಬಳಿಕ ಮಾತು ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲ ಹೊಕ್ಕಾದ ಕಾರಣ ಮೇಲೆ
 ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೇ ಸ್ವರ ಶಬ್ದ ಸಂದಡೆಗೆ ಇನ್ನೂ ತರಹುಂಟೇ
 ಕಸಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲನಾಥಯ್ಯಾ ?

೨೦೪ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಭೋಗವ ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
 ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೋಡಲೋಪಚಾರಂಗಳ ಕೊಟ್ಟ
 ವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲದ ಮನವ ಕೊಟ್ಟವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಮನವ ಕೊಟ್ಟ
 ವರ ನೋಡಿದನಲ್ಲದೆ ಮನ ಲಿಂಗವಾದವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧ
 ಮಲ್ಲಿಯ್ಯ

೨೦೫ ಒಂದಾದವಂಗೆ ಬಂದ ಸುಖಮುಖಂಗಳ ಭಂಗೇನಯ್ಯ ?
 ಒಂದಾದವಂಗೆ ಇಂದುಧರನಾಲವೇನಯ್ಯ ? ಒಂದಾದವಂಗೆ ಕನಕಲೋ
 ಪ್ಪವೆಂಬುವುದೇನಯ್ಯ ಕಪಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ ?

೨೦೬ ಕುರುಹಿಲ್ಲ, ಕುರುಹಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರೆ ತರಹಿಲ್ಲ,
 ತರಹಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆಂದೆಂಬರ ಇದೇ ನೋಡಾ ವಿವಾಚಾರ ಇದೇ
 ನೋಡಾ ಶಿವದೂಡಕು 'ಆತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವಭಾವ ಎಂದುದಾಗಿ,
 ಮುಟ್ಟಬಾರದ ರಾವ ಮರಗೊಂಡಿಷ್ಟ ಮಮ ಕರ್ತೃ ಕೂಡಲಸಂಗ
 ಮದೇವ

೨೦೭ ಶಿವ ಶಿವಾ, ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಉಂಟೆಂಬರಿ ಸತ್ಯ
 ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ
 ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ
 ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗಣಪ್ಪವಿಲ್ಲ ಕೇಳಿರೇ, ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ವೇವರಿಗೆ
 ಉಪಚಾರ ಉಂಟು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದೇವರಿಗೆ ಧ್ಯಾನ ಮೌನ ಅನುಷ್ಠಾನ
 ಉಂಟು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಜಪ ತಪ ಸಂಧ್ಯಾ ಸಮಾಧಿ

ಹೋಮ ನೇಮ ನಿತ್ಯ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರ ಉಂಟು
 ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ದೇವರಿಗೆ ಉಪಚಾರ ಉಂಟಾದ ಕಾರಣ ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ
 ಶುದ್ಧ ಗುರುವಿಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಿ
 ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಿ ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯಾನೆ
 ಇವರೆಲ್ಲರು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು ಎನಗೆ ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವೂ
 ಇಲ್ಲ, ಅವ ಸಹಜವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨೮೮ ಭಿತ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಚಿತ್ತಾರದಂತೆ, ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಮಥನಾಗಿ
 ಎಂದಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ? ಸತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಶರಣನಾಗಿ ಎಂದಿಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ ? ಗೆರೆ
 ಇಲ್ಲದ ಕೋಲಲ್ಲಿ ಉದ್ವರೆಯನಿಕ್ಕಿದ ಭಂಡದ ಹರದನಂತಾದೆನಯ್ಯಾ
 ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨೮೯ ಮಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೆ ಮಣ್ಣಾಗದು, ಕ್ರಿಯಳಿದು ಬೆಣ್ಣೆ ಕರಗಿ
 ತುಪ್ಪವಾಗಿ, ಮರಳಿ ಬೆಣ್ಣೆಯಾಗದು, ಕ್ರಿಯಳಿದು ಹೊನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣ
 ವಾಗದು ಕ್ರಿಯಳಿದು ಮುತ್ತು ನೀರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮತ್ತೆ ನೀರಾಗದು
 ಕ್ರಿಯಳಿದು ಕೂಡಲಸಂಗನ ಶರಣನಾಗಿ, ಮರಳಿ ಮಾನವನಾಗನು
 ಕ್ರಿಯಳಿದು

ಆಚಾರಭೇದಗಳು.

ವೀರಶೈವರು ಆಚಾರಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಪಟ್ಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಸಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಆಚಾರದ ಮಹತ್ವವು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ವರ್ಗಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡುವವು.

ಆಚಾರದ ಮಹತ್ವವು.

೧ ಆಚಾರವೇ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಅಲಂಕಾರವು. ಆಚಾರವೇ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸರ್ವಪೂಜ್ಯವು. ಇಂತೀ ಆಚಾರವುಳ್ಳವನೇ ಭಕ್ತನು. ಆಚಾರವುಳ್ಳವನೇ ಯುಕ್ತನು. ಆಚಾರವುಳ್ಳವನೇ ಮುಕ್ತನಯ್ಯ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನು.

೨ ಸದಾ ಚಾರವನಾಚರಿಸುವ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸಂಪನ್ನನಿಗೆ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನ ಉದಯವಹುದು. ಆ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ತನ್ನ ತಾನೆಂದು ತಾನೇ ಶಿವನಹನ್ನದೆ ತನಗೇನೂ ಇದಿರಿಲ್ಲ. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಜವನೆಯುವದ ಆಚಾರವೇ ಮುಖ್ಯವಯ್ಯ.

೩ ಆಚಾರವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಭಾವ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲ. ಧ್ಯಾನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಆಚಾರ ಜ್ಞಾನ ಭಾವವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಉಂಟು. ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯ ಂಟು. ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನು.

ಆಚಾರದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ವಿವರಣೆ:—ಆಚಾರದ ಮೂಲಕ ಮನಃಸ್ಥಾನಲ್ಲಿಯ ದುರ್ಗುಣಗಳೂ ದೋಷಗಳೂ ದೂರಾಗುತ್ತಿವೆ. ದೂರಾಗುವ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಷಡೂರ್ಮಿಗಳ ನಾಶ.

೪ ಕ್ಷುತ್ ಪಿಪಾಸೆ ಶೋಕ ಮೋಹ ಜರೆಮರಣ ಈ ಷಡೂರ್ಮಿಗಳು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೊಂದು ವಿವರವ ಹೇಳಹ ಕೇಳರಯ್ಯ ಅಂಗದಾಪ್ಯಾಯನವಳಿದು ಲಿಂಗದಾಪ್ಯಾಯನ ಉಳಿದರೆ ಕ್ಷುತ್ತು ಕೆಟ್ಟದು . ಲಿಂಗ ಮೋಹಿಯಾಗಿ ದೇಹ ಮೋಹವ ಮರೆದಲ್ಲಿ ಮೋಹ ಕೆಟ್ಟದು ಶಿವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಕೊರಗಿ ಸರ್ವ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗಿ ಶಿಥಿಲತ್ವವನೆಯ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜರ ಕೆಟ್ಟದು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಾನೆಂಬುದಳಿದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಕಟ್ಟದು ಇಂತೀ ಷಡೂರ್ಮಿಗಳನ್ನು ಈಗಲಿ ಲಿಂಗಾವಧಾನದಲ್ಲಿ ಕಡಿಸಿದಾತನೇ ಭಕ್ತ ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ.

ಷಡ್ಭಾವಗಳ ನಾಶ

೫ ಆಸ್ತಿತೆ, ಜಾಯತ ವಿಸರಣತ, ವರ್ಷತೆ, ಅಪ್ಪತೆ ಎನ ಶೈತೆ ಎಂಬ ಷಡ್ಭಾವಗಳು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವರವೆಂತೆಂದೊಡ, ತ್ರಿಗುರುವಿನ ಕೃಪಾಗರ್ಭಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವ ನಾನಹುದು ಎಂದರಿವಾಗಳೇ ಆಸ್ತಿತೆ ಎಂಬ ವಿಕಾರ ಕಟ್ಟತ್ತು ಗುರುಕರುಣದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದನಾಗಿ ನಾಹಂ ಯೋನಿಜವೆಂದರಿದಾಗಳೇ ಜಾಯತ ಎಂಬ ವಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಗುರುವಿನ ಸದ್ಭಾವತೆ ತಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪರಮ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಕಾರಣ ವಿವರಣತ ಎಂಬ ವಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿತ್ತು

.. ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ಶಿಥಿಲಮಯವಾಗಲು ಅಪ್ಪತೆ ಎಂಬ ವಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಲಿಂಗಾಂಗವ ಐಕ್ಯವನಂದೂ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗಲು ವಿನಶ್ಯತೆ ಎಂಬ ವಿಕಾರ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಇಂತೀ ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಷಡ್ಭಾವವಿಕಾರವಳಿದು ನಿಮ್ಮ ವಿಕಾರವೆಡೆಗೊಂಡಿತ್ತು ನಿಜ ಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತನೆ

ಪಂಚಕೋಶಗಳ ನಾಶ.

೬ ಅನ್ನಮಯ ಪ್ರಾಣಮಯ ಮನೋಮಯ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಅನಂದಮಯ ಎಂಬ ಪಂಚಕೋಶ ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿವರ ಸರ್ವಪದಾರ್ಥವನು ಸಾವಧಾನಮುಖದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶ ಕಟ್ಟಿತ್ತು ಪ್ರಾಣಮಯ

ಲಿಂಗಾಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಮಯ ಕೋಶ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನೆನಪು ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮನವೇ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಮನೋಮಯ ಕೋಶ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಸುಜ್ಞಾನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯಗಳೆರಡು ಒಂದಾದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಮಯ ಕೋಶ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಪರಮಾನಂದ ಪದದಲ್ಲಿ ಓಲಾಡುತ್ತ ಆ ಶಿವಾನಂದದಲ್ಲಿ ಇರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಆನಂದಮಯ ಕೋಶ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಪಂಚಕೋಶದ ಪ್ರಕೃತಿಗುಣ ಕೆಟ್ಟು ಲಿಂಗಗುಣ ನಿಂದುದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನಿಮ್ಮ ನಿಜಶರಣಿಗೆ

(೧) ಚಂ ತರದ ಆಚಾರಗಳು.

೭ ಆಚಾರವೆಂಬುದು ಕೂರಲಗು ತಪ್ಪಿ ಬಂದರೆ ಪ್ರಾಣವ ತಗಲುವದು ಅದುಕಾರಣ ಅದರಿಂದ ಅಚರಿಸಬೇಕು ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಉಭಯದ ವಿಚಾರವ ನೋಡದೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ—

ಪರರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣಿಡದಿಹುದೇ ೧ನೇ ಆಚಾರ ಪರರ ವ್ರವ್ಯವ ಅಪಹಾರ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೨ನೇ ಆಚಾರ ಸುಳ್ಳುಡದಿಹುದೇ ೩ನೇ ಆಚಾರ ವಿಶ್ವಸ ಘಾತವ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೪ನೇ ಆಚಾರ. ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೫ನೇ ಆಚಾರ ಸಕಲ ಶಿವಗಣಗೆ ಸಂತೋಷಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುವದೇ ೬ನೇ ಆಚಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ನೇಮವಂ ಕ್ರಾಂತಿ ತ್ರವಾಗಿ ಬಿಡೆನೆಂಬುದೇ ೭ನೇ ಆಚಾರ ಸಪ್ತಸ್ಥಲದವರ ಧಿಕ್ಕರಿಸುವ ಜನರ ಸೀಳುವೆನೆಂಬುವ ವ್ರತವೇ ೮ನೇ ಆಚಾರ. ಕೇಡು ಜನರ ಸಹವಾಸ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೯ನೇ ಆಚಾರ ಸಜ್ಜನಸಂಗತಿಯ ಬಿಡದಿಹುದೇ ೧೦ನೇ ಆಚಾರ ಅನ್ಯ ದೇವತಾಭಜನೆಗೆ ವಿಮುಖನಾಗುವುದೇ ೧೧ನೇ ಆಚಾರ ಶಿವನೇ ಸರ್ವದೇವಶಿವನಾದೆ ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿ ಪೂರ್ದೇ ೧೨ನೇ ಆಚಾರ ಶಿವನಿಗೆ ಶಿವಗಣಗಳಿಗೆ ಭೇದ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೧೩ನೇ ಆಚಾರ ಸಕಲ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಹಿತವ ಒಯಸುವುದೇ ೧೪ನೇ ಆಚಾರ. ಸರ್ವರಿಗೆ ಹಿತವ ಮಾಡುವುದೇ ೧೫ನೇ ಆಚಾರ

ಕಡ್ಡಿಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತೋರಿ ದಂತಧಾವನೆ ಮಾಡುವುದೇ ೧೬ ನೇ ಆಚಾರ
 ಸರ್ವಾವಯವ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದೇ ೧೭ನೇ ಆಚಾರ ಲಿಂಗ
 ಮುದ್ರೆ ಇಲ್ಲದ ಗುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಕವ ಮಾಡದಿಹುದೇ ೧೮ನೇ ಆಚಾರ
 ಪ್ರಣವ ಮುದ್ರೆ ಇಲ್ಲದ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದೆಯದಿಹುದೇ ೧೯ ನೇ ಆಚಾರ
 ಹುಟ್ಟಿದ ಶಿಸುವಿಗೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವ ಮಾಡದೆ ತಾಯಿ ನೋಲೆಹಾಲು
 ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮುಟ್ಟಿಸದಿಹುದೇ ೨೦ ನೇ ಆಚಾರ ಅಡಿದ ಭಾಷೆಯಂ
 ಕಡೆಸೂಚಿಸುವುದೇ ೨೧ ನೇ ಆಚಾರ ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದು ತಪ್ಪದಿಹುದೇ
 ೨೨ ನೇ ಆಚಾರ ತುರುಗಳಂ ಕಟ್ಟಿ ರಕ್ಷಿಸುವುದೇ ೨೩ ನೇ ಆಚಾರ
 ತುರುಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗಮುದ್ರೆಯನಿಕ್ಕಿ ಹಾಲು ಕರೆವುದೇ ೨೪ನೇ ಆಚಾರ ಮಂತ್ರ
 ಸಹಿತ ಗೋಮಯಮಂ ಹಿಡಿದು ಮಂತ್ರಸಹಿತ ಪಟವಿಕ್ಕಿ ಭಸ್ಮದ ರಾಶಿಯಂ
 ಮಾಡುವುದೇ ೨೫ ನೇ ಆಚಾರ ಆ ಭಸ್ಮದ ರಾಶಿಯಂ ವಾದೋದಕ
 ದೂಡನೆ ಉಂಡಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದೇ ೨೬ ನೇ ಆಚಾರ ವಿಧಿಯರಿತು
 ಸ್ನಾನವರಿತು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಂ ಧರಿಸುವುದೇ ೨೭ ನೇ ಆಚಾರ ಶಿವಾನುಭವ
 ಶಾಸ್ತ್ರವಂ ವಿಚಾರಿಸುವುದೇ ೨೮ ನೇ ಆಚಾರ ಮನವ ನೋಯಿಸಿ
 ಮಾತನಾಡದಿಹುದೇ ೨೯ ನೇ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ ಕಲೆಯರಿತು ಲಿಂಗವ
 ಪೂಜಿಸುವುದೇ ೩೦ ನೇ ಆಚಾರ ಗುರುಮುಖದಿಂ ತಾನಾರು ತನ್ನ
 ನಿಜನೇನೆಂದು ಬಿಸಗೊಳ್ಳುವುದೇ ೩೧ ನೇ ಆಚಾರ ವಸ್ತ್ರಗಂಗಳಂ
 ಮೆಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಾಸ್ಥಲವನಿಂಬಗೊಂಡುದೇ ೩೨ ನೇ ಆಚಾರ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ
 ವಾಗಿ ಅಂಗತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಓಕರಿಸಿಕೊಂಡುದೇ ೩೩ ನೇ ಆಚಾರ
 ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿಲೆಯ ಭಾವವನರಸದಿಹುದೇ ೩೪ ನೇ ಆಚಾರ ಜಂಗಮ
 ದಲ್ಲಿ ಕೂಲವನರಸದಿಹುದೇ ೩೫ ನೇ ಆಚಾರ ವಿಭೂತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವ
 ಮಾಡದಿಹುದೇ ೩೬ನೇ ಆಚಾರ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ರುದ್ರವ ಮಾಡಿ ವಣಿ
 ಗಂ ಅರಸುವುದೇ ೩೭ ನೇ ಆಚಾರ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಟವಾ
 ದುದೇ ೩೮ ನೇ ಆಚಾರ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ರಚಿಯ ನೋಡದಿಹುದೇ
 ೩೯ ನೇ ಆಚಾರ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಿತ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮಾಡದಿಹುದೇ
 ೪೦ ನೇ ಆಚಾರ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ವಿರಹಿತ ಭೋಜನ ಮಾಡದಿಹುದೇ
 ೪೧ನೇ ಆಚಾರ ಐಕ್ಯರಂ ಸಮಾಧಿಗೊಳಿಸಿ ತಾನು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ
 ಮಾಡುವುದೇ ೪೨ ನೇ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಮಂ ಕೇಳಿ ತಾನು ಪ್ರಾಣ
 ಬಿಡುವುದೇ ೪೩ನೇ ಆಚಾರ ಜಂಗಮದ್ರೋಹಮಂ ಕೇಳಿ ತಾನು ಐಕ್ಯ
 ನಾಗುವುದೇ ೪೪ ನೇ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ್ರೋಹಮಂ ಮಾಡಿದವನ ಪ್ರಾಣವಂ

ಭೇದಿಸುವುದೇ ೪೫ನೇ ಆಚಾರ ಜಂಗಮ ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿದವನ ಶಿರವನೀಡಾಡುವುದೇ ೪೬ನೇ ಆಚಾರ ಅಷ್ಟಾವರಣವ ಸಂಗವ ಮಾಡುವ ಭೇದವಂ ತಿಳಿಯುವುದೇ ೪೭ನೇ ಆಚಾರ ತಾನಾರು ಲಿಂಗವಾರು ಎಂಬ ಭೇದವು ತಿಲ ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲದಿಹುದೆ ೪೮ನೇ ಆಚಾರ ತನ್ನ ನಿಜ ವಿಚಾರವಂ ತಾ ಮರೆಯದೆ ಪಟಾಸ್ಥಲವವರಿಗೆ ಅರುಹಿ ತನ್ನಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ೪೯ನೇ ಆಚಾರ ಇಂತಿಷ್ಟ ಆಚಾರಂಗಳ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವುದೇ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ೫೦ನೇ ಆಚಾರ ನೋಡಾ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ

೮ ಒಂದನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಶೀಲವಂತನಾಗುವನು. ೨ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಧನವಂತನಾಗುವನು ೩ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗುವನು ೪ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸವಂತನಾಗುವನು ೫ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಸತ್ಪುರುಷನಾಗುವನು ೬ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಭಕ್ತಿವಂತನೆನಿಸುವನು ೭ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವೀರಶೃವನೆನಿಸುವನು ೮ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆನಿಸುವನು ೯ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಸಾತ್ವಿಕನೆನಿಸುವನು ೧೦ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವಿವೇಕಿ ಎನಿಸುವನು ೧೧ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವೀರವ್ರತಿ ಎನಿಸುವನು ೧೨ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ವೀರ ಭಕ್ತನೆನಿಸುವನು ೧೩ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಶರಣನೆನಿಸುವನು ೧೪ನೇ ಆಚಾರದಿಂದ ಸದಾಚಾರಿ ಎನಿಸುವನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ೫೦ ಆಚಾರವುಳ್ಳವನೇ ಪ್ರಮಥನೆನಿಸುವನು, ಮರಾತನರ ಲಲಾಟ ಲಲಾ ಮನೆನಿಸುವನು, ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಸಹಸ್ರ ಮಡಿ ಮಹಿಮನೆನಿಸುವನು ಕೇಳು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ.

(೨) ಬಸವಣ್ಣನ ೫೨ ವಿಧವ ಇರವು.

೯ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವೇದನು, ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧಾರಕನು, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಭಾಷಾ ಸಮೇತನು, ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿ, ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾ ಚಕನು, ಅರ್ಪಿತದಲ್ಲಿ ಅವಧಾನಿ, ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಗ್ರಾಹಕನು, ಭಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನು, ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾಪರನು, ಚರಲಿಂಗ ಲೋಲುಪ್ತನು, ಶರಣ ಸಂಗಮೋಶ್ವರನು, ತ್ರಿವಿಧವಳ್ಳಿ ಆಯತನು, ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧನು,

ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿ, ಅನ್ಯದೈವ ಸ್ಮರಣೆಯ ಹೊದ್ದ, ಭವಿ
ಸಂಗವ ಮಾಡನು, ಭವಿಪಾಕವ ಕೂೞನು, ಪರಸತಿಯ ಬೆರಿಸನು,
ಪರಧನವನೊಲ್ಲನು, ಪರ ನಿಂದೆಯ ನಾಡ, ಅನ್ಯತವ ನುಡಿಯ,
ಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡನು, ತಾಮಸ ಭಕ್ತ ಸಂಗವಮಾಡನು, ಅರ್ಥ,
ಪ್ರಾಣ, ಅಭಿಮಾನ ಮುಂತಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ
ಪ್ರಸಾದ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವ, ಜಂಗಮ ನಿಂದೆಯ ಸೈರಿಸ,
ಪ್ರಸಾದ ನಿಂದೆಯ ಕೇಳ, ಅನ್ಯರನಾಸೆಗೆಯ್ಯ, ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರವನರಿ
ದೀವ, ಚತುರ್ವಿಧ ಒದವಿಯ ಹಾರ ಅರಿವಡ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಳುಕ ಕುಲಾದಿ
ಮದಂಗಳ ಬಗೆಗೊಳ್ಳ, ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವನೊಲ್ಲ, ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವ ಮಾಡು
ವನಲ್ಲ, ಕಾಲೋಚಿತವ ಬಲ್ಲ, ಕ್ರಮಯುಕ್ತನಾಗಿಹ, ಷಟ್ಸ್ಥಲಭರಿತ,
ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿ, ದಾಸೋಹ ಸಂಪನ್ನನಯ್ಯ ಇಂತೀ ಐವತ್ತೆರಡು
ವಿಧದಲ್ಲಿ ನಿಸುಣನಾಗಿ ಮೆರೆವ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು ಆ ಬಸವಣ್ಣನ
ಪಾದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಹೋರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮೋ ನಮೋ ಎನ-ತಿರ್ದನು
ಕಾಣಾ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ ೧

(೩) ೩೨ ಕಲೆಗಳ್ಳ.

೧೦ ಅಯ್ಯಾ ಸದಾಚಾರ, ಸದ್ಭಕ್ತಿ, ಸಮ್ರಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ,
ಸದ್ವರ್ತನೆ, ಸಗುಣ, ನಿಗುಣ, ನಿಜಗುಣ, ಸಚ್ಚರಿತ, ಸದ್ಭಾವ,
ಅಕ್ರೂಢ, ಸತ್ಯವಚನ, ಕ್ಷಮೆ, ದಮೆ, ಭವಿಭಕ್ತಭೇದ, ಸತ್ತಾತ್ರದ್ರ
ವ್ಯಾಪ್ತ, ಗೌರವಬುದ್ಧಿ, ಲಿಂಗಲೀಯ, ಜಂಗಮಾನುಭಾವ, ದಶ
ವಿಧಪಾದೋದಕ, ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದ, ಪೋಡರ ಭಕ್ತಿನಿರ್ವಾಹ, ತ್ರಿವಿಧ
ಷಡ್ವಿಧ ನವವಿಧ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ, ತ್ರಿವಿಧ ಷಡ್ವಿಧ ನವವಿಧ ಜರು,
ತ್ರಿವಿಧ ಷಡ್ವಿಧ ನವವಿಧ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ, ಚಿದ್ವೃತ್ತಿ ಸ್ಥಾನ ಧೂಳನ
ಧಾರಣ, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿದ್ರದ್ರಾಕ್ಷಧಾರಣ, ತಾ ಮಾಡುವ ಸತ್ಯ
ಕಾಯಕ, ತಾ ಬೇಡುವ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಭಕ್ತ, ತಾ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುವ
ಭೇದ, ತಾನಾಚರಿಸುವ ಸತ್ಯ ನಡೆ ನುಡಿ, ತಾ ನಿಂದ ನಿರ್ವಾಣದ, ಇಂತೀ
ಮೂವತ್ತೆರಡು ಕಲೆಗಳ ಸಮ್ಪೂರ್ಣ ಮುಖದಿಂದಿರುವ ಬಸವ

೧ ಬೀಳ್ಕೊಡು- ಇದರಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ
ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು

ನೊವಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಮುಖಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಸನ್ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದರು ನೋಡಾ ಇಂತು ಪ್ರಮುಖಗಣಂಗಳಾಚರಿಸಿದ ಸತ್ಯ ಸನ್ಮಾರ್ಗವನರಿಯದ ಮೂಢ ಅಧಮರನೆಂತು ಶಿವಭಕ್ತ ಶಿವ ಜಂಗಮವೆಂಬೆನಯ್ಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

(೪) ಷಡ್ವಿಧವ್ರತಗಳು.

೧೧ ಭಕ್ತಂಗೆ ವ್ರತಗಾರರಲ್ಲಿ ತದ್ಗತವಾಗಿಹುದೇ ಭಕ್ತಿ ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ:— ಗುರುವನೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು ಗುರುವಾಜ್ಞೆಯ ಪಾಲಿಸುವುದೇ ಗುರುವ್ರತ ಗುರುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯತಾತ್ಮನಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವ ಸಮೇತವಾದುದು ಲಿಂಗವ್ರತ. ಜಂಗಮವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದರಿದು ಪೂಜಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆತ್ಮಾರ್ಪಣಮಾಡುವುದೇ ಚರವ್ರತ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನಾನುಭಾವವೇ ಪ್ರಸಾದವ್ರತ ಲೋಕಪಾವನವಾದ ಶ್ರೀಗುರುಪಾದಾಂಬುಜ ಸ್ನಾನಪಾನಾದಿಗಳಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಪಾದೋದಕವ್ರತ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯವಾದ ಭಕ್ತಿಯೇ ಭಾಕ್ತಿ ಕವ್ರತ ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧವ್ರತವನರಿದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿರ್ಪಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ

(೫) ಸರ್ವಾಚಾರಸಂವತ್ತು.

೧೨ ಜೀವನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭ್ರಮೆಯ ತಡದು, ಆತ್ಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ತಡೆದು, ಪರಮನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ ತಡೆದು ಮಿಕ್ಕಾದವಾಯುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ತಿಳಿದು, ಇಂತೀ ಜೀವ ಆತ್ಮ ಪರಮ ತ್ರಿವಿಧ ಗುಣಂಗಳು ತಲೆದೋರದೆ, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ ಭಾವೇಂದ್ರಿಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ಸ್ವಾನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗ,

ಹಿಂಕಾರದ ಉಲಾಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಷಡಕ್ಷರ ಪಂಚಕ್ಷರ ಮೂಲದ ಉಭಯದ ಮೊಳೆ ಮುರಿದು, ಐವತ್ತೊಂದು ಭೇದದ ಸೂತಕದ ಸುಳು ಹಡಗಿ, ಹಿಂದಮುಂದಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಅಳವಡಿಸ್ಪುದು ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚರಿಕಗುಂದದಂತೆ ಉಗ್ಗಡಿಸು ತ್ತಿದರ್ಪನು

ಅರ್ಥಃ— ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸುವ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಮಾರ್ಗದಿಂದ ಜೀವಭಾವ ಭ್ರಾಂತನು ನಿಲಿಸಿ, ಅಂತರಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸುವ ಸುಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮನೋ ಪ್ರಪಂಚ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ದಶ ವಾಯುಗಳೆಲ್ಲವು ಷಡಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿಡಗಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಷಡಿಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸುವ ಅಚರಣೀಯನರಿದು, ಅತ್ರತ್ತಯಂಗಳ ವರ್ತನೆಯ ಕುರುಹುಗಾಣಿಸದೆ ಜೀವಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಅಂತರಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪರಮಾತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರಣಂಗಳು ಈ ಹದಿನೈದು ತತ್ವಂಗಳ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಜ್ಞಾನವನುಳ್ಳ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ, ಶಿವೋದಂ, ಶಿವೋದಂ ಎಂಬ ಪ್ರಣಮನಾದ ಘೋಷವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ, ಮೂಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ಹಿಂಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಅಂಗತ್ರಯಂಗಳು ಲಿಂಗತ್ರಯಂಗಳೆಂಬ ಜ್ಞಾನದ ಮೊಳಕೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಅಂಗತ್ರಯ ಲಿಂಗತ್ರಯಂಗಳು ಜ್ಞಾನದ ಪರಾಂಬರಿಕೆಯಿಂದ ಆ ಅಂಗತ್ರಯ ಲಿಂಗತ್ರಯಂಗಳತ್ತ ಅಫಿಮುಖವಾಗಲಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವೇ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿ, ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಲು, ಆ ಷಟ್ಚಕ್ರದ ದಳಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಐವತ್ತೊಂದಕ್ಷರವು ಚಕ್ರವರ್ಣ ದಳ ಅಧಿದೇವತೆ ಅವಸ್ಥೆಗಳೆಲ್ಲರ ಭಿನ್ನವರ್ತನೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅವೆಲ್ಲವು ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೋಪಕರಣಂಗಳಾಗಿ ಅಳವಡಿಸ್ಪುವೆಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದರ್ಪನು ಪರಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮುಂದಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯೇ ಕ್ರಿ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಬಿಡಬೇಡ ಎಂದು ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದರ್ಪನೆಂಬುದರ್ಥ

(೬) ಷಟ್ ಸ್ಥಲಾಚರಣೆಗಳು

(೧೩) ಆಯಾ ಕೇಳಾ ಪ್ರಮಥಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಪದ್ವಿಧಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪರಮಾವೃತವ ಸೇವಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವೈರಿಗಳ ಸಂಗವ ತ್ಯಜಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಂಗವ ಸಾಧಿಸಿ, ಜಂಗಮದ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವ ತಿಳಿದು, ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯದಲ್ಲೂ ಚರಿಸಿದ ವಿಚಾರವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅನಾದಿ ನಿರಂಜನ ಅಕಾಯ ಚರಿತ್ರ ನಿರಾಲಂಬ ಪರಶಿವ ಮೂರ್ತಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವನಿಂದ ಏಕವಿಂಶತಿ ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯ ಪಡೆದು ತನ್ನ ತಾನರ್ಚಿಸಿ, ಆ ಶ್ರೀಗುರುದೇವನ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಲೀಲೆ ಹೇಗುಂಟೋ ಹಾಗೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಆ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಅಂತಃಕರಣವೆಂಬ ಪರಮಾವೃತ ಸುಧೆಯೊಳಗೆ ಲೋಲುಪ್ತರಾಗಿ ನಿರವಯ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದರು ನೋಡಾ ಆದರ ವಿಚಾರವೆಂತೆಂದೊಡೆ:—

ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಬಸವಣ್ಣಂಗೆ ಲಾಂಛನಂಗಳ ನೋಡಿ ತನು ಮನ ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮಡಿವಾಳ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರಂಗೆ ಲಿಂಗ ಲಾಂಛನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಪಂಚಾಚಾರವ ನೋಡಿ, ತನು ಮನ ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ಪ್ರಸಾದಿಯಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಮರುಳ ಶಂಕರದೇವಂಗೆ ಲಿಂಗ ಲಾಂಛನ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರ ಪಂಚಾಚಾರದಾಚರಣ ಸಪ್ತಾಚಾರದ ಸಂಬಂಧನ ನಡೆ ನುಡಿಯ ವಿಚಾರಿಸಿ ತನು ಮನ ಧನವ ನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರಂಗೆ ಲಿಂಗಲಾಂಛನ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರ ದ್ವಾದಶಾಚಾರ ಪೊದಲಾದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನವಿಲ್ಲದೆ ನಡೆ ನುಡಿಗಳು ಹೊದ್ದದ ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವತ್ವವ ನೋಡಿ ಇದೇ ಪರ ವಸ್ತುವೆಂದು ತನು ಮನ ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ಶರಣಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರಂಗೆ ಇಂತು ಚತುರ್ವಿಧ ಮೂರ್ತಿಗಳು ವಿಚಾರಿಸಿ ಆಚರಣೆಯ ನೋಡಿ ಗುರು ಸೂತ್ರ ಗೊತ್ತ ಸಂಪದ ದೀಕ್ಷೆಯ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಲಿಂಗಾಂಗ ಪಟಾಸ್ಥಾನಗಳ ನೋಡಿ, ಗುರುಮಾರ್ಗಚಾರ ನಡೆನುಡಿಗಳ ವಿಚಾರಿಸಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸಕೀಲದ ಗೊತ್ತು ತಿಳಿದು ಲಾಂಛನವ ನೋಡಿ ಮನ್ನಿಸಿ ತನು ಮನ ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಜಗಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಬಸವ ಮಡಿವಾಳ ಮರುಳು ಶಂಕರ ಸಿದ್ಧರಾಮ ಚನ್ನಬಸವ ಮೂದಲಾದ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ಅರ್ಥ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿದ ಜಂಗಮನೇ ನನಗೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಅವರಡಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ತನು ಮನ ಧನವನೊಪ್ಪಿಸಿ ಶರಣೆಂದರಯ್ಯ

ನಿರವಯ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರಭುದೇವಗೆ ಅವ ಮತವೆಂದು ನೋಡಿದ ಬಾಲಪ್ರಹ್ಲ, ಬಸಪ್ರಹ್ಲ ಎಂಬ ಸಂಸಾರ ಸಂಕಲ್ಪ ಸೂತ ಕವನೇಣಸದೆ, ಸರ್ವಾಂಗದವಯವಗಳ ನೋಡಿ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗತ್ವದಿಂದ ದ್ವಾದಶ ಮಲಂಗಳ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಸಮಸ್ತವಾದ ಭೋಗ ಯೋಗಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೇವರಿಸಿ, ನಿರಾಶಕ್ತದಿಂದ ಶಿವಭೋ ಎಂದು ಗುರುಪಾವನೆಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮಂಗೆ ಜಂಗಮಾಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮನ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯನೊಂದಿಸಿ ಆತನಿಗೆ ಅಂಜಬೇಡೆಂದು ಅಭಯ ಹಸ್ತವನಿತ್ತು ರೇವಣಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಮೊದಲಾದ ಗಣಾಚಾರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮನನೊಪ್ಪಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಪಂಚಕಲಶ ಸೂತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಮುಖಗಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಆತನ ಪದ್ಧಿಧಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಂಗೊಳಿಸಿ, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಪೋಡಲೋಪಚಾರಗಳ ಭಕ್ತಿಯನಡುಹಿ, ಆ ಪರಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠೆಯ ನೋಡಿ, ಏಕವಿಂಶತಿ ದೀಕ್ಷೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಪ್ರಮುಖರು ನುಡಿದ ಎರಡೆಂಬತ್ತು ಕೋಟಿ ವಚನಾನುಭಾವ ಉದಾಹರಣೆಯ ಬೋಧಿಸಿ, ನಾನು ನೀನು ಎಂಬ ಭಿನ್ನಭಾವವನುಳಿದು ಏಕಸ್ವರೂಪವೆಂಬ ಅಭಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾವನವ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ

ಶ್ರೀಗುರು ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗಣಾರಾಧ್ಯರ ಕರೆದು ಇಲ್ಲಿಂದ
ನಿಜವಸ್ತು ಉಂಟೆಂದು ತಾವು ಮೊದಲು ಶರಣ್ವಿಕ್ಯ ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ
ಶರಣಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಶರಣ್ವಿಕ್ಯ ಅಡಿ ಮುಡಿಯಿಂದ ವಸ್ತುವ ಬೆಸ
ಗೊಂಡು ಆ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ದೇವನೊಡಗೂಡಿ ಬಯಲೊಳಗೆ ಮಹಾ
ಬಯಲಾದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

(೭) ಪಂಚಾಚಾರ, ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು.

೧೪ ಆಯಾ ಆಚಾರದ ವಿವರವ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಕರುಣಿಸಲೆ
ಚಿಕ್ಕದಂಡ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ
ಪ್ರಮುಖಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಹಸ್ತಾಂಜುತರಾಗಿ ಬೆಸಗೊಳಲು ಆಗ ಚಿಕ್ಕದಂಡ
ಪ್ರಭುವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನಂದ ಜಲ ಉಕ್ಕಿ ಜೋಧಿಸಿದಂತಹ ಮಹಾ
ಪ್ರಸಾದ ಉಂಟು ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ,

ಆಯಾ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ವೇಧಾ ಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾ
ದಿಕ್ಷೆಗೆ ಹೊರಗಾದ ಭುವನದ ಶೈವವೈಷ್ಣವ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ
ಅದರುಚ್ಚಿಷ್ಟವ ಭುಂಜಿಸುವವನುಳಿದು, ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ
ಸ್ವರೂಪವಾದ ಅನಾದಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ
ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆಯಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಸಾದವ ಹಾರೈಸುವುದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರ.
ಈ ಭೇದವ ತಿಳಿದು ಪಂಚಾಚಾರವ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದು ಸಪ್ತಾಚಾರವ
ಸಂಬಂಧವ ಇಟ್ಟು, ಅಷ್ಟಾವರಣದ ಕಲೆನೆಲೆಗಳ ಒಳಹೊರಗು ಎನ್ನದೆ
ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಆಚರಣೆಯ ಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದ , ಸ್ಪಷ್ಟ ಜ್ಞಾನ
ವೈರಾಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ನಿಜಾಚರಣೆಯಲ್ಲುಂಟುಂಟಾದೇ
ಶಿವಭಕ್ತಿ ಶಿವಜಂಗಮವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ವೇಷಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಎನ್ನೊಡೆಯ
ಪ್ರಮುಖ ಗಣಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯನು.

ಪಂಚಾಚಾರಗಳು.

೧೫ ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಸಮಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ,
ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಈ ಪಂಚಾಚಾರದ ಆಚರಣೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯವಸ್ತುವಿಹುದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಸಜ್ಜನ ಕಾಯ ಕದಲ್ಲ ತಂದು

ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡಿ ನೀಡಿ ನಿತ್ಯನಾಗಿಹುದೇ ಸದಾಚಾರ, ಶಿವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಜಾತಿವರ್ಣ ಆಶ್ರಮವನರಸದೆ ಅವರೊಕ್ಕಾದ ಕೊಂಬುದೇ ಶಿವಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರದ ನಿಂದೆಯ ಕೇಳದಿಹುದೇ ಗಣಾಚಾರ, ಶಿವಶರಣರೇ ಹಿರಿಯರಾಗಿ ತಾನೇ ಕಿರಿಯನಾಗಿ ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ ಇಂತೀ ಪಂಚಾಚಾರವುಳ್ಳ ಭಕ್ತರ ಒಕ್ಕಾದ ನಿಕ್ಕಿ ಸಲಹೆಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ

೧. ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ, ಸದಾಚಾರವೆಂಬ ಪಂಚಾಚಾರದೊಳಗಣ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆಂತೆಂದೊಡೆ:- ದಾಸತ್ವವು, ಪರದಾಸತ್ವವು, ಸ್ವಾಮಿ ಭೃತ್ಯತ್ವವು, ವೀರಭೃತ್ಯತ್ವವು, ಸಜ್ಜನತ್ವವು, ಸಕಲಾವಸ್ಥೆಯು, ಗುರುಪೂಜತ್ವವು, ಲಿಂಗಾರ್ಚಕತ್ವವು, ಜಂಗಮಾರಾಧನತ್ವವು, ಭಕ್ತಕಾಂಕ್ಷಿತ್ವವು, ಸ್ವಗೃಹ, ಸ್ವಧನ, ಸ್ವದೇಹವು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸವರ್ಣವು, ಇಂತೀ ಭಕ್ತಿ ಮುಖವಾಗಿ ದೇವಭಕ್ತರೇ ಹಿರಿದು ತಾ ಕಿರಿವಾಗಿ ಭಯ ಭೃತ್ಯತ್ವವೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವು

ಗೃಹವು, ಕ್ಷೇತ್ರವು, ವೇಷವು, ಪರು, ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ ಸ್ನಾನ ದ್ರವ್ಯಾದಿಗಳು ಸತಿ ಸುತ ಭೃತ್ತರು ನೆಂಟರು ಇಷ್ಟರು ತಾನಿಹ ದೇಶಕೋಶಾದಿಗಳು ಲಿಂಗಧಾರಣರಾಗಿಹ ಭಕ್ತರುಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಇಹುದು ಸಕಲ ಪಡಿ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತೈಲಾದಿ ಪಂಚಾವೃತಗಳು ಶಿವಲಿಂಗ ಧಾರಣರಾದ ಭಕ್ತರುಗಳ ಹಸ್ತದಿಂದ ಬಂದಿದರಲ್ಲಿ ಅದನು ಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವು.

ಹೀಗೆ ಲಿಂಗಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಚಾಂಡಾಲಾಂತೃಮಾದ ಅಷ್ಟಾದಶ ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಪೂರ್ವ ಜಾತಿ ಮಂತ್ರಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಗುರುಕರ ಜಾತರಾಗಿ ಇವ್ಯಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ಲಾಂಛನ ಯುಕ್ತರಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಶಿವ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮರ ಪೂರ್ವಕುಲ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳ ವಿಚಾರಿಸದೆ ಸಮಯಾಚಾರದಿಂದೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡುವುದೇ ಶಿವಾಚಾರವು

ಹೀಗೆ ಶಿವಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತರುಗಳ ನಂದಿಸುವ ದುರಾಚಾರಗಳ ಭಕ್ತನಿಂದೆ ಹರನಿಂದೆ ಆಚಾರ

ನಿಂದೆಯ ಮಾಪ್ಪ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳ ಇತರ ಮತಗಳಂ, ಪರದೈವಂ
ಗಳ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂ ಶಿವಾಚಾರದ ವ್ರತಗಳಂ ಕೆಡಿಸುವ ಜೈನ ಬೌದ್ಧ
ಚಾರ್ವಾಕ ಮಾಯಾವಾದಿಗಳು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಪ್ಪ ಭಕ್ತರ
ವ್ರತಗಳ ಕೆಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪರವಾದಿಗಳ ಕಾಣು
ತಾಕ್ಷಣವೇ ಹಸ್ತ ಬಿಡ್ಗದಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಮಂ ಮಾಡುವುದು,
ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಶಪಿಸುವುದು, ಹಾಗಾಗದಪಕ್ಷ ಆ ಸ್ಥಾನಗಳ ತೊಲಗಿ ಹೋಗು
ವುದು, ಇಂತಿಷ್ಟು ಆಗದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಾದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡು
ವುದು, ಹಾಗಾಗದಿದ್ದೊಡೆ ಆ ದೇಶತ್ಯಾಗವ ಮಾಡುವುದು, ಇಂತೀ ಪ್ರಕಾ
ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗಣಾಚಾರವನುಂಟು ಮಾಡುವುದೇ ಗಣಾಚಾರ.

ಹೀಗೆ ಗಣಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ಸದಾ
ಚಾರ ವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗಬಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಸದಾಚಾರದ
ಭಾವನೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಷ್ಟಾವರಣ ಪಂಚಾಚಾರಂಗಳ ನೈಷ್ಠಿಕ
ದೃಢವ್ರತಗಳ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನಂಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರು
ಉಪದೇಶಪರ ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮರ
ನಿಯಮವ್ರತಂಗಳು ತನ್ನ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಧರ್ಮಾಚಾರ
ಗಳ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಸದಾಚಾರಂಗಳ ಬಿಡದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿರ್ಪ
ಸಮಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ಗಾಲ, ಶ್ವಾಸಾಲ, ಮಹೇಂದ್ರಜಾಲ, ಮಾಯಾ
ಜಾಲ, ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಜಾಲಂಗಳೆಂಬ ಬಹು ಚಾಪಲ್ಯ ಕುಶಲದಿಂ
ಪಂಚಮುಖನಪ್ಪ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದಡೆಯೂ ಬಂದು ಶರಣನು ತಾನು
ನಡೆವ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಚಾರಂಗಳ ಬಿಡಿಸಲೆಂದು ಬಹು ಪ್ರಯತ್ನಂಗೆಯ್ಯಲು
ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಾದಿ ಪರಿಯಂತರವೂ ಬಿಡದ ಸದಾಚಾರಂಗಳ ಆಚರಿ
ಸುತ್ತಿರ್ಪುದೇ ಸದಾಚಾರವು

ಹೀಗೆ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಹ ಶರಣನ ಸದಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣ
ವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಶರಣನ ಚರಣಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ
ಸದ್ಗುರು ಒಸವಲಿಂಗ ಪ್ರಭುವೇ

೧೭ ಅಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಲಿಂಗ ಜಂಗಮವಲ್ಲದೆ
ಅನ್ಯ ದೈವಂಗಳ ಶ್ರಿಕರಣದಲ್ಲ ಅರ್ಚಿಸದಿಷ್ಟದೇ ಲಿಂಗಾಚಾರವೆಂ
ಬಿನಯ್ಯಾ.

ಭಕ್ತನಾದಡೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧಕಾಯಕ, ಮಹೇಶನಾದಡೆ, ಸತ್ಯಶುದ್ಧ
ಭಿಕ್ಷುವ ಬೇಡಿ, ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರಾಪಾತ್ರವ ತಿಳಿದು, ಹಸಿವು
ತೃಪ್ತಿ ಸೀತಕ್ಕೆ ಪರಹಿತಾರ್ಥಿಯಾಗಿರ್ದುದೇ ಸದಾಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಶಿವಲಾಂಛನ ಧಾರಿಗಳೆಲ್ಲ ಪರ
ಶಿವಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನೊಪ್ಪಿಸುವುದೇ ಶಿವಾ
ಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಅಷ್ಟಾವರಣಂಗಳ ವೇಲೆ ನಿಂದೆ ಕುಂದುಗಳು ಬಂದು ತಟ್ಟೆ
ದಲ್ಲಿ ಗಣ ಸಮೂಹವನೊಡಗೂಡಿ, ಆ ಸ್ಥಲವ ತೃಪ್ತಿಸುವುದೇ ಗಣಾ
ಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಜಾತ್ಯಾಶ್ರಮ ಕುಲಗೋತ್ರ ನಾಮರೂಪ ಕ್ರಿಯಾರಹಿತವಾಗಿ
ಗುರುಪಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗುರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವ ಮಾಡಿ, ಆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಚಿದ್ಭವನ
ಮಹಾಲಿಂಗವ ಪಡೆದು, ಆ ಲಿಂಗಸಹಿತವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಷಟ್
ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಸೂತಕಂಗಳ ಕಲ್ಪಿ
ಸದೆ, ಅವರಿದ್ದ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನು ಮನ ಧನಂಗಳ ಸಮರ್ಪಿಸಿ
ಅವರೊಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕುದ ಹಾರೈಸಿ ಹಸ್ತಾಂಜಲಿತರಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಉತ್ತರವ
ಕೊಡದಿರ್ದುದೇ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಸಪ್ತಾಚಾರಗಳು.

೧೮. ಮಲ ಮಾಯಾ ಪಾತಕ ಸೂತಕ ರಹಿತನಾದ ದೀಕ್ಷಾ
ಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಜ್ಞಾನ ಗುರುವಿಂದ ವೇಧಾ ಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯು
ಪಡೆದು, ದ್ವಾದಶ ಮಲಪಾಶ ಕರ್ಮವ ತೃಪ್ತಿಸಿ ಮನ ಮಾರುತ
ಮೊದಲಾದ ದ್ವಾದಶ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಗುರುಪಾದ ಜಲದಿಂದ ಪ್ರಕ್ಷಾ
ಲಿಸಿ ದಂತ ಪಂಜ್ಜಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮಾಡಿ, ಕಟಿಸ್ನಾನ ಕಂಠಸ್ನಾನ ಮಂಡೆ
ಸ್ನಾನ ಸರ್ವಾಂಗಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿ, ಕ್ರಿಯಾ ಭಸಿತದಿಂದ ಸ್ನಾನ ಧೂಳನ

ಧಾರಣ ಮಾರ್ಗಗಳ ತಿಳಿದಾಚರಿಸಿ, ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರ ಅಷ್ಟವಿಧಾ ಚರಣೆ ಪೋಡಲೋಪಚಾರದಿಂದ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನರ್ಚಿಸಿ, ನಿರ್ವಂ ಚಕತ್ವದಿಂದ ಘನಸಾದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ನಿಜಾ ವಸ್ಥೆಯೇ ಕ್ರಿಯಾಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕರಣ ವಿಷಯ ಕರ್ಕಶದಿಂದಹಂಕರಿಸಿ ಗುರುಹಿರಿ ಯರಲ್ಲಿ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಗಳಿಂದ ಕುಂದು ನಿನದೆ ಹಾಸ್ಯ ರೋಷವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನವ ಒಳಸದೆ ಪರಮವಾತಕರ ದರ್ಶನ ಸ್ಪರ್ಶನ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸಮ ಪಂಜ್ಜಿ ಪಾಕವ ಕೊಳ್ಳದೆ, ಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿಯುಳ್ಳ ಶಿವ ಶರಣ ಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ವದ್ವಿಧಭಕ್ತಿ ಮುಂದುಗೊಂಡು ಎರಡೆಂಬತ್ತಕೋಟಿ ವಚನಾನು ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ನಿಲುಕಡೆಯೇ ಜ್ಞಾನಾಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ತನುವಿನ ವಿಕಾರದಿಂದ ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ ಮೋಹ ಮದ ಮತ್ಸರಂಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮಾಡದ, ಲೋಕದಂತೆ ನಡೆನುಡಿಗಳ ಬಳಸದೆ ತನ್ನ ಗುಣಾವಗುಣಂಗಳ ಸ್ವಾತ್ಮಾನುಭವದಿಂದ ಅರಿದು ದುರ್ಗುಣವ ತ್ಯಜಿಸಿ ಸದ್ಗುಣವ ಪಿಡಿದು ಬಿಡದಿರ್ಮದೇ ಭಾವಾಚಾರವೆಂಬಿನಯ್ಯ

ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಕೂಂಬಲ್ಲಿ ಅತಿ ಆಶೆಯಿಂದ ಹುಸಿನುಡಿಯ ನುಡಿಯದೆ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಣಾಂತ್ಯ ಬಂದರೂ ನುಡಿಯಂತೆ ನಡೆವುದೇ ಸತ್ಯಾಚಾರವೆಂಬೆ ನೋಡಾ

ಕಾಲಕಾಮಗಳ ಬಾಧಗೋಳಾದ ಹರಯೋಗದ ಕಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಸೋಂಕುಗಳಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂ ಬಂದೊದಗಿದ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದ ದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತನಾಗಿರ್ಮದೇ ನಿತ್ಯಾಚಾರವೆಂಬೆ ನೋಡಾ

ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದಶವಿಧ ಪಾದೋದಕ ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದ ಮೂವತ್ತಾರು ಪ್ರಣವ ಪೊದಲಾದ ಮಹಾಮಂತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಕತ್ತವ ನುಳ್ಳದೇ ಧರ್ಮಾಚಾರವೆಂಬೆ ನೋಡಾ

ಇಂತೀ ಮಾರ್ಗವ ಗುರುಕೃಪೆಯಿಂದರಿದು ಅಚಾರವೇ ಅಂಗ ವನ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಂಗಳಾಗಿ ಇಹಪರಂಗಳ ಮೀರಿ ಹಿಂಡಾದಿ ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯಂತಮಾದ ಏಕೋತ್ತರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಒಯಲೊಳಗೆ ಬಚ್ಚ

ಬರಿಯ ನಿರವಯವ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚಾರದ ನಿಲುವಡೆ ನೋಡಾ

ಇಂತು ಆಚಾರದ ಕುರುಹು ತಿಳಿದು ಪಂಚಾಚಾರವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಸಪ್ತಾಚಾರವ ಗೋಪ್ಯವ ಮಾಡಿ ದರಿದ್ರಗೆ ನಿಧಿನಿಧಾನ ದೊರೆತಂತೆ, ರೋಗಿಗೆ ವೈದ್ಯಲತೆ ದೊರೆತಂತೆ, ಮೂಕ ಫಲ ಸವಿದಂತೆ, ಕಳ್ಳಗೆ ಚೇಳೂರಿದಂತೆ, ತಮ್ಮ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣ ಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಸುರಿ, ದುರ್ಜನರಲ್ಲಿ ಬಳಸದೆ ನಿಂದ ಪರಮಸುಖ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಕಣ್ಣಿಗೆಟ್ಟಣ್ಣಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಮದೇವಾ

ಪಂಚಾಚಾರ, ಸಪ್ತಾಚಾರ ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು.

೧೯. ಹರಹರಾ ಶಿವಶಿವಾ ಜಯಜಯ, ಹರಗಣಂಗಳಾಚರಿಸಿದ ಸತ್ಯಾಯುಕದಿಂದ ಬಹು ಜನ್ಮದ ದೋಷ ತೊಲಗುವುದಯ್ಯಾ. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕಾಮಕಾಲರ ಭಯ ಹರಿವುದಯ್ಯಾ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾಯೆಯು ಹಿಂದಾಗುವುದಯ್ಯಾ. ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪಾವನ ಸ್ವರೂಪವಾಗುವುದಯ್ಯಾ

ಲಿಂಗಾಚಾರದಿಂದ ತನ್ನಂಗ ಶುದ್ಧವಾಗುವುದಯ್ಯಾ. ಸದಾಚಾರದಿಂದ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಶಿವಾಚಾರದಿಂದ ಧನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಗಣಾಚಾರದಿಂದ ನಡೆ ಪರುಷವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಭೃತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ನುಡಿ ಪರುಷವಾಗುವುದಯ್ಯಾ

ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಿಂದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪವಿತ್ರವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಾಚಾರದಿಂದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪಾವನವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಭಾವಾಚಾರದಿಂದ ಕರಣಂಗಳು ನಿಜಸ್ವರೂಪವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಸತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ವಿಷಯಂಗಳು ಲಿಂಗಮುಖವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ನಿತ್ಯಾಚಾರದಿಂದ ವಾಯುಗಳು ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವಾಗುವುದಯ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಚಾರದಿಂದ

ಲಿಂಗಾಂಗಗಳು ಏಕವಾಗುವವಯ್ಯ ಸರ್ವಾಚಾರದಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗ
ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ

‘ಲಿಂಗಾಚಾರ ಸದಾಚಾರ ಶಿವಾಚಾರಸ್ತಥೈವಚ |
ಗಣಾಚಾರ ಭೃತ್ಯಾಚಾರ ಪಂಚಾಚಾರಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾಃ ||
ಕ್ರಿಯಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಾಚಾರೋ ಭುವಾಚಾರಸ್ತಥೈವಚ |
ಸತ್ಯಾಚಾರೋ ನಿತ್ಯಾಚಾರೋ ಧರ್ಮಾಚಾರೋವರಾನನೇ ||
ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನೇನ ಸದಾಸನ್ನಿಹಿತಃ ಶಿವಃ |
ಲಿಂಗಾವಸಾನ ಕಾಲೇ ದ್ವಾದಶಾಚಾರಕಂ ಶೃಣು ||

ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಸತ್ಪಾತ್ರಕ ಮೊದಲಾದ ಪೋಡಶ ನೆಲೆ ಕಲೆ
ಗಳ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಚಿಹ್ನನಲಿಂಗವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪೋಡಶ
ವರ್ಣವ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಚಿದಂಗವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸದ್ಗುರು
ಮುಖದಿಂದ ಎರಡಳಿದು ಏಕ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಯ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆರೆ
ವಂತೆ ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರವ-ಧಗಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಬಯಲೊಳಗೆ ಮಹಾ
ಬಯಲಾದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರೂಪಣೆ.

೨೦ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸಂಬಂಧವೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಜಗತ್ಪ್ರತಿಯಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನು ತನ್ನ ಸೊಮ್ಮಿನ ಜೀವನು ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಕೆಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ದಯೆ ಹುಟ್ಟಿ ತ್ರಿವಿಧ ರೂಪ ಧರಿಸಿದನು:— ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಏಕ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಮಹಾದೇವನು ತ್ರಿವಿಧ ರೂಪಾದನು ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ರೂಪ ಧರಿಸಿ ಆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾಗಿ, ಜೀವದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ, ಗುರು ರೂಪದಿಂದ ಬೋಧೆಯ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗರೂಪದಿಂದ ಪೂಜೆಯ ಕೈಕೊಂಡು, ಜಂಗಮ ರೂಪದಿಂದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ದಯಪಾಲಿಸಿ, ತನ್ನ ದೇಹದ ಪ್ರಸಾದವೇ ಆತನ ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ನೇತ್ರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಆತನ ನೇತ್ರಗ-ಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ನಾಮವೆಂಬ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಆತನ ವಾಕ್ಯ-ಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಅನಂದವನ್ನು ಆತನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ತನ್ನ ದಯೆಯನ್ನು ಆತನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಮೇಲಾಗಿ ತನ್ನ ಇಷ್ಟತ್ತಂಟು ಸ್ನಾನಂಗ ಳಾದ ಇಷ್ಟತ್ತಂಟು ಆಗಮಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನವ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಪಂಚ ಮುಖಗಳಿಂದ ಪಂಚವೇದಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ವಟೀಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಉತ್ಪನ್ನವ ಮಾಡಿದನು ಏನು ಕಾರಣವೆಂದಡಿ, ಈ ಜೀವನು ವ್ಯರ್ಥ ಪ್ರಾಣಿಯಾಗಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ, ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವನೇಂದು ಎನ್ನು ವಚನ ಉಂಟಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಆತನ ಮೇಲೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿದನು, ಅದು ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಅಷ್ಟಾವರಣವನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸಿ ಶಿವಾನುಭಾವವನ್ನು ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಕೃತಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಜೀವಾತ್ಮನು ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕೈವಾಗಲಿ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದವಾಕ್ಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಗುರು

೨೧ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ, ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಆದಿ ಅಂತ್ಯವನರಿಯದೆ ಏನೆಂದು ಪೂಜಿಸುವಿರಿ, ಅರಾಧಿಸುವಿರಿ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ನೆಲದ ಮೇಲಣ ಸಿಲೆಯ ಕಲು ಕುಟಗ ಕಡಿದು ಖಂಡಿಸಿ ಹರದನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಲಿಂಗವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಸಕಲ ವ್ಯಾಪಾರದಳಿವಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ತೊಡಿಸಿ ಬರಿಸಿಕೊಂಡುದು ಮಂತ್ರವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಅಜ್ಞಾನಿ ವ್ಯುಗ ವಿನ ಸಗಣೆಯ ಸುಟ್ಟುದು ವಿಭೂತಿಯಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಪಂಚ ಭೂತಿ ಕದಿಂದ ಜನಿಸಿದ ವೃಕ್ಷದ ಫಲ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಸಕಲ ಜೀವವೆರಸಿ ಕರಗಿಸುವ ಜಲ ತೀರ್ಥವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾಹಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಧಾನ್ಯ ಕ್ಷುಧಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಪಚನವಾದುದು ಪ್ರಸಾದವಾದ ಪರಿ ಹೇಗೆ? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ನಿಗಮಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಅಗಣಿತ ವಾದ ನಾದಬಿಂದುವಿಗೆ ನಿಲುಕದ ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತಿ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗವೈ ಭವಕ್ಕೆ ಅಂಗವಾದುದು ಈ ಗುರುವಲಾ ಎಂದರಿದು ಮಾಡುವುದು ತನು ಮನ ಧನ ವಂಚನೆಯಳಿದು ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಮನ ಈ ಜಂಗಮವಲಾ ಎಂದರಿದು ಮಾಡುವುದು ತನು ಮನ ಧನವಂಚನೆಯಳಿದು ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ, ಆ ಲಿಂಗದ ಕಾಯ ಕಾಂತಿ ಬೆಳಗಿನ ಐಶ್ವರ್ಯವಲಾ ಎಂದರಿದು ಧರಿಸುವುದು ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ ಆ ಲಿಂಗದ ಶೃಂಗಾರದ ಹರಣಾಭರಣವಲಾ ಎಂದರಿದು ಅಳವಡಿಸುವುದು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನು ಆ ಲಿಂಗದ ಉತ್ತುಂಗ ಕಿರಣ ಚರಣಾಂಬುಜ ಜಲವಲಾ ಎಂದರಿದುಕೊಂಬುವುದು ಪಾದೋದಕವನು ಆ ಲಿಂಗದ ನಿತ್ಯ ಪದ ಸಂಯೋಗ ಶೇಷವಲಾ ಎಂದರಿದುಕೊಂಬುವುದು ಪ್ರಸಾದವನು ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನರಿದು ಸಂತೋಷ ಭರಿತನಾಗಿ ಚರಿಸುವಾತನೇ ಸದ್ಭಕ್ತನು ಆತನ ಕಾಯ ಕರಣ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಾ ದಿಗಳು ಸೋಂಕಿದುದೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗ ಸೋಂಕು, ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿ, ಲಿಂಗ ದಾಸೋಹ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವನರಿದು ಅಳಿದುಳಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಶ್ರೀ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು ಕಾಣಾ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನೀಕಳಂಕ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ

೨೨ ಯಥಾಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ ಶಿವ ತಾನೆ ಗುರುವಾದ ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ ಶಿವ

ತಾನೆ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ, ಶಿವ ತಾನೆ ಜಂಗಮನಾದ ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ, ಶಿವ ತಾನೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ ಶಿವ ತಾನೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದ. ಯದ್ಭಾವಂ ತದ್ಭವತಿ ಎಂಬ ಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗ ತಾನೆಯಾದ

೨೩ ಅಯ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾ ವಿಜಯತಿಯಿಂದ ಕಂಡೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಬೆಳಗಿನ ಹೊಳಹು ಈ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಅಯ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಿಂದ ಕಂಡೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಗೂಢವ ಈ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಅಯ್ಯ ಶ್ರೀಮಹಾ ಸುಚಕ್ಷುರಿಯಿಂದ ಕಂಡೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತ್ರಂಗಳ ಈ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ನಾ ಬಯಸುವ ಬಯಕೆ ಕೈಸಾರಿತಂದು ಕೂಡಲಸಂಗಮದವಾ

ಅಂತರಂಗ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳು

೨೪ ಭಕ್ತನ ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ಮನದ ಜ್ಞಾನವೇ ಜಂಗಮ, ಆ ಜ್ಞಾನದ ಪರಿಪೂರ್ಣವೇ ಗುರು, ತದ್ಭಕ್ತನೇ ಶಿಷ್ಯ, ಆ ಜ್ಞಾನದ ಸಾರವೇ ಪಾದೋದಕ, ಆ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾರವೇ ವಿಭೂತಿ, ಆ ಮಾಯಾ ಕರಣಂಗಳ ಮೇಲೆ ಕರೆದ ಜ್ಞಾನ ಸಾರಾವೃತ ವೃಷ್ಟಿಯೇ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಆ ಭಕ್ತನ ನಾಮವೇ ಮಂತ್ರ, ಇಂತಹ ಭಕ್ತನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ಶರಣೆಂದವರೇ ಧನ್ಯರು ನೋಡಾ

೨೫ ಗುರುವೇ ಇಷ್ಟ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ, ಜಂಗಮವೇ ಭಾವ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಚಿತ್ತಾಯ, ಪಾದೋದಕವೇ ಶರಣ, ವಿಭೂತಿಯೇ ಅಂತರಂಗದ ಚಿತ್ತಕಾಶ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಚತುರ್ಥೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಮಂತ್ರವೇ ಪಟಾಪ್ರಕಾರವಾದ ಮಂತ್ರ ತತ್ತ್ವ ಕರಣಂಗಳು ನೋಡಾ

೨೬ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಮತ್ತಾ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಭಾವಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಭಾವ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ವರೂ

ಪವಾಗಿ, ಎನ್ನ ಅರುಹಿನಲ್ಲಿ ಗುರುವಾಗಿ ನಿಂದು, ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ, ಎನ್ನ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ, ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ, ಎನ್ನ ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ, ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಮನಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ, ಎನ್ನ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಇಂತಿವು ಅಷ್ಟಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪವವು ಎನ್ನೊಗೆ ತನ್ನ ಕರುಣ ಕೃಪೆಯಿಂದ ತೋರಿದ ನಮ್ಮ ಶಾಂತ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ಸಾಧನೆ

(ಸ್ಥೂಲಶರೀರದಲ್ಲಿ)

೨೭ ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಗುರುವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪೂಜಾತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಭೋಗತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಜಂಗಮವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕ್ರಿಯಾತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಪಾದೋದಕವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜ್ಞಾನತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಪ್ರಸಾದವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆಚಾರತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜ ಚಿಧ್ವಸಿತವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪಂಚಾಕ್ಷರ, ಷಡಕ್ಷರಂಗಳೇ ನಡೆ ನುಡಿಯಾಗಿ ಸಕಲರಾಸ್ತ್ರಗಮ ಪುರಾಣಂಗಳೇ ಹಸ್ತಪಾದಂಗಳಾಗಿ, ಎರಡೆಂಭತ್ತುಕೋಟಿ ವಚನಂಗಳೇ ಮಹಾ ಮಂತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ನೋಡಾ ಪರಹಿತಾರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ಥೂಲ ಕಂಠೆಯ ಧರಿಸಿ ನಿರ್ವಂಚಕ ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಇಂತೀ ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾ ಪರತ್ವದಿಂದ ಅರಿದಾಚರಿ ಸುವರೇ ನೂತನ ಸದ್ಭಕ್ತ ಶಿವಶರಣಂಗಳು ನೋಡಾ ಸಂಗನಟಸವೇಶ್ವರಾ.

೨೮ ಇಂತೀ ಅಷ್ಟಾವರಣವ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಚಿದಂಗ ಚಿಧ್ವನ ಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟು ಏಕ ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾ ಪರತ್ವದಿಂದ ಸ್ಥೂಲ ಕಂಠೆಯ ಧರಿಸಿ ಸತ್ವಾಯುಕ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದಾಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತರೇ ನೂತನ ಗಣಂಗಳೆನಿಸುವರು ನೋಡಾ.

ಅದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಚಿದಂಗ ಚಿತ್ತಾಣಾಂಗ ಚಿದ್ವನ ಲಿಂಗ ಇವು ಗುರು ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟು ಆ ಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಕಾರವಾದ ಸೋಡಶ ವರ್ಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನು ಎಂಬ ಕಂಠಿಯು ಧರಿಸಿ ಕಂಗಳಾಲಯದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಮುಳುಗಿಸುವರೇ ಅನಾದಿಗಣಗಳು ಎನಿಸುವರು ನೋಡಾ

ಅದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಚಿದ್ವನ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ, ಚಿದ್ವನತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಷ್ಣಾವರಣ, ಜ್ಞಾನಾಷ್ಣಾವರಣ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಾಷ್ಣಾವರಣ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟು, ಕಾರಣ ತನುವೆಂಬ ಕಂಠಿಯು ಧರಿಸಿ, ಕೃತ್ಯಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಗುವ ಸರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಮುಳುಗಿ ಬಚ್ಚ ಬರಿಯಾನಂದದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣಾನಂದದಿಂದ ಆಚರಿಸುವರೇ ಅನಾದಿ ಗಣಗಳೆನಿಸುವರು ನೋಡಾ

ಅದರಿಂದ ಮೇಲೆ ಚಿದ್ವನ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿದ್ವನ ಅಷ್ಟ ಲಿಂಗಗಳ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಧರಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಾಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ೬೪ ತೆರದ ವರ್ಣವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟ ವಿಧ ಕಮಲಗಳ ಕಂಡು, ಆ ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಸಿರ್ಗ ಚತುರ್ವಿಧ ಬಿಂದು ಲಿಂಗ, ಪಶ್ಚಿಮ ಧಾತು ಲಿಂಗ, ಪಶ್ಚಿಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಲಿಂಗ, ದ್ವಾರದ ವಿಕೃತಿ ಲಿಂಗ, ಸೋಡಶ ಕಳಾ ಲಿಂಗ, ದ್ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾ ಲಿಂಗ, ಸಪ್ತ ಶಿವ ಕಮಲ ಲಿಂಗ, ತ್ರಿವಿಧ ವಿವೇಕ ಲಿಂಗ, ಇಂತು ಅಷ್ಟವಿಧ ಕಮಲಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರ್ಗ ಅಷ್ಟ ವಿಧ ಲಿಂಗಗಳ ಅಷ್ಟವಿಧ ಹಸ್ತಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ, ಮೋಡ ರೂಪಪಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ, ಎರಡನೆಯ ಏಕ ರೂಪವಾಗಿ, ನಿರವಯ ಕಂಠಿಯು ಧರಿಸಿ, ಪರತತ್ತ್ವ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಲಿಂಗವೊಂದಿಗೆ ಉರಿ ಉಂಡ ಕರ್ಮರದಂತೆ ಸಮರಸವಾದರು ನೋಡಾ ಅವರಾರಿಂದಡೆ, ರುವ್ರ ಗಣಗಳು, ಶಿವಗಣಗಳು, ವ್ಯವಗಣಗಳು, ನಾಗಗಣಗಳು, ಶಾಂಭವ ಗಣಗಳು, ಮುಂತಾದವರು ಬಯಲೊಂದಿಗೆ ಮಹಾ ಬಯಲು ಜೀರಿ ದಂತಾದರು ನೋಡಾ ಇಂತೀ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯ ನಾಚರಿಸುವರೇ ನಿರವಯ ಗಣಗಳೆನಿಸುವರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸ ವೇದ್ವರಾ

(ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ)

೨೯ ಅಚಾರ ಅರುಷಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಗುರುವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪಾಣಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆಚರಣೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಡೆ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಮನದಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಚಿದ್ರಿಭೂತಿಯ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿದ್ರಿಕ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಚಿದ್ರದ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕ್ರಿಯಾಕಾಶ ಜ್ಞಾನಾಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸುಜ್ಞಾನ ಚಿನ್ಮತ್ತವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ನೋಡು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಂಠಯ ಧರಿಸಿ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಲೀಲಾ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಇಂತೀ ಉಭಯ ವಿಚಾರ ವಿಡಿಮ ಆಚರಿಸುವರೇ ಅನಾದಿ ಸತ್ತ್ವ ಶಿವಶರಣಂಗು ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

(ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ)

೩೦ ತನ್ಮತ್ತಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಗುರು, ಜ್ಞಾನಗುರು, ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಗುರು ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮನತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗ ಮಹಾಜ್ಞಾನಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಭಾವತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಜಂಗಮ, ಜ್ಞಾನಜಂಗಮ, ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆತ್ಮತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಸಾದ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾದ, ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಪ್ರಸಾದವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಕರಣತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಭಸಿತ, ಜ್ಞಾನಭಸಿತ, ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಭಸಿತವ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜೀವತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ರುದ್ರಾಪ್ತಿ, ಜ್ಞಾನರುದ್ರಾಪ್ತಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನರುದ್ರಾಪ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗುಣತ್ರಯಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಮಂತ್ರ, ಜ್ಞಾನಮಂತ್ರ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಮಂತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ನೋಡು ಕಾರಣ ಕಂಠಯ ಧರಿಸಿ ತ್ರಿವಿಧ ವಿಚಾರವಿಡಿಮ ಆಚರಿಸುವರೇ ಅನಾದಿ ಸತ್ತ್ವ ಶಿವಶರಣ ಗಣಂಗು ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಗುರು

ಗುರುವಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು.

೧ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚಾರವ ತೋರಿದ ಆಚಾರವೇ ಲಿಂಗವೆಂದರು
ಹಿದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಿವ ನೆಲೆಗೂಳಿಸಿದ ಅರಿವೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ತೋರಿದ
ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನು ಎನ್ನನೀ
ಕ್ರಮವನರುಹಿದನಯ್ಯ

೨ ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಕೆಡಿಸಿದ ರವಿಯ ಚಂದದಂತಾಯಿತು
ಎನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಕನ್ನಡಿಯು ರವಿಯ ತನ್ನೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಂ
ತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಜಲದ ನಿರ್ಮಳ ಗಗನವನೊಳಕೊಂಡ
ಪರಿಯಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಶಿಲೆಯು
ಚಂದ್ರಮನ ಸೋಂಕಿದಂತಾಯಿತೆನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಕೊಡನೊಳ
ಗಣ ಬಯಲ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಪರಿಯಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ.
ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗ
ದಂತಾಯಿತ್ತೆನ್ನ ಗುರುವಿನುಪದೇಶ

೩ ಪೂರ್ವಕರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿದನೆನ್ನ ಗುರುವು ಉಭಯ ಕರ್ಮವ
ಬಿಡಿಸಿ ತೋರಿದ ಸದುಭಕ್ತರ ತೋರಿದನು ಅವರಿಂದ ಬದುಕಿದೆನು.
ನಾಚಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ಗುರುವಿನಿಂದ ಬದುಕಿದೆನು ನಿನ್ನ
ಹಂಗೆನು ?

೪ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವೇ ಸದಾಚಾರ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವೇ ಶಿವಾ
ಚಾರ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವೇ ಪ್ರಸಾದರುಚಿ ಮುಂದೆ ಗುರು, ಹಿಂದೆ ಲಿಂಗ
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫ ಭವ ತಿಮಿರವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮುಸುಕಿಕೊಂಡು, ಕಾಣ
ಬಾರದೆ ಇದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಜನವನೆಚ್ಚು ಶಿವಪಥವಿ
ದೆಂದು ತೋರಿದ ಸದ್ಗುರು ದೇವಂಗೆ ನನೋ ನನೋ ಎಂಬಿನಯ್ಯ
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೬ ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಮಾಯೆ ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಮರವೆ ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಲೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು ಎನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾಯಪಾಶವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸತ್ಪರಜ ತಮವೆಂಬ ತಿಮಿರು ಕವಿದು ಅಜ್ಞಾನ ವಶದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರುವನುಪಧಾವಿಸಿ, ಔಷಧ ಬೇಡಲೊಡನೆ ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಜನವ ನಟ್ಟಿ, ಎನ್ನು ಕಣ್ಣ ಮುಸುಕಿದ ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಾಳಕೆಯ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತನ್ನ ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದವನರುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ

೭ ಕಂಡುದ ಹಿಡಿಯಲೊಲ್ಲದೆ ಕಾಣದುದನರಸಿ ಹಿಡಿದಿಹೆ ನೆಂದಡೆ ಸಿಕ್ಕಿದನೆಂಬ ಬಲಿಕೆಯ ನೋಡಾ ಕಂಡುದನೇ ಕಂಡು ಗುರು ಪಾದವ ಹಿಡಿದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೮ ಅಯ್ಯ ನೀನೆನಗೆ ಗುರುವಪ್ಪೊಡೆ, ನಾ ನೀನೆಗೆ ಶಿಷ್ಯನಪ್ಪೊಡೆ, ಎನ್ನು ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳ ಕಳೆದು, ಎನ್ನು ಕಾಯದ ಕರ್ಮವ ತೂಡೆದು, ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣನ ಧರ್ಮವ ಸಿಲಿಸಿ, ನೀನೆನ್ನು ಕಾಯದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನು ಪ್ರಾಣದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನು ಭಾವದಲಡಗಿ, ನೀನೆನ್ನು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕಾರುಣ್ಯವ ಮಾಡು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೯ ಸಕಲವನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದೂಳೆಗೆ ತೋರಿದನು ಆ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗ ಸಕಲದೂಳೆಗೆ ತೋರಿದನು ಎನ್ನು ಮನಕ್ಕೆ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ತೋರಿ ತೋರಿ ರಕ್ಷಿಸಿದನು ಎನ್ನೊಗೆ ತನ್ನ ತೋರಿದನು ತನ್ನೊಗೆ ಎನ್ನು ತೋರಿದನು ಮತ್ತೆ ಎರಡವನೇಕಮಾಡಿ, ಎನ್ನೊಗೆ ಗುಹೇಶ್ವರನಾದನು ಹೊರಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ನಿಂದನು ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಬಸವಣ್ಣನು

೧೦ ಗುರುಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಬಂದು, ಬ್ರಹ್ಮನ ಉತ್ತತ್ತಿಯ ಕೆಡಿಸಿ ಮಾಂಸ ಪಿಂಡವ ಕಳೆದು, ಮಂತ್ರ ಪಿಂಡದಿಂದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ, ನಾನಾ ಕ್ರಿ ವರ್ತನೆಗೆ ಹೊಲಬಿಸಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಸಿಜಾತ್ಮದಿರವ ಆ ಕುರುಹಿನಲ್ಲಿ ಬೈಚಿಟ್ಟು ನಿಜಲಿಂಗವ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪು ನೀನಾಗಿ ಒಂದು, ಎನ್ನು ಹೃತ್ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಕರಣ ನಾಲ್ಕು, ಮರವೆ ಎಂಟು, ಇಂದ್ರಿಯವೃದು, ವಿಷಯವಾರು, ಇಂತಿವರೊಳಗಾದ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವ ಕೆಡಿಸಿ, ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕವ, ತ್ರಿರಕ್ತಿ ಭೇದವ, ತ್ರಿಮಲ

ದೋಷವ ಕೆಡಿಸಿ, ನಿಶ್ಚಯ ಪದದಿಂದ ಹೃತ್ಪ್ರಮೇಷವಾಗಿಯಾದೆ ಆ ಗುಣದಿಂದ ಸಾಫಲ್ಯನಾದ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಎನಗೆ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು, ಶಿಕ್ಷಾಗುರು, ಜ್ಞಾನಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು, ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಂ ತೋರಿ, ಎನ್ನ ಭವಚ್ಛೇದಮಂ ಮಾಡಿದೆ ಇಂತಿಂ ತ್ರಿಸಿದ್ಧ ಮೂರ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ವಿಷಯದಿಂದ ಒಸವಣ್ಣ, ಚನ್ನಬಸಣ್ಣಗೋಸ್ವರ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಬಂಧಿಯಾದೆ, ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಬ ಗಿಂದತ್ತ ಅತಿಒಳ ನೋಡು ಮಾತುಳಂಗಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

೧೧ ಬ್ರಹ್ಮಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಚಭೂತಸಮ್ಮಿಶ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಭೂತ ಕಾಯವು, ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಕಾರಣ ಕಾಯವು ಈ ಪರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ದೇವ, ದಾಸನ ಮಾನವರಿಗಯು ಒಂದೇ ಪರಿ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೂ ಮಹಾ ಮಂತ್ರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವು, ಮಹಾಮಂತ್ರ ಪಿಂಡವು, ಭಕ್ತಿ ಕಾಯವು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಗ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯವಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯನು ಈ ಪರಿಯು ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರಣ್ಯವ ಪಡೆವ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಒಂದೇ ಪರಿ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದ ಸರಿ, ಶಿವಭಕ್ತನ ಇರವಿನ ಪರಿ ಇಂತುಟಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯವಿರ್ಚಿಪ್ಪರಾ, ನಿಮ್ಮ ರರಣರಿಗ ಲೋಕದ ಮಾನವರು ಸರಿ ಎಂದರ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು

೧೨ ಎನ್ನ ಭಾವಪಾರಗಳ ಪರಿಮಿತಿವಸಂಸ್ಕಾರಿಯ ಮಾಡಿವ ಶ್ರೀಗುರುವೇ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಭೂತ ಕಾಯವ ಳದು ಮಂತ್ರ ರೇರವ ಮಾಡಿವ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ನಯ್ಯ ಎನ್ನ ಹಣೆಯ ದುರ್ಲಿಪಿತವತೂಡೆದು ಶಿವ ಮಂತ್ರವ ಸಂಜೋಧಿ ಸಿದ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಎನ್ನ ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದನಿವ, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ ಎಂದೆನಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರುವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೩ ಸಕಲ ವಿಸ್ತರದೊಳಗೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವ ತೋರಿದ, ಆ ಲಿಂಗ ದೊಳಗೆ ಎನ್ನ ತೋರಿದ, ಎನ್ನೊಳಗೆ ತನ್ನ ತೋರಿದ, ಮಹಾಗುರು ವಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೪ ಪರಶು ಮುಟ್ಟಿದ ಲೋಹದಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತೆನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಕರ್ಪುರ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತೆನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ. ಈಡಾಕುಂಡಲಿಯಂತೆ ಮಾಡಿತ್ತೆನ್ನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶ ಒರೆಗಲ್ಲು ಪುಧ್ಧಳಿಯೊಪ್ಪವ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ವಚನೋಪದೇಶ

೧೫ ಗುರುವಿಡಿದು ಕುರುಹ ಕಾಣಬೇಕು ಗುರುವಿಡಿದು ಅರುಹ ಕಾಣಬೇಕು ಗುರುವಿಡಿದು ಆಚಾರವ ಕಾಣಬೇಕು ನಿಜವಿಡಿದು ನಿಮ್ಮ ಅಖಂಡೇಶ್ವರನ ಕೂಡಬೇಕು

೧೬ ಎನ್ನು ಕರಸ್ತಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮ ನಿರಂಜನ ಕುರುಹು ದೋರಿವ ಆ ಕುರುಹಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರುಹಿನ ಕಳೆ ತೋರಿವ ಆ ಕಳೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಂಗು ತೋರಿವ ಆ ಬೆಂಗಿನ ನಿಲವಿ ನೋಳಗೆ ಎನ್ನು ತೋರಿವ ಎನ್ನೋಳಗೆ ತನ್ನ ತೋರಿವ ತನ್ನೋಳಗಿನ್ನು ನಿಂಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮಹಾಗ ರುಪಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿಸ್ತನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೭ ಅಂಕುರ, ಫಲ, ತರು, ಕುಸುಮ, ಪ- , ರಸ, ಸಾರಾಯ ಇನಿತಿನಿಶೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ಬೀಜ ಮೊಳೆ ಬೇರದಂದು ? ಸುರುವಿನ ಅವ್ಯ ತವೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ವೃಷಭ ಮುಟ್ಟಿದಂದು ? ಸನ ಜಪ್ತನೆಯರ ಅವ ಸ್ತಂತರವಲ್ಲದಿಸಿದ ಶಿರುವಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ಕೊಡಗೂಸು ಕನ್ನೆಯಾಯ ದಂದು ? ರರಧಿಯ ಸಿಂಪಿನ ರತ್ನವೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ಸ್ವಾತಿಯ ಸಲಿಲ ವಿಲ್ಲದಂದು ? ಸಪ್ತಸ್ವರ, ಅಕ್ಷರ, ವಸ್ತುಕ, ವರ್ಣಕವೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ ಜ್ಞಾನ ವುದಯಿಸದಂದು ? ತ್ರಿಜಗದುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾರಣ ಸಚರಾಚರಗಂಧೇ ರವೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ಶಿವನ ಅಷ್ಟ ತನುಮೂರ್ತಿಗಳಿಲ್ಲದಂದು ? ರರಗಪದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಲ್ಲಿದರ್ದೋ, ಅರಾಧ ಲಿಂಗ ಸಕಳೇಶ್ವರ ಮಹಾಘನಲಿಂಗನಿ ದ್ದಾನೆಂದು ಸದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಕೃಪಮಾಡಿ ತೋರದಂದು ?

೧೮ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಾಧಾರಣ ತನುವ ಮರಿಬೆ ಗುರು ವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮೂತ್ರಯವ ತೂಳೆಬೆ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅನು ಭಾವಿಯಾಬೆ ಗುರುವಿನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಮಾ ಣವನರಿಬೆ ಎನಗಾಧಿಕ್ಯವಸ್ತು ವಸ್ತು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಅದೇನು ಕಾರಣ ?

ಅವ ನಾನಾದೆನಾಗಿ ಗುರುವೇ ಎನ್ನ ತನುವಿಗೆ ಲಿಂಗದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ
ಎನ್ನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನುಭಾವ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ತನುಮನಧನ
ದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದ ಮಾಡಲೆಂದು ಜಂಗಮ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ
ಸರ್ವಾಂಗವು ನಿನ್ನ ವಿಶ್ರಮಸ್ಥಾನ ಶುದ್ಧ ಮಂಟಪವಾದ ಕಾರಣ,
ಲೋಕವ್ಯಾಪ್ತಿಯನರಿಯದೆ ಲೋಕ ಎನ್ನೊಳಗಾಯಿತ್ತು, ಆ ಲೋಕಕ್ಕ
ಹೊರಗಾದನಾಗಿ ಅದೇನು ಕಾರಣ ? ಜನನ ಮರಣಗಳಿಗೆ ಹೊರ
ಗಾದೆನಾಗಿ, ಗುರುವೇ, ಸದ್ಗುರುವೇ, ಎನ್ನ ಭವದ ಬೇರ ಹಂದ ಗುರುವೇ,
ಭಾವನಾಶವಿಮೋಚನ, ಮುಕ್ತಿಫಲದಾಯಕ ಗುರುವೇ, ಬಸವಣ್ಣ ಕಪಿಲ
ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಚನ್ನಬಸಣ್ಣನಾಗಿ ಪ್ರಭು ಮೂದಲಾದ ಅಸಂಖ್ಯತರ
ನೆಲ್ಲರನು ತೋರಿದ ಗುರುವೇ ?

೧೯. ಚಿನ್ನದೊಳಗಣ ಬಣ್ಣವ ಆ ಚಿನ್ನ ತಾನರಿವುದೇ ? ಕಬ್ಬಿ
ರುಚಿಸ ಬಲ್ಲದೇ ತನ್ನ ತಾನೇ ? ಈ ಪರಿಯಂತ ನರರವರೆ ಕ್ರಿಯಾ
ಜ್ಞಾನಭೇದವ ರಾಮನಾಥಾ

ಅರ್ಥಃ— ಸುವರ್ಣ ತನ್ನೊಳಗಿಪ್ಪ ಕಾಂತಿಯ ತಾನರಿಯದು
ಮಚ್ಚುಗಲ್ಲಿಂದ ಒರೆದಪೆನೆಂಬುದರ್ಥ ಹಾಗೆ ಇಕ್ಕು ದಂಡವು ತನ್ನ
ಲ್ಲಿಪ್ಪ ಮಧುರವ ತಾನೇ ಸ್ವೀಕರಿಸಲರಿಯದು ಮನುಷ್ಯರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
ತಿಳಿವರೆಂಬ ಹಾಗೆ ಆತ್ಮದಲ್ಲಿಪ್ಪ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶ್ರೀಗುರುವು ಅರುಹು
ಕೊಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಪ್ರಕಟವಿಲ್ಲೆಂಬುದರ್ಥ.

೨೦ ಜ್ಞಾನಾವೃತವೆಂಬ ಜಲಧಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬ
ಹಾವಸೆ ಬಂದು ಮುಸುಕಿಹುದು ನೀರು ಮೊಗೆವರು ಬಂದು ನೂಂಕುವು
ದಲ್ಲದೆ ತೆರಳದು ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಮುಸುಕುವುದು ಮಾಣದಯ್ಯ ಆಗಳು
ಎನ್ನವನು ನೆನೆಯುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು ಬೇಗ ಗುರು ಒಪ್ಪಯಿಸಿ ತನ್ನ ಪ್ರಸಾದ
ವೆಂದು ಕುರುಹ ತ್ರಿಕಾಲ ಮಾಡ ಹೇಳಿದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ತನ್ನನ
ರಿಯಬೇಕೆಂದು ಕೆರೆಯನೀರನುಂಡು ತೊರೆಯ ನೀರ ಹೊಗಳುವ ಆರಿ
ಮರುಳುಗಳ ಮೆಚ್ಚ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೨೧ ಅರಲುಗೊಂಡಕೆರೆಗೆ ತೊರೆ ಬಂದು ಹಾಯ್ದಂತೆ, ಬರಲು
ಗೊಂಡ ಮಳೆ ಸುರಿದಂತಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಇದೆ ಎನಗೆ ಇಹದ ಸುಖದ

ಪರದ ಗತಿ ನಡೆದು ಬಂದಂತಾಯಿತು ಎನಗೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಗುರುವಾದವ ಕಂಡು ಧನ್ಯಳಾದನು

೨೨ ಇನ್ನು ಮುಕ್ತನೆಂದೊಡೆ ಮುನ್ನಲೇನು ಬದ್ಧನೇ ? ಮುನ್ನ ಮುನ್ನವೇ ಮುಕ್ತನು ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಬದ್ಧನಾದಡೇನು ? ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಮುಕ್ತನು ಗುರುಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ ಗುರುವಾದ ಬಳಿಕ ಬದ್ಧ ಮುಕ್ತನೆನನಲುಂಟೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

೨೩ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿಯೇ ಮುಖ್ಯವಯ್ಯ ಪುಜೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಪಾದವೇ ಮುಖ್ಯವಯ್ಯ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಮಾವೃತ್ತವೇ ಮುಖ್ಯವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಿಂದಧಿಕರನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನೀವು ಜ್ಞಾನಗುರುವಾದ ಕಾರಣ

೨೪ ಮಡಕೆಯ ಮಾಡುವರೆ ಮಣ್ಣೇ ಮೊದಲು ತೊಡಿಗೆಯ ಮಾಡುವರೆ, ಹೂನ್ನೇ ಮೊದಲು ಶಿವರೂಪನರಿವಡ ಗುರುರೂಪವೇ ಮೊದಲು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರನರಿವಡೆ ಶರಣರ ಸಂಗವೇ ಮೊದಲು

ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಜ್ಞಾನಗುರು.

೨೫ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಮೋಕ್ಷಾಗುರು ತ್ರಿವಿಧಾಕಾರಂಗಳನರಿದು ಕರ್ಮಾಕ್ರಿಯೆ ಆಚಾರ ಸಂಬಂಧವ ಸಂಪಂಧಿಸಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಆಕ್ರಿಯೆ ತ್ವದ್ವಿ ಬಂಧನವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಇಷ್ಟ ಕಾವ್ಯ ಮೋಕ್ಷೇಗ್ಗ ಗೊತ್ತುಗಡಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡುವಮ ಮೋಕ್ಷಾಗುರು ಇಂತೀ ಭೇದದಾಗವನರಿದು ಬಲ್ಲಡೆ ಪರಮಗುರು ನೀಕಕಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨೬ ದೀಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧವಾಸೆ ಶ್ವೇದಿರಬೇಕು ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಅರಿಗಳಿಗಂಜದೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ನಿಶ್ಚಯನಾಗಿರಬೇಕು ಮೋಕ್ಷಾಗುರುವಾದಲ್ಲಿ ಸವ ಮೋಷ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ನಾರವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಮೂರಮೀರಿ ಬೇರೊಂದರಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ,

ಯೋಗಾಂಗ, ತ್ರಿವಿಧಲೇಖನಾಗಿ ನಿಂದುದು ನಿಜ ಗುರುಸ್ಥಲ ಆ ಗುರು
ವಿನ ಕೆಯ್ಯ ಅನುಜ್ಞೆ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶ ಅದು ನಿರವಯ ತತ್ವ,
ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ.

೨೭ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಬ್ರಹ್ಮನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ತೊಡೆದೆ
ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಮಲವ ಕೆಡಿಸಿ ಮುಕ್ತನ ಮಾಡಿದೆ
ಮೋಕ್ಷಾ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಆತ್ಮನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕೆಡಿಸಿದೆ. ಇಂತೀ
ಲೀಲೆಗ ಗುರುರೂಪಾಗಿ, ಸ್ವಲೀಲೆಗೆ ಲಿಂಗ ರೂಪಾಗಿ ನಿಜ ಲೀಲೆಗೆ
ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ರೂಪಾಗಿ, ಭಿನ್ನನಾದೆಯಲ್ಲಾ
ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣನಾಗಿ, ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ, ಸಯಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ, ಅತಿಬಳ
ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು

೨೮ ಅಚಾರ ಗುರು, ಸಮಯ ಗುರು, ಜ್ಞಾನ ಗುರು ಆಚಾರ
ಗುರು ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಲ್ಪವ ತೊಡೆಯಬೇಕು ಸಮಯ ಗುರು ವಿಷ್ಣು
ವಿನ ಸ್ಥಿತಿಯ ಹರಿಯಬೇಕು ಜ್ಞಾನ ಗುರು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯ
ಮೂಲನು ಕಳೆಯಬೇಕು ತ್ರಿವಿಧ ಗುರು ಏಕವಾದಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುರು ಮದ್ಗುರು
ಮಹಾಗುರುವೆಂಬೆ ನೀಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೯ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟವ ಆಚಾರ್ಯನಾದ ಮನಕ್ಕೆ
ಅರುಹ ತೋರಿದಾತ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವಾದ ಮೋಕ್ಷ ವಿಮೋಕ್ಷವಾಗಿ ಉಭ
ಯದ ಗೊತ್ತು ತೋರಿ ಕಾಯದ ಕರ್ಮವ ಕೆಡಿಸಿ ಜೀವನಭವನ
ಭವಿಸಿ ತದ್ರೂಪವ ತೋರಿದಾತ ಜ್ಞಾನ ಗುರು ಆತ ಪರಮಪ್ರಕಾಶ,
ಈರಾಸ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ

೩೦ ಒಳಗೆ ಶೋಧಿಸಿ, ಹೊರಗೆ ಶುದ್ಧವಿಸಿ, ಒಳಹೊರಗೆಂಬ
ಉಭಯ ಶಂಕೆಯ ಕಳೆದು ಸ್ಥಿತಿಗದ ರಲಾಕೆಯಂತೆ ತಳವಳಗು ಮಾಡಿ,
ಸುಕ್ಷೇತ್ರವನರಿದು ಬೀಜವ ಬಿತ್ತುವಂತೆ ಶಿಷ್ಯನ ಸರ್ವ ಪ್ರಪಂಚ ನಿಷ್ಪ
ತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ನಿಜೋಪದೇಶವನಿತ್ತು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ನಿಜದಾದಿಯ ನೈದಿ
ಸುವನೀಗ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಆ ಸಹಜ ಗುರುವೀಗ ಜಗದಾರಾಧ್ಯರು
ಅವರ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನಾ.

ಯೋಗ್ಯ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

೩೧ ಉಪಚಾರದ ಗುರುವಿಗೆ ಉಪಚಾರದ ಶಿಷ್ಯನು ಉಪಚಾರದ ಲಿಂಗವು, ಉಪಚಾರದ ಜಂಗಮವು, ಉಪಚಾರದ ಪ್ರಸಾದವು ಇಂತಹ ಗುರುವಿಗೆ ಭವದ ಲಿಂಗನಾಗಿ ಅಂಧಕನ ಕಯ್ಯ ಅಂಧಕ ಹಿಡಿದಂತೆ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು ಕಾಣಾ ಗುರ್ಜೇಶ್ವರಾ

೩೨ ಭೂಮಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ಲು, ಕಲ್ಲುಕುಟಿಗರ ಕೈಯ್ಯ ಕಡಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಶಿಲೆಯನೆಂತು ಲಿಂಗವಯ್ಯ? ಕೊಟ್ಟುತ ಗುರುವೇ, ಕೊಂಡಾತ ಶಿಷ್ಯನೇ? ಅಲ್ಲ ಕಾಣೆರಯ್ಯ ಶಿಲಾಲಿಖಿತವ ಕಳೆದು ಕಳೆದ ಭೇದವನರಿದು ಕಳೆಯ ತುಂಬಿ ಕೂಡಬಲ್ಲರ ಗುರುವೆಂಬೆ, ಕೂಂಬಾತ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬಿನಯ್ಯ ಈ ಭೇದವನರಿಯದೆ ಇಷ್ಟವ ಮಾರುವಾತಂಗೂ ಕೂಂಬುವಾತಂಗೂ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೩೩ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಶಿಷ್ಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಬ ದಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳನೇ ನೆಂಬಿನಯ್ಯ? ಏನೇನೂ ಅರಿಯದ ಎದ್ದ ಮಾನವಂಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡುವ ಗೊಡ್ಡ ಮಾನವನ ಮುಖವ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಅಜೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಆ ಗೊಡ್ಡ ಜೀವಿಯ ಪ್ರಪಂಚವ ಕಳೆಯಲಿಲ್ಲ ಅವನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಸಪ್ತ ವ್ರತನಂಗಳ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳೆಂಬ ಗುಣಂಗಳ ಬಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ ಸೂತಕ ಪಾತಕಂಗಳ ಕೆಡಿಸಿ ಮೂರು ಮಲಂಗಳ ಬಿಡಿಸಿ ಮುಕ್ತಿ ಪಥಂಗಳನರುಹಲಿಲ್ಲ ಮಹಾಶೂನ್ಯ ನಿರಾಳ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವ ಕರ ಮನ ಭಾವ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ನಿತ್ಯನೆಂದಿಸಿಸಲಿಲ್ಲ ಇದನರಿಯದ ವೃಥಾ ಕಾಯರುಗಳ ಗುರುವೆಂದಡೆ ಪ್ರಮಥರು ವೆಚ್ಚುವರೇ? ಇಂತಪ್ಪ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿರ್ವರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅವರು ಇಹ ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿಂದಾತ ಅಂಬಿಗರಾಡೆಯ್ಯ

೩೪ ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ತನ್ನ ಮಗನೆಂಬುದು ತಪ್ಪದಲ್ಲ ಇಲ್ಲದೆ ಆತನ ಧನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನಲ್ಲದೆ ಆತನ ಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನೇ? ಏಕೆ? ಆತನ ಮನವನರಿಯನಾಗಿ, ಆತನ ಧನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬುವರು ನಿಮ್ಮ ನಿಜ ಭಕ್ತರಲ್ಲ ವಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೩೫ ಮಹಾಘನ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವೇ ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ, ಸುತನೊಂದು ಗುರುವೇ? ಭ್ರಾತೃವೊಂದು ಗುರುವೇ? ಪತಿಯೊಂದು ಗುರುವೇ? ಸುತನೊಂದು ಗುರುವೇ? ಗುರುಗುರುವೆಂದರೇನೋ? ಆ ಮಹಾಘನ ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲವ ಸರಿಗಂಡರೆ ಅಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೩೬ ಕಾಲಚಕ್ರ ಕರ್ಮಚಕ್ರ, ಸಾದಚಕ್ರ, ಬಿಂದು ಚಕ್ರವೊಲಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಯೋನಿ ಇಲ್ಲ ಮೆಟ್ಟಿದ ನೆಲಿವಿಲ್ಲ- ಉಣ್ಣದಾಹಾರವಿಲ್ಲ ಕಾಣದ ದುಃಖವಿಲ್ಲ ಇಂತೀ ನಾನಾ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗ ನುರಿಯಾಗಿ ಬಂದವಂಗೆ, ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವ ಮುಟ್ಟಬಹುದೇ? ಲಿಂಗವನಚಿಸ ಬಹುದೇ? ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳಬಹುದೇ? ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ಈ ಹೀಗೆ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಉಪದೇಶವ ಕೊಟ್ಟ ಗುರುವಂಗೆ ನಾಯಕ ನರಕ ತಪ್ಪದು

೩೭ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ನೂರಾರು ಗುರುಗಳ ನೋಡಿ ನಾನು ಬೇಸರಗೊಂಡಿನಯ್ಯ ವಿತ್ತಾಪಹಾರಿ ಗುರುಗಳು ನೂರಾರು ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಪೇಳುವ ಗುರುಗಳು ನೂರಾರು ಮಂತತಂತ್ರದಿಂದುಭಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖದುಃಖವನೀವ ಗುರುಗಳ ನೂರಾರು ಸತ್ಯವೋಪದೇಶವನರುಹಿ ಸ್ವರ್ಗ ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಖವನೀವ ಗುರುಗಳು ನೂರಾರು ವಿಚಾರ ಮುಖದಿಂದ ಪಟ್ಟಾಧನೆಯನರುಹಿಸ ಗುರುಗಳು ನೂರಾರು ವಿಷಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಮಿಥ್ಯವೆಂದರುಹಿ ಆತ್ಮಾನುರಾಗತ್ವವನೀವ ಗುರುಗಳು ನೂರಾರು ಶಿವ ಜೀವರ ಏಕತ್ವವನರುಹಿ ನಿರ್ಮಲ ಜ್ಞಾನವನೀವ ಗುರುಗಳು ಪ್ರಮಥರು ಸಂಶಯಾಳಿಗನೇನಲ್ಲ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದೆ ದಹಿಸಿ ಅರುಹಿನ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಗುರು ಚಿನ್ನಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನ ಕಾಣಿ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ದೀಕ್ಷೆಯ ತತ್ವಗಳು.

೩೮ ಬವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದನೆಂಬತನು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವುಂ ಕಳೆದು ಭಕ್ತನ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೂಡಿ, ಕಾಯ ಶುದ್ಧಿ, ಜೀವ ಶುದ್ಧಿ, ಭೂತ ಶುದ್ಧಿ, ಆತ್ಮ ಶುದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಪಂಚ ಶುದ್ಧಿಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅವು ಹೇಗೆಂದಡಿ, ವಾಕ್ಯ, ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು, ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ದುಃಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಬಿಡಿಸಿ, ಶ್ರೋತ್ರ ತುಕ್ಕು, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣವೆಂಬ ಒಂದ್ರೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಉತ್ಸಾಹಮಂ ಮಾಡಿಸಿ, ದರವಾಯುಗಳ ದುರ್ಗಮನಂಗಳು ನಿಲಿಸಿ ಮನ ಒಂದಿ ಚಿತ್ತಾಹಂಕಾರಂಗಳಂ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಆತಂಗೆ ಪಂಚ ಗಮ್ಯವಂ ಕೊಟ್ಟು ಏಕ ಭುಕ್ತೋಪವಾಸಮಂ ಮಾಡಿಸಿ ಕಾಯ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು

ಮತ್ತಿರ್ದ ಮಾಯಾ ಸ್ಪೃಶಂಚಮಂ ಬಿಡಿಸಿ, ಜೀವನೇ ಶಿವನೆಂದು ಪರಿಯಾಯವುಂ ಕಡಿಸಿ, ಆ ಪರಶಿವನೇ ಇಷ್ಟಬ್ರಹ್ಮ, ಆ ಇಷ್ಟವೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ, ಆ ಪ್ರಾಣವೇ ಇಷ್ಟವೆಂದರೂ, ಜೀವ ಶಿವನಲ್ಲ, ಆ ಶಿವನೇ ನಿನ್ನ ಜಿವಮಂ ಪರಿಯಾಯವುಂ ತೋರಿಸಿ, ಆತ್ಮನ ಜೀವ ಭಾವಮಂ ಕಳೆದು ಶಿವ ಭಾವವೆಂದೆನಿಸಿ ಜೀವ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು

ಪುನಃ ಬ್ರಹ್ಮಜಲಿ ವಿಷ್ಣುಃ ತಥಾ ರೂಪೈ ಹುತಾ ರಸಃ | ಈಶಂ ಪವನೋ ದೇವಃ | ಅಕ ರ ಸಮರ್ಪಿವ || ಎಂಬ ಪಂಚಭೂತಾದಿ ದೇವತೆಗಳಪ್ಪ, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರೂಪ ಈಶ್ವರ ಸಮರ್ಪಿವು | ಏತೇ ಗರ್ಭಗತಶ್ಚೈವ ತಸ್ಮೈ ಶ್ರೀಗುರವೇ ನಮಃ || ಎಂಬ ಪಂಚಭೂತಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿ ಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಶ್ರೀಗುರುವ ತೋರಿಸಿ, ಪಂಚ ಭೂತಂಗಳ ಸ್ವಾನಮಂ ತಿಳಿಸು, ಭೂತ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು

‘ಜೀವಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮಂಚ’ ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಿಯಂ ಜೀವಾತ್ಮನನೂ ಪರಮಾತ್ಮನನೂ ಏಕಾತ್ಮವ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು

ಕರ್ಮಣಾ ಮನಸಾ ಮಾತು ಗುರುಣಾ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ || ಶರೀರ ಮರ್ಥ ಪ್ರಾಣಂಚ ಸದ್ಗುರುಭ್ಯಾಃ ನೀವೆವಯೇತ್ || ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕಿಯಂ

ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಆತನ ಶರೀರಾರ್ಥ ಪ್ರಾಣಂಗಳಂ ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಭವದ ಬೇರ ಕೊಯ್ದು, ಶಿವಗಣ ತಿಂಧಿನಿಯ ಮುಂದೆ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಕಯ್ಯವಿಡಿದು ತಂದು ಚೌಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಆತನ ಮೇಲಣ ದೋಷ ಹೋದ ಹಾಗೆ 'ಕಾಮೇನ ಕಾಮ' ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಘೋರದಕಮಂ ತಳೆದು, ವಿಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಮಸ್ತಕ ಕಳ ಶದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಮಂ ನಿಳುಹಿ, ಶತಪತ್ರ ಕಮಲದೊಳಗಿಪ್ಪ ಮಹಾ ಲಿಂಗದ ಸತ್ಯಳೆಯಂ ತೆಗೆದು ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಶಿಷ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು, ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನುಸರ್ದೇಶಿಸಿ, ಸರ್ವ ಭವಿ ಕುಲಮಂ ತೊಳೆದು, ಮಾಂಸ ಪಿಂಡಮಂ ಕಳೆದು ಮಂತ್ರ ಪಿಂಡಮಂ ಮಾಡುವುದು ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಿ

ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯ ಶುದ್ಧಿ, ಜೀವ ಶುದ್ಧಿ, ಭೂತ ಶುದ್ಧಿ, ಆತ್ಮ ಶುದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಿ, ಎಂಬ ಪಂಚ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಸರ್ವ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡಿ ಪುನರ್ಜಾತನಂ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಸಹಜ ದೀಕ್ಷೆಯಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ

೩೯ ಭವಿತನಕ್ಕೆ ಹೇಸಿ ಭಕ್ತನಾದೆನೆಂದೊಡೆ, ಆತನ ಪೂರ್ವಾ ಶ್ರಯವ ಕಳೆದು, ಭಕ್ತನ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಅವನ ಕಾಯವ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವುದು ಜೀವನ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವುದು ಆತ್ಮಗೂಡಿ ವಾಕ್ಯು, ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು, ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವುದು ಆತನ ಶ್ರೋತ್ರ ನೇತ್ರ ಘ್ರಾಣ ಜಿಹ್ವೆ ತ್ವಕ್ಯೆಂಬ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡುವುದು ಆತನ ಒಳಹೊರಗೆ ಸುತ್ತಿದ ಮಾಯಾಪಾಶದ ಪ್ರಪಂಚಮಂ ಬಿಡಿಸಿ, ಹಿಂದಣ ಭೂತ ಭಾವದಿಂದ ಜೀವ ಶಿವನೆಂಬ ಪರಿಯಾಯಮಂ ಕೆಡಿಸಿ, ಆ ಪರಶಿವನೇ ಇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮ, ಆ ಇಷ್ಟವೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣ, ಆ ಪ್ರಾಣವೇ ಇಷ್ಟವೆಂದ ರುಹಿ, ಜೀವ ಶಿವನಲ್ಲಿ, ಆ ಶಿವನೆ ನಿನ್ನ ಜೀವವೆಂಬ ಪರಿಯಾಯಮಂ ತೋರಿಸಿ, ಆತನ ಜೀವ ಭಾವಮಂ ಕಳೆದು, ಶಿವಭಾವಿ ಎಂದೆನಿಸಿ, ಆತಂಗೆ ಪಂಚಭೂತಾದಿ ಅಧಿದೇವತೆಗಳ ತೋರಿಸಿ ಪಂಚವಕ್ತ್ರಂಗಳ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಪಂಚವರ್ಣಂಗಳನರುಹಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ, 'ಜೀವಾತ್ಮಂಚ' ಎಂಬ ಶ್ರುತಿಯಿಂದ ಆತನ ಆತ್ಮ ಶುದ್ಧತೆಯಂ ಆತನ ಸರ್ವಾಂಗವ ಶುದ್ಧವ ಮಾಡಿ ಆತನ ತಂದು ಗಣ ಪದ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಆ ದೀಕ್ಷೆ

ತನ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ, ಶೃತಿಯ ನೋದಿಸಿ, ಸಾಕ್ಷಿ ಓಂ ಕರ್ಮಣಾಂ । ಮನಸಾ
ವಾಚಾ ಗುರೂಣಾಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲಃ ॥ ಶರೀರಾರ್ಥಂ ಪ್ರಾಣಂಚ । ಸದ್ಗುರು
ಭ್ಯೋ ನಿವೇದಯೇತ್ ॥ ಎಂದು ಮಾನಸೋಚ್ಚರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ತಚ್ಛ
ವ್ಯನ ಭವವಂ ಭೇದಿಸಿ, ಅಮೇಲೆ ಅವನ ಎಚ್ಚಿಸಿ ಜೌಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿ
ರಿಸಿ ಶೃತಿ । ‘ಓಂ ಮೇನಕಾ ಮೇನಕಾ’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ
ದಕಮಂ ವಾಮ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಗಿ ತಳಿದು, ಭಾಳದಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿಯ
ಪಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ, ಆತನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತವನಿಸಿ, ಶತಪತ್ರ
ಕಮಲದೊಳಗಿಂದ ವಸ್ತುವನು ಮಾನಸೋಚ್ಚರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ
ವಂದರುಹಿ, ಜ್ಞಾನ ರೃಷ್ಟಿಗೆ ತಂದು, ಅದೇ ವಸ್ತುವನೆ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ
ತಂದು, ಕುಮಾರ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಗೆ ಪುಡುಗಿಸಿ, ಅಷ್ಟವೆಲ್ಲ ಒಂದು
ಗೂಡಿದ ಮುದ್ದಿಯೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ತೋರಿಸಿ, ಕರಮನಭಾವದಲ್ಲಿ
ನಿರ್ಧರಿಸೆಂಗು ಹೇಳಿ, ಆತ್ಮವೆ ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಮಾಣಿಸಿ, ಕರಕೆ ಕಂಕ
ಣವ ಕಟ್ಟಿ, ನಿರ್ಧರದ ತಾಳೆಯಂ ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ, ಕಲಿಯಾಗು ಎಂದು
ಎನ್ನು ಕೃತಾರ್ಥನ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀಗುರುವೇ, ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ
ರರಣ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು.

೪೦ ಗುರುವೆಂಬತನು ಸಕಲಾಗಮದ ಹೃದಯವನರಿದು,
ಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನಯುಕ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ತಾನರಿದು, ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನತೆ
ನೆಲೆಗೊಂಡು, ನಿರ್ಣಯದ ಗೊತ್ತನರಿದು ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಬಹುದು
ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಮೂರು
ವರುಷ ನೋಡಬೇಕು ಕ್ಷತ್ರಿಯನ ಆರು ವರುಷ ನೋಡಬೇಕು ವೈಶ್ಯನ
ಒಂಬತ್ತು ವರುಷ ನೋಡಬೇಕು ರೂಪನ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷ ನೋಡ
ಬೇಕು ಈ ಹೀಗೆ ನೋಡಿದ್ದಲ್ಲವೆ, ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಡಲಾಗದು. ಈ
ಕ್ರಮವನರಿದು, ಉಪಾಧಿವಿಡಿದು, ಉಪದೇಶವ ಕೂಂಬಾತ ಶಿಷ್ಯ
ನಲ್ಲ ಇವರಿಬ್ಬರ ನಿಲವು ಒಂದೇ ಟಕ್ಕನ ಮನೆಗೆ ಟಕ್ಕ ಬಂದಂತೆ.
ಈ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರನು ರಾರವ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ
ಸಂಗಮದೇವಾ

೪೧ ಗುರುವಿನ ಗುರು ಪರಮಗುರು ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಜಂಗವ ವೆ
ನಿಸಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ತಾನೇ ಗುರುವಾಗಿ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಲಾಗದು,

ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷೆ ದೀಕ್ಷೆಗಳಿಂದ ಗುರು ಕರಣವ ಪಡೆದವರಿಂದೆ, ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡತಕ್ಕದ್ದೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕೊಡಕರ್ತನಲ್ಲ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುವಾದ ಬಳಿಕ, ಜಂಗಮಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಭಂಗಹೊಂದಿತ್ತು ಅದಂತೆಂದೊಡೆ, ಅವನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾರ್ಜಿತವ ತ್ಯಜಿಸಿ, ಗುರುಕರಜಾತನಾಗಿ, ನಿರ್ಧರಿಸಿ ನಿಲಲರಿಯ ಅಂತಸ್ತು ಭವ ಜೀವಿಗೆ ನಿಜ ಜಂಗಮವೇ? ಶಿವಯೋಗಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಬ ರಾಜ ಕೃಪಾಳು ತಾನೆ ಚರಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದು ಆಚಾರ ಭೃಷ್ಟರಿಗೆ ಹಸ್ತಾನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಜಂಗಮಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಅದೇ ಭಂಗವಂದುದು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಪಚನ ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಮುಗ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು ಗುಹ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಹ್ಯವಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ

೨೦ ದೀಕ್ಷೆಗಳು

೪೨. ಆಣವಮಲ, ಮಾಯಾಮಲ, ಕಾರ್ಮಿಕಮಲವೆಂಬ ಮಲ ತ್ರಯಂಗಗಳ ಕಳೆದು, ಅಜ್ಞಾದೀಕ್ಷೆ ಉಪಮಾದೀಕ್ಷೆ, ಸ್ವಸ್ತಿಕಾರೋಹಣ, ಕುಲಾಭಿಷೇಕ, ವಿಭೂತಿಪಟ್ಟ, ಲಿಂಗಾಯತ, ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ, ಈ ಏಳನು ಕಾಯಕ್ಕಪದೇಶವ ಮಾಡುವುದು ಸಮಯ, ನಿಷ್ಕಂಸಾರ, ನಿರ್ವಾಣ, ತತ್ವದೀಕ್ಷೆ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಅನುಗ್ರಹ, ಸತ್ಕಾರ್ತವ್ಯ ಈ ಏಳನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಪದೇಶವ ಮಾಡುವುದು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ, ದೃಢವ್ರತ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾ ಪಿಠ, ಅಹಿಂಸೆ, ಲಿಂಗನಿಜ, ಮನೋರ್ಮಯ, ಸಮೋನ್ಮತ್ತಿ, ಈ ಏಳನು ಮನಕ್ಕಪದೇಶವ ಮಾಡುವುದು ಈ ಕ್ರಮವನಂದಿ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಹಜ ದೀಕ್ಷೆಯಯ್ಯ

೪೩. ಆಯ್ಯ ವರಕುಮಾರ ದೇಶಿಕೇಂದ್ರನೇ ಕೇಳಾ, ಚಿನ್ನನ ಶರಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜಾಚರಣೆಯ ನಿಲಕಡೆಯಕಲ್ಪಾಣ ಪಟ್ಟಣದ ಅನುಭವ ಮಂಟಪದ ರೂಪಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಸವ, ಚನ್ನಬಸವ, ಸಿದ್ಧರಾಮ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ, ನೀಲಲೋಚನಿ, ವೊಡಲಾದ ಸಕಲ ಪ್ರಮುಖಗಣಗಳು ಮಹಾಪ್ರಭು ಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಅಭಿವಂದಿಸಿ ಹಸ್ತಾಂಜು

ಏತರಾಗಿ, ಎಲೇ ಮಹಾಪ್ರಭುವೇ, ನಿನ್ನ ಅನಾದಿ ಪರ್ಮಪ್ಪಳ ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಶರಣರ ನಿಜಾಚರಣೆಯ ನಿಲುಕಡೆಯ ದಯವಿಟ್ಟು ಕರುಣಿಸಬೇಕಯ್ಯ ಮಹಾಗುರುವೇ ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಆಗ ಮಹಾಪ್ರಭುವು ಲಿಂಗಾಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡಿ, ಪೇಧಾ ಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆಯನಿತ್ತು, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ತೆರದ ವಿಚಾರವನರುಹಿ, ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲದಾಚರಣೆ, ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಸ್ಥಲದ ಸಂಬಂಧವ ತೋರಿ, ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ವರ್ಣದ ಸ್ವರೂಪು ನಿಲುಕಡೆಯ ತೋರಿಸಿ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರದ ನಿಜದ ನಿಲುಕಡೆಯನರುಹಿ ನಿಜ ಶಿವಯೋಗದ ನಿರ್ಣಯವ ಕರುಣಿಸಿ, ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಅವಿರಳ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪು ತಾವೆದಂರುಸಿದರು ನೋಡು ಇಂತು ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬೆಸಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಚಿಧ್ವನ ಶರಣ ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಶಾಂತಯ್ಯನೆಂಬ ಶಿವರರಣನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮೋಳಿಗಯ್ಯ ಮೋದಲಾದ ಸಕಲ ಪ್ರಮಥಗೇ ಬೋಧಿಸಿದರು ನೋಡು ಅದೇ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವ ನಿನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅರುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿವು ಕೇಳಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂತೃಪ್ತನಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತನಾಗಿ, ಆ ಎನ್ನಜ್ಞ ಮುಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರನು.

ಅಯ್ಯಾ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ತೆರದ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕರುಣಿಸಿ ಹೆವು ನೋಡು, ಅದರ ವಿಚಾರವಂತೆಂದೂಡ,

ಕ್ರಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆ

ಅಜ್ಞಾದೀಕ್ಷೆ

೪೨ ಅಷ್ಟತನು ಅಷ್ಟಭೋಗಂಗಳಭಿಲಾಷೆಯ ನೀಗಿ, ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗದಿಂದ ನಿಜಸ್ಥೈರ್ಯ ಕರಿಗೊಂಡು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದದಿಂದ ನೀಂದ ನಿಜೋತ್ತಮಂಗೆ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು ಕೃಪಾಧ್ಯಕ್ಷಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಜನ್ಮ ಜರೆ ಮರಣಂಗಳಗಳಂಜಬೇಡವೆಂದು ಅಂಗ ಮನ ಪ್ರಾಣಂಗಳ ಮೇಲೆ ಅಭಯಹಸ್ತವಿತ್ತು ಸಂಸಾರ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೊಗಾದ ಪಂಚಮಹಾ ಪಾತಕರಂತೆ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಪಾದಕ್ಕಾಜ್ಞೆಯ ಮಾಡಿದರಯ್ಯ

ಜಡ ಮತ್ಸ್ಯರು ನುಡಿದಂತೆ ನುಡಿಯಬೇಡವೆಂದು ಮಾಣಿಗೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಮಾಡಿರಯ್ಯ ಪರದೈವ, ಪರದ್ರವ್ಯ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಬೇಡವೆಂದು ಮಾಣಿಗೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಮಾಡಿರಯ್ಯ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ತಪ್ಪದೆಂದು ಅದರಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಹುಳುಗೊಂಡವಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾಣಿಗೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಮಾಡಿರಯ್ಯ ಇಂತು ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯವಳಾದ, ಸತ್ಯ ನಡೆ, ಸತ್ಯನುಡಿ, ಸತ್ಯಪಾಣಿ, ಸತ್ಯಮಾಣಿಯಾದರೆ ನಿನ್ನ ಪಾದ ನೋಡಲಾಗಿ ಮಾಣಿಯೇ ಅಂತ್ಯಾದ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧಸಾರಾಯ ಸ್ವರೂಪ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಹೈರದೊಳಗೆ ಪೃತವಡಗಿದಂತೆ, ಏಕ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಗಲದ ನಿಜವಸ್ತು ಬೆರೆದಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಎಂದು ಅನುಭಾವ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕ ಲಂಕ ಚನ್ನಬಸವಂಜಯೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜಶಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ಗಣಸಂಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಜ್ಜಿ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಉಪಮಾದೀಕ್ಷೆ

೪೫ ಆಯ್ಯ ನಿನ್ನಿಷ್ಟ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಿಜ ವಸ್ತುವೇ ನಿನ್ನ ಪ ವನ ನಿಮಿತ್ತಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ನೆನೆದಿರ್ಪನು ನೋಡಾ ಅದರ ವಿಚಾರವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ನಿನ್ನ ಸ್ತೂಲ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರುಹೇ ಗುರುನಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಜಂಗಮವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ನಿರ್ಮಲ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರುಣಾವೃತಪಾದೋದಕವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಅನಂದ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಪಾಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಚಿದ್ರೂಪ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾರ ಭಸಿತವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಚಿನ್ಮಯ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತಾಂತ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ಪ್ರಕಾರ ತನುವಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿದಾನಂದ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪರು ಇಂತು ನಿನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ಪರಾತ್ಪರ ನಿಜವಸ್ತು ನೆರೆದಿರ್ಪುದು

ನಿನ್ನ ನಿರ್ಮಾಯ ಚಿತ್ತ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ನಿಜವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನೀ
ತಿಳಿದುನೋಡಾ ಎಂದು ಗಣಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನ
ಒಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಜ್ಜರಾಂತ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ಇವೇ ಉಪಮಾ
ದೀಕ್ಷೆ, ಇಂತುಬೆಂದು ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತೀರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನ
ಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಸ್ವಸ್ತಿಕಾರೋಹಣ ದೀಪ್ತೆ

೪೬ ಆಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ, ರುದ್ರ ಲೋಕದ ರುದ್ರ
ಗಣಂಗಳಿಗೆ, ಶಾಂಭವಗಣಂಗಳಿಗೆ, ನಾಗಗಣಂಗಳಿಗೆ, ದೇವಗಣಂಗಳಿಗೆ,
ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಗಣಂಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಮನ ಭಾವ ಕರಣಂ
ಗಳು ಹೇಗುಂಟು ಹಾಗೆ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ
ಸ್ವರ್ಗ, ಮರ್ತ್ಯ, ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಹು ಸುರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ
ದೇವ, ದಾನವ, ಮಾನವ ಮನು, ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲ ಆಶ್ಚರ್ಯದಶಾಂಗುಲ
ವೆಂದು ಹೂಗಲಸ ರೃತಿ ಎಂತೋ, ಹಾಗೆ ಅವರವರ ಮನದಂತ
ಮಹಾದೇವನಾಗಿ ಫಲ ಪದಗಳ ಕೊಟ್ಟು, ದುಷ್ಟ ನಿಗ್ರಹ ಶಿಷ್ಟರೂಪಾಲ
ಕತ್ವದಿಂದ ಸರ್ವಲೋಕಂಗಳಿಗೆ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳಾಗಿರ್ಪರು ನೋಡಾ
ಇಂತು ಏಕಮೇವ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಶೃತಿಯ ದಿಟವ ಮಾಡಿ ಪರಮ
ಸ್ವಸ್ತಿರ ಮಂಟಪದ ಮೇಲೆ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಉಭಯ
ನಾಮವಳಿದು ಶಿಷ್ಯರೂಪಿಸಿಂದ ಕುಳಿಸಿ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ ಮಿಶ್ರ
ವಾದ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ಸ್ತುತಾಂತು ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಪ್ತವಸನ
ಸಂಬಂಧವಾದ ಅಂಗ ಇಂತು ಲಿಂಗದ ಮಲಿನಭಾವ, ಲಿಂಗದ ಶಿಲಾ
ಭಾವವ ಕಳೆದು ಪ್ರೇರ ಘೃತ ರಂಭಾ ಇಕ್ಷು ಮಧು ಯುಕ್ತವಾದ ರಸ
ಪಂಚಾಮೃತವ ಜಂಗಮ ಚರಣೋದಕ ಮಿಶ್ರದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವ
ಮಾಡಿಸಿ, ಅದರಿಂ ಮೇಲೆ ಗುರುವಾದೋದಕವಲ್ಲಿ ಶರಣಗಣಂಗಳ
ಹಸ್ತೋದಕ ಮಂತ್ರೋದಕ ರುದ್ಧೋದಕ ಗಂಧೋದಕ ಕುಷ್ಠೋದಕ
ವೆಂಬ ಪಂಚ ಪರಮಾನಂದ ಜಲದಿಂದ ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿಸಿ
ಹಿಂದ ಮುಂದಣ ಕಾಮಕಾಲರ ಭಯಕ್ತುಂಜಜೀಡೆಂದು ತ್ರಿವಿಧಂಗು-
ಪ್ರಮಾಣವಾದ ದರ್ಭೆಯಂತು ಮಾಡಿ ತ್ರಿವಿಧ ಮಂತ್ರ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ
ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದರಯ್ಯ ಅರಿವೈರಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬಿಡವೆಂದು ಪಡಂ
ಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವಾದ ರಂಭಾಪುಷ್ಪಯ ಕೋನವ ಮಾಡಿ ಪಡ

ಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಹರಿಯಜದ್ವಾರಗಳ ಬಂಧಿಸಿದರಯ್ಯ ಅವರಿಂಮೇಲೆ ನಾರಂಗ ಶಾಖೆಯ ಪವಿತ್ರತೆಯಿಂದ ಹೊದಿಸಿ, ಶ್ರೀಗುರು ದೇವನ ಚರಣಕಮಲಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣತನ ಮಾಡಿಸಿ, ಶಿವರಣ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರುಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿ ನುಡಿಯ ನುಡಿಯದೆ ದಿಟವ ಬಿಡದೆ ಆತ ತ್ವದಿಂದ ನಡೆನುಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬುವ ವಿಚಾರಗಳ ಶೃತ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುದೇವನು ಶರಣಗಣ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಅಭಯ ಹಸ್ತವ ಇಟ್ಟು ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಭಾವವೇದು ಗುರುವಿನ ಸೂತ್ರವ ಶಿಷ್ಯಹಿದು, ಶಿಷ್ಯನ ಸೂತ್ರವ ಗುರುವು ಹಿದಿದು, ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಸಂಧಾನದಿಂದ ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಭೃತ್ಯರಿಂದ ಕಲಶಾರ್ಚನೆಯ ರಚಿಸಿ ಪ್ರವೃದ್ಧಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರೊಡಗೂಡಿ ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ರೂಪಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರುವಂಥ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿ ವೀರ್ಯ ಸುವರ್ಣಕಾಣಿಕೆದಶಾಂಗ ಘನಸಾರ ಪುಷ್ಪದ ಮೇಲೆ ವಸ್ತ್ರಭರಣ ವೊದಲಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರವೃದ್ಧಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅಷ್ಟಾಂಗಯುಕ್ತರಾಗಿ ಸ್ವಸ್ಥ ಧೃಢಚಿತ್ತದಿಂದ ಬಹು ಪರಾಕು ಭವರೋಗ ವೈದ್ರನೇ ಎಂದು ಶ್ರೀಕರಣ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಅಭಿವಂದಿಸುವಂಥಾದ್ದೇ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾರೋಹಣದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕೇಂಕ ಮೂರ್ತಿ ಚನ್ನೂಪವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಶಾಂತ ದೇಶಿ ಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೂಡುತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನ ಒಸವೇಶ್ವರರು

ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದೀಕ್ಷೆ.

೪೭ ಆಯ್ಯ ಪರಮಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿ ಜಂಗಮ ದೇವನು ಪ್ರವೃದ್ಧಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರೊಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಉಪರಿ ಸಿಂಹಾಸನವ ಮಾಡಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪಡಕ್ಷರ ಮಂತ್ರ ಸ್ಮರೂಪವಾದ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಈಶಾನ್ಯ ಕಲಶ ವೊದಲಾಗಿ ಪಂಚಕಲಶಂಗ ಳಿಗೆ ಜಂಗಮದೀಕ್ಷೆ ಪಾದೋದಕವ ತುಂಬಿ ಮಂಟಪ ಪಟ ಸಮಾಜನಿ ಪದ್ವಿಧ ವರ್ಣದ ರಂಗಮೇಲೆ ನವಧಾನ್ಯ ನವಸೂತ್ರ ವಿಭೂತಿ ವೀರ್ಯ ಸುವರ್ಣ ಕಾಣಿಕೆ ಪಂಚ ಮುದ್ರೆ ಅಷ್ಟವಿಧ ಪೋಡಲೋಪ

ಚಾರಂಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವ ಸದ್ವಿಜಾತ ವಾಮದೇವ ಅಘೋರ ತತ್ಪುರುಷ ಈಶಾನ್ಯ ಕಲಶಮೂರ್ತಿಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಾದ ಸೋಂಕುವಂತೆ ಗುರುವು ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿ ಆ ಕಲಶಗಳ ಸೂತ್ರವ ತನ್ನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ರನ್ನಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗನ ಮುಂದೆ ಮೂರ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಕಲಶಗಳ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಕಂಬಳಿಯ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮಾಡಿಸಿ ಹಸೆಯ ರಚಿಸಿ, ಆ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ ಆತನಂಗಳಿಗೆ ಗುರುಸೂತ್ರವ ಹಾಕಿಸಿ ಶಿಷ್ಯನಂಗದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಗೊಂಡಿರುವ ವೀರ ಶಿವಲಿಂಗವ ಗಣಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರು ದೇವನು ತನ್ನ ಕರಸ್ತಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗದ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ನಿರಂಜನ ಜಂಗಮದ ಪಾದವಿಡಿಸಿ, ಆ ಪಂಚಕಲಶಂಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವಂಥ ದೇವ ಗಂಗಾಜಲ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರುಪಾದೋದಕವನ್ನು ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಲಶಂಗಳೈದರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಗುರುವಿನ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಪಾದೋದಕ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಂದುವ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ, ಈ ಅರತೀರದ ಅಗ್ರೋದಕಗಳ ಪ್ರವ ಧಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರೆಲ್ಲ ಆ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತಕಮಲದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಉದಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಶರಣಪತಿ ಲಿಂಗಪತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪುವ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಸಂಸ್ತೋತ್ರಣೆಯ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದೇ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವ ರಾಜೇಂದ್ರನು ಸರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ವಿಭೂತಿ ಪಟ್ಟಿದೀಕ್ಷೆ.

೪೨ ಆಯ್ಯ ಶ್ರೀಗುರುದೇವನು ಪ್ರಮಧಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತಮಾಹೇಶ್ವರರೊಡಗೂಡಿ ಪಂಚಾಭಿಷೇಕ ನೊದಲುವ ಪಾದೋದಕ ಕಡೆಯಾಗಿ ಅಶ್ವವಿಧಾರ್ಚನೆ ನೋಡರೋಪಚಾರದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದೇವಂಗೆ ಸಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಕುಮಾರ ಮೂರ್ತಿ ಎಂದು ಮಹಾ ಸಂತೋಷವಿನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವಾದ ಉಭಯ ಹಸ್ತವನ್ನು ಸಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ದಶಾಂಗಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶ ಮೂಲ ಪ್ರಾಣ

ಮವ ಲಿಖಿಸಿ ಕುಮಾರರಾವ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಭಾವಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪಗೋಳಕಸ್ಥಾನವಾದ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಸಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ದ್ವಾದಶಮಹಾ ಪ್ರಣಮವ ಲಿಖಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಚಿದ್ಭೂತ ಮಹಾಮಂತ್ರಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಸ್ನಾನ ಧೂಳಿನ ಧಾರಣವ ಮಾಡಿ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಪರಶಿವ ಲಿಖಿತವ ಲಿಖಿಸಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಾಗೆಂದು ಆಶೀರ್ವಚನ ನೀಡುವಂಥಾದ್ದೇ ವಿಭೂತಿ ಪಟ್ಟದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಂಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವ ರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಂಗ ಶಾಂತ ಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಲಿಂಗಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ.

೪೯. ಅಯ್ಯ ವರವೀರಶೈವ ಪರ್ಮಸ್ಥಲಾಚಾರ್ಯ ಘನಲಿಂಗ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಪ್ಪ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗದೇವರು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಗೊಂಡಿರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದೇವಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣನ ಚಿದಂಗವೇ ನಿನಗೆ ನಿಜ ಮೋಕ್ಷಮಂದಿರವೆಂದು ಆರುಹಿದ ಮೇಲೆ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಗಲಿದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಮಥ ಗಣಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಗು ಮಾಡಿ ಭವಕ್ಕೆ ನಾಂಕುವೆವೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನಿತ್ತು ಆ ಶರಣನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಕಳಾ ಚೈತನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗದೇವನ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗದೇವಂಗೆ ಪ್ರಮಥಗಣಾರಾಧ್ಯ ಭಕ್ತ ಮಾಹೇಶ್ವರರೆಲ್ಲ ಅಭಯ ಹಸ್ತವನಿತ್ತು, ಆ ಮೇಲೆ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಈ ಲಿಂಗದೇವನ ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಗಲಿದರೆ, ನಿನಗೂ ಅದೇ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಬಂದಿತೆಂದು ಅಜ್ಞಾಪನವ ಮಾಡಿ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಾಡುವ ಸಹಸ್ರ ಹೆಡೆಯ ಕುಂಡಲಿ ಸರ್ಪಂಗೆ ಮುಸುಕಿರುವ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಮರವೆಯನ್ನು ಅನಾಹತದ್ವಾರದಿಂದ ಅನಾದಿ ಮೂಲ ಮಂತ್ರವನುಸುರಿ ಕುಂಡಲಿ ಸರ್ಪನ ಹೆಡೆ ಎತ್ತಿಸಿ ಚಿದಗ್ನಿಯ ಪುಟವ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದೇ ಲಿಂಗಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಂಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವ ರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಂಗ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ

೫೦ ಅಯ್ಯ ಘನ ಮಹಾ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ನಿನ್ನ ನಾದಬಿಂದು ಕಲೆಗಲೆಗೆ ಜೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪು ನೋಡಾ ಈ ಲಿಂಗದ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಲೋಕಂಗಳು ಸಕಲ ನಾಮಗಳು ಅಡಗಿರ್ಪವು ನೋಡಾ ಈ ಲಿಂಗವೇ ನಿನ್ನ ಹರಣ ಕಿರಣ ಜೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪು ನೋಡಾ ಈ ಲಿಂಗವೇ ಸಂಜೀವನ ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪಿನ್ಯಕ್ಕೆ ನೋಡಾ ಇಂತು ನಿನ್ನ ಕರಸ್ಥ ಲದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಸುವ ಪರಶಿವಲಿಂಗದೇವಂಗೆ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಪರಮ ಚಿದೈಶ್ವರ್ಯ ನೋಡಾ. ಇಂತು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಭೃತ್ಯಾ ಚಾರ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗದೇವನ ಬಕ್ಕುಮಿಕ್ಕ ಕರುಣಜಲ ಪ್ರಸಾದವೇ ನಿನ ಗರ್ವಿತವಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಪರಿಣಾಮ ಸಂತೋಷವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಯ್ಯ ಇಂತಸ್ತ ಲಿಂಗದೇವನ ನಿನ್ನ ಪಟ್‌ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ, ಲಿಂಗವೇ ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ನೀನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಸತ್ಯದಿಂದ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ದಾಸೋಹಂ ಭಾವದಿಂದ ಸಮುದ್ರದುಕವ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯ ಒಳಗಣ ಧಾನ್ಯವ ತಂದು ಪಾಕವ ಮಾಡಿ ಮತ್ತು ರಾಶಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಂತೆ ಆ ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯತೃಪ್ತನಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದೇ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಂದು, ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಂಕ ಚೆನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಬಂಧ ರಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತೀರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಇಂತು ಅನಾದಿ ಪರಶಿವಲಿಂಗವೇ ಪಾವನಾರ್ಥವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಲೀಲೆಯ ದರಿಸಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಅಡಿಗೆರಗಿ ಬಂದ ಶಿಕ್ಷೋತ್ತಮಂಗೆ ದಯಾನಂದ ಕರುಣ ಹುಟ್ಟಿ ಆತನ ಸ್ಥೂಲತನುವಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ಎಲೆ ಶಿಕ್ಷೋತ್ತವ ನೇ ನಿನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧಪ್ರಸಾದವಾದ ಚಿಧ್ವನಮಯವಂದು ಅರುಪುವಂಥಾದ್ದೇ ಕ್ರಿಯಾ ದೀಕ್ಷೆ ನೋಡಾ ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಆ ದೀಕ್ಷಾಗುರುವೇ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ, ಆ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷೋತ್ತಮಂಗೆ ಉಪದೇಶವ ಕರುಣಿಸುವ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ,

ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ

ಸಮಯದೀಕ್ಷೆ.

೫೧. ಏನಯ್ಯ ಬಸವ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಮುಖಗಣಾರಾಧ್ಯರ ಸನ್ಮಾರ್ಗಚಾರಕ್ಕೆ ಧೃಢಚಿತ್ತದಿಂದ ನಿಂದು ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಪಟ್ ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವ ಶರಣಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚ ಸೂತಕಂಗಳ ಕಲ್ಪಿಸಿದ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ ಮುಂದುಗೊಂಡು ಅವರೊಕ್ಕುಮಿಕ್ಕುದಹಾರ್ಯಸಿ, ನಿಜಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಸನ್ಮಾರ್ಗಚಾರಕ್ಕೆ ಬಾರದಂಥ ಗುರುಚರ ಭಕ್ತಗಣ ಬಂಧುಬಳಕೆ ತಂದತಾಯಿ ಪುತ್ರಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರ ಶಿಷ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ತೃಣಕ್ಕೆ ಸಮಮಾಡಿ ತ್ಯಜಿಸಿ ಮನದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರಂಗಳ ಬಲಿಗೆ ಶಿಲ್ಕದೆ ತ್ರಿಕರಣ ಪವಿತ್ರತೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟಾವರಣವ ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡುವಂಥಾದ್ದೇ ಸಮಯದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನ ಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿರ್ವರು ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಂ

ನಿಸ್ಸಂಸಾರ ದೀಕ್ಷೆ.

೫೨ ಅಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಸ್ವಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಶೃತಿಗುರು ಸ್ವಾನುಭಾವನಿಡಿದು ನಿನ್ನ ತನು ಮನ ಕರಣ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಪರಿಪಕ್ವಮಾಡಿ ಆ ತನುಮನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಂಗಳ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಮಹೇಶ್ವರ ಶರಣ ಗಣಂಗಳರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ನಿರ್ವಂಚಕ ಬುದ್ಧಿ ಮುಂದುಗೊಂಡು, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮೋಡ ಶೋಷಚಾರಂಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗತ್ವಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಧ್ಯಾನ ಜಪ ಸ್ತೋತ್ರಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಮನೋರ್ಲಯ ನಿರಂಜನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಧಾವಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮತ್ತಾ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಶರಣೈಕ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಪ್ರಮುಖಗಣಂಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ತನಗೊಂದಾಶ್ರಯಂಗಳಲ್ಲದೆ ಚಿತ್ತನ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳಾನಂದದಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥನಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದೇ ನಿಸ್ಸಂಸಾರ ದೀಕ್ಷೆ

ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತೀರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ.

೫೩ ಆಯ್ಯಾ, ಮರ್ತ್ಯದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಕರಜಾತನಾದ ಮೇಲೆ ಹೊನ್ನ ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು, ಅನ್ನ, ನೀರು, ವಸ್ತ್ರ, ಆಭರಣ, ವಾಹನ, ಪುತ್ರ, ಮಿತ್ರ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಚಿಂತೆ, ಶತ್ರುತ್ವಂಗಳ ಸಮಾನಂಁಡು ಲಿಂಗಾಣತಿಯಿಂದ ಉಪವಾಸ ತೃಪ್ತಿಗಳು ಬಂದು ತಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ಯಸ್ತನಾಗಿ ಅಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳು ಬಂದು ತಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲ ಕೂಡಿಸಿ ಸಮಭಾಜನವ ಮಾಡಿ ಅಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ ಅವಿರಳಾನಂದದಿಂದ ಹಿಂದಣ ಪಾಪ ಮುಂದಣ ಪುಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊರಗಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನೊಳಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನಬಯಕೆಯ ನೀಗಿ ಕಾಲಹರ ಕರ್ಮಹರ ದುರಿತಹರ ಪಾಪಹರ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಮರ್ತ್ಯದಲ್ಲಿರ್ದು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತಹ ನಿಜನೈಷ್ಠಯೇ ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಪರಮಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ ಚಿಕ್ಕದಂಡನಾಥ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತೀರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ತತ್ವದೀಕ್ಷೆ.

೫೪ ಆಯ್ಯಾ, ಒಂದು ಅನಾದಿ ಮೂಲ ಪ್ರಗವನೇ ಸಾಕಾರ ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಚಿದಂಗ ಚಿದ್ಭವಲಿಂಗವಾಗಿ ಒಂದಂಗ ಲಿಂಗವೇ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ಲಿಂಗಾಂಗವೇ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಆ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗವೇ ಮೂವತ್ತಾರು ಲಿಂಗಾಂಗವಾಗಿ, ಆ ಮೂವತ್ತಾರು ಲಿಂಗಾಂಗಗಳನೇ ಶ್ರದ್ಧಾದಿ ಮೂವತ್ತಾರು ಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಟವ ಮಾಡಿ ಇಂತು ಲಿಂಗಾಂಗ ಭಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸತ್ಪ್ರಿಯಾ, ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನ, ಸತ್ಕಾಯಕ, ಸತ್ಪಾತ್ರ ಭಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಮಾಡಿ, ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವ ಸಾಧಿಸಿ ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಪೃಥ್ವೀ ತತ್ತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಅಕ್ಷು ತತ್ತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು, ಅಗ್ನಿತತ್ತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ವಿಕುಯೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು,

ವಾಯುತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪ್ರಾಣವಾಯುಗಳು ಭಾನುತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಉದರವೆಂಬ ಭೂತಗಳು, ಶಿವತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶ್ವೇತವರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳು, ಆತ್ಮತತ್ವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಮಸ್ತನಾದಗಳು, ಇಂತುಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವಗಳು ಕೂಡಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುತತ್ವ ತತ್ತ್ವವೆನಿಸುವವು ಈ ತತ್ತ್ವಗಳ ಶಿವತತ್ವ, ಅನಾದಿ ಶಿವತತ್ವ, ನಿಃಕಲಪರಶಿವತತ್ವ, ಅನಾದಿ ನಿಃಕಲ ಪರಾತ್ಪರ ಶಿವತತ್ವವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧ ತತ್ತ್ವಸ್ವರೂಪ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ಕೂಡಿಸಿ ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಲಲಿತತ್ವ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ಒಂದು ಚಿದಂಗವೆನಿಸುವುದಯ್ಯ ಆ ಚಿದಂಗ ಷಟ್ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ೫೬ ಪ್ರಣವಗಳೇ ಸಾಕಾರ ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ ನಾನಾಕೃತಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಅನಾದಿ ಮೂಲಪ್ರಣಮವ ಕೂಡಿ ಏಕ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಣಮವನೊಳಕೊಂಡು ಒಂದು ಚಿದ್ಧನ ಲಿಂಗವೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಇಂತು ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲ ಕುಲಂಗಳ ವಿಚಾರಿಸಿ ಶರಣರೂಪಿಂದ ತನ್ನಾದಿ ಮಧ್ಯವಸಾನವನು ತಿಳಿದು, ಕರ್ತೃ ಭೃತ್ಯತ್ವವ ವಿಚಾರವರಿದು ದ್ವಾದಶಾಚಾರದ ಮರ್ಮವನರಿದು ಕರ್ತೃಭೃತ್ಯತ್ವ ಆಚಾರ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ನಿಜ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರವಯಲ ಕೂಡುವಂಥಾದ್ದೇ ತತ್ತ್ವದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಃಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದ್ವರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮದೀಕ್ಷೆ

೫೫ ಆಯ್ಯ, ನಿನ್ನ ಷಟ್ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ನಿಃಕಳಂಕ ಚಿದ್ಧನ ಇಷ್ಟಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಪದ್ವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಧಾರಚಕ್ರ ನಾಲ್ಕೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರ ಅರೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಗುರುಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಮಣಿಮೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವಕಾರಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಚರಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಎಲುದ್ಧಿ ಚಕ್ರ ಹದಿನಾರೆಸಳ

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರಸಾವಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಆಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದ ಎರಡೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಇಂತು ನಿನ್ನ ಪಟಾಚಕ್ರ ಮಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿ ನಿನ್ನ ಪದ್ವಿಧಯೋಗಂಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಆ ಪರಿಣಾಮವ ನಿನಗೆ ಸಂತ್ಯಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶರಣಪತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಭಾವದಿಂದ ಮೇಲುಗಿರಿ ಮಂಟಪದ ನವರತ್ನಖಚಿತ ಸಹಸ್ರದಳ ಪವ್ನ ಯುಕ್ತವಾದ ಪರ್ಯಂಕದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವ ರತಿಸುಖಾನಂದದಿಂದ ಶೋಭಿಸುವಂಥಾದ್ದೇ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಅನುಗ್ರಹದೀಕ್ಷೆ

೫೭ ಅಯ್ಯ ನಿನ್ನ ಚಿದಂಗದ ಪಟಾಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ೨೫ ತತ್ತ್ವ ಗಳಡಗರ್ಪವಯ್ಯ ಚಿಧ್ವನಲಿಂಗದ ಪಟಾಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ತತ್ತ್ವಂಗಳ ಡಗರ್ಪವಯ್ಯ ಆ ಚಿದಂಗ ಚಿಧ್ವನಲಿಂಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ಪಟಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧ ತತ್ತ್ವಂಗಳಡಗರ್ಪವಯ್ಯ ಆ ತತ್ತ್ವಂಗಳ ವಿಭಾಗವೆಂತಂದರ, ಪೃಥ್ವಿತತ್ತ್ವ ೨೫, ಅಪ್ಪಿತತ್ತ್ವ ೨೦, ಅಗ್ನಿತತ್ತ್ವ ೧೫, ವಾಯುತತ್ತ್ವ ೧೦, ಆಕಾಶತತ್ತ್ವ ೫ ಇಂತು ೭೫ ತತ್ತ್ವಂ ಗಳು ಆತ್ಮತತ್ತ್ವ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ, ಇಂಥ ಅನಂತಾನಂತಾತ್ಮರು ಔದುಂ ಒರ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಫಲ ತೊಂತಿದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಚಿದಂಗಕ್ಕೆ ಅನಂತಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವಂಗಳು ತೊಂತಿಕೊಂಡಿರ್ಪವು ನೋಡಾ ಅಂಥ ಚಿದಂಗ ೧೮ ಪ್ರಣವ ರೂಪಿಸಿಂದ ಚಿಧ್ವನಲಿಂಗವನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪರು ನೋಡಾ ಆ ಚಿಧ್ವನ ಲಿಂಗವು ಅಷ್ಟವಿಧಸಕೀಲಗಳಿಂದ ಅಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣ ವವನಾಶ್ರಯಿಸಿರ್ಪದು ನೋಡಾ ಇಂತು ನೂರೊಂದು ಸಕೀಲಂಗಳ ತತ್ತ್ವದ ರೂಪಿಸಿಂದ ತಿಳಿದು, ಇಂತು ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ರುವ ನೂರೊಂದು ಸಕೀಲಂಗಳ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಪರತತ್ತ್ವ ಲಿಂಗಲೀಲೆಯಿಂದ ನಿಂದ ನಿಲುಕಡೆಯೆ ಅನುಗ್ರಹ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತು ಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತ ಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದರ್ಪರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಸತ್ಯಶುದ್ಧದೀಕ್ಷೆ

೫೭ ಆಯ್ಕೆ ಸತ್ಯ ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಪಂಚಾಂಗವನಂಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿಹ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಸಂಗದಿಂದ ಕೂಟವ ಮಾಡಿ ಅಪರಳ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪ ಶರಣನ ನಿಲುಕಡೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಣುವಾತ್ರ ಸತ್ಯ ನಡೆನುಡಿ ತೊಲಗನಯ್ಯ ದೃಢ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗಳ ಬಿಡನು ಮನದ ಸಂಗವ ಮಾಡಿ ಹುಸಿ ನುಡಿಯ ನುಡಿಯನಯ್ಯ ನಿಜ ನೈಷ್ಠಾ ಪರತ್ವದಿಂದ ಸತ್ಪಾಪಕ, ಸತ್ಪಾತ್ರಭಕ್ತಿ, ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಜ್ಞಾನಾಚಾರಂಗಳ ಅವರಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಂದೆ ಕುಂದು ದರಿದ್ರ ರೋಗ ರುಜೆ ವಿವತ್ತು ಹಾಸ್ಯರೋಷಂಗಳು ಬಂದು ತಟ್ಟಿ ದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಲಿಂಗಭೋಗಿಯಾಗಿರುವನಲ್ಲದೆ ಶೈವ ಜಡಕರ್ಮ ಭೂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಸತ್ಪಾಪಕ ಸತ್ಪಾತ್ರಭಕ್ತಿ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆ ಜ್ಞಾನಾಚಾರಂಗಳ ನಿಮಿಷಾರ್ಥವಗಲುವನಲ್ಲ ನೋಡಾ ಕುಲಭಲಕ್ಕಾದೊಡೆ ಶಿವಶರಣರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಸೂತಕವ ಬಳಸದೆ ದುಷ್ಟ ಕಾಯಕ ಅಪಾತ್ರಭಕ್ತಿ ಅಕ್ರಿಯಾಜ್ಞಾನ ಅನಾಚಾರಂಗಳನನುಕರಿಸಿ ಉದರವೋಷಣಕ್ಕೆ ಲಾಂಛನದಿಚ್ಛೆಗೆ ನುಡಿದು ಸಮಪಜ್ಜಿಯ ಮಾಡದೆ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅಷ್ಟಾವಧಾನ ಎಚ್ಚರಗುಂದದೆ ಮನ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾದುದೀಗ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿರ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಆಯ್ಕೆ, ಇಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಗುರುದೇವನು ಅನಾದಿ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ೩೬ ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹರಣಕಿರಣ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ನೀಕಳಂಕ ಜಂಗ ಮವ ತೋರಿ ಆ ಜಂಗಮದ ಚರಣಸೋಂಕಿನಿಂ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕ್ರಿಯಾ ಭಸಿತ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಂಗಳನರುಹಿ, ದಶವಿಧವಾದೋದಕ, ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ, ಎಲೆ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮನೇ ನಿನ್ನ ಮನ ಮೊದಲಾದ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮಯವಾದುದೆಂದು ಅರುಪುವಂಥಾದ್ದೇ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯ ಪಡೆದ ಚಿದಂಗ ಚಿದ್ಧನ ಇನ್ನಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಚಿತ್ತಾಣಾಂಗ, ಚಿತ್ತಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರ

ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಟು ನೋಡಾ ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ತೀರಿದ
ಮೇಲೆ ಆ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವೇ ಜ್ಞಾನಗುರುತ್ವದ ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ
ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮಂಗೆ ಉಪದೇಶವ ಕರುಣಿಸುವ ಭೇದವೆಂತೆಂದೊಡೆ:-

ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ.

ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದೀಕ್ಷೆ.

೫೮ ಪರಮಪತಿವ್ರತೆ ಹರಗಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿದ
ಪುರುಷಂಗೆ ತನ್ನ ತನುಮನವ ಮೀಸಲು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪಿತಮಾತೆ
ಬಂಧುಬಳಗ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮ
ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಪುತ್ರಮಿತ್ರರ ಸಂಗವ ಸೋಂಕದೆ ಅವರೊಡವೆಗಿಚ್ಛಿಸಿ
ನಡೆನುಡಿಗಳಾಲಿಸದ ತನ್ನ ರಮಣನ ದ್ರವ್ಯಾಭರಣವ ಹಾರೈಸಿ ಆತನು
ನುಡಿದ ನುಡಿಯೇ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಪ್ರತಿನುಡಿಯ ನುಡಿಯದೆ
ಸರ್ವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರಮಣನ ರತಿ ಸಂಯೋಗಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ
ಎರಡಳಿದಿರುವ ಸತ್ಯಾಂಗನೆಯಂತೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರಗರ್ಭ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಜನಿತವಾದ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಸತಿ ಸುತ ಪಿತ ಮಾತೆ ಬಂಧುಬಳಗ ಒಡ
ಹುಟ್ಟಿದವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದ
ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನಮುಳುಗಿ ಲೋಕದ ಶೈವ ಮಾರ್ಗಗಳಂತೆ ಹಲವು
ಕ್ಷೇತ್ರ ಹಲವು ತೀರ್ಥ ಹಲವು ನೇಮ ವ್ರತಗಳಿಗೆ ಅಡಿ ಇಡದೆ
ಕಾಯಕ ವಾಚಕ ಮಾನಸ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ತತ್ತ್ವಗಳ ಸ್ವಪಾ
ಕವ ಮಾಡಿ ನಿಕಳಂಕ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಅವ
ರೊಕ್ಕು ಮಿಕ್ಕ ಹರ್ಷಾನಂದ ಮಹಾಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಸಂತ್ಯಸ್ತನಾಗಿ ಇಷ್ಟ
ಲಿಂಗ ಬಾಹ್ಯವಾದ ಜಡಶೈವ ನಡೆನುಡಿಗಳಾಲಿಸದಿರ್ದುದೇ ಏಕಾಗ್ರ
ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು
ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತಿದ್ದರು
ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ದೃಢವ್ರತ ದೀಕ್ಷೆ

೫೯ ಅಯ್ಯ, ಸತ್ಯ ಸದಾಚಾರ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗಭಕ್ತಂಗೆ
ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುವೇ ಕುಲದೈವ, ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವೇ ಮನೆದೈವ, ಜ್ಞಾನ

ಗುರುವೇ ಮನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವೆಂದು ಕುಲ
ತುಂಬಿ ಮನೆ ತುಂಬಿ ಮನ ತುಂಬಿ ಮತ್ತೊಂದು ಇತರ ವಾದಿಗಳಂತೆ
ಅನ್ಯಾರ್ಚನೆ ಅನ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅನ್ಯಮಂತ್ರ ಅನ್ಯಪಾಕವ ಮುಟ್ಟದೆ ಸ್ವಪಾಕವ
ಮಾಡಿ ಹರಗಣ ಗುರು ಚರಪದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬಂದ ಬರವ ನಿಂದ
ನಿಲಕಡೆಯ ತಿಳಿದು ತನುವೆಲ್ಲ ದೀಕ್ಷಾಗುರುವಿನ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋ
ದಕ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿದ ನಿಜವೇ ಅದಿ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ನೋಡಾ.
ಮನವೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುವಿನ ಶಿಕ್ಷಾಪಾದೋದಕ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿದ
ನಿಜವೇ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ ನೋಡಾ ಭಾವವೆಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ ಗುರುವಿನ ಜ್ಞಾನ
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವೆಂದರಿದ ನಿಜನೈವೈಯೇ ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ
ನೋಡಾ ಇಂತು ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಜ್ಞಾನಗುರು ಸ್ವರೂ
ಪವಾದ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಒದವಿದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆ
ಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬಲ್ಲಾತನೇ ನಿಚ್ಚ
ಪ್ರಸಾದಿಯಯ್ಯ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪ್ರಸನ್ನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ
ನುಳಿದು ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪ್ರಸನ್ನ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ದಿವಾ
ರಾತ್ರಿಗಳೆನ್ನದೆ ಆಚರಣೆಯೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬಲ್ಲಾತನೇ
ಅಚ್ಚ ಪ್ರಸಾದಿಯಯ್ಯ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರಾಚರ
ಣೆಯಲ್ಲಿ ದೃಢಚಿತ್ತದಿಂದ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಬಲ್ಲಾತನೇ ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದಿ
ನೋಡಾ ಇಂತು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯ ಸಾಕಾರ ಲೀಲೆ
ಅಹಿ ತಾವಧಾನ ಚೇತನ ಪರಿಯಂತರವು ಆಚರಿಸುವಂಥಾದ್ದೇ ದೃಢ
ವ್ರತ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತು ಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು
ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿ
ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಪಿತ ದೀಕ್ಷೆ

೬೦ ಅಯ್ಯಾ, ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಭಾವದಿಂದ ಸುಚಿತ್ತ ಸುಬುದ್ಧಿ
ನಿರಹಂಕಾರ ಸುಮನ ಸುಜ್ಞಾನ ಸದ್ಭಾವ ನಿರುಪಾಧಿಕ ನಿಕಳಂಕ ನಿರಾ
ಲಂಬವೆಂಬ ನವವಿಧ ಹಸ್ತಂಗಳಿಂದ ನವವಿಧ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇಷ್ಟ
ಪ್ರಾಣಭಾವಲಿಂಗ ಆಚಾರ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ
ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬ ನವವಿಧ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನವ
ವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ತನು ಸಂಬಂಧ

ವಾದ ರೂಪ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಮನಸಂಬಂಧ ವಾದ ರುಚಿಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಧನಸಂಬಂಧ ವಾದ ತೃಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸುಗಂಧ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸುರಸ ಪದಾರ್ಥ ವನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸುರೂಪ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಶಿವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸುಸ್ಪರ್ಶನ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಿಪಿಸಿ, ಸುಶಬ್ದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸುತೃಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಘ್ರಾಣ, ಜಿಹ್ವೆ, ನೇತ್ರ, ತ್ವಕ್ಕು, ಶ್ರೋತ್ರ, ಹೃದಯಂಗಳು ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಮುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಮಸ್ತಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಮಿಶ್ರ ಮಿಶ್ರಂಗಳೊಡನೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಂಗಳ ಸಂತೃಪ್ತಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತರಾಗಿ ಇರುವಂಥಾದ್ದೇ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಪಿತ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತು ಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಕಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಅಹಿಂಸಾ ದೀಕ್ಷೆ.

೬೦ ಆಯಾ, ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಕರುಣಾಕಟಾಕ್ಷ ಯಂದುತ್ಪತ್ತಿವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಯ ಕಂಧೆಯ ಧರಿಸಿದ ಶಿವಶರಣಂಗೆ ಅನಂತ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಒಂದ ಮಹಾಪಾಪವೇ ಒಂದು ರೂಪಾಗಿ ಮಾಯಾ ಜಡ ಜೀವ ಶರೀರವ ಧರಿಸಿ ಪರಿಪರಿಯಿಂದ ನಂದೆ ಕುಂದು ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳು ಬಂದು ತಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತಾವಧಾನ ಸುಖ ದುಃಖಗಳು ಬಂದು ಸೋಂಕಲೊಡನೆ ಶಿವಶರಣನು ತನ್ನ ಸ್ವಾತ್ಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದಿಂದು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಈ ಮಾಯಾ ಜಡ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಸೂತ್ರ ಧಾರಿ ಶಿವನು ಕಪಟನಾಟಕ ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಸಕಲ ಜೀವಾತ್ಮರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಣುವಿಗಣುವಾಗಿ, ಮಹತ್ತಿಗೆ ಮಹತ್ತಾಗಿ ಆ ಜೀವನೆಂಬ ವಿಧಿಗೆ ಸ್ತುತಿನಿಂದೆ ಪುಣ್ಯಪಾಪ ಸಂಕಲ್ಪವಿಕ್ಲ್ಪವೆಂಬ ಕುಟಿಲ ವ್ಯವಹಾರವ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಆ ಜೀವನಿಂದ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣದ ನಿಷ್ಕಾರಪರತ್ವವ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಅನಂತ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ಬಾಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶಿವಶರಣ ಗಣಂಗಳು ಆ ಬಾಧೆಗೆ ಅಳುಕದೆ ಚಿಂತಿಸದೆ ಅಷ್ಟಾವರಣಭರಿತ

ರಾಗಿ ದೇಹಾಭಿಮಾನದ ಹಸಿವು ತೃಪ್ತೆ ನಿದ್ರೆ ಅಲಸ್ಯ ಸಂಗವೆಂಬ ಕಾಲ ಕಾಮರ ಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬೀಳದೆ ಭವಿಭಕ್ತನೆಂಬ ವಿಚಾರವನರಿಯದ ದುಷ್ಟರ ಕಂಡರೆ ದೂರದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬ ಗುರುವಾಕ್ಯವ ತಿಳಿದು ಅವರ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸಂಸರ್ಗವ ಮಾಡದೆ ಅವರ ಸ್ತುತಿ ನಿಂದ್ಯಾದಿಗಳನಾಲಿಸದೆ ನಿಕಳಂಕ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪರಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸನ್ಮಾರ್ಗಿಯಾಗಿ ಸುಸಂಗಿಗಳಿಂದ ಶ್ರದ್ಧಾತುರ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಟ್ಟಿದ ಪರಿಣಾಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ನಡೆನುಡಿಗಳ ಸ್ವಾತ್ಮಜ್ಞಾನದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಪಕ್ವಮಾಡುವಂಥ ನಿಂದ ನಿಲುಕಡೆಯ ಅಹಿಂಸಾ ದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪವಂ ಕೊಡುತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ದೀಕ್ಷೆ

೬೨ ಅಯ್ಯ, ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಪರಿಪೂರ್ಣ ಅವಿರಳ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪ ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ವಿರಶೈವಾಚಾರ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅಂಗಮನ ಭಾವಂಗಳೆಲ್ಲ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗವಾದ ಮೇಲೆ ಭೃಂಗಿ ಕೀಡೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಬೇರೆ, ನಾನು ಬೇರೆಂಬ ಭಿನ್ನಭಾವವಳಿದು ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವುಳ್ಳಾತನಾಗಿ, ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯವೆಂಬ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗ ಭ್ರಮಿತರಾದ ಜಡಕರ್ಮ ಶೈವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶಿವನೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಕನಾಗಿ ಗುರು ರೂಪವ ಧರಿಸಿ ಭವಿಭಕ್ತ ಮಾರ್ಗವ ತೋರದೆ ಇಚ್ಛೆಯ ನುಡಿದು ಉದರವ ಹೊರೆವ ನೇಷವ ಕಂಡು ಶರಣೆಂದು ಮನ್ನಣೆಯ ಕೊಡದೆ ಭೂತ ಸೋಂಕಿದ ವನುಜನೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪವಿತ್ರ ಸ್ವರೂಪ ಪರತತ್ತ್ವ ಮಾರ್ಗ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಚಿದ್ಧನ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ಚಿದ್ಧನಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಪ್ತಧಾತು ಸಪ್ತ ವ್ಯಸನಂಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡದೆ ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾದ ಸ್ವಸ್ವರೂಪು ನಿಲುಕಡೆಯೇ ಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠಾದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪವಂ ಕೊಡುತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಮನೋರ್ಮಯದೀಕ್ಷೆ

೬೩ ಅಯ್ಯ ಸತ್ಯ, ಸದಾಚಾರ, ಸದ್ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ, ಸತ್ಕೀರ್ತಿ, ಸತ್ಸಾಯಕ, ಸತ್ಪಾತ್ರ ಭಕ್ತಿಯ ಧರಿಸಿ ಲೋಕಪಾವನಾರ್ಥವಾಗಿ ಇಚ್ಛೆಯ ನಡಿಯದೆ ನಡೆನುಡಿ ಹೀನರಾದ ಸೂತಕ ಸಂತಕರ ಸಂಗವ ಹೊದ್ದದೆ ಗುರುಮಾರ್ಗಾಚಾರಕ್ಕೆ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳ ತಾರದೆ, ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಾಚರಿಸಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಚರಿತ್ರವುಳ್ಳ ಶಿವರರಣಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂದು ನಿಂದ್ಯಾದಿಗಳ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ ಎಚ್ಚರದಷ್ಟಿದ್ದಲ್ಲಿ ಒಹುಪರಾಕು ಸ್ವಾಮಿ ಶರಣಗಣಂಗಳು ಹೋದಮಾರ್ಗ ಎಲ್ಲವೆಂದು ಭೃತಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿ, ಅಜ್ಞಾನ ಆಕ್ರಿಯೆ ಅನಾಚಾರವೆಂಬ ಮಾಯಾ ಶರಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಧಾರಕ ಭಕ್ತಗಣಂಗಳ ಕಂಡು ಆಸಗ ತನ್ನ ಮಡಿವೈಲಿಗೆಯ ಹೊರುವ ಕತ್ತಯು ಇಹ್ವಾಲಂಪಟ ಗುಹ್ಯಾಲಂಪಟವಿಂದ ಹೋಗಿ ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳ ಕೆರಭಾವಿಯೋಗ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುವ ಕಂಡು ಶಿವಿಯ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದು ಕೊಂಡೊಯ್ಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪದ ಹಿಡಿದಿಡಿದು ಕಡೆಗೆಳೆದು ಶೃತಿಗುರು ಸ್ವಾನುಭಾವವ ತೋರಿ ಮತ್ತವರ ಕರುಣವ ಹದಮ ಏಕಮಾರ್ಗ ದಲ್ಲಾಚರಿಸಿ ನಿಕಲ ಪರವಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಕರ್ಮದಂತೆ ರತಿಸಂಯೋಗವುಂವಾವ್ವೇ ಮನೋರ್ಮಯದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಟೆಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನಿಕ-ಂಕ ಮೂರ್ತಿ ಚನ್ನಬಸವರಾಯಂದ್ರನು ಸರ್ವಜ್ಞ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇವಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೂಡುತಿರ್ವರು ನೋಡು ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ

ಸದ್ವೋನ್ಮುಕ್ತಿದೀಕ್ಷೆ

೬೪ ಅಯ್ಯಾ, ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಕರುಣಾಕರಾಕ್ಷೆಯಿಂದ ಶೃತಿಗುರು ಸ್ವಾನುಭಾವವಿಡಿದು ಹಿಡಿದಂದ ಸನ್ಮಾರ್ಗಾಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಪವೃತ್ತ, ಒಂದು ತಪ್ಪು ಪ್ರಾಣತಪ್ಪಾಗವ ಮಾಡಿದಡೂ ಅಂಜಿ ಅಂಕವ ಪರಮ ಪತಿವ್ರತತ್ವದಿಂದ ಒಂದು ಮುಂದಣ ಪುಣ್ಯಪಾಪವನೆಣೆ ಸದೆ ಇಂತು ಶ್ರೀಗುರುಮಾಕ್ಯ ನಿಜ ನೈವ್ಯಯಿಂದಿರುವ ನಿಜವೀರಶೈವ ಸದ್ಭಕ್ತಾಚಾರ ಲಿಂಗ ಮುಖದಿಂದ ಒಂದ ಸ್ವಸಾಕಮದರಣ ಸರಿಯೇ ಭಕ್ತಾಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಾಕವ ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಾಚರಣೆಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರ

ಸ್ವರೂಪ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವೆನಿಸಿ ನಿರ್ವಂಚಕತ್ವದಿಂದ ಸಂಚಲ ಚಿತ್ತವನಳಿದು ಮಂತ್ರಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯನ್ನೊಳಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತಲೋಕ ಪಾವನ ಮೂರ್ತಿ ನೀಕಲ ಪರಶಿವ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಂಬ ಸದ್ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದ ಚರಣಕಮಲ ಧೂಳಿನವೇ ದ್ವಿತೀಯ ಕೈಲಾಸ ಶಿವಮಂದಿರವೆಂದು ಹಿಂದು ಮುಂದಣ ಆಶಿ ಆಮಿಷದ ಭ್ರಾಂತು ಭ್ರಮೆಗಳನುಳಿದು, ಧ್ಯಾನ, ಮೌನ, ನೇಮ, ನಿತ್ಯ, ಸತ್ಯ, ಸದ್ಭಾವವೆಂಬ ಪಡ್ಡುಣೈಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪದವ ನೀಕಲ ಪರತತ್ವ ಮೂರ್ತಿ ತಾನಾದ ನಿಜವೋಕ್ಷದಿರವೇ ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತಿದೀಕ್ಷೆ ಇಂತುಹಿಂದು ಶ್ರೀಗುರು ನೀಕಳಂಕ ಚನ್ನಬಸವ ರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗ ದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

೬೫ ಅಯ್ಯಾ ಇಂತು ಅನಾದಿ ವಸ್ತುವೇ ಗುರುಶಿಷ್ಯ, ಭಕ್ತಜಂಗಮ, ಅಂಗಲಿಂಗ, ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿಯೆಂಬ ಸಾಕಾರ ಲೀಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಅಪಿರಳಾನಂದ ವೇಧಾ ಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆಯುಕ್ತವಾದ ತ್ರಿದೀಕ್ಷೆಯ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸದ್ಗುರು ಮುಖದಿಂದಿಂದು ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಸಹಜದೀಕ್ಷೆಯುಳ್ಳ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಶರಣ ಐಕ್ಯ ನಿರವಯಮೂರ್ತಿ ಎಂಬಿನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಇಂತು ನಿರ್ಲಿಜ್ಜ ಶಾಂತಲಿಂಗದೇಶಿಕೋತ್ತಮಂಗೆ ಪರಮ ನಿರಾಭಾರಿ ವೀರಶೈವ ಪಟ್‌ಸ್ಥಲಾಚಾರ್ಯ ಚಿಕ್ಕದಂಡ ಪ್ರಮು ಧರು ಬೋಧಿಸಿದಂಥ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವ ನಿನಗೆ ಹರದನಹಳ್ಳಿ ಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗಶಕ್ತಿವಲ್ಲಭನಾದ ಪರಮಾರಾಧ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅರುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿವು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ತಾಮಸ ದೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು

೬೬ ಸಗಣೆಯ ಜನಕಂಗೆ ಸಂಪಿಗೆಯರಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿದರೆ, ರಂಜನೆಯಲ್ಲದೆ, ಅದರ ಗಂಜಳ ಬಿಡವಣ್ಣ ಮಣ್ಣು ಪುಧ್ಧಳಿಯ ಮಾಣದೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದರೆ, ನಿಜ್ಜ ಕೆಸರಲ್ಲದೆ, ಅದರಚ್ಚುಗ ಬಿಡವಣ್ಣ ಲೋಕದ

ಮಾನವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಕೊಟ್ಟವನೇಕೆ ಸವೃತ್ತನಹನು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೬೩ ಕುಂಬಳದ ಕಾಯಿಗೆ ಕಬ್ಬಿನವ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೊಳೆ
ವುಳ್ಳದೆ, ಬಲುಹಾಗಬಲ್ಲದೇ? ಅಳಮನದವಂಗೆ ಶಿವದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟರೆ,
ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದೋ? ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಕೂಡಲಸಂಗಯ್ಯ ಮಾನಹೀ
ನನ ಮೀಸಲ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಿವಂತೆ

೬೪ ತನ್ನ ಪುತ್ರಂಗೆ ತಾನೆ ಗುರುವಾದೆನೆಂಬ ಗುರುವ್ರೋಹಿಯ
ಮಾತು ಕೇಳಲಾಗದು ಎನಗೆ ಎನ್ನ ತಂದೆಯೇ ಗುರುವೆನ್ನುವ
ದ್ರೋಹಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಅವರಿಬ್ಬರೊಳಗೆ ಗುರುಶಿಷ್ಯ
ಸಂಬಂಧವನಾಚರಿಸಿದೊಡೆ, ಅವರಿಬ್ಬರ ತಿರ್ಕಿಸಿ, ಕಟ್ಟಿ, ಹೊತ್ತಿಸಿ,
ನೋಂದಿಸಿ, ಸುಡುವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೬೫ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹೊಗದ ಗುರುವಿನರಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು
ವವ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲವಯ್ಯಾ ತಾ ಹೋಗದ ಮನೆಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡು
ವಾತ ಗುರುವಲ್ಲವಯ್ಯಾ ಅಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಶಿಷ್ಯ ಗುರು
ದ್ರೋಹಿ ಲಿಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಗುರು ಶಿವದ್ರೋಹಿ ಈ ಗುರು
ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರಿಗಿಯು ದೇವಭಕ್ತನೆಂದೊಡೆ ನಾಯಕ ನರಕವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೬೬ ಕುಲಹೀನ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು ಕರ್ಣದಲ್ಲ ಮಂತ್ರವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಅವ ಬಂದು
ಶಿಷ್ಯನ ಮನೆಯ ಹೊಗಲೊಲ್ಲವ ಅಕ್ಕಿಪಡಿಯ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸ
ಬಳಿಕೆ ಎಂದು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡುಂಬವಂಗೆನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ? ಅವನ ಧನಕ್ಕೆ
ತಂದೆಯಾದನಲ್ಲವ ಅವನಿಗೆ ತಂದೆಯಾದುದಿಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ
ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಭಂಗಗಾರರ
ಕಂಡು ನಾಟಿ ಬೆರಗಾದನಯ್ಯಾ

೬೭ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಯಕವ ಮಾಡಿ
ಗುರುಚರಕೆ ವಂಚಿಸಿ, ತಂದ, ತಾಯಿ, ಬಂಧುಬಳಗ, ಹೆಂಡಿರು,

ಮಕ್ಕಳು, ಒಡಪುಟ್ಟಿದವರು, ಎಂದು ಸಮಸ್ತ ಪದಾರ್ಥವ ಭಾಗವ ಮಾಡುವನೊಬ್ಬ ಭಕ್ತದ್ರೋಹಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

೭೨ ಪರದೈವ ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರನಿಂದೆ ಪರಹಿಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವ ಹೊಲೆಯರಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವನೊಬ್ಬ ಗುರುದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ಕಲಿದೇವದೇವಾ

೭೩ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಹೀನರಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವ ಹೇಳುವನೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೭೪ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ ವೇದಾದೀಕ್ಷೆ ಹೀನರಿಗೆ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಡುವನೊಬ್ಬ ಜಂಗಮದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ಗುಣೇಶ್ವರಾ

೭೫ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದ ನಿಚ್ಚಪ್ರಸಾದ ಸಮಯಪ್ರಸಾದವನರಿಯದ ಮೂಢರಿಗೆ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಪ್ರಸಾದ ಪಾದೋದಕವ ಹೇಳುವವ ನೊಬ್ಬ ಪಾದೋದಕ ದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭೬ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಕೀಲವನರಿಯದ ಜಡಜೀವಿಗೆ ದಶ ವಿಧ ಪಾದೋದಕ, ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದಸಕೀಲ ಸಂಪಂಧವ ಹೇಳುವ ವನೊಬ್ಬ ಪ್ರಸಾದದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ, ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭೭ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂವತ್ತಿನ ಆಚ ರಣೆಯನರಿಯದ ಮೂಢಾತ್ಮಗೆ ಲಿಂಗಾಂಗಸಾಮರಸ್ಯವ ಹೇಳಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸ್ನಾನ ಧ್ಯಾನ, ೪೮ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಭಸಿತವ ಧರಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವ ಹೇಳಿ, ಅಂತರಂಗ ಜಪವ ಹೇಳುವನೊಬ್ಬ ಆಚಾರ ದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ರಾಮನ ಧಾ

೭೮ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರವ ಹೇಳುವನೊಬ್ಬ ಗಣ ದ್ರೋಹಿ ನೋಡಾ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿರ್ವೇಶ್ವರಾ

೭೯. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟವರಣದ್ರೋಹಿ, ಗಣಭಕ್ತದ್ರೋಹಿಗಳ ಬಿರಿ
ಸದೆ, ನೀಕಳಂಕ ಮಹಾಘನಲಿಂಗ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಚರಿಸುವುದು ಸಂಗನ
ಬಸನೇಶ್ವರಾ

ದೀಕ್ಷೆಯಾದವನಿಗೆ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ ೧

೮೦ ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯನ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವ ಪರಿ
ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಅವಿವು ಅಚಾರಸಹಿತವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮುಖ
ದಿಂದೆ ಗುರುಪ್ತಲ ಲಿಂಗಪ್ತಲ ಜಂಗಮಪ್ತಲ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ತಲವೆಂದು
ವಿವರವ ಮಾಡಿ ಕರುಣಿಸುವುದೇ ಗುರುತತ್ವ ಈ ಕ್ರಮವನರಿಂದು
ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಬುವುದೇ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಇಂತಹ ಗುರು
ಮಾರ್ಗಾಚಾರವನು ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಪರ
ವಾಕಂಗಳ ಬಿಡಬೇಕು ಒಡಲ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಗೆ ಭಕ್ತನ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯ
ಜಜನೆ ಭವಿ ಮಿಶ್ರವಾವವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಸ್ತರುಗಳು ಹೊಕ್ಕು
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಅನ್ನಪಾಕಾದಿಗಳ ಕೊಂಡೊಡೆ ನಾಯಕ
ನರಕ ತಪ್ಪದಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮವೇವಾ

೮೧ ಕರ್ಮಜಾತನ ಕಳೆದು ತ್ರೇಗುರು ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟು
ಪುಣ್ಯ ಜಾತನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಆತಂಗೆ ಶಿವಕುಲವ್ವದೆ, ಬೇರೆ
ಮತ್ತೊಂದು ಕುಲ ಉಂಟೇ ಆಯ್ಯಾ? ಸಾಕ್ಷಿ || ಶಿವಜಾತಕುಲಿ ಧರ್ಮಂ
ಪ್ರನರ್ಜನ, ವಿವರ್ಜಿತಂ | ಉನಾ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ರುದ್ರಾ | ಈಶ್ವರಂ
ಕುಲವೇವ ಚ | ಎಂದುದಾಗಿ, ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರ
ಮಹೇಶ್ವರರ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಗಾಣೆನು

೮೨ ಎಂತವನಾದೊಡೆನು? ಲಿಂಗಮುಟ್ಟಿದವನೇ ಕೀಳುಜಾತಿ.
ಕುಲವಹುದು ತಪ್ಪದು ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ ಶಿವಕುಲವಹುದು

೧ ಈ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ೧ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 'ಜಾತಿಭೇದ'
ಈ ಶಿರೋಲೇಖದ ಕೆಳಗೆ ಅನೇಕ ವಚನಗಳಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು

ತಪ್ಪದು ಪರುಷ ವಟ್ಟಲೊಡನೆ ಕಬ್ಬಿನ ಹೊನ್ನಹುದು ತಪ್ಪದು
ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಲ್ಲ ಸರ್ವ ಸಂದೇಹಿಗಳ.

೮೩ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ, ಲಕ್ಷಣವನರಸುವರೇ ? ಲಿಂಗದೇ
ವನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಲವನರಸುವರೇ ಅಯ್ಯಾ ? ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯವೆಂದುದಾಗಿ

೮೪ ಏಕ ಪದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾ ಭೋಜನಭೇದ ಮಾಡಬಾರದು
ಭೋಜನ ಭೇದ ಮಾಡಿದರೆಯೂ ತಾನೆಣಿಸಬಾರದು, ತಾನೆಣಿಸಿದಲ್ಲಿಯೂ
ಅನ್ಯರಿಗೆಯು ತಿಳಿಯಬಾರದು ಅನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆಯೂ ಮನೆ ಬೇರಾ
ಗಬಾರದು ಮನೆ ಬೇರಾದರೆಯೂ ಮನ ಬೇರಾಗಬಾರದು ನೋಡಾ
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮಘಾತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ ೧

೮೫ ಲಿಂಗ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು ಅಂಗವ ಬಿಡುವವನ ನೋಡಿ
ಎನ್ನಂಗ ನಡುತ್ತಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಹೋದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಂಗಳುಳಿ
ವವೇ? ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಎಂಬುದು ಹುಸಿಯೇ ಅಯ್ಯ ಕಪಿಲ
ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ?

೮೬ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಮಹಾಘನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗವು ಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ
ತೆರಹುಂಟೇ ? ಅರಿಯರರಿಯರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ನೆಲೆಯನು ಅರಿಯದೆ
ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕುರುಹು ಬಿದ್ದಿತ್ತೆಂದು ಪ್ರಾಣ ಘಾತಕವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಸಾವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳ ನೋಡಾ. ಅರಿದು ಕೂಡಿ ಸ್ವಯವಾಗಿದ್ಲ ಲಿಂಗವು
ಓಸುಸಿತ್ತೆಂದು ಆ ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಾವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಆಘೋರ
ನರಕ ತಪ್ಪದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವ

೧ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ಭಾಗ ೧ ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ
ಉಕ್ತಿಗಳಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ನೋಡಬೇಕು

೮೭. ಸೂತ್ರವ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಸಂದೇಹಗೊಳ್ಳದಿರಾ ಮರಳು ಮನು ಜರಿರಾ ಸೂತ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮಂಗ ಸೂತ್ರವಾದನಯ್ಯ ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯು. ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿತ್ತೆಂಬಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಮನೋ ಸೂತ್ರವೇ ಭಿನ್ನ ವಾಯಿತಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೮೮ ಅಂಗದೊಳಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಿರಲು ಕೆಯ್ಯ ಲಿಂಗವು ಬಿದ್ದಿ ತೆಂದು ನೆಲದೊಳಗಂಗವ ಹೂಣುವರು ಭಂಗಬಡುವರಲ್ಲಾ ಗುಡೇ ಪ್ತರಾ ಲಿಂಗವನರಿಯದ ಜಡರುಗಳು!

೮೯ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಅಂಗವ ನಿರ್ವಯಲ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬ ವನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಕುರುಹಿಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ ಲಿಂಗ ತಾನು ಇವುದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದ ದೇಹವು ನಿರ್ವಯಲಹುದು ಲಿಂಗ ಪೂಜಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುರುಳಿಲ್ಲ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ದೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡುವುದು

೯೦ ಲಿಂಗ ಹೊರತಾಗಿ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಕೊಟ್ಟು ಗುರುವಾಗಬಹುದೇ ಆಯ್? ಬೀಜವಿಲ್ಲದೆ ಅಂಕುರವೆಂಬಲ್ಲಿಂದೇ? ಗಂಡಣ್ಣದ ಮುಂಡೆಗೆ ಗರ್ಭ ಸಿಂಪಡೆ, ಅವಳಾರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ? ಆ ಉಭಯವು ಕೇಡಾಯಿತ್ತು ಇದನರಿತು ಮಾಡಿ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗ ವನರಿವುದಕ್ಕೆ

೯೧ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಲಿಂಗವಂತನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗ ಸಿಂದು ಉದಿಸಿದಡೆ, ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಶಿರುವ ತನ್ನ ಶಿರುವೆಂದು ಮುಖವ ನೋಡುವುದು ಸದಾಚಾರವಲ್ಲದೆ, ಬರಿಯ ವಿಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿ, ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೊಂಬ ವುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂ ದಡೆ, ತಾ ಲಿಂಗವೇದಿಯಾದುದಕ್ಕೆ ಕುರುಹು ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರು ತನ್ನವ ರಿಂದೆನಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರ ತನ್ನವರೆಂದರೆ ತನ್ನ ಸದಾಚಾ

ರಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಹುದು ಸಮಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಕಾರಣ
ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತ್ತವಾಗಿರುವುದೇ ಪಥವಯ್ಯ ನಾಗಪ್ರಿಯಚನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ

೯೨ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹೊಗದ ಗುರುವನರಸುವಾತ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ
ತಾ ಹೊಗದ ಮನೆಯಲುಪದೇಶವ ಮಾಡುವಾತ ಗುರುವಲ್ಲ. ಲಿಂಗವ
ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಗುರು ಶಿವದ್ರೋಹಿ. ಅಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ
ಶಿಷ್ಯ ಗುರುದ್ರೋಹಿ ಇವರಿಬ್ಬರನು ಭಕ್ತರೆಂಬುವರ ಕೂಡಲಚನ್ನ
ಸಂಗಯ್ಯ ನಾಯಕ ನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ.

ಲಿಂಗಧಾರಣ ಸ್ಥಾನಗಳು

೯೩ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾಯಿತ್ತೆಂದರೆ, ಬಹಿರಂ
ಗದಲ್ಲಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಧಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದೇ?
ಇರಬಾರದು ಅದು ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರರ ಆಚರಣೆ ಅಲ್ಲದ ಕಾರಣ
ಎಷ್ಟು ಅರುಹಾದರೂ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಿಲ್ಲದಂದು ಅರು
ಹಲ್ಲ ಅದು ನಮ್ಮ ಸುರಾತನರ ಮತವಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇ
ಶ್ವರನು ಆದರೂ ಆಗಲಿ, ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಧಾರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ,
ಆತನ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಕಾಣಾ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ
ಅದು ಶಿವಾಚಾರದ ಪಥವಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಗುರು ಕರುಣವಂ ಪಡೆದು
ಲಿಂಗವ ಕಕ್ಷೆ, ಕರಸ್ಥಲ, ಉರ, ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮುಖಸೆಜ್ಜೆ, ಅಮ
ಕೋಕ್ಯ, ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದೇ ಸತ್ಪಥವು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೯೪ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಕಯ್ಯಾನದಿವರ್ಡೆ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವು
ದಯ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗವ. ಕಾಂಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದಯ್ಯ
ಶಿವಲಿಂಗವ ಆಪ್ತಾಯನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉರಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದಯ್ಯ
ಶಿವಲಿಂಗವ ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಾಯ್ತೆರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಅಮಕೋ
ಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದಯ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗವ ಫಿನ್ನ ರಬ್ಬವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮುಖ
ಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದಯ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗವ ಲೋಕಕ್ಕೆರಗದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತ

ಮಾಗುವಲ್ಲಿ ಧರಿಸುವುದು ಶಿವಲಿಂಗವ ನಾಭಿಯಿಂದ ಕೆಳಯಿಕ್ಕೆ ಧರಿಸಲಾಗದು ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಅದು ಹೇಯಸ್ಥಾನವಾದುದಾಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ

೯೪ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಧಾರಣವಾದ ಶಿವರೂಪವು ವಜ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂದೊಡೆ, ಕರಸ್ಥಲವೆಂಬ ಪೃಥ್ವೀತತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಕಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಅಸ್ಥಿ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಹೃದಯವೆಂಬ ತೇಜತತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಕಂಠವೆಂಬ ವಾಯುತತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಉತ್ತಮಾಂಗವೆಂಬ ಅಕಾಶ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಅಮಳೋಕ್ಯವೆಂಬ ಅತ್ತತತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಇವೆಲ್ಲವೆ ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕದ ಪರಿಯಂತರವು ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಮಯವಾಗಿ, ಅವ ನೇಷ ಧರಿಸಿದೆಯೊ ಸರ್ವರಲ್ಲಿಯೂ ಶಿವರೂಪ ಅವರವರಂತೆ ಇರ್ಪಡೆಯ್ಯಾ, ಕಾಡಿನೊಳಗಾದ ಶಂಕರಪ್ರಿಯ ಚನ್ನಕವಂಬಲಿಂಗ ಸರ್ವಾಯ ಪ್ರಭುವೇ

೯೫ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಭಕ್ತನು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಮಹೇಶ್ವರನು, ಉತ್ತಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಪ್ರಸಾದಿ ಉರಸೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಕಂಠಸೆಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಶರಣ ಅಮಳೋಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಐಕ್ಯ ಇಂತೀ ವಜ್ರಸ್ಥಲದವರೆಲ್ಲ. ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗಾವಧಾನಿಗಳಾಗಿ ಇವರಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ.

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧ

೯೬ ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ? ಜ್ಯೋತಿ ಯಿಂದೊಗೆದ ಜ್ಯೋತಿಯಂತಿರಬೇಕು ದರ್ಪಣದೊಳಗಡಗಿದ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬದಂತಿರಬೇಕು ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮರೀ ಚಿಕಾಜಲದಂತಿರಬೇಕು

೯೭ ಗುರುಶಿಷ್ಯಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಶೋತ್ತರವಾಗಿ ಕೇಳುವಾತ ಶಿಷ್ಯನು ಜ್ಞಾನದ್ವಾರದಿಂದ ಹೇಳುವಾತ ಗುರು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಬೋಧ ದಿಂದ ಶರೀರಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕವನು ತೋರಿಸಿ, ಉತ್ತರಪಕ್ಷ ಬೋಧ ದಿಂದ ಶರೀರಾದಿ ವಿಶ್ವವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯ್ಯವಾದ ನಿಲವ ತೋರಿದ ಗುರು ಸರ್ವಾಚಾರ ಜ್ಞಾನಪರನು ಶಿವಾನುಭೂತ ಸಂಯುಕ್ತನು ಶಿಷ್ಯನ ಸಂಶಯವ ಭೇದಿಸಿ ನಿಜವ ತೋರಿದ ಆ ಗುರುವಿನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನು ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಶಂಭು ಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೯೮ ಗಂಡಗಿಂದಲು ಮುನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಗಂಡಗಿಂದಲು ಕಿರಿಯಳಾದಳು. ಆ ಹೆಂಡತಿ ಒಡಹುಟ್ಟಿದಳಾದಳೆಂಬುದ ಕೇಳಿ ಆ ಗಂಡ ಸಂಗವ ಮಾಡಿದರೆ ಇಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿತ್ತಲ್ಲಾ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವ ತಾಯಿ ಮುದ್ದಾಡಿಸಿದಡೆ ತಾಯ ತಕ್ಕೈಸಿತ್ತಿದೇನು ಹೇಳಾ? ತಾ ಎದ್ದು ಪತಿಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿತ್ತಕೆಂಡು ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಕ್ತಿ ಪರಿಣಾಮವಾಯಿತ್ತು

ಟೀಕು: — ಗುರುವೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನೇ ಪತಿಯಾದ ಕಾರಣ ಗಂಡಹೆಂಡಿರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ ಆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಮುನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಪಾಶವ ಭೇದನವ ಮಾಡಿದ ಒಳಕ ಬಂದು ಗುರುವನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಕಾರಣ ಗಂಡನಿಂದ ಮುನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹುಟ್ಟಿದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ ಆ ಗುರುವಿನಿಂದ ಮುನ್ನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಡೆಯೂ 'ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ ನ ಗುರೋರಧಿಕಂ' ಎಂಬುದನರಿದು ಗುರು ಪುತ್ರನಾಗಿ ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಮಾಡಿ ಗುಣದಿಂದ ಗಂಡಗಿಂದ ಕಿರಿಯ ಳಾದಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಗುರುತತ್ವದಿಂ ಭಿನ್ನವಿ ಲ್ಲದೆ ಆ ಗುರುತತ್ವವೊಡನೆಯೇ ಉಪಯುಕ್ತವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಹೆಂಡತಿ

ಒಡಹುಟ್ಟಿದಳಾದಳೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆ ಶ್ರೀಗುರು ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಲಾಗಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಶಿಷ್ಯ ಹುಟ್ಟುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಇವ ರಿಗೋಬ್ಬ ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತು ಉದಿಸಿದ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯನೇ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಭಕ್ತ್ಯಾಂಗನೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವ ತಾಯಿ ಮುದ್ದಾ ಡಿಸಿದಡೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ನೆಲೆ ಗೊಂಡ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗ ಪ್ರಾಣ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತಾಯಿ ತರ್ಕಿಸುತ್ತಿದೇನು ಹೇಳಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತು ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಈ ಲಿಂಗಪದವು ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದಾಯಿತ್ತೆಂದು ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಬಿಡದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ತಾಯೆದ್ದು ಪತಿಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತಪ್ಪ ಗುರುಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಪರಶಿವನನಂದು ಪರಮ ಹರುಷಿತನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಪತಿಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿತ್ತ ಕಂಡು ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಪರಿಣಾಮವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ

೯೯ ಆಚಾರವಿಲ್ಲದವನ್ನಗುರುವು ಕಂಡರೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡನು ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಿಲ್ಲದ ಗುರುವು, ಆಚಾರಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯ, ಇವರೇ ವರು ಚರಿಸಿ ಬಿಡಗಿನ ಭವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರು ನೋಡಾ ಕಪಿಲ ಸಿದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವೆ

ಶಿಷ್ಯೋಪದೇಶ

೧೦೦. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಹೇಳಿಕೆ ಕೇಳಲೋ ಸದ್ಭಕ್ತ ಶರಣಜನಂಗಳೆಲ್ಲರು ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಗೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಶಿಷ್ಯನ ಸ್ಥೂಲತನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಕಾರಣ ತನುವೆಂಬ ತನು ತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಸುಕಿದ ಅಣವಮಲ ಮಾಯಾಮಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಲ ವೆಂಬ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಕಳೆದು ಮಾಯಾ ಪ್ರಕೃತಿ ಕಾಯದ ಪೂರ್ವಾ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಚಿದಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಚಿತ್ತಾಪವೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಚಿತ್ತಾಯ

ಸ್ವರೂಪಾದ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವನಿರಿಸಿ || ಶ್ಲೋ || ಯಥಾಕಾಲ
 ಸ್ತಧಾಭಾವೋ ಯಥಾ ಭಾವಸ್ತಧಾ ಮನಃ || ಯಥಾಮನಸ್ತಧಾ ತೃಪ್ತಿ
 ದೃಷ್ಟಿಸ್ತಧಾಸ್ಥಲಂ || ಎಂಬ ಆಗಮೋಕ್ತವಾಗಿ, ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಪಶ್ಚಿಮ
 ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ಪರಮ, ಕಳೆಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ
 ಭಾವ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು, ಆ ಭಾವಸ್ಥಲದಿಂದ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು,
 ಆ ಮನಸ್ಥಲದಿಂದ ದೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು, ಆ ದೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಕರ
 ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು, ಆ ಕರಸ್ಥಲದಿಂದ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ
 ಗೊಳಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಪಾದತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನೇ ಪ್ರಾಣಕಳೆ
 ಎಂದರ್ಪಿಸಿ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಅನಿಷ್ಟ ಪಂಚಕಂಕಳೆದು ಕತ್ತಲೆಯ
 ನೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚತುರನೆಂದು ನಂಬುಗೆಗೊಳಿಸಿ, ಮತ್ತಮಾ
 ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ, ವೃತ್ತ, ಕಟ, ವರ್ತುಲ, ಗೋಮುಖ, ನಾಳ ಗೋಳ
 ಕವೆಂಬ ೬ ಸ್ಥಲಂಗಳ ತೋರಿ, ಆ ಆರು ಸ್ಥಲಂಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರ,
 ಮಕಾರ, ಶಿಕಾರ ವಕಾರ, ಯಕಾರ, ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಆರು ಪ್ರಣಮ
 ಗಳನ್ನು ಜೋಧಿಸಿ, ಆ ಆರು ಪ್ರಣಮಗಳನ್ನೇ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರು
 ಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗಗ
 ಳೆಂಬ ಆರು ಲಿಂಗಗಳೆಂದರುಪಿ, ಆರು ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಘ್ರಾಣ, ಜಿಹ್ವೆ,
 ನೇತ್ರ, ತ್ವಕ್ಶ್ವ, ಶ್ರೋತ್ರ, ಹೃದಯಂಗಳೆಂಬ ಆರು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳನ್ನೇ
 ಆರು ಮುಖಗಳೆಂದು ತಿಳುಪಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳಿಗೆ ಗಂಧ, ರುಚಿ, ರೂಪು,
 ಸ್ಪರ್ಶನ, ತೃಪ್ತಿ ಎಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು, ಶ್ರದ್ಧಾ, ನೈಷ್ಠಿಕಾ,
 ಸಾವಧಾನ, ಅನುಭಾವ, ಸಮರಸವೆಂಬಾರು ಭಕ್ತಿಗಳೆಂದರ್ಪಿಸಿ, ಸಕೀ
 ಲವ ತೋರಿಸಬಲ್ಲತನೇ ಗುರುವು ಆ ಗುರುವಿನ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದ
 ಪಡೆದಂಥ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಕರ, ಮನ, ಭಾವ, ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂ
 ರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಸಗುಣಪೂಜೆ, ನಿರ್ಗುಣಪೂಜೆ, ಕೇವಲ ನಿರ್ಗುಣ ಪೂಜೆ
 ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಲಿಂಗದ ಮಹಾ ಬೆಂಗಿನೊಗೆ ತನ್ನೊಂದ
 ಕಳೆಯನಡಗಿಸಿ, ಉರಿ ಕರ್ಪುರ ಸಂಯೋಗದಂತೆ, ಅವಿರಳ ಸಮ
 ರಸವಾಗಿರ್ಪಾತನೇ ಶಿಷ್ಯನು ಇಂತೀ ಆರುಕು ಆಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತ
 ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಬಯಲು ಬಯಲ ಬೆರೆದಂತೆ ನಿರವಯ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ
 ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೈದಿಪರು ನೋಡಾ ಇಂತೀ ಆರುಹಿನ ವಿಚಾರವನು
 ಯದೆ ಮಾಡುವ ಮಾಟವೆಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನಗತಣವೊಳಗು ಈ ಅಜ್ಞಾನ

ಗುರುಶಿಷ್ಯರ ವಿಧಿ ಎಂತಾಯಿತೆಂದರೆ, ಹುಟ್ಟು, ಗುರುಡನ ಕೈಯ್ಯ ಕೆಟ್ಟು
ಗಣ್ಣಿನ ಪಿಡಿದು ಬಟ್ಟೆಯ ಕಾಣದೆ, ಕಮರಿಬಿದ್ದು ಸತ್ತಂತಾಯಿತ್ತು
ಕಾಣಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೦೧. ಮಹಾಜ್ಞಾನ ತಲೆಮೋರೆ, ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗವ
ಮಾಡಿ ಗುರುಪಾವಸ್ಥೆಯ ಮಾಡಿದ ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮಂಗೆ ಸೇವ್ಯರ ಭೃತ್ಯ
ರಿಂದ ಪಂಚ ಕಲಶಂಗಳ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ಸೂತ್ರವ ಹಾಕಿಸಿ, ಅಷ್ಟ ವಿಧಾ
ರ್ಚನೆ ಜೋಡಲೋಪಚಾರಗಳ ಮಾಡಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಕೃಪಾ ಹಸ್ತವನಿಟ್ಟು,
ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಗಳ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ,
ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಎದ್ದು ಪ್ರಮಥರೊಡಗೂಡಿ ಕುಮಾರರಾವ ಮಾಡಿದಂಗೆ
ಲಿಂಗವ ತನ್ನ ಚರಣತಳಕ್ಕೆ ಸೂತ್ರವ ಓಡಿಸಿ, ಗುರುಶಿಷ್ಯತ್ವವೆಂಬ
ಉಭಯ ಭೇದವಳಿದು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ನಿರಂಜನ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಅಭಿ
ವಂದಿಸಿ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣತರಾಗಿ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಬೆಸಗೊಂಡು, ಆ ನಿರಂ
ಜನ ಮೂರ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಸಿಂಹಾಸನವ ಮಾಡಿಸಿ, ಗುರುಶಿಷ್ಯವಭಿಮುಖ
ವಾಗಿ ಗುರುವಿನ ದೃಕ್ಕು ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸೂಸೆ, ಆ ಶಿಷ್ಯನ ದೃಕ್ಕು
ಗುರುವಿನ ಚರಣಕವ ಲದಲ್ಲಿ ಸೂಸೆ ಏಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಸಾವಧಾನ
ಭಕ್ತಿ ಕರಿಗೊಂಡು, ಆ ಲಿಂಗಂಗದ ಭಾಳದ ಪೂರ್ವ ಲಿಖಿತವ ಜಂಗಮ
ಚರಣೋದ್ಧೂತನದಿಂದ ತೊಡೆದು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತ್ರಾ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿಸಿ,
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ತೆ ಳಿರಿ, ಪಾಣಿಗ್ರಹಣವ ಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರ ವರ್ಣ
ದಲ್ಲಿ ಉಸುರಿ ಪ್ರಮದರೊಡಗೂಡಿ, ಸೇವೆಯನೆರೆದು, ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿ,
ನಿಮಿಷಾರ್ಧವಗಲಬೇಡೆಂದು ಅಭಯ ಹಸ್ತವನಿಟ್ಟು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಚಿಡ್ವನ ಲಿಂಗವನಿತ್ತುದೇ ಪ್ರಧರುದಲ್ಲಿ ಗುರು ಪ್ರಸಾದ ನೋಡಾ
ಅದರಿಂ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯಾಮಂತ್ರವ ಹೇಳಿ, ದರವಿಧ ಪಾದೋದಕ ಏಕಾ
ದರ ಪ್ರಸಾದವ ರುಣಿಸಿದುದೇ ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದ ನೋಡಾ.
ಅದರಿಂ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಾಂಗ ಪದ್ ಸಾ ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧ ಸರ್ಕೀಲು
ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಸರ್ಕೀಲ ಮರ್ಮವ ಕರುಣಿಸಿದ್ದು ದೇ ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ
ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ನೋಡಾ ಅದರಿಂದತ್ತ ಲಿಂಗಾಂಗವೆರಡಳಿದು
ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅಚರಣೆಯ ತೋರಿ, ಮಹಾಪ್ರಸಾದ ಶಿವಾ
ನುಭವ ಸ್ವರೂಪವ ಬೋಧಿಸಿ ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮರ ಅಂತರಂಗ
ದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಚಿಜ್ಜೋತಿ ರರಣನೇ ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಪ್ರಸಾದ

ನೋಡಾ ಈ ಚತುರ್ವಿಧ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವೇ ನೀನೆಂದರಿದು ಇನ್ನಾವ ಭಯಕ್ಕೆ ಹೆದರಬೇಡವಯ್ಯಾ ಪ್ರಮಥರಾಚರಿಸಿದ ಆಚಾರ ಕ್ರಿಯಾ ಜ್ಞಾನಾಚರಣೆಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಬಂದುದ ಕೊಂಡು ಬಾರದುದನುಳಿದು ಚಿದ್ಭನ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕವಾಗಿ ಬಾರಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

೧೦೨ ಗುರುವೇ ನಮೋ ನಮೋ ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕರ ಗುರುವೇ ನಮೋ ನಮೋ ಜೀಡಿಕುಂಡಲಿಯುಪದೇಶದಂತೆ ಎನ್ನ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಮಾಡಿದ ಗುರುವೇ ನಮೋ ನಮೋ ಸಕಲದೊಳಹೊರಗೆ ಎನ್ನ ವ್ಯಾಪಕವ ಮಾಡಿ ತೋರಿದ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಗುರುವೇ ನಮೋ ನಮೋ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಾಮರಸ್ಯವು.

೧೦೩ ಶ್ರೀಗುರುವು ಮಾಡಿದ ಗುರುತ್ವವು ಉಪಮಾತೀತವಯ್ಯಾ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರೂಪ ತುಂಬಿ, ನೇತ್ರವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂತ್ರವ ತುಂಬಿ ಶ್ರೋತ್ರವ ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಗುರುಪಾದ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿಯ ಮಹಾಗಂಧವನು ತುಂಬಿ, ಘ್ರಾಣವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕರುಣ ಪ್ರಸಾದವ ತುಂಬಿ, ಜಿಹ್ವೆಯನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಕಾಯವನು ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯ ವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಕಾಯವೆಂದೆನಿಸಿ, ಕಾಯವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಣವನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಣವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿದ ಅಂತು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವನು ಗುರುವ ಮಾಡಿ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಗುಪ್ತವ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಗುರುವಿಗೆ ನಾನಿನ್ನೇನ ಮಾಡುವೆನಯ್ಯಾ 'ಗುರು ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಲು ಆವಾವ ದ್ರವ್ಯಂಗಳನು ಆವಾವ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನು ಆವಾವ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳನು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಿದಡೆ ಅವಾವೂ ಗುರುತ್ವವಿಲ್ಲ ಸರ್ವಪ್ರವೃ ಮೂಲವು, ಸರ್ವಪರವಾರ್ಥ ಮೂಲವು, ಸರ್ವರಸ ಪುಷ್ಪ ಫಲಾದಿಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೆಯು ಮೂಲಗಮನವು ಗುರುತ್ವವುಳ್ಳದು ಎನ್ನ ಶಿವನು ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ವರ್ಣನವ ಮಾಡಿ ಸವಿಯುಪ್ಪನಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆವ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೧೦೪ ಯಥಾ ಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ ತಪ್ಪದು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷೇ
ದಿಂದಾದ ಬೀಜ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ದಿವ ದಿವ ತಪ್ಪದು
ನೋಡು. ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಿಸು ಕಾಮಧೇನುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು
ನೋಡು ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಸದ್ಗುರುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು
ನೋಡು 'ಯಥಾಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ' ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ತಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು
ಶಿವಪ್ಪದು ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೧೦೫ ಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಕರ್ಮರ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪಂತೆ,
ಅಪ್ಪುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಉಪ್ಪು ಅಪ್ಪುವಪ್ಪಂತೆ, ಶ್ರೀಗುರುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು
ಶಿವನಾಣೆ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೧೦೬ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದುದಕ್ಕಾವುದು ಕುರುಹಯ್ಯ ?
ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿಯಲೇ ಬೇಕು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ
ಕೆಚ್ಚಿನೋಗ ಕೋಲ ಬಯಚ್ಚಿಟ್ಟಂತೆ ಇರಬೇಕು

೧೦೭ ಗುರುವಿಗೆ ಲಿಂಗ ಬಂದು ಗುರುವಾದುದನರಿದು, ಮತ್ತ
ರಿಯದ ಕೆಟ್ಟನಲ್ಲ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಆ ಲಿಂಗವೇ ಗುರುವೆಂಬುದನರಿಯದೆ,
ನಾ ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಕಟ್ಟಿದನಲ್ಲ ಆ ಲಿಂಗವ ಆವ ಬೀಜವ ಬಿತ್ತಿದಡೂ
ಆ ಬೀಜವಪ್ಪದಲ್ಲದೆ ಬೇರಪ್ಪದೇ ? ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ
ಇದಿರಡಿ ಇಲ್ಲದ ಗುರುಕರಜಾತನ ಮಾಡಬೇಕು ನಾನು ಕರ್ತು
ಅವನು ಭ್ರತೃನೆಂದಲ್ಲಿ ಗುರುವಾದನಲ್ಲದ, ಅಘಹರ ಶ್ರೀಗುರುವಾದುದ
ದಿಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯೋಜಾತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ

೧೦೮ ಗುರುವ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ನಡೆವ ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಗುರು
ವಡಗಿ, ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಾದ ಪರಿಯ ಬಲ್ಲವರಾರಯ್ಯ ? ಗುರುವಿನ ಗುರುತ್ವ
ಶಿಷ್ಯಂಗಾಯಿತ್ತ ಶಿಷ್ಯನ ಶಿಷ್ಯತ್ವ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದರಿಯಬಾರದು
ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯಂಗಿ ಪರವಿಲ್ಲ ಪರವಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯ ಸ್ವಯವಾದನೆಂಬುದ
ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಅನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆನು ಕಾಣಾ ನಿಜಗುರು ಸ್ತುತಂತ್ರ
ಸ್ಥಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೧೦೯ ತಂದೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ತಂದೆಯ
ಸ್ವರೂಪಲ್ಲದೆ ಬೇರೊಂದು ರೂಪೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾರೆಯೆ ? ಶಿವ ತಾನೆ ತನ್ನ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೇ ಒಂದಿರಡಾಗಿ, ಗುರುವೆಂದು ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಅಯಿತ್ತೆಂದರೆ,

ಆ ಗುರುವಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇರಿಟ್ಟು ನುಡಿಯಲಾಗದಯ್ಯ ಗುರುವಿನ ಅಂಗ ಶಿಷ್ಯ, ಶಿಷ್ಯನ ಲಿಂಗ ಗುರು ಗುರುವಿನ ಪ್ರಾಣ ಶಿಷ್ಯ, ಶಿಷ್ಯನ ಪ್ರಾಣ ಗುರು. ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂದು ಬೇರಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ಭ್ರಷ್ಟರನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ ?

೧೧೦ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಎಂಬ ಉಭಯ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲದೆ, ಒಳ ಹೊರಗೆಂಬ ಉಭಯವಳಿದು, ಜೀವಪರಮರೆಂಬ ಉಭಯವು ಪರಮ ನೊಬ್ಬನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು, ಗುರುವೇ ಶಿಷ್ಯ, ಶಿಷ್ಯನೇ ಗುರುವಾದುದ ನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ ?

೧೧೧ ಶಿಷ್ಯನ ಗುರುತ್ವವನು, ಗುರುವಿನ ಮಹತ್ವವನು, ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು? ಗುರು ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯನು ಶ್ರೀಸಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯ ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಧನದಿಂದ ವಶಿಷ್ಠ ಪಾಮದೇವ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಹಿರಿದಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಾದ ಪರಿಯನು ಆರಯ್ಯ ಬಲ್ಲವರು ? ವಾದ್ಯನಾತೀತ ಉಪವಿಸಬಾರದ ಘನವು ಮಹಾಕ್ರಿಯನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರುಭಕ್ತಿ ವತ್ಸಲನಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಪರಿಯನು ಆ ಬೀಜವೃಕ್ಷನೃಪಯ ದಂತೆ ಅವಿನಾಭಾವವಯ್ಯಾ ಉಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೧೧೨ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನು ಘಾವವ ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಗುರು ವೆಂಬ ಪರಾಪರ, ಗುರುವೆಂಬ ಪರಮಾರ್ಥ, ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಏಕಾರ್ಥ, ಗುರುವೆಂಬವನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬವನೆಂತೋ ? ಶಿಷ್ಯನೆಂಬವನಲ್ಲಿ ಗುರು ವೆಂಬವನೆಂತೋ ? ಸಿದ್ಧಸೋಮನುಧನಲ್ಲಿ ರಬ್ಬಕ್ಕಿಂಬಿಲ್ಲ

೧೧೩ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನೇನೆಂದೊಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ ? ಜ್ಯೋತಿಯಿಂದೊದಗಿದ ಜ್ಯೋತಿಯಂತಿರಬೇಕು ದರ್ಶನಮೋಡಗಿದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತಿರಬೇಕು ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮರೀಚಿಕಾಜಲದಂತಿರಬೇಕು

೧೧೪ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನರಿಯಲೆಂದು ಹೋದರೆ ತಾನೇ ಗುರುವಾದ, ತಾನೇ ಶಿಷ್ಯನಾದ, ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾದ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ನಿಮ್ಮ ಕರಣನ ಕಾಯವ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟರೆ ಭಾವ ಒತ್ತಲೆ
ಯಾಯುತ್ತು

೧೦೫ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದಿರುವನಿನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ? ನೆರೆದ
ನೆರವಿಗೆ ಹೇಳಲಿಂಬ ? ಈ ಮಾತು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ
ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗರುಹಬಾರದು. ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವ ಇನ್ನಾರು ಬಲ್ಲ
ರಯ್ಯ ಕಲಿದವಯ್ಯ ?

೧೦೬ ಗುರುವೆಂಬ ಪ್ರತಿಭಾವಿಲ್ಲವ ಶಿಷ್ಯ, ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರತಿ
ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಗುರು, ಏನೆಂಬೆನೆಂಬೆ ? ಎರಡಿರುವ ಘನವ ಏನೆಂಬೆ
ನೆನೆಂಬ ? ಉಭಯವೂದೊಂದಾದುದ ಏನೆಂಬೆನೆಂಬೆ ? ಕೂಡಲ
ಚಿನ್ನಸಂಗನಲ್ಲ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಪೂರ್ವ

೧೦೭ ಒಂದೆಂದನೆ ? ಎರಡಾಗಿದ ಎರಡೆಂಬೆನೆ ? ಒಂದಾ
ಗಿದೆ ಒಂದರಡೆಂಬೆ ಸಂದೇಹವಿದೇನೋ ? ಅಗಲಿಲ್ಲದ ಕೂಟಕ್ಕೆ
ಬಿಟ್ಟಿ ಬೇರಾಗದ ಉಪದೇಶ. ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಭಾವಕ್ಕೆ ಭೇದ ಉಂಟೇ
ಗುಹೇಶ್ವರ ?

೧೦೮ ದ್ಯೋತಿಯೋಗಿಸರ್ವ ಕರ್ತೃರಕ್ಕೆ, ಅಸ್ಪೃಶನೋಗಿಪ್ಪ
ಉಸ್ಥಿಂಗೆ, ಶ್ರೀ ಗುರುವನೊ ಗಿಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ, ಬೇರ ಬೇರ ಕ್ರಿಯಾವರ್ತನೆ
ಯೋಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರ ?

೧೦೯ ಗುರುವಿನ ಪರಿ ವಿಸರ್ಜಿತವಯ್ಯ ಭ್ರಮರ ಕೇಡಿನೈಯ
ದಂತಾಯಿತ್ತು ಗುರು ತನ್ನ ನೆನಹನ್ನಬರ ಎನ್ನನು ಗುರುವ ಮಾಡಿ
ದನು ಇನ್ನು ಶಿಷ್ಯನಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರುವ ಸ್ತುತಿಸುವವರಾರು ಹೇಳಿ
ಗುಹೇಶ್ವರ ?

೧೧೦ ಅರಿವನರಿದಿಹೆನೆಂದರೆ ಮರವೆ ಮರವ ಮರಿದಿಹೆನೆಂ
ಬುದ ಮರವೆ ಸುಕಾರ ನಷ್ಟ, ನಿರಾಕಾರ ದೃಷ್ಟವೆಂಬುದು ಭಾವದ
ಬಹು ಗುರುವೆಂಬುದು ಶಿಷ್ಯನೆಂದಲ್ಲವೇ ಹೋಯಿತ್ತು ಶಿಷ್ಯನೆಂ
ಬುದು ಗುರುವೆಂದಲ್ಲವೇ ಹೋಯಿತ್ತು. ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕ್ಕುನಾಡೆ
ನೆಂದರೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತ್ಸತ್ತು ಸಹಜ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಗುರು ಉಂಟೇ ?
ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪರವೆಂದಲ್ಲಿ ಗುರು ಉಂಟಲ್ಲದೆ, ಸ್ವಯವೆಂದಲ್ಲಿ
ನುಡಿಯಲ್ಲಿ

೧೨ ದರ್ಪಣದೊಳಗಣ ರೂಪಿಗೆ ಆ ದರ್ಪಣವೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವಲ್ಲದೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವೇಕಯ್ಯ? ಆ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಇದಂತಹ ದೇಹ ಕರ್ಮಬದರು? ಒಂದರ ಪರಿ ಒಂದಕ್ಕಿಲ್ಲ ಕಂಡಿರೇ ದೃಷ್ಟವ ಗುರುಹುಸ್ತದೊಳಗಣ ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಇದಂತಹ ಪರಿಯೋ? ಮತ್ತಾವ ಪರಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಲಿಂಗದ ಪರಿಯ ಮಾಡಿದ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಅರ್ಥ:-ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಳಿವಂತೆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನೊಳಗೆ ಉದಿಸಿದ ಶರಣನು ಆ ಶ್ರೀಗುರುವಿನೊಳಗೆ ಅಳಿವನ್ನದೆ ಲೋಕದ ಸಂಸಾರಿಗಳ ಹಾಗೆ ಸಾವನ್ನಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ

ಲಿಂಗ.

ಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ

೧ ಕಷಿದ ಕಲ್ಪ ಲಿಂಗವೆಂದನಿಸಿತು ಕಷಿಯವ ಕಲ್ಪ ಕಳ್ಳೆ
ನಿಸಿತು ಪೂಜಿಸಿದ ಮಾನವ ಭಕ್ತನೆನಿಸಿದನು ಪೂಜಿಸದ ಮಾನವ
ಮಾನವನೆನಿಸಿದನು ಕಲ್ಪದೇನು ? ಪೂಜೆಗೆ ಸಲವಾಯಿತ್ತು. ಮಾನ
ವನಾದೇನು ? ಭಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣಿಕನಾದನು ಕಲ್ಪ ಲಿಂಗವಲ್ಲ ಲಿಂಗ
ಕಲ್ಪ ನೋಡಾ ಕುಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೨ ಆಕಾರವಿಲ್ಲದ ಮೂರ್ತಿಯ ಸುಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಪೂಜಿಸಿದೆ
ನೋಡಾ ಮನವೇ ಆಕಾರದ ಮೂರ್ತಿಯ ನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ ತಂದು ಪೂಜಿ
ಸಲರಿಯ ನೋಡಾ ಮನವೇ 'ಯದ್ವತ್ಸಂ ತನ್ನತ್ವಂ' ಎಂದ ಬಳಿಕ
ನಿರಾಕಾರ ನಿಜ ನಿರ್ವಯಲವೆ ಸ್ಥಿರವೆಂದು ನಂಬು ಮನವೇ ಕುಲಿಸಿದ್ದ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲ

೩ ಕಲ್ಪು ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಮನ ನೋಡುವೆವೆಂಬವರ ಮುಖವನು
ಜರೆಂಬೆ ಕಲ್ಪು ಹಿಡಿದವರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಮನಾಗಲು ಭವಬಿಡ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ
ದಯ್ಯ ಕುಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ?

೪ ಸಂತೆಯೊಳಿವ್ವ ಕಲ್ಪುಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇನೋ ಅಯ್ಯ ? ಪರ್ವತ
ಸಾರಣಾಸಿ ಬವರಿಕಾ ಕ್ಷುತ್ರಗ-ಳ್ಳವ ಕಲ್ಪುಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇನೋ ಅಯ್ಯ ?
ಅಂತಕಾಂತಕ ಶ್ರೀಗುರುಮೂರ್ತಿಯು ತನ್ನೂರಿನ ರೂಪವಿಂತೆಂದು
ತೋರಿದ ನಿಜ ಕಲ್ಪೇ ನಿಜಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಕುಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೫ ಗಟ್ಟಿಹಿಡಿದು ಗೊತ್ತ ಮುಟ್ಟಬಾರದಯ್ಯ ನೀರಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಡೆ
ಕುಂಬಳಕಾಯಿಗಲ್ಲದೆ ದೂಡು ಒಂಡೆಗುಂಟೇನಯ್ಯ ? ಚರಿಸುವ ಜೀವಿಗೆ
ನಿರ್ವಯಲ ಪರವಸ್ತು ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ ಪಾಪಾನಮಯ ಲಿಂಗವೇ ಅಯ್ಯ
ಕುಲಿಸಿದ್ದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ?

೬ ವೇದ ವೇದಿಸಲರಿಯದೆ ಅಭೇದ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ನಡುನಡು
ಗಿತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಧಿಸಲರಿಯದೆ ಅಸಾಧ್ಯ ಲಿಂಗವೆಂದು ಸಾರುತಿ ದಾವೆ

ತರ್ಕ ತರ್ಕಿಸಲಿರಿಯದೆ ಅತರ್ಕ್ಯ ಲಿಂಗವೆಂದು ಮೌನಗೊಂಡವು
ಅಗಮ ಅಗಮ್ಯಲಿಂಗವೆಂದು ಗಮಿಸಲಿರಿಯದೆ ಹೋದವು ನರರು
ಸುರರು ಅಂತುವ ಕಾಣರು ನಿಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನ ಪ್ರಮಾ
ಣವ ಶರಣ ಬಲ್ಲ

೭ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನಗಳು ಮಹಾಲಿಂಗದ ಹೆಸರಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗ
ಬೇರೆ ರೂಪ ನಿರೂಪವಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಬೇರೆ ಕಾಯ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ ಲಿಂಗ
ಬೇರೆ ಮಹಾಘನದಿಂದ ತತ್ತ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರ ನಿಲವು ಆರಿ
ಗೆಯೂ ಅಳವಡದು

೮ ಹಸಿದು ಎಕ್ಕೆಯ ಕಾಯ ಮೆಲಬಹುದೇ? ನೀರಡಿಸಿ ವಿಷವ
ಕುಡಿಯಬಹುದೇ? ಸುಣ್ಣ ತುಯ್ಯಲ ಬಣ್ಣ ಒಂದೆಂದರೆ ನಂಟುತನಕ್ಕೆ
ಉಣಬಹುದೇ? ಲಿಂಗಸಾರಾಯ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲದವರ ಕೂಡಲಸಂಗಮ
ದೇವರೆಂತೊಲಿವ ?

೯ ಅಹಂಕಾರ ಮನಸನಿಂಬುಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗ ತಾನೆಲ್ಲಿವುಪೋ?
ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆಗೂಡದೆ, ಲಿಂಗ ತನ್ನವಾಗಿರಬೇಕು ಅಹಂಕಾರ
ರಹಿತನಾದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ ಕಾಣು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೧೦ ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಮಹಾ ಜೀವು ಶಿವಶಿವ ಪರಮಾತ್ಮ
ಯವೇ ತಾನಾಗಿ ಶತಸತ್ತಕರ್ಮ ಕಡೆ-ಕಾವ ಧೃವಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧನಾಗಿವು
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೧೧ ಚೌಪೀರದ ಮಂಟರದಲ್ಲಿ ಗುರು ಕ್ಷೇಮ್ಯ ದ್ವಿವ- ಮಂಟ
ಪದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ತ್ರಿಕೂಟ ಸ್ಥಾನದ ಲಿಂಗವನು ಸರ್ವೇಶಿಸಿ ತೋರಿದ ಗುರು
ಲಿಂಗದೊಳಗಾದನು ಇದು ಕರ ಜೋಪ್ತ ನೋಡಾ ಶಿಷ್ಯ ಲಿಂಗವ
ಗ್ರಹಿಸಿ ಲಿಂಗವಾದ ಪರಿಯನು ಇತರಗೆ ಅರಿಯಬಹುದೇ? ಜ್ಞಾನೋ
ಪದೇಶದ ಬಗೆಯನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ
ಬಲ್ಲನು

೧೨ ಕಾಯವೆಂಬ ಪುರವನು ಸುವ ಜೀವನೆಂಬರನು ನಿಜ
ಬಲದಿಂ ಕರ್ಮವೆಂಬ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತಗಳೆಂಬ
ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಮನವೆಂಬ ಬೊಕ್ಕಸದೊಳಗಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಛೋಗಂಗ-ನ್ನು
ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಕೋಟಲೆಗಲಿಸಿ, ವೇದಾಂತ ಸಮುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ,
ಅಲ್ಲಿರ್ಪ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮುಕ್ತಿರತ್ನವಂ ಕೊಂಡು, ಪರತತ್ವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಿ
ಣಾಮಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಗುರುವೆಂಬ ಮಹಾರಾಜಂಗೆ ಕಾಣಕೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು,

ಲಿಂಗವೆಂಬಕ್ಷಯ ನಿಧಾನಮಂ ಪಡೆದು, ಅವನ್ನು ಮನೋ ಭಂಡಾರ
ಮೊಳಿಟ್ಟು, ಅತಿ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂ ತಾನೇ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರಲು, ಕತಿ
ಪಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲದೂತರು ಬಂದು, ಅಂಗಮರ ಭಂಗಮಂ ಮಾಡಲು,
ತತ್ಪರವಾಸಿಗಳಾದ ರುದ್ರರು ಕಾಲದೂತರಂ ತರಿದು, ಯಮನಂ ಪರಿದು,
ಲಿಂಗ ನಿಧಾನಬಲದಿಂ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತ ಬಾಳುವ
ನಿತ್ಯ ಸುಖವನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಾ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಿ
ಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ

ಲಿಂಗ ಭಕ್ತರ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ.

೧೩ ತನುವಿನೊಳಗೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದುರ್
ಬೇರಿಟ್ಟು ನುಡಿದ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಲಿಂಗವೆಲ್ಲಿಯದೋ? ಲಿಂಗವಿ
ಲ್ಲಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ನೋಡಾ ಇದು
ಕಾರಣ ಭಿನ್ನ ಭಾವವೆಂದು ನಿನೊಳಡಗಿದನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಗುರುತಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೧೪ ದೇವಭಕ್ತರ ಬಗೆಯು ಬೇರೆಂದರೆ, ಭಕ್ತಿಯ ಬೀಜದ
ಅಂಕುರವೇ? ಸತಿಪತಿಯು ಬೇರಾದರೆ, ಪಿಂಡದಂಕುರವೇ? ಭೂಮಿ
ಬೀಜ ಬೇರಾದರೆ, ವೃಕ್ಷದಂಕುರವೇ? ಇದು ಕಾರಣ ದೇವಭಕ್ತರಲ್ಲಿ
ಬೇರೆಂಬ ಬಗೆಯದೆಂತ ಹೇಳಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ?

೧೫ ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ವೇದವಾಗಿ, ಮನಸ್ಥಲದ
ಲಿಂಗ ಮಹಾಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿ, ಮಹಾಸ್ಥಲವೇ ಎನ್ನ ಸಮಾಂಗ
ವೇದ್ಯವಾದ ಬಳಕೆ, ಇನ್ನು ಹಿನ್ನ ಭಾವಕ್ಕೆ ತರಹುಂಟಾ ಹೇಳಾ?
ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಬೆರಸ ಸಮಾಧಾತುವಾದ ಬಳಕೆ ಎರ
ಡೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ

೧೬ ಅಳವುತ್ರಳವುತ್ರ ಒ-ಲುವರ್ದದೆ ಕೊಂಗೆ ಬ-ಲುವದೇ?
ನಡೆವುತ್ರ ನಡೆವುತ್ರ ಒ-ಲುವರ್ದದ, ಒಪ್ಪ ಒಳಲುವದೇ? ಶ್ರಮವ
ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ಬ-ಲುವರ್ದದ, ಕೊಂಗೆ ಒಳಲುವದೇ? ನಿಜವ
ನರಿಯದ ಭಕ್ತ ಒ-ಲುವರ್ದದೆ, ಲಿಂಗ ಒಳಲುವದೇ? ಕೂಡಲಸಂ
ಗಮದೇವ ಅರಸರಿಯದ ಬಸವಣ್ಣ

ಲಿಂಗಾಯತ, ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ, ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತ

೧೭. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಯತವಾಯಿತ್ತು, ಮನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತ್ತು ಆಯತವಾದುದೇ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿ, ಸ್ವಾಯತವಾದುದೇ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ, ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ನಿಂದುದು ನಿಜಗುರುಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನೇ ತಾನಾಗಿ

೧೮ ಶ್ರೀಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗ ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನ ಲಿಂಗ ಆಯತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ಪ್ರಾಣನ ನಚ್ಚಿನಿಂದ ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ಉಭಯದ ನಚ್ಚಿನಿಂದ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಅರ್ಥ:- ಶಿಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಚಿತ್ತಲೆಯನೆ ಇಸ್ಯ ಲಿಂಗವಮಾಡಿ ಗುರು ಕರಸ್ತಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಕೂಟ್ಟಲ್ಲಿ ಗುರು ಕೂಟ್ಟದೇ ಲಿಂಗವೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಒಂದು, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆಯೇ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸ ಒಂದು ಇಂತು ಉಭಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಸ್ವಸ್ಥಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಿದ್ಧಿಯ ಭಾವದಿಂದ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿದ ಕೂಟವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೇ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯ-

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ.

೧೯ ಕೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವಾತನೆಂಬನು ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಾತನೆಂಬನು, ಚಿದಾಕಾರದಲ್ಲಿರುವಾತನೆಂಬನು, ಇವರಲ್ಲಿರಲ್ಲಿ ಇರುವಾತನೆಂಬನು ನಮ್ಮ ಕಿಲಿಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನು

೨೦ ಸ್ಥೂಲ ತನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನು, ಕಾರಣ ತನು ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮೇಲೆ ಭಾವಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣವೆಂಬ ಮಹವು ಆ ಮಹದ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕೊನೆದೋರುತಿರ್ದ ಜ್ಯೋತಿಯು ನಮ್ಮ ಕಾರಣರ ಸರ್ವಾಂಗದ ಖುಂಟು ನೋಡಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮವೇವಾ

೨೦ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಿಸಿ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿದೆ ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿಯಾಗಿ ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಳಗುವೆ ಎನ್ನು ಬಹುರಂಗದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಜ್ಯೋತಿ ನೀನೇ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನವ್ವಾ

೨೧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವ ನಿರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನಿರಿಸಿ ನೆನೆ ಸ್ತುತಿವು ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಆ ಲಿಂಗ ಸರ್ವ ಕರಣಂಗಳ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಕರಣಂಗಳು ಲಿಂಗ ಕರಣಂಗಳಾದ ಕಾರಣ, ಒಳಗೆ ಕರತಳಾ ಮೃಕದಂತೆ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಹೊರಿದನೆಂದು ಅರಿಯನು, ನಿಜ ಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು, ನೀವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ.

೨೨ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಲ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನ ರಿಯದೆ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಲುಸ್ತುತಿವರಲ್ಲಾ! ಒಳಗೆ ತೋಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ತೋರುವ ಚಿದಾಕಾಶ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಅವರಿತ್ತು ಒಲ್ಲರು? ಮಹಾನುಭಾವದಿಂದ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು, ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ತೋರುತ್ತಿದೆ! ಪುಳಿ ಹೆಳಿಹೆಸಂದದ, ನುಡಿಗೊಳಗಾಗದು ತಿಳಿದುನೋಡಲು ತಾನೆ ಸ್ತುತಿದ, ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ ಅದೇ ಪ್ರಾಣಮಯಲಿಂಗ, ತಾನೇ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು

೨೩ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂ ತೋರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ವಿಷದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಉದಿಸಿದ್ದದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಗುಣಕಾರರು ಈ ಭಾವವ ಭವಿಸಬಲ್ಲದ ಕೂಡಲಚನ್ನು ಸಂಗ ಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು

೨೪ ಅಗ್ನಿ ದಿವಸೆಂದರೆ ತಾ ಮೂ, ಕ ಪವ್ರಿದೆ ಕಾಪದಲ್ಲಿ ಡಗಿ ಸುಡದಿಷ್ಟ ಭವವನಂತದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಎಂದಂಜೆನೆಂದನಂಬಿಗ ಹೊಡೆಯ.

೨೫ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಅಂಗ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಗುಣೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯ ತವಾಯಿತ್ತು ಕಾರಣ

೨೬ ತನುವಿನಲ್ಲಿಸ್ದರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬರು ಅತ್ತನ ನೆನಪು ನಲ್ಲಿಸ್ದರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರು ಇಂತೀ ಭಯಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಉಭಯ ಲಿಂಗ ಉಂಟೆ? ಹೊರಗಣ ಅಸ್ತಿ ಚರ್ಮಕ್ಕೆ ಬೀರೊಂದು ಅಸುವ ಕಲ್ಪಿ ಸಬಹುದೇ? ಒಳಗಣ ಕರನು ಪುಷ್ಟಿ ಮಾಂಸಕ್ಕೆ ಬೀರೊಂದು ಅಸು

ವಿನ ಕಲೆಯುಂಟೇ? ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡಡೆ, ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟು. ಅದು ಅರ್ಜಿತನವಸ್ಪದೊಂದು ಸಾವಯವ, ಜೀತನವಸ್ಪದೊಂದು ನಿರವಯವ ಸಾವಯವ ನಿರವಯವದೊಳಗಾಗಿ ಕುರುಹಾದ ಭೇದ ಆ ಕಾಯದ ಒಳಹೊರಗಿನ ನೋವಿನ ಭೇದದಂತೆ ಉಪಯವನರಿದಾತ್ಮ ಒಂದೇಯಾಗಿ, ಕಾಯದ ಇಷ್ಟವೆಂದ, ಅತನ ಅರಿವೆಂದು ಎರಡೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಕುರುಹಿಲ್ಲ ಅದು ಏಕಮೇವ ಸ್ವರೂಪು, ಅದು ಚಿದ್ವನ ಸ್ವರೂಪು ಅದು ಘಟಮರದೊಳಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿಷ್ಠ ಬಯಲಿನ ಇರವಿನ ಪರಿಯಂತೆ ಎನ್ನಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವು ಅತ್ಯತಿಸ್ಪದ್ವಶಾಂಗುಲನಾಗಿಸ್ತನು

೨೮ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ವಿಭೇದಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕುಸುಮದ ಗಿಡುವಿಗೆ ವಾಸನೆಯುಂಟೇ, ಕುಸುಮಾಶ್ಲದೆ? ಅದು ಗಿಡುವಿಡಿದಾದ ಕುಸುಮವೆಂದರಿದು, ಗಿಡುವಿನ ಪಚ್ಚಗ ಕುಸುಮದ ನಲವು, ಸುಗಂಧದ ಬೆಳೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆ, ಕ್ರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧ ಶ್ರದ್ಧಗ ಪೂಜೆ, ಪೂಜೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ವಸ್ತು, ತನ್ಮಯವಾಗಿಪ್ಪದು ಇದು ತೋರ್ವ ಭಕ್ತಿಯ ಇರವು ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಇಮ್ಮಡಿ ನೀಕಕಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಕೂಡುವ ಕೂಟ

೨೯ ಆಯ್ಯ ಕಾಯ ಲಿಂಗವೋ? ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಷ್ಟ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೋ? ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೋ? ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾರಿಷ್ಟ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೋ? ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವೋ? ಜ್ಞಾನದ ಮೊನೆಯಲ್ಲಿ ಜ-ಗುವ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೋ? ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೆಂತಂದೆಯರು ನಿಮ್ಮ ಕಾಯದ ಕರಸ್ತಲವ ಸಾರಿದ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣದೊಳಗೆ ವೇಗ್ಯವಾದ ಪರಿಯನುಪದೇಶಿಸಿ ಕೃಪೆ ಮಾಡಾ ಪ್ರಭುವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

೩೦ ಸುಗುಣವೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಯ್ಯ ದುರ್ಗುಣವೇ ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿಯಯ್ಯ ಸುಗುಣ ನಿರ್ಗುಣವೆಂಬುಭಯವನತಿಗಳೆದು ಸುಖದುಃಖಾದಿಗಳ ಸಮಾನಗಂಡು, ಹಾಸ್ಯ, ವಿಸ್ಮಯ, ವಿರಹ, ಕರಣ ಹೇಸಿಕೆ ಇಂತೀ ಪ್ರಾಣದ ವಿಷಯ ಭ್ರಾಂತಿಗನತಿಗಳೆದು, ಪ್ರಾಣದ ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯವನಳೆದು, ಲಿಂಗದ ನೆನೆಹು ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿರಬಲ್ಲಡೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ತಲವೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನಗಳು.

ದೇಹದಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ

೩೧ ಇಷ್ಟ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಅನಾದಿರರಣನ ಆಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ನಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಮಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಾರ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ವಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದಯ್ಯ ವಿಶುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಯಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದಯ್ಯ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹಂಕಾರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪಶ್ಚಿಮ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಜನ ವಿಲ್ಲದ ಹಕಾರ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಲಿಸಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ

ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅನಾದಿ ರರಣನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಷ್ಟಿಂಧಮಯ ವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಇಂತಪ್ಪ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಚಿದ್ವನ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಮಾಣಿಸಿ ನೋಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅತ್ಯತಿಪ್ರದ್ವಶಾಂಗುಲನಾಗಿ ಫಲನು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

೩೨ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಕಟಿಮಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ, ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ, ಗೋಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ನಾಳಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮುಪ್ಪಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಆಚಾರಲಿಂಗದರಿವು ಗಂಧ, ಗುರುಲಿಂಗದರಿವು ರಸ, ಶಿವಲಿಂಗದರಿವು ಸ್ಪರ್ಶನ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದರಿವು ಶಬ್ದ, ಮಹಾಲಿಂಗದರಿವು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯವು ಇಂತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆರು ಸಾ ನಂಗಳಿರ್ಪವು

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ತತ್ವಗಳು.

೩೩ ಲಿಂಗವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದೊಡೆ ಅಂಗದೊಡನುಳಿಯಿತ್ತು ಅಂಗದೊಡನುಳವ ಲಿಂಗವ ಹಿಂಗಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಹಿಂಗದ ಪೂಜೆಯೆನರಿ ದೊಡೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆನಿಸುವನು

೩೪ ಪೂಜಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಫಲದಾಯಕ ಕಂಡಯ್ಯಾ ಸಹಜ ಸಂಬಂಧದರಿವು ಹುಟ್ಟಿದನ್ನಕ್ಕರ ಎರಡನಿಸುವುದು ಗಮನ ನಿರ್ಗಮನ ವಾಗಿ ಅಶಿ ಅಮಿಷವಳಿಯದನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಹುದೋ? ಘಟದೊಳಗೆ ದಿಟವಾಗಿದ್ ಪಂಚಭೂತದ ಹುಗಳಿದಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಮುಟ್ಟಬಾರದು

೩೫ ಮಾತುಕಲಿತು ಮಂಡೆಯ ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡಡೇನು, ವೇಷ ಲಾಂಛನ ಉದರಪೋಷಕನಲ್ಲದೆ? ಶಿವಾನುಭಾವದ ಸುವಿಚಾರದ ಸುಯಿ ಧಾನದ ಹೊಲಬನರಿಯರು ಅರುಹು ಅಚಾರ ಏಕವಾದುದೇ ಇಷ್ಟ ಅಚಾರ ಹೀನವಾದುದರಿಂದೆ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರಾದಿ ಭಜನೆ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಅದು ಸೀಮೆಯ ಕಲ್ಲು ಅನ್ಯರ ಬೋಧಿಸಿ ತಂದುದರವ ಹೊರಿದ ವೇಷಡಂಭಕ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರ ಮೆಚ್ಚುವರೇ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ?

೩೬ ಶಿವಶಿವಾ, ಶಿವಶಿವಾ, ಶಿವಶಿವಾ, ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಶಿವನಾಗಿ ಶಿವನ ಪೂಜಿಸು ಮನವೇ ಹರಹರಾ, ಹರಹರಾ, ಹರಹರಾ, ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಹರನಾಗಿ ಪುರಹರನ ಪೂಜಿಸು ಮನವೇ ಲಿಂಗವೇ, ಲಿಂಗವೇ, ಎಂದೊಮ್ಮೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ, ಲಿಂಗವಾಗು ಮನವೇ

೩೭ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಾಡಬೇಕು ಮನ ಒಲಿದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ನೋಡಬೇಕು, ನೋಡಬೇಕು ಮನ ಒಲಿದು ಲಿಂಗಸಂಭ್ರಮವ ಹಾಡ ಬೇಕು, ಹಾಡಬೇಕು ಮನ ಒಲಿದು ಲಿಂಗಸ್ತೋತ್ರವ ಕೂಡಬೇಕು, ಕೂಡ ಬೇಕು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಎನ್ನು ಗುರು ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಆಡಿಯಲ್ಲಿ.

೩೮ ಶರಣನ ಪೂಜೆಯದು ಮರಣದ ಕೇಡು ನೋಡಿರಯ್ಯ ಶರಣನ ಪೂಜೆಯದು ಶಿವನ ಕರುಣಾರಸ ನೋಡಿರಯ್ಯ ಶರಣನ ಪೂಜೆಯದು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನ ಪೂಜೆ ನೋಡಿರಯ್ಯ?

೩೯ ನಾ ಮಾಡಿದ ಪೂಜಾ ಫಲ ಅಂತಿಂತ್ಲ ಬಾಣ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಬಾಗಿಲ ಕಾಯ್ತೆಲ್ಲ ಹೋಯಿತ್ತು ಮಯೂರ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ವಿದ್ಯಾದಾನದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ಹನುಮಂತ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ವಜ್ರದೇಹದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತ್ತು ನಾ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ತೀರದೆ ನಿಂದಿತ್ತು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪೦ ಒಲಿದು ಮೋಕ್ಷವ ಕೊಡಲಿ ಕೊಡದೆ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಮಾಡಲಿ ಬಿಡ ಬಿಡೆನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೂಜೆಯ ಬಿಡೆ ಬಿಡೆನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ದಾಸೋಹವ ಅದರ ಮಾನಾಪಮಾನವು ನಿಮ್ಮದು ನೋಡಯ್ಯ, ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಪರಮಪವಿತ್ರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ

೪೧ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪೂಜಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೋಗಾಗುವುದ ಬಲ್ಲೆ ರುದ್ರನ ಪೂಜಿಸಿ ಲಯಕ್ಕೋಗಾಗುವುದ ಬಲ್ಲೆ ನಮ್ಮಿಷ್ಟಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯ ಪೂಜಿಸಿ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಸರ್ವವೂವುದ ಒಲ್ಲೆ ನೋಡಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪೨ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಲಿಂಗದ ಕರುಣ ಪಡೆಯಿರೆಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ, ನೀ ನಾ ಲಿಂಗಾಗೆಂದು ಹೇಳುವರಿಲ್ಲ, ನೋಡಯ್ಯ ಲಿಂಗ ನೀನೆಂದು ಹೇಳುವರಲ್ಲದ ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ ಹೇಳುವರಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ ಹೇಳುವರಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ತಾನಾದವರಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಲಿಂಗ ತಾವಾದವರು ಇಹರಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ಶಬ್ದ ಮುಗ್ಧವಾದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಯ್ಯ

೪೩ ಕೆಲವರು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಪಡೆದರು ಗತಿಯ ಕೆಲವರು ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಪಡೆದರು ಮೃತಿಯ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧನ ಪೂಜಿಸಿ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲವನ ಜ್ಯೋತಿಯ

೪೪ ನೋಡುವರುಳ್ಳರೆ ಮುಡುವೆ ದೇಹಾರವ ಎನಗೊಂದು ನಿಜವಿಲ್ಲ ಎನಗೊಂದು ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಲಿಂಗವ ತೋರಿ ಉದರವ ಹೊಲೆವ ಭಂಗಗಾರ ನಾನು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಪೂಜೆ.

೪೫ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವುದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವುದು, ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯಾವುದು, ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಯ್ಯ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಅದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಆ ಲಿಂಗವ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿವ ನಿಷ್ಕಲ ಬ್ರಹ್ಮವನು ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿವ ಲಿಂಗದ ಗೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ನೆರೆಪುದೀಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಮನಸ್ಸು ತಲ್ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾಗಿ ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚು ಆಚ್ಚಿತ್ತಿ ಅಗಲದಿಪ್ಪುದೀಗ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಇವು ಮೂರು ಲಿಂಗದ ಆರ್ಚನೆ, ಮೂರು ಲಿಂಗದ ಉಪಚಾರ, ಶಿವಾರ್ಚಕರಾದ ವೀರಶೈವರುಗಳು ಮಾಡುವ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಮವು, ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೪೬ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧದ ಭೇದವನರಿಯದ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಘಂಧಿಗಳೆಂದು ಅಂದಚಂದವಾಗಿ ನುಡಿದುಕೊಂಬ ಕ್ರಿಯಾಭ್ರಾಂತರು ನೀವು ಕೇಳಿರಿ, ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧದ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ನಿರ್ಣಯವ ಹೊರಗಣ ಹೊವನೇ ತಂದು ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗಮಂ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ತನುವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು, ಹೊರಗಣ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣು ಪಟ್ಟಿಮಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಡೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಒಳಗಣ ಹೂವ ತಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಲಿಂಗಮಂ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಮನವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಉಪಾವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಒಳಗಣ ಅಂತಃಕರಣಂಗಳ ಸುಟ್ಟುವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಮನೋಮಧ್ಯದೊಳಗಿಪ್ಪ ಪ್ರಭಾವ ಪುಷ್ಪವನೇ ತಂದು ಕಾರಣ ತನುವಿನ ಮೇಲಿಪ್ಪ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಮಂ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ದೈನ್ಯಂ ಬಟ್ಟು ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಮದೇ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಲಿಂಗಾಂಗದ ಸಾಧಕತ್ವಮಂ ಶಿವರಾತ್ರೆಯ ಸಂಕಣ್ಣಂಗೊಲಿದಂತೆ ಎನಗೊಲಿದು ಕರುಣಿಸಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪೭ ಎನ್ನಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಮಂತ್ರ ಕೂಡಿವರಿದ ಭೇದವ ನಿನೊಡನೆ ವರೆ ಇಲ್ಲವೆ ಆಡುತಿವ್ವನಯ್ಯ ಒಜೆಯನೇ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ

ಲೋಕೋಪಚಾರವಿಡಿದು ಜಿಹ್ವಾಲಂಪಟಿತನ ಉಡುಗದು ಸುಖಮುಖಕ್ಕೆ ಎನ್ನು ಮನ ಅಕುತ್ ನಗುತ್ತ ಇದ್ದ ಬಳಿಕ ಎನಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದೋ? ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗುಳ್ಳ ಕಡೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ದುರ್ವಿಕಾರ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುವ ಜೀವಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದೋ? ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕೂಡಿ, ವೈಮ ರಿವಿರೆ ಕನಸಿನ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕೂಡಿ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಆನಂದಿಸುವ ಕಾಮವಿಕಾರಿಗೆ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಎಲ್ಲಿಯದೋ? ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದುರ್ಗುಣಂಗಳ ನಾನು ಮರೆಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಶರಣರ ವಚನಗಳ, ಹಾಡಿದ ಗೀತಂಗಳ, ಬೆಳಗಿನ ಸಿರಿಯ, ಕಂಡು ನಾಯಿ ಹರುಷಂಗಳೊಂಡು ಬೋಗದಂತಾಯಿತ್ತು ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ನೀ ಎನ್ನು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಬಂದಿಹೆ ಎಂಬ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಉಬ್ಬಿಕೊಬ್ಬಿ ಅಹಂಕರಿಸಿ ಹಾಡಿದೆ ನಲ್ಲದೆ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ನಡದಂತೆ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ ಎನ್ನು ಮನದ ಕಾಳಕೆಯಂ ಕರುಣದಿಂದೆ ಕಳೆದು ಅವಸ್ಥಾ ತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಿ ಅಗಲದಂತೆ ಎನ್ನು ಪರಮ ಕಾಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಯ್ಯ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ.

೪೮ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸದಾ ಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಶಿವಶರಣರು ನುಡಿಪುತ್ತಿರ್ಪರು ಆ ಸಂಧಾನದ ಹೂಲಬ ನಾನರಿಯೆ ಎನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೇವೆನೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಂ ಬಿ ಕರಗುತ್ತಿವೆ ಮನವೇ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಧಾನವೇ ಕರಕಮಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಸಂಧಾನವೇ ಎಂಟಿಸಳನ ಚೌದಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಂಗಳಸದಂತೆ ಧ್ವಂಸನೆ ಹೊಳೆಪ್ಪತ್ತಿದೆ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಧಾನವೇ ಮುಪ್ಪುರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರತ್ನ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಕೂಡಿವರಿದು ಉರಿವುತ್ತಿದ ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಧಾನವೇ ಪಂಚಪತ್ರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಂಗಳ ಲತೆಯಂತೆ ಬೀದಿವರಿದು ಬೀಗುಬೀರುತ್ತಿದೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಬೀಗೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂಧಾನವಾಗಿ ಒಕ್ಕುತ್ತಿರ್ಪರು ಇದನೆ ಕಣ್ತುಂಬಿ ನೋಡಾ ಇದನೆ ಮನ ದಣಿಸಂತೆ ಹುತು ಇದನೆ ಅಪ್ಪಿ ಅಗಲ ದಿಪ್ತದೇ ನಿಜಮುಕ್ತಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಸ್ತದ ಸೀನಂಬಬೇಡ ಗುರುಕೊಟ್ಟ ಸಂಧಾನಮಂ ಮರೆದು ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಲಕ್ಷ್ಮೀರರ ಸಂಧಾನವೆಲ್ಲ ಭವಸಂಧಾನವಯ್ಯ, ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ

೪೯ ಕಾಯದ ಕರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾಯಿತ್ತು ಮನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತರಹರವಾದ ಮತ್ತೆ ಮನದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು ಮನದ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗವ ಭಾವ ಭಾವಿಸಿ ಭಾವ ಒಲಿದಲ್ಲಿ ಭಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿದಿತ್ತಾಗಿ ಭಾವ ಬಯಲಾಗಿ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತು, ನಿಜ ಗುರುಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಂಗೆ.

೫೦ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಶಿವಭಕ್ತರಧಿಕರೆಂಬ ಕಾರಣವೇನಯ್ಯಾ? ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮೂರು ವೇಳೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಗೊಮ್ಮೆ ಲಿಂಗತ್ರಯ ಪೂಜೆ, ಪೂಜೆಗೊಮ್ಮೆ ಮಹಾಪ್ರಣಮಂಗಳ ಜಪ, ಜಪಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಿಜ ಧ್ಯಾನ, ಧ್ಯಾನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಚಿತ್ತಿನ ಲಯ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಾ

೫೧ ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿಯಳಿದಡೇನು? ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ, ಅಷ್ಟ ಮಹಾಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳಿಡೇನು? ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ, ತನು ಒಯಲಾಗಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಸ್ಥನಾಗಿ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿದ್ದಡೇನು? ಭಕ್ತನಪ್ಪನೆ? ಅಲ್ಲ, ಗಿಡಗಳ ತಿಂದ ಬಳಕ ಹಸಿವು ತೃಪ್ತಿಯೊರದು. ಯೋಗವಂಗವಾದ ಬಳಕ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರ ಬಿಡದು ಅಘೋರ ತಪವ ಮಾಡಿದ ಬಳಕ ಮಹಾ ಸಿದ್ಧಿಗಳು ಬಿಡವು ಒಂದೊಂದರಿಂದೊಂದು ಸಿದ್ಧಿ ಅಂಗ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಲಿಂಗ ಮೂರರಲ್ಲಿ ವಸ್ತುತ್ರಯವ ಪೂಜಿಸಿ, ತತ್ಪ್ರಸಾದ ಗ್ರಾಹಕ ಭಕ್ತನಲ್ಲದೆ ಬಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಿಗೆ ಭಕ್ತನೆನ್ನಬಹುದೇನಯ್ಯ ಕಪಿಲ ಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೫೨ ಅಕಾರವದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಉಕಾರವದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಮಕಾರವದು ಭಾವಲಿಂಗ ಭಕ್ತಂಗಾಗಲಿ, ಷಡ್ವಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮಿಯಾದ ವಂಗೆ ಆಗಲಿ, ಲಿಂಗತ್ರಯ ಪೂಜೆಯೇ ಬೇಕು ಲಿಂಗತ್ರಯ ಪೂಜೆಯ ರಿತು ಮಾಡದವರ ಮನದೆರೆದು ಮಾತಾಡೆಯಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವೇ

೫೩. ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯದು ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದವಾಯಿತ್ತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯದು ಅಖಂಡ ಚಿದೈಶ್ವರ್ಯಪ್ರದವಾಯಿತ್ತು ಭಾವ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯದು ನಿರ್ಭಾವ ನಿಜಾನಂದ ವಸ್ತು ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತು ಕೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ.

೫೪ ದೇಹವೇ ದೇಗುಲ, ಕಾಲೇ ಕಂಠ, ಶಿರಸ್ಸೇ ಶಿಖರ ನೋಡಾ. ಸೃದಯಕಮಲ ಕರ್ಣಕವಾಸವೇ ಸಿಂಹಾಸನ ಮಹಾಘನ ಪರತತ್ತ್ವ ಎಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಪರಮಾನಂದಾಮೃತ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಮಹಾದಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿ ಪರಮ ಪರಿಣಾಮ ವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವ ಗಡಗಡಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಸಂಬಂಧವಾದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನು ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೫೫ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂದರಿದು ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲಾಗಿ ಷಟ್ಪ್ರಕಾರವಸ್ತು ಲಿಂಗವು ಕ್ರಮತಪ್ಪದ ಸಾಧ್ಯವಸ್ತುವು ಸಂಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪವಿಲ್ಲದೆ ಹೀಗೆಂದರಿಯಲು ಆ ಪ್ರಾಣದ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಪ್ರಭೆಯೋಗೆ ಓಲಾಡುತ್ತಿರ್ಪುದಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೫೬ ನಮ್ಮ ಶರಣ ಅಂತರಂಗದ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಂ ನೋಡಲು, ಆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಒಂದೆರಡಾಯಿತ್ತು ಎರಡು ಮೂರಾಯಿತ್ತು ಮೂರಾರಾಯಿತ್ತು ಆರು ಒಂಬತ್ತಾಯಿತ್ತು ಒಂಟತ್ತು ಹದಿನೆಂಟಾಯಿತ್ತು ಹದಿನೆಂಟು ಮೂವತ್ತಾರಾಯಿತ್ತು ಆ ಮೂವತ್ತಾರೇ ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರಾಯಿತ್ತು ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರೇ ಸಾವಿರದ ಏಳುನೂರು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಆಯಿತ್ತು ಆ ಲಿಂಗಂಗಳೇ ಶರಣನ ರೋಮದ ಕುಳಿಯಲ್ಲಿ ನಂದು ಸರ್ವಂಗ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಆ ಲಿಂಗ ಶರಣಂಗೆ ಜೈತನ್ಯವಾಯಿತ್ತು ಆ ಶರಣನೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೈತನ್ಯವಾಗಲು ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಸತಿ ಎಂಬೆರಡು ಅಳಿದು ಒಬ್ಬ ಶರಣನೇ ಉಳಿಯಲು ಆ ಶರಣನ ಪಾದೋದಕವೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಭಿಷೇಕವಾಯಿತ್ತು ಆ ಶರಣನ ಪಾದಕ್ಕರ್ಪಿಸಿದ ಕುಸುಮವೇ ಪ್ರಸಾದ ಪುಷ್ಪವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಶರಣನ ಪಾದಕ್ಕರ್ಪಿಸಿದ ಗುಘಾಕ್ಷತೆಯೇ ತಾಂಬೂಲವೇ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಗಳಾದವು ಆ ಶರಣನ ಪಾದಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾರನಾಗಿ ಧೂಪದೀಪಂಗಳೇ ಲಿಂಗ ದ್ರವ್ಯಗಳಾಗಿ ಆ ಶರಣನ ಪಾದ ಪೂಜಾದ್ರವ್ಯವೇ ಲಿಂಗ ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಸತಿ ಎಂಬ

ನ್ಯಾಯ ಹಿಂದಾಯಿತ್ತು ಲಿಂಗ ಹಿರಿದು ಅಂಗ ಕಿರಿದು ಎಂಬ ನ್ಯಾಯ ಇಲ್ಲದೇಹೋಯಿತ್ತು ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ, ದೀಪದಿಂದ ದೀಪ ಹುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅವ ಅವ ದೀಪ ಮೊದಲೆಂಬುದು ಕಾಣದಂತೆ, ಸರ್ಪ ಕಟ್ಟಿದ ವ ನುಷ್ಯನ ಅಂಗ ವಿಷ ಒಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಕುರುಹಿಡಬಾರದಂತೆ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣನಾದ ಶರಣನು ಶರಣ ಪ್ರಾಣವಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭೇದ ವಿಲ್ಲ ಹರಗುರು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಶರಣ ಲಿಂಗದಾಚರಣೆ ಇಂತಿಹುದು ಈ ಶರಣ ಲಿಂಗ ದೂಷಣೆಯ ಮಾಡುವ ದ್ರೋಹಿಗಳಿಗೆ ನಾಯಕನರಕ ತಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೫೭. ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳಂ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಆ ಲಿಂಗವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೫೮ ಉದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕಂಗೈವಡೆ ಒದವಿದವು ನೋಡಾ ನಿನ್ನುತ್ತಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅರುವತ್ತಂಟು ಕೋಟಿ ನದಿಗಳು ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸುವಡೆ ಚಂದ್ರಕಲಾ ಪ್ರಕಾರ ಉಂಟು ನೋಡಾ ಜಟಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನೀರಾ ಜನವೆತ್ತುವಡೆ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಾಗ್ನಿ ನೇತ್ರ ನೋಡಾ ಸ್ತೋತ್ರವ ಮಾಡುವಡೆ, ವೇದಂಗಳು ಹೊಗಳಿ ಹೂಗಳಿ ಮೂಗುವಟ್ಟಿವು ನೋಡಾ ನಿನ್ನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಟ್ಯವನಾಡುವಡೆ ಅಮರದವು ನೋಡಾ ಅಜಾಂಡಗಳು ನಿನ್ನ ಪಾದ ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಚಾಮರ ಬೀಸುವಡೆ ನೋಡಾ ಹೆನ್ನೊಂದು ಕೋಟಿ ರುದ್ರಕನ್ನಿಕಯರ ಕೈತಾಳ ಧ್ವನಿಯು ಚಂದನವ ಧರಿಸುವಡೆ ನೋಡಾ, ಮಲಯಾಚಲ ನಿವಾಸಿ ವಸ್ತ್ರವ ಧರಿಸುವಡೆ ನೋಡಾ, ವ್ಯಾಘ್ರಾಸುರ ಗಜಾಸುರ ಚರ್ಮವಾಸಿ ಭಸ್ಮವ ಧರಿಸುವಡೆ ನೋಡಾ ಕಾಮನ ರುದ್ರ ಭಸ್ಮ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷತೆಯ ಧರಿಸುವಡೆ ನೋಡಾ ಅಜಾಂಡಂಗಳ ದಾಟಿದ ಮಸ್ತಕ ಅಂತಸ್ತು ವಿಗ್ರಹವ ಪೂಜಿಸುವಡೆನ್ನವೇ? ಶರಣನಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಕೈಕೊಂಡು ಪೂಜಾಪ್ರೀತನಾಗಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿಂಹಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೫೯ ಕಾಯವೇ ಪೀಠಿಕೆ, ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿರಲು, ಬೇರೆ ಮತ್ತೆ ಕುರುಹು ಏಕಯ್ಯ? ಕುರುಹುವಿಡಿದು ಕೂಡುವ ನಿರವಯ

ಉಂಟೇ ಜಗದೊಂಗೆ? ನಷ್ಟವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ವೃಷ್ಟವ ಕಂಡಿ
ಹೆನೆಂದರೆ ಕಪಲಿಸ್ಥವನ್ನಿನಾಥಯ್ಯನು ಸಾಧ್ಯವಹ ಪರಿಯ ಹೇಳಾ
ಪ್ರಭುವೇ?

೬೦ ಅಂಗವ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಬಳಿಕ, ಸರ್ವಾಂಗ
ದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ವಿಕಾರವಳಿದಿರಬಹು ಆ ಅಂಗವ ಸೋಂಕಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ತ್ರಿಕರಣ ರುದ್ಧವಾದುದೇ ಸ್ವಾ ರಿಸಧಾರ ಈ ತ್ರಿವಿಧವ ಮುಟ್ಟಿ
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕ್ರಮ
ವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಿಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

ಭಾವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ

೬೧ ಹೊತ್ತಿನ ಎದ್ದು, ಹೂ ಪತ್ರೆಯ ಕೂಯಿತಂದು, ಹೊರ
ಉಪಚಾರವ ಮಾಡುವುದಲ್ಲ ಒರಿಯ ಭಾವದ ಬ-ಲಕೆ ನೋಡು ಅಳ
ಲಿಸದ ಒ-ಲಸದ ಆಯಾಸಂಪದದ ಬ-ಗಣ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಂಗಿನ
ಕಳೆಯ ಕಮಲವ ಪುಷ್ಪಬಲ್ಲ ರರಣಂಗೆ ಬೆ ಗಾಗಿ ಎದ್ದು ಪೂಜೆ
ಸುವೆನೆಂಬ ಕ-ವಳವಂದೇನು ಹುಳು ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧ
ಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ?

೬೨ ಕಾಯದ ವೇಲಿಗ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ದೇವರ ಸೂಪಯ ಮಾಡಿ,
ಕಾಯವಾದ ದಾವತು ಭೋಗವನಯ್ಯುವೆಂಬ ಗುಲಿರ ಎನಗೊಪ್ಪಿ
ತೋರದಿರಯ್ಯಾ ಕಾಯವನು ಜೀವವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರಿಸಬಲ್ಲರೆ ಮಹಾ
ದೇವನಂದು ಜೇರುಂಟೇ? ಆ ಮುಖೇಶ್ವರಂಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು
ಕಾಣಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೬೩ ಉದ್ಭು ಉದಕವ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ, ಮುಕ್ಕಲು ಸಾರಿಯ ಬಿರಿ
ಸಿದಂತ, ಕರ್ಪುರ ಅಗ್ನಿಯ ಬೆರಿಸಿದಂತೆ, ಮನ ಲಿಂಗದಲಿ ಲೀಯ್ಯ
ವಾಗಿಹುದು ಭಾವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ನೋಡು, ಅಪ್ರಸಾದ ಕೂಡಲಸಂಗಮ
ದೇವಾ

೬೪ ಭಾವಲಿಂಗದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಧ್ಯಾನಿಸ ಹೋದರೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಭಾವಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು ಭಾವಲಿಂಗದಿಂದ ತ್ರಿವಿಧವನಂದಿ ಹೆನೆಂದರೆ, ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದನು, ಎನ್ನು ಗುರು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನು ಕಾಣಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶಾ

ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಪೂಜೆ

೬೫ ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧಾರಣಾಲಂಕಾರವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಸೂಜಾವಿಧಾನವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೃಪ್ತವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ, ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೃಪ್ತವಾದ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಬಹು ಸೂಜಾಕ್ರಮವ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ, ಮಾನಸ ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಧ್ಯಾನಾರೂಢವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ ಮನೋರ್ಲಯವೇ ಭಾವಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ, ಸುದ್ಧಾನವೇ ಭಾವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ, ಪರಿಸಾಮವೇ ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪೂಜೆ

ಷಡ್ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ.

೬೬ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗವೇನಿ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾತ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವನು ಅರಿಯ ಬೇಕಯ್ಯ ಆ ಜ್ಞಾನವೇ ಆರು ತೆರನಾಗಿವೆಂದು ಅವು ಅವವೆಂದೂಡೆ, ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಎಂದು ಆರು ತೆರನಾಗಿವೆಂದು ಈ ಷಡ್ವಿಧ ವ್ರತವನಂದಿ ಅಚರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತುಂಟಯ್ಯ ಎಂದೂಡೆ,

ಆಧಾರ ಚಕ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೆಸಳ ಕಮಲದ ವ, ರ, ಷ, ಸ, ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಬೀಜಾಕ್ಷರದ ಸ್ಪರ್ಶದ ತತ್ತ್ವ, ಕಂಪನದ ಸಲೆಯ

ನರಿಯಬೇಕಯ್ಯ ಸ್ವಾಧೀಪ್ತಾನ ಚಕ್ರವ ಅರಿಸಳ ಕಮಲವ ಬ, ಭ, ಮ, ಯ, ರ ಲ ಎಂಬ ಆರು ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಯುಕ್ತವಾದ ಅಸ್ತು ತತ್ವದ ನೀಲ ವರ್ಣದ ನೆಲೆಯನರಿಯಬೇಕಯ್ಯ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿಸು ಕಮಲವ ಡ, ಘ, ಣ, ತ, ಧ, ದ, ಧ, ನ, ಪ, ಫ, ಎಂಬ ಹತ್ತು ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಸ್ವಾಯತವಸ್ತು ಅಗ್ನಿ ತತ್ವವದು ಕುಂಕುಮ ವರ್ಣದ ನೆಲೆಯನರಿಯಬೇಕಯ್ಯ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನಳ ಕಮಲವ ಕ, ಖ, ಗ, ಘ, ಙ, ಚ, ಭ, ಜ, ಝ, ಞ, ಟ, ಠ, ಎಂಬ ಹನ್ನೆರಡಕ್ಷರಯುಕ್ತವಾಗಿತ್ತು ನಾಯು ತತ್ವದ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣದ ನೆಲೆಯನರಿಯಬೇಕಯ್ಯ ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರಿಸಳ ಕಮಲವ ಅ, ಆ, ಇ, ಈ, ಉ, ಊ, ಋ, ೠ, ಯೂ, ಋ, ೠ, ಏ, ಐ, ಓ, ಔ, ಎಂಬ ಹದಿನಾರಕ್ಷರ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿತ್ತು ಆಕಾಶ ತತ್ವದ ಸ್ಫಟಿಕ ವರ್ಣದ ನೆಲೆಯನರಿಯಬೇಕಯ್ಯ ಅಬ್ಜಾ ಚಕ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡನು ಕಮಲವ ಹಂ ಸ ಎಂಬೆರಡು ಬೀಜಾಕ್ಷರಯುಕ್ತವಾಗಿರ್ತು ಅತ್ರತತ್ವದ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವರ್ಣದ ನೆಲೆಯನರಿಯ ಬೇಕಯ್ಯ ಇಪ್ಪತ್ತಿಕ್ಷ ಮೂಗು ತರುವನಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಸಿ ರಿಸ ಮೂ ಸುಸರ ಬೀಜಾಕ್ಷರ ಸರ್ವತೋ ಮುಖವಾಗಿರ್ತು ಛೇದವ ಹೇಳಿಸು,

ಆಧಾರಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕಿಸು ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಚಾರಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾಧೀಪ್ತಾನ ಚಕ್ರವ ಅರಿಸಳ ಕಮಲಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸು ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲವಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಹನ್ನೆರಡಿಸು ಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜ ಗಮಲಿಂಗವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದ ಹದಿನಾರನಳ ಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊ ಳಿಸಿ, ಅಬ್ಜಾಚಕ್ರದ ಎರಡನು ಕಮಲದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹ ಲಿಂಗವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ,

ಛಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಚಾರಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಚಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ತ್ವಕ್ತೆಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಶ್ರೀತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ವ ಹಾಲಿಂಗವ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ, ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿರ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ

ಲಿಂಗವು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವಾಗಲು, ಅಂಗಸಂಗಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗ ಸಂಗಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗದೃಕ್ಕೇ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರಬೇಕೆಂದು, ಲಿಂಗ ಪ್ರಭಿಯೊಳಗೆ ಶಿವಶಿವ ಎನುತಿರ್ಪನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೀ ಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ.

ನವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ.

೬೭ ನವನಾಳವ ಬಲಿದು ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿದು ಭವದ ದುಃಖದಿಂದ ನವಲಿಂಗವ ನೋಡಿ ಪೂಜಿಸಿ ಕೂಡುವ ಭೇದವೆಂ ತೆಂದೂಡೆ,

ಆಚಾರಲಿಂಗ

ಅಧಾರ ಚಕ್ರವೆಂಬ ರಂಗಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಿವ ನಂದ ಜಲ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ಪೃಥ್ವಿನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ ಚಿತ್ರ ಸುಚಿತ್ರವಾದ ಅಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಹ ಚತು ರ್ವರ್ಣಂಗಳನೆ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆ ಎಂಬ ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಸದ್ವಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪೀತವರ್ಣವನೇ ಕರ್ಮರದ ಜ್ಯೋತಿ ಯಿಂದ ಬೆಂಕಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಜಾಗ್ರದವಸ್ಥ ಎಂಬ ನರ್ವಿನ ವಸ್ತ್ರವ ಹೂದಿಸಿ, ಸುಕಾಮವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೂಡಿಸಿ, ಸುಗಂಧವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನ ರ್ಪಿಸಿ, ಶ್ರದ್ಧ ಎಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು, ಇಂತು ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಯಂತ ಬೆಳಗುವ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಲು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಸಂತೋಷಬಟ್ಟು ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ನಿಮಾಲ್ಯವ ಮಾಡದ ಹಿಂ, ನಾಂ ನಾಂ ನಾಂ ನಾಂ ನಾಂ ಎಂಬ ನವರ ವದ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವನೇ ಕೂಡಿ ಎರಡೆಂದು,

ಗುರುಲಿಂಗ

ಆ ಲಿಂಗದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಾಧಿಪಾನವೆಂಬ ರಂಗ ಮಂಟ ಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ಅಶ್ವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ ಸುಬು

ದ್ವಿಯಾದವತ್ತೆಯನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಹ ಪಡುವಳಿಗಳನ್ನೇ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯ
ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ವಾಸನೆಯ ಧೂಪಮಂ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ
ನೀಲವರ್ಣವನ್ನೇ ಕರ್ಪೂರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಸ್ವಪ್ನಾ
ವಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ ನಿಶ್ಯೋದವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ,
ಸುರುಚಿ ಎಂಬ ನೈವೇದ್ಯವರ್ಪಿಸಿ, ನೈವೇದ್ಯ ಎಂಬ ತಾಂಬೂಲವನ
ರ್ಪಿಸಿ, ಇಂತೀ ಗುರುಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು,
ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಿಯಂತೆ ಬಿಳಿಗುವ ಗುರುಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳು
ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಂತೂಷಂಗೆಂಡು ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಸೂಚ
ನಿವಾರ್ತವ ಮಾಡದ, ಹಿಂ, ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ
ಮಾಂ ಎಂಬ ಮಹಾರ ಪಡ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಗುರು
ಲಿಂಗವನ್ನು ಕೂಡಿ ಎರಡಾದು,

ಶಿವಲಿಂಗ

ಆ ಲಿಂಗದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮಣಿರೂರಕ ಚಕ್ರ ರಂಗ
ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರ್ದ ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಮಾನಂದವೆಂಬ
ಮಜ್ಜನಕ್ಕಿರದು ಅಗ್ನಿ ಸಿಂಹತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧಪ ಧೂಪ ಅರಂಕಾರವೆಂಬ
ಅಕ್ಷತಯನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಹ ಶರವಳಿಗಳನ್ನೇ ಪುಷ್ಪಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಹ
ಕಮಲ ಸದ್ವಾಸನೆಯ ಧೂಪಮಂ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ವರ್ಣವೇ
ಕರ್ಪೂರ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಸ್ವಪ್ನಾ ವಸ್ತ್ರ ಎಂಬ
ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ನಿಶ್ಯೋದವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ ಸುರುರು
ಎಂಬ ನೈವೇದ್ಯವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸಾವಧಾನವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವ
ನಿತ್ತ, ಶಿವಲಿಂಗದಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಿ
ಯಂತೆ ಬಿಳಿಗುವ ಶಿವಲಿಂಗದ ಕಂಗೆ ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಿ
ಸಂತೂಷಂಗೆಂಡು ಶಿವಲಿಂಗ ಸೂಚನಿವಾರ್ತವ ಮಾಡದ ಹಿಂ,
ಹಿಂ ಹಿಂ ಹಿಂ ಹಿಂ ಹಿಂ ಹಿಂ ಎಂಬ ಮಹಾರ ಪಡ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳ
ಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಕೂಡಿ ಎರಡಾದು,

ಜಂಗಮಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರ್ದ ಆ ಜಂಗಮ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಎಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕಿರದು, ಪೂರ್ವ ಸಿಂಹತ್ತಿಯಾದ

ಗ ಧವ ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ವ್ಯಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ
ಮಾಂಜಿಷ್ಠ ವರ್ಣವೇಕರ್ಮರದ ಜ್ಯೋತಿಯೆಂದು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ತೂರ್ಯಾ
ವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ವಸ್ತ್ರವಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ನಿರ್ಮೋದವೆಂಬ ಅಭರಣವ
ತೊಡಿಸಿ ಸುಸ್ಪರ್ಶನವಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ ಅನುಭವವೆಂಬ ತಾಂಬೂ
ಲವನಿತ್ತು, ಇಂತು ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿ
ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳ
ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಂಗೊಂಡು, ಆ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗದ
ಪೂಜೆಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ ಮಾಡದೆ ಓಂ, ವಾಂ ವಾಂ ವಾಂ ವಾಂ ವಾಂ
ವಾಂ ಎಂಬ ವಕಾರ ಪದ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಜಂಗಮ
ಲಿಂಗವನ್ನೇ ಕೂಡಿ ಎರಡಳಿದು,

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಚಕ್ರವೆಂಬ ರಂಗಮಂಟ
ಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರ್ದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಮೆ ಎಂಬ ಜಲದಿಂದ
ಮಜ್ಜನಕ್ಕರದು, ಗಗನ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಜ್ವಾನ ಸುಜ್ವಾ
ನವಾದ ಅಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಹ ಪೂರ್ವದಲಿಂಗವನೆ ಪ್ರವೃದ್ಧ ಮಾಲೆಯ
ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ವ್ಯಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕೃಷ್ಣವ
ರ್ಣವೇ ಕರ್ಮರದ ಜ್ಯೋತಿಯು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ತೂರ್ಯಾತೀತಾವಸ್ಥೆ
ಎಂಬ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವ, ಧರಿಸಿ, ನಿರ್ಮೋದವೆಂಬ ಅಭರಣವನಿಟ್ಟು ಸುರ
ಬ್ಧವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ ಅನಂದವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು ಇಂತು
ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ
ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳ ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ಮನ
ಸಂತೋಷವಂಗೊಂಡು ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ
ಮಾಡದೆ, ಓಂ, ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಎಂಬ
ಯಕಾರ ಪದ್ವಿಧದಿಂದ ಮಂತ್ರವ ಸ್ಮರಿಸಿ ಆ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವನ್ನೊಡ
ಗೂಡಿ ಎರಡಳಿದು,

ಮಹಾಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಷ್ಟಾಚಕ್ರವೆಂಬ ರಂಗಮಂಟ
ಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರ್ದ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ
ವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರದು ಅತ್ತ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ,

ಭಾವಸದ್ಭಾವಸತ್ವತೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಹ ದ್ವಿದಳಂಗಳ ಪುಷ್ಪ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಧೂಪಮಂ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಮರ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂಬ ಜೀವಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ನಿರವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಪೊದಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ಸುಕೃಸ್ತಿ ಎಂಬ ನೈವೇದ್ಯವ ಧರಿಸಿ, ಸಮರಸವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವ ಸಿತ್ತು, ಇಂತು ಮಹಾಲಿಂಗನ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಯಂತ ಬೆಳಗುವ ಮಹಾಲಿಂಗನ ಕಂಗಳ ತಂಬಿ ನೂಡಿ, ಮನಸ್ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ಆ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ನಿರ್ಮಾ ಲವ ಮಾಡುವ, ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಎಂಬ ಓಂಕಾರ ಪದ್ಧಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವನೊಡಗೊಂಡು ಎರಡನೆಯ,

ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರವೆಂಬ ಸಹಸ್ರದಳ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಪಮವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ಅನಾದಿ ಎಂಬ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಅಗಮ್ಯ ವೆಂಬ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅರ್ಪಿಸುವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯಂ ಧರಿಸಿ, ಅಷ್ಟವರಗವೆಂಬ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಹಿಂಸವೆಂಬ ಪೂತಿಯ ಬೆಳಗಿ, ಸತ್ಯವೆಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ಸದಾಸಂದವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ನೈವೇದ್ಯವನುಸಿಸಿ, ಸಮರಸವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವಸಿತ್ತು, ಇಂತು ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗದ ಅರ್ಥ ವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಯಂತ ಬೆಳಗುವ ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ ಮಾಡುವ, ಅಗೋತವೆಂಬ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಿ ನಿಷ್ಕಲಲಿಂಗವನೊಡಗೂಡಿ ಎರಡನೆಯ,

ಶೂನ್ಯಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶಿವಚಕ್ರವೆಂಬ ಶ್ರೀಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭಾವವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ನಿರ್ಜಾನಂದವೆಂಬ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ನಿರ್ಜಡವೆಂಬ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ನಿರ್ವಿರೋಧವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯಂ ಧರಿಸಿ,

ನಿರ್ಲಿಪ್ತವೆಂಬ ಧೂಸವ ಬೀಸಿ, ನಿರಾಧಾರವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ
ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ವಕ್ರವ ಸ್ತೋದಿಸಿ, ನಿಷ್ಪ್ರಹವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ,
ನಿರಾಕವೆಂಬ ತಾಂಟೂಲವನಿತ್ತು, ಇಂತು ಶೂನ್ಯಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟವಿಧಾ
ರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅಗಣಿತ ಕೂಟ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾರದಂತೆ ಬೆಳ
ಗುವ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳ ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನಸ್ಸಂತೋಷಂ
ಗೊಂಡು, ಆ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ ಮಾಡದೆ, ನಿರ್ಭೇ
ದ್ಯವೆಂಬ ನಮಸ್ಕಾರವಂ ಮಾಡಿ ಆ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗವನ್ನೊಪಗೂಡಿ
ಎರಡನೆಯ,

ನಿರಂಜನಲಿಂಗ

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜೋಗಿ, ಸ್ತುತು ಚಕ್ರವೆಂಬ ಏಕದಳ
ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿರ್ನಾಮ
ವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಸ್ಕರಿಸು ನಿ ಕರುಣವೆಂಬ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ,
ನಿಸ್ಸಂಗವೆಂಬ ಅಕ್ಷರಯನ್ನಿಟ್ಟು ನಿನ್ನಂವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ,
ನಿರುಪಾಧಿಕವೆಂಬ ಧೂಸವ ಬೀಸಿ, ನಿಷ್ಕಳಂಕವೆಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ
ಬೆಳಗಿ, ನಿರ್ದಲವೆಂಬ ವಕ್ರವ ಶೂದಿಸಿ, ನಿರಾಸನೆ ಎಂಬ ಅಭರ
ಣವ ತೊಡಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲವೆಂಬ ಸ್ವಪದ್ಧವ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ನಿರವಯ
ತಾಂಟೂಲವನಿತ್ತು ಇಂತು ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗದ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ
ಮಾಡಿ ತೆರಬಿಲ್ಲದ ಬೆ-ಗಿನ ಬೆ ಗು ಮಹಾ ಬೆ-ಗನ್ನೊ-ಕೊಂಡು ಬೆಳ
ಗುವ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗದ ಕಂಗಳ ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋ
ಷದಿಂದ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗದ ಶೂಚಯ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯವ ಮಾಡದೆ, ನಿರ್ದ
ಲ್ಯವೆಂಬ ನಮಸ್ಕಾರವ ಮಾಡಿ, ಆ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವನ್ನೊಪಗೂಡಿ
ಎರಡನೆಯ,

ಬಯಲು

ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನೋಡಲು ಒಯಿರು ಒಯಿಲು ಇಪ್ಪದ ಕಂಡು
ಆ ಬಯಲೇ ತನ್ನ ನಿಜವಾಸವೆಂದು ತಿಳಿದು, ಆ ನಿಜವಾಸದಲ್ಲಿ ತಾನಿದ್ದು,
ತನ್ನಿಂದ ಕೆಂಗಣ ನವಚಕ್ರಂಗೊಳ್ಳಿದು- ನವಲಿಂಗಂಗಳ ಪುಜೆಯ
ನಿರಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಶಿವಯೋಗಿಗೆ ಭವಬಂಧನವಿಲ್ಲ ಆ ಭವಬಂಧನ

ವಿಜ್ಞಾನಿ ಜೀವಕಲ್ಪಿತವು ಮುನ್ನವೇ ಇಜ್ಜವಾಗಿ ಆತನು ಪರಿಪೂರ್ಣ
ವಾಗಿ, ಪರಾತ್ಪರನಾಗಿ, ಪರಾಪರ ಶಿವಬ್ರಹ್ಮವೇಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ
ಅಖಂಡೇಶ್ವರ

೨ನೇ ವಚನ

ಅಚಾರಲಿಂಗ

೬೮ ಅಯ್ಯ ತಾರಕಾಕೃತಿ, ನಕಾರ ಕೃಣವ, ವೇಣುನಾದ, ಅಧಾರ
ರಚಕ್ರ, ಪೀತವರ್ಣ, ಭಕ್ತಸ್ಥಲ, ಸ್ಥೂಲತನು, ಸುಚಿತ್ತಹೃದ, ಅಚಾರ
ಲಿಂಗ, ಛಾತ್ರಾಣಮುಖ ರುದ್ಧಾಬಕ್ತಿ, ಗಂಧಪದಾರ್ಥ, ಸುಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ,
ಬ್ರಹ್ಮಪೂಜಾರಿ, ಬ್ರಹ್ಮನಧೀಪವತಿ, ಕರ್ಮಸಾದಾಬ್ಧಿ, ಸತ್ತುವೆಂಬ
ಲಕ್ಷಣ, ಸರವೆಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಪೂರ್ವಾದಿಕ್ಕು, ಯುಗ್ಮೇವ, ಪೃಥ್ವಿಯೇ ಅಂಗ,
ಜೀವಾತ್ಮ ಕ್ರಿಯಾರಕ್ತಿ, ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆ, ಇ-ತು ೨೪ ಸರ್ಕೇಲಿಂಗಗಳನ್ನೊಳ
ಕೊಂಡು ಎನ್ನಾಧಾರ ಚಕ್ರವೆಂಬ ಶ್ರೀಶೈಲ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂ
ಡಿದವ ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಅಚಾರಲಿಂಗವೇ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಲಿಂಗವೆಂದು ತನುತ್ರಯ ವ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಶಿವಾನಂದ ಜಲದಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ
ಕ್ಷೀರದಿಂದ ಪೃಥ್ವಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಚಿತ್ತ ಸುಚಿತ್ತವಾದ ಅಕ್ಷ
ತೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಹ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳನೆ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ,
ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದಾಸನೆಯ ಧೂಸವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಪೀತವರ್ಣವ
ಕರ್ಪೂರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೀಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಜಾಗ್ರವಸ್ಥೆ ಎಂಬ
ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ಸಿ ಕಾಮವೆಂಬಾಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ಸುಗಂಧ
ವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೊಸಿಸಿ, ರುದ್ಧ ಎಂಬ ತಾಂಬೂಲವನ್ನಿತ್ತು, ಇಂತು
ಪಂಚಾಚಾರ ಮೂರ್ತಿ ಅಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪನಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ,
ಕೋಟಿಪೂರ್ಯ ಪ್ರಭಯಂತೆ ಬೀಗುವ ಅಚಾರಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳು
ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲ ಸಂತೋಷವಾಗೊಂಡು, ಅಚಾರ ಲಿಂಗದ
ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ ಮಾಡಿ ಒಂ ನಂ ನಂ ನಂ ನಂ ನಂ ನಂ ನಂ
ಎಂಬ ನಕಾರ ಪದ್ಧಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂ
ದುದು ಕೂಡಿ ಎರಡೆವ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಚಾರಲಿಂಗವೇ ಶ್ರದ್ಧಾ
ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸದ್ಭಕ್ತ ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ

ಗುರುಲಿಂಗ

೭೯ ಅಯ್ಯ ದಂಡಕಾಕೃತಿ ಮಹಾರ ಪ್ರಣವ, ಘಂಟಾನಾದ, ಸ್ವಾಧಿ
ಷ್ಠಾನಚಕ್ರ, ಶ್ವೇತವರ್ಣ, ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು, ಸುಬುದ್ಧಿ
ಹಸ್ತ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಜಿಹ್ವೆಮುಖ, ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ, ರಸಪದಾರ್ಥ, ಸುರಸ
ಪ್ರಸಾದ, ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾರಿ, ವಿಷ್ಣುವಧಿದೇವತೆ, ಕರ್ತೃಸಾದಾಖ್ಯ, ಚಿತ್ತು
ವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಗೂಢನೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು, ಯಜುರ್ವೇದ,
ಅಪ್ಪುವೇ ಅಂಗ, ಅಂತರಾತ್ಮ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲೆ, ಇಂತು
೧೦ ಸಕೇಲಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎನ್ನು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರವೆಂಬ ಸೇತು
ಬಂಧ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಸಲ್ ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿ ಸ್ವರೂಪ
ವಾದ ಗುರುಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವನೆ ರಾಮೇಶ್ವರನೆಂದು ಮನತ್ರಯವ
ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಜಲದಿಂ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೈರೆದು, ಅಪ್ಪು ನಿವೃ
ತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿ ಸುಬುದ್ಧಿಯಾದ ಅಕ್ಷತಯನಿಟ್ಟು,
ಅಲ್ಲಿ ಪಡ್ಡಳಂಗಳನೆ ಪ್ರಸ್ತದ ಮಾಲೆ ಎಂಬ ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ
ಸದ್ಭಾಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಪುರದ
ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ,
ನೀಕ್ರೋಧವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೂಡಿಸಿ, ಸುರುಚಿ ಎಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನ
ರ್ಪಿಸಿ, ನೈವೈ ಎಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು, ಕೋಟಿಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭೆ
ಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಗುರುಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನು ಕಂಗಳ ತುಂಬಿ ನೋಡಿ
ಮನದಲ್ಲಿ ಸ ತೋಷಂಗೊಂಡು ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾ
ಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಓಂ, ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ ಮಾಂ
ಎಂಬ ಮಹಾರ ಪದ್ಧಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗವೇ
ತಾನೆಂದೆಂದು ಕೂಡಿ ಎರಡಳಿದು ನಿಶ್ಚಿಂತದಿಂದ ಬೆರಿಸಬಲ್ಲತನೇ
ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ವಿರ ಮಹೇಶ್ವರ ನೋಡು ಸಂಗನಹಸ
ವೇದ್ಯರಾ

ಶಿವಲಿಂಗ

೮೦ ಅಯ್ಯ ಕುಂಡಲಾಕೃತಿ, ಶಿವಾರ ಪ್ರಣವ, ಭೇರೀನಾದ,
ಮಣಿಪೂರಕಚಕ್ರ, ಹರಿತ ವರ್ಣ, ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ಕಾರಣತನು, ನಿರ
ಹಂಕಾರ ಹಸ್ತ, ಶಿವಲಿಂಗ, ನೇತ್ರವೆಂಬ ಮುಖ, ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿ,

ರೂಪ ಪದಾರ್ಥ, ಸುರೂಪ ಪ್ರಸಾದ, ರುದ್ರಪೂಜಾರಿ, ರುದ್ರನಧಿವೇಶತೆ, ಮೂರ್ತಿಸಾದಾಪ್ತಿ, ಅನಂದವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಶರೀರಸ್ಥನೆಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪ, ಉತ್ತರದಿಕ್ಕು, ಸಾಮವೇದ, ಅಗ್ನಿಯೇ ಅಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮ, ಇಚ್ಛಾರಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾಕಲೆ ಇಂತು ೨೪ ಸಕೇಲಂಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎನ್ನು ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರವೆಂಬ ಪಂಪಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊ ಡಿದರ್ಪ, ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪನಾದ, ಶಿವಲಿಂಗವೇ ತ್ರೀವಿರೂಪಾಕ್ಷಲಿಂಗವೆಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂದು ಮಡಿ ಮಾಡಿ, ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮುಚ್ಚನಕ್ಕಿರೆದು, ಅಗ್ನಿನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಅಹಂಕಾರ ನಿರಹಂಕಾರವಾದಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಹ ದರ ದಳಂಗಳನೆ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಹರಿತ ವರ್ಣವೇ ಕಮಲದ್ರೂಪಿ ಎಂದು ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಸುಷುಪ್ತವಸ್ಥೆ ಎಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ನಿರೋಧವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ ಸುರೂಪ ಎಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನರ್ಪಿಸಿ, ಸಾವಧಾನವೆಂಬ ಶಾಂಖ್ಯಾಲವನಿತ್ತು, ಇಂತೀ ಪರಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಪರಶಿವಲಿಂಗವನ್ನು ಕೆಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲ ಸಂತೋಷಂಗೊಂಡು ಆ ಪರಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ ಮಾಡಿ ಒಂ ಶೀಂ ಶೀಂ ಶೀಂ ಶೀಂ ಶೀಂ ಶೀಂ ಎಂಬ ಶಿಕಾರ ಪಡ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಪರಶಿವಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದ ರಿದು ಕೂಡಿ ಎರಡೆದು ೨ ಕಂಕನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡತನೇ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯ ನುಡ್ಡ ಪ್ರಸಾದಿ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ

ಜಂಗಮಲಿಂಗ

೭೧ ಆಯ ಅರ್ಚಾಚಂದ್ರಾಕೃತಿ, ಸಕಾರ ಪ್ರಗವ, ವೇಧನಾದ, ಅನುಹತಚಕ್ರ, ಮಾಂಜಿಪ್ಪವರ್ಣ, ಪ್ರಗಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ನಿರ್ಮಲತನು, ಸುಮನಹಸ್ತ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ತ್ವಕ್ಕೆಂಬ ಮುಖ, ಅನುಭವಭಕ್ತಿ, ಸ್ಪರ್ಶನ ಪದಾರ್ಥ, ಸ್ಪರ್ಶನ ಪ್ರಸಾದ, ಈಶ್ವರ ಪೂಜಾರಿ, ಈಶ್ವರನ ಧಿವೇಶತೆ, ಅಮೂರ್ತಿಸಾದಾಪ್ತಿ, ಅತ್ರವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಲಿಂಗಕ್ಷೇತ್ರನೆಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪ, ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕು, ಅಥರ್ವಣವೇದ, ವಾಯುವೇ ಅಂಗ, ನಿರ್ಮಲಾತ್ಮ, ಅದಿರಕ್ತಿ, ಶಾಂತಿಕಲೆ, ಇಂತು ೨೪ ಸಕೇಲಂಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು

ಎನ್ನ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರವೆಂಬ ಹಿಮವಶ್ಯೇದಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ
ಗೊಂಡಿದ್ದ ಯಜನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಹಿಮಗಿರಿಶ್ವರ
ನೆಂದು ಪ್ರಾಣತ್ರಯವ ಮಡಿ ಮಾಡಿ ಶಾಂತಿ ಎಂಬ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು
ವಾಯು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ ಮನ ಸ ಮನವಾದ ಆಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟು
ಅಲ್ಲಿಹ ದ್ವಾರದ ದರಂಗಳನೇ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ
ಕಮಲ ಸದ್ವಾಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಮಾಂಜಿಷ್ಠ ವರ್ಣವೇ
ಕರ್ಮರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೆಳಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ತೂರ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಎಂಬ
ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ನಿರ್ಮೋಹವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೂಡಿಸಿ, ಸುಸ್ಪರ್ಶನ
ವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ, ಅನುಭಾವವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು,
ಇಂತೀ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ
ರಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಜಂಗಮಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನ
ದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಂಗೊಂಡು, ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ
ಮಾಡಿ ಓಂ, ವಾಂ ವಾಂ, ವಾಂ, ವಾಂ, ವಾಂ, ವಾಂ, ಎಂಬ ವಕಾರ
ಷಡ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದ
ರೆದು ಕೂಡಿ ಎರಡಳಿದು ಸಿರಿಪ್ರಪಂಜಿಯಾಗಿ ಚರಿಸಬಲ್ಲಂತನೇ ಅನು
ಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಲಿಂಗವ್ರಾಣಿ ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವರವರಾ

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ

೭೦ ಅಯ್ಯ, ದರ್ಶನಾಕೃತಿ, ಯಕಾರ ಪ್ರಣಮ, ಪ್ರಣವನಾದ
ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರ ಕಸೂತ ವರ್ಣ, ರರಣಸ್ಥಲ, ಅನಂದ ತನುವು, ಸುಜ್ಞಾನ
ದಸ್ತ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಶ್ರೋತ್ರ ಮುಖ, ಅನಂದ ಭಕ್ತಿ ರಬ್ಬ ಪದಾರ್ಥ,
ಸುಕಬ್ಬ ಪ್ರಸಾದ, ಸದಾಶಿವ ಪೂಜಾರಿ, ಸದಾಶಿವನಧಿಪೇವತೆ, ಶಿವಸಾ
ದಾಯಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣನೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಅನಾದಿವತ್ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಉಧ್ವಾರ್ಥ
ದಿಕ್ಕು, ಅಜಪವೇದ, ಅಕಾರನೇ ಅಂಗ, ರುದ್ರಾಕ್ಷ, ಪರಾರಕ್ಷೆ, ರಾಂತಾ
ತೀತ ಕಲೆ, ಇಂತು ೨೪ ಸಕೀಲಂಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಎನ್ನು ವಿರುದ್ಧಿ
ಚಕ್ರವೆಂಬ ಅವಿಮುಕ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಈ-ನಾ ಸ್ವರೂ
ಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೇ ವಿಧ್ವನಾಧ ಲಿಂಗವೆಂದು ಭಾವತ್ರಯವ ಮಡಿ
ಮಾಡಿ ಕ್ಷಮೆ ಎಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಗಗನ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ
ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ ಸುಜ್ಞಾನವಾದಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಹ ಪೋಡರ

ದಳಂಗಳನೆ ಮುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ವಾಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಪೋತ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಮ ರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೀಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ತೂರ್ಯಾರ್ತೀತಾವಸ್ಥೆಯೇ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೊದಿಸಿ, ನಿರ್ಮದವೆಂಬ ಆಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ಸುಶಬ್ದ ವಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ, ಆನಂದವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು, ಇಂತೀ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಕೂಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಭಿ ಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗನು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ಮನ ದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಂಗಳೊಂಡು ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ ಮಾಡಿ, ಓಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಯಾಂ ಎಂಬ ಯಕಾರ ಪದ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದರಿದು ಕೂಡಿ ಎರಡಳಿದು ನಿರ್ನೋಹಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಾ ತನೇ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶಿವರಣ ನೋಡಾ ಸಂಗನುಸವೇಶ್ವರಂ

ಮಹಾಲಿಂಗ.

೭೩ ಆಯ್ಯಾ, ಜ್ಯೋತಿರಾಕೃತಿ, ಹಿಂಕಾರ ಪ್ರಣವ ಸಿಂಹನಾದ, ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರ, ಮಾಣಕ್ರ ವರ್ಣ, ಐಕ್ಯಪುಲ, ರುದ್ಧ ತನು, ಸದ್ವಾಸ ಹಸ್ತ, ಮಹಾಲಿಂಗ, ಪೃಥವ್ಯವೆಂಬ ಮುಖ, ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿ ತೃಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥ, ಸುತ್ತಪ್ತಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಮಹಾದೇವ ಪೂಜಾರಿ, ಮಹಾದೇವನಧಿದೇವತೆ, ಮಹಾಸಾದಾಪ್ತಿ, ಅಖಂಡರೆಂಬ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಹವಂಬ ಸಂಪದ, ಪಾತಾಳ ದಿಕ್ಪು, ಗಾಯತ್ರೀವೇದ, ಆತ್ಮನೇ ಅಂಗ ಛಾನಾತ, ಚಿತ್ರಾಕ್ಷಿ, ಶಾಂತಾರ್ತೀತೋತ್ತರ ಕಲಿ ಇಂತು ೨೪ ಸಕಲಿಗೂ ಪೂಜೆಗೊಂಡು, ಎನ್ನು ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರವೆಂಬ ತ್ರಿಕೂಟ ಸಂಗವ ಪ್ಲವತ್ರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಬೋಧಾಸ್ವರೂಪನಾದ ಮಹಾಲಿಂಗನೇ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅವ ಸ್ತೂತ್ರಯವ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಸಂದರ್ಶನವೆಂಬ ಜಲದಿಂ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರಿದು ಆತ್ಮನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಮುಖ ಭಾವ ಸದ್ಭಾವಾರಕ್ತಯನಿಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿನ ದ್ವಿದಳಂಗಳನೆ ಮುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲ ಸದ್ವಾಸನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಮಾಣಕ್ರ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಮ ರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೀಗಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ನಿರವಸ್ಥೆಯೇ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೊದಿಸಿ, ನಿರ್ಮಲವೆಂಬಾಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ಸುತ್ತಪ್ತಿ ನೈವೇದ್ಯವ ನರ್ಪಿಸಿ, ಸಮರಸವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು, ಇಂತೀ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ

ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯುಂ ಮಾಡಿ, ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ವಹಾಲಿಂಗವ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಂ ಗೊಂಡು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವಂ ಮಾಡಿ, ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಎಂಬ ಓಂಕಾರ ಪಡ್ವಿಧ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದರಿದು ಕೂಡಿ ಎರಡಳಿದು ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತನಾಗಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲತನೇ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ನಿಃಕಳಲಿಂಗ.

೭೪ ಅಯ್ಯಾ, ನಿಃಕಲಾಕೃತಿ, ಓಂಕಾರ ಪ್ರಣವ, ಭ್ರಮರ ನಾದ, ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ರ, ನಿಶಿಷ್ಯಾಕೃತಿ ವರ್ಣ, ನಿಃಕಳಂಕಸ್ಥ, ಚಿದ್ರೂಪ ತನು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಸ್ತ, ನಿಃಕಳಲಿಂಗ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರಮುಖ, ಸದ್ಭಾವ ಭಕ್ತಿ, ಪರಮಾನಂದ ಪದಾರ್ಥ, ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಸಾದ, ಶ್ರೀಗುರು ಪೂಜಾರಿ, ಶ್ರೀಗುರು ಅಧಿದೇವತೆ, ಅಗಮ್ಯವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಅಗ್ರಮಾಣ ವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಕೃತ್ಯವಲ ದಿಕ್ಕು, ಧನುರ್ವಾದ, ಚಿತ್‌ಸೂರ್ಯನಂಬ ಅಂಗ, ಮಹಾ ಅತ್ತ, ಅನಾಮಯ ಶಕ್ತಿ, ನಿರ್ವಾಂಚಕ ಕಲೆ, ಇಂತು ೨೪ ಸಕೇಲಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಚಕ್ರದ ರಜತಾದ್ರಿ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಶಿವದೀಕ್ಷು ಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿಃಕಲ ಲಿಂಗವೇ ರಜತೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೆಂದು ಗುಣತ್ರಯವ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವೆಂಬ ಜಲದಿಂ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರದು, ಸೂರ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಪರತಂತ್ರವಳಿದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಕ್ಷತಯನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಹ ಸಹಸ್ರದಳಂಗಳನೇ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಹ ಕಮಲ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ಅಲ್ಲಹ ಜ್ಯೋತಿ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಮರ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೀಗಿ ಅಲ್ಲಹ ನಿಃಕಳಂಕಾವಸ್ಥೆಯೇ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೊದಿಸಿ, ನಿರಾಭಾರವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೂಡಿಸಿ, ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ ಸದ್ಭಾವವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತು, ಇಂತೀ ನಿಃಕಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯುಂ ಮಾಡಿ ದರಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆ ಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ನಿಃಕಳಲಿಂಗವನು ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ಮನ ದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಂಗೊಂಡು ಆ ನಿಃಕಳಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ ಮಾಡಿ, ಕ್ರಿಯಾ ಜಪವೆಂಬ ದ್ವಾದಶ ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮ

ಸ್ವರಿಸಿ, ಆ ನೀಕಳಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದರಿದು ಕೂಡಿ, ಎರಡಳಿದು ಸ್ವತಂತ್ರ ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಂತನೇ ಸದ್ಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ನೀಕಳಂಕ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಶೂನ್ಯಲಿಂಗ

೭೫ ಅಯ್ಯಾ, ನೀರೂಪಾಕೃತಿ, ಕ್ಷಕಾರ ಪ್ರಣಮ, ದಿವ್ಯನಾದ, ಶಿಖಾಚಕ್ರ, ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ವರ್ಣ, ನಿರಾಲಂಬಪ್ಪಲ, ಚಿನ್ಮಯ ತನು, ನಿರಾಕ ಹಸ್ತ, ಶೂನ್ಯಲಿಂಗ, ಉನ್ಮನಿ ಮುಖ, ನಿರಹಂಕಾರ ಭಕ್ತಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಾರ್ಥ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸಾದ ಪರಶಿವನಧೀವತೆ, ಅವಿರಳ ಸಾದಾಮೃ ಅಗಮ್ಯವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ ನಿರ್ವಾಯನೆಂಬ ಸಂಕ್ಷೇಪ, ದಿವ್ಯ ನಾದ, ಘೋಷ ದಿಕ್ಕು, ಮನೋರ್ಲಯ ವೇದ, ಚಿತ್ತಂದ್ರನೆಂಬ ಅಂಗ, ದಿವ್ಯಾತ್ಮ, ನಿಭ್ರಂತಿ ರಕ್ತಿ, ಅನಂತಕಲೆ ಇಂತು ೨೪ ಸಕೀಲವನೋಳ ಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಶಿಖಾಚಕ್ರವೆಂಬ ಹೇಮಾದ್ರಿ ಎಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಗೊಂಡಿದರ ಶಿವಮಂತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಾ ಕರ್ತೃ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶೂನ್ಯಲಿಂಗವೇ ಹಿರಣ್ಯೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೆಂದು ಕರಣತ್ರಯವ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ಅನುಪಮ ಜಲದಿಂ ಮಜನಕ್ಕೆರೆದು ಚಂದ್ರ ಸಿಸ್ತಿಯಾದ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಅವಿ ರೂಪಕ್ಷತಿಯನಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಹ ಶ್ರೀದಳಂಗಳನೆ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆ ಎಂದು ಧರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಕಮಲಸದ್ಭಾವನೆಯ ಧೂರವ ನರ್ಚಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಹ ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿ ವರ್ಣವೇ ಕರ್ಪುರದ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂದು ಬೆಳಗಿ ಅಲ್ಲಿಹ ಸೀಸಂ ಸಾರಾವಸ್ತೆಯೇ ನವೀನ ವಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೊದಿಸಿ, ಸದಾನಂದನೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ನೈವೇದ ವಸರಿಸಿ, ನಿರಹಂಕಾರ ವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತ ಇಂತೀ ರೂಪಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಘ ವಿಭಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ರತ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುವ ರೂಪ ಲಿಂಗ ವನು ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ವಸದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಷಂಗೆಂಡು, ಆ ರೂಪಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನ ಜಗನೆಂಬ ದ್ವಾದಶ ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆ ರೂಪಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದು ಕೂಡಿ, ಎರಡಳಿದು ಸೀಸಂಸಾರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಂತನೇ ನಿರಹಂಕಾರ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ನಿರಾತಂಕ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ನಿರಂಜನಲಿಂಗ

೭೬ ಅಯ್ಯಾ, ನಿರಂಜನಾಕೃತಿ, ವ್ಯಂಜನ ಹಕಾರ ಪ್ರಣಮ, ಮಹಾನಾದ, ಸಚ್ಚಿದಾಚಕ್ರ, ಅಖಂಶ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿರ್ವರ್ಣ, ನಿರಾತಂಕ

ಸ್ಥಲ, ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ ತನು, ನಿರ್ಮಾಯ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗ, ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖ, ಅಪ್ರಮಾಣ ಭಕ್ತಿ, ಅವಿರಳ ಪದಾರ್ಥ, ಅವಿರಳಪ್ರಸಾದ, ಪರ ಮೇಶ್ವರ ಪೂಜಾರಿ, ಪರಮೇಶ್ವರನಧಿದೇವತೆ, ನಿಶ್ಚಲ ಸಾದಾಖ್ಯ, ನಿರ್ವಂ ಚಕವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಅವಿರಳವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ನಿರಾಳದಿಕ್ಕು, ಅಗಮ್ಯ ವೇದ, ಶಿವಯೋಗಿಯೇ ಅಂಗ, ಚಿನ್ಮಯಾತ್ಮ, ನಿರವಯ ಶಕ್ತಿ, ಅನಂತ ಕಲೆ, ಇಂತು ೨೪ ಸಕೀಲಂಗಳನೊಳಕೊಂಡು, ಎನ್ನ ಪಶ್ಚಿಮ ಚಕ್ರ ವಾದ ಮಹಾಮೇರು ಪರ್ವತವೆಂಬ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿದ್ದ ನಿಜ ಮೋಕ್ಷ ಕರ್ತೃ ಸ್ವರೂಪನಾದ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವೇ ಶಾಂಭವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವೆಂದು ಹಂಸ ಶ್ರಯವ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ, ನಿರ್ಭಾವ ಜಲದಿಂ ಮಜ್ಜನಕ್ಕರೆದು, ನಿರ್ಜಾತನೆಂಬ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ನಿರ್ಜಡವೆಂಬ ಅಕ್ಷ ತಯನಿಟ್ಟು, ನಿರ್ವ್ಯಂಧ್ಯವೆಂಬ ಪುಷ್ಪದ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಎಂಬ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ನಿರಾಲಂಬ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿ, ನಿರವಯ ವೆಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ನಿಸ್ಸೃಹವೆಂಬ ಅಭರಣವ ತೊಡಿಸಿ, ನಿರಾಳ ವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ, ನಿರ್ವಾಣವೆಂಬ ತಾಂಬೂಲವನಿತ್ತ, ಇಂತೀ ನಿರಂಜನಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಸಹಸ್ರ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯರ ಪ್ರಭಿಯಂತ ಬೆಳಗುವ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನದಲ್ಲ ಸಂತೋಷಂಗೆೊಂಡು ಆ ನಿರಂಜನಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಸಮಾಪ್ತವ ಮಾಡಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಜಪವೆಂಬ ದ್ವಾದಶ ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ನಿರಂಜನ ಲಿಂಗವೇ ತಾನೆಂದ ರಿದು ಕೂಡಿ, ಎರಡಳಿದು, ನಿಜಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬಲ್ಲಾ ತನೇ ಅಪ್ರಮಾಣ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು, ನಿಜಮೋಕ್ಷ ಸ್ವರೂಪ ನೋಡಾ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ

ಅಣುಲಿಂಗ.

೭೭ ಆಯಾ, ತಾರಕಾಕೃತಿ ಮೊದಲಾದ ನಾನಾಕೃತಿಗಳು, ನಕಾರ ಪ್ರಣವ ಮೊದಲಾಗಿ ನವನಾದಗಳು, ಅಧಾರ ಚಕ್ರ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಚಕ್ರಗಳು, ಸೀತವರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ ನವವರ್ಣಗಳು, ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಸ್ಥಲಗಳು, ಸ್ಥೂಲತನು ಮೊದಲಾಗಿ ನವತನುಗಳು, ಸುಚಿತ್ತಹಸ್ತ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಹಸ್ತಗಳು, ಆಚಾರಲಿಂಗ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಲಿಂಗಗಳು, ಘ್ರಾಣಮುಖ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಮುಖಗಳು, ಶ್ರದ್ಧಾ

ಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಭಕ್ತಿಗಳು, ಗಂಧಪದಾರ್ಥ ಮೊದಲಾಗಿ ನವ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸುಗಂಧ ಪ್ರಸಾದ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಕ್ರಸಾದಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮ ಪೂಜಾರಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಪೂಜಾರಿಗಳು, ಬ್ರಹ್ಮನಧೀವತೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಅಧೀವತೆಗಳು, ಕರ್ಮಸಾದಾಖ್ಯ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಸಾದಾಖ್ಯಗಳು, ಸತ್ತುಲಕ್ಷಣ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಲಕ್ಷಣಗಳು, ಪರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಸಂಜ್ಞೆಗಳು, ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕು ಮೊದಲಾಗಿ ನವದಿಕ್ಕುಗಳು, ಪುಗ್ಗೇದ ಮೊದಲಾಗಿ ನವವೇದಗಳು, ಚಿತ್‌ಪೃಥ್ವಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಲಿಂಗಗಳು, ಜೀವಾತ್ಮ ಮೊದಲಾಗಿ ನವ ಆತ್ಮರು, ಕ್ರಿಯಾರಕ್ತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನವರಕ್ತಿಯರು, ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನವಕಲೆಗಳು ಇಂತು ೨೪ ಸರ್ಕೀಲಿಂಗಗಳು ನವವಿಧತರದಿಂದ ೨೪ ಸರ್ಕೀಲಿ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು, ಎನ್ನ ಅಣುಚಕ್ರವೆಂಬ ಪರಮಕೈಲಾಸ ಚಿದಾಕಾಶ ಮಂಡಲದ ವರ ಚೌ ಮಂಟಪದ ನವರತ್ನಚಿಹ್ನೆ ಶೂನ್ಯ ಸಿಂಹಾಸನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರ್ಪ ಪರಾತ್ಪರ ನಿಜಜಂಗಮ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪ ಸರ್ವ ಜೈತನ್ಯಾಧಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಅಣುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಪರತತ್ವ ನಿಃಕಲ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಕ್ರಸಾದವೆಂದು ತನುತ್ರಯ, ಮಾನತ್ರಯ, ಭಾವತ್ರಯ, ಆತ್ಮತ್ರಯ, ಪ್ರಾಣತ್ರಯ, ಗುಣತ್ರಯ, ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯ, ತತ್ವತ್ರಯ, ಹಂಸತ್ರಯಗಳ ಪೂರ್ಣ ಮಡಿ ಮಾಡಿ, ನಿರೂಪವೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರಿದು ನಿರೂಪಾರ ನಿಃಕಾರವೆಂಬ ಗಂಧವ ಧರಿಸಿ, ಸಿಂಹಸಂಗಮ ಅಕ್ಷತೆಯ ನಿಟ್ಟು, ನಿಃಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಪ್ರಹ್ಲದ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ, ನಿರೂಪಧಿಕವೆಂಬ ಧೂಪವ ಬೀಸಿ, ನಿಃಕವೆಂಬ ಹೂತಿಯ ಬೆಳಗಿ ನಿರೂಪವೆಂಬ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದಿಸಿ, ಪರಮನಿಜಾಭರಣ ತೊಡಿಸಿ, ರೂಪವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನರ್ಪಿಸಿ, ನಿರವಯವೆಂಬ ತಂಬೂಲವನಿತ್ತ, ಇಂತೀ ಅಣುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ಅನಂತಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರಿಗ್ನಿ ಪ್ರಭಯಂತ ಬಿ ಗುವ ಅಣುಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನೇ ಅನಿವಿಷ ದೃಷ್ಟಿಯಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಮಿಸ್ತನಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಂಗೆೊಂಡು, ಆ ಅಣುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಅನಂತಕೋಟಿ ವ ಪುಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಆ ಅಣುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದವೇ ತಾನೆಂದರಿದು ಎರಕತ್ತದಿಂದ ಸಿದ್ಧಲ ಚಿತ್ತದೋಳೊಡಿ, ಉಭಯವಂದು, ಇಹಪರಂಗಳ ಹೊದ್ದದೆ, ಕನ್ನಡಿಯ

ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗನಾಗಿ, ನಿಜಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಚರಿ ಸಬಲ್ಲಾತನೇ ದಶವಿಧ ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸಂಗಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳ ಅನಾದಿ ಅಖಂಡ ಚಿಜ್ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪ ಜಂಗಮ ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ನಿಜಚಿಬ್ಬೆಳಗು.

೭೮ ಅಯ್ಯಾ, ಇಂತು ಬೆಳಗುವ ನಿಜವಸ್ತುವ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಪ್ರತಿದೋರದೆ ತನ್ನ ನಿಜಚಿಬ್ಬೆಳಗ ತಾನೇ ನೋಡಿ ಕೂಡಿ, ಅರ್ಚಿಸುವ ವಿಚಾರವಂತೆಂದೂಡಿ, ಅಯ್ಯಾ ಬಿಳಿಯ ಮುಗಿಲಿನ ಕರಿಯ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಉರಿಯ ಅಂಕುರ ಉಂಟು ಒಂದೆರಡೊಂಬತ್ತು ಉರಿವುತ್ತಿದ ಹೊಸ್ತಿಲ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಒಳಗು ಹೊರಗು ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಅದು ನೋಡಿದರೆ ಘನ, ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಸಹಜ ಈ ಭೇದವನು ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನೇ ಬಲ್ಲ ಬೆಸಗೊಂಬೆ ಬಾರಾ ವಿನಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾವ ಯ್ಯ ಎಂದು ರೂಪಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿರೂಪಮಂ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡಾ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ

ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ— ಹಿಂದಿನ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಅಚರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ವೀರಶೈವನು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು ಇದರ ಸ್ವರೂಪ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ

೭೯ ಶ್ರೀಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗವಾಯಿತು ಅವಂತೆಂದೊಡೆ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ತಪ್ಪುವಾದ ಲೋಹದ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತೆ, ಒಳಗು ಹೊರಗು ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಿಜಗುರು ಸ್ಮೃತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಾದನು

೮೦ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯ ಕರಣ ಹರಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಅವಂತೆಂದೊಡೆ, ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ

ಧರಿಸಿದನಾಗಿ, ಜಿಹ್ವಾಲಿಂಗದ ಜಿಹ್ವೆಯಾಯಿತು ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಧರಿಸಿದನಾಗಿ, ನೇತ್ರಾಲಿಂಗದ ನೇತ್ರವಾಯಿತು ತ್ವಕ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ತ್ವಕ್ತಾಲಿಂಗದ ತ್ವಕ್ತಾಯಿತು ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಶ್ರೋತ್ರಾಲಿಂಗದ ಶ್ರೋತ್ರವಾಯಿತು ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಧರಿಸಿದನಾಗಿ, ಮನ ಲಿಂಗವಾಯಿತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ
ದನಾಗಿ, ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಾಯಿತು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧ
ಲಿಂಗೇಶ್ವರನಿಮ್ಮ ರರಣಂಗೆ

೮- ಆತಲಿತ್ತ ಹರಿವ ಮನವ ನಿಲಿಸಿ ಸ್ವಸ್ಥಾನಗೋಷಿ ತತ್ವಾ
ನುಭಾವದ ರಹಸ್ಯದ ಕೆಲವನರಿದು, ತತ್ತ್ವಮಸಿ ವಾಕ್ಯದ ವೇಲಣ
ಪರ್ವ ಸ್ಥಲಾಂಗವ ತಿದು, ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪರ್ವಸ್ಥಲಾಂಗವನಾದಿ
ಮಾಡಿ, ಆ ಲಿಂಗವನು ಲಿಂಗ ಮೂವಿವ ಮಾಡಿದರ್ಪ ಸರ್ವಾಂಗ
ಲಿಂಗಿಯ ಮತವು ಈ ಗುಣವು ಪರ್ವಸ್ಥಲ ಲಿಂಗಾಂಗಿಯೇ ನಿಜ
ಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ರಾನೆ ಬೇರಿಸ್ತೆ

೯- ನೀಲಿ ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ
ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ೧೦ ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ಲತ ವರ್ಣದ
ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ೧೦ ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟ ಮತ್ತಿನ ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ
ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ ರಕ್ತ ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊನ್ನ
ಕೊಟ್ಟ ಅಗ್ನಿ ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟಿ ಸೂರ್ಯ
ಪ್ರಕಾರದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಮರ್ತ ಲೋಕವ ಕೊಟ್ಟ ಚಂದ್ರ ಕಾಂತಿಯ
ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕವ ಕೊಟ್ಟಿ ಅಗ್ನಿ ಕಾಂತಿ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ
ಪಾತಾ ಲೋಕವ ಕೊಟ್ಟಿ ಇಂತೀ ರತ್ನವ ಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟ
ಒಂದಿಯ ಧರಿಸಿ, ಕಾಯಕವ ಮಾಡುತಿರ್ಪ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಕಾಡಿನೋ
ಗಾದ ಚನ್ನ ಕದಂಬ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ

ಅರ್ಥ:- ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು
ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ರನು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ
ಧಾರಣ ಮಾಡುವ ಪರಿಯ ಪೇಳಿ ಅಪಂತೆಂದೊಡೆ, ಅಧಾರಚಕ್ರದ
ನಾಲ್ಕೆಸಳಿನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ನೀಲವರ್ಣದ
ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಅಚಾರಲಿಂಗವನು ಪೃಥ್ವೀ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ

ಮಾಡಿ, ಆ ಪೃಥ್ವೀ ತತ್ತ್ವಂಶಿಕವಾದ, ವಾಕ್, ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಗುದ, ಗುಹ್ರವೆಂಬ ಪಂಚ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ನಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದೀಗ ನೀಲವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃರ್ಧ. ಅಂತಸ್ತು ಆಚಾರಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆರೆಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚ ವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಗುರುಲಿಂಗವನು ಅಸ್ತು ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಅಸ್ತು ತತ್ತ್ವಂಶಿಕವಾದ ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧವೆಂಬ ಪಂಚ ವಿಷಯ ಪದಾರ್ಥವನು ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ಪಚ್ಚವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃರ್ಧ. ಅಂತಸ್ತು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು ಮಣಿ ಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತೆ ಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶಿವಶರಣನು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಶ್ವೇತ ವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಶಿವಲಿಂಗವನು ತೇಜತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ತೇಜ ತತ್ತ್ವಂಶಿಕವಾದ ಕಾಮಾಗ್ನಿ, ಕ್ರೋಧಾಗ್ನಿ, ಮಂದಾಗ್ನಿ, ರೋಕಾಗ್ನಿ, ಒಡಬಾಗ್ನಿ ಎಂಬ ಪಂಚ ತಾಪತ್ರಯಾಗ್ನಿಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ಶ್ವೇತವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃರ್ಧ. ಅಂತಸ್ತು ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವ ಶರಣನು ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ದ್ವಾದಶ ಎಸಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತಿನ ವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗವನು ವಾಯು ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ವಾಯು ತತ್ತ್ವಂಶಿಕವಾದ ವಾಣ, ಅಪಾನ, ವ್ಯಾನ, ಉದಾನ, ಸಮಾನವೆಂಬ ಪಂಚಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ಮುತ್ತಿನ ವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಐದು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃರ್ಧ. ಅಂತಸ್ತು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು ವಿರುದ್ಧ ಚಕ್ರದ ಷೋಡಶ ಎಸಳುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಯಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವನು ಆಕಾಶ ತತ್ತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಆಕಾಶ ತತ್ತ್ವಂಶಿಕವಾದ ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ರಕ್ತವರ್ಣದ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಹೊನ್ನ ಕೊಟ್ಟನೆಂಬ

ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತಸ್ಪ್ರ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು
 ಅಗ್ನಿ ಚಕ್ರದ ಅಷ್ಟದಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠ
 ದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಬೆಳಗುವ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಆತ್ಮ
 ತತ್ವದಲಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಆತ್ಮ ತತ್ವಂತಿಕವಾದ ಮನಮೊ
 ದಲಾಗಿ ಅರವತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ಕರಣಂಗಳು ಆತ್ಮೋಹಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮಂ
 ವೆಂಬ ಮೂಲಾಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟುವವು ಅಂತಸ್ಪ್ರ ಮೂಲಾಹಂಕಾ
 ರವನು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಅಗ್ನಿ ವರ್ಣದ
 ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತಸ್ಪ್ರಾತ್ಮ
 ನಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು ಸೂರ್ಯನೆಂದಡೆ
 ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವು ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ, ಸೂರ್ಯನು ರಾತ್ರೀಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ
 ಯವಾಗಲು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿದ ಮಹಾ ಕಾವಳವು ಪಲಾಯನ
 ವಾಗಿ ಮಹಾಬಳಗನು ತೋರುವುದು ಹಾಗೆ ಚಿತ್ ಸೂರ್ಯನೆಂಬ
 ಇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮವು ಸುಜ್ಞಾನೋದಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಬಹಿ
 ಸ್ಕರಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರಲು ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಮಾಯಾ ತಾಮಸ ಕಾವ
 ಳವು ಪಲಾಯನವಾಗಿ ಆ ಶಿವಶರಣಂಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶಮಯ
 ವಾಗಿ ತೋರುವುದಾದ ಕಾರಣ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನೆಂಬ ನಾಮ
 ವಾಯಿತು ಅಂತಸ್ಪ್ರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಬ್ರಹ್ಮವು ಬ್ರಹ್ಮ ಚಕ್ರದ ಸಹಸ್ರ
 ದಳ, ರತದಳ, ಪಂಚದಳ, ತ್ರಿದಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ನಿಃಕಲ ಪ್ರಣಮ
 ವೆಂಬ ಅಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾ
 ಶದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿರ್ದುದು ಅಂತಸ್ಪ್ರ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನಲ್ಲಿ
 ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ಅಂತಿಕವಾದ ಉಂಡಿಹೆ,
 ಉಟ್ಟಿಹೆ, ಕೊಟ್ಟಿಹೆ, ಭೋಗೋಪವೆಂಬ ಕರಣವಿಷಯಂಗಳ ಸತ್ತ್ವಿಯಾ
 ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದೀಗ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶದ ಮಾಣಿ
 ಕಕ್ಕೆ ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕವ ಕೊಟ್ಟಿನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಧ ಅಂತಸ್ಪ್ರ ತನು
 ವಿನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಶಿವಶರಣನು ಶಿವಾಚಕ್ರದ ತ್ರಿದಳ
 ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಶೂನ್ಯ ಪ್ರಣಮವೆಂಬ ಉಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ
 ಅಗಣಿತ ಕೋಟಿ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿಯನೊಳಗೊಂಡು ಬೆಳಗುವ ಪರಮ
 ಕಾಂತಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವನು ಸ್ವಪ್ರಣಲಿಂಗವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನಲ್ಲಿ
 ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಅಂತಿಕವಾದ ಆಶಿ, ರೋಷ,

ಹರುಷವೆಂಬ ಕರಣ ವಿಷಯಗಳ ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವ
ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ಚಂದ್ರಕಾಂತಿ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕವ
ಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಧ್ ಅಂತಸ್ತು ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ
ಯಾದ ಶಿವರಶನು ಪಶ್ಚಿಮ ಚಕ್ರದ ಏಕದಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ
ನಿರಂಜನ ಪ್ರಣಮವೆಂಬ ಮಹಾರ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯ
ಕೋಟಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ ಪ್ರಕಾಶವ ಕೇಳಿದಿಸುವಂಥ ಮಹಾಜ್ಞಾನ
ಪ್ರಕಾಶದಿಂ ಬೆಳಗುವ ಭಾವಲಿಂಗವನು ಕಾರಣ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯ
ತವ ಮಾಡಿ, ಆ ಕಾರಣ ತನುವಿನಂಶಿಕವಾದ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾ
ರವೆಂಬ ಕಾರಣ ವಿಷಯಗಳ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವ
ಮಾಡಿ, ಎಂಬುದೀಗ ಅಗ್ನಿಕಾಂತಿ ಮಾಣಿಕಕ್ಕೆ ಪಾತಾಳ ಲೋಕವ
ಕೊಟ್ಟೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಧ್ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಪದ್ಧಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ನವರತ್ನ
ವೆಂಬ ನವಲಿಂಗವ ಸ್ವಾಯತನಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಶರಣನು ಆ ಲಿಂಗದ
ಮಹಾಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗವನು ದಹನ ಮಾಡಿ, ಆ ಜ್ಞಾನ
ಭಸ್ಮವನು ಅವಧರಿಸಿ ತಾರಕದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚವನುಚರಿಸುತಿರ್ಪ
ಪರಶಿವ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿಂದು ಜ್ಞಾನ ಕಲಾತ್ಮನು ಎಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ
ರತ್ನವ ಕೊಂಡು ಮನೆಯ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯ ಧರಿಸಿ ಕಾಯಕವ
ಮಾಡುತಿರ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಧ್

೮೩ ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿದ್ದಾನೆ ಏವಾನೆ ಮನವ
ರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿ ಎನ್ನಂತರಂಗ ಒಪ್ಪಿರಂಗವೆಂದನ್ನದ ಲಿಂಗವಿ
ದ್ದಾನೆ ಮನವರಿಯದ ಕಟ್ಟಿ, ಕಟ್ಟಿ ಮನವು ಅವಿರ್ರ್ವಾಸದಿಂದ ಗ್ರಹಿ
ಸಲೊಲ್ಲದೆ ಕೆಟ್ಟಿ ಕೆಟ್ಟಿನಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮನ ವಿರ್ರ್ವಾಸದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿರದ,
ಸತ್ಯನಹೆ, ನಿತ್ಯನಹೆ, ಮುಕ್ತನಹೆ, ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೮೪ ಕರಸ್ಥಲದ ಲಿಂಗ ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ವೇದ್ಯವಾಗಿ, ಮನಸ್ಥಲದ
ಲಿಂಗವೆನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ವೇದ್ಯವಾದ ಬಳಕ, ಇನ್ನು ಛಿನ್ನ ಭಾವಕ್ಕೆ
ತೆರಹುಂಟೇ ? ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವ ಬಿರಿಸಿ ಸಮರಸವಾದ ಬಳಕ
ಎರಡೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ

ಷಟ್ ಸ್ಥಲಯುಕ್ತ ಲಿಂಗ ಪೂಜಾವಿಧಿ.

ವಿವರಣೆ— ಈ ವರೆಗೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟವು ಮುಂದೆ ವೀರಶೈವನ ದೈನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಾದ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ

೧ನೇ ವಚನ.

ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ.

೮೫ ಶಿವರಣನು ಶಿವಯೋಗ ನಿವ್ರಾ ಮುದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪವಡಿಸಿದು 'ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾರ್ತೇ ಜಲಿತಾಯ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ, ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾರ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವಧ್ಯಾನದಿಂದಿದ್ದು, ಶಿವಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆ ವಿವಲಿಂಗನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಸ್ಥೂಲ ಶೌಚಾಚಮನಂಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು, ಕರಚರಣ ವಂದಿ ಶ್ವಾಸಂಸ್ಕರಣ, ದಂತಧಾವನವಂ ಮಾಡಿ, ಸ್ನಾನಂಸ್ಕರಣ ಕುಸುಮಂಗಳಂ ಶೋಭಿಸಿಕೊಂಡು ಪಾವನಗೊರಡಮಂ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ಬಕ್ತಿ ಸ್ಥಲ ಸುಖಾಸನಮೊಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ ಉನ ತಾಸನದ ಗುಣಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಖಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಹಾರ್ತವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಜಲ ವಿಶ್ವ ಪುಷ್ಪಗಳಿಂದರ್ಚಿಸಿ, ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನಂಗೆಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಬುವುದೇ ಶ್ವಾಸಚಕ್ರಿಯನುಳ್ಳ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲವಾಗುವುದು

ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನ ವೈಯಾಕಾಶನದಿಂದ ಮೂಲಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿಸು, ಪಾಚಕ, ಉಪಾಂರುಕವೆಂಬ ಶ್ರಿಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ನೈಷ್ಠಯಿಂದ ಪುನಃಪುನಃ ಜಪಂಗೆವುದೇ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವಾಗುವುದು

ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ.

ತದನಂತರದಲ್ಲಿ ಸೆಜ್ಜ ವಸ್ತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿಶ್ಚ ಶಿವಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯನು ಒಂದಾನೊಂದು ಸೊಪ್ಪೆಯ ಸಿಕ್ಕಡ ಒರಿಸಿ ಹಾಗೆ ಅಡ್ಡ ಮೋರೆಯ

ರೀತ್ ' || ಟೀಕಾಃ - ಗೋವಿನ ಗೋಮಯ, ಗೋರೋಜನ, ಮೂತ್ರ, ಮೊಸರು, ಪೇರ, ತುಪ್ಪ, ಈ ಆರು ಸನ್ನಾಹಗಳಿಂದ ನೆಲಸಮ್ಮಾರ್ಜನೆಯ ಮಾಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಹಾಕಬೇಕು ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಬೆಣಚಿಕಲ್ಲಿನ ಹಿಟ್ಟಿನ ಪುಡಿಯ ಮಾಡಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಅರ್ಧ ಹಿಟ್ಟಿಗೆ ಕಾಕಿ ನೊಪ್ಪಿನ ರಸವಾಗಲಿ ತೊಂಡೇ ನೊಪ್ಪಿನ ರಸವಾಗಲಿ, ಈ ಎರಡರೊಳಗೆ ಆವುದಾದರೊಂದು ನೊಪ್ಪಿನ ರಸವ ಹಿಂಡಿ, ಮೂರು ಭಾಗವನ್ನಿಟ್ಟು, ಹಸರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಉಳಿದ ಬಿಳಿಯ ಹಿಟ್ಟು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಟ್ಟು ಈ ಸಂಚೆ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾಕಬೇಕು ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ಹಾಕಿ ಆ ಮೇಲೆ ಗದಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕು

ಗದ್ದಿಗೆಹಾಕುವುದು.

ಹೇಗೆಂದರೆ, ಚಿತ್ರಾಸನ ಬಿಳಿಯ ಕಂಬಳಾಸನ ಈ ಎರಡರೊಳಗೆ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಆಸನ ಹಾಕಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸ್ತಂಭಾಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಬೆಳಗಿ, ರುಚಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟು, ಚರಿಗಿ ಬೆಳಗಿ ತೊಳೆದು, ಉದಕ ಸೋಸಿ ಇಟ್ಟು, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಕರ್ಪೂರ, ಲೋಭಾನ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಇಟ್ಟು ಜ್ಯೋತಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಆ ಸಾಮಾನುಗಳ ಮೇಲೆ ತುಂಬ ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರವ ಮುಚ್ಚುವುದು

ದಂತಧಾವನ

ಆ ಮೇಲೆ ಅಲ, ನೇರಿಲು, ಮಾವು, ಬೇವು, ನೆಲ್ಲಿ, ಹುಣಜ ಈ ಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ ಆವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯ ತಂದು, ಹನ್ನೆರಡು ಬೆರಗುದ್ದು ತಗೆದುಕೊಂಡು, ದಂತಧಾವನವ ಮಾಡಿ, ದಂತ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕೀಳ ಕೆಟ್ಟಿಷವ ತೆಗೆದು, ಜಿಹ್ವಾ ಮುಕ್ಕಾಳಿಸಿ, ಮುಖ ಪ್ರಕ್ಷಾಲನವ ಮಾಡುವುದು

ಸ್ನಾನ.

ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಉತ್ತಮ ಶಿರ ಸ್ನಾನ, ಮಧ್ಯಮ ಕಂಠ ಸ್ನಾನ, ಕನಿಷ್ಠ ಕಪಿಸ್ನಾನ ಹೀಗೆಂಬಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಶಿರ ಸ್ನಾನವ ಮಾಡಿ, ಮಡಿ ವಸ್ತ್ರವ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು, ಶಿವಸ್ತಂಭೆಯ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದು, ಗದ್ದಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡುವಾಗ ಮಂತ್ರ

ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು ಅವ ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ, 'ಓಂ' ಎಂದು 'ಅಹಃ' ಅನಂತ ರಕ್ತಿ ಧಾಮ್ನಿ | ಜ್ಯೋತಿರೂಪಾಯ ವಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್ " ಎಂದು ಮೂರ್ತವ ಮಾಡುವುದು

ಪದಾರ್ಥ ಶುದ್ಧಿ

ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನ ನೀಡಬಾರದು ಏನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಗ್ರಂಥ|| ಅದಿ ಮಾಂಸಂ ತು ತೋಯಾನಂ | ಮದ್ಯ ಮಾಂಸಂ ತು ಗೋರಸಂ || ಸರ್ವ ಮಾಂಸಂ ತು ನಾರೀಣಾಂ | ಕಿಂ ಶೀಲಂ ಮಹೇಶ್ವರೀ || ಟೀಕು— ಎಲೆ ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, ಉದಕದಿಂದ ನಿನಗೆ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಉದಕ ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ಸ್ವರೂಪ, ಪ್ರೇರದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಪ್ರೇರ ಎಂತಹದ್ದು ಎಂದರೆ, ಅಕಳ ಕೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಂಸದಿಂದ ಹುದ್ದುತ್ತದೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಆಪಾದ ಮಸ್ತಕ ರವಿಯಂತರ ಮಾಂಸ ಸ್ವರೂಪ, ಬೀಗಿಂಬಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಶೀಲವೆಂಬುದೇನು ಎಂದು ಪಾರ್ವತಿ ಕೇಳಲಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸ್ವತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು ಗ್ರಂ|| ಮಂತ್ರ ರುಢಂ ತು ತೋಯಾನಂ | ಫಸ ರುಢಂ ತು ಗೋರಸಂ || ದೀಕ್ಷಾ ರುಢಂ ತು ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ | ಮಮ ಶೀಲ ಮಹೇಶ್ವರೀ || ಟೀಕು— ಎಲೇ ಪಾರ್ವತಿ ಕೇ- ಮಂತ್ರದಿಂದ ಉದಕ ರುಢ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಸ್ಮ ಮಿತ್ರ ಮಾಡಿ ಪ್ರೇರ ರುಢ ಮಾಡಬೇಕು ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ರುಢ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ವಾಕ್ಯವು ಕಾರಣ ಮಂತ್ರೋದಕ ಮಾಡಿ, ಪುಷ್ಪ ಪತ್ರ ಉದಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಬೇಕು.

ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪೂಜೆ

ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವ ನೀಡಬೇಕು ಅವರೆ ಕರಡಿಗೆಯ ಅರಗಿನಲ್ಲಿ ಎಡಹಸ್ತವನ್ನಿಟ್ಟು ಬಲಹಸ್ತವ ಹೆಬ್ಬರೆ 'ಲಿಂಗ ಮಸ್ತಕವ ಮೇಲಿಟ್ಟು, ಸಡುವಿನ ಎರಡು ಬೆರಸು ಲಿಂಗವ ಬೂಡುಭಾಗದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಗೋಮೂತ್ರ ಮೇಲೂ ಮಾಡಿ, ಬಿಜಯಂಗೈಸಿಕೊಂಡು ಎಡಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ, ಮಂತ್ರೋದಕದಿಂದ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿ, ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿ, ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿ, ಲೋಭಾನ ಅರಿಸಿ, ಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸುವುದು

ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣ

ಆ ಮೇಲೆ ಬಲಹಸ್ತದ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಮಧ್ಯದ ಎರಡು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕುರಂಗ ಮುದ್ರೆ ಎನಿಸುವುದು ಈ ಕುರಂಗ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿರುವ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಎಡದ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಬಲದ ಹಸ್ತದ ಶುಕ್ತಿ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಜಲಸುಷ್ಪಗಳ ಹಿಡಿದು, ಅರ್ಪ್ಯ ಕೊಟ್ಟು. ಕೂರ್ಮ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಸವಸ್ತರಿಸಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಗ್ನಿರಿತಿ ಭಸ್ಮ, ವಾಯುರಿತಿ ಭಸ್ಮ, ಜಲಮಿತಿ ಭಸ್ಮ, ಸ್ಥಲಮಿತಿ ಭಸ್ಮ, ವೈದಿಮಿತಿ ಭಸ್ಮ, ಸೂರ್ಯೋತಿ ಭಸ್ಮ, ಓಂ ಹ್ರಂ ಎಂದು ಎರಡು ಮೊಳಪುದು, ಎರಡು ಬಗಲು, ಉದರ, ಭುಜ ಎರಡು, ಹೃದಯ, ಕಂಠ, ಮಸ್ತಕ, ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿಸಿ, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಧೂಳಿನವ ಗೈದು ಸರ್ವಾಂಗಕ್ಕೆ ಉದ್ವರ್ತನವ ಮಾಡಿ, ಆ ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವ ಸ್ಥಾನಗಳಾವಾವೆಂದಡೆ, ಹಣಿಕಾಂಡ, ಎರಡು ಕಿವಿ, ಎರಡು ನೇತ್ರ, ಎರಡು ಘ್ರಾಣರಂಧ್ರವು, ಎರಡು ತೋಳು, ಎರಡು ಭುಜ, ಎರಡು ಕುಚ, ಎರಡು ಪೋಷ್ಕ, ಎದ, ಎರಡು ಬಗಲು, ಹೂಕ್ಕು, ಮೇಘ, ಬೆನ್ನು, ಎರಡು ತೊಡ, ಎರಡು ಮೊಳಕಾಲು, ಎರಡು ಕಣಕಾಲು, ಗುದ, ಎರಡು ಪಾದಗಳು, ಇಂತು ಮೂವತ್ತೆರಡು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧರಿಸುವಾಗ, ಮಂತ್ರವ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು ಅವ ಮಂತ್ರವೆಂದರೆ, 'ಸುನಾತಿ ಯಜ್ಞಗತ್ಸರ್ವಂ ಶ್ರಿಸುಂಡ್ರಾತ್ಮ ಸದಾಶಿವಃ । ಐಕ್ವರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಬೀಜಾಯ ತಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಭಸ್ಮನೇ ನಮಃ । ಭೂತಿಭೂತಿ ಪರಿತ್ವ ಜನನಿ । ಪಾಪಾಘ ವಿಧ್ವಂಸಿನೀ । ಸರ್ವೋಪದ್ರವ ವಿನಾಶಿನೀ ಶುಭಕರೀ॥ ಶೋಕಂಚ ವಿಚ್ಛೇದಿನೀ । ಭೂತಪ್ರೇತ ಪಿಶಂಚ ರಾಕ್ಷಸ ಹರೀ । ಸರ್ವದಾ ಸಂಪತ್ತರೀ । ತೇಜೋರಾಶಿ ವಿಶೇಷ ಮೋಕ್ಷಕರೀ ಭೂತಿಸ್ಸ ಸು ಪಾತು ಮಾಂ॥' ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ಮೇಲೆ ಹೀಗದ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭೂತಿ ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು

ಪ್ರಣಮಸಂಬಂಧ

ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಣಮ ಸಂಬಂಧನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದಂತೆಂದೋಡೆ, ಗ್ರಂಥ॥ 'ಓಂಕಾರಂ ಪದನಂ ಪದವೀ ನ ಮಕಾರೋ ಭುಜ ದ್ವಯಂ ಶಿಕಾರಂ ದೇಹ ಮಧ್ಯಸ್ತು ವಯಕಾರಂ ಪದದ್ವಯಂ॥' ಟೀಕುಃ- ಓಂಕಾರ ಲಲಾಟದಲ್ಲಿ, ನಕಾರ ಒಲ ಭುಜದಲ್ಲಿ, ಮಕಾರ ಎಡಭುಜದಲ್ಲಿ,

ಶಿಕಾರ ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ, ವ ಯಕಾರ ಬಲ ಎಡ ಮೊಳಕಾಲಲ್ಲಿ, ಹ್ರಂ, ಪ್ರೀಂ, ಹ್ರೂಂ, ಕೈಂ, ಹೈಂ, ಪ್ರ. ಇವು ಆರು ಪ್ರಣಮ ಬಲದ ಬಗಲಲ್ಲಿ, ನಮಃ ಶಿವಾಯ ಎಡದ ಬಗಲಲ್ಲಿ 'ಬಸವ' ಕೊರಳಲ್ಲಿ, ಮುಂದೆಸೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಉ, ಮ, ಆಕ್ಷರ ಕಂಠದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಶಿಕಾರ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಯಕಾರ ಎರಡು ಕರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ, ನಾಸಿಕದಲ್ಲಿ ನಕಾರ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹಕಾರ, ಗುದಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಲಿಕಾರ ಇಂತಿಷ್ಟು ಪ್ರಣಮಂಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧಾರಣ

ಆ ಮೇಲೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೋಡಿ, ಶಿವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು, ತಲೆ ಒಂದು ಮೂವತ್ತಾರು, ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೆರಡು, ಎದೆಯಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು, ಎರಡು ತೋರುಗಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರು ಹದಿನಾರು, ಎರಡು ಮುಂಗೈಗಳಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ಹನ್ನೆರಡು, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ ನೂರು ಎಂಟು, ಇಂತಿಷ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ರುಪ್ತ ಬೀಜಾಯ, ಭೂತಿ ಸಂಭೂತಿ ಹೇತವೇ, ನೇತ್ರ ತ್ರಯಾಯ ಎ-ಯ, ರುದ್ರಾಯ ನಮೋ ಲೋಕಹಿತಾರ್ಥಿನೇ ಎಂದು ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ನೃಸ ಮೊದಲಾದವುಗಳು

ಆ ಮೇಲೆ ಬಲಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮಲೇಪನವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರಣಮಂಗ- ಲಿಪಿಸಿಕೊಂಡು ಕರನ್ಮಾಸ, ಅಂಗನ್ಮಾಸ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಅಷ್ಟ ದಿಗ್ಬಂಧನವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಗೆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧಮಾದುದು.

ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ

ಆ ಮೇಲೆ ಗುರುವು ಅಶ್ವಣಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂವತ್ತನ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಕುರ ರೃತಿಗೆ ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾದುದು

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ

ಆ ಮೇಲೆ ಬಲಹಸ್ತದ ತರ್ಜಿನಿ, ಅಂಗುಲಿ, ಮಧ್ಯಮಾಂಗುಲಿ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಷ್ಪವ ಹಿಡಿದು ಕರಡಿಗೆಯ ಅರಗಿನಲ್ಲಿ ಎಡ ಹಸ್ತವ ಅಡ್ಡ ಇಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗವನ್ನು ಬಿಜಯಂ ಗೈಸಿ, ಎಡ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೆನಿಸುವುದು

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ

ಆ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಾದ್ಯ, ಅರ್ಘ್ಯ, ಆಚಮನ, ಮಧುಪರ್ಕ, ಪಂಚಾಮೃತ, ಸಪೋದಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಷೇಕ ಎರೆದು, ಲಿಂಗದ ದ್ರವವ ತೆಗೆದು, ಲೋಭಾನದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಲಿಂಗವ ತರಿಸಿ, ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಅನಾಮಿಕ ಅಂಗುಲಿಯಿಂದ ಧರಿಸಿ, ಗಂಧ, ಅಕ್ಷತೆ, ಪುಷ್ಪ, ವಸ್ತ್ರ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತ, ಉತ್ತರಿಯ, ಅಭರಣ ನೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿ, ಗಂಟೆ, ದರ್ಪಣ, ಚಾಮರ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ಭತ್ತ ಉಡಾಸವಸ್ತ್ರ, ನಗಾರೆ, ಜಾಗಟ, ಕೈತಾಳ, ಸಮಾಳ, ಬುರುಗು, ಕಿನ್ನರಿ, ವೀಣೆ, ಚಿನ್ನಕಾಳಿ, ನಮೂರಿ, ಕರಣೆ, ಹೆಗ್ಗಾಳಿ, ಕೋಕಲ, ಕಂಚಿನ ಸಮಾಳ, ಭೇರಿ, ನರ್ತನ ಇವು ನೊದಲಾದ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗುವುದು

ಶರಣಸ್ಥಲ

ಆ ಮೇಲೆ ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅಧರ್ವಣ ವೇದ, ಗಾಯತ್ರೀ ವೇದಗಳ ಸ್ತೋತ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರ, ಸೂತ್ರ, ಪುರಾಣ, ಸ್ತೋತ್ರ, ಆದ್ಯರು, ವೇದ್ಯರು, ಸಾಧ್ಯರು, ಪುಷ್ಪದಂತ ಮಲಯರಾಜ ಮಲಯಣ, ಹಲಾಯುಧ, ಅನಾಮಯ ನೊದಲಾದ ಕವಿಗಳು ಶಿವನ ಕೂರ್ತು ಮಾಡಿದ ಸ್ತೋತ್ರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಿರಸ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣವ ಮಾಡಿ, ಪುಷ್ಪಂಜಲಿಯ ಮಾಡಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ವಿಸರ್ಜಾ ನಂಗೈದಲ್ಲಿಗೆ ಶರಣಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾದುದು

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ

ಆ ವೇಲೆ ಜಂಗಮ ಮೂರ್ತಿಗಳು, ಆ ವೇಳೆಗೆ ದಯಮಾಡಿ
ರಲೆ, ದರವಿಧ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಜೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಮಹತ್ವವನ್ನು
ಪಡೆದುಕೊಂಡು, ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವುದು ಆ ವೇಳೆಗೆ ಮೂರ್ತಿಗಳು
ಅರೂ ಬರದಿರಲೆ, ಮಾಡಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಎದೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು,
ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಭಸ್ಮ ಲೇಪನವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಗುರುವು ಅಪ್ಪಣೆಯ ದಯ
ಪಾಲಿಸಿದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಐದು ವೇಳೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಆ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಸಂಕ್ಷೋಪಿಸಿ, ಓಗರ ರೂಪವಳಿದು, ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮಾಡಿ,
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವೂರು ವೇಳೆ ಚತುರಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ,
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚರಿಸಿ, ಅರ್ಪಿಸಿ, ಆಮೇಲೆ
ಭೋಜ್ಯ ಭೋಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಲಿಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಕೆಯಿಂದ
ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವುದು ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬದು ಮಾತುಗಳನಾಡಲಿ
ಕ್ತಾಗದು. ಪರಶು, ಹಿಂಸಾರಬ್ಬ ಅರುಣಿ, ಅವುಗಳ ಶಬ್ದ,
ನಾಸಾರಶಬ್ದ ವಿಸಯ ಶಬ್ದ, ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸಂಗದ ಶಬ್ದ, ನ್ಯಾಯದ
ಶಬ್ದ ಮುಖದ ಶಬ್ದ, ಅಗ್ನಿ ಶ್ರವೇಶದ ಶಬ್ದ, ಇವು ಮೊದಲಾದ ಕನಿಷ್ಠ
ಶಬ್ದವ ಕೂಡಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆಲ ಬಂಡಿತ ಮಾಡಿ,
ಹಸ್ತ ದ್ರವವನಾಂವಿಸಿದ ಒಳಕ ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ವೇಲೆ
ಹೋದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿ ಎಡ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ವೂರ್ತವ ಮಾಡಿಸಿ,
ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿ, ವಿಭೂತಿ ಸುತ್ತ ಪುಷ್ಪವ ಧರಿಸಿ, ಲೋಭಾನವ
ನರ್ಪಿಸಿ, ಹಸ್ತ ಜಪವ ಮಾಡಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಕರಡಿಗೆಯ ಒಳಗೆ
ಮೂರ್ತವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಗೆ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವುದು ಎಂದು
ಕಲ್ಪಾಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನು ಒಸಸೇಶ್ವರ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಸವಣ್ಣ ಮೊದ
ಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಗಣಿಂಗಿಗೆ ಅರ್ಚನೆಯ ದಯಪಾಲಿಸಿದ ಅಡರಣೆಯ
ವಚನ ಸಮಾಪ್ತ

ಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯ ವಿಧಾನಗಳ ಸಮಾಲೋಚನೆ

ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಆತ್ಮವಿಕಾಸವೇ ಇರು
ತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಅದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಚರಿಸು
ವುದೇ ಇರುತ್ತದೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮಾಯೋಗವಾಗಿರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು

ಮಾಡುವುದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಮೂರು ಶರೀರಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿವೆ ಒಂದು ಶರೀರದ ಕಾರ್ಯವು ಕೆಟ್ಟರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರದು ಅದುದರಿಂದ ಈ ಮೂರೂ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಚೈತನ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡದ ಹೊರ್ತು ಪರ ಮಾತ್ಮನನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸತಕ್ಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂತಲೂ ವಚನಕಾರರು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂಜಾ ಅರ್ಚನಾದಿಗಳನ್ನು ದಿನಾಲು ಜರುಗಿಸುವದೇ ವೀರ ಶೈವನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ ಕೇವಲ ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಷಣೀಪಚಾರಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ನಿಜವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ, ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು ಇದನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ವಚನಕಾರರು ಈ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಭಾಗಮಾಡಿ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆರು ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳು ಯಾವವೆಂದರೆ--

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಚಾರಲಿಂಗ ಗುರುಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಚರಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂತಲೂ, ಆರು ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದು ಅಚರಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಅರ್ಥವು ವಚನಕಾರರಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬರೆದ ಮೇರೆಗೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ

‘ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಅಚಾರಲಿಂಗ, ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪಂಮ ಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗ, ಯಜನಸ್ವರೂಪವಾದ ಚರಲಿಂಗ, ಈನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಬೋಧಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿವುದು’

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಉಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಆರು

ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸುವುದೇ ಈ ಪದ್ಧತಿಯುಳ್ಳವನಾದ
ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಎಂದಿನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ

ಅಚಾರಲಿಂಗ

ಅಚಾರಲಿಂಗವು ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ
ಸದಾಚಾರ, ಬ್ರಹ್ಮಾಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ನಿಯತಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ ಇವು
ಪಂಚಾಚಾರಗಳು ಈ ಪಂಚಾಚಾರಗಳನ್ನು ದೃಢ ಪಡಿಸುವುದರಿಂದ
ಅಚಾರ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವನು
ಶುದ್ಧ ನಡತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿಸಲು ಅಚಾರಲಿಂಗದ
ವಿವರಣೆಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆ
ಗ-ಲ್ಲಿ ಈ ಅಚಾರ ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಎಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವರೋ
ಬದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಹಿಂದಿನ ೮೫, ೮೬
ಈ ವಚನಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಚಾರಲಿಂಗದ ಪೂಜೆಯನ್ನು
ಪೂಜೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದ ನಾಡ ವ ಕ್ರಿಯೆಗ-ಲ್ಲಿ
ಎಂಕರ ಸ್ಥಲಸಮಾರ್ಜನೆ, ಸ್ನಾನ, ಪದಾರ್ಥ ಶುದ್ಧಿ, ವಿಜೂತಿ ಶುದ್ಧಿ
ಫಲಗ, ಶ್ರವಣ ಸಂಬಂಧ, ನಾಸ ಇಂಥ ಕ್ರಮ ಗ-ಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವರಂದು
ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ ಆದುದರಿಂದ ಲಿಂಗಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು
ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಅಚಾರಲಿಂಗದ ಪ್ರಜ್ಞಲನೆಯು ಇರುತ್ತದೆ
ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು
ಒಂದು ತರದ ನಿರ್ಮಲತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ನಿತ್ಯದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು
ಶುದ್ಧವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲು ಬಿತ್ತರಿಸಿ ಭರಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ
ಇದು ಅಚಾರಲಿಂಗದ ಸಾಧನೆಯು ಇದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲವು

ಗುರುಲಿಂಗ

ಗುರುಲಿಂಗವು ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿದೆ ಗುರುವು ದೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶ
ವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಇದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಆ ಶಿಷ್ಯನು ಲಿಂಗದ ಶ್ರೇಷ್ಠ
ತರದ ಜೈತನ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಹೀಗೆ ಈ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ

ಸುವುದು ಭಕ್ತನ ಕರ್ತವ್ಯವು ಇದನ್ನು ಜಸಿಸುವುದರಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗವು ಪೂಜಕನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗವು ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ವಲಕ್ಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತಹದು

ಈ ಎರಡು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವಿರುತ್ತವೆ ಇದರಿಂದ ಅವನ ಬಹಿರಂಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ

ಶಿವಲಿಂಗ.

ಶಿವಲಿಂಗವು ಸರಸು ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ದೇವರು ಈ ಲಿಂಗವು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಿರುತ್ತದೆ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವನ್ನು ಭಕ್ತನು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಕಾರಸ್ವರೂಪವಾದ ಈ ಶಿವಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಿಗೆ ದೃಗ್ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ ಇದು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮೂರನೆಯ ಭಾಗವಿರುತ್ತದೆ ಇದು ಶಿವಲಿಂಗ ಸಾಧನೆಯು ಇದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವು

ಚರಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಜಂಗಮಲಿಂಗ

ಚರಲಿಂಗವು ಯಜನ ಸ್ವರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟದ ಎಂದರೆ ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜ ಇವುಗಳಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂದು ಇದರ ಭಾವವು ಅರ್ಚನ ಸೂಚನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಗ್ರವಾದ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸು ಸರಸಾಗುತ್ತದೆ ಹೊರ-ವುದು ಅದು ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಂಚಲತೆಯನ್ನು ದೂರಮಾಡುವುದು ಅದರಿಂದ ಇದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಾರಣವು ಈ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನೆಲೆಗೊಂಡ ಶಿವಲಿಂಗವು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ದೃಢತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ಓಗೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಶಿವಲಿಂಗವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು ಅದರಿಂದ ವಚನಕಾರರು ಈ ಪೂಜಾ ಅರ್ಚನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಚರಲಿಂಗಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ವಲ ಗೊಳಿಸುವುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಸೂಚೆಯು.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ

ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವು ಐನೆಯ ಲಿಂಗವಾಗಿದೆ ಇದು ಈನ ಸ್ವರೂಪ
ವೆಂದು ಮೇಲ್ಮಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಟ್ಟಿದೆ ಈನವೆಂದರೆ ಪರಮಾ
ತ್ಮನ ಗುಣಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಓಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುವ
ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಐನೆಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸ್ಥೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ
ದ್ದಾರೆ ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ
ವಚನಕಾರರು ಎಷ್ಟು ಮನಸ್ಸು ಕೂಡಿಸುವರೆನ್ನಲು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ
ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿ
ತನ್ನ ಕುಸುಮಧರ್ಮಗುರಾರು ಈತನು ರೂಢನು ಇದು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ
ಐನೆಯ ಸಂಗತಿ ಇದರಿಂದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು ಕ್ರಮದಿಷ್ಟು
ಮೂಡುತ್ತದೆ

ಮಹಾಲಿಂಗ

ಮಹಾಲಿಂಗವು ಬೇರೆ ಛಾಸ ರೂಪವೆಂದು ಮೇಲ್ಮಂಡ ವಚನದಲ್ಲಿ
ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ ಮೇಲ್ಮಂಡ ಸರಾಸವದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಸಿರಿಕಾರ
ಜನವೆಂದ ಭಕ್ತನು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಅಗ ಆತನು ಲಿಂಗಾನಂದ
ಮೊದಲನೆಯ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರೂಪ ತಾಸಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಅಗ ಆತನು ತನ್ನನ್ನು
ಮರೆತು ಪರಮಾತ್ಮನು ಮಗ್ನವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಇದು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ
ಕವಯ ಸ್ವರೂಪ ಅಂದರೆ ಸ್ವರೂಪವು ಈ ರೀತಿಯ ವವಹರಣ
ಯಿಂದ ಮೂಡಿಕೊಂಡು ಮಹಾಲಿಂಗವು ಒಕ್ಕೂಡುತ್ತದೆ ಓಗೆ
ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಒಕ್ಕೂಡುವುದೇ ಭಾವ
ಲಿಂಗದ ಪುನರು

ಈ ಮಹಾಲಿಂಗಪುನರುಲ್ಲಿ ಅರು ವಿಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಅವು
ಗಳ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಕೊಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಪುನರುಕಾರ್ಯ
ಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡುವುದೇ ವಿವರಿಸಿದ ಕರ್ತವ್ಯವು

ಲಿಂಗವೂಜೆಯ ವಿಧಾನಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪ.

ಜಪ.

೮೭ ಶಿಳೆಯದೆ ಜಪಿಸಿದ ಮಂತ್ರ ನಿಷ್ಫಲವಾದುದು ನೋಡಾ
ಗುರುವೇ ಪ್ರಣಮ ಪಲ್ಲವಗಳಿಂದ ಜಪಿಸುವುದು ಫಲ ನೋಡಾ
ಗುರುವೇ ಇದರಂದವ ತೋರಿದ ಎನ್ನಗುರು ಚನ್ನಬಸವ ನೋಡಾ
ಗುರುವೇ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಗುರುವೇ

೮೮ ಭಕ್ತನಾದರೇನು? ಮಹೇಶನಾದರೇನು? ಮೊದಲಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತಿಯ ಜಪವೇ ಜಪ ನೋಡಾ! ಭಕ್ತನಾದರೇನು? ಮಹೇಶನಾದ
ರೇನು? ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಜಪವೇ ಜಪ ನೋಡಾ! ಜಪರೀತಿ ಜಪಲಕ್ಷಣ
ಜಪಪ್ರಣಮಗಳನರಿಯದ ತಾಪತ್ರಯಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ ಭವಕ್ಕೀಡಾದರು
ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೮೯ ಜಪಿಸಬೇಕು, ಜಪಿಸಬೇಕು ದೇಹ ನಾನಲ್ಲೆಂಬ ಜಪಿ
ಸಬೇಕು, ಜಪಿಸಬೇಕು ಜೀವಾತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಿ ಅಲ್ಲೆಂಬ ಜಪಿಸಬೇಕು,
ಜಪಿಸಬೇಕು ನಾ ಚನ್ನಬಸವನೆಂಬ ಜಪಿಸಬೇಕು, ಜಪಿಸಬೇಕು
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾದಪದ್ಮಭ್ರಮರನೆಂಬ

೯೦ ಜಪಿಸಬಾರದು, ಜಪಿಸಬಾರದು ಕುಮಂತ್ರಂಗಳ ಜಪಿ
ಸಬಾರದು, ಜಪಿಸಬಾರದು ಮೋಹನದ ಮಂತ್ರಂಗಳ ಜಪಿಸಬಾರದು
ಮಾರಣ ಮಂತ್ರಂಗಳ ಜಪಿಸಬೇಕು, ಜಪಿಸಬೇಕು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಯ
ನಮಃ ಎಂದು ಕೇಳಾ ಕೇಡಾರ ಗುರುದೇವ

ನಿಯಮಗಳು.

೯೧ ದೇವರಿಗೆ ಕೃಷಿಯ ನೇಮಕ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಪುಷ್ಕಮ
ಮುಖ ಭೂಮಿ ಎಂದರಿಯರೇ ಲೋಕ ದೇವರಿಗೆ ನದಿಯ ಜಲವೆರೆಯ
ಬೇಕೆಂಬ ನೇಮಕ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ದೇವರ ದ್ವಿತೀಯ ಮುಖ ಜಲವೆಂ
ದರಿಯರೇ ಲೋಕ ದೇವರಿಗೆ ದೀವಿಗಯ ನೇಮಕ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ
ದೇವರ ತೃತೀಯ ಮುಖ ಜ್ಯೋತಿ ಎಂಬುದರಿಯರೇ ಲೋಕ ದೇವರಿಗೆ
ತಾಲವೃಂತದ ನೇಮಕ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಚತುರ್ಮುಖವೇ
ವಾಯುವೆಂದರಿಯರೇ ಲೋಕ ದೇವರಿಗೆ ಅಶ್ವಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ

ನೇಮಕವ ಮಾಡುವರಲ್ಲದೆ ದೇವರ ಪಂಚಮುಖವೇ ಅಕಾಶನೆಂಬುದರಿ
ಯಾರಿ ಲೋಕ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಶ್ರುತಿಯು ಮಂತ್ರ ಹೇಳುವರಲ್ಲದೆ,
ದೇವರ ಆರನೆಯ ಮುಖ ಅತ್ಯಪ್ರಾಣನೆಂಬುದರಿಂದಲೇ ಲೋಕ ನೋಡಾ
ಕಪಿಲಿಸ್ಥಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೯೦ ಪತ್ರೆಯ ನೇಮದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ
ನೇಮದವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಜಂಗಮ ಶೃಂಗಿಯವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ
ತನ್ನ ತಾ ತಿಳಿಯುವ ನೇಮದವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲವಯ್ಯ ಕಪಿಲಿಸ್ಥ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೯೧ ಪತ್ರೆಯ ನೇಮದವರು ನೋಡಯ್ಯ ಪರು ಅಡುಗಳು ಲಿಂಗಾ
ರ್ಚನೆಯ ನೇಮದವರು ನೋಡಯ್ಯ ಚತುರ್ವರ್ಣದವರು ಜಂಗಮ
ಸಂತ್ಯಸ್ತಿಯವರು ನೋಡಯ್ಯ ಭಕ್ತರು ತನ್ನ ತಾ ತಿಳುವ ನೇಮದವರು
ನೋಡಯ್ಯ ಪರಶುರಾಮಗ್ರಗಣರು ಕಪಿಲಿಸ್ಥಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

ಅಸನಗಳು

೯೨ ಇನ್ನು ಅಸನಭೇದವೆಂತಂದೊಡೆ ಒಂದು ಹಿಮ್ಮಡದಿಂದ
ಗೋನಿಸ್ತಾವನೂತಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಹಿಮ್ಮಡದಿಂದ ಮೇಧದ ಮೇಲಿರಿಸಿ
ಏಕಪತ್ತನಾಗಿ ಬಿಡು ಯನಾಗಿ ಭ್ರಮಭ್ರಮದ್ದೆ ದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳತನಾ
ಗಿರುವುದೇ ಸಿದ್ಧಾಸನವೆನಿಸುತ್ತ

ಎರಡು ಲೋದಗ- ಮೇಲೆ ಎರಡು ಪಾದಗಳೂ ಮೇಲು ಮೇಲು
ಮುಖವಾಗಿರಿಸಿ, ಎರಡು ಕಂಗಳು ನಡುವೆ ಮೇಲು ಮುಖವಾಗಿರಿಸಿ
ರಾಜರ ದಂತಗಳ ನಡುವೆ ರಸನಾಗ್ರವನ್ನಿಟ್ಟು ನಾಸಾಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಿ
ಹುದೇ ಪದ್ಧಾಸನವೆನಿಸುವುದು

ಎರಡು ಕೆರೂಪೂಡೆಗಳ ಸಂದಿಗ-ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾದಗಳನ್ನಿರಿಸಿ
ಉಜುಕಾಯನಾಗಿಹುದೇ ಸ್ವಸ್ತಿಕಾಸನವೆನಿಸುವುದು

ಮೇಲ್ದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಹಿಮ್ಮಡವನ್ನಿರಿಸಿ ಅವರಮೇಲೆ ಬಲಹಿಮ್ಮ
ಡವನ್ನಿರಿಸಿ ಉಜುಕಾಯನಾಗಿಹುದೇ ಮುಕ್ತಾಸನವೆನಿಸುವುದು

ಎರಡು ಹಿಮ್ಮಡದಂ ಒಂದೆ ಹಿಮ್ಮಡ ಮೇಲೆರಡೊಂದಿ ಜಾನುಗ
ಳೆರಡನ್ನೂ ಗೋಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮುಳ್ಳದೇ ಗೋಮುಖಾಸನವೆನಿ
ಸುವುದು

ಸಕಲಾಸನಗಳಿಂದ ಯೋಗಮಂ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಅಸನಯೋಗ ನೋಡಾ ಅಂಬಡೀಪ್ಪರಾ.

ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿಲ್ಲ

೯೫ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಶರಣರ ಪರಿ ಬೇರೆ ಲಿಂಗ ಸಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೇ ಮನ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗನ ಶರಣನು ಸುಯಧಾನಿ

೯೬. ಆಹ್ವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ವಿಸರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಂತನೆಂತಂಬ? ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಪರಿ ಬೇರೆ ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಅನರ್ಪಿತವ ಭೋಗಿಸುವನಲ್ಲ ಅವಾಗಲೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸಂಗದಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಶರಣಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬನು

೯೭ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಚಿನ್ಮಯ ಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಜಂಗ ಮದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ, ಒಪ್ಪಿರಂಗದಲ್ಲ ನೀನೇ ಎಂದು ಮನವರೆ ಶರಣನ ಕಣ್ಣಮೂಲದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾದ ಶರಣನ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿಯದೂ ಉಲಿಲಿಂಗ ರದ್ದಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿ

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂಜೆ, ಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಜಂಗಮಪೂಜೆ

೯೮ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಗುರು ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರನೆಯ ಪೂಜೆಯೇ ಜಂಗಮ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪೂಜೆ ಈ ಪೂಜೆ ಅನಂತ ಜನ್ಮ ದುರಿತವ್ಯಂಸ ನೋಡಾ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮವೇವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವ.

೯೯ ತಾನೇ ಗುರುವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪನು ತಾನೇ ಲಿಂಗ ವಾಗಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪನು ತಾನೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜಂಗ ಮಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪನು ತಾನೇ ಪಾರೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಪಾರೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪನು ತಾನೇ ವಿಭೂತಿ

ಸಕಲಾಸನಗಳಿಂದ ಯೋಗಮಂ ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಆಸನಯೋಗ
ನೋಡು ಅಯಿಂಡೇಶ್ವರಾ.

ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಗಳಿಲ್ಲ

೯೫ ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ
ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಶರಣರ
ಪರಿ ಬೇರೆ ಅಂಗ ಸಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೇ ಮನ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ
ಸಂಗನ ಶರಣನು ಸುಯಧಾನಿ

೯೬. ಆಹ್ವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ವಿಸರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ
ಲಿಂಗವಂತನೆಂತಂಬ? ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಪರಿ ಬೇರೆ ಲಿಂಗ
ಭೋಗೋಪಭೋಗವಿಲ್ಲದ ಅನರ್ಪಿತವ ಭೋಗಿಸುವನಲ್ಲಿ ಅವಾಗಲೂ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸಂಗದಲ್ಲಿವನು ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ಶರಣಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬನು

೯೭ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಸ್ವಯವೇ ಚಿನ್ಮಯ
ಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ಶರಣನೆನಿಸಿಕೂ ದು ಆ ಜಂಗ
ಮದ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ, ಒಪ್ಪಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಎಂದು ಒಂದು
ವರೆ ಶರಣನ ಕಣ್ಣಮೂಲಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಶಿವಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನನಾದ ಶರಣನ
ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಯಲ್ಲಿಯದೂ ಬಿಂಬಲಿಂಗ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾ?

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂಜೆ, ಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಜಂಗಮಪೂಜೆ

೯೮ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಗುರು
ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯೇ ಲಿಂಗ
ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರನೆಯ ಪೂಜೆಯೇ ಜಂಗಮ
ಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೂರು ಪೂಜೆ ಈ ಪೂಜೆ ಅನಂತ
ಜನ್ಮ ದುರಿತವ್ಯಂಸ ನೋಡು ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಮವೇವ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವ.

೯೯ ತಾನೇ ಗುರುವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುತ್ತಿವನು ತಾನೇ ಲಿಂಗ
ವಾಗಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿವನು ತಾನೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜಂಗ
ಮಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿವನು ತಾನೇ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ
ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿವನು ತಾನೇ ವಿಧೂತಿ

ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ವಿಷಾತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಧರಿಸುತ್ತಿರುವನು ತಾನೇ ಮಂತ್ರ
ವಾಗಿ ಮಂತ್ರವ ಜಪಿಸುತ್ತಿರುವನು ಇಂತೀ ಅಷ್ಟಾವರಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ
ಅಷ್ಟಾನರಣ್ಯಂ ಸಂಗವಾಗಿ ಅಷ್ಟಾನರಣ್ಯವೇ ಸಮರಸವಾಗಿ ಇರುವ
ಸದ್ಭಕ್ತನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರವಸ್ತುವು ತಾನೇಯಯ್ಯಾ ಅಹಿಂಷಾಪೂರಾ

೧೦೦ ಆಯ ನಿರವಯ ರೂಪ್ಯಮೂರ್ತಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಎನ್ನು ಅಷ್ಟತನುವೇ ಅಷ್ಟ ವಿವಾಚನೆಯಾಗಿ, ಎನ್ನು ಅಷ್ಟಾತ್ಮ ಅಷ್ಟ ಕರ
ಣಂಗಳೇ ಪೂಜಾರೋಪಣಾರಾಗಿ, ಶರಣಾತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ
ಬಿಭಯ ಭೇದವಾದು ಏಕವಾಗಿ, ಎಲೆಗಂದ ವ್ಯಕ್ತವಂತ ಉಲೂಹಡಗಿ
ರಾಸಯ್ಯ ತರಯ್ಯದ ಅಂಬುಧಿಯಂತ ಪರಮಚಿತ್ತನಗುರು ಶಿವಸಾ
ಗರದೂಗ ಮೂಗಿ ಸರಮ ಚಿತ್ತಂಭೀರನಾ ದಾನಯ್ಯ ಘಟವೇದ
ಅಪಾರದಂತ ಒಡ್ಡುಬಿರಿಯ ಬಯಲಾಗಿ ನೃಪಾಲಸಾರ್ವಜನಯ್ಯ ಪಟವ
ದ ಚಿತ್ರದಂತ ನಿರ್ಮಲನಿರಾವರಣನಾಗಿ ರುದ್ರ ವಿಮಲ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ
ಪ್ರತಿಯೊಂದಪ್ರತಿಮೆ ಅನುಕುಲ ಅನುಸಮ ಅಸ್ಯಮಾಣ ಅನಾಮಯ
ಅಗಣಿತ ಅಚಲಾನಂದ ದಿತ, ನಿ ಕಂಕ ನಿರ್ಮಾಯ ನಿರಾಲಂಬ
ನಿಗೂಣ ನಿತ್ಯಮೂರ್ತಿ ನಿತ ಸ್ವಂತ ನಿಕಾಮ ನಿಜ ಪದ್ಧ
ಶ್ವರಯ್ಯ ಮಲ್ಲರು ಸಂಗನಟವಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ ಬಯಲೊಂಗಿ
ಬಿಂಬಲಿರುವ ತಪ್ಪದು ನಿಮ ಕ್ಷಿಯಿಂದ ನೂಲದ ಚನ್ನಪವಲ್ಲ

ಲಿಂಗಾನುಸಂಧಾನ

೧೦೧ ರುದ್ರಮ ರುದ್ರಾಸದ್ಭಕ್ತ ಕುಳಿತ, ನಾಲವ ಮೂರು
ತುಂಬಿ ಮಿಡುಕುವ ಅವಯೋದಿತ್ತಂ ಬಿಭ ಕ್ಷಿ, ಬಿಗಿದ ಹುಬ್ಬ,
ಪ್ರಶ್ನರಂಭರಲ್ಲ ಕಲ್ಲ ಗುಡಿಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವ ಕೂಡಲವದ

೧೦೨ ಅನ ರೋಷ ಪರ ಪಾರಿಗಳೆಂಬ ಕರಗಾಂಧ್ರಿಯವ ಮ ಭ
ಲೀಯದ, ಅಪಾರವ ವಿವಾಹಾರ ಮಾಡರೆ ಭಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ
ತೋರಿಸಿ ಮುದ್ದದಲ್ಲಿ ವಾಡಕ ಇಲದ ಭಾರ ರುದ್ರ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವೆ
ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣ ರಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡರೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವರ

೧೦೩ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತೇಜ ನಾಯ್ಕಾಕಾಶ ನಿರಂಜನವೇನಾ ?
ನಿನ್ನ ಮುನಿಯ ಪ್ರಣವರೂಪ-ಗಲ್ಲನೆ ಕಾಣಲಾಗಿದೆಯೆ ಬಾರ
ದಯ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಭಾಸಿಂದ ನೂಳ ರುದ್ರದ್ವಾರನಾಗಿ, ಆರಾ
ಧಿಸಿ ಕಂಡಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವನ

೧೦೪ ಕಂದದ ಹೂವನೆ ಕೊಯ್ದು ನಂದದಾರುತಿಯ ಬೆಳಗಿ ಅಂದವಳೆಯದೆ ಬಿಂದು ತುಳುಕದೆ ನಂದಿ ಮುಂದುಗಡೆ ಮುನ್ನವೆ ಕಂದದ ಹೂವಿನ ಸೂಚೆಯ ಲಿಂಗ ಮದ್ಯದಿ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಮೇಲು ಗಿರಿಯ ಮೇಲಿಹ ಆಕಳದ ಕ್ಷೇರದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನೆಂಬ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರೋಗಣೆಯನೆಸಗಿಹನು.

೧೦೫ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೆಂಬಿರಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾರಿಗ್? ಶ್ರೀ ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಬಹಳವಸ್ತು ಶಿವಲಿಂಗವ ಸೂಕ್ಷ್ಮವು ಮಾಡಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಬೇರೆ ಯೋಗವುಂಟೆ? ತನ್ನ ಹಸ್ತವ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಟ್ಟಿ ವಾಯು ಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್ದುದ ಕೂಂದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಕ್ಷಸ್ಥಿವ ರಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಯೋಗವುಂಟೆ, ಶಿವಯೋಗವ ಲ್ಲಿದ? ಇಂತವು ವನತಿಗಳೆದು ಶುದ್ಧ ಶಿವಯೋಗವ ಮಾಡಿದಂತ ಚೆನ್ನಬ ಸವಣ್ಣ. ಮಹಾಲೋಕದಲ್ಲಿವು ಅಕ್ಷರವ್ವಯವ ಭೇದಿಸಿ ತಂದು ಕರಸ್ಥಲ ದಲ್ಲಿರಿಸಿ ಇದು ಉರುತರ ಪದವಂದು ತೋರಿಕೊಟ್ಟ ಎನ್ನ ತನ್ನಂತ ಮಾಡಿದ ಗುರುವೇ ಚನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ ಅನು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಕರುಣ ದಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಯೋಗವನತಿಗಳೆದು ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ಜಕ್ತ ಮಹೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯನಂಬ ಸುಖೈಶ್ವರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾ ರಿಯಾದೆ ನಿನ್ನವರ ಸಲುಗಗ ಸಂದ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಕೃಪ ಎನ್ನನಿಂತು ಮಾಡಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಗುರುವೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ

೧೦೬ ಪ್ರಾಣವಾಯು ನೇತ್ರನಾಳ, ಅಪಾನವಾಯು ಜಿಹ್ವಾನಾಳ, ವ್ಯಾನವಾಯು ಅಧಮನಾಳ, ಉದಾನ ವಾಯು ಆ ಕಮನಾಳ, ಸಮಾನ ವಾಯು ಮೂನಾಳ, ನಾಗವಾಯು ಶ್ರೋತ್ರನಾಳ, ಕೂರ್ಮ ವಾಯು ಕಂಠನಾಳ, ಕ್ರಕರವಾಯು ಚಂದ್ರನಾಳ, ದೇವದತ್ತ ವಾಯು ಸೂರ್ಯನಾಳ, ಧನಂಜಯವಾಯು ಭ್ರಮರನಾಳ, ಇಂತಿವು ದಶವಾಯು ಗಳೆಹ ಸ್ಥಾನವು ಪ್ರಾಣವಾಯು ಹರಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಮಂ ಮರೆದು, ತನು ಮನ ಧನವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಹುದು ಅಪಾನವಾಯು ಹರಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಬಯಕೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು, ಷಡುರಸಾನ್ನದ ಮೇಲೆ ಬಯಕೆಯಾಗಿಹುದು ವ್ಯಾನವಾಯು ಹರಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಧ್ವಾನಮಂ ಮರೆದು ಉದ್ದೇಶ ಗಮನಿಯಾಗಿಹುದು ಸಮಾನ ವಾಯು ಹರಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಮರೆದು ಕ್ಷುಮರನಾಗಿಹನು ನಾಗವಾಯು ಹರಿದಲ್ಲಿ

ಸುಭಾಷಿತ ಗೋಷ್ಠಿಯಂ ಕೇ-ಲೊಲ್ಲವ ಕುಭಾಷೆ ಕುರಬ್ಬಂಗಳಂ ಕೇಳ
ಬೇಕೆನುತಿದನು ಕೂರ್ಮ ವಾಯು ಹರಿವಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಸಂಭಾಷಣೆಯಂ
ಬಿಟ್ಟು ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಭಾಷಣೆಯಂ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಿದನು ಕ್ರಕರ
ವಾಯು ಹರಿವಲ್ಲಿ ಸುಗುಣವಂ ಬಿಟ್ಟು ದುರ್ಗುಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಿ ಗುರುಲಿ-ಗ
ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥವನೊಸ್ಪಿಸಿ ಸಂಶೋಷದಿಂದ ವಿವಿಧಾನವ
ಬಿರಿಸಲೊಲ್ಲದೆ, ಅನರ್ಥವ ಮಾಡಿ ಕಡಿಸಿ ಕಳೆದು, ಅದು ಎನ್ನೊಡನೆ
ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂದು ಮರುಗುತ್ತಿದನು ಇಂತೀ ದರವಾಯುಗು
ಭೇದವನರಿದು, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮ್ಯನಲ್ಲ ನಿರ್ಭರಿಸುವುದೇ
ಯೋಗಸಿದ್ಧಿ

೧೦೭ ನಾಲ್ಕು ಗ್ರಾಮದ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಪಂಚೈವರ ಕಾವಲು
ನೋಡು ಅವರ ಸಂಚರಿಸಿದುದು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿದೂಡ ಅದು
ಲೋಕದ ಬಳಕ ಕಂಡಯ್ಯಾ ಪಂಚೈವರ ಸಂಚರಿಸುವನಾದು ಎಕಸ್ಥ
ನವ ಮಾಡಿದುದನರಿದು ನವನಾದ ಭೇದವಲಿ ಹರಿಯನರಿದೂಡ
ಅತ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನೋಡು ಆ ನವನಾದ ಮಧ್ಯಸ್ಥರ ಜೀವ ಪರ
ಮರ ನಲಿಯನರಿದೂಡ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮ್ಯನೊಬ್ಬತನೇ
ಸಾಹಿತ ವಾಗಿಹನು

೧೦೮ ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಂಕುಸದೀ-ಗೆ ಒ-ಗೆ- ಚಿತ್ರಕಲಿದ
ಮೇ-ವಿಸಿದನು ಮಹಾ ಮಂತ್ರಂಗ- ಆ ವೂಲ ಮಂತ್ರದ ಮೇಲೆ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಬೆ-ಗು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ವಜ್ರದ ಕೇಲು ಆ ಮಹಾಕೂಟದ
ಜಾಳಿಂದ್ರದೂಗೆ ಮಾಣಿಕ್ಯದ ಪ್ರಾಬಂ, ಏಕ ರತ್ನದ ಪುತ್ಥಳಿಗಳು,
ಮಣಿ ಮಾಲೆಯ ಹಾರಂಗು, ಹೊಳೆವ ಮುತ್ತಿನ ದಂಡ ಅಳಿಯ ನೀಲವ
ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಟ್ಟು, ಸೂವ ಮದ್ದಳೆಕಾರರು ಒಳಗೆ ದಂದಣವೆನಲು,
ಕುಣಿ ಕುಣಿದಾಡುವ ಪಾಡಿಗ, ಬಹು ರೂಪುಗ, ನಟನಿಗ, ತಳೋದರಿಯ
ಮೇಳಾಪ, ಕಪಳಿಗಾರರ ನಂದ, ಕೊಳಲ ರಭಸದೊಳು ಹಾಡುತ್ತ ಒಳ
ಹೊರಗೆ ಕಾಣಬರುತ್ತಿದೆ ಚಿತ್ರದ ಬೊಂಬೆ ಫಣಿಸತಿಯ ಕೋಣೆಯೊಳು
ಸಂದಣಿಸುತ್ತಿರಲು ಗಣ ತಿಂಥಿಯ ಮೇಳವೆಲ್ಲವು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಹ ಕಾಸ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಬೆಳ
ಗಾಯಿತ್ತು

೧೦೯ ಕಾಯಪುರನಂಬ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ, ಮನವೆಂಬರಸು, ತ್ರಿಕ
ರಣವೆಂಬ ಪ್ರಧಾನಿ, ವರ್ತಿಕರಣವೆಂಬ ಶಾನಬೋವ, ಆಸೆ ರೋಷವೆಂಬ
ದ್ವಾರಪಾಲಕರು, ತ್ರಿಮಲವೆಂಬ ಕೋಟಿ, ಬಂದಿಸುವ ಹಸಿವು ತೃಷೆ,
ವಿಷಯಾದಿಗಳ ಬೊಬ್ಬೆಯಬ್ಬರ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಕಾಹುಲು ಕವಿ
ವುತ್ತಿದೆ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಾದಿಗಳ ವೇರ್ಬಲದ ಗುಂಪಿನ ಅರ್ಭಟಿಸುವ ಸಂಚ
ಲವೆಂಬ ತೇಜಿ, ಅಷ್ಟಮದವೆಂಬವೆಂಟಾನೆ, ಮೊದಲನಾಯಕರಿಪ್ಪತ್ತೈದು
ಮಂದಿ, ಪ್ರಜೆ ಪಸಾಯತರು ನೂರನಾಲ್ಪತ್ತೆಂಟು, ದೇಹವಿಕಾರದ ಸರಿಗಳ
ಸಂದಣಿ, ಈಶೈದು ಮುಷ್ಟರ ಕಂಟಕವತ್ಯುಗ್ರ, ಮುಂದುವರಿವ ಕಹ
ಳೆಯ ಮೋಹರದ ಸಂಭ್ರಮ, ದುರ್ಮದವೆಂಬ ರಾಜೇಂದ್ರನು ನಿತ್ಯತ್ವ
ದಿಂದ ರಾಜ್ಯಂಗೈಯ್ಯುತ್ತಿರಲು, ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ಪಟ್ಟಣದೊಳಗೆ ಅನಾಮ
ಯವೆಂಬ ಶರಣನರಸು ಸ್ವತಂತ್ರಲೀಲೆಯಿಂದಚ್ಚತ್ತು ನೋಡಿ, ಗಹಗ
ಹಿಸಿ ನಗುತ್ತಿಹನು ಮಹದಹಂಕಾರದ ವಡ್ಡವಣೆಯ ನೋಡಿ ಹೂಂಕ
ರಿಸಿ, ಸುಮನವೆಂಬ ತೇಜಿಯ ಬೇಗದಿಂದೇರಿ, ಘನತರವಾದ ಸಂಚಾ
ಕ್ಷರಿಯ ಜೋಡಂ ತೊಟ್ಟು, ನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಅಡ್ಡಾಯುಧಮಂ ಕಿತ್ತು, ಜ್ಞಾನ
ವೆಂಬ ಪಂಚೇಕ್ಷಾವಿಸಿಂದಡಬಲವಂ ನೋಡಿ, ಸತ್ಪರಜತಮವೆಂಬ ತ್ರಿಗು
ಣದ ಪ್ರಧಾನರಂ ಕಡೆಮೆಟ್ಟಿ, ದ್ವಾರಕಮಾಟಮಂ ಮುರಿದು, ಆಸೆ ರೋಷಾ
ದಿಗಳ ಬೆದರಿಸಿ, ಮಲತ್ರಯದ ಕೋಟಿಯಸುರುಹಿ ಹಸಿವು ತೃಷೆ ವಿಷಯ
ವ್ಯಸನಾದಿಗಳಂ ಸಂಹರಿಸಿ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದ ಜಿಹ್ವೆಯಂ ಕೊಯ್ದು,
ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಮಂ ಜರಿದು, ಪ್ರಸಂಚವೆಂಬ ತೇಜಿಯಂ ಕೆಡಹಿ, ದೇಹ
ದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಷ್ಟಮದಂಗಳ ಓಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿ, ಇಪ್ಪತ್ತವರ ವರ್ಪಮಂ ಕೆಡಿಸಿ,
ಮುಷ್ಟರ ಕಾಲಾಟದ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ತೆರಕುಗೊಡದೆ, ದುರ್ಲಯದ ಪಟು
ಭಟರ ಬಲಮಂ ಬರಿಗೈಯ್ದು, ಶರಣುಪಾಕ್ಕರ್ಗೆ ಅಭಯ ಹಸ್ತಮಂ
ಕೊಟ್ಟು, ಆ ಪುರಮಂ ಸಂತವಿಸಿ, ತನ್ನ ವರಕ್ಕೆ ತಂದು, ವೀರಶೈವ
ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ನಿಂದು, ಸತ್ಪ್ರಿಯಾಸಂಪನ್ನನಾಗಿ, ಆ ಪುರಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿ
ಯಾಗಿ, ತಾನಲ್ಲದನ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಕಂಡು ಆ ಪರಕ್ಕೆ ಸುಚಿತ್ತ ಸುಬುದ್ಧಿ
ಸುಮನ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬರುವಿಗೆ ಪಟ್ಟಮಂ ಕಟ್ಟಿ, ಮಂತ್ರರಾಜನೆಂಬ
ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಪದ್ವಿಧ ಬ್ರಹ್ಮಾಷ್ಟೈತದಲ್ಲಿ ಪರವಶನಾಗಿ, ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾ
ರಂಗಳಡಗಿ, ತನ್ನ ತಾ ವೇರ್ಪಡಿಸಿ ನಿಂದು, ಅಪಂಡವಾಗಿ ಸುಮಹತ್ವ
ದಿಂದ ತನ್ನ ಕರಸರೋಜಸೀರಾಗ್ರಮೋಕ್ಕಿಲೆವ ಇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತ

ನಾಗಿ ಬಾಹ್ಯವೆನ್ನದೆ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವೆನ್ನದೆ ರಾಜಯೋಗಿಯಾಗಿ ತನ್ನ
ಪಕ್ಷಿಮತತ್ತ್ವವಂ ತಾನೇ ನೋಡಿ ತೀದು ನಿಶ್ಚಯಾತ್ಮನಾಗಿ, ಇನ್ನು
ಅನ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೊಡ, ಅದ್ವೈತ ಘನವದಿಂದೇ ವೀರನಾಗಿ, ಮೇರುಗಿ
ರಿಯ ಮೇಲೆ ತೋಗಿ ಬೆಗುವ ಶಿಖಾಚಕ್ರದಿಂದ ಮೇಲಣ ಮಮಪೀಠ
ದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಣವದ ಪ್ರಭೆಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಲಿಂಗದಲ್ಲ ತಾನೆನ್ನದೆ
ಇದಿರನ್ನದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಣಗಾಢ ನಿಜರಣನಲ್ಲಯ್ಯ ಸನ್ನಿಹಿತ ನಮ್ಮ
ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗವದೇನು

೧೦೦ ಪೃಥ್ವಿಸಲಿಲ ಪಾವಕ ಪವನ ಅಂಬರ ರವಿ ಶಕ್ತಿ ಆತ್ಮನೆಂ
ಬಪ್ಪತನುವ ಭೇದಿಸಿ, ಶ್ರುತಿ ನೇತ್ರ ಫ್ರಾಣ, ಜಿಹ್ವೆ ತ್ವಕ್ಶಗಳೆಂಬ
ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವನರಿದು ವಾಕ್ಯ ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು, ಗುಹ್ಯವೆಂಬ
ಕರ್ನೇಂದ್ರಿಯಂಗ- ತೋರಿದು, ಪ್ರಾಣೋಪಾಸ, ವ್ರಾಸ, ಉದಾಸ,
ಸಮಾಸ, ನಾಗ, ಕೂರ್ಮ ಕ್ರಕರ, ವೇವಸತ್ತ, ಧನಂಜಯವೆಂಬ ದಶ
ಪಾಯುಗಳ ಸಂಚಪ ಮುರಿದು, ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ
ಚತುಕರಣಂಗ-ನೊಂದುಮಾಡಿ, ಜ್ಞಾನವನೆ ಬೆಳೆ ಧ್ಯಾನವ ನೆಲೆ
ಗೊಳಿಸಿ ಚಿತ್ತಸುಯಿಧಾನವಾಗಿ ನಿಜಸಂಧಾನದ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು
ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡುವ ಶಿವರೂಢರ ಪಾದವ ತೋರಯ್ಯಾ ಸಾಕ್ಷಿ ||
ವ್ಯಾಪಾರಂ ಸಕಲಂ ತ್ರಕ್ತು ಸ ರುದ್ರೋ ರುದ್ರಮರ್ಚಯೇತ್ ಎಂಬ
ಶ್ಲೋಕ ಸಿಮ್ಮ ರರಣರಿಗೆ ಸಂದಿತ್ತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗವದೇನು

ಜಂಗಮ.

ಜಂಗಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳು.

೧. ಲಿಂಗ ಗಂಭೀರನಾದ ಶರಣ ಅಂಗ ವಿಕಾರವನರಿಯನಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮ ಸನ್ಮತವಾದ ಶರಣ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಕಾರವನರಿಯನಯ್ಯಾ ಲಿಂಗ ಗಂಭೀರನಾಗಿ ಮನ್ಮನದಲ್ಲಿ ಲೀಯ್ಯುವಾಯಿತ್ತು ಜಂಗಮ ಸಮೃತ್ತವಾಗಿ ಅವಧಾನವನರಿಯನಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದ ಮಹಾ ಶರಣ

೨ ಕ್ಷೀರ ಶರಧಿಯೊಳಿರುವ ಹಂಸಂಗೆ ಅನ್ಯಕ್ಷೀರದ ಹಂಗುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಸುಗಂಧಮಯ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿರುವ ಭೃಂಗಂಗೆ ಅನ್ಯ ಪರಿಮಳದ ಹಂಗುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಸಮುದ್ರದೊಳಿರುವ ಮಂಡುಕಂಗೆ ಅಂಬುವಿನ ಹಂಗುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಮೊಲೆಯನುಣ್ಣುವ ಶಿಸುವಿಗೆ ಅನ್ಯ ಕ್ಷೀರ ನೀರಿನ ಹಂಗುಂಟೇನಯ್ಯಾ? ಸಕಲಪ್ರದಾಯಕ ಲಿಂಗದೊಳಿದ್ದ ಶರಣಂಗೆ ಅನ್ಯ ಪದದಾಸೆಯ ಹಂಗುಂಟೇ ಹೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೩ ಶರಣಪ್ಪಲ ನೋಡುವರೆ ಒಹು ಸುಲಬ ನೋಡಯ್ಯ ಶರಣನು ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸನು ಮರೆದು ಮರೆದು ಆಚರಿಸುವ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಭೇದವಲ್ಲದ ದೇಹದಿಂದ ಭೇದವಿಲ್ಲ ನೋಡಯ್ಯ ಶರಣ ತನ್ನ ದೇಹವೇ ಹಕಾರ ಪ್ರಣಮಮಾಡಿಟ್ಟ ನರನು ತನ್ನ ದೇಹವೇ ದೇಹವೆಂದು ಜಡವೆಂದು ಕ್ರೂಯಕೃತ್ಯಗು ಮಾಡಿಟ್ಟ ಶರಣನ ದೇಹವೆಲ್ಲ ಪಂಚಾಕ್ಷರಮಯ ನೋಡಾ ನಕಾರವೆ ಅಸ್ತಿ, ವಕಾರವೆ ನಾಡಿ, ಯಕಾರವೆ ರೋಮ, ಮಕಾರವೆ ಮಾಂಸ, ಶಿಕಾರವೆ ತ್ವಕ್ತು, ಮಕಾರವೆ ರುಧಿರ, ಯಕಾರವೆ ರ್ಲೇಷ್ಮ, ಶಿಕಾರವೆ ರುಕ್ಲ, ನಕಾರವೆ ರಸ, ವಕಾರವೆ ಪಿತ್ತ, ಶಿಕಾರವೆ ನಿಪ್ರ, ನಕಾರವೆ ಕ್ಷುಧೆ, ವಕಾರವೆ ಆಲಸ, ಮಕಾರವೆ ತೃಷ್ಣೆ, ಯಕಾರವೆ ಸಂಗ, ಯಶಿನಮ ಎಂಬವು ಮೋಹ ಭಯ ರಾಗ ಲಜ್ಜೆ ವೇಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ನೋಡಾ! ಕ್ಲಂ ಕ್ಲಂ ಎಂಬುದಷ್ಟೆ ಕರಿಣ ಮೃದುವಿಗೆ ಇಟ್ಟ ನೋಡಾ ಕ್ಲಂ ಕ್ಲಂ ಎಂಬುದುಳ್ಳ ಚಲನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ ನೋಡಾ ಶಿಯ ಮವನ ಎಂಬುದೇ ಸ್ವರ್ಗ ಗಂಧ ರೂಪು ರಜ್ಜ ರಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ ನೋಡಾ.

ಶಿಯಮ ಎಂಬುದೇ ಪಾದವಾ ಗುಕ್ಕು ಪಾಣಿವಾಯುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ
ನೋಡಾ! ಯಮವನಶಿ ಎಂಬುದೇ ಶ್ರೋತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ತ್ವಕ್ಕು ನಾಸಿಕ
ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೋಡಾ! ಯಮವನಶಿ ಎಂಬುದೇ ಪ್ರಾಣೋ
ಸಮಾನ ಉಪಾನ ವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೋಡಾ! ಮಯ
ನಶಿವಯ ಬುದ್ಧಿಮನ ಚಿತ್ತಹಂಕಾರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೋಡಾ!
ಈ ರೀತಿಯಿಂದರಿದು ಶಿವತತ್ವ ತಾನಾಗಿ ನಿಂದ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೪ ಪರರಾಣಿಯರ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಅಂಧಕನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ
ಜಂಗಮನು ಪರಧನವ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಕಂಡ ಹುಲ್ಲಿಯಂತೆ ಭೀತಿ
ಬಡುವ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ದುರ್ನರರ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಕೇಳುವಲ್ಲಿ
ಅತಿ ಮುಗ್ಧನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ದುಷ್ಕರ್ಮ ಪಥದೊಳರಸು
ವಲ್ಲಿ ಕಡು ಜಪ ಪೇವ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ವಿಷಯಗಳೊಳು ನೀಕ
ರುಣಿಯಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಶಿವನಿಂದಕರ ಸ್ವರಗೇಳುವಲ್ಲಿ
ಬಧಿರನಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ದುರಾತ್ಮರಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕೊಡು
ವಲ್ಲಿ ಲೋಭಿಯಾಗಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನನು

೫ ಸಮತೆ ಎಂಬ ಕಂಠ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಅಮಿ
ತವೆಂಬ ಭಸ್ಮ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಒರ್ಪರ
ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಸರ್ವಜೀವ ದಯಾ
ಪಾರಿ ಎಂಬ ವಿಮಲ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಧರಿಸಿಪ್ಪ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ನಿಸ್ಸಂ
ಗವೆಂಬ ಮೇಘಲಾ ಪರಿಪೂರ್ಣ ನೋಡಾ ಜಂಗಮನು ಸುಮಾರಸವೇ
ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ರುದ್ರ ಜಪ್ತಿಯ ಮಕುಟನಾಗಿ ನಿರಹಂಕರವೆ ಒಳಿವಾಸಿ
ಯಾಗಿ ದುಷ್ಕರ್ಮದ ದುರ್ಭರ್ಮ ಶ್ವೇತೋತ್ತಮ ವಿಜಯ ಶಿವಯೋಗ
ವಾಗಿ ಚರಿಸುವ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನೆಂಬ ಮಹಾ
ಜಂಗಮನು

೬ ಗೆದ್ದವ ಗರೂಡಿಕಾರನಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದು ಗೆದ್ದವ ಗರೂಡಿಕಾರನೇ
ಆಯ್ತು? ಎದ್ದವ ಜಂಗಮನಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದು ಎದ್ದವ ಜಂಗಮನೇ ಆಯ್ತು?
ಬೇಲಲಾಗದು ಜಂಗಮ ಬೇಲಲಾಗದು ಜಗದ ಹಿರಿಯರು, ಅಯ್ಯ
ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭. ನಿಂದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕುಂದುವನಲ್ಲ ಜಂಗಮನು ವಂದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಮಯನಲ್ಲ ಜಂಗಮನು ಬಂದುಪಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂದುಗೊಳ್ಳುವನಲ್ಲ ಜಂಗಮ ಜಂಗಮನು ಬಂದಲ್ಲಿ ನೀಡದಿರೆ ಕ್ರೋಧನಲ್ಲ ಜಂಗಮನು ಇಂದುಧರ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲನೆಂಬೆ, ಇಂತಪ್ಪ ಜಂಗಮನು

೮ ಜನನ ಮರಣ ದೇಹ ಧರ್ಮಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಹದೋ? ಕ್ಷುಧಾ ತೃಷೆ ಪ್ರಾಣಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಹದೋ? ಸುಖ ದುಃಖ ಮನೋಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಹದೋ? ಜ್ಞಾನಾಜ್ಞಾನಂಗಳು ಮುಮುಕ್ಷುವಿಂಗಲ್ಲದ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಶಿವಯೋಗಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆಲ್ಲಹದೋ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ?

೯ ಗುಣವ ನೋಡದ ಹೊಗಳುವ ಜಂಗಮವು ಬ್ರಹ್ಮನ ಸಂತತಿ ಕಾಡಿಬೇಡುವ ಜಂಗಮವು ನಾರಾಯಣನ ಸಂತತಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಜಂಗಮ ಕುರ್ಚರನ ಸಂತತಿ ಹೊಗಳದೆ ಕಾಡದೆ ಬೇಡದ ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದಾಣ್ಣದ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಜಂಗಮವ ನೋಡಿ ಎನ್ನ ವನ ನೀವಂದು ನಂಬಿತ್ತಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ

೧೦ ಭೂಷಣವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವ ಭೂವಾಲ ಪೂಜಿಸುವ ವೇಷವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವ ವೇಶಿ ಸ್ತೂಜಿಸುವಳು ವೇಷಧಾರಿ ಜಂಗಮವ ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಪೂಜಿಸುವದು ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ ಜಂಗಮವನಾರು ಪೂಜಿಸರು ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ.

೧೧. ಕೆರೆ ಹಳ್ಳ ಬಾವಿಗಳು ಮೈದಿಗೆದರೆ, ಗುಳ್ಳೆ, ಗೊರಜೆ, ಚಿರಬ್ಬ ಕಾಣಬಹುದು ಮಾರುಧಿ ಮೈದಗದರೆ, ರತ್ನಂಗಳ ಕಾಣಬಹುದು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಮನದರೆದು ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಹುದು

೧೨ ಆವಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಂಬಿದ ಶರಣರು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯ? ಆವಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ನಂಬಿದ ಮಹಿಮರು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯ? ಸುಚರಿತ್ರರೆಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯ? ಅವಲೋಹದ ಕಳೆವ ಪರುಷ ವೆಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯ? ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ರಸದ ಮಾರುಧಿಗಳು ಎಂತಿದ್ದರೇನಯ್ಯ?

೧೩ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನಡೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನುಡಿ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಸುಖವು ತೆರಹಿಲ್ಲದ ನಂಬುಗೆ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಸ್ವಾನುಭಾವ ಸುಖ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಮನವಿ, ತೆರಹಿಲ್ಲದ ವಿಚಾರ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣೆಗೆ

ಭಕ್ತ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ.

೧೪ ಬವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಮನ ಪ್ರಾಣ ಮುಕ್ತಿ ಭಾವರಹಿತ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಸಿಡಿಲ ಮಿಂಚಿನ ಬೆಳಗನೊಂದಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲಾಂಟಿ? ಈ ಉಭಯ ಒಂದಾದವರ ಕಂಡರ ನೀನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ

೧೫ ಬಕ್ತನಾದ ಒಳಕ ಜಂಗಮ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು ಜಂಗಮನಾದ ಒಳಕ ಬಕ್ತ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು ಭಕ್ತನ ಕಾಯವೇ ಜಂಗಮನ ಕಾಯ ಜಂಗಮನ ಕಾಯವೇ ಭಕ್ತನ ಕಾಯ. ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಇದೇ ಉಪಾಯ

೧೬ ಒಡಲಿಲ್ಲದಾತ ಜಂಗಮ, ಪ್ರಾಣಸ್ಥದಾತ ಭಕ್ತನಯ್ಯ ಅಚಾರವೇ ಜಂಗಮ, ಅಚಾರವೇ ಭಕ್ತನಯ್ಯ, ಅಚಾರ ವಿಚಾರನೆಂಬುದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ನೋಡು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೧೭ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಕಂಡಯ್ಯ ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಬೇರ ಕಂಡಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದವ ಕೇಳಯ್ಯ, ಜಂಗಮವೆನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಕಂಡಯ್ಯ

೧೮ ನಿಮ್ಮ ರಕ್ತಿ ಆತನಲ್ಲಿರ್ದುದು ಕಂಡಯ್ಯ ಆತನ ಪ್ರಾಣ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರ್ದುದು ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭೇದವನಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನ ಅನುವ ನೀವೇ ಒಲ್ಲರಿ

೧೯. ಭಕ್ತನು ಭಕ್ತನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿವುದೇ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ ಜಂಗಮನು ಜಂಗಮನ ಕಂಡಲ್ಲಿ ರರಣಂಬುದೇ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಭಕ್ತ ಜಂಗ

ಮರೆಂದು ಬೇರುಂಟೇ? ರಸದಂತೆ ಭಕ್ತ, ರುಚಿಯಂತೆ ಜಂಗಮ, ಕಾಣಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೨೦. ಸ್ಥಾವರ ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದೆ ಘನಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯದು? ಅಂಬುಧಿಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದೆ, ಹರಿವ ನದಿಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿಯದು? ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೀಮೆಯಲ್ಲದ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯುಂಟೇ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ?

೨೧ ಶಿವಭಕ್ತರೇ ಅಧಿಕರು ನೋಡಯ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ ಈ ದ್ವಿವಿಧವನೊಂದೇ ಎಂದು ನಂಬಿದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ

೨೨ ಜಂಗಮವ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು ಲೇಸಯ್ಯ ಭಕ್ತಂಗೆ ಆ ಭಕ್ತನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವುದು ಲೇಸಯ್ಯ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆ ಜಂಗಮದ ಕರ್ತವ್ಯವೇ ಭಕ್ತಂಗೆ ದಾಸೋಹ ಆ ಭಕ್ತನ ಕಿಂಕರತ್ವವೇ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ದಾಸೋಹ ಆ ಭಕ್ತನೊಳಗೆ ಜಂಗಮವಡಗಿ, ಆ ಜಂಗಮದೊಳಗೆ ಭಕ್ತನಡಗಿ ಇದ ನೇನೆಂದು ಹವಣಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ಎರಡೊಂದಾದ ಘನವ ಇದನೆಂತು ಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯಾ? ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನವ, ಈ ಎರಡಕ್ಕ ಭವವಿಲ್ಲೆಂದು, ಕೂಡಲ ಸಂಗಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ರೈತಿಗಳು ಹೇಳುವವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕರಣ ವೆನಗಾಯಿತ್ತು.

ಗುರು ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ.

೨೦. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬವನಾರು ಬಲ್ಲ ರಯ್ಯಾ, ಒಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿದೆ? ಲಿಂಗಕ್ಕಾದಡೆಯೂ ಜಂಗಮವೇ ಬೇಕು ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವುಂಟೇ? ಗುರುವಿಂಗಾದಡೆಯೂ ಜಂಗಮವೇ ಬೇಕು ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವುಂಟೇ? ಜಂಗಮಕ್ಕಾದಡೆಯೂ ಜಂಗಮವೇ ಬೇಕು ಇಂತಹ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು ಬಸವಣ್ಣ ನನಗೆ ತೋರಿದನಾಗಿ ಆ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಒದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರದೇವಾ

೨೧ ಗುರುಪುಲ ಘನವೆಂಬೆನೇ? ಗುರುವಿಗೆ ಲಿಂಗವುಂಟು ಲಿಂಗಪುಲ ಘನವೆಂಬನೇ? ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವುಂಟು ಆ ಜಂಗಮವು ಎಲ್ಲಿ ಇವಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಭಕ್ತಿ ಅನುಭಾವ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಹುದು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಮದೇವಾ

೨೨ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಭವಿಷ್ಯಾರ್ಥತ್ರಯವ ಕಳೆದು ಭಕ್ತನ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಆ ಭಕ್ತ ಹೋಗಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಬಂದದ, ಆ ಜಂಗಮವನ್ನು ಶಿಷ್ಯನೆಂದು ಗುರುವಿನ ಮನದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದರೆ, ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ಈ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಎನ್ನು ಗುರುವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಬಯ್ಯುತಿ ಹೊಳೆದರೆ ರೌರವ ಸರಕ ಇಂತೀ ಭೇದವ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ರರಣರೇ ಬಲ್ಲರು

೨೩ ಭೂತಪ್ರಾಣಿಯ ಕಳೆದು, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಶಿಷ್ಯನೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಗುರುವಿನ ಮರಕ್ಕೆ ನಡೆದು ಬಂದರೆ, ಗುರು ವೆಂಬ ಹವಿಲ್ಲದ, ಪರಮಗುರುವೆಂದು ಪಾದಾರ್ಚನೆಯು ಮಾಡುವುದು ಆಚಾರ ನಾಚಿ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾಯಕನರಕ ಆ ಜಂಗಮ ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬುವುದು ಕರ್ತವ್ಯ ಶಂಕೆ ಗೊಂಡರೆ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕ ಒಗ್ಗಲ್ಲದೆ ಗುರುವೆಂಬ ಹಮ್ಮು ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಶಂಕೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ರೌರವ ಸರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ.

೨೨ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಕಾರಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಅರಿವಾಯಿತು, ಆಚಾರವಾಯಿತು. ಜಂಗಮದಿಂದ ತಿಳಿದ ತೀವಿನಲ್ಲಿ ಶಿವಸ್ತವಾದ ಸಾಧನವಾಯಿತು. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತು.

ಆರ್ಥ-ದೇವಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದ ಆತನು ಮುನ್ನ ಶಿವಾಂತಿಕನು ಅಂತು ಶಿವಾಂತಿಕನಾದ ಕಾರಣ ಸಮ್ಯಕ್ಸಾಕ್ಷೋದಯವಾಗಿತ್ತೆಂಬ ದೀಗಮೊದಲಲ್ಲಿ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಕಾರಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಯಿತು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಡ್ ಅಂತು ಸಮ್ಯಕ್ಸಾಕ್ಷೋದಯದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವು ಸುರಬ್ಬದ್ರವಂದರಿದಾತನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮವು ಕಾಣಿಸಿತ್ತೆಂಬ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೇವನು ಸನೆಯಳಿದು ಬ್ರಹ್ಮರಾಸನ ಆಗಲು ಅವಕಾರಣ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜವು ಸುರಬ್ರಹ್ಮವ ಕೂಡುವ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಗುರುರಾನಂದಯ ಮಾಡಿ ಗುರುಕರುಣನಂ ದೆರೆ, ಪವಪ್ಪಲಜ್ಞಾನ ಪ್ರಿಯಾಚಾರವನವೆತ್ತು ಶರಣಲಿಗೊಂಬುದೀಗ ಗುರು ಕರುಣದಿಂದ ಅರಿವಾಯಿತು ಆಚಾರವಾಯಿತು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಡ್ ಅಂತನು ಜ್ಞಾನಾಚಾರವ ತೀವ ಅರಿವು ಆಚರಿಸುವ ಆಚಾರದಿಂದ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಭಿನ್ನವೂರದ ಇನ್ನಿತಂಬುದೀಗ ಜಂಗಮದಿಂದ ತೀವ ತೀವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧನವಾಯಿತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಡ್

೨೩ ಗುರು ಉಪದೇಶ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆದ ಜಂಗಮ ಉಪದೇಶ ಶಕ್ತ ಸ್ವಪ್ನ ನೋಡು ಭವರೋಗವ ಕಳೆಸ ಸುಖ ನೋಡು ಕೂಡಲ ಸಂಗರ ಶರಣರ ಅನುಭವ ಮಹಿಮಾನ ಕಾಯ ಕರುಂತ

ಅತ್ಯ ವಿಲ್ಲದಂಗಳಕ್ಕೆ ಸರ್ವಯೋಗದ ಸುಖ ಉಂಟೇ? ಮಣ್ಣೆಲ್ಲದ ಮರ ನುಂಟೇ? ಮರವಿಲ್ಲದ ಹಣ್ಣುಂಟೇ? ಹಣ್ಣೆಲ್ಲದ ಸ್ವಾದ ಉಂಟೇ? ಹೀಗಿರಿ ವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ, ಅಂಗವೇ ಮಣ್ಣು ಲಿಂಗವೇ ಮರನು ಫಲವೇ ಜಂಗಮ ರುಚಿಯೇ ಪ್ರಸಾದ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರ ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮದಂಗವಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ

೩೪ ಅಗ್ನಿಯಾಧಾರದಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ ಭೂಮಿ ಯಾಧಾರದಲಿ ಸೃಕ್ಷ ನೀರುಂಬುದಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆಪ್ಯಾಯನ ವಾದರೆ, ಲಿಂಗಸಂತುಷ್ಟಿಯಹುದಯ್ಯಾ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದ್ವರಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆಪ್ಯಾಯನವಾದರೆ ಲಿಂಗ ಸಂತುಷ್ಟಿ

೩೫ ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶವಡೆದು ಭಕ್ತರಾದುದು ಮೊದಲಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆ ಮಾಡದ ದಿನ ಉಂಟೇ? ಉಂಟಾದರ ತೋರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಕೇಳಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ವಡೆದು ಭಕ್ತನಾದುದು ಮೊದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ನಿರಂತರ ಆರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸು ವದು ಅದು ಕಾರಣ ನಮಗೆ ಲಿಂಗ ಉಂಟು ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕರ ಚರಣ ಅವಯ ವಂಗಳಿನಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಲಿಂಗವು ಸಕಲ ಭೋಗಂಗಳ ಭೋಗಿಸಲರಿಯದಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲವೆಂದನು ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಂಕಲ್ಪಗೊಂಡಿರಿ ಆ ವಿವರವನು ನಾನು ನಿಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿ ತೋರಿ ಹೇಳುವೆನು ಅದು ಹೇಗೆಂ ದದೆ, ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮದಂಗವು, ಆ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣ ಚೈತನ್ಯ ಕಳೆಯ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು ಕರಫಲದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗವ ಕೂಟ್ಟ ಕಾರಣ ಇಂತಹ ಜಂಗಮ ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತನಹಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಾನು ತೃಪ್ತನಹನೆಂದು ಹೇಳಿಕೂಟ್ಟನೇ? ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗ ವನು ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅದೆಂತೆಂದೂಡಿ, ಶಿವರಹಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಿವನ ವಾಕ್ಯ ಶ್ಲೋ || ಸ್ಥಾವರಾರ್ಪಿತ ನೈವೇದ್ಯಂ ನ ಚ ತೃಪ್ತಿರ್ಮಹೇಶ್ವರೇ | ಜಂಗವಾರ್ಪಿತ ನೈವೇದ್ಯಾದಹಂ ತೃಪ್ತೋ ಮಾನಸಃ || ಅದಕ್ಕೆ ಉಪ ದೃಷ್ಟ ವಾಕ್ಯ ವೃಕ್ಷದ ಕೊನೆ ಕೊನೆಗಳಿಗೆ ಉದಕವ ನೀಡಿದರೆ, ವೃಕ್ಷಪಲ್ಲ ಯಿಸ ವುದೇ, ಬೇರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದೆಂತೆಂದೂಡಿ, ವೃಕ್ಷಸ್ಥವದನಂ

ಬೋವಿ. ಸ್ಥಾನರಸ್ತೆ ತು ಜಂಗಮಾ, ಅಂತು ವ್ಯಕ್ತವಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ
 ಲಿಂಗವು ಆ ವ್ಯಕ್ತವ ಬೇರಿನ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮವು. ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ
 ದೃಷ್ಟಿ ಗರ್ಭದೇ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಉಳಿಕ್ಕಿದಡೆ ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ ಶಿಶು
 ತೃಪ್ತಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಗಳ
 ನಿಕ್ಕಿದಡೆ, ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ ಶಿಶು ತೃಪ್ತಿಯಾಗ ಬಲ್ಲವೇ? ಅದು
 ಕಾರಣ ಆ ಗರ್ಭದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮವು ಆ ಗರ್ಭದೊಳಗಣ
 ಶಿಶುವಿನ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟಿ. ಪೃಥ್ವಿಗೆ
 ಜೃತಸ್ಥಾನದ ಸಸಿಗಳು ಬೆಳೆವವ್ವಿದ, ಆ ಸಸಿಗೂ ಕೊನೆಯ ಮೇಲೆ
 ಮಳೆ ಸುರಿದರ ಆ ಸಸಿಗೂ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲವೇ? ಬೆಳೆಯಲರಿಯವಾಗಿ
 ಅಂತು ಆ ಸ್ಥಾನದ ಸ್ಥಾನವೇ ಜಂಗಮ ಆ ಸಸಿಯ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ
 ಲಿಂಗವು ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆಯೂ ದೃಷ್ಟಿ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಸಕಲ ಪದಾ
 ರ್ಥವ ತಂದಿರುವದ, ಅತ್ತನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಬಲ್ಲವೇ, ಜಿಹ್ವೆಯ
 ಮುಖದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ಅಂತು ದೇಹದ ಸ್ಥಾನವೇ ಲಿಂಗವು
 ದೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ಥಾನವು ಜಂಗಮವು ಇಂತಿ ನಾನಾ ದೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿ
 ಹೋದ ತರದಲ್ಲಿ ನಿಮ ಲಿಂಗವು ನಮ್ಮ ಜಂಗಮದ ಸರ್ವಾಂಗ
 ದೂರಿಗೆ ಹೋದರ ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚಕ್ಷುಸಂಗಮದವನಾ

೨೬ ತನು ವಾ ಧನ ತ್ರಿಸ್ತಾನ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು ಆಗಿ ಭಕ್ತಿಯು
 ವದವೇತ್ತ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಂಭವಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯರತು ತೂರ್ಯಾ
 ತೂರ್ಯಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿವು, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಮರಡು,
 ಕೂವಲಿಷನ್ನಸಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿ

೨೭ ಶ್ರೀಗುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಈ
 ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮ ಆ ಜಂಗಮವೇ ಈ ಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿಂ
 ತಹ ವಿವರವನಿರುವ ಮರದ ಈ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಜಂಗಮ ಉಂಟೆಂದು
 ಬೋಗವುತಿರ್ಪ ಮೂಕೂರಯರು ನಿನ್ನ ಕಳೆರೊಡ ರಾಶಿಗಿಕ್ಕಿದ
 ಲಿಚ್ಛಣ ರಾಶಿಯ ಕೂಡಬಲ್ಲದ ನೇಗೆ ಮೂದ, ರಾಶಿಯ ಒಡೆಯ
 ನಲ್ಲವೇ? ಆ ಕುರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಂಗವು ಜಂಗಮದ ಮುಪ್ಪ ಎಂದು ತಿಳಿ
 ಅದಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವೇ ಮುದಗೆ ಪತಿಯಾದ ಕಾರಣ, ಆ ಜಂಗಮದೊಳಗೆ
 ಆ ಲಿಂಗವುಂಟೆಂಬುದ ಸತ್ಯವಲ್ಲದೆ, ಈ ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಜಂಗಮವು
 ಉಂಟೆಂಬುದ ಸತ್ಯವಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತವ ಕೊನೆಗಳಿಗೆ ಉದಕನ ನೀಡಿದರೆ

ಫಲವಹುದೆ, ಬೇರಿಗೆ ನೀರು ಬೇಕಲ್ಲದೆ? ಸಾಕ್ಷಿ|| ವೃಕ್ಷಸ್ಯನದನಂ
ಭೂಮಿಃ| ಸ್ತಾವರಸ್ಯ ಚ ಜಂಗಮಃ| ಸ್ತಾವರಂ ವೃಕ್ಷ ಶುಷ್ಕೇ ಚ ವೃಕ್ಷಮೂ
ಲಂತು ಜಂಗಮಃ| ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿ, ವೃಕ್ಷವ ಆಧಾರವೇ ಪೃಥ್ವಿ ಆ
ಶ್ವದ್ವಿಯೇ ಜಂಗಮವು, ಶುಷ್ಕೆಯೇ ಲಿಂಗವು ದೇಹದ ವೇಲೆ ಸಕಲ
ಪದಾರ್ಥವ ತಂದಿರಿಸಿದೊಡ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದೆ ಮುಖದಿಂದೂಳಿಯಕ್ಕೆ
ನೀಡಬೇಕಲ್ಲದೆ? ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ, ಅವಯವಗುಣ್ಯ ಕಾಣಲ್ಪಟ್ಟ
ಮುಖವನುಳ್ಳದೇ ಜಂಗಮವು ದೇಹವೇ ಲಿಂಗವು ಲಿಂಗವಂಜುವುದು
ಜಂಗಮದೊಂದಂಗವಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ

೩೮ ಭಕ್ತನ ಹಸ್ತ ಮುಟ್ಟಿ ಸಾವನವಾದರೆಂಬರು ಎಂಟನ್ನ
ಕ್ರೂರ ತಾವನು ಭವಿಗರ್? ಅವನ ಲಿಂಗ ದೇಹ ಎಂತಂದ? ಲಿಂಗ
ಚಾರಿ ಎಂತಂದ? ಆತ ಪವಿತ್ರ ಕಾಯನಂತಂದ? ಇದು ಕಾರಣ
ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಕ್ಷೇತ್ರವು, ಜಂಗಮವೇ
ಬೀಜವೆಂದರಿಯರಾಗಿ

೩೯ ಜಗಭಂತ ಲಿಂಗವೆಂದೆಯಲ್ಲಾಂಟು ಶರಣಚರಿತ ಲಿಂಗ
ವಪೂರ್ವವಯ್ಯಾ. ಗಮನ ಜಂಗಮವೆಂದೆಯಲ್ಲಾಂಟು ನಿರ್ಗಮನ
ಜಂಗಮವಪೂರ್ವವಯ್ಯಾ ಅಜೇತನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯ, ಜಂಗಮ
ಸಾಹಿತ್ಯ ನೂಡು ಇಂತೀ ಲಿಂಗಂಗಳಸಂಗಮರಸವಾದ ಸಕೀಲ
ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಗಯ್ಯಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ
ನಿಮ್ಮ ಶೂಣರು.

೪೦ ಭಿತ್ತ ಇಲ್ಲದ ಬರೆಯಬಹುದು, ಅಕ್ಷರವೆ? ಬಿತ್ತಿ ಬೀಯ
ಬಹುದು, ಧರ ಇಲ್ಲವೆ? ಜಗಮುನ್ನುದ ಪೂಡಬಹುದು? ರೂಢೀ
ಶನ ಭೇದಿಸಬಹುದು? ಬದಲಿಲ್ಲದ ಸುಖ-ವರ್ತಕ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ
ದೇವ ಜಂಗಮ ಮುಖ ಲಿಂಗವಾದನು. ಮಂತ್ರವನುಯನಯ್ಯ

೪೧ ಆತ್ಮ ಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ ಜಂಗಮ ತರು ಮಧ್ಯ, ಪ್ರಸಾ
ದವಾಯಿತ್ತು ನಿಷ್ಕಿಂತ ನಿರಾಸನ ಯಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರ
ಸಂಗದಿಂದ ನಿಷ್ಕಿಂತ ನಿರಾಸನಾಯಿತು

೪೨ ಅಷ್ಟವ ಕಮಲಾತನೋಗೆ ನಟ್ಟನೆ ಮನಕೆ ಪ್ರೇರಕ ನಾ
ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ವ ತೋರಿಸನರಿಯದೆ, ಮತ್ತೊಂದ ಕೇವಲ ನಿತ್ಯ

೪೯ ಸಕ್ಕರೆಯು ಆಕಾರ, ರುಚಿಯು ನಿರಾಕಾರ ಲಿಂಗವಾ
ಕಾರ, ಜಂಗಮ ನಿರಾಕಾರ ಬಿಜ್ಜು ಆಕಾರ, ಘೃತ ನಿರಾಕಾರ ಆಕಾರ
ಬಿಟ್ಟು ನಿರಾಕಾರವಿಲ್ಲ. ನಿರಾಕಾರ ಬಿಟ್ಟು ಆಕಾರವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಜಂಗ
ಮವೆಂಬುಭಯ ಶಬ್ದ ಒಂದೇ ನೋಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ವಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ:

ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತ ಸಂಬಂಧ.

೫೦ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಪರಶಿವನು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತನೆಂದು
ಮೂರು ತೆರನಾದ ನೋಡರೇ ಸದ್ರೂಪು ಲಿಂಗ, ಚಿದ್ರೂಪು ಭಕ್ತ,
ಅನಂದಸ್ವರೂಪವೇ ಜಂಗಮ ನೋಡು ಆ ಚಿತ್‌ಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಭಕ್ತಂಗ
ಸದ್ರೂಪವಪ್ಪ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ ಅನಂದಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಜಂಗಮವೇ
ಪ್ರಾಣ ಇದುಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ, ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣ ಇದು
ಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಅಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣ ಗ್ರಾಹಕನಾದ ಚಿನ್ಮಯ
ನಯ್ಯ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತ ಮೂರೂಂದಾಗಿ ಪರಶಿವತತ್ವ
ದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದ ಅದ್ವೈತಪರಬ್ರಹ್ಮನು ತಾನೇ ಪರನುಭಕ್ತನು ನೋಡು
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೫೧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಾದವಿಲ್ಲ ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಸಿದ್ಧಬ್ಜವಾಯಿ. ತ್ವಾದ
ಕಾರಣ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಬಿಂದುವಿಲ್ಲ ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಅದು ಶಬ್ದ
ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವನ್ನೂದಾದ ಕಾರಣ ಅದುಕಾರಣ ನಾದಸ್ವರೂಪವೇ
ಜಂಗಮ ಬಿಂದು ಸ್ವರೂಪವೇ ಲಿಂಗ ಇದುಕಾರಣ ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗ
ಮದಂಗ ಆ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣ ಆ ನಾದ ಬಿಂದು ಸ್ವರೂಪ
ವಪ್ಪ ಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿಪ್ಪ ಚಿತ್‌ಕಲಾಸ್ವರೂಪ ಭಕ್ತ ಈ
ನಾದ ಬಿಂದುಕಳೆಗಳ ಕೂಡಿಕೂಡಿಪ್ಪ ಶಿವತತ್ವನು ತಾನೇ ಲಿಂಗ
ಜಂಗಮ ಭಕ್ತನೆಂದು ಮೂರು ತೆರನಾದನು ನೋಡು ಈ ಮೂರೂ
ಒಂದೇ ಎಂದರಿದನು ನೋಡು ಎನ್ನ ರಂಣತ್ವದಾದಿಯ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೫೨. ಲಿಂಗಲೀಲೆ ಹೇಳುವಡೆನಗಸಾಧ್ಯನೋಡು ಅದ್ವೈ ಭಕ್ತನ
ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದನಯ್ಯ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು. ಜಂಗ

ಮನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾಗಿ ನೆಲೆಸಿದನಯ್ಯ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯು ಜಂಗಮ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಸಂಪದಾದಿ ಮೋಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಭಕ್ತ ಪೂಜಿಸಿದ ಫಲ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪದಾದಿ ವೈರಾಗ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಜಂಗಮನಿಗೆ ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ರೋಮಂಗಳಿಲ್ಲ ನಯನಂಗಳಾದವು ನೋಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೫೩ ಇನಮಂಡಲದೊಂಗೆ ಕಿರಣವಡಗಿಪ್ಪಂತೆ, ಫಲವಹ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷವಡಗಿಪ್ಪಂತೆ, ಇಂದುಕಾಂತ ರವಿಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಜಲಬಿಂದು ಆಗ್ನಿ ಇಪ್ಪಂತೆ, ಸಂದಕ್ಷೇರದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿ ದಧಿ ತಕ್ರಿ ನವನೀತ ಫೃತವಿಪ್ಪಂತೆ ಅಂಗದಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ತನ್ನೊಳಗೆ ಆ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕಂಡು ತನ್ನೊಳಗೆ ಸಮಸ್ತ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನೆಲ್ಲವ ಕಂಡು ಜಂಗಮ ಮುಖ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿಪ್ಪ ಭೇದವನು ಅಂಗದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವೇ ಆಚಾರವಾಗಿ ಅಳವಟ್ಟು ವಿವರವನು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸ್ತಲ ಸಂಪಂಧ ಸ್ಥಳ ಕುಲಂಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಇದ್ದಿ ತೆಂಬುದನು ಕಂಗಳ ನೋಟಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ ಲಿಂಗನ ಅಂಗವನೊಳ ಕೂಂಬ ಭೇದವನು ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಕೃತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಎನ್ನನುಳುಹು ಪ್ರಭುವೇ ಕುಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನದೇವಯ್ಯ

ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಪಂಧ

೫೪. ಲಿಂಗ ಮುಖವನರಿದವಂಗೆ ಅಂಗವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಜಂಗಮ ಮುಖವನರಿದವಂಗೆ ಸಂಸಾರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ ಮುಖವನರಿದವಂಗೆ ಇಹಪರವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಈ ತ್ರಿವಿಧದ ಒಂದಾದವಂಗೆ ಮುಂದೇನು ಇಲ್ಲ ವಯ್ಯಾ ಈ ತ್ರಿವಿಧದ ನೆಲೆಯ ಕೃತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಪುರಾಣಾಗಮ ಇತಿಹಾಸಂಗಳಲಿಯವಯ್ಯಾ ಎಲೆಲೆ ಕೂದಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೇ ಒಪ್ಪಿರಯ್ಯಾ

೫೫ ಲಿಂಗ ಗ್ರಾಹಕನಾದ ಶರಣ ಅಂಗಗುಣಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯಾ ಜಂಗಮ ಗ್ರಾಹಕನಾದ ಶರಣ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯಾ ಪ್ರಸಾದ ಗ್ರಾಹಕನಾದ ಶರಣ ಜಿಜ್ಞೆಂದ್ರಿಯದ

ರುಚಿಗೆ ವಿರೋಧಿಯಯ್ಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಗ್ರಾಹಕನಯ್ಯಾ ನಿಮ್ಮ
ನಿಜ ಶರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೫೬ ಕ್ರಿಯೆಯೆಂಬುದನಾರು ಬಲ್ಲರೋ? ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂದು
ಳಿದುದು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲ ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬರು ಅರ್ಪಿತವಾವುದು?
ಅನರ್ಪಿತವಾವುದು? ತನುವೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣವೆಂಬ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ
ಮನವ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ
ಮನವ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ ಸಿಕ್ರಿಯಪ್ರಸಾದಿಗಳ ತೋರಿಸಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಎನ್ನು
ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ

೫೭ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವಾದ ಬಳಿಕ
ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಳಿಕ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ಒಂದಾದ ಬಳಿಕ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಯ್ಯ ಬೇರೊಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ

೫೮. ಪೂಜಯುಳ್ಳನ್ನಬರ, ಲಿಂಗವ ಹಾಡಿದ ಮಾಟವುಳ್ಳನ್ನ
ಬರ, ಜಂಗಮವ ಹಾಡಿದ ಜಿಹ್ವೆಯುಳ್ಳನ್ನಬರ, ಪ್ರಸಾದವ ಹಾಡಿದೆ
ಈ ತ್ರಿವಿಧ ನಾಸ್ತಿಯಾದ ಒಳಿಕ ಎನ್ನ ನಾ ಹಾದಿಕೂಂಡೆ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ
ಸಂಗಮದೇವಾ

ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ

೫೯ ಗುರುವಾದಡೂ ಮಲತ್ರಯದಾನಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಮಲ
ದೇಹ ಲಿಂಗವಾದಡೂ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪುಟವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಭವಕ್ಕೋ-ಗು
ಜಂಗಮವಾದಡೂ, ತನ್ನಿರವ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಭಾವವಿಲ್ಲ
ಇಂತಿದನರಿತು ಪೂಜಿಸಬೇಕು, ತನ್ನಯ ಜನ್ಮನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿಕೊ
ಳಬಲ್ಲಡೆ ಇದೇ ಸದ್ಭಕ್ತನಿರವು ಸದಾಸಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುಕ್ಕೆ

೬೦ ಗುರುವೆಂದಡೂ ಕಾಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ದೋಷಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾ
ಗಿರಬೇಕು ಲಿಂಗವೆಂದಡೂ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತನ್ನಕ್ಕರ ಜಗದಾಗುಚಾ
ಗೆಯನರಿಯಬೇಕು. ಜಂಗಮವೆಂದಡೂ ಸುಖದುಃಖವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಕಾಯ
ವಿಡಿದಿಹ ಕಾರಣ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿರಬೇಕು ಶೂನ್ಯವಾದಡೂ ಆ

ಕುರುಹುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಸುಖ ದುಃಖಕ್ಕೋಗು ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವಾವಡೂ ಮರದಲ್ಲಿ ಭವಕ್ಕೆ ಬೀಜ

೬೦ ಗುರುವೆಂಬವನಂಗವ ಧರಿಸಿದಡೇನು? ಚಿತ್ರದ ಕೈದೀಪಕ್ಕೆ ನೊತ್ತದ ತಮ ದರಿವುದಂಟೇ? ಸೀಕಳೆಯ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಫಲವೇನು? ವೃತ್ತಿಕೆಯ ಬೊಂಬೆಯ ಕಯಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯದ ಖಂಡೇ ಇದೆ, ಕೂಲಿಬಲ್ಲದೇ? ವಿಘಾತ ರೂಪ ಲಾಘವ ತೊಟ್ಟು ಭೈರೂ ಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೆರೆ ಈಕನ ಯುಕ್ತಿಯ ವಿರಕ್ತ ಜಂಗಮವಾಗಬಲ್ಲನೇ? ಇಂತೀ ಮಾತಿನ ಒಕ್ಕು ವಿಷವ ಬಿಟ್ಟು ನಿಜತತ್ವದ ಸಾಕಾರವಯಾವ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವ ತಾನೆ

೬೧ ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲದ ಅವಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಳೆ ಇಲ್ಲದ, ಅವಿವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಜಂಗವ ಕ್ಕ ರೂಫಲ ನಾಸ್ತಿಯಾದ್ದವ ಪ್ರಸಿದ್ಧವತ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಇಂತೀ ಅವಿನವಿಲ್ಲದ ಸದಾಪರ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನುಮದು.

೬೨ ಗುರುವು ದವಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಿ ನಿಷ್ಕಗೆ ನರಕಪಾಪಿ ಲಿಂಗ ಭಜನಗ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗವ ಮರಗಕ್ಕೋಗು ಜಂಗಮ ಜಂಗುಯಾಗಿ ಕಂಡ ಕಂಡವರ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಜುಘಯನಕ್ಕಾಗಿ ಸರಂಗಕ್ಕೆ ಹೊರಗು. ಇಂತಿವರು ನಿಂದುದಕ್ಕೆ ಬಂದವೊಂದಿರಬೇಕು ಈಶಾನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವನರಿವುಕ್ಕ

೬೩ ಗುರುವಾದ ಭುತರ ಚಿತ್ತವನಿಯಬೇಕು ಲಿಂಗವಾದಡ ಅರ್ಚಕರ ಚಿತ್ತವನ್ನ ಅಡ್ಡುತ್ತಿರಂತಿರದೇಕು. ಜಂಗಮವಾದಡ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯದ ಗೂತ್ರ ಮುದ್ದದ ಸ್ವಂತನಾಗಿರಬೇಕು ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಾರಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧ ಮುಲಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ತ್ರಿವಿಧ ಅರಿಸನ್ನ ಕರಿಗೊಂಡು ವಿರೂಪಕ್ಷದ ದರಿಸಿಲ್ಲದೆ, ತನ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿ ತಾನಾದ ಸರ್ವಕ್ಕೋಗೆ ರಾಗ ವಿರಾಗವಿಲ್ಲ, ಪುಣ್ಯ ಪಾಪವಿಲ್ಲ, ಕರ್ಮ ಸಿ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ ಇಂತೀ ಭಿನ್ನ ಭಾವನಲ್ಲ ಬಸ ವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ನಾಗರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನಂತಿ ರರಗ

ಅರ್ಥ— ಉಪದೇಶವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಗುರುವಾದರೆ ಶಿಷ್ಯರುಗಳ ಹೃದಯವನುದು ಭಕ್ತಿಯ ಕೈಕೊಟ್ಟೇಕು ಪುಜೆಯ

ಕೈಕೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಲಿಂಗವಾದರೆ, ಪೂಜಕನ ಮನದಲ್ಲಿ ಎರಕ
ವರೆದ ಹಾಗೆ ಕೂಡಿರಬೇಕು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಕ್ತರುಗಳಿಂದ
ಭಕ್ತಿಯ ಕೈಕೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಕರ್ತನಾದ ಜಂಗಮನಾದರೆ ಅವುದಾನೆಂದು
ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲಣ ಬಯಕೆ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದು ಆ ವಸ್ತುವ ಸಾಧಿ
ಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವು ವರ್ತನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾ ಕೂಡಿರುವುದು ಆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ
ಮನವು ಲಯವ ನೆಯ್ದಿರುವುದು ಈ ಸೃಷ್ಟಿ ಸ್ಥಿತಿ ಸಂಹಾರಗಳ ಉಪಾ
ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲದೆ, ಬಂದೀತು ಬಾರದೆಂಬ ಮನೋ ವ್ಯಾಕುಲ ವಿಲ್ಲವವ
ನಾಗಿ ಇಂತೀ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು, ಶ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥ ಕೈಕೊಂಬು
ದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ, ಆ ಭಕ್ತನ ಮೂರಂಗವು ಆಣವ ಮಾಯಾ ಕಾರ್ಮಿ
ಕವಂಬ ಮಲ ಮೂರಕ್ಕೆ ಬೇರಾಗಿ, ತ್ಯಾಗ ಭೋಗ ಯೋಗಾಂಗವಾಗಿ
ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಆತ್ಮತ್ರಯಂಗಳು ಜ್ಞಾನ
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಬುಗೊಂಡು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ
ಭಾವ ಲಿಂಗದ ಮೇಲಣ, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮೇಲಣ ಪ್ರೀತಿ
ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದ ತನುತ್ರಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವ ಲಿಂಗ
ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಆತ್ಮತ್ರಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪವಾದ
ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕತ್ವವನ್ನುಳ್ಳ ಶಿಸೈಕ್ಯಂಗೆ ಬಯಕ ನಿರ್ಭಯಕೆ ಇಲ್ಲ,
ಶುಭಾಶುಭಂಗಳಿಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಗಳಿಲ್ಲ ಈ ಖಂಡಿತ ಭಾವವುಳ್ಳ ತನ್ನ
ಲಿಂಗನೇ ತಾನೆಂದರಿದ ಶರಣನಂಬುದರ್ಥ

೬೫ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಇರವನುವಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರುದೈಯೋ
ಅವರಿರವೋ ಎಂಬುದನಯಬೇಕು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವ ನರಸಲಿಲ್ಲ
ಎಂಬುದು, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವನರಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು, ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಜಾತಿ
ಸೂತಕವ ನರಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇದು ಎಲ್ಲರ ಬಯಕೆಯ ಮಾತು ಗುರು
ವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವನರಸದಿದ್ದರೆ ಶಿಷ್ಯನ ಕೃತಾರ್ಥನ ಮಾಡುವ ಪರಿ
ಇನ್ನೆಂತೋ? ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಂಚಸೂತ್ರ ಪ್ರವರ್ತನ
ವರ್ತುಳ ಗೋಮುಖ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಇತ್ಯರ್ಥ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮನೋಹರ
ವಾಹ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ
ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠ ಈ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವ ಕಂಡು ಜಾತಿಯ ಹಿಂಗುವ
ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತೋ? ನುಡಿಯಬಾರದು ದರಶನಕ್ಕಂಜಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರ

ಬಾರದು ಜ್ಞಾನಕ್ಕಂಜಿ ಬಿಡಿದ ಪೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯಂತೆ ಬೇವುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬೇಗಯ ಪಡಿಸು ಅತುರ ನೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ

೬೬ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಮೊಡಮಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ? ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಕೆ? ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದು ಕಿರಿ ವಂದು ಪೋಲೇತಕ್ಕಿ? ಇದನ್ನನು ಹೇಳುವೆ ಅತುರ ವೈರಿ ಮಾರೇಶ್ವರಾ?

೬೭ ಗುರುಲಿಂಗವು ಸಕಲನು, ಶಿವಲಿಂಗವು ನಿಃಕಲನು, ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ಸಕಲ ಿಕಲನು, ಕ ಣ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ದೇವಾ

೬೮ ಭೂತ ಒಲಿದಾತ್ಮನ ಸೋಂಕಿದ ಬಳಕ, ಭೂತದ ಗುಣ ವಲ್ಲವ, ಅತ್ತನ ಗುಣವುಂಟು ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾಗಿ, ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಾದ ಒಳಕ, ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಗತಿಯಾಗಿದ್ದ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

೬೯ ಗುರು ವಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಚಾರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಚಾರ, ಜಂಗ ಮದಲ್ಲಿ ಸಮಯಾಚಾರ, ಇಂತೀ ಪ್ರವಿಧಾಚಾರ ಸಂಖ್ಯಾವಾದ ಒಳಕ ತನ್ನ ಶೀಲಕ್ಕು ಶೀಲ ಸರಗವರ ವ ನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿ ಸನ್ನಿಹಿಸುವ ಮಾಡುವದೆ ನವ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣ ಪೂರ್ವಾಚಾರಿಯಾದ ಸಂಗಸೂಸವಗ್ಗು ಮುಚಿನಯಾ

೭೦ ಜೊಂಜಿ ಗುರುವಿಸ್ತೆಯ ಲಿಂಗವು ನೆಲಿಸಿ ಲಿಂಗವೆ ನಿಸ್ತೆಯ ಲಿಂಗವು ಇವರಿವರ ಹಿವಲ್ಲಿ ಗುರುವಿಸ್ತೆಯ ಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತಿಲಾರ ಭೇದವಿಲ್ಲ ನೇಗದ ಎಲೇ ದೇವಾ ಭೇದಿಸಿದವರಿಗೆ ಸವಬಾದ ತಪ್ಪವುರ ದೇವರದೇವರದೇವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ದೇವಾ?

೭೧ ಲಿಂಗ ನೋಡಿದೂವ ವೈಗೊಟ್ಟವಯ್ಯ ನೋಡಲೋಪಚಾರಗಳಿಗೆ ಜಂಗಮ ನೋಡುವಡೆ ವೈಗೊಟ್ಟನಯ್ಯ ನಿರಾಕಾರಕ್ಕೆ ಗುರು ನೋಡುವಡೆ ಬವದ ಬೇರು ಅಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಸಾಕಾರವಾಗಿ ನಿಂದು ನೋಡಿದನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೭೨ ಗುರುವಿನಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನ್ನಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಯ್ಯ ಲಿಂಗದಿಂದ ಫಲಪದವಿಗಳ ಕಂಡೆನ್ನಲ್ಲದೆ ಫಲಪದಂಗಳಿಂದ ಫಲಪದವಿಗಳ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಜಂಗಮನಿಂದ ಮೋಕ್ಷವ ಕಂಡೆನ್ನಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಯ್ಯ ನೋಡು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭೩ ಲಿಂಗ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಗುರುವಿಡಿದು ಕಂಡೆ ಗುರು ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಸುಕಾರವಿಡಿದು ಕಂಡೆ ಸುಕಾರ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ನಿರಾಕಾರವಿಡಿದು ಕಂಡೆ ನಿರಾಕಾರ ಘನವೆಂಬನ? ಜಂಗಮವಿಡಿದು ಕಂಡನಯ್ಯ ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೭೪ ಇನ್ನೊಡುವೆ ಇನ್ನೊಡುವೆ ಮನ ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಸಂದೇಹಗೊಳ್ಳದಿರಿ, ಪ್ರಮಥರಿರಾ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳರೆ ಜಂಗಮವಲ್ಲ ಸಂದೇಹವೇ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂದಯ್ಯ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂದಯ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವು ಎಲೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ?

೭೫ ಗುರುವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಅದಂತೆಂದೂಡೆ, ಲಲಾಟದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅತ್ಯುನಂ ಭಸ್ಮತೇಜೋಮುಖದಿಂದ ಕರಗ್ರಸ್ತವಂ ಮಾಡಿ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಗದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಭಾವಮಹ್ಯದಲ್ಲೊಬ್ಬಿ, ಆ ವಸ್ತುವೇ ಶಿವನೆಂದು ಕರ್ಣೋಪದೇಶಮಂ ಮಾಡಿ, ಆ ವಸ್ತು ಹೇಗಿರ್ಪುದಂದರೆ ಹೇಗಿರ್ಪುದಂದು ಸಾಕಾರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗಮಂ ಕರದಲ್ಲಿ ಕೊಬ್ಬು ಒಳಗಿರ್ಪ ಮಂತ್ರವೂ ಹೊರಗಿರ್ಪ ಲಿಂಗವೂ ಭಾವವದ್ದೊಂದಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅಂತಃಕರ್ಮವು ಮಂತ್ರದಿಂದ, ಬಾಹ್ಯಕರ್ಮವು ಲಿಂಗದಿಂದ, ಸೂತಮಾಗಿರ್ಪ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದೋಪಭೋಗದಿಂದ ಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವ ಕಿರಣಂಗಳಾಗಿ ಲಿಂಗಾನುಭವ ಸುಖದಿಂದ ತನ್ನಂ ಮರೆತು, ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾಗಿರ್ಪವನು ಜಂಗಮವು ಲಿಂಗಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಬೀಜಾಕ್ಷರವನೊಬ್ಬ, ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದಲೋಪಚಾರಂಗಳಿಂದ ಸೃಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪತನು ಭಕ್ತನು ಗುರುವೆಂಬ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತರೆಂಬ ಮೂರು ಮೂರ್ತಿಗಳೂತ್ಪನ್ನರಾಗಿ, ಭಕ್ತನು ಕರ್ಮವಂ ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿರ್ಪನು ಲಿಂಗವು ತತ್ಕರ್ಮವಂ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರ್ಪದು ಜಂಗವವು ಆ ಸತ್ಕರ್ಮಮುಖದಿಂದ ಬಂದ ಪದಾ

ಹಾಗೆಂದು ಬುರಗೊಗ್ಗುವದಿಂ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿರ್ಪನು ಸೃಷ್ಟಿ ಕರ್ತೃವೇ ಸ್ಥೂಲವೂ, ಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ತೃವೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ, ಸಂಹಾರಕರ್ತೃವೇ ಕಾರಣವೂ ಆದುದರಿಂದ, ಸ್ಥೂಲಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೇ ಜೈತನ್ಯವು. ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಜೈತನ್ಯವು ಆ ಕಾರಣವಿವಿಧವಾದ ಸಕಲ ರೋರಕ್ಕೂ ಶಿರಸ್ಸೇ ಕಾರಣವಾಗಿರ್ಪಂತೆ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಜಂಗಮವೇ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಜಂಗಮೋಪದೋಗದಿಂದ ಲಿಂಗವು ತೃಪ್ತಿಗೊತ್ತಿರ್ಪುದಾದುದರಿಂದ ಜಂಗಮ ಪುನರೂ ಸಕಲಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಯಿತ್ತು ಕಾರಣ ರೋರವಂ ಹೊಂದುವುದೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವು, ಅದೇ ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವು, ಅದೇ ಅಭೇದವು ಅಂತಹ ಜಂಗಮನ ಸುವೇಯನಗೆ ಸಾಧನವುಂಟೆ ಮಾಡಿ ಸಲಹಾ ಮಹಾಭಸನದಿಂದ ಮಹಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ

ಅನಾಚರಣಗಲ್ಲೆ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವು

೬೬ ಶ್ರೀಗುರುವಿರಪಾದವೇ ಅಪರ- ಘನಲಿಂಗ, ತನ್ಮೂರ್ತಿಯೇ ಅಯೋನು, ತತಸುಖ ಭಾವ ಸಮಾನವೇ ಚರಮೂರ್ತಿ ಶಿವಲಿಂಗದ ಶೀರರೇ ಗುರು ಗೋಪನವೇ ಚರಮೂರ್ತಿ, ಗೋಚಕವೇ ಶಿವಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಶ್ರೀಪಾದವೇ ಅಪರ- ಘನಲಿಂಗ, ತನ್ಮೂರ್ತಿಯೇ ಚರಮೂರ್ತಿ, ತತ್ಸಂಬಂಧ ಸಾದಾರವೇ ಶ್ರೀದಾಶಿಶು ಶಿವಪ್ರಭುವೇ ಮಹಾಭಸನಲಿಂಗ ತತ್ಪ್ರಜಯ ಚರಮೂರ್ತಿ ಸುಗಾಮವೇ ಶ್ರೀಗುರು ಪಾದೋದಕವ ಸ್ವರೂಪವೇ ಲಿಂಗದ ಸತ್ಪ್ರಸಾದ ಶಿವಲಿಂಗ, ಶಿವನ ಮುಯಾನಂದವೇ ಚರಮೂರ್ತಿ ಭಸಸುವೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ತದ್ಭತ ವಂಶದೇ ಚರಮೂರ್ತಿ ವ್ಯಾವಸ್ತವ ಜೈತನ್ಯವೇ ಶ್ರೀಗುರು ಅಕ್ಷಪ ಮೂಲವೇ ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ವೇಶಲಿಂಗ, ತನ್ನಪ್ರಕೃತಿ ಚರಮೂರ್ತಿ ನಮ ವರ್ಣವೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ಶಿವಾಕ್ಷರವೇ ಚರಮೂರ್ತಿ, ಅಯಕಾರವೇ ಶ್ರೀಗುರು

ತನಗೂ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ.

೭೭ ಕಾಯ ಗುರು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಜಂಗಮ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ, ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದ ನಿರ್ಣಯ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಕ್ಕೆ

೭೮ ಗುರುವೆಂದಡೆ ತನು, ಲಿಂಗವೆಂದಡೆ ಆತ್ಮ, ಜಂಗಮವೆಂದಡೆ ಆತ್ಮನ ಅರಿವು ತ್ರಿವಿಧ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಕಳೆದುಳಿದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದ ಸಂಬಂಧವನು ನೀನೇ ಅನುಪಮ ಲಿಂಗ ನಿರವಯ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಜುನಾ

ಅರ್ಥ:- ಗುರುವೆಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ, ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ವಾಗಿರುವುದು ಲಿಂಗವೆಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ, ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವುದು ಜಂಗಮವೆಂಬುದರ ಅರ್ಥವೇನಯ್ಯಾ ಎಂದರೆ ಚಿದಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವುದು ಮಲತ್ರಯಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ತನುವೇ ಗುರು, ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ಚಿದಾತ್ಮನೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ, ಅವಶೇಷವಾಗಿದ್ದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಟಸ್ಥನಾದ ಶರಣನೇ ಶಿವನು ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಲಯಗಮನಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಎಲೆ ಶಿವನೇ ಎಂಬುದರ್ಥ

೭೯ ಕಾಯವಿದ್ದು ಕಾಂಬುವುದು ಗುರುಸ್ಥಲ ಜೀವವಿದ್ದು ಕಾಂಬುವುದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಭಾವವಿದ್ದು ಕಾಂಬುವುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧವನೊಡಗೂಡಿ ಕಾಂಬುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಭಕ್ತಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗ ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಸ್ಥಲ

೮೦ ತನುವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಗುರುವಿನ ಭೇದ, ಮನವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಲಿಂಗಭೇದ ಜ್ಞಾನವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಜಂಗಮದ ಭೇದ ಈ ತ್ರಿವಿಧವಿಡಿದು ಕಾಂಬುವುದು ಮಹಾಪ್ರಕಾರ. ಮಹಾಪ್ರಕಾರದೊಳಗೆ ಮಹವ ಕಂಡು ಮಹಕ್ಕೆ ಮಹನಾಗಿದ್ದನಯ್ಯಾ ಮಹಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೀಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೮೧ ಗುರುವೇ ಅಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಮನ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣ ವಯ್ಯ ನಾದವೇ ಗುರು, ಬಿಂದುವೇ ಲಿಂಗ, ಕಳೆಯೇ ಜಂಗಮವಯ್ಯ ಗುರುವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮ, ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಪೂರ್ಣವಾದಡೆ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ತಾನೇ

೮೨ ಮನ ಘನವಸ್ತುವಾದ ಬಳಿಕ, ಮನ ವಚನ ಕಾಯವೆಂಬ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಾತ್ಮನುಂಟೆ, ಸಿತ್ತು ಮುಕ್ತನೆಂಟೆ, ನಿರಾಲಂಬಿ ಎಂಬ ಆತನ ತನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ತನುವೇ ಗುರು, ಆತನ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ಆತನ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಭಾವವೇ ಮಹಾನುಭಾವ ಚರಲಿಂಗ ನೋಡಾ ಇಂತೀ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗುರು, ಅರುಹೆಂಬ ಶಿವಲಿಂಗ ಮಹಾನುಭಾವವೆಂಬ ಜಂಗಮ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ತನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮ ನೋಡಾ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಗುರುವೆಂದಡೆ ಜೀವಾತ್ಮ, ಅರುಹೆಂಬ ಶಿವಲಿಂಗ ವೆಂದಡೆ ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮ, ಮಹಾನುಭಾವ ಜಂಗಮವೆಂದಡೆ ತನ್ನ ಕರಮಾತ್ಮ ಇಂತೀ ತ್ರಯಾತ್ಮವೇ ಏಕಾತ್ಮನಾದಡೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ನಿರಂಜನ ಪರಾಕುರ ವಸ್ತು ನೀನೇ ಅಲ್ಲಿ ನು ನೀ ಎನಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಶಿಧ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೮೩ ಎನ್ನಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚಾರವ ತೋರಿದನಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನು ಆಚಾರವನೇ ಲಿಂಗವೆಂದರೂದಿದನಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನು ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಿವ ತೋರಿದನಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನು ಆ ಅರಿವೇ ಜಂಗಮವೆಂದರೂದಿದ ನಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನು. ಚೆನ್ನವಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಎನ್ನು ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನು ಎನಗೀ ಕ್ರಮವನರೂದಿದನಯ್ಯ ಪ್ರಭುವೇ

೮೪ ಗುರು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಮಹಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪರಿ ಅಂತರಂಗ ಭರಿತನು ಗಿರ್ದನಯ್ಯ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗುರು ಲಿಂಗವಾಗಿ ದಿಕ್ಪ್ರಸಿದ್ಧ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜಗೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ವಾಗಿ ಅವಗುಣಂಗಳೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ಶಿಕ್ಷಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದೇ ರೂಪಾಗಿ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವ ಕರುಣಿಸಿ ಮುಕ್ತನ ಮಾಡಿದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆಂದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ

೮೫ ತ್ರಿವಿಧದ ಅನಿತ್ಯ ತ್ರಿವಿಧದ ನಿತ್ಯವ ಬಲ್ಲವರಾರೋ? ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧವನಿತ್ತು ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಆತನ ತ್ರಿವಿಧನೆಂಬೆ, ಆತನ ವೀರನೆಂಬೆ, ಆತನ ಧೀರನೆಂಬೆ, ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆತನ ಅಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬೆ

೮೬ ಅರುಹು ತಲೆದೋರಿತೆಂದು ಗುರು ಹಿರಿಯರ ಜರಿಯಲಾಗದಯ್ಯ ಗುರುವನು ಜರಿಯೆ ಹಿರಿಯರನು ಜರಿಯೆ ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಗುರುವೇ ಸದ್ರೂಪು, ಲಿಂಗವೇ ಚಿದ್ರೂಪು, ಜಂಗಮವೇ ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವು ಅವನು ಜರಿಯಲುಂಟೆ? ನಡುವಣ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜರಿವುತ್ತಿರ್ಪೆನಯ್ಯ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಜರಿದರೆ ಗುರುಹಿರಿಯರಿಗೆ ನಿಮಗೇಕೆ ದುಮ್ಮಾ, ನವಯ್ಯಾ? ಪ್ರಕೃತಿ ಏನು ನಿಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮು ಹೇಳಿರಯ್ಯಾ? ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಪರಮಾರ್ಥವನೊಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಪಂಚಿಗಳನು ಮೆಚ್ಚನು ಕಾಣಾಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಪ್ರಭುವೇ

೮೭. ಸರ್ವ ನಿರ್ವಾಣವಾದಲ್ಲಿ ಗುರುಸ್ಥಲ ಲಯ ನಿರ್ವಾಣವಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಇಷ್ಟ, ಕಾಮ್ಯ, ಮೋಕ್ಷಂಗಳು, ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಲಯ, ಆಣವ, ಮಾಯಿಕ, ಕಾರ್ಮಿಕ ನವಗುಣಂಗಳು ನಿಂದು ಶಬ್ದಮುಗ್ಧವಾದುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಇಂತೀ ಸ್ಥಲ ಕುಳಂಗಳ ಭೇದಿಸಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ಮೂರ್ತಿಯೇ ನಿಃಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತಾನು ತಾನೇ

೮೮ ಮೃದು ರುಚಿ ರೂಪು ಕೂಡಿ ಸಕ್ಕರೆಯಾಯಿತ್ತು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಕೂಡಿ ವಸ್ತು ಆಯಿತ್ತು ಮೃದುವಿನಂತೆ ಗುರುವು, ರುಚಿಯಂತೆ ಲಿಂಗ, ರೂಪಿನಂತೆ ಜಂಗಮ, ಕೇಳಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೮೯ ತನ್ನ ತಾನರಿದಡೆ ತನ್ನರಿವೇ ಗುರು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯೇ ಜಂಗಮ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದಾದಡೆ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ

೯೦ ಎನ್ನ ಚಿನ್ನಾದದಿರವ ಗುರುವೆಂದೆನಿಸಿದ ಬಸವಣ್ಣ. ಎನ್ನ ಚಿನ್ನಿಂದುವಿನ ಇರವ ಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿದ ಬಸವಣ್ಣ ಎನ್ನ ಚಿತ್ಕಳೆಯ ಇರವ ಜಂಗಮವೆಂದೆನಿಸಿದ ಬಸವಣ್ಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ

ಸಿದ್ಧ. ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಂತೀ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ
ಎನ್ನನುಣಕಲಿಸಿದ ಕಲಿದೇವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ

೯೧ ಗುರಿಯ ಕಟ್ಟಿದ ಕೋಲು ಗುರಿಯ ತಾಕಬಲ್ಲದೇ ಆಯ್ಯ
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪಾದಾರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನೆಯದೆ ಪರವ ಕಂಡೆ
ನಂಬ ಮುಂಚಾಗಿ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ
ದೇವಯ್ಯ

೯೨ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಎನಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮಾಡಿದಿರಿ ಲಿಂಗ
ವಾಗಿ ಬಂದನ್ನು ಮನದ ಮಲಿನವ ಕಳೆದಿರಿ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಬಂದೆನ್ನು
ಪ್ರಪಂಚಕತನವ ಕಳೆದು ಪರಮ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡಿದಿರಿ ಇಂತಿನ್ನೆಲ್ಲವು
ಬಸವಣ್ಣನಾಗಿ ಎನಗೆ ಪ್ರಸಾದವ ನೀಡಿ ಸಲಹಿದ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ಇನ್ನೆನಗಿರೆಯವು ಇಲ್ಲ

೯೩ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆನಿಸಿದನು ಕಾಮತ
ಫಲಂಗಳ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ ಎನಿಸಿದನು ನಿತ್ಯ ನಿರ್ವಾಣದ
ಸರ್ಕೀಲವ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ವೆನಿಸಿದನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನ

೯೪ ಗುರುವಿನಿಂದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆನಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗವ
ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಲಿಂಗದಿಂದ ಫಲ ಪದವಿಗಳ ಕಂಡೆನಲ್ಲದೆ ಫಲ ಪದಂ
ಗಳಿಂದ ಫಲ ಪದವಿಗಳ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಜಂಗಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವ
ಕಂಡೆನಲ್ಲದ, ಮೋಕ್ಷದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ
ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೯೫ ಚರಿಸಿ ಜಂಗಮವೆನಿಸಿತ್ತಯ್ಯ ಲಿಂಗವು ನೆಲಿಸಿ ಲಿಂಗವೆನಿಸಿ
ತ್ತಯ್ಯ ಲಿಂಗವು ಇದರಿಂದ ಅರೂದದಲ್ಲಿ ಗುರುವೆನಿಸಿತ್ತಯ್ಯ ಲಿಂಗವು
ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಶ ಭೇದವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ ಎಲೆ ದೇವಾ
ಭೇದಿಸಿದವಗೆ ಭವಬಂಧ ತಪ್ಪುವುದೇ ದೇವರದೇವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ದೇವಾ.

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆ.

೯೬ ಆಚಾರ ಅಂಗಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಸನ್ನಿಹಿತ ಅರಿವು ಮನ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಉಭಯ ಲಾಂಛನವು ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಸಂಪನ್ನನಾ ಶರಣನು

೯೭ ಪೂಜಿಸಿ ಕಾಂಬುವುದು ಗುರುವಿನ ಭೇದ. ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಕಾಂಬುವುದು ಲಿಂಗದ ಭೇದ ಉಭಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಕಾಂಬುವುದು ಜಂಗಮದ ಭೇದ ಜಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನನ ನಾಸ್ತಿ, ಗಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಗಮನನಾಸ್ತಿ ಮಾ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಮರಣ ನಾಸ್ತಿ. ಈ ತ್ರಿವಿಧ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂದುದು ಈಶಾನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವು ನಿಂದ ನಿಲವು

೯೮ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಗುರು ಪೂಜೆ ಜ್ಞಾನಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ಪುದೇ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಮಲದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷಯ ವಾಗಿ ನಿಂದುದೇ ಜಂಗಮಪೂಜೆ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಭೇದದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿ ಧಾರ್ಪಣವನರ್ಪಿಸಿ ನಿಂದುದೇ ಚಂದ್ರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತ

೯೯ ಆತ್ಮತೇಜವ ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಗುರುವನರಿದವ ಮನವಿಕಾ ರವ ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಲಿಂಗವನರಿದ ಧನವಿಕಾರವ ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಜಂಗಮವ ನರಿದ ಇಂತು ತ್ರಿವಿಧ ನಾಸ್ತಿಯಾದಂಗಳ್ಲದೆ ನೀಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜು ನನಲ್ಲಿ ಸಹಜಭಕ್ತನಲ್ಲ

೧೦೦ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ವಸ್ತು, ವಿಷಯದಿಂದ ಮೋಹ ಭಾವ ಶುದ್ಧದಿಂದ ಗುರುಸ್ಥಲ, ದ್ವಂದ್ವವಳಿದು ನಿಂದುದು ಲಿಂಗ, ತ್ರಿವಿಧ ಸಂದನಳಿದು ಸಲಿ ನಿಂದುದು ಜಂಗಮ ಈ ಸ್ಥಲದಂಗವನರಿದು ಭಯ ಭಂಗವಿಲ್ಲದೆ ಸುಸಂಗದಿಂದ ಮಾತುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ನಿಕ್ಷಯವಾಗಿ ನಿಂದುದು ಕಾಲಾಂತಕ ಭೀಮೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷಯಿಸುವದುಭಯ ಭಾವ

೧೦೧ ಗುರುಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಗುರುವಳಿದು ತಾನುಳಿದರೆ ಗುರು ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ ಜಾಗ್ರ ಬಾಹ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂಗವ ಬಿಟ್ಟು

ಲಿಂಗ ಹಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನೊಡಗೂಡದಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಭಕ್ತನಲ್ಲ. ಜಂಗಮ ಭಕ್ತನಾದಡಿ ಈವು ಹಾದರ ದುರ್ಗುಣದಿಂದ ಕೆಡಿಯಿಸಿಕೊಂಬಲ್ಲಿ ಅವುಗಳೆಲಿ ತಾನಡಗಿ ಅವೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಾಗಲೇ ಜಂಗಮಭಕ್ತನಲ್ಲ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಂದನಳದವಂಗಳಲ್ಲದೆ ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಇಲ್ಲ ಈ ಗುಣ ಸಂಗನ ಒಸವಣ್ಣಂಗಳಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವ ನವವರಿಗೂ ಅಸಾಧ್ಯ ನೋಡಾ

೧೦೨ ಗುರುವನೇ ಲಿಂಗವೆಂದರಿವ ಕಾರಣ ಗುರುವ ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ ಲಿಂಗವನೇ ಜಂಗಮವೆಂದರಿವ ಕಾರಣ ಲಿಂಗವ ಜಂಗ ಮದಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ ಜಂಗಮವನೇ ತಾನೆಂದರಿವ ಕಾರಣ ಜಂಗಮವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ ನನ್ನ ನಿನಲ್ಲಿ ಅವದ ಕಾರಣ ನನ್ನ ನಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡೆ ಈ ಪರಿಯಿಂದ ಗುರ ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ನಿನೋಳ ಗಾದೆ ನಿಜಗುರು. ಸ್ವತಂತ್ರಸ್ವಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೧೦೩ ಗುರುವಿಡಿದು ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ ಇಂತೀ ಪರವ ತೋರಿದ ಗುರುವಿನಾಚ್ಚೆಯ ಪೀಠ ನಡೆದ ದುರಾ ಚಾರಿಗಳ ಮುಖವ ನೋಡಲಿ ಗಮ ಕಣ ಕಲಿದವರದೇವಯ್ಯ

೧೦೪ ಪರಧನವ ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಗುರುವನ ಇರವು ಸಾಧ್ಯವಾ ಯಿತ್ತು ಪರಸ್ತ್ರೀಯ ಬಿಟ್ಟುಗಳೇ ಲಿಂಗ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಸಲೆ ಸಂದಿತ್ತು ನಿಂದೆ ಎಂಬುದು ನಿಂದಾಗಲೇ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿ ಸಾಧನಾಯಿತ್ತು ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ತಪ್ಪದಿಪ್ಪಾತನು ಈಶಾನ್ಯ ಮೂರ್ತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವ ವಾಚ್ಛಿಸ್ವನು

ಶುದ್ಧಾಚಾರದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆ.

೧೦೫ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಚಾರ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಮಯಾಚಾರ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮ ದೇವ ವೆಚ್ಚ ಕಾಣಲೋ

೧೦೬. ಗುರುವ ನಂತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವ ಮರದ ಮೂಡಬೇಕು ಲಿಂಗವನಂತು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ತಲೆದೋರದಿರಬೇಕು ಜಂಗಮವನಂತು ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಪ್ರಾಣಾಭಿಮಾನವನಳೆಯಬೇಕು ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರಬೇಕು, ಸಂಗನಬ ಸವಣ್ಣಪ್ರಿಯ ಚಂದೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನೆಯುಳ್ಳಿದೆ

೧೦೭ ಗುರುವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮವೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಚಾರ ಶುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗು ತಾನು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿ ತನಗೆ ಹಾನಿಯಾದ ಕಾರಣ ಈ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಅನುಸರಣೆಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಸದಾಶಿವ ಮೂರ್ತಿಲಿಂಗವನರಿವುದಕ್ಕೆ

೧೦೮ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಮಹತ್ಸಂಕವ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕೈಕೊಂಬುದು ಆ ಗುರುಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಾಧನೆ ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪರಾಕ್, ಪರಿಭ್ರಮಣ, ಸ್ತುತಿಯ ಭಾವ, ಪಗುಡಿ ಪರಿಹಾಸಕರ ವಾಗ್ವಾದಿಗಳ ಕೂಡದ, ಕಂಗಾಲ್ಲಿ ಹರೆ ಹಿಂಗದೆ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಬೈಚಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಓರೆ ಹಿಂಗದ ಇರವು ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಕದ ಭಾವ ಜಂಗಮಸೇವೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟ, ಕಾವ್ಯ, ಮೋಕ್ಷಗಳನರಿದು, ಅರಸ ವಿಷಯ ದೋಷಕ್ಕೆ ಅಸರವನಂತು, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಿಸದ, ವೈಭವಕ್ಕೆ ಮೃತಿ ಲಾಭಗಳನಳೆದು ಮಾಡುವುದೇ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರುತ ಸ್ವಯಂಸನ್ನದನಾಗಿವು ಭಕ್ತನ ಪಾದವೇ ಗೋಪತಿನಾಥ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನಿವು ಸೆಜ್ಜಿಗೃಹ

೧೦೯ ಗುರುಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಘಟಧರ್ಮವಳೆದು, ಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲ ನಿಂದು, ಜಂಗಮಭಕ್ತನಾದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ಸಲಿಸಂದು, ಇಂತೀ

ಶ್ರೀನಿಧಿ ಬಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಕವಣ ಶುದ್ಧವಾದಾತ್ಮಗೆ ಮತ್ತೂ ಸೈಲಾಸವೆಂಬ
ಕಾಳು ಮಾತಿಲ್ಲ ಅತ ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚನ್ನರಾಮನಾಗಿ

ಅರ್ಪಣದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆಯು.

೧೧೦ ಅನಾವ ಪ್ರತಕ್ಕು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವೇ ಮೂಲ
ಮಂತ್ರ ಅವನು ತಾ ಕೊಂಬುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಮುಂದಿ
ಟ್ಟುಕೊಂಬ ವುದೇ ಶುದ್ಧ ಶ್ರೀ ಶೇಗೆಯಲ್ಲಿವೆ ಲಿಂಗಜಂಗಮವ ಹೊರತೆ
ಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದ ಕೊಂಡನಾಯಿತದಡೆ, ಎನಗಲ್ಲವ ದ್ರವ್ಯ ಎನಗಿದೇ
ಭಾಷ, ಅಚಾರವೇ ಪ್ರಣವಾದ ರಾಮೋದ್ಭವಲಿಂಗ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ

೧೧೧ ಶಿವನೇ ನೀನು ಗುರ ವಾದೆ ಲಿಂಗವಾದೆ, ಜಂಗಮವಾದೆ
ಭಕ್ತನಾದ ಗುರುವಾಗಿದ್ದ ಭಕ್ತನೊ-ಗಡಗಿದೆ ಅದನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ,
ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣವೂ ಸವನು ಕೊಟ್ಟು ಅತ ಭೋಗಿಸಿದ ಒಳಕ
ತಾನ ಸವಾದ ಮುಖವ ಮಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ ಆ ಗುರು ತನ್ನೊಳ
ಗಡಗಿದ, ಲಿಂಗವ ಗರ್ಭ ಭಕ್ತನೊ-ಗಡಗಿದ ಅದನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ,
ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣವೂ ಸವನು ಕೊಟ್ಟು, ತಾನು ಶ್ರವಣ ಮುಂತಾಗಿ
ಭೋಗಿಸ ವಾಗಿ ಆ ಲಿ ಗವು ಭಕ್ತನೊ-ಗಡಗಿತ ಜಂಗಮವಾಗಿ
ಭಕ್ತನೊ-ಗಡಗಿತ ಅದನು ಕಾರಣವೆಂದದ ಅದ ಪ್ರಾಣವೂ ಸ
ವನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಜಂಗವವು ಭೋಗಿಸಿದ ಒಳಕ ತಾನು ಶ್ರವಣ
ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುವನಾಗಿ ಆ ಜಂಗವವು ಭಕ್ತನೊ-ಗಡಗಿತ .
ಇಂತಹಗುವರೇ ಮಹಿಮೆಯ ಮನದಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಗುರುೋದ್ಭವ.

೧೧೨ ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣಭಿವಾಸವನ ಗುರು ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಮುಖಕ್ಕೆ
ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ತನು ಮನ ಪ್ರಣವಾಗಿರ
ಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವೆಂಬನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೋದ್ಭವ
ಪ್ರಭುವೇ

೧೧೩ ಗುರುವಿಗೆ ತನುವ ಕೊಟ್ಟು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವ ಕೊಟ್ಟು, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟು, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧವ ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ಶುದ್ಧನಾದನು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ:

೧೧೪ ಗುರುವೆನ್ನ ತನುವ ಬೆರಸಿದ ಕಾರಣ ಗುರು ಶುದ್ಧವಾದ ನಯ್ಯ ಲಿಂಗವೆನ್ನ ಮನವ ಬೆರಸಿದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗದ ಮನವ ನಾ ಬೆರಸಿದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗ ಶುದ್ಧವಾದೆನಯ್ಯ ಜಂಗಮವೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆ ಬೆರ ಸಿದ ಕಾರಣ, ಜಂಗಮನ ಜಿಹ್ವೆಯ ನಾ ಬೆರಸಿದ ಕಾರಣ ಜಂಗಮ ಶುದ್ಧವಾದೆನಯ್ಯ ಈ ಮೂವರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವು ಶುದ್ಧವಾಗಲಿಯದ, ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟು ಶುದ್ಧವಾದರು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚಕ್ಷುಸಂಗಮದೇವಾ

೧೧೫. ಶುದ್ಧವ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನಯ್ಯ ಸಿದ್ಧವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬೆನಯ್ಯ ಪ್ರಸಿದ್ಧವ ಜಂಗ ಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತ್ತೆಂಬನಯ್ಯ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗ ಮವನೇಕತ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಲಿಯದ್ದಿರೆ, ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಒಡನ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾವೆ ತನು ಮನ ಧನವ ನಿರ್ವಹಿಸಲಿಯರಾಗಿ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಒಲಿ ಎಂದೂಡೆಂತೂಲಿವ ?

೧೧೬ ಮುನ್ನಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವ ಪೂಜಿಸ ಲಿಯದ ಕಾರಣ, ಬಹು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ತಂದಿಕ್ಕಿವೆಯಯ್ಯ ಎನ್ನನು ಎನಗೆ ಗುರುಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು? ಲಿಂಗಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು? ಜಂಗಮಪಥವ ತೋರಿದವರಾರು? ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವ ತೋರಿ ದವರಾರು? ತೋರುವ ಮನವೇ ನೀವೆಂದರಿತೆ ಎನಗಿನ್ನಾವ ಭವವೂ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ

೧೧೭ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬರು ಅದೆಂತಹುದೋ? ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದದು ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಜಂಗಮದದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಗುರುವಿನದು ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಒಂದಾದವರ ತೋರಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

೧೧೮ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಿಂದ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದವಾ ಯಿತ್ತು ಆ ಭಾವವೇ ಮಹಾನುಭಾವವಾಗಿ, ಎನಗೆ ಬೇರ ಪ್ರಸಾದ ವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ

೧೧೯ ತನು ಕೊಡುವಡೆ ಗುರುವಿನದು ಮನ ಕೊಡುವಡೆ
ಲಿಂಗದದು ಧನ ಕೊಡುವಡೆ ಜಂಗಮದದು ಅವರ ಸವಾರ್ಥವ ಅವ
ರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಭಕ್ತನಾದವಂಜವರ ಹಿರಿಯತನವ ಕೇಡು ನೋಡಯ್ಯ
ಕಸಿಲಸಿದ್ಧವಲ್ಲಕಾರ್ಜುನ

೧೨೦. ತನು ಕೊಟ್ಟು ಬಳಿಕ ದೇಹವೆಲ್ಲಿಯದೋ ? ಧನ ಕೊಟ್ಟು
ಬಳಿಕ ಭೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ? ಇವೆಲ್ಲ ಒರಿಯ ಭ್ರಮೆ ಕೂಟ್ಟವೆಂಬ
ವರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಕೂಟ್ಟು ಭಕ್ತನಾದನೆಂಬ ನುಡಿ
ಸಮಾನಿಸದಯ್ಯ ಗುರುವೇ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ಬುದ್ಧಿಗ ಕಸಿಲಸಿದ್ಧವಲ್ಲ
ಕಾರ್ಜುನ

ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಸಾಮರಸ್ಯ

೧೨೧ ಸಕಲ ಗುರು, ಸಕಲ ಸಿಂಕಲ ಲಿಂಗ, ಸಿಂಕಲ ಜಂಗಮ
ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತಿಆದಂತೆಂದೂಡ, ಲಿಂಗವು
ಜಂಗಮವು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟೆಂದು ತನು ಮನ ಧನವ ಸವಿಮ ಮಾಡು
ವುದು ಅದು ಗುರುಭಕ್ತಿ ಗುರುವು ಜಂಗಮವು ಲಿಂಗವಲ್ಲ ಉಂಟೆಂದು
ತನು ಮನ ಧನವ ಮುಟ್ಟ ಮಾಡುವುದು ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಗುರುವು ಲಿಂಗವು
ಜಂಗಮವಲ್ಲ ಉಂಟೆಂದು ತನು ಮನ ಧನವ ಸವಿಮ ಮಾಡುವುದು
ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಈ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರವಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಕೂಡಿ
ಜೀವಿಸುವಾತನೂ ಶಿವಭಕ್ತನೂ ಈಗಾ ಸ ಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧ
ಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೧೨೨ ಗುರುಪೂಜಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರುಪೂಜಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಜಂಗಮಪೂಜಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪೂಜಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು
ಈ ಮೂರೊಂದಾದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಂಗವಿಲ್ಲ ಅಗು ಚಾಗು ಮೂರರಲ್ಲಿ
ಅಡಗತ್ತೇ ಅಮಳೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಪೂಜ

೧೭೩. ಲಿಂಗವನು ಪ್ರಾಣವನು ಒಂದು ಮಾಡಿ ತೋರಿದ ಗುರುವಿ
ರ್ದನಲ್ಲ, ಲಿಂಗವಿರ್ದನಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಜಂಗಮವಿರ್ದನಲ್ಲ ಈ
ತ್ರಿವಿಧ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಅವು ಬೇರಂಬ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಬರಗಾದನು
ಗುಹೇಶ್ವರಾ

೧೭೪ ಗುರುವನರಿದು ಲಿಂಗವನರಿವರುಂಟು ಲಿಂಗವನರಿ
ಸಂಚಾರವನರಿವರುಂಟು ಜಂಗಮವನರಿದಲ್ಲಿ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಸಂಬಂಧ
ವಾಯಿತ್ತು ಆ ಸಂಬಂಧ ಸಮಯ ನಿಂದು ಉಭಯವಳಿದು ಏಕವಾದಲ್ಲಿ
ಹಲವು ಸಲ ತನ್ನ ವಿಶ್ವಾಸದ ಹೊಲಬಿನಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಆ ಹೊಲ
ಬಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದವಂಗೆ ಇಹ ಪರವೆಂಬುದು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ
ಇಮ್ಮಡಿ ನೀಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೭೫ ತಾನೆಂದೆನಲೊಲ್ಲದೆ ಗುರುವೆಂದು ಪಿಡಿದವನ, ಗುರು
ವೆಂದಲ್ಲಿ ನೀನೆಂದು ನಡೆದವನ, ನೀನೆಂದಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಜಂಗಮದ
ಸಕೀಲಸಂಬಂಧವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದವನ, ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮರಮ
ಕರಿಗೊಂಡ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನ, ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿವು ಚನ್ನಪವಣ್ಣನ
ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎನುತಿದನು

೧೭೬ ಗುರುವೆಂಬ ಭಾವ ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಭಾವ
ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಜಂಗಮವೆಂಬ ಭಾವ ರುದ್ರಮೂರ್ತಿ ಅದಂತಂದೊಡೆ,
ಅನಾದಿ ವಸ್ತು ರೂಪಾದ ಕಾರಣ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬಕಾರವಿದಿದು
ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಸೀರ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಕಾರಣ ವಿಷ್ಣು
ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಚಿದ್ವನ ರುದ್ರ ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲ ಪದಂಗಳೊಳಗಾದ
ಕಾರಣ ಸಂಹಾರ ರುದ್ರನಾದ ಸಂಹಾರವಡಗಿ ನಿಂದು ಉಮಯ ಬಿಟ್ಟು
ಸ್ವಯಂಭುವಾದ ಆ ಸ್ವಯಂಬು ಜಂಗಮವೆಂಬಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಿಜವ
ಕಂಡಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಭಾವರಹಿತನಾಗಬೇಕೆಂದನಂಬಿಗಜೊಡಯ್

೧೭೭ ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವುಳ್ಳನ್ನ
ಕ್ಕರ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ, ಆತ್ಮಗೆ ಆರಿವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ,
ಆರಿವುಮರನೆಗೆ ಇದಿರೆಡೆಯುಂಟು ಗುರುವಿಗೆ ಉಭಯವಿಲ್ಲದ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಉಭಯವಿಲ್ಲದ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಉಭಯವಿಲ್ಲದ, ಆತ್ಮಗೆ ಎರಡೆಂದು ನಿಜ
ವೇಕವಾಹನ್ನೂರ ಒಂದನೊಂದು, ಒಂದನ್ನೊಂದು ಎಂಬ ಸಂದೆ ಹಕ್ಕೂ

ಜಯಗಜಾರವು. ತಾನಿಂದ ನಿಂದಲ್ಲೆಯೇ ಸಂದಳೆಂಬೀಕು ಬಸ
ವಣ್ಣಿಸಿಯನಾರಲೆ ಕ್ಷರಲಿಂಗವನೆಯಲ್ಲಿದೆ

ಅರ್ಥ :- ಜ್ಞಾನ ಗುರುವಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಗುರುವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ
ಪರಿಯಂತರ ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಪರ
ಿಯಂತರ ಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾ ಜಂಗಮವು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ
ಪರಿಯಂತರ, ಅತ್ತನಲ್ಲಿ ಫಿನ್ನಜಾನ ಉಂಟಾದವು ಪರಿಯಂತರ,
ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಭಿನ್ನ, ಅತ್ತನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಗುರು ಸಂಬಂಧವ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಗುರುವು ಕ್ರಿಯಾ
ಗುರುವಿಗೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಮನದಲ್ಲೆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ
ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಮಾಡು
ವಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮ ಕ್ರಿಯಾ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾನ
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಾ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಜೀರಿ
ಎಂಬ ಅತ್ತನ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ನಡೆವಾಗಿ ತನು ಮನ ಪ್ರಾಣಗಳು
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗುವ ಪರಿಯಂತರ ಜ್ಞಾನ
ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ನೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರಣವಯದು ಕ್ರಿಯಾ ಗುರು
ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವೇ ಮೂಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕೆ ಈಡೆ ಗ
ಜಾರದು ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಗುರುಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗುರುಭಕ್ತಿಯ
ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ
ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಂಗಮ
ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ತನು ಗುರು ಮನ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣ ಜಂಗಮ
ಎಂಬ ಭಿನ್ನವಳೆಯದೇಕು ಎಂಬಾರ್ಥ

೧೨ ಅಹಂಕಾರವರಿತು ಗುರುವಾಗಿ, ಜಂಗಮವರಿತು ಲಿಂಗ
ವಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧವರಿತು ಜಂಗಮವಾಗಿ, ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯದ ಲಿಂಗವನರಿತು
ಭಕ್ತನಾಗಿ, ಸಂಸಾರವೆಂಬ ಗಡಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕದೆ, ಅವ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ
ನಿಂದು ನೋಡಿದಡೂ ಭಾವ ಶುದ್ಧವಾಗಿ, ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿ,
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಭಕ್ತರ ಭಕ್ತಿಯ
ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರು ಸದ್ಭಕ್ತ ಕಾಲಂತಕ ಭಿನ್ನೋತ್ತರ ಲಿಂಗವು ತಾನೆ

೧೨೯ ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ರೀತಿಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧವೆ ನಿಜವೆ ತಿಳಿದು, ತ್ರಿವಿಧವನವಗ್ರಹಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಪದವ ಮೀರಿ, ತ್ರಿವಿಧ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ

೧೩೦ ಮೂರಳಿದು ಮೂರಳವಟ್ಟದೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಮೂರಳಿದು ಮೂರಳವಟ್ಟದೇ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಅಳಿದು ಎಂದರೆ ಇದ್ದ ಮನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಗಳೇ ಮಣ್ಣಳಿದುದು ಇದ್ದ ಧನ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಗಳೇ ಹೊನ್ನುಳಿದುದು ಇದ್ದ ತನು ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಗಳೇ ಹೆಣ್ಣಳಿದುದು ಅವರವರಾಚಣೆಯ ನೋಡಿ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಬೇಡಿದ ಪರಿಯಲ್ಲ ಕೂಡುವದೇನೋ? ಅಯ್ಯ ಸಿಂಧು ಬಲ್ಲವ ತನ್ನ ವಧುವ ಕೊಟ್ಟನೆಂದು ಹೇಳಿದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನೇನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟನೇ? ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ, ತಾನು ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವದಿಂದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನ ಕೊಟ್ಟು ವಧುವಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವು ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ತನ್ನ ತನುವ ಗುರುವಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವಯಂಭುವಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವು ಹೆಣ್ಣು ಎಂದರೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟು ನಿಧಿನಿಧಾನ ಒಲ್ಲನಾದನಲ್ಲದೆ ತನ್ನಂಗನೆಯ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವು ಹೆಣ್ಣು ಸಲ್ಲದು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಹೊನ್ನು ಸಲ್ಲದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣು ಸಲ್ಲದು ಗುರುವಿಗೆ ಇದರ ಭೇತವನಂತ ಉಂಟು ತಿಳಿದು ಬಹು ದುರ್ಲಭ ತಿಳಿದು ನೋಡಿದಡೆ ಭಕ್ತಿಗೆ ಬಹು ಸುಲಭ ತಿಳಿದು ಮಾಡಿ ಮೋಕ್ಷವ ಹಡೆದರಲ್ಲದೆ ತಿಳಿಯದ ಮಾಡಲು ಅವರೇನು ಮರುವಿನೋಳಿಗಿರುವ ಬಂಗಾರವಾಗಲಿ, ಸಮುದ್ರದೊಳಿಗಿರುವ ನಿಧಿ ನಿಧಾನಗಳಾಗಲಿ, ತಂದಿಹರೇನೋ? ಕಸಿಲ ಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಇವರಿವ ಹೇಳಿಕೊಡಯ್ಯ ಎನ್ನು ಪ್ರಾಣಗುರು ಚಿನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ

೧೩೧ ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ ನನಗೆ ನನ್ನಿಲ್ಲ ಕತ್ತೆರೆಮ ನೋಡುವಡೆ ಆರಿಗೆ ಆರು ಇಲ್ಲ ಕಸಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ

೧೩೨ ತನುವಿನೊಳಗಾದಾತ ಗುರುವೇ? ಮನಕ್ಕೊಳಗಾದಾತ ಲಿಂಗವೇ? ಧನಕ್ಕೊಳಗಾದಾತ ಜಂಗಮವೇ? ತನು ಮನ ಧನ ತನ್ನ ಮನಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲುಂಟೇ ಕಸಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ?

೧೩೩ ಶುದ್ಧ ಗುರು ಬಸವಣ್ಣ, ಸಿದ್ಧ ಗುರು ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ, ಕ್ರಿಸ್ತ
ದ್ಧ ಗುರು ಪ್ರಭುರಾಯನು ತನುತ್ರಯ ಮಲತ್ರಯ ಆರನತಿಗಳೆದು
ಲಿಂಗತ್ರಯ ಪ್ರಸಾದ ಮೂರನು ಪರಿಭವಿಸಿ ವರಮಾಡಿ, ಎನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ
ಒಸವಕ್ರಭು ರರಣೆಂದು ಬದುಕಿದನಯ್ಯ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ

೧೩೪ ಲಿಂಗ ಬಂದು ಲಿಂಗಗಳೆಯಿತಯ್ಯ ಲಿಂಗವೇ ಲಿಂಗ
ಬಂದು ಲಿಂಗಗಳೆದಾಡಿತಯ್ಯ ಲಿಂಗವೇ ಲಿಂಗ ಬಂದು ಲಿಂಗ ಉಳಿ
ಯಿತಯ್ಯ ಲಿಂಗವೇ ಗುರು, ಲಿಂಗವೇ ಜಂಗಮ, ಲಿಂಗವೇ ನಾನು
ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ

೧೩೫ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಸ್ವಪ್ನಯ ಮೇಲೆ ಗುರುವೆಂಬ ಬೀಜವೆಂಕು
ರಿಸಿ, ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯಾಯಿತು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಎಲೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಚಾ
ರವೆಂಬ ಹೂವಾಯಿತು ಆತರವೆಂಬ ಕಾಯಾಯಿತು ನಿಷ್ಕೃತಿ
ಎಂಬ ಹೂವಾಯಿತು. ನಿಷ್ಕೃತಿ ಎಂಬ ಹೂ ತೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಕುಳಿ ಬೀಳು
ವಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಿ ಸಂಗಮವನ ತರುಗ ಬೇಕೆಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ

೧೩೬ ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸುವವರನಂತರುಂಟು ಜಗಮವ ಪೂಜಿ
ಸುವವರನಂತರುಂಟು ತಮ್ಮ ತಾನರಿದು ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಕೂಡುವವರ ರೂ ಇಲ್ಲ

೧೩೭ ಲಿಂಗಾಂಗ ಬಂದಾದ ಒಳ ಭಕ್ತನ ನೋಡಲಿಲ್ಲವು
ಲಿಂಗಾಂಗ ಬಂದಾದ ಒಳ ಜಂಗಮವ ನೋಡಲಿಲ್ಲವು ಲಿಂಗಾಂಗ
ಬಂದಾದ ಒಳ ವಸೇಂದ್ರಿಯಲ್ಲಿವು ನೋಡಲು, ಎಮಯ್ಯ ಕಪಿಲ
ಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನಲ್ಲಿಯೂ

೧೩೮ ಅಂಗಯ ನೋಡದೊಂದು ಕಂಠ- ಸೆಟ್ಟ ಕಂಠ ತೇಜ
ಹಿಂಗದು ಲಿಂಗ ರೂಪ ಹಿಂಗ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಲಿಂಗವಾಗಿ ಸಂಗ
ನಿಕ್ಷೇಪವೆಂಬ ಸಂಗವರಿದು ಹಿಂದೆ ವಂದಾಬ ಭಾವಮೆವುದು
ನಿಂದ ಬಿಜವಲ್ಲಿ ನಿರಾ ವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಸಮಾಶಿಯಾಗಿ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾ
ರ್ಜುನನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಬೇರರ ಪಾಡಕ್ಕೆ ನನೋ ನನೋ ಎಂದು ಬದುಕಿದನು
ಕಾಣಾ ಎನ್ನು ಗುರು ಚನ್ನ ಬಸವಣ್ಣ

೧೩೯ ವಾಣಿ ಸಾಲ್ವರ ಮೇಲೆ ಮೂಗುವೆ ನೂಡುವ ಸರ್ವಾಣಿಯ
ಸಂಭಾಷಣೆಯ ಮೂಡಬ್ಬರ ನಿರ್ವಾಣವೇ-ಲೋಗೆ ಸುಪುರ್ಣವಾ

ಗಿರ್ಪ ಮಹಾವರ್ಣವ ತನ್ನಯ ಮಾಡ ಬಲ್ಲರೆ ನಿರ್ವಾಣಸ್ಥಾನ ಹತ್ತ
ರಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಸಿಂಹಾಸನ ನಾನಾ ಬೆಳಗಿನ ಬೀಜದ ತಿರುಳನನುಭವಿಸ
ಬಲ್ಲರೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿ ಪ್ರಾಣ ಮಹತ್ತರದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ಚತುಷ್ಟಯ
ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಸಕೇಲ ಬಲ್ಲರೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿ
ಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಚನ್ನ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ
ನಮೋ ಎನುತಿದೆನು

೧೪೦ ನಾ ನಿಮ್ಮ ರೂಪ ವಿಚಾರಿಸುವನಲ್ಲ ಕೇಳಾ ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನ
ದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಾತನಲ್ಲ ಕೇಳಾ ಅತ್ಯತಿಷ್ಠದ್ವಾಂಗುಲದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನಿಲಿಸಿ
ನಾನೊಂದಡೆಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪಾತನಲ್ಲ ಕೇಳಾ ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಪೀರಕ್ಕು
ನಾನಾಗಿ ನೀಶಬ್ಧವೆಂಬ ಲಿಂಗವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ಬೆರಿಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದೆ ಇಪ್ಪೆ
ನೋಡಯ್ಯ, ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥಯ್ಯನೇ ನೀನು ಪ್ರಣಮರೂಪಾಗಿ

೧೪೧. ನಾದ ಬಿಂದು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಸಂಒಂಧವೆಂಬಿನಯ್ಯ
ನಾದ ಪ್ರಾಣ, ಬಿಂದು ಕಾಯವಾದ ಕಾರಣ ನಾದ ಸ್ವರವಲ್ಲ, ಬಿಂದು
ಕಾಯವಲ್ಲ. ಉಭಯ ಸೂತಕ ರಹಿತನ ಮಾಡಯ್ಯ. ನಾದ ಬಿಂದು
ವಿನ ವಡ್ಡ ತೋರಿ ಮನ ಮಗ್ನವಾದ ನಿಲವ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ
ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ

೧೪೨ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಕ ಸಂಚಸೂತ್ರ ಸಹವಾಗಿರಬೇಕು.
ಜಂಗಮನಾದ ಬಳಕ ಸದ್ಗುಣ ಸಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು ತನ್ನ ತಾನರಿವಾ
ತನಾದ ಬಳಕ ಮರ್ಚಿಯ ಜಲದಂತಿರಬೇಕು ಕಪಿಲಸಿದ್ಧ ಮಲ್ಲಿ
ಶನಲ್ಲಿ

ಶಿವಯೋಗ.

ವಿವರಣೆ:-ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಶಿವಯೋಗವು ಆವಡುವದು ಈ ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಶರೀರಗಳೂ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೂ ಅತ್ಯಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಆಗ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತವದು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾದ ಕೂಡಲೆ ಅವನಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ರಗಳೂ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಉನ್ನತ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಇದರಿಂದ ಅವನು ಸಮಾಧಿ ಅಥವಾ ಸಾಮರಸ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ ಇದರ ವಿವರಣೆಗಳು ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುತ್ತವೆ

ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಧೈರಗಿಕರಕ್ತಿಯ ಅವಿಭಾವ.

ಅಯತನಾಯಿತ್ತ ಅನುಭಾವ ಸ್ವಾಯತನಾಯಿತ್ತು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಮಾಧಾನಾಯಿತ್ತು ಸವ ಜ್ಞಾನ ಇಂತೀ ಶ್ರವಿಧ ಏಕಾ ರ್ಥವಾಗಿ, ಅನಿವ ಸ್ವಯ ಕ್ಷರವು, ಅನಂತ ಲೋಕಾಲೋಕದ ಅಸಂಖ್ಯತ ಮಹಾಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತರಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ರಾಜ ಸನ ಹೊಕ್ಕು, ಸವಲಿಂಗದ ಕ್ಷೇತ್ರವನೆ ಕಂಡು, ಅವೃತ ಸರೋ ವರವೂ-ಗೆ ನಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪ್ರಸನ್ನ ವಿಕಸಿತ ವಾಗಿರಲು ಪರಮಾರ್ಥದ ಮರವೂ-ಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ಥಾನವೂ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬಿ-ನೋ-ಗೆ ಪರಮಾರ್ಥದ ಸವನಕ್ಕೆ ಪ್ರಗುಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗೊಂ ಡಿರಲು, ದಕ್ಷಿಣದ ದಾಂವು, ಶುಕ್ಲರಾಜಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅಬಾಡ ಪರಿ ಪುರ್ಣ ಪ್ರಾಯ ಮೂಡುವವುಗ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಎನ್ನ ರೇಚಕ ಪುರಕ, ಕುಂಭಕಸ್ವಪ ಶಿವಮಂತ್ರಮ ಯವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲು ನೋಡು ಎನ್ನ ಸೂರಕ 'ಎಂಬ ಎಂಬ ಪ್ರಣವಸ್ವರೂಪಾಗಿವರು ಎನ್ನ ರೇಚಕರೇ ನವ ಶಿವಾಯ ನಮಃ' ಎನುತಿವ್ವದು ನೋಡು ಎನ್ನ ಕುಂಭಕವೇ ಪರಶಕ್ತಿಮಯವಾಗಿ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪಾಗಿ, ಪರಮ ಚಿದ್ವಾಂಡಸ್ವರೂಪಾಗಿವರು ನೋಡು ಎನ್ನ ರೇಚಕ, ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ ಸ್ವರೂಪವಸ್ವ ಶಿವಮಂತ್ರನೇ ಶಿವಲಿಂ ಗಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲೆ ಕರತಲಾವಲಿಕರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿ

ಪೂರ್ವದಯ್ಯ ಆ ಕರಸ್ಥಲಲಿಂಗವ ಕಂಗಳು ತುಂಬಿ ನೋಡಿ, ಮನಮುಟ್ಟಿ ನೆನೆದು ಸಂದಿಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಬಲಿದು, ಲಿಂಗವನಪ್ಪಿ, ಅಗಲದೆ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದ್ದು, 'ಶಿವ ಶಿವ, ಹರ ಹರ' ಎನ್ನು ತೀರ್ಥನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನನಹಿಂದೆ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪುತೀರ್ಥನು ಕಾಣಾ ಮಹಾ ಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ

೩. ಅರಾಧಾರದ ನಿಜ್ಯಣಿಕೆಯನ್ನೇರಿ ನೋಡಲು, ಮಂದರ ಗಿರಿ ಎಂಬ ಮಹಾಪರ್ವತ ಕಾಣಬಹುದು ಆ ಪರ್ವತದವ ತುಟ್ಟತುದಿ ಯನ್ನೇರಿ ನೋಡಲು ಮಹದಾಕಾಶ ಮಂಟಪ ಉಂಟು ಆ ಮಂಟಪವ ಹೊಕ್ಕುಹೆನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲು ಅಲ್ಲೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದ್ವಾರ ಉಂಟು ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದ್ವಾರಕವಾಟವ ತೆರೆದುನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿತ್ತು ಆ ಬೆಳಗಿನೋಗೆ ಅಚಳವಾಗಿ ನಿಂದು ಪರಿಸೂರ್ಣಪೂಜೆಯಾಗಿ ತನ್ನನೇ ನಿರಾಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಾತನೇ ಪರಮ ನಿರ್ವಾಣಿಯಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೪ ತನುವಿನ ಗುಣಂಗಳ ತರಿದೂಟ್ಟಿ, ಮನದ ಮಾಯಾ ವಿಕಾರದ ಬಾಯ ಬಿಚ್ಚಿದು, ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಕಡಿಸಿ, ಎಡ ಬಲಂಗಳ ತಡಹದ ನಡುಮಧ್ಯ ಮಾರ್ಗವಿಡಿದು ಸುಷುಮ್ನಗಿರಿಯನಡರಿ ಕಡೆ ಮೊದಲಿಲ್ಲದ ಬೆಳಗಿನೋದಗಿ ಬೆಳಗುತೀರ್ಥ ನಾನು ಪರಶಿವ ಯೋಗಿ ಯಾದನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೫ ಆಯ್ಯ ನೀಲಮಣಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರಪೋಷವೊಳಗಿನ ಮಿಂಚಿನ ಪ್ರಕಾರದಂದಿ ಚಿದಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಪಿತವರ್ಣ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನಂತವರ್ಣಸ್ವರೂಪವಾಗಿ, ಅತ್ಯಂತವಾದ ಅಣುರೂಪ ನಾಗಿ, ಬದವಣೆಯ ಮುದ್ದಿನ ಹಾಗೆ ಅನಂತ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು ನಿಜ ಶಿವಯೋಗಲಿಂಗಧ್ಯಾನಿಗಳಿಗೆ ಅನಾದಿಮೂಲ ಪ್ರಣಮಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಮುಖಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು ನೋಡಾ ಅದಂತೆಂದೂಡೆ ಮುಖಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇತ್ರ, ಸೇತ್ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು, ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾಧಕವಿಲ್ಲದದು ನಿಜ ತಾರಕ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಂಭವ ಮೂರ್ತಿ ನೋಡಾ ಅದಕ್ಕೆ ಹರನ ನಿರೂಪು ಉಂಟು ಸಾಕ್ಷಿ || ರವಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾ ಇಷ್ಟಂ ಚಂದ್ರ ಮಧ್ಯಸ್ತು ಪ್ರಾಣಕಂ | ಅಗ್ನಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾ ಭಾವಂ ಇತ್ಯೇತೆ ಶಂಭುರೂಪಕಂ ||

ಇಂತು ನಿಜ ತಾರಕ ಬ್ರಹ್ಮ ರಂಭವಮೂರ್ತಿಗೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಬೇಕು
ನೋಡು ಗುಹ್ಯರಲಿಂಗವ ಹೃತ್ಯಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ
ಎಂದು ಇಂತು ಪ್ರಭುಸ್ವಾಮಿಗೂ ನಿರೂಪವಂ ಕೂಡುತಿರ್ಪರು
ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ

೬ ಅಥಾರ, ಲಿಂಗ, ನಾಥಿ, ಹೃದಯ, ಕೂರ ಮುಖವ
ಮೇಲೆ ನಿಂದು ಅರ್ಪಣಾ? ನಿತ್ಯ, ನಿರಂಜನ, ನಿರೂಪಾಧಿಕ ರೇಖೆ
ಯಾಗಿದುದೇನೋ? ವಿಪ್ರಮುಕ್ತಸುಮ ಜಪ್ತಿ ಪರಿಮಾಡಿದತ್ತ
ತ್ತಲೆ ಗುಹ್ಯೇಶ್ವರನಂಬುವುದೇನೋ?

ಅರ್ಥ— ಇಡು ಚಕ್ರದ ಮೇಲೆ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನಮಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮ
ರಂಭದೂಗೆ ತೂ-ಗಿ ಪಿಗ ವ ಸ್ಥಯಲ್ಲಿ ದೇಹ ಪ್ರಾ. ಸಂಬಂಧ
ಸಮರಸವಡೆದೊಡೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವೆಂಬುದೇ ವಚನಾರ್ಥ

೭ ಸಹಸ್ರದ- ಕಮಲ ಮದ ನಲ್ಲಿ ಸುತ ಸತ್ಯ ಅ ಸತ್ಯದ
ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂಕಲತ್ರಯ ಅ ಮಂಡಲ ತ್ರಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಮ
ಪೀಠ ಅ ಪ್ರಣಮ ಪೀಠದ ವ ಫ ದಲ್ಲಿ ವೂರ್ತಗೊಂಡು ಜಿಗುವ
ನಿಮ್ಮ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೀ ಮೂರ್ತಿಯ ಕಂಡು ಹರಿಸಿತನಾದನಯ ಅಹಂ
ಡೇಶ್ವರ

೮ ನಾಲ್ಕುಬಾಗಿಲು ಕೂಡಿದ ರವಿಸನ್ ತ್ರಿಮಂಡಲದ
ಮಧ್ಯದ ಚತುರ್ಥದ ನದರಣ ಚತುರ ಸಂಪದಸನ
ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು ನೆರೆಡುವ ಬೆಡಗಿನ ಸ್ವರ ಪನ ತಡಕಿ
ಸಿಡಿದು ನೆರೆಯಬ್ಬಡ, ಅತ ಸಮ ನಿರ್ವಾಣ ಸಕಲ ಸ ಕಾತ್ಮಕನು
ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ತಿನೇ ಬ್ಬ

೯ ಜಿಂದು ನಾರವನೊಂದು ರೂಪವ ಮಾಡಿ, ಮನವ
ಸಾಧಿಸಿ, ಬಂಧಿಸಿ ಬಿಡಿಸಿ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗ-ನೇಕ ಮುಖವ ಮಾಡಿ,
ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರ ಎಂಬ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿ, ಚಂದ್ರ ಮಧ್ಯದ
ಜ್ಞಾನಪೀಠದಲ್ಲಿರ್ಪ ಅಸ್ಮಿತ ಲಿಂಗವ ಕಂಡು ಕೂಡುವ ಬೆಡಗಿನ
ಯೋಗವ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೂಪೆ ಉಳಿದ ವವರೋಗಿಗಳೆತ್ತ ಬ್ಬರಯ್ಯ
ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು?

೧೦ ಸುಷುಮ್ನದ ನಾಲ್ವಿಸೆಯಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮಕಲೆ, ವಿದ್ಯಾಕಲೆ, ನಾದಕಲೆ, ಬಿಂದುಕಲೆಗಳನರಿಯಬೇಕು ಆ ಕಲೆ ನಾಲ್ಕು ಸುತ್ತು ಅಗ್ನಿ ಕಲೆಗಳ ಹತ್ತನರಿಯಬೇಕು ಪಿಂಗಳೆಯಲ್ಲಿ ಭಾನುಕಲೆ ಹನ್ನರಡನರಿ ವುದು ಈದೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಕಲೆಗಳು ಹದಿನಾರು ಕ್ಷಯವೃದ್ಧಿಯಾಗ ನಡೆ ವುದನರಿವುದು ಈ ಮೂವತ್ತಂಟು ಕಲೆಗಳ ಕೂಡಿಸ ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯಾ ಗ್ನಿಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಮೂರು ಕೂಡಿ ಬೃಗುವ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗ ವನರಿದು ಯೋಗಿ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಒಳಕ ಕೂಡು ವುದು ಕಾಣರಣ್ಣಾ

೧೧ ತನುವೆಂಬ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಂಗಾಟವ ಇಂದ್ರಕೂಟಗಿರಿ ಎಂಬ ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ, ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ದಾದ ಆತ್ಮ, ಶಕ್ತಿ, ಬಿಂದು, ನಾದಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಸಂಹಾಸನವೆಂಬ ಸುಜ್ಞಾನ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ನೀವು ಮೂರ್ತಿಗೂಂಡಿಹಂಗೆ ಕಂಡು ಹರುಷಿತನಾದ ಸೂರ್ಯಮಂಡಲದ ದ್ವಾದಶದಳದ ರುದ್ರರು ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯರು ನಿಮ್ಮ ನೋಲಗಿಸುತ್ತಿಹರು ಚಂದ್ರಮಂಡಲದ ಮೂರದಳದ ರುದ್ರರು ರುದ್ರ ಶಕ್ತಿಯರು ನಿಮ್ಮನೋಲಗಿಸುತ್ತಿಹರು ಅಗ್ನಿಮಂಡಲದ ದರದ, ರುದ್ರರು ರುದ್ರಶಕ್ತಿಯರು ನಿಮ್ಮನೋಲಗಿಸುತ್ತಿಹರು ಈ ಸುರಿಯಾದ ದವರ ದೇವನ ಓಲಗವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವೆನು' ಮತ್ತ ಜೇರ ವೃದ್ಧಂಗ, ನಾಗ ಸರ, ಕೊಳಲು, ವೀಣೆ, ಕಹಳೆ ಗಂಟೆ ರಂಜನಾ, ನಾನಾ ಬಹು ವಿಧದ ಕೇಳಕಯಲವಸರದಲ್ಲಿ ರಾಜಸುವ ರಾಜಯೋಗವ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನು ನಿಜ ರಾಜ ರಾಜಯೋಗಿಗಳೇ ಬಲ್ಲರು

೧೨ ಆಸನ ಬಂದನ ಮಾಡಿ, ನಾಸಿಕಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕೃತ್ಯಯಸಿರಿಸಿ ಸೂಸಲೀಯದ, ಮನವ ಬೇಸರಪೂಗದೆ, ಪವನವ ಏಸರಿಸಲೀಯದ ಬಿಂದುವನೂರ್ಧ್ವಕ್ಕೂತ್ತಿ ಇಂತಿ ಕ್ರಿಯವನಂದ ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಲಿಸು ನಿಲಿಸಿ, ಅಸಿರವಳ ಕಮಲದ ನಾದಾತ್ಮಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನ ಲೀಯ್ಯ ವಾದದೆ ಅರ್ಧ ರಾಜಯೋಗವಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಪದವನೆಯ್ಯವಡ

೧೩ ಪೃಥ್ವಿ ಅಪ್ಪುಗಳೆಡನು ಅಧಾರಗೋಸಿ, ಅಗ್ನಿಕಾಯುಗ ಕೆರಡನ. ಅಂಬರಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಯ್ಯ ಅತ್ತಾಕಾರವನು ಅನುಭಾವ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು, ಮನದಲಿನುಮಾನವೆಂದು, ನೆನಪು ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ, ಒಳಗ

ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಸುಯಿಧಾನ ಬ್ರಹ್ಮವು, ಅಂತಸ್ಸ ಸುಯಿ
ಯಿಧಾನ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮನವಡಗಿ ವೈಮರೆದಿರ್ಪಾತನೇ ಘನಲಿಂಗ
ಯೋಗಿಯಯ್ಯಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೭ ಕಮಲಸಾಲೊಳಗೆ ಭ್ರಮರದ ಹಿಂಡು ರೈಂಕರಿಸು
ತಿರ್ಪುವು ನೋಡಾ ನಿರ್ಮಲ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಲಾಲಿಸಲು, ಅದು ತನ್ನ
ಸುಮನ ಸುಜ್ಞಾನದ ಸಿಲವು ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೮ ಗಗನ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಅಘಹರನ ಪೂಜೆ ಒಗುಮಿಗಿಲಾ
ಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಇಲ್ಲಿ ಧಿಗಿಭಗಿಲೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಸೊಗಸು ನೋಡಾ
ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೧೯. ಉತ್ತರಗಿರಿಯ ಚಿತ್ರ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ರತ್ನ ತೋರಣ
ಪರಿ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಮುತ್ತಿನ ಗದ್ದುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಭತ್ತೀಸಕೂಟ
ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಬೆಳಗನೊಳಕೊಂಡು ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಸ್ತುವ
ಕೂಡ ಬಲ್ಲತನೇ ಕರ್ತೃ ಶಿವ ತಾನೇ ನೋಡಾ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೨೦ ದೇಹವೆಂಬ ದೇಗುಲದೊಳಗೆ ಭಾವ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು
ಮಾಡಿ, ಜೀವದೂಡಯನ ಪೂಜಿಸ ಬಲ್ಲ ದೇವರಿಗೆ ದೇವನೆಂಬೆಯ್ಯ
ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೨೧ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ನುಡಿವರು ಅನೇಕ
ರುಂಟು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ನಾಮ ಅರಿಯರಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ
ಕಳೆ ಎಂದರೆ, ಅಧಾರದಲ್ಲಿ ಎಳೆಯ ಸೂರ್ಯನಂತ ಬೆ-ಗುತಿರ್ಪುದು
ನೋಡಾ ಸ್ವಾದಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಮಯ ಚಂದ್ರನಂತ ಬೆಳಗುತಿ
ರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮಣಿಪೂರಕದಲ್ಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಲತ
ಯಂತೆ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಅನಾಹತದಲ್ಲಿ
ಸ್ವಟಿಕದ ಶಲಾಕೆಯಂತೆ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು
ವಿಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಕ್ತಿಕದ ಗೊಂಚಲಂತೆ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಅಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ರತ್ನ ದೀಪ್ತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಬೆಳಗುತಿ
ರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಶಿವಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ತಾರಿಯಂತೆ ಬೆಳ
ಗುತಿರ್ಪುದು ನೋಡಾ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಬೆಳಗುತಿ

ಪುನಃ ನೋಡುವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಇಂತವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ
ನಾದವು ಪ್ರಾಣವ ಸಂಯೋಗಿಸಿ ಸ್ವಯಂವ ಗೆಲಲಿಯದೆ, ಮಾತಿನ
ಮಾತು, ನಿತಿಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಘಾತಕಧಗ ಕಲಿತು, ಓದು ಇಲ್ಲದವರೊಡನೆ
ಹಳೆ ಚಾತುರ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡ, ಒಡಲ ಹೊರೆವ ಘಾತುಕರ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಂತೆಂಜಿನಯ, ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ "

೨೨ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ಸದಸದ, ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ
ಸೂಕ್ಷ್ಮರೂಪ, ವಂಜುಮೊಂದು ಕೈಲಾಸವನ್ನರವುಂಟು. ಆ ದ್ವಾರ ಕವಾ
ಟಿನ ತರವು ನೋಡಲು ಚಂದ್ರ ಪ್ರಕಾರದ ವಿಪ್ರ, ಪೀರದ ಮೇಲೆ
ಮೂರ್ತಿಗೂಂಡರ್ಪ ವಿವರ ಕಂಡು ಅ ನೋಟದ ನೋಟದಲ್ಲಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿ,
ಬಾವ ಅಚ್ಚುತಿ ಸರ್ವ ಕರಣಂಗಳು ಸ್ವಪ್ನತಿಯಾಗಿ, ಮನ ಉನ್ನತಿಯಲ್ಲಿ
ನಿಂದು, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನನಯ, ನಿಮ್ಮ ರರಣ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ
ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

— ಮೂಲಗಣ ಮುಕ್ತವಾಗಿಲ ಮುಕ್ತಿ, ಒಗೆ ಅಂಬರ ಬಾಗಿಲ
ಬೀಗವ ತರವ, ಒ ಮೊಕ್ಕ ನೋಡಲ, ಗ ಗೆ ಸರಸ್ವತಿ, ಯಮುನೆ
ಎಂಬ ಕ್ರಿಸ್ತುಗು ಕೂರ್ ರ ನಿರವ ಸಂಗವು ಸ್ವತಂತ್ರವೆಂಬ ರಂಗ
ನುಂಟುಂಟುಂಟು. ಆ ರಂಗವು ಮೂಲಗೆ ರವಿಕೋಟಿ ಕ್ರಭಿಯಂತೆ
ರಾಜಿಸುವ ಮಹಾಲಿ ಗರವ ಕೂಡ, ಆ ವಹು ಲಿ ಗಕ್ಕೆ ತನ್ನತ್ತ
ಸಂಖ್ಯೆರಾರದ ರವ ಗೂಂಡುಂಟು. ಆ ವಹುಲಿಂಗದ ಬೀಗಕ್ಕು ಕಂಗು
ತುಂಬಿ ನೋಡಿ ಮೂಲಗಣವು ನೋಡ, ಅಲ್ಲಿಂದ ತನ್ನ ಮದಿಕ್ಕಿ
ನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಕ್ರಿಸ್ತುಗು ಕೂರ್ ರ ತನ್ನ ಸ ತವ ನದಿಂದ ತಿಳಿದು
ನೋಡಿ ಎಡಬಿಡ ಬಿಡು ರವವೆ ನಡು ಮಾರ್ಗವಿಡವು, ಕೈಲಾ
ಸದ ಸೂಪ ದಿಕ್ಕಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಉತ್ತರ ಗೂಂಡು ಕಂಡು. ಅಲ್ಲಿ
ಹೂರನ ಭೂಸೂ ತರ ತರ, ವಹಿ, ಗಡಬಡ ರುಲ್ಲಿಂಬ
ಸುಖ. ಕೂರ್ ರ ಸೂಪ ರ ತಿಳುವ ಮೊ ಕಿನ, ಸ್ವರವಂ
ಡಲ, ತಂಬಲ ಕಾನೂಕ್ಕಿಯ ನಾರ, ಭೀರಿಡುವ ಕುಂಬ, ಗಂಟೆಮ
ನಾರ, ಸ್ವರಗೈವ ನಾಗರ, ಕೋಕಿಲ ಕೂಗಿಡುವ ಕರಳ, ಹೆಗ್ಗಣ,
ಜಿಜಿ ಕಾಳಿ, ಕರ್ನೆಯ ನಾಗ ಇಂತಿವು ಮೊದಲಾದ ನಾನಾ ತರದ ಸಮಾ
ಣಂಗಳಂ ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ಅನುಲಯವು ಮೊಕ್ಕ

ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಓಲಗಂಗೊಡುವ ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿ-
 ಳವ ಕಂಡು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಟ್ಟನಡುವಿರ್ದ ಪರಶಿವನ
 ಕಂಡು, ತನು ಉಬ್ಬಿ, ಮನ ಕರಗಿ, ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಜಲ
 ಉಕ್ಕಿ ಕಡೆಗೋಡಿವರಿಯುತ್ತ, ಉರಿ ಕರ್ಪರ ಸಂಯೋಗದಂತೆ, ಆ
 ನಿಷ್ಕುಲ ಪರಶಿವನನೊಡವೆರೆದ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹಾ ಶರಣರ ತೋರಿ
 ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

೨೪ ಎನ್ನಂತರಂಗದ ಆರು ಭವನದ ಮೇಲೆ ತೋರುತ್ತಿರ್ಪ
 ಮಹಾಕೈಲಾಸದ ಮೂರು ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟು, ಹದಿನಾರು, ಮೂವ
 ತ್ತೆರಡು ತಂಡದಲ್ಲಿನಿಂದು, ಓಲಗಂಗೊಡುತಿರ್ಪ ಸಕಲ ಗುಣಂಗಳು
 ನಿಮಗೆ ಎನ್ನ ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಹಂಕಾರಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಂಗಳಾಗಿ
 ರ್ಪವು ಎನ್ನ ದಶಮಾಯುಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರ ನಾಮಂಗಳ ಕೊಂಡಾ
 ಡುತ್ತಿರ್ಪವು ಎನ್ನ ಚರಣಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವರಕ್ಷೆಯ ಮಾಡುತಿರ್ಪವು
 ಎನ್ನ ತ್ವಕ್ಕು ನಿಮಗೆ ಹಾಸಿಗಯ ಸುಖವನುಂಟುಮಾರುವುದು ಎನ್ನ
 ಕರ್ಣವು ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾನವ ಕೇಳಿಸುತಿರ್ಪುದು ಎನ್ನ ಕಂಠನಿವ ಗ
 ವಿಚಿತ್ರರೂಪು ತೋರುತಿರ್ಪವು ಎನ್ನ ಸ್ರಾವು ನಿಮಗೆ ಗಂಧಪರಿಮ
 ಳವ ಮಾಡಿಸುತಿರ್ಪವು ಎನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯು ನಿಮ್ಮ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಪಪು
 ರಸದ ಪ್ರಸಂಚ ಕಜ್ಜಾಯಗಳ ಎಡೆ ಮಾಡುತಿರ್ಪವು ಎನ್ನ ಸಕಲ
 ಕರಣಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ನಿಜ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತಿರ್ಪವು. ಇಂತೀ ನಾನು
 ತರದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ನಿಮ್ಮ ಓಲಗವ ಅಡ್ಡನಣೆಯಂ ಕೊಂಡು ಹೋದುದು
 ಬಂದುದು ಬರೆದೆ ಸಂಸಿಗೆಯ ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆರಗಿದ ಬ್ರಮರನಂತ ನಿನ್ನೊಗೆ
 ಪರವಶನಾಗಿದನಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರಾ

२३२५५५.

೨೫ ಗುರುತ್ವವಲಿ ಮುಕ್ತಿ ಕಿವತ್ವವಲಿ ಜಿಳಿವು, ಗುರುತ್ವವಲಿ
 ವಸ್ತುವಾದ ಮನುಷ್ಯ ಕಾಯವೆಂದು ನಿರ್ಣಯಲಾವಡೇನು. ಕಾಯವು
 ಸಮಾಧಿ, ಕೂಡ ಸಮಾಧಿ ಇವಳ ಸಮಾಧಿಯನೆಯ್ತು ಬೃಹದೇ, ಅದು ನಿಜ
 ಸಮಾಧಿ ಕೂಡ ಗುಡೇನು

— ಸ್ವಸ್ತನ ಸ್ವರವನು ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಸ್ತಂಭದ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಭಾವ ವಶಾರ್ಥವಾಗಿ ಗುಡೇದರದ ನಿರಂಜನನನ್ನು ಕೂಡಾ ತೀತನಾಗದವನು.

2. జననమునకు పూర్వమునుండియును మృత్యువునకును విడి
తెడలుకొనకను నొకరినొకరును విడిచిపోవుచున్నందున దేవు
నియొక్క కరుణను గురించి అనుభవించుట కంటే
మృత్యువును గురించి భయపడక

— ಹೊರಗಿನಿಂದ ತಂದಿರುವ ಪೊಲೀಸರು, ನಿಮ್ಮ
ನಿಮ್ಮ ಈ ಕುರಿತು ನುಡಿ ಬರೆದಿರುವ ಚರಿತೆಯನ್ನೇನಿದು ಕುರಿತು?
ನಿಮ್ಮ ಈ ಕುರಿತು ತಂದಿರುವ ಪೊಲೀಸರು, ನಿಮ್ಮ
ನಿಮ್ಮ ಈ ಕುರಿತು ತಂದಿರುವ ಪೊಲೀಸರು, ನಿಮ್ಮ
ನಿಮ್ಮ ಈ ಕುರಿತು ತಂದಿರುವ ಪೊಲೀಸರು, ನಿಮ್ಮ

[illegible][illegible]

ಪಶ್ಚಿಮದ್ವಾರವೆಂಬ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆದು, ಕಂಗಳೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಬರವ ಹಾರೈಸುತಿದ್ದನಯ್ಯ ನಾನು ಬಾರನೆಂದು ಉಮ್ಮಳಿಸಿಹಳೆದು ತಾನೇ ಬಂದು ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಿ ಎನ್ನ ಮನದ ಬಯಕೆ ಸಯವಾಯಿತ್ತು ಹಿಂದೆ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಂತೆ ಇಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲೆ ಸಂಗಮದೇವರು ಕೃಪಾ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಕಾರಣ ನಾನು ಒದುಕೆದಿನು

೩೧ ಅಂತರಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನ ನಿಷ್ಠನಾದ ಯೋಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವರಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಪಶ್ಚಿಮ ಮುಖವಾದ ಪರತತ್ವವೆಂಬ ನಿರ್ಮಲ ದರ್ಶನದೊಳಗೆ ತನ್ನ ಕಂಡು ಕಂಡಿಹೆನೆಂಬ ಚಿದಹಂಭಾವವಳಿದು ನಿಂದ ನಿಲವೇ ನಿಜ ನಿರ್ವಾಣವಯ್ಯ ನಿಜ ಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ

೩೨ ಶಿವಧ್ಯಾನದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿ ತೋರುವ ಸಂವಿತ್ತಿನ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮರೆದ ಶರಣನು ಪರಸುಪ್ರಕಾಶ ರೂಪನಾದ ಶಿವನ ಕೂಡಿ ಸರ್ವ ಜೀವರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸಹ ಅರಿವನ್ನರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖರಾಶಿಯಾದ ಚೈತನ್ಯ ಒಬ್ಬರೂಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ತಾನಾಗಿಹನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರನ ಶರಣನು

೩೩ ಅಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸ ಹೇಗುಂಟೆಂದರೆ, ಸುಚಿತ್ತ ಕಮಲ ಮೊದಲಾಗಿ ಆಯಾಯ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ಸುಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಇಷ್ಟ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂ ಗವ ಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ನೇತ್ರ ಒಂದಾದ ಲಲಾಟ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಮುಳುಗಿಸುವದಿಗ ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಗ ಸಮರಸವು ನೋಡಾ ಆ ಇಷ್ಟ ಮಹಾಲಿಂಗ ನೇತ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿ, ಮನೋನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದ ರಡಾಗಿ ಕಾಣಲ್ಪಡುವದಿಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಹಸ್ತಂ ಗಳೆಂಬ ಎರಡರಲ್ಲಿ ನೇತ್ರದ್ವಯವೆಂಬ ಕುಚಂಗಳೆರಡು ಹಿಡಿದುದಿಗ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಗಸಮರಸವು ರೂಪ ರೇಖ ವಿಭ್ರಮ ವಿಲಾಸ ಕಳಾ ಲಾವ ಣ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಪರಶಿವ ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಯ ಮುದ್ದುಮುಖದ ಆಧಾರ ದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರ ಪ್ರಣವ ನಾದಾವೃತವ ತಾ ಚುಂಬನ ಮಾಡಲ್ವೆ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ತನ್ನ ಮುದ್ದುಮುಖದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಕಾ ರಾದಿ ಪಂಚ ಪ್ರಣಮಂಗಳು ಆ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಚುಂಬನವ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ

ಇದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸವು ಇದು ರರಣ ಸತಿ, ಲಿಂಗ ಪತಿ ನ್ಯಾಯವು. ಇದು ಶ್ರೀತನುವ ಲಿಂಗಕೃಪಿಸುವ ಕ್ರಮವು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತೋರಿ. ನನ್ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೋರಿದನಾಗಿ ನಾನು ನೀನೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ, ನೀನು ನಾನೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ತಾನೇ ತಾನಾದುದು ಬಯಲು ಬಯಲ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ, ಮಾತು ಮಾತ ಕಲಿಸ ಹಾಗೆ, ಪರತಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಜ ವೃಷ್ಟಿ ಕುರಿಗೊಂಡ ಮೇಲೆ ಗುಹ್ಯಕ್ಕೆ ಗುಹ್ಯ ಗೋಪ್ಯಕ್ಕೆ ಗೋಪ್ಯ ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ರಹಸ್ಯ ಇವ ಗುಹೇಶ್ವರನೇ ಒಲ್ಲನಲ್ಲದ ಕಣ್ಣ ಗೆಟ್ಟಣ್ಣ ಗಳೆತ್ತ ಒಲ್ಲರು ನೋಡಾ?

೩೪ ಅಯ್ಯ, ಎರಡು ನೇತ್ರವು ಒಂದಾದ ಭಾಸೇತ್ರವು ಇನ್ನು ಲಿಂಗ ಗೋ-ಕಕ್ಕೆ ಕೂಡಿ ಒಂದು ಲಿಂಗ ಎರಡಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ವಂಗಳಿಗೆ ಎರಡು ನೇತ್ರವು ಕೂಡುವ ಓಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಕೂಡವೆಂದು ಗುಹ್ಯ ಒಂದು, ಇದು ತ್ರಿಕೂಟವೆಂಬ ಹೆಸರು ಯಿತ್ತ. ಆ ತ್ರಿಕೂಟ ಶಂಭವ ಪುರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಘನಮಹಾ ನಯ್ಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವು ತಾನು ಏಕ ಸಮರಸವಾದ ಒಳಕ ತರುತ್ರಯವಾರಸ ಹೊದ್ದಲಾಗದು ಇಂತು ಹರ ಗುರು ವಾಕ್ಯವ ಪೀಠಿ ಹೊದಿದ್ದದಡ ಮೇಸಲ ಓಗರವ ನಾಯಿ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಆಯಿತ್ತ. ಆ ಅತ್ರ ಪದಾರ್ಥವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಮು ಅವರು ಮಾಡುವ ಲುಕಾಚಾರಂಗ- ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವವು ಅವರ ತೆರನೆಂ ತಾಯಿತ್ತಂದದ ಜನಪ್ರಸಾರನು ನಿಕ್ಷೇಪವ ಕಂಡು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ದಿಗಿಲುಬಿದ್ದು ಸತ್ತಂತಾಯಿತ್ತ. ಅಂಥ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯನ ದುರ್ಮರಣವ ಕಂಡು ನಮ್ಮ ಶರಣರು ಅನುಚಾರ ಅಕ್ರಿಯೆ ಅಜ್ಞಾನಗಳ ಹೊದ್ದದೆ, ಸರ್ವಾಂಗವ ನಿಜ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪವ ಮಾಡಿ, ಅವಿ ರಳಾನಂದದಿಂದ ನಿರಾ-ರಾಗಿ ಮನಃ ರತಿ ಎಂಬ ಜಡಪಾಶದಲ್ಲಿ ಬೀದ ಅಕ್ಷಯ ಸುಖಗಳಾದರ ನೋಡು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ

೩೫ ಅಯ್ಯ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯವ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನಲಿಂಗದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಯವ ನಿಕ್ಷೇಪವ ಮಾಡಿದ ಒಳಕ ಕಾಲನ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಆ ಏಕಾಂತ ವಾಸ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ ಸಂಧಾನದಿಂದ ಸಮರಸವಾಗಲು ಕರ್ಮದ ಭಯವಿಲ್ಲ. ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾಪೀತದಿಂದ ಸಂದಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕಾಲ ಕಾಮ ಕರ್ಮಗಳ ತಾ ಮೆಟ್ಟಿ ನಿಲ್ಲದ, ವಿಷಯಸುಖಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಅ ಮೂವರ ಕಾಲ ಕೆಲಗೆ ತಾವು ಬಿದ್ದು ಮಹಾ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಆ ವಿಷಗಾಳಿ ಮಹಾ ಕೆಟ್ಟದು. ಅದೆಂತೆಂದೋಡೆ, ಆ ವಿಷಗಾಳಿ ಸೋಂಕಲು

ಕಿರಿ ಹತ್ತು ಭವವನಿತ್ತಿದ ಅಜನ ಶಿರ ಹೋಯಿತ್ತು ಇಂದ್ರನ ಮೈ
 ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು ಚಂದ್ರನು ಕ್ಷಯರೋಗಿಯಾದನು ದಿನಕರನ ನೇತ್ರ ಹೋಯಿತ್ತು
 ಮುನೀಂದ್ರರು ಮುಳುಗಿ ಹೋದರು. ಮನುಮಾಂಧಾತ್ಮಗಳು ಮಂದ
 ಮತಿಗಳಾದರು ದೇವ ದಾನವ ಮಾನವರು ಮಡಿದು ಹೋದರು ಅದ
 ನೋಡಿ, ಕಂಡು, ಕೇಳಿ ನಮ್ಮ ಶರಣರು ವಿಷಗಾಳಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೋಂಕ
 ದಂತೆ ಶಾಂಭವಪುರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನಿರ್ಣಯವೆಂಬ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ
 ವಿಷಗಾಳಿಯು ಛೇದಿಸಿ ನಿಜಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅಕ್ಷಯ ಸುಖಿಗಳಾ
 ದರು ನೋಡಾ ಗುರ್ಜೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ ಎಂದು ಪ್ರಭು
 ಸ್ವಾಮಿಗಳು ನಿರೂಪಮಂ ಕೂಡುತ್ತಿದ್ದರು ನೋಡು ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರಾ.

ಬಯಲು.

೩೬ ಜ್ಞಾನದ ಗಮನದ ಸಹಜದ ಉದಯದಲ್ಲಿ ಏನೆಂದರಿ
 ಯೆನು ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ಒಳಕೊಂಡುದಾಗಿ ಏನೆಂದರಿಯೆನು ಕೂಡಲ
 ಸಂಗಮದೇವನ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಏನೆಂದರಿಯೆನು

೩೭ ಬೆಳಗಿನೋಳಗಣ ಮಹಾಬೆಳಗು ಶಿವ ಶಿವ ಪರಮಾಶ್ರ
 ಯವೇ ತಾನಾಗಿ, ರತ ಪತ್ರ ಕಮಳ ಕರ್ಣಕಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧ
 ನಾಗಿಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

೩೮ ಆ ಭಸ್ಮ ತಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮ ತನ್ನ ಕಪಾಲವಿಡಿದನು ಗಣನಾ
 ಥನ ಐವತ್ತೆರಡು ಸರ ಹರಿದು ಬಿದ್ದವು ಆ ಭಸ್ಮ ತಾಗಿ ಅಂಡಜ
 ಮುಗ್ಧಿಯ ಮೂರು ಮೊಲೆ ಹರಿದು ಬಿದ್ದವು ನಾದ ಪ್ರಿಯ ನಂದಿಯ
 ನೇರಿಕೊಂಡು, ಅತೀತನ ಮೇಲೆ ಆನಂದ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಕ್ಕಿ ಕೂತು
 ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ದೇವತ್ವ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು

೩೯. ಸ್ಥೂಲದೇಹ ತೊಳೆದರೇನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹ ರುದ್ಧವಾದ
 ರೇನು, ಕಾರಣಾತೀತನಾಗದನ್ನಕ್ಕ ? ಎಲೆ ಕವಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ
 ನಾ ಯೋಗಿಯಾದರೇನು, ಮನ ಒಲಿದು ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಲಿಂಗವ
 ಕೂಡದನ್ನಕ್ಕ ?

೪೦ ನೋಟವೇ ಕೂಟ, ಕೂಟವೇ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣವೇ ಏಕ,
 ಏಕವೇ ಸಮರಸ, ಸಮರಸವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಪರಿ
 ಪೂರ್ಣವೇ ಪರಿಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೇ ಗುರ್ಜೇಶ್ವರಾ

ಶಕ್ತಿಯಾದಳು. ಆ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಗೆ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಆ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸುತ್ತಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತು. ಸುತ್ತಪ್ತಿ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ೧೩ ಸಕೀಲಂಗಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಸೋಂಕಿದರೆ ಅರಿವುದೇ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರ ಎಂಬ ಕಲೆಯಾಯಿತ್ತು. ವಿಚಾರಿಸುವಲ್ಲಿಗೆ ಮಹಾ ಸಾದಾಖ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಲ್ಲಿಗೆ ಅಖಂಡ ವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣವಾಯಿತ್ತು. ದೃಢೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿಗೆ ಮಹಾಸಂಜ್ಞೆಯಾಯಿತ್ತು. ಶಬ್ದವಿಟ್ಟು ನುಡುವುದೇ ಗಾಯತ್ರೀವೇದವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಹದಿನೆಂಟು ಸಕೀಲಂಗಳ ಬಲ್ಲ ಮಹಾತ್ಮಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ ಮಹಾಸತ್ಯ ಜಗತ್ತಿಯ ಸಂಗನ ಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಪಂಚಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಷಷ್ಠಮದಲ್ಲಿ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಳಕದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಗೋಳಕವೇ ಚಿನ್ನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಚಿನ್ನಾದವೇ ಚಿದ್ವಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಚಿದ್ವಿಂದುವೇ ಬಸವಾಕ್ಷರ ತ್ರಯದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಯಿತ್ತು ಕಾಣಾ ಮಹಾಸತ್ಯ ಜಗತ್ತಿಯ ಸಂಗನಬಸವೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

ಇಂತೀ ೧೮ ತೆರದ ಸಕೀಲಂಗಳು ಕರಮನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗು ಮಗನೇ ಎಂದು ಬೋಧಿಸಿದ ಸದ್ಗುರುವೆನಗೆ ಸಕೀಲಂಗಳನು.

೨೧೬ ಸಕೀಲಗಳು.

ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಸಕೀಲಗಳೆಂತೆಂದೊಡೆ—

ಪೃಥ್ವಿ ಎಂಬ ಭೂತ, ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಣವಾಯು, ಜಾಗ್ರನ್ಮಯ, ಬ್ರಹ್ಮನಧೀದೇವತೆ, ವೃತ್ತಸ್ಥಾನ, ಭಕ್ತನೇ ಅಂಗ, ಆಧಾರಚಕ್ರ, ನಾಲ್ಕು ದಳ, ಹಳದೀ ವರ್ಣ, ವ ಶ ಷ ಸ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಅಕ್ಷರ, ತಾರಕಾಕೃತಿ, ನಕಾರ ಪ್ರಣಮದ ಪೀಠ, ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಪೀತವರ್ಣದ ಪ್ರಭೆ, ಬಕಾರ ಮಂತ್ರ. ಘ್ರಾಣವೆಂಬ ಮುಖ, ಸುಚಿತ್ತ ಹಸ್ತ. ದ್ರವ್ಯಭಕ್ತಿ, ಗಂಧಪದಾರ್ಥ, ಹ್ರಾಂಕಾರವೆಂಬ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರ, ಭೋಜ್ಯ ಅರ್ಪಣ, ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ, ಸದಾಚಾರ, ಸತ್ತುವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಕರ್ಮಸಾದಾಖ್ಯ, ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆ, ಪರವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು, ಸದ್ಯೋಜಾತಮುಖ, ಋಗ್ವೇದ, ಮೂರ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ದೇಹದ ಕೂಟ, ಇಷ್ಟವೇ ಆಟ, ಭಕ್ತಿಯೇ ಗೊತ್ತು, ಅರ್ಥವೇ ದ್ರವ್ಯ ಇಂತೀ ೩೬ ಸಕೀಲಗಳು ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ವೃತ್ತ ಸಂಬಂಧವು.

ಅಸ್ಪೃವೆಂಬಭೂತ, ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಅಪಾನವಾಯು, ಸ್ವಪ್ನಾವಸ್ಥೆ, ವಿಷ್ಣುವಧೀದೇವತೆ, ಕಟಿ ಸ್ಥಾನ, ಮಹೇಶ್ವರನೇ ಅಂಗ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರ, ಆರುದಳ, ಶ್ವೇತವರ್ಣ. ಬ ಭ ಮ ಯ ರ ಲ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರ, ದಂಡಕಾಕೃತಿ, ಮಕರ ಪ್ರಣಮದ ಪೀಠ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಕಪೋತ ವರ್ಣದ ಪ್ರಭೆ, ನಕಾರ ಮಂತ್ರ ಜಿಹ್ವೆಯೆಂಬ ಮುಖ, ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಹಸ್ತ, ನೈಋತ್ಯ ಎಂಬ ಭಕ್ತಿ, ರಸವೆಂಬ ಪದಾರ್ಥ, ಹ್ರೀಂಕಾರ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರ, ಪಾನ್ಯವೇ ಅರ್ಪಣ, ಶುದ್ಧ ಗುರುಪ್ರಸಾದ, ಲಿಂಗಾಚಾರ, ಚಿತ್ತೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಕರ್ತು ಸಾದಾಖ್ಯ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕಲೆ, ಗೂಢವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕು, ವಾಮದೇವ ಮುಖ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಪಿಂಡ ಬ್ರಹ್ಮ, ಜೀವದ ಕೂಟ, ಪ್ರಾಣದಾಟ, ಜ್ಞಾನದ ಗೊತ್ತು, ಪ್ರಾಣವೇ ದ್ರವ್ಯ ಇಂತೀ ೩೬ ಸಕೀಲಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವು.

ತೇಜವೆಂಬ ಭೂತ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ವ್ಯಾನ್ ವಾಯು, ಸುಷುಪ್ತಿ ಅವಸ್ಥೆ, ರುದ್ರನದೀದೇವತೆ, ವರ್ತುಳ ಸ್ಥಳ, ಪ್ರಸಾದಿಯೇ ಅಂಗ, ಮಣಿ ಪೂರಕ ಚಕ್ರ, ಹತ್ತು ದಳ, ಕುಂಕುಮ ವರ್ಣ, ಡ ಢ ತ ಥ ದ ಧ ನ ಪ ಫ ಎಂಬ ಹತ್ತಕ್ಷರ, ಕುಂಡಲಾಕೃತಿ, ಶಿವಾರ ಪ್ರಣಮದ ಪೀಠ, ಶಿವ ಲಿಂಗ, ಹರಿತ ವರ್ಣದ ಪ್ರಭೆ, ವಕಾರವೇ ಮಂತ್ರ, ನೇತ್ರವೆಂಬ ಮುಖ,

ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಶಿವ ಸಾದಾಖ್ಯ, ಶಾಂತ್ಯಾತೀತಕಲೆ, ಅನಾದಿ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಉಧ್ವಾದಿಕ್ಕು, ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖ, ಗಾಯತ್ರೀ ವೇದ, ವಿಜ್ಞಾನಬ್ರಹ್ಮ, ಸಂಗದ ಕೂಟ, ಕಾರಣದಾಟ, ಮುಕ್ತಿಯೇ ಗೊತ್ತು, ಕರ್ತೃಲಿಂಗವೇ ದ್ರವ್ಯ, ಇಂತೀ ೩೬ ಸರ್ಕೀಲವು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವು.

ಅತ್ಮನೆಂಬಭೂತ, ಚಿತ್‌ರಕ್ತಿ, ನಾಗ ಕೂರ್ಮ, ಕೃಕರ ದೇವ ದತ್ತ ಧನಂಜಯವೆಂಬ ವಾಯು, ನಿರವಯಾವಸ್ಥೆ, ಗುರುನೇ ಅಧಿ ದೇವತೆ, ಸೀತಸ್ಥಾನ, ಐಕ್ಯನೇ ಅಂಗ, ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರ, ಎರಡು ದಳ, ಕೆಂಪುವರ್ಣ, ಹಂ ಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಎರಡುಅಕ್ಷರಂಗಳು, ಜ್ಯೋತಿರಾಕೃತಿ, ಹಿಂಕಾರ ಪ್ರಣಮ ಸೀತ, ಮಹಾಲಿಂಗ, ರತ್ನಪ್ರಭೆ, ಮಕಾರ ಮಂತ್ರ, ಹೃದಯ ಮುಖ, ಸದ್ಭವ ಹಸ್ತ, ಸಮರಸಭಕ್ತಿ, ಪರಿಣಾಮ ಪದಾರ್ಥ, ಹೇಕಾರ ಪ್ರಸಾದ ಮಂತ್ರ, ತೃಪ್ತಿ ಆರ್ಪಣ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಂಗಮಪ್ರಸಾದ, ಅಖಂಡವೆಂಬ ಲಕ್ಷಣ, ಮಹಾಸಾದಾಖ್ಯ, ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರವೆಂಬ ಕಲೆ, ದೇವವೆಂಬ ಸಂಜ್ಞೆ, ಪಾತಾಳದಿಕ್ಕು, ಗೋಪ್ಯ ಮುಖ, ಅಜಪ ವೇದ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಸಮರಸಕೂಟ, ಭಾವದಾಟ, ದೃಢದ ಗೊತ್ತು, ಗುರುವರ್ಯನೇ ದ್ರವ್ಯ, ಇಂತೀ ೩೬ ಸರ್ಕೀಲಂಗಳು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸೀತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವು.

ಇಂತೀ ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಸರ್ಕೀಲಂಗಳನ್ನೊಳಕೊಂಡು ಪರಮ ಗುರು ಜೀವ ಷಣ್ಮುಖ ಲಿಂಗವ ಕರ ಮನ ಭಾನದೊಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಪೂಜಿಸಿ ಅರ್ಚಿಸಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿ, ಕೂಡಿ, ಎರಡಳಿದ ಪರಮ ಶರಣರ ಶ್ರೀಪಾದ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಸದಮಲ ತುಂಬಿಯಾಗಿ ಇರಿಸು ಎನ್ನ ಗುರುವಿನ ಗುರು ಷಣ್ಮುಖೇಶ್ವರಾ.

ಷಟ್ ಸಲ.

ಷಟ್ ಸ್ಥಲ.

ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಆರಂಭದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ಕರಣಹಸಿಗೆಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಆ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವು ಹ್ಯಾಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬದರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗುವದು.

ಮುಂದೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಮೂರಿದಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮುಂದೆ ಉತ್ಪ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಟ್ಟು ೨೧೬ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಕೀಲಗಳೆಂಬ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಈ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ವೀರಶೈವ ಮತಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಶಿವ ತತ್ವವು ಮೊದಲಿಗೆ ಒಂದೇಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಅಂಗಲಿಂಗಗಳೆಂಬ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗುವವು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಎಂಬ ಎರಡು ಯಾವಾ

ಗಲೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಚೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋದದ್ದಾದರೆ ಅದಲಿಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದು. ಅಂಗ ಲಿಂಗಗಳ ವಿವರಣೆಯು ಮೊದಲಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಮನುಷ್ಯನು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಶಕ್ತನಾಗುವನು. ಈ ಮೂರು ಶರೀರಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯು ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗವೆಂತಲೂ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಗಳೆಂತಲೂ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ವರ್ಣನೆಯು ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಮುಂದೆ ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನಃ ಎರಡೆರಡು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ ಉತ್ಪಾತ್ತಿಯು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದವಿರುವದರಿಂದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅಥವಾ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ನಾವು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ— ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳೂ, ಕಾರಣ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರಗಳೂ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೧೮ ಸ್ಥಲಗಳಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ದೃಢಪಡುತ್ತವೆ.

ಮುಂದೆ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಆರು ವಿಧಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ತಿಳವಳಿಕೆಯು ಮನುಷ್ಯನ ಪೂರ್ಣಾವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವು ಪ್ರಾಪ್ತಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ೧ ರಿಂದ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳ ವರೆಗೆ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವನು. ಇದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುವದುಂಟು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಆಗ ಅವನ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು ೬ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗುತ್ತವೆ. ಈ ೬ ಸ್ಥಲಗಳು ೩ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ, ೩ ಸ್ಥಲಗಳು ೨ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಈ ೨ ಸ್ಥಲಗಳು ೧ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಡಗಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮೃತ್ಯವು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೧ ರಿಂದ ೩೬ ವರೆಗೆ ಇರುವ ಸ್ಥಲಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿನೇಚಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಅಡಗುವಿಕೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದು.

ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿವೇಚನೆ.

(೧) ಅಖಂಡ ಗೊಳಕಾಕಾರ ಸಹಜ ನಿರಂಜನ ವಸ್ತು ಲಿಂಗ ವೆನಿಸಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಯಿತ್ತು. ಒಂದಾದಲ್ಲಿ ಉಭಯವಾಯಿತ್ತು. ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರಾಯಿತ್ತು. ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಆರಾಯಿತ್ತು. ಆನಂದ ದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರಾಯಿತ್ತು ಅಖಂಡಲಿಂಗದಿಂದ ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಪರಿಯನು ಶಿಷ್ಯಂಗಿ ಗುರು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಕಾರಣ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಮಹಾಲಿಂಗ ಸ್ತುತೀಲಿಂಗಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಪದ್ವಿಧಮುಖಂ ತ್ರಿವಿಧೇಕ ಮುಖೋಲಿಂಗಂ ಮಹಾಲಿಂಗಂತು ದರ್ಶನಂ॥ ಇಂತೆಂದು ದಾಗಿ ಒಂದನು ಎರಡ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಎರಡನು ಮೂರು ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಮೂರ ಆರ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಆರ ಮೂವತ್ತಾರ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಮೂವತ್ತಾರ ಆರ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಆರ ಮೂರ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಎರಡ ಒಂದ ಮೂಡಿಕೊಂಡನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಆ ಒಂದ ತಾನೇ ಆಗಿಪ್ಪನಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಾವಧಾ ಸಿಯಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗಿಯಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಸರ್ವನಿರ್ವಾಣಿಯಯ್ಯ ನಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನು. ಇಂತಪ್ಪ ಬಸವಣ್ಣನ ಮಹಿಮೆಯ ನೀವೇ ಬಲ್ಲರಿ. ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾಪುರುಷರು ಪ್ರಭುದೇವರು ಮುಖ್ಯವಾದ ನಿಲಪಿನ ಶ್ರೀ ಚರಣಕ್ಕೆ ನಾನು ಶರಣಾರ್ಥಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮುಗ್ಧವಾಗಿ ಉರಿಯಂಡ ಕರ್ಪುರದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಚರಣವ ಬೆರಿಸಿದೆನಯ್ಯ. ಶುಧ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಭುವೇ ಶಾಂತಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನ ಮುಂದೆ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದೆನಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ, ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ.

(೩) ನೀಕಲ ಶಿವತತ್ವ ತಾನೊಂದೇ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಚಲನೆ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಒಂದೆರಡಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಅವರೊಳಗೊಂದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ

ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗಸ್ಥಲ. ಹೀಗೆ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂದು ಉಪಾಸ್ಯ ಉಪಾಸಕರೆಂದು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹುದು ನೋಡಾ. ಆ ಪರಶಿವನ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯು ತಾನೇ ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು.

ಲಿಂಗಸ್ಥಲವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಶಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಂಗಸ್ಥಲವ ನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಭಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಭಕ್ತಿಯೇ ನಿವೃತ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ಎಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅಂಗ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೋಡಿ,

ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೋಡಿ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು, ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು.

ಆ ಭಾವಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ಲಿಂಗತ್ರಯವು ಒಂದೊಂದು ಲಿಂಗ ಎರಡೆರಡಾಗಿ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೋಡಿ, ಭಾವಲಿಂಗವು ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಗುರುಲಿಂಗವೆಂದು ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಶಿವನು ಆರು ತೆರನಾದನು.

ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರವೆಂಬ ಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿ, ಶಾಂತ್ಯಾತೀತವೆಂಬ ಕಲಾಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಶಾಂತಿ ಎಂಬ ಕಲಾ ಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಪರಾಶಕ್ತಿ, ವಿದ್ಯಾ ಕಲಾ ಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲಾ ಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲಾ ಪರಿಯಾಯವನುಳ್ಳ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ, ಈ ಒಂದೇ ಶಕ್ತಿ ಆರು ತೆರನಾಗಿ ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವಾಹಂತಹ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗ ರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಲಿಂಗ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ.

ಇನ್ನು ಒಂದೆಂಗೆ ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೋಡಿ ಯೋಗಾಂಗ ಭೋಗಾಂಗ ತ್ಯಾಗಾಂಗವೆಂದು ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತ್ತು. ಈ ತ್ರ್ಯಂಗವೇ ಒಂದೊಂದು ಎರಡೆರಡಾಗಿ ಆರು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೋಡಿ.

ಯೋಗಾಂಗವೇ ಐಕ್ಯನೆಂದು ಶರಣನೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಭೋಗಾಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗಾಂಗವೇ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂದು ಭಕ್ತನೆಂದು ಎರಡು ತೆರನಾಯಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಶರಣನು ಆರು ತೆರನಾದನು.

ಸಮರಸಭಕ್ತಿ, ಆನಂದಭಕ್ತಿ, ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ, ಅವಧಾನಭಕ್ತಿ, ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿ, ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಎಂದು ಮಹಾಘನ ಅನುಪಮ ಭಕ್ತಿ ತಾನೇ ಆರು ತೆರನಾಗಿ ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಶರಣಂಗೆ ಅಂಗರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಅಂಗ ಷಟ್ಸ್ಥಲ.

ಇನ್ನು ಕ್ರಿಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆಯ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಆ ಮಾಯಾ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಅಂಗವೆಂದೋಡಿ ಶರಣ. ಲಿಂಗವೆಂದೋಡಿ ಶಿವಶರಣಂಗೆ ಆ ಲಿಂಗವು ಆನಾಗಲೂ ಪ್ರಾಣವು. ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆ ಶರಣನಾವಾಗಲೂ ಅಂಗವು. ಈ ಶರಣ ಲಿಂಗವೆರಡಕ್ಕೂ ಬೀಜವೃಕ್ಷದ ನ್ಯಾಯವಂತೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಇದು ಶರಣ ಅನಾದಿಯಿಂದಾದವು. ಶರಣವೆಂದರೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಶರಣ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಭೇದವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ವಿವೇಕದಿಂದ ಅರಿತುದು ಅರುಹಲ್ಲವೆ ಆಗನು ಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರಿತುದು ಅರುಹಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಕ್ಷಲ ಹಿಂಗದಾಗಿ ಈ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವು ದ್ವೈತಾದ್ವೈತ ಪರಿವರ್ತನೆಯಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಇದು ಶಿವಾದ್ವೈತಮಾರ್ಗವಾದ ಕಾರಣ. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧ ಸಮರಸೈಕ್ಯವ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ಬೊಮ್ಮ ಪರಬೊಮ್ಮವೆಂದು ಬೇರುಂಟೇ ತಾನಲ್ಲದೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೆ?

ಆ ನಿರಾಕಾರ ಪರವಸ್ತುವೇ ನಿಕಲ ಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಕಲ ಲಿಂಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತು ಉದಯವಾಗಿ, ಆ ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತವೇ ಶರಣ

ರೂಪಾಗಿ ನೀಕಲ ಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಚಿವಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ?

ಆ ನೀಕಲ ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತೇ ಬಿಂದು ಚಿತ್ಕೃತಿಯಾದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ಮಹಾಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರ ಎಂಬ ಕಲೆಯಿಂದ ನಾನು ಉದಯವಾಗಿ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ?

ಆ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಾಶಕ್ತಿ ಉದಯವಾಗಿ ಆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ, ಆ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತ ಎಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಉದಯವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಶರಣವಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ? ಆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಆದಿಶಕ್ತಿ ಉದಯವಾಗಿ ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ರುದ್ಧ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಶಾಂತಿ ಎಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನುವಯವಾಗಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ? ಆದಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಉದಯವಾಗಿ ಆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ದಿವ್ಯ ಶಿವಲಿಂಗ ಆಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯ ಎಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನುದಯವಾಗಿ ಆ ಶಿವಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಪರಮ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ?

ಆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಸುಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿ ಉದಯವಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ಗುರುಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನುದಯವಾಗಿ ಆ ಗುರುಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ?

ಆ ಸುಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಉದಯವಾಗಿ ಆ ತ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ನೀನು ಆಚಾರಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಎಂಬ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನುದಯವಾಗಿ ಆಚಾರಲಿಂಗಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಸದ್ವಿಕ್ತನಾಗಿರುವ ನೀ ಬಲ್ಲೆಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ? ನಿನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ನಾನು ರೂಪಾದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬೆಂಬಲಿಹಿಡಿದು ನಾನು ನಾನಾ

ರೂಪಾಗುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ. ನೀನಾವ ರೂಪಾದೆ ನಾನು ಆ ರೂಪು ಆಗುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಶಿವಲಿಂಗವೆರಡಕ್ಕೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭಾವ ವಿನೇಕದಿಂದರಿತುದು ಅರುಹಲ್ಲದೆ ಆಗಮಯುಕ್ತಿಯಿಂದ ಅರಿದುದು ಅರುಹಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ ಶೃತಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸಂಕಲ್ಪ ಭ್ರಾಂತು ತೊಲಗದಾಗಿ ಪಟ್‌ಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವೈತಾತ್ಯತದೊಳಗೆ ಕೂಡಲಿಕ್ಕಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಈ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧ ಸಮರಸೈಕ್ಯವ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಪರತತ್ವವು ತಾನೇ ನೋಡಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೪) ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಾಚರಣೆಯ ಉದಯಾಧಾರ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವಾದ ನೀಕಲಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೊಂದೇ ತನ್ನ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯ ನೆನಹು ಮಾತ್ರದಿಂದ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬುಭಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಳೆಯಿತು. ಆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಪುಟ್ಟಿತು. ಆ ಅಂಗಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ವಿಡಿದು ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗವೇ ಮುಂದೆ ಕೃಪಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಭಾವವೆಂದು ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಗಳಾಯಿತು. ಆ ಲಿಂಗಗಳ ಬಳಿವಿಡಿದು ಒಂದೆಂದೇ ತ್ಯಾಗ ಭೋಗ ಯೋಗಾಂಗವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗಗಳಾಯಿತು. ಆ ಅಂಗಗಳ ಬಳಿವಿಡಿದು ಅಖಂಡ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಕ್ರಿಯಾಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಯೆಂದು ಮೂರು ತೆರನಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಒಂದೆಂದೆಂದೆ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಗಳೇ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಗಳಾದವು. ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಆ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿವಿಡಿದು ಅಚ್ಚಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಆ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗಗಳೇ ಮುಂದೆ ಕೃಪಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಸದ್ವಿಧ ಲಿಂಗಗಳಾದವು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಮಹಾಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೆಂದೆರಡು ತೆರನಾಯಿತು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಶಿವಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಭೇದವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಗುರುಲಿಂಗ ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂದು ದ್ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತು. ಆ ಲಿಂಗಗಳ ಬಳಿವಿಡಿದು ತ್ರಿವಿಧ ಅಂಗಗಳೇ ಸದ್ವಿಧ ಅಂಗಗಳಾದವು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಯೋಗಾಂಗವೆಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಐಕ್ಯ ಶರಣನೆಂದೆರಡು ತೆರನಾಯಿತು. ಭೋಗಾಂ

ಗವೆಂಬುವದು ತಾನೊಂದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಪ್ರಸಾದವೆಂದುಭಯ ಭೇದವಾಯಿತು. ತ್ಯಾಗಾಂಗವೆಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಮಹೇಶ್ವರ ಭಕ್ತನೆಂದು ದ್ವಿವಿಧ ಭೇದವಾಯಿತು. ಆ ಅಂಗಗಳ ಬಳಿವಿಡಿದು ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಸದ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳಾದವು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಮಹಾಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಸಮರಸಭಕ್ತಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿ ಎಂದೆರಡು ತೆರನಾಯಿತು. ಜ್ಞಾನ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಭೇದವಾಯಿತು. ಕ್ರಿಯಾಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ತಾನೊಂದೇ ನೈಃಕಾಮಿಕ ಭಕ್ತಿ, ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ದ್ವಿವಿಧ ಭೇದವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳೇ ಸದ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಗಳಾದವು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿಧಾಂಗ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಗಳುತ್ಪತ್ತಿಯಾದವು. ಅದು ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ವಸ್ಥಳವೆಂದಡೆ ಸದ್ವಿಧಾಂಗ, ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಡೆ ಸದ್ವಿಧಲಿಂಗ, ಒಡಗೂಡಿಹೆನೆಂದಡೆ ಈ ಸದ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸದ್ವಿಧಲಿಂಗವ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸದ್ವಿಧಭಕ್ತಿ ವಿಡಿದು ಅಚರಿಸಿ ಆ ಸದ್ವಿಧಾಂಗ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತೃಸ್ಥಾನವಾದ ಸ್ವಕಲಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಬೆರೆದಿಹೆನೆಂದು ಉದ್ಯೋಗಿಸಿದಡೆ ಅದು ಅಂತಸ್ತು ಅಚರಣೆಯು ಆರಿಗೆ ನಿಲುಕುವದಯ್ಯಾ, ಅವಂಗೇ ಎಟಕೇ ತೆರೆ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಬಾಹ್ಯನಾದ ವೇದಾಂತಿಗೆ ಜ್ಞಾನಬಾಹ್ಯರಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳಿಗೆ, ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯಾಬಾಹ್ಯರಾದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಎಟಕೇತೇ? ಎಟಕದು. ಅರ್ಪಣದ ಅಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೂಪು ಸದ್ವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಆಚಾರಾದಿ ಸದ್ವಿಧಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಸದ್ವಿಧ ಸರ್ಕೀಲಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಕಾರ್ಯಾರ್ಪಣದೊಳಗರ್ಪಣದ ಮನೋ ಸಂಬಂಧವಾದ ಮೂವತ್ತಾರು ರುಚಿಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಮೂವತ್ತಾರು ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಮೂವತ್ತಾರು ತೆರದ ಭಕ್ತಿ ಸರ್ಕೀಲಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಕರಣಾರ್ಪಣದ ಭೇದಾರ್ಪಣದ ಅತ್ಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ತೃಪ್ತಿಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಭಾವಲಿಂಗದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ತೆರದ ಭಕ್ತಿ ಸರ್ಕೀಲಗಳಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಭಾವಾರ್ಪಣದ ಭೇದವಂ ಕಾರ್ಯಾರ್ಪಣವರ್ಪಿತವಾಗಿ ಉಳಿದುದೇ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ, ಕರಣಾರ್ಪಣವರ್ಪಿತವಾಗಿ ಉಳಿದುದೇ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ, ಭಾವಾರ್ಪಣವಾಗಿ ಉಳಿದುದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ

ದವೆಂಬ ನಿಲುಕಡೆಯನರಿದು ಸೊಪ್ಪಡಗಿದ ಒಂದಾನೊಂದೆಲೆಗಳೆದ
ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಹುಳವಿಲ್ಲವೆಂಬ ಹಾಗೆ ಈ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆದನು
ಭವಿಸಿದ ಶಿವಶರಣನ ತನು ಕರಣೇಂದ್ರಿಯ ಶಬ್ದ ಜಾಲಂಗಳು
ಪಟಲವಳಿದ ನೀಸತಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಪರಮ ಕಾಂತಿಯನ್ನೈದಿದ
ಸ್ವಕೀಯವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯದಿರವು.

(೫) ಆದಿ ಅನಾದಿ ನಿತ್ಯ ಅನಿತ್ಯವ ತಿಳಿಯಲರಿಯದೆ ವಾಯುಕ್ಕೆ
ಪರಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದ ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳವರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ
ನಿಜದ ನಿಲವನು? ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಆದಿಯೇ ದೇಹ, ಅನಾದಿಯೇ
ನಿರ್ದೇಹ, ಆದಿಯೇ ಸಕಲ, ಅನಾದಿಯೇ ನೀಕಲ, ಆದಿಯೇ ಜಡ
ಅನಾದಿಯೇ ಅಜಡ, ಆದಿಯೇ ಕಾಯ, ಅನಾದಿಯೇ ಅಜಡ, ಈ
ಎರಡರ ಯೋಗವ ಭೇದಿಸಿ ತನ್ನಿಂದ ತಾನೇ ತಿಳಿದು ನೋಡಲು,
ಆದಿ ಸಂಬಂಧವಸ್ತು ಭೂತಂಗಳು ನಾನಲ್ಲ. ದಶವಿಧೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ನಾನಲ್ಲ. ದಶವಾಯುಗಳು ನಾನಲ್ಲ. ಅಷ್ಟ ಮದಂಗಳು ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಂಗಳು
ಷಡೂರ್ಮಿಗಳು, ಷಡ್ಭಾವ ವಿಕಾರಂಗಳು. ಷಟ್ಕರ್ಮಂಗಳು ಷಡ್ಧಾ-
ತುಗಳು, ಮಲತ್ರಯಂಗಳು, ಗುಣತ್ರಯಂಗಳು, ಜೀವತ್ರಯಂಗಳು,
ಭಾವತ್ರಯಂಗಳು, ತಾಸತ್ರಯಂಗಳು, ಅಂತಃಕರಣಂಗಳು ಇಂತು
ಇವಾದಿಯಾಗಿ ತೋರುವ ತೋರಿಕೆ ಏನೂ ನಾನಲ್ಲ ನನ್ನವಲ್ಲ, ಇವೆ-
ಲ್ಲವೂ ನನ್ನಾರ್ಥಿನವಾಗಿವೆ. ನಾನಿವರುಗಳಾರ್ಥಿನವಲ್ಲ. ನಾನು ತೂರ್ಯ
ತೂರ್ಯಾರ್ಥಿತವಸ್ತು ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯಸರಿಪೂರ್ಣ ತನ್ನಿರವೆಂದು
ತಿಳಿಯೆ ಆ ತಿಳಿದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಅನಿತ್ಯದ ಬೆಸುಗೆಯು ಬಿಟ್ಟು
ನಿರಾಳದಲ್ಲಿ ನಿರವಯವನೆಯ್ದಲರಿಯದೆ ಮತ್ತೆಯೂ ಭೌತಿಕ ತತ್ತ್ವ
ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತಿರಲು, ಈ ತತ್ತ್ವದಾದಿ ತಾನೆನೆನಲು ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ
ವಸ್ತು ನಿತ್ಯ ನಿರಾಳ ನಿಶ್ಯಂಸು ಲಿಂಗವೇ ತನ್ನ ಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದಿಂದ
ತಾನೇ ಸುನಾದ ಬಿಂದು ಪ್ರಕಾಶತೇಜೋ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ
ವೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಪಂಚ ಸಾದಾಖ್ಯವೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ
ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯವೇ ಪಂಚಲಿಂಗಪ್ರಕಾಶವೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಪಂಚಲಿಂಗ
ಪ್ರಕಾಶವೇ ಪಂಚ ಮುಖವೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಪಂಚಮುಖದಿಂದವೇ
ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯುತ್ಪತ್ತಿ ಆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಿಂದವೇ ಪಂಚಕಲೆಗಳುತ್ಪತ್ತಿ. ಆ
ಪಂಚಕಲೆಗಳಿಂದಲೇ ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರಗಳ ಜನನ.

ಆ ಮನ ಬದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರಗಳಿಂದವೇ ತನ್ಮಾತ್ರಂಗಳುತ್ಪತ್ತಿ. ಆ ತನ್ಮಾತ್ರಂಗಳಿಂದವೇ ಪಂಚಭೂತಂಗಳುತ್ಪತ್ತಿ. ಆ ಪಂಚಭೂತಂಗಳೇ ಪಂಚೇಕರಣವನ್ನೈದಿ ಆತ್ಮಗೆ ಅಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಪ್ರತ್ಯಂಗವೆನಿಸಿತ್ತು. ಇಂತು ದೇಹಸಂಬಂಧವಂ ಶಿವ ತನ್ನ ಚಿದಂಶಿಕನಪ್ಪ ಆತ್ಮಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದನಾಗಿ ಆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಯದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವು ಎಲ್ಲಿಯಾಯಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿಸಿ ಆ ಕಾಯಾಶ್ರಯವಳಿದು ಮಹಾಘನಲಿಂಗವ ವೇಧಿಸಿಕೊಟ್ಟು, ಶಿವನು ತಾನೇ ಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ಮಹಾಘನಲಿಂಗವ ವೇಧಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಆತ್ಮ ಗೂಡಿ ಪಂಚಭೂತಂಗಳ ಷಡಂಗವೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಕಲೆಗಳನೆ ಷಟ್ ಶಕ್ತಿಗಳೆನಿಸಿ. ಆ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯನಳವಡಿಸಿ ಆ ಭಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಭಾವ, ಜ್ಞಾನ, ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಾಹಂಕಾರಗಳನೇ ಹಸ್ತಂಗಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಹಸ್ತಂಗಳಿಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದಿಯಾದ ಪಂಚಲಿಂಗಗಳನೆ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಂಗಳೆನಿಸಿ ಆ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ಮಂತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಮಂತ್ರ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಹೃದಯಗೂಡಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳನೆ ಮುಖಂಗಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳಿಗೆ ತನ್ಮಾತ್ರಂಗಳನೆ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಂದೆನಿಸಿ, ಆ ದ್ರವ್ಯ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಆಯಾಯ ಮುಖದ ಲಿಂಗಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಅರ್ಪಿತವಾಗಲೊಡನೆ, ಅಂಗಸ್ಥಲಂಗಳೊಳಿಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಂಗಳುಳಿದು ಕಾಯ ಗುರು, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನ ಜಂಗಮ, ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪ್ರಸಾದ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದ ವಿಕಾಢವಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸಾದವಳವಟ್ಟು ಶರಣ ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ, ಅಜ್ಞಾನಿ ಮುನ್ನನೇ ಅಲ್ಲ, ಶೂನ್ಯನಲ್ಲ ನಿಶೂನ್ಯನಲ್ಲ ದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ ಅದ್ವೈತಿಯಲ್ಲ, ಇಂತೀ ಉಭಯಾತ್ಮಕ ತಾನೆಯಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಇದರ ಆಗು ಹೋಗು ಸರ್ಕೇಲ ಸಂಬಂಧವ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರೇ ಬಲ್ಲರು

ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

(೧) ಚಿತ್ತವೆಂಬ ಬಿತ್ತು ಬಲಿದು ಎರಡಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಕಳೆ ಅಂಕುರಿಸಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಆ ಮೂರ್ತಿಯ ಘನತೆಯನ್ನೇನೆಂದು ಪರಮಿಸಬಾರದು. ನೋಡಿದಡೆ ಮೂರ್ತಿ, ಹಿಡಿದಡೆ ಬಯಲು. ಈ ಮೂರ್ತಿಯೊಳಗಡೆ ಈರೇಳು ಲೋಕದ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆ. ಆ ಕಳೆಯ ಬೆಳಗು ತಾನೇ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಲೀಲಾ ಮೂಲದ ಪ್ರಥಮ ಬಿತ್ತು.

(೨) ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗೋಳಕಾಕಾರವು ಮಹಾಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ಅಂಗಸ್ಥಲವೆಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿತ್ತಾಗಿ, ಅಂಗಲಿಂಗೋದ್ಭವ ಸ್ಥಲವಾದುದು. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರವಸ್ತು ತಾನೊಂದೇ ಆ ನಿರಾಕಾರ ಪರವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾಗಿ ಆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ಅನಾದಿ ಶರಣ ರೂಪಾಗಿ ಆ ನಿರಾಕಾರ ಪರವಸ್ತುವಿಗೆ ಆಧಾರ ತಾನಾಗಿ ಚಿನ್ನಬಣ್ಣದ ಹಾಗೆ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿಷ್ಟದ ನಿ ಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ! ಆ ನಿರಾಕಾರ ಪರವಸ್ತುವೇ ನಿಕಲಲಿಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಆ ನಿಕಲಲಿಂಗದಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತು ಉದಯವಾಗಿ ಆ ಜ್ಞಾನ ಚಿತ್ತುವೇ ಶರಣರೂಪಾಗಿ ಆ ನಿಕಲಲಿಂಗಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾಗಿ ಚಿದಂಗಸ್ವರೂಪಾಗಿಷ್ಟದ ನೀ ಬಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ? ... ನಿಕಲಶಿವತತ್ವ ತಾನೊಂದೇ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಚಲನೆಮಾತ್ರದಿಂದ ಒಂದೆರಡಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಅದರೊಳಗೆ ಒಂದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗಸ್ಥಲ. ಹೀಗೆ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂದು ಉಪಾಸ್ಯ ಉಪಾಸಕರೆಂದು ವರ್ತಿಸುತ್ತಿಹುದು ನೋಡಾ ಆ ಪರಶಿವನ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿ ತಾನೆರಡಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಸ್ಥಲವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಶಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಅಂಗಸ್ಥಲವನಾಶ್ರಯಿಸಿ ಭಕ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಭಕ್ತಿಯೇ ನಿವೃತ್ತಿ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಶಕ್ತಿ ಭಕ್ತಿ ಎಂದು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತ್ತು.....ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೩) ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದ ಇರವು ಬೀಜ ಒಡೆದು ಮೊಳೆ ದೋರುವಂತೆ, ಕುಸುಮ ಬಲಿದು ದೆಸೆದಿಸೆಗೆ ಪಸರಿಸುವಂತೆ, ಭೂಜಲ ಉಣ್ಣಿ ಪರಿವ ತೆರನಂತೆ, ಘಟಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಘನಲಿಂಗ ನಿಂದು ಕುರುಹು

ಮೋರುತ್ತಿದೆ. ಐಘಟಿದೂರ ರಾಮೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ಮೂರ್ತಿ ಆಮೂ
ತೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

(೪) ಅಂಗಗುಣವರತು ಲಿಂಗವನನಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಅಂಗವರತ
ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕುರುಹುಂಟೆ? ಅಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ನಿರಂಗವೇ ಸಂಗ.
ಈ ಭಾವದಂಗವನನಿಯಬೇಕೆಂದನಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

(೫) ಕಲ್ಪಿತಾಂತರವನುಂಬುದು ಕಾಯಪ್ರೋ? ಜೀವಪ್ರೋ? ಜೀವ
ನೆಂದೊಡೆ ನಿನಗಾಮಭೇದ. ಕಾಯನೆಂದೊಡೆ ವೃತ್ತ. ಅಜೇತನ ಘಟವು
ಉಭಯಸಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಎನ್ನಯ್ಯ ಚನ್ನರಾಮನ ಭೇದ.

ಅರ್ಥ— ಕಮಾದಿಂದ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗವನನು
ಭವಿಸುವುದು ದೇಹಪ್ರೋ ಅತ್ಮನೋ? ಅತ್ಮನನುಭವಿಸುವನೆಂದೊಡೆ.
ನಿರಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪನಾದ ಕಾರಣ ಸಾಕಾರವಾದ ವಸ್ತುವ ಭೋಗಿಸ
ಲರಿಯನು. ದೇಹವು ಅನುಭವಿಸುವದೆಂದೊಡೆ ಅನಿತ್ಯವಾದ ಜಡದೇಹ
ದಾದ ಕಾರಣ, ಅದು ಭೋಗಿಸಲರಿಯದು. ದೇಹಾತ್ಮರುಗಳ ಕೂಟ
ದಿಂದ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಭೋಗದ ಅನುಭಾವ ಉಂಟಾಗಿವುದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ
ಪರಣಿಲಿಂಗದ ಕೂಟದಿಂದಲೇ ಸಕಲ ಪರಾರ್ಥವಪೇತವಾಗುತ್ತಿಹುದು.
ಇದು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವನುಳ್ಳ ಶರಣರುಗಳ ವಿಚಾರವೆಂಬುದರ್ಥ.

(೬) ಪಡಧ್ಯಾತ್ರಯವಾದ ಪರಬಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಮೇಲಿಂದ ಪರ್ವ
ಸ್ಥಲ ಮೂಲವಾದ ಪರಶಿವತತ್ವದೊಳು ಪರ್ವಸ್ಥಲ ಲಿಂಗಾಂಗ ಜನಿಸಿ
ತೋರಿತ್ತೆಂದಡೆ. ಅಂಗ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭೇದಮುಂಟೆ? ಇಲ್ಲವಾಗಿ. ಬೇರಾಂ
ಕಾರದಂತೆ ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ತೋರದು. ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಂಗ
ಸಂಬಂಧ ಸಕೀಲವನು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ
ಶರಣ ಬಲ್ಲನು.

(೭) ಅನಾನಿಯಂಬರ ಬುದಮಿಸದಂದು ಒಂದು ತುಂಬದ
ಕೊಡನ ಕಂಡೆ. ಆ ಕೊಡನನೆತ್ತಿದನಲ್ಲ. ಇಳುಕಿದನಲ್ಲ. ಆ ಕೊಡ
ಬಳುಕಿದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಿಡಿಯುತ್ತ ಕಂಡೆ. ಆ ಬಿಂದು
ನಲ್ಲಿ ಆನಂತ ದೇವತಾಮೂರ್ತಿಗಳು ಮುಟ್ಟುತ್ತ ಕಂಡೆ. ಇದು

ಕಾರಣ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ಪಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಲೀಲಾಮೂಲವ ಕಂಡು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎನುತಿದೇನು.

ಅರ್ಥ:- ಸರ್ವತತ್ವಂಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಅಖಂಡ ಚಿತ್ ಪ್ರಕಾಶಾಂಗವೆಂಬ ಭಾಷನದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಚಿದಾನಂದ ರಸ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಒಂದೇ ಇದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅನಿಯಂಬರ ಉದಯಿಸುವಂವು ಒಂದು ತುಂಬಿದ ಕೊಡನ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಿಷ್ಟಲ್ಲಿ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನಂದು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಹಿಂಗದೆ ಪೂಜಿಸುವ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನಿಗಲ್ಲ. ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಿವ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನೆಯ ಮಾಡುವ ಭಿನ್ನ ಪೂಜಕರವೃತ್ತಿನರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತು ಭಜಿಸುವರಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆ ಕೊಡನನೆತ್ತಿದವರಿಲ್ಲ, ಇಳುಹಿದವರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಚೈತನ್ಯವಸ್ತು ಒಂದೇ ಇರೂ, ತನ್ನ ಭಜಿಸುವಂಲ್ಲದಿರಬಾರದೆಂದು ತನ್ನ ಚಿದ್ವಿವೇಕದಿಂದ ಚಿಂತಿಸಿದ ಚಿತ್ ಚೈತನ್ಯವೇ ಪ್ರಭಾವಿಸಿ ನೆಗಳ್ಳ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಂಗ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಆ ಕೊಡ ತುಳುಕಿದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಂದು ಕಡೆಗೆ ಸಿಡಿಯಿತ್ತ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಂಗ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಭಜಿಸುವರಾಗಬೇಕೆಂಬ ಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದಿಂದ ತನ್ನ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಂಗದ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾ ಕಲಾಂಶಂಗಳ ಜೀರ್ವಡಿಸಿ ಅನಂತ ದೇವತಾ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆತ್ಮರುಗಳು ಅನಂತರಾದರೆಂಬುದೀಗ ಆ ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಅನಂತ ದೇವತಾ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದರೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗ ಲೀಲಾ ವಿಲಾಸದಿಂದಾದ ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗದ ಲೀಲೆ ಸಾಕಾದಡೆಯೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ, ಇದು ಕಾರಣ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ಪಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗದ ಲೀಲಾಮೂಲವ ಕಂಡು ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎನುತಿದೇನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೮) ಸೃಷ್ಟಿಯನತಿಗಳೆಂದು ಅಪ್ಪುವಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪುವನತಿಗಳೆಂದು ಅಗ್ನಿ ಇಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯನತಿಗಳೆಂದು ವಾಯುವಿಲ್ಲ. ವಾಯುವಿನತಿಗಳೆಂದು ಆಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶವನತಿಗಳೆಂದು ನಾದವಿಲ್ಲ. ನಾದವನತಿಗಳೆಂದು ಬಿಂದುವಿಲ್ಲ. ಬಿಂದುವನತಿಗಳೆಂದು ಕಳೆಯಿಲ್ಲ. ಕಳೆಯನತಿಗಳೆಂದು ಆತ್ಮನಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮನತಿಗಳೆಂದು ಗುರ್ದೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ.

ಅರ್ಥ:-ಆತ್ಮ ನೊದಲಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಕಡೆಯಾಗಿ ತತ್ತ್ವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ
 ಅಂಗಸ್ವರೂಪು. ಆ ಅಂಗದ ಜೈತನ್ಯವೇ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪು. ಆ ಲಿಂಗ
 ಬಹಿಷ್ಕಾರವಾಗಿ ಅಂಗ ತತ್ತ್ವಗಳ ತೋರಿಕೆ ತೋರಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಂತು ಆತ್ಮ
 ನೊದಲಾದ ಅಂಗತತ್ತ್ವಗಳ ತೋರಿಕೆ ಎಲ್ಲವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ತೋರಿ
 ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗುತ್ತಿಹ ಭೇದವನೊಂದು
 ಅಂಗದೊಳಗಿದ್ದ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಂದ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ
 ಆ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಕಾಂಬ ಸೃಷ್ಟಿಕಾ
 ಭಕ್ತಿ ಘಟಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪಿಯಾ
 ಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದೇ ವಚನದ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥ.

ಮೂರು ಲಿಂಗ ಪುಲಗಳು.

(ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗಗಳು)

(೧) ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಮುಖವಾವುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮುಖವಾವುದು, ಭಾವಲಿಂಗ ಮುಖವಾವುದು ಎಂದರೆ ಹೇಳಿಹೆ ಕೇಳಿರಣ್ಣಾ: —

ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮುಖವನ್ನೆದಿ, ಪ್ರಾಣನಾಯುಗಳ ಮುಖವನ್ನೆದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆನಿಸಿತ್ತು. ಭಾವವನೆಯ್ವಿ ಭಾವಲಿಂಗವೆನಿಸಿತ್ತು. ಒಂದೇ ಲಿಂಗವು ತನುತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ, ಭಾವ ರೂಪಕಮಾಗಿರ್ಪುದು. ಜೀವತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ, ಧ್ಯಾನ, ಜ್ಞಾನ ರೂಪಕಮಾಗಿರ್ಪುದು. ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚರಣೆ ಸದ್ವ್ಯಾಸನೆ ತಲ್ಲೀಯಮಾಗಿರ್ಪುದು. ಮಲತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯ ಚರ ಪರ ರೂಪಕಮಾಗಿರ್ಪುದು. ಈಷ ಣತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರೈಲಿಂಗ ಪ್ರೇಮರತಿಗೆ ಸಕಲ ಸಾಧನಂಗಳಾಗಿ, ಮಾಯಾ ಭ್ರಾಂತಿಯನು ನಿಭ್ರಾಂತಿ ಎನಿಸಿ, ಶುದ್ಧಪ್ರಭಾವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಕನಾಗಿರ್ದನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರು ಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಮಂತ್ರಾಹ್ವಾನಂಗಳಿಂದ ಅಷ್ಟವಿಭಾಚನೆ ಸೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದೀಗ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ಚತುರ್ದಶ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ಮುಖವಾಗಿ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಪ್ಪುದೀಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆದಿಯಾಗಿ ಭಾವ ಭ್ರಮೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಭಾವದಲ್ಲಿ ಅನುವಾಗಿ ಭಾವ, ಸದ್ಭಾವ, ನಿರ್ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾಗಿ ಭಾವಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸನ್ನಿಹಿತಭಾವದಿಂದ ಇಪ್ಪುದೀಗ ಭಾವಲಿಂಗ. ಇಂತೀ ಮೂರುಲಿಂಗದ ಮೂಲ, ಆರು ಲಿಂಗದ ಅಂತ್ಯವನೊಳಕೊಂಡು, ಮಾರ್ಗಕ್ರಿ ನೀಕ್ರಿಯ ವಾಗಿ, ಧ್ಯಾನ ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಮಂತ್ರ ಗೋಷ್ಠವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯವಾಗಿ. ಭಾವ ದಿಗಂಬರವಾಗಿ, ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೇ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರ.

(೩) ನಾದಬಿಂದು ಕಳೆಯಂ ತಿಳಿದು ಚಿನ್ನದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರು ದೇವನು, ಚಿಟ್ಟಿಂದು ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗದೇವನು, ಚಿತ್ತುಳಾ ಸ್ವರೂ

ಸಮಾದ ಜಂಗಮದೇವನೆಂದರಿದು, ಸ್ಥೂಲಶರೀರಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಜೀವಾತ್ಮನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಅಂತರಾತ್ಮನು, ಕಾರಣಶರೀರಾಭಿಮಾನಿಯಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಆತ್ಮತ್ರಯದಲ್ಲಿ, ಸತ್ತ್ವಿಯಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು, ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ಪರಿಸೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಎನಿಸಿಕೊಂಬ ಲಿಂಗತ್ರಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಅಂತರಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವನು ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿಕೊಂಬುವುದು.

(೪) ಮಹಾನಾದ ಕಳೆಯೇ ಲಿಂಗಕೃತ್ಯಯವಾಗಿ, ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯೇ ಹೃದಯಕೃತ್ಯಯವಾಗಿ, ಹೃದಯದ ಕಳೆಯೇ ಜ್ಞಾನಕೃತ್ಯಯವಾಗಿ, ಜ್ಞಾನದ ಕಳೆಯೇ ನಿತ್ಯಕೃತ್ಯಯವಾಗಿ ನಿತ್ಯ ನಿರವಯ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ

ಅರ್ಥ:— ಮಹಾನಾದವುಳ್ಳ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿತ್ರಕಳೆಯೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವಾಗಿ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚೈತನ್ಯ ಕಳೆಯೇ ಮನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಸದವಾಗಿ, ಮನದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಚಿತ್ರಪ್ರಾಣವನು ಒಳಕೊಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಾಣವನೊಳಕೊಂಡಿಷ್ಟ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಆತ್ಮನೊಳಕೊಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪರವಿಲಿಂಗವು ಅಂತರಂಗ ಬಹುರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನನಿಲ್ಲವೆಂಬರ್ಥ.

(೫) ಪರಪುಟ್ಟ ನಾದವು ಎಂಬ ಲಿಂಗ ತರಗೆಲೆಗಳೆಂದೇ ಗಾಳಿ ಹಾರುತ್ತಿರ್ಪವು. ಒಂದೇ ಅನಿಲನಿಂದ ದೇಹ ಸರಪಟೆಗಳೊಳಗೆಲ್ಲ ಕರೆದಡೆ ಓ ಎಂಬಾತನೇ ಬಿಡಾಡಿ.

ಅರ್ಥ:— ಚಿದಾಕಾರಕ್ಕೆ ಏಕಾರ್ಥವಾದ ಚಿದ್ವನಲಿಂಗವೇ ಉಕಾರ ಪ್ರಣಮಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವರತ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪುದು. ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ವಿಷಯಂಗಳತ್ತ ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ದೇಹ ಪ್ರಾಣ ಆತ್ಮಾಂಗದೊಳಗೆಲ್ಲ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ

ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪದು ಒಂದೇ ಬ್ರಹ್ಮವು. ಸಗುಣ ನಿರ್ಗುಣ ಮನೋ
ಲಯ ನಿರಂಜನ ಪೂಜೆಗಳಿಂದಾರಾಧಿಸಿ, ಶಿವೋಹಂ, ಪ್ರಾಣೋಹಂ
ಬ್ರಹ್ಮೋಹಂ, ಎಂದುಚ್ಚರಿಸಿದಡೆ, ತನ್ನ ನಿಜವನರಿವ ಜ್ಞಾನವನ.
ಎಚ್ಚರಿಸಿಕೊಡುವಾತನೇ ಚಿತ್ತಿಗೆ ಚೈತನ್ಯವಾದ ನಿಕಲ ಬ್ರಹ್ಮವು
ಎಂಬುದರ್ಥ.

(೬) ಅಂಗದ ಬೊಕ್ಕಸದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಚಿವ್ವನಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು
ಬೀಗ. ತ್ರಿಗುಣವೆಂಬ ಮೂರಿಸಳಿನ ಸಿಕ್ಕು ಒಂದು ಪೂರ್ವಗತಿ ಒಂದು
ಮಧ್ಯಗತಿ ಒಂದು, ಒಂದು ಉತ್ತರಗತಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಮೂರಿಸಳು
ಆ ಎಸಳಿಗೆ ಘಟ ಒಂದೇ ಒಡಲು. ಎಸಳು ತೆಗೆವುದಕ್ಕೆ ಕಯ್ಯ
ಕಾಣೆ. ಪ್ರೀತಿಗೈಗೆ ಎಸಳು ಅಸಾಧ್ಯ ನೋಡಾ. ಇಂತೀ ಬೀಗದ
ಗುಣವ ಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯನಾಗರೇಶ್ವರಲಿಂಗವೇ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ.

ಅರ್ಥ:- ಜ್ಞಾನ ಕಾಯವನೊಳಕೊಂಡು ತೋರುವ ಸರ್ವಾ
ಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಚರಣೆಯನುಳ್ಳ ಆಚಾರಾಂಗವೆಂಬ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ
ಸತ್ತುವಿನ ಗಟ್ಟಿಯಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಬೀಗವಾಗಿಪ್ಪದು.
ತ್ರಿಗುಣವೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ ಭಾವಂಗಳೇ ಸಿಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ಬಂಧಿ
ಸಿಕೊಂಡಿರುವವು. ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಚಾರ ಸಂಬಂಧ
ವಾಗಲಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪದು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನಲ್ಲಿ
ಸುಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪದು.
ಕಾರಣ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ ಸಂಬಂಧವಾಗಲಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂ
ಧವಾಗಿಪ್ಪದು. ತನುತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿಪ್ಪದು ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ
ಭಾವಂಗಳು. ಆ ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ ಭಾವಂಗಳನೊಳಕೊಂಬುವುದಕ್ಕೆ ತನು
ತ್ರಯಂಗಳೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪದು. ಆ ತನುತ್ರಯಂಗಳನೊಳಕೊಂಬು
ವುದಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಆಶ್ರಯವಾಗಿಪ್ಪದು. ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ ಭಾವ
ವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ ಭಾವವಿಡಿದು
ಆಚರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತವು. ಭಿನ್ನ ವಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶೃತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ
ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂಬ ಭಿನ್ನ ಭಾವದ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಕ್ರಿ ಜ್ಞಾನ ಭಾವಂಗಳು
ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಕಂಡಾ. ಇಂತೀ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಆಚರಣೆಯನು ಬಸವೇ
ಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿಯನುಳ್ಳ ಆತ್ಮಕರ್ತೃವಾದ ಪರಶಿವಲಿಂಗವೇ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿ
ಯಬರುವುದೆಂದರ್ಥ.

(೭) ಉದಗದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಸದ ಗರಿ ಹುಟ್ಟಿ ಹೊಸ ಮಾಣಿಕ್ಯವ ನುಂಗಿತ್ತ ಕಂಡೆ. ನುಂಗುವಾಗ ಒಂದು, ಗುಟ್ಟುಕಿಸುವಾಗ ಎರಡು, ಸ್ವಪ್ನಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂದಾಗ ಮೂರು, ಅಂತರಂಗವ ತಿಳಿದು ಕಳೆಯ ಬಲ್ಲಡೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವ ಬಲ್ಲವ.

ಆರ್ಥ ಚಿತ್ತದ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಅದ್ವಿ ಉಂಟಾಗಿ ನೂತನವಾದ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಮಹಾಲಿಂಗವನೇ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪನು. ದೀಕ್ಷಾತ್ರಯಂ ಗಳಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಒಂದನೆಯವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟ ವಿಭಾಚನಿ ಷೋಡಶೋಪಚಾರಂಗಳ ಮಾಡಿ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುವಾಗ ಎರಡನೆಯವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಗುಣ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಬಾಗ ಮೂರನೆಯವಾದ ಭಾವಲಿಂಗ ವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಒಪ್ಪುವವನು ತನುತ್ರಯಂಗಳ ವರ್ತಮಾನ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಬಲ್ಲಡೆ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ವನೋಪಕೊಂಡು ತೋರುವ ಮಹಾಲಿಂಗನೇ ತಾನೆಂದು ತಿಳಿಯ ಬಲ್ಲನೆಂಬರ್ಥ.

(೮) ಗುರು ಕರುಣದಿಂದೊಡಗಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ವಿರಾಟ ಬಲಿ ದಲ್ಲಿ ಆಯತ ಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಭಾವ ಮನೋವೇದ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಭಾವ, ಮನೋವೇದ್ಯ ಸುಖವು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರದೆ ಅನುಸಮ ಪರಿಣಾಮ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿ ಹಿತಲಿಂಗ. ಇಂತು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಂಗಳು ತನುತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಯತ, ಸ್ವಾಯತ, ಸನ್ನಿಹಿತಂಗಳಾಗಲು, ಆ ರೂಪನ ಷಡಂಗದಲ್ಲಿ ಷಷ್ಟಿಧ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದುದೇ ಷಟ್ಪಲಂಗಳೆಂದು ಪ್ರಭುದೇವರು ಸೂಚಿಸಿದರು.

(೯) ಆಯತ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಾತ ಅಂಗಭವಿ. ಸ್ವಾಯತ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಾತ ಮನ ಭವಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಆಯತಲಿಂಗವು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ, ಸ್ವಾಯತ ಲಿಂಗವು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ, ಸನ್ನಿ

ಹಿತ ಲಿಂಗವು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ, ಅಂಗ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ
ಧರಿಸಿ ಹೆರೆಹಿಂಗದಿದೇನಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುತಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ
ಪ್ರಭುವೇ.

(೧೦) ಎನ್ನು ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿಗೆ ಸಿಲೆಯ ಮರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು,
ಎನ್ನು ಘಟದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡು, ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯಾರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆಗ
ಳಿಂದ ಆ ಸ್ಥೂಲತನುವ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ಎನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನು
ವಿಗೆ ಭಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವಾಗಿ ಬಂದು ಆತನ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂಬ
ತೆರನ ತೀರ್ಚಿ, ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವ
ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದೆ. ಎನ್ನು ಕಾರಣ ತನುವಿಗೆ ಇಂದ್ರ ಮಹೇಂದ್ರ
ಜಾಲದಂತೆ, ಮರೀಚಿಕಾ ಜಾಲದಂತೆ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯ ಸಂಚದ ಶಂಕೆಯ
ಜಿಳಗಿನಂತೆ, ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮರವೆಯಿಂದ ಮಗ್ನನಾಗಲೀಸದೆ,
ಚಿತ್ತವಿಗೆ ಚಿತ್ತಾಗಿ, ನೀನೇ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡೆಯಲಾ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ
ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ತ್ರಿವಿಧಾಂಗ ಭರಿತನಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ವರೂಪು ನೀನೇಲಾ. ಭಕ್ತಿ
ಕಾರಣವಾಗಿ ಶಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುವಿಂದತ್ತು ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ
ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

(೧೧) ಸ್ಥೂಲದಿಂದ ದೃಷ್ಟ, ಸೂಕ್ಷ್ಮದಿಂದ ಆದರ ಸುಸಂಗ,
ಕಾರಣದಿಂದ ವಾಯುಭವೆ. ಇಂತೀ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ಕಳೆದು ನಿಜದ
ಉಳಿವೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಗೂಡಬೇಕು ವೀರಶೂರ ರಾಮನಾಥನಾ.

ಅರ್ಥಃ— ಸಾಕಾರವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸ್ಥೂಲತ
ನುವಿನ ಪ್ರಪಂಚು, ನಿರಾಕಾರವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಸ್ಥೂಲ
ತನುವಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನ ಪ್ರಪಂಚು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಭಾವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕಾರಣ ತನುವಿನ
ಪ್ರಪಂಚು, ಈ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ಪ್ರಪಂಚನು
ಜೇರ್ಪಡಿಸಿ, ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ವಿಸಿ
ತಾನು ತ್ರಿವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿಮೆಯಾದ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಪೂಜೆಯಲ್ಲಿಂದ
ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗಬೇಕೆಂಬುದರ್ಥ.

(೧೨) ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕುರಿತು ಹಿಡಿದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಆತ್ಮ
ನಲ್ಲಿ ಅರಿದು, ತನ್ನ ತಾನೇ ತಿಳಿದು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿದ್ದುದೇನು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ

ನೋಡಿದುದೇನು, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅರಿದುದೇನು, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಗುಣವ ತಿಳಿಯಬೇಕಣ್ಣಾ. ಕಯ್ಯಲಿದ್ದುದು ಕಡದ ಲಿಂಗವೋ? ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದುದು ಬಣ್ಣದ ಲಿಂಗವೋ? ಆತ್ಮನಿಂದರಿದುದು ಬಯಲ ಲಿಂಗವೋ? ಕೈಗೂ, ಕಣ್ಣಿಗೂ, ಮನಕ್ಕೂ, ಭಿನ್ನವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಗಳ ಇನ್ನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭ್ರಮೆಗೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಅದಿಯ ಶರಣರೆಲ್ಲರೂ ಹೋದರಲ್ಲಾ ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟು. ನಾಡಕ್ಕೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮನ ಕಳೆಯನೆಯ್ದಿರಿನ್ನಾರನೂ ಕಾಣೆ. ಕಳಾತೀತ ಸರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶ ನೀನೆ ನಿಷ್ಕಳಂಕಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಅರ್ಥ:-ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಕುರುಹಿಟ್ಟು ಪಿಡಿದು ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗದ ಸಂಬಂಧವ ತಿಳಿದು, ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಾವೇ ಅರಿದು, ನಾವು ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹರು. ಕೈಯ್ಯಲಿರುವದು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದು, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುದು ಭಾವಲಿಂಗವೆಂದು ಈ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸಮರಸ ಭಾವವನರಿಯಬೇಕು. ಎಲೇ ಹಿರಿಯರುಗಳಿರಾ, ಕಯ್ಯಲ್ಲಿರುವುದು ಸಂಚಸೂತ್ರ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕಟಿದು, ತಿದ್ದಿ, ತೀರ್ಚಿ, ಒಪ್ಪವಿಟ್ಟುದು ಲಿಂಗವೆಂದಲ್ಲಿ ಅಹುದು ಎಂಬರು. ಸುಜ್ಞಾನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದುದು ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರದೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಮಂತ್ರಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಎಂದಲ್ಲಿ ಅಹುದು ಎಂಬರು. ಆತ್ಮನಿಂದ ತಿಳಿದು ನಿರಾಕಾರವಾದುದು ಭಾವಲಿಂಗವು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಹುದು ಎಂಬರು. ಕಯ್ಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೂ, ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೂ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೂ, ಬೇರಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವು ಕೂಡಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಕೂಡಿ, ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಮರಸವುಳ್ಳವರ ಒಬ್ಬರನೂ ಕಾಣೆನು. ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವು ಒಂದೇ ಎಂಬ ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂದೆ ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲ. ಭಿನ್ನ ಭಾವಿಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಾವ ಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಈಡಾದರು. ಜ್ಞಾನಿಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಬ ಶರಣರುಗಳೆಲ್ಲರು ಸತ್ಪಥ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ವಿಲಕ್ಷಣರಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಭಾವಿಗಳಾಗಿ ಹೋದರಲ್ಲಾ. ಇವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರಾಣನ ಪ್ರಸಂಚಿಗೆ ಒಳಗಾದರು. ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಮಹಾ

ಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪದೆಂದರಿದು ತ್ರಿವಿಧ ಭಕ್ತಿ
ವಿಡಿದು, ಅಚರಿಸಿ, ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವರನೊಬ್ಬರನೂ ಕಾಣೆ.
ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾಶವನುಳ್ಳ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ, ನೀನು ಪ್ರಾಣನ ವರ್ತನೆ
ಇಲ್ಲದ ಚಿತ್ತಾಣನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪೆ. ದೇಹದ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದ
ಆಚಾರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪೆ, ಆತ್ಮನ ವರ್ತನೆ ಇಲ್ಲದ ಚಿದಾ
ತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪೆ, ಎಂದರಿದು ಸಮರಸದಿಂದ ಅಚರಿಸುತ್ತಿ
ರುವನೆಂಬುದರ್ಥ.

(೧೩) ಹೊರಸವಿ, ಒಳಸವಿ, ತೀರಾಸವಿ. ಹೊರಸವಿಯಿಂದ
ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ತ, ಒಳಸವಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಸತ್ತ, ತೀರಾಸವಿಯಿಂದ ರುದ್ರ
ಸತ್ತ, ಷಡ್ರಚಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಜನರು ಸತ್ತರು. ಇಂತೀ ಸವಿಯು
ಸೇವಿಸಿದಾತನೇ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಃಕಳಂಕ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ.

ಅರ್ಥ:- ಉತ್ತತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಕಡಿದರೆ ಸವಿ ತಟ್ಟುತ್ತಿರ್ದುದಲ್ಲದೆ,
ಒಳಗೆ ಕಡಿದರೆ ಮಹಾ ಕಠಿಣವಾಗಿ ತೋರುವ ಹಾಗೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ
ವನು ಇದಿರಿಟ್ಟು ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಡಶೋಪಚಾರವನು ಮಾಡಿ
ದಡೆ ಭಿನ್ನ ಭಾವದ ಜೀವಾತ್ಮರಿಗೆ ಮಹಾ ರಮ್ಯವಾಗಿ ತೋರುವದು.
ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚಿಕ್ಕಳೆಯನು ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ವೇಧಿಸು ಎಂದಡೆ
ಕರ್ಮಕಾಂಡಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಹೊರಸವಿ
ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಕಡಿದಡೆ ಕಠಿಣವಾಗಿ
ತೋರುವದು. ಒಡೆದು ಒಳಗೆ ನೋಡಿದಡೆ, ರುಚಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದು.
ಹಾಗೆ ದೇಹ ಭಾವವನಳೆಯದೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿ
ಎಂಬುದು ಕರ್ಮಕಾಂಡದ ವೇದಾಂತಿ, ಯೋಗಮಾರ್ಗ ಸಿದ್ಧಾಂತಿಗೆ
ಳಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಆ ದೇಹ ಭಾವ ಸತ್ತ್ವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಳಿದು ಸುಜ್ಞಾನ
ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಜ್ಞಾನ
ಕಲಾತ್ಮಗೆ ಶಿವಸುಖ ಮಹಾನಂದವಾಗಿ ತೋರುವದೆಂಬುದೀಗ ಒಳ
ಸವಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಬಿಲ್ಲದ ಪೆಂಟೆಯ ಯಾವ ಕಡೆಗೆ ಕಡೆದಡೆಯೂ
ರುಚಿಯಾಗಿ ತೋರುವುದಲ್ಲದೆ, ಕಹಿಯಾಗಿ ತೋರದು. ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟ
ಪ್ರಾಣವನೊಳಕೊಂಡ ಭಾವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಗಳು
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಶ್ರೀಗುರು ಅವಕಡೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಡೆಯೂ ಅವ್ಯತ

ಮಯಮಾಗಿ ತೋರುವುದಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರಸಾರವಾಗಿ ತೋರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ತೀರಾ ಸವಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಚಿದಂಶಿಕನಾದ ಜ್ಞಾನಕಲಾತ್ಮನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವಾಂಶಿಕವಾದ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಆ ಸ್ಥೂಲತನುವಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯನು ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಹೊರ ಸವಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ತನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣ ಕಳಾ ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವನು ವಿಷ್ಣು ತತ್ವಾಂಶಿಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ ಆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತನು ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಒಳಸವಿಯಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಸತ್ತನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವನು ರುದ್ರ ತತ್ವಾಂಶಿಕವಾದ ಕಾರಣ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿ, ಆ ತನುವಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ತೀರಾ ಸವಿಯಿಂದ ರುದ್ರ ಸತ್ತ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ, ಭಾವಲಿಂಗದ ಏಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಘನ ಮಹಾಲಿಂಗವನು ಷಡ್ವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗವನು ಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ, ಆ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಮನ ಮೊದಲಾಗಿ ಅರುಮತ್ತಾರು ಕೋಟಿ ಕರಣಂಗಳ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಷಡ್ರೂಪಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಜನರು ಸತ್ತರು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗವನು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಿವಶರಣನು ಪ್ರಳಯ ವಿರಹಿತವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಂಬುದೀಗ. ಇಂಥಾ ಸವಿಯ ಸೇವಿಸಿದಾತ ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ನಿರ್ಮಾಯ ಪ್ರಭುವೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

(೧೪) ಅಂಗ ಕ್ರಿಯೆನರಿವಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನವಿನ ಬಾಯ ತಿಲದಂತೆ, ಆತನ ಕಳೆಯ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಲೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಬಿಂದು ಒಲವರದಿಂದ ಜಾರುವಂತೆ, ಆ ಅರಿವು ಮಹದಲ್ಲಿ ಬೆರಿಸುವಾಗ ವಾರಿ ಶಿಲೆ ನೋಡ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸೀರಾದಂತೆ, ಇರಬೇಕು. ಕಾಯವಶದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಮೂರಿ, ಕರ್ಮವಶದಿಂದ ಧರ್ಮವಶದಿಂದ ವರ್ಮಗತನಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕಾಯವೆರಸಿ ಎಯ್ದಿದ ಕೈಲಾಸ. ಆ ಭಾವವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀವೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಎನ್ನಯ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯ ಇನ್ನುಡಿ ನೀಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

ಅರ್ಥ:- ಎಳ್ಳನು ಗಾಣದಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಿಂದ ಬಾಧಿಸಿದಡೆ ತಿಲ
ದಲ್ಲದ್ದ ತೈಲ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೈಸಾರುವಂತೆ, ಆತ್ಮಾಂಗವ ಶಿವ
ಕ್ರಿಯಿಂದ ಬಾಧಿಸಿದಡೆ ಆತ್ಮಾಂಗತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗಕ್ರಿಯೆಯನರಿದಲ್ಲಿ
ಸ್ಥಾಣುವಿನ ಬಾಯ ತಿಲದಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಚಂದ್ರಕಾಂತದ
ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅನ್ಯತಬಿಂದು ಚಂದ್ರೋದಯಕ್ಕೊಸರುವಂತೆ ಆ ಇಷ
ಲಿಂಗಕಳೆಯನು ತನ್ನಾತ್ಮ ಕಳೆ ಎಂದು ತಿಳಿವ ಶಿವಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ
ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳೆ ಬಲಿದು ಸರ್ವಾಂಗವ ತುಂಬಿ ಲಿಂಗಾನಂದ ಜಲ
ಉಕ್ಕುತ್ತಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಆತ್ಮನ ಕಳೆಯ ತಿಳಿದಲ್ಲಿ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಿಂದು
ಜಲನರದಿಂದ ಜಾರುವಂತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಕ್ರಿಯಾ
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿ ಜೀವತ್ವವಳಿದು ಶಿವೋ
ಹಮೆಂಬ ಅಹಂಭಾವದರಿವ ತನ್ನ ಶಿವತ್ವದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿರತಿ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ
ಏಕರಸವ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೀಗ ಅರಿವು ಮಹದಲ್ಲಿ ಬೆರಸುವಾಗ ವಾರಿ
ಶಿಲೆ ನೋಡ ನೋಡ ನೀರಾದಂತಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಶಿವಕ್ರಿಯಿಂದ ದೇಹವಾಸನೆಯಳಿದು ಲಿಂಗದೇಹವಾಯಿತ್ತಾಗಿ
ಸಂಚಿತ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಆಗಾಮಿ ಎಂಬ ಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾದನೆಂಬುದೀಗ
ಕಾಯವಶದಿಂದ ಕರ್ಮವ ಮೂರಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಭಕ್ತಿ
ಕ್ರಿಯಿಂದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕ ರಸವಾಗಿ ಲಿಂಗನೆಯಾಗಿದ್ದ ಶರಣನೆಂಬ
ದೀಗ ಕರ್ಮವಶದಿಂದ ಧರ್ಮವಶದಿಂದ ವರ್ಮಗತನಾದಲ್ಲಿ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಜೀವತತ್ವವಳಿದು ಲಿಂಗತತ್ವವಾದ ಶರಣಕಾಯವು
ಲಿಂಗಕಾಯ ವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಶರಣಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವೆಂದರಿಯಬೇಕು.
ಬೇರೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಸಂದೇಹವ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕೆಂಬುದೀಗ
ವರ್ಮ ವಶಗತವಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಕಾಯವೆರಸಿ ಎಯ್ದದ ಕೈಲಾಸ. ಆ ಭಾವವ
ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೧೫) ಸ್ವಲ್ಪ ತನುವ ಬಿಟ್ಟು ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ನೀನೇ ಪ್ರಮಾಣ,
ಕ್ರಿವಿಡಿದು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಕಾರಣ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವನೊಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ
ನೋಡಿ ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ನೀನೇ ಪ್ರಮಾಣ, ಭಾವದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ
ಅರ್ಚಿಸಿ ಕೊಂಬೆಯಾಗಿ. ಕಾರಣ ತನುವ ಮರೆದು ನಿನ್ನ ನೋಡಿ

ಕಂಡೆಹೆನೆಂದಡೆ ನೀವೇ ಪ್ರವಾಣು, ಚಿದಂತ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾಶದ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ
 ಕಟ್ಟುವಡೆದೆಯಾಗಿ. ಇಂತೀ ಜಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿವಂತನಾಗಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ
 ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛೆಯಿಂದ ಅಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ,
 ವಿರಳಕ್ಕೆ ವಿರಳನಾಗಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ವಸ್ತು ನೀನಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣನಾಗಿ.
 ಶಂಭುಗಿಂದತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ
 ಮಧುಕೇಶ್ವರಾ.

(೧೬) ಸದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ.
 ಆ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವ ಭೇದಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವವ
 ಭೇದಿಸಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಈ ತ್ರಿವಿಧವು ಒಂದೇ ಲಿಂಗ ಕಾಣಾ
 ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಮೂರು ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

(ತ್ಯಾಗಾಂಗ, ಭೋಗಾಂಗ, ಯೋಗಾಂಗ.)

(೧) ತನುಗುಣವಳದಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗ. ಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸಕಲ ಸುಖಗಳ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಭೋಗಾಂಗ. ನಿಜದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಲು ಯೋಗಾಂಗ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗಾಂಗ. ಇದಲ್ಲದನ್ಯ ಯೋಗಂಗಳೆಲ್ಲ ವಿಯೋಗವಯ್ಯ ಸಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಕತ್ತಲೆ ಸತ್ತು ಬೆಳಗು ಬೀದಿವರಿಯಿತ್ತು ನೋಡಾ, ಎಲೆ ಅಮ್ಮ. ಪಂಚತತ್ವಂಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ನೈವೈಯ ಬಲದಿಂದ ಅಖಂಡಿತ ಕರಣಂಗಳನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಈಷಣತ್ರಯಂಗಳ ನಿಕ್ಕಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗಿಯಾದೆ. ಹದಿನೇಳು ತತ್ವಂಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಎಚ್ಚರಿನ ಬಲದಿಂದ ಅನಂತ ಸವಿಯನೊಳಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಷಡ್ವರಸಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿ ಭೋಗಾಂಗಿಯಾದೆ ಮೂರು ತತ್ವಂಗಳ ಮೇಲಿಪ್ಪ ನಿರಾಕಾರ ಲಿಂಗದ ಆರುಹಿನ ಬಲದಿಂದ ಪ್ರಣಮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸ್ಮರಿಸಿ ಮನ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಯೋಗವಾಗಿ ಯೋಗಾಂಗಿಯಾದೆ. ಚಿದ್ಭ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗಣ ಏಳು ತಾವರೆಯ ಮೇಲಿಪ್ಪ ನಿಷ್ಕಳ ಚಿದ್ವಿಂದು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನದ ಬಲದಿಂದ ಲಿಂಗಂಗಳ ಬೆಳಗು ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭವಿಸಿ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪ ದಾಗಿ, ನಾನು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಾದೆನಯ್ಯಾ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(೩) ತನುತ್ರಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತನುಮನಧನಂಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗ ಮಕ್ಕೆ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಣೆಯ ಮಾಡುವಂತಹದೇ ತ್ಯಾಗಾಂಗವು. ಆ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮುಖದಿಂದುಳುಮೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಶುದ್ಧ ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದತ್ರಯಂಗಳ ಪಡೆದನುಭವಿಸಿ ಹೋಗುವಂತಹದೇ ಭೋಗಾಂಗವು. ತನುವೇ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ, ಮನವೇ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ, ಧನವೇ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಏಕರಸವ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹದೇ ಯೋಗಾಂಗವು ಎನಿಸಿಕೊಂಬ ಈ ಮೂರು

ಅಂಗಸ್ಥಲವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ, ಸ್ವಾಯತಮಾಗಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ ತನು
ವಿನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗಾಂಗವು, ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿನಲ್ಲಿ ಭೋಗಾಂಗವು, ಕಾರಣ ತನು
ವಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಂಗವು ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಅಂಗಸ್ಥಲಂಗಳು.

(೪) ವಾಗ್ಬ್ರಹ್ಮಗಳೆಲ್ಲರು ಪಡುವ ಪಾಟೆ ನೋಡಿ ನಮ್ಮ ಭಕ್ತರು
ತ್ಯಾಗಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯ ಪದಾರ್ಥರೂಪವ ಈಕ್ಷಣ
ಜ್ಞಾನ ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ ದೇಹ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಚರ ಶೇಷದಲ್ಲಿ
ಇಷ್ಟಲಿಂಗಪೂಜಕರಾಗಿ ಅನಿಷ್ಟವ ಪರಿಹರಿಸಿದರು. ಭೋಗಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಕ್ಕೆ ದೇಹ ಪದಾರ್ಥರೂಪವ ರೂಪುರುಚಿ ತೃಪ್ತಿ
ಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಲಿಂಗಶೇಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ
ಸೃಷ್ಟಿಕರಾಗಿ ವಾಯು ಗುಣವಿಕಾರವ ಕೆಡಿಸಿದರು. ಯೋಗಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಕ್ಕೆ ವಾಯು ಪದಾರ್ಥ ರೂಪವ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ
ಕಾರಣದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಗುರುಶೇಷದಲ್ಲಿ ಮನೋ
ಗುಣ ವಿಕಾರವ ಪರಿಹರಿಸಿದರು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ.

ಆರು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

(ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ,
ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ.)

(೧) ಭಕ್ತಂಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು, ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಲಿಂಗವಾವುದು ಎಂದಡೆ, ಲಿಂಗಸ್ಥಲದ ಭೇದವ ಹೇಳಿಹೆನಯ್ಯ. ಭಕ್ತಂಗೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಶಿವಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಶರಣಂಗೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿ ತ್ತಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಇಂತೀ ಪಡ್ವಿಧಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ, ಶಕ್ತಿಗಳಾವನೆಂದಡೆ, ಆಚಾರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾ ಶಕ್ತಿ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆದಿಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪರಾಶಕ್ತಿ, ಮಹಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ, ಇಂತೀ ಶಕ್ತಿಗಳು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ.

(೩) ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ:— ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯ ಮಧನದಿಂದ, 'ಶಕ್ತಿಶ್ಚಿದ್ವಿ ವಿಧಾಪ್ರೋಕ್ತಾ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಲೋಕದಾತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಅಸಿ, ಮಸಿ, ಕೃಷಿ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಯಾಚನೆ, ಗೋಪಾಲತ್ವವೆಂಬ ಪಟುಕೃಷಿಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ್ತ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು, ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಶಿವಶರಣರುಗಳಿಗೆ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಲಿಂಗಪೂಜೆ, ಜಂಗಮದಾಸೋಹ, ಮುಂತಾದ ಸತ್ಕೃತ್ಯವನ್ನಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿ ಹಳು. ವಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೈದು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಇದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ ಆ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವಾದ ವಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೇಂ ದ್ರಿಯಂಗಳೊಳಗೆ 'ಶಿವಾ' ಎಂಬುದೇ ನಾಕೃ, ಶಿವಾಚಾರ ದೃಢಪಡಿಸುವದೇ

ಪಾಣಿ, ಗುರುಮಾರ್ಗಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವದೇ ಪಾದ. ಅಭೋಗತಿ ಗಳೆವ ಮಲತ್ರಯಂಗಳ ಬಿಡುವುದೇ ಪಾಯು, ಶಿವಾನುಭಾವಿಗಳ ಸತ್ಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಆನಂದಿಸುವದೇ ಗುಹ್ಯವಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೋದ್ರಿಯಂಗಳೈದು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ.

ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ:— ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಮಥನದಿಂದ 'ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ದ್ವಿವಿಧಾ ಸ್ತೋಕ್ತಾ' ಎಂದು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಲೋಕದಾತ್ಮರುಗಳಿಗೆ, ಗುರು ನರ, ಲಿಂಗವು ಸಿಲೆ, ಜಂಗಮವು ಮನುಜ, ಪಾದೋದಕ ನೀರು, ಪ್ರಸಾದ ಎಂಜಲು ಎಂಬ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೇ ಪ್ರೇರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ್ತ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಂಗಳ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಶಿವರೂಪಗಳಿಗೆ ಸೀಕಲ ಬ್ರಹ್ಮದ ಸದ್ರೂಪವೇ ಗುರು, ಚಿದ್ರೂಪವೇ ಲಿಂಗ, ಆನಂದವೇ ಜಂಗಮ, ಸತ್ಯತ್ವವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಪರಿಪೂರ್ಣತ್ವವೇ ಪಾದೋದಕವೆಂದರಿವ ಸುಜ್ಞಾನ ವನ್ನೇ ಪ್ರೇರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಮತ್ತಂತುಮಲ್ಲದೆ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೈದು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವೆಂದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೊಳಗೆ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಕಥೆ ಶಿವಸುರಾಣ ಆಧ್ಯರ ವಚನವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮಾಯಾಕುಶಾಸ್ತ್ರ ಕುಭಾಷೆಗಳಂ ಕೇಳದಿಹುದು. ತ್ವಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಧಾರಣವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮಾಯಾ ಚೋಹಂಗಳಂ ಧರಿಸದಿರುವುದು. ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮಾಯಾ ಕುರೂಪಂಗಳಂ ನೋಡದಿಹುದು. ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಸುಖಪ್ರಸನ್ನವಸ್ತು ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದಲ್ಲದೆ, ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮಾಯೋಚ್ಛಿಷ್ಟಂಗಳಂ ಭುಂಜಿಸದಿಹುದು. ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಗಂಧವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವಸ್ತು ಮಾಯಾ ದುರ್ಮಾಸನಯ ಘ್ರಾಣಿಸದಿಹುದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೈದು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ.

ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ:— ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಮಥನದಿಂದ, 'ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ದ್ವಿವಿಧಾ ಸ್ತೋಕ್ತಾ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಎಂಬಾಕೆ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಲೋಕದಾತ್ಮರುಗಳಿಗೆ

ಹುಸಿ, ಕಳವು, ಪರದಾರ, ಪರಹಿಂಸೆ, ಅತಿಕಾಂಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಪಂಚಮಹಾ ಪಾತಕಗಳ ಮೇಲಣಿಚ್ಛೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ್ತ ಗುರು ಕಾರಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಶಿವಶರಣರುಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರದ ಮೇಲಣಿಚ್ಛೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಮತ್ತಂತುಮಲ್ಲವೆ ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳೈದು ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪು ಎಂದಿದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ ಆ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಬ್ದ ವಿಷಯಂಗಳೊಳಗೆ ಶಬ್ದ ಗುರು, ಸ್ಪರ್ಶನ ಲಿಂಗ, ರೂಪು ಶಿವಲಾಂಛನ, ರಸ ಶಿವಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆ, ಶಿವ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಗಂಧವಾಗಿ, ಶಬ್ದಾದಿ ವಿಷಯಂಗಳೈದು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ.

ಆದಿಶಕ್ತಿ:— ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಮಥನದಿಂದ 'ಶಕ್ತಿಶ್ಚದ್ವಿವಿಧಾಪ್ರೋಕ್ತಾ' ಎಂದು ಆದಿಶಕ್ತಿ ಎಂಬಾಕೆಯು ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಲೋಕದಾತ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಜಾತಿ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಕುಲ ಗೋತ್ರ ಸೂತ್ರ ನಾಮಾಚಾರಗಳನ್ನೇ ಆದಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ್ತ ಗುರುಕಾರಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಶಿವಶರಣರುಗಳಿಗೆ, ಭಕ್ತಿ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧವನ್ನೇ ಆದಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಕುಲವೇ ಶಿವಕುಲವಾಗಿಯೂ, ಗೋತ್ರವೇ ನಂದೀಶ್ವರನ ಗೋತ್ರವಾಗಿಯೂ, ಸಕಲ ಸ್ಥಳ ಶರಣ ಜನಂಗಳೇ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಬಂಧು ಬಳಗಂಗಳಾಗಿಯೂ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಆಚರಣೆಯನ್ನೇ ಆದಿಯ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಮತ್ತಂತುಮಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯುಗಳೈದು ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ಇದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ, ಆ ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಾದಿ ವಾಯುಗಳೊಳಗೆ ಪ್ರಾಣವಾಯುವೇ ಸತ್ತು, ಅಪಾನ ವಾಯುವೇ ಚಿತ್ತು, ವ್ಯಾನ ವಾಯುವೇ ಆನಂದ, ಉದಾನ ವಾಯುವೇ ನಿತ್ಯ, ಸಮಾನ ವಾಯುವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ, ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಪ್ರಾಣ ವಾಯುಗಳೇ ಪಂಚಲಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಆದಿಶಕ್ತಿಯು.

ಪರಾಶಕ್ತಿ:— ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಮಥನದಿಂದ 'ಶಕ್ತಿಶ್ಚದ್ವಿವಿಧಾಪ್ರೋಕ್ತಾ' ಎಂದು ಪರಾಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ,

ಲೋಕದ ಆತ್ಮರುಗಳಿಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಸಂಚನನೇ ಪರವಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ್ತ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯನ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ, ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಶಿವಶರಣರುಗಳಿಗೆ, ಶರಣನೇ ಪತಿಯಾಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯಾಗಿ, ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾಗಿ, ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಆಚರಣೆಯೇ ಪರವಶಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಮತ್ತಂತು ಮಲ್ಲದೆ, ಮನಸಾದಿ ಕರಣಂಗಳೈದು ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಿಸಿಂದ ಇದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ, ಆ ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮನಸಾದಿ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಶಿವಧ್ಯಾನ, ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಚನ, ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಶಿವದಾಸೋಹ, ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿರಹಂಕಾರ, ಅಜ್ಞಾನವಳಿದು ಸುಜ್ಞಾನವಾಗಿ, ಮನಸಾದಿ ಕರಣಂಗಳೈದು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಪರಾಶಕ್ತಿ.

ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿ:— ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯ ಮಧನದಿಂದ ‘ಶಕ್ತಿಶ್ಚದ್ವಿವಿಧಾ ಸ್ತ್ರೀಕ್ತಾ’ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಹುದಾದ ಕಾರಣ, ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿ ಎರಡು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತಿಹಳು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಲೋಕಾತ್ಮರುಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹ ಮುಂದು ಉಲಿವ ಮೂಲಾಹಂಕಾರವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಇತ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯನುಂ ಪಡೆದು ಲಿಂಗಾಂಗಸಂಬಂಧಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವಂತಹ ಶಿವಶರಣರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ನಿಜವನರಿವಂತಹ ಮೂಲಜ್ಞಾನವನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಹಳು. ಮತ್ತಂತುಮಲ್ಲದೆ ಮೇಲಣ ಭಾವಾದಿ ಕರಣಂಗಳೈದು ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪಿಸಿಂದ ಇದ್ದಿತಾದ ಕಾರಣ, ಆ ಚಿಚ್ಚಕ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಾದಿ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ಭಾವವೇ ಭಕ್ತಿ, ಚಿತ್ತವೇ ಹಸ್ತ, ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ಹೃದಯವೇ ಮುಖ, ಪರಿಣಾಮವೇ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ, ಮೇಲಣ ಭಾವಾದಿ ಕರಣಂಗಳೈದು ನಿವೃತ್ತಿಯಾದುದೇ ಚಿತ್ ಶಕ್ತಿಯು.

(೪) ಇಂತೀ ಪದ್ಧಿಧ ಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಆವುದೆಂದೊಡೆ ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠಾಭಕ್ತಿ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತವಧಾನಭಕ್ತಿ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆನಂದಭಕ್ತಿ, ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಮರಸಭಕ್ತಿ, ಇಂತೀ ಭಕ್ತಿಗಳು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ.

(೫) ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಮುಖಂಗಳಾವಾವೆಂದೋ ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಾಸಿಕ ಮುಖ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಿಹ್ವೆ ಮುಖ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೇತ್ರವೇ ಮುಖ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತ್ವಜ್ಜುಖ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೋತ್ರ ಮುಖ, ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಹೃದಯಮುಖ, ಇಂತೀ ಮುಖಂಗಳು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯಾ.

(೬) ಆಚಾರಲಿಂಗವ ಅಂಗಯ್ಯೊಳವಡಿಸಿ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ತ್ರಿಪುಂಧ್ರಮಂ ಧರಿಸಿ, ಪುಷ್ಪಜಾತಿಗಳಿಂದರ್ಪಿಸಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವನ್ನಾ ಕ್ಕರ, ಪೂಜೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಪಂಚಸ್ಪರ್ಶನಂಗಳ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆಚಾರದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಕಾಶಮಂ ನೋಡುವ ನೇತ್ರಂಗಳು ಆ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ, ಪಂಚ ವರ್ಣಂಗಳ ಮರೆಯಲೊಡನ ಆ ನೇತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗದ ಸದ್ವಾಸನೆಯಂ ವಾಸಿಸುವ ಘ್ರಾಣ ಆ ವಾಸನೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಂಚ ಗಂಧಂಗಳಂ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆ ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗಮಂ ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವನೆತ್ತಿ ಕೊಂಡಾಡುವ ಜಿಹ್ವೆ ಆ ಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಂಚ ರಸಂಗಳ ಮರೆಯಲೊಡನೆ ಆ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗಮಂ ಮನ ಒಲಿದು ಹಾಡುವ ನಾದಮಂ ಕೇಳಿದ ಶ್ರೋತ್ರ, ಆ ನಾದಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಂಚ ನಾದಂಗಳ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗಮಂ ನೆನೆವ ಮನ, ಆ ನೆನಪಿಂಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಪಂಚ ಪರಿಣಾಮಂಗಳ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಷಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಆ ಲಿಂಗವ ನಪ್ಪಿ ಅಗಲದ ಕಾರಣ ಆ ಲಿಂಗ ಒಲಿದು ಷಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶರಣ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಬ್ಬೆರಗಾಗಿ ಧ್ಯಾನಯೋಗಮಂ ಕೈಕೊಂಡು ಷಡುವರ್ಮಮಂ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆ ಲಿಂಗ ಒಲಿದು, ವೇಧಿಸಿ, ಚ್ಚ್ಚಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಂಗಳಂ ಶರಣ ಮಂತ್ರ ಮಾಲೆಯಿಂ ಹೃದಯದೊಳಗಿಂಬಿಟ್ಟು, ಮನವರಲ್ಪು, ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ಧಾರಣಯೋಗದೊಳೆದ್ದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮರೆಯಲೊಡನೆ, ಆ ಲಿಂಗವು ಒಲಿದು ಮನವ ವೇಧಿಸಿ, ಭಾವವಡ

ಗಿರಿಯ ಶ್ರೀಗಿರ ಲಿಂಗವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಭಾವಲಿಂಗಗಳ ಕಿರಣ ಒಡವೆರೆಯಲೊಡನೆ, ಕರ್ಪುರ ಹೋಗಿ, ಉರಿಯ ಪಿಡಿದಂತೊಡನೆ ಆ ಶರಣಿಗೆ ಆ ಲಿಂಗವು ಒಲಿದು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ತನೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಇದನರಿದು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಾಚರಿಸಿ, ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಯೋಗವಾಗದೆ ಕೆರಹಿನಟ್ಟಿಗೆ ನಾಯಿ ತಲೆದೂಗುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಅರುಹಿಗೆ ತಾನೇ ತಲೆದೂಗಿ, ಅಹಂಬ್ರಹ್ಮವೆಂದಾಚರಿಸುವ ಹೊಲೆಯರೆನಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ ಘನಲಿಂಗಿಯ ಮೋಹದ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

(೭) ಇಂತೀ ಪದ್ಧಿಧ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಆನಂದೊಡೆ, ಆಚಾರಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಗಂಧ ತೃಪ್ತಿ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರಸ ತೃಪ್ತಿ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ರೂಪ ತೃಪ್ತಿ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪ ತೃಪ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಬ್ದ ತೃಪ್ತಿ, ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ತೃಪ್ತಿ. ಇಂತೀ ಪದ್ಧಿಧ ತೃಪ್ತಿಗಳು. ಸಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ.

(೮) ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ ಸ್ವರೂಪಮಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅಕಾರವೇನಾದ, ಉಕಾರವೇ ಬಿಂದು, ಮಕಾರವೇ ಕಳೆ, ಬಿಂದುವೇ ಶರೀರವಾಗಿ, ನಾದವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಕಳೆಯೇ ಮನವಾಗಿ, ಬಿಂದುಮಯವಾದ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರೂಪ, ನಾದಮಯವಾದ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಮ, ಕಳಾಮಯವಾದ ಮನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆ, ಇಂತು ನಾನು ರೂಪ ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತವಾದ ಪುರುಷನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ, ಮನದಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತು. ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಯಿತ್ತು. ಆಚಾರದಿಂದ ಪೂತನಾದ ಶರೀರವೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಗುರುಮಂತ್ರದಿಂದ ಪೂತನಾದ ಪ್ರಾಣವೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಶಿವಧ್ಯಾನದಿಂದ ಪೂತನಾದ ಮನವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಆ ಬಿಂದುವೇ ಆದಿಶಕ್ತಿಮಯವಾಯಿತ್ತು. ನಾದದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಆ ನಾದವೇ ಪರಾಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ, ಆ ಕಳೆಯೇ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಶರೀರಮೇ ಜಂಗಮದಿಂದ ಪವಿತ್ರ

ಮಾಗಿ, ಪ್ರಾಣವು ಗುರುವಿನಿಂದ ಸವಿತೃಮಾಗಿ, ಮನವು ಲಿಂಗದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧಮಾಗಿದರ್ ಶಿವಶರಣನು ಇದ್ದುದೇ ಕೈಲಾಸ, ಅನುಭವಿಸಿದುದೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಭೋಗ, ಏಕೈಕ ಲಿಂಗೈಕೈಕಾಣಾ ಮಹಾಘನ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಿಕಾರ್ಯ ಗುರುಪ್ರಭುವೇ.

(೯) ಎನ್ನು ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಆಚಾರಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಬುದ್ಧಿಗೆ ಗುರು ಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಮನಕ್ಕೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಭಾವಕ್ಕೆ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಸ್ಥೂಲತನುವಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮತನುವಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದ. ಎನ್ನು ಕಾರಣತನುವಿಗೆ ಭಾವಲಿಂಗವಾದ. ಇಂತೆಂದರಿದೇನಾಗಿ, ಗೌರೇಶ್ವರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಯಾದೆನು.

(೧೦) ಶಿವಭಾವದಿಂದ ಆತ್ಮ ಹುಟ್ಟಿ, ಶಿವ ತಾನೆಂಬ ಉಭಯವ ನಲಂಕರಿಸಿದನಾಗಿ, ಆತ್ಮಗೆ ಭಾವನೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮ ಬಂದು ಆಕಾಶವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮ ಬಂದು ವಾಯುವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮ ಬಂದು ಅಪ್ಪುವ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮ ಬಂದು ಪೃಥ್ವಿಯ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತೆಂಬ ಹೆಸರಾಯಿತ್ತು. ಚಿತ್ತ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಪ್ಪುದು. ಬುದ್ಧಿ ಗುರುಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಪ್ಪುದು. ಅಹಂ ಕಾರ ಶಿವಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಪ್ಪುದು. ಮನಸ್ಸು ಜಂಗಮಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿತ್ತು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕು.

(೧೧) ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಂಗಳಾವವೆಂದೊಡೆ, ಎಳಿಸುವದು ಆಚಾರಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ಎಳಿಸಿ ನೋಹಿಸುವದು ಗುರು ಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ನೋಹಿಸಿ ಕೂಡುವದು ಶಿವಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ಕೂಡಿ ಸುಖಂಬಡೆವುದು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ಸುಖಂಬಡೆದು ಪರಿಣಾಮತೆಯನ್ನೈದುವುದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ಪರಿಣಾಮವನ್ನೈದಿ ನಿಶ್ಚಯಂಬಡೆವುದು ಮಹಾಲಿಂಗ ವಿಷಯ, ಇಂತೀ ವಿಷಯಂಗಳು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕು.

(೧೨) ಷಡುಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಕಳೆಗಳಾವಾವೆಂದೊಡೆ, ಆಚಾರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆ, ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲೆ, ಶಿವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾಕಲೆ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕಲೆ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತ್ಯ ತೀತಕಲೆ, ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶಾಂತ್ಯತೀತೋತ್ತರಕಲೆ, ಇಂತೀ ಕಲೆ ಗಳು. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗರಬೇಕು.

(೧೩) ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಆಚಾರ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಮಣಿಪೂರ ಕದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಅನಾಹತದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ವಿಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಆಚ್ಛೇ ಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದನಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ. ಇಂತು ಷಡಾಧಾರದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಭಕ್ತನಾದನಯ್ಯ ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

(೧೪) ಚರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವದೇ ಆಚಾರವಾದ ಕಾರಣ ಈಡಾ ಪಿಂಗಳ ನಾಡಿಯಿಂ ರೇಚಕ ಪೂರಕಂಗಳು ಚರಿಸಿ ವರ್ತಿಸುವ ದೆಸೆಯಿಂ ನಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಆಚಾರಲಿಂಗವಾಗ ಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಮಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯೇ ಗುರುವಾದ ಕಾರಣ ಷಡಕ್ಷರಿಯೇ ಷಟ್ ರುಚಿಯಾಗಿ ತೋರಿಹುದಾಗಿ ಅಂತಸ್ತು ಷಟ್ ರುಚಿಯೇ ಜಿಹ್ವೆಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸಲುವ ದೆಸೆಯಿಂ ಜಿಹ್ವೆಗೆ ಗುರುಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಶಿವ ನಾದ ಕಾರಣ ಆ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾಶವೇ ನೇತ್ರಂಗಳೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಕಾಣಿಸಿ ತೋರ್ಪ ದೆಸೆಯಿಂ ನೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶಿವಲಿಂಗ ವಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಚರವೇ ಜಂಗಮವಾದ ಕಾರಣ ತ್ವಕ್ಯ ಸರ್ವಾಂ ಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಶನವನರಿವುತ್ತಿಹ ದೆಸೆಯಿಂ ತ್ವಕ್ಯೆಗೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ನಾದ ಸುನಾದ ಮಹಾನಾದವೇ ಪ್ರಸಾದವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದವಸ್ತು ಶಬ್ದ ಶ್ರೋತ್ರಮುಖಕ್ಕೆ ಸಲುವ

ದೇವಿಯಿಂ ಶ್ರೋತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಿಗೆ ವಂಚಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಆತ್ಮನು ನಿರವಯ ನಿರ್ಗುಣ ನಿರವಸ್ತು ನಿರ್ಭಿನ್ನ ನಿರುಪಮವಾದ ದೇವಿಯಿಂ ಗೋಪ್ಯವಾದ ಆತ್ಮಂಗೆ ಘನಕ್ಕೆ ಘನತೆಯನುಳ್ಳ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗ ಬೇಕಾಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲಂಗಳಿಂದ ದೇವಿಯಿಂ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರನೋರ್ವ ಷಡ್ಲಿಂಗವಾಗಬೇಕಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ.

ಪಡ್ಲಿಂಗಸಾಧನೆ.

ವಿವರಣೆ—ಹಿಂದೆ ಆರು ಲಿಂಗಗಳ ಸ್ವರೂಪವು ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಒಳಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಸಾಧಕನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವನ್ನು ಮೋಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಹೀಗೆ ಮೋಹಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಭಾವಪೂರಿತನಾಗುವನು. ಇದು ಎರಡನೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗವು ಅವನ ಅಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವದು. ಇದು ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಚಕ ಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಅಮೇಲೆ ಅವನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿ ತನ್ನ ಕೈಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಎಡರುಗಳು ಬಂದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವನು. ಇದು ಇದರ ಮುಂದಿನದಾದ ವೀರ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಆಗ ಅವನು ಆ ಲಿಂಗದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅದರ ಸುಪರಿಣಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸಹತ್ತುವನು. ಇದು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವನು ಆ ಲಿಂಗವೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನು ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಹೀಗೆ ಆಯಾ ಲಿಂಗಗಳನ್ನು ಭಕ್ತನು ಒಳಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಲಿಂಗಗಳು ಆರು ಇದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲಿಂಗವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಆರು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಾರನಾಗಿ ಹೋಗುವನು. ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರನು ಹೇಳಿದ ಈ ತರಗತಿಗಳು ಪುಲಿಗೆರೆಯ ಆವಯ್ಯನು ಹೇಳಿದ ತರಗತಿಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ವಶಃ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆವಯ್ಯನು ಹೇಳಿದ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅವನು ವಿವರಿಸುವ ಮೊದಲಿನ ಮೋಹ ಮತ್ತು ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲಗಳು ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅದರ ಮುಂದಿನ ವೀರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣೀ ಸ್ಥಲಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಡೆಯ ಪ್ರಸಾದಿ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಈ ಎರಡು ಸ್ಥಲಗಳು ಕಾರಣ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಚೆನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರನು ಕೇವಲ ಕ್ರಿಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಅರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಆದಯ್ಯನು ಷಟ್ಪಲಕ್ಕೆ ಅನು ಸರಿಸಿ ತನ್ನ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವನು.

ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮೋಹಿಸಿ (ಮೋಹಿ) ಆಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವನಾಗಿ (ಭಕ್ತ), ಆ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ದೃಢಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ (ವೀರ) ಈ ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ (ಪ್ರಾಣಿ) ಆಮೇಲೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ (ಪ್ರಸಾದಿ) ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಆನಂದ ಬಡುವನು. (ತೃಪ್ತಿ). ಈ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಷಡ್ಲಿಂಗಗಳ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವ ವೆಂದು ತನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಆದಯ್ಯನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಈ ಭಾಗಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಅವುಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಒಂದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಉಭಯ ವಚನಕಾರರು ಲಿಂಗಸಾಧನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಷಯ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನಾರೂಪವಾಗಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೧ನೆಯ ವಿಧ.

(ಮೋಹಿ, ಭಕ್ತ, ಪೂಜಕ, ವೀರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಿ)

(೧) ಆಚಾರಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದರೆ, ಸಖಿ ಸಹೋದರ ಮೋಹವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದರೆ, ಪೂರ್ವಾಚಾರವ ನಡೆಯಲಾಗದು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದರೆ, ಅನ್ಯಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ವೀರನಾದರೆ, ಒಡಿದ ವ್ರತ ನೇಮವ ಬಿಡಲಾಗದು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದರೆ, ಆರುಚಿಯಾಗಿರಲಾಗದು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದರೆ ಭಕ್ತ ನಿಂದೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯಲ್ಲಿ ಈ ಅರುಸಹಿತ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿ.

ಗುರುಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡಿ, ಮಾತಾಸಿತರ ಮೋಹವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡಿ, ಪೂರ್ವ ಬಂಧು ಪ್ರೇಮವ ಮಾಡ

ಲಾಗದು. ಗುರುಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದಡೆ, ಅನ್ಯ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಗುರುಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡೆ, ಗುರುಮಾರ್ಗಚಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಗುರುವಾಚ್ಛೆಯ ವೀರಲಾಗದು. ಗುರುಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ ಮಾನವರ ಸೇವೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ಅರುಸಹಿತ ಗುರುಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ಶಿವಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ಅನ್ಯ ಮೋಹವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ, ಅನ್ಯ ಧೈವವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದಡೆ ಅನ್ಯ ಧೈವದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಶಿವಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡೆ, ಪುಣ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕುರಿತು ಹೋಗಲಾಗದು. ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಅಂಗ ಭೋಗವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ, ಸತಿ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ, ಈ ಅರುಸಹಿತ ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ತನ್ನ ಕುಲಗೋತ್ರ ಮೋಹವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದಡೆ, ಪೂರ್ವ ಕುಲವ ಬಿರಿಸಲಾಗದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದಡೆ, ಮಾನವರನುಪಧಾವಿಸಲಾಗದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡೆ, ಅರ್ಥವ ಕಟ್ಟಲಾಗದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಬೇಡಿದಡೆ ಇಲ್ಲಿನ್ನಲಾಗದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ, ಲಾಂಛನವ ನಿಂದೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ, ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ಅರುಸಹಿತ ಜಂಗಮಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ಅಂಗರುಚಿಗೆ ಇಚ್ಛಿಸಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ, ಪೂರ್ವಾಹಾರವ ಕೊಳ್ಳಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದಡೆ, ಅಪ್ರಸಾದಿಗಳಿಗೆ ಉಣಲಿಕ್ಕಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೀರನಾದಡೆ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಕಯ್ಯನಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಜೀವಹಿಂಸೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ ಆತ್ಮನಿಗ್ರಹವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ಅರುಸಹಿತ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ಮಹಾಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ಲೋಕದ ಮೋಹವ ಮರೆಯಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದಡೆ, ಪೂರ್ವ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಪೂಜಕನಾದಡೆ, ಆಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕೂಡೆ ಸಂಗವ, ಭಾಷಣೆಯ ಮಾಡಲಾಗದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡೆ, ಪ್ರಳಯಾದಿಗಳಿಗಂಜಲಾಗದು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಸಮತೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ, ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ನೆನಪು ಹಿಂಗಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ಆರುಸಹಿತ ಮಹಾಲಿಂಗಭಕ್ತಿ.

ಇಂತೀ ಆರುಸಹಿತ ಆಚಾರ, ಆಚಾರಸಹಿತ ಗುರು, ಗುರುಸಹಿತಲಿಂಗ, ಲಿಂಗಸಹಿತ ಜಂಗಮ, ಜಂಗಮಸಹಿತ ಪ್ರಸಾದ, ಪ್ರಸಾದಸಹಿತ ಮಹಾಲಿಂಗ, ಇಂತೀ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಿಂಗಕು ತಾನಾಗಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

೨ನೆಯ ವಿಧ.

(ಮೋಹೀ, ಭಕ್ತ, ವೀರ, ಪ್ರಾಣೀ ಪ್ರಸಾದೀ, ತೃಪ್ತಿ)

ಇನ್ನು ಆಚಾರಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ಸತಿ-ಸುತ ಬಾಂಧವರಲ್ಲಿ ಮೋಹವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ, ಸ್ವಕಾಯಕದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗವೀರ ತಾನಾದಡೆ, ಪೂರ್ವವನಳಿದು. ಪುನರ್ಜಾತನಾಗಿರಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ, ಭವಿಗಳಿಗೆ ತಲೆವಾಗದಿರಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಜಿಸ್ತಾಲಂಪಟವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಆಚಾರಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡೆ, ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯನಾಗಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡೆ, ತನುಗುಣನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡೆ, ತನ್ನ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸವೆಯಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡೆ, ಭವರೋಗಂಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡೆ, ಪ್ರಕೃತಿಗುಣ ರಹಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡೆ, ಗುರು ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಸ್ವೀಕರಿಸದಿರಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡೆ, ಅರಸುವ ಅರಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಶಿವಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡಿ, ಮನಗುಣನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡಿ, ಲಿಂಗದ ಏಕೋ ಗ್ರಾಹಕತ್ವ ಅಳವಡ್ತಿರಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗವೀರನಾದಡಿ, ಕಾಲಕಾಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಅಳುಕದಿರಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡಿ, ಜನನ ಮರಣಗಳಿಗೋಳಗಾಗದಿರಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡಿ, ಶಿವಪ್ರಸಾದವಲ್ಲದೆ ಸ್ವಿಕರಿಸದಿರಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡಿ, ದ್ವೈತಾ ದ್ವೈತವನಳಿದಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡಿ, ಪ್ರಾಣಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗಭಕ್ತನಾದಡಿ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಧನಮನ ಸನೆಯಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗವೀರನಾದಡಿ, ಭಯಭಂಗವಿಲ್ಲಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡಿ, ತಥ್ಯ ಮಿಥ್ಯ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡಿ, ಭೋಗಭೂಷಣಗಳಾಸೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡಿ, ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮೋಹಿಯಾದಡಿ, ಶಬ್ದ ಜಾಲಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯೊಡ್ಡದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದಡಿ, ದಾಸೋಹವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡಿ, ಚಿರ ಹಮ್ಮಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳು ಅಭಿನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡಿ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡಿ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಚ್ಚಿ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಮೋಹಿತನಾದಡಿ, ಅಣಿಮಾವಿ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರಯೋಗಗಳ ಬಯಸದಿರಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಕ್ತನಾದಡಿ, ಅಷ್ಟಮಹಾಪದ್ಧಿಗಳ ಬಯಸದಿರಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ವೀರನಾದಡಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಸದವಿಯ ಹಾರದಿರಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯಾದಡಿ, ಇಹಪರಂಗಳಾರೆ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡಿ, ಅರಿವು ಮರಹಳದ ಚಲ್ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗ ತೃಪ್ತನಾದಡಿ, ಭಾಸ, ಸದ್ಭಾವ, ದುರ್ಭಾವವಳೆದು, ಭಾವೈಕ್ಯವಾಗಿ ತಾನಿದಿರೆಂಬ ಭಿನ್ನ ಭಾವನ ತೋರದಿರಬೇಕು. ಇಂತು ಸಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯ.

ಆರು ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

(ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ, ಐಕ್ಯ)

(೧) ಭಕ್ತಂಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು, ಶರಣಂಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು ಐಕ್ಯಂಗೆ ಹಸ್ತವಾವುದು, ಎಂದರೆ ಈ ಹಸ್ತಂಗಳ ಭೇದವ ಹೇಳಿಹೆನಯ್ಯ. ಭಕ್ತಂಗೆ ಸುಚಿತ್ತವೇ ಹಸ್ತ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಸುಬುದ್ಧಿಯೇ ಹಸ್ತ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಿರಹಂಕಾರವೇ ಹಸ್ತ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಸುಮನವೇ ಹಸ್ತ, ಶರಣಂಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವೇ ಹಸ್ತ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಸದ್ಭಾವವೇ ಹಸ್ತ, ಇಂತೀ ಹಸ್ತಂಗಳ ಭೇದವ ತಿಳಿವುದಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಕುಚಿತ್ತವಳಿದು ಸುಚಿತ್ತ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಆಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆನು. ಕುಬುದ್ಧಿಯನಳಿದು ಸುಬುದ್ಧಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆನು. ಅಹಂಕಾರವಳಿದು ನಿರಹಂಕಾರ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂಬೆನು. ಅಜ್ಞಾನ ವಳಿದು ಸುಜ್ಞಾನ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ, ಶರಣನೆಂಬೆನು. ದುರ್ಭಾವವಳಿದು ಸದ್ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ, ಐಕ್ಯ ನೆಂಬೆನು. ಇಂತೀ ಪದ್ಧಿಧ ಬ್ರಹ್ಮವನೊಡಗೂಡುವ ಮಹಾಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಅಖಂಡೇಶ್ವರ.

(೩) ಸುಚಿತ್ತ:- ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲಣ ವ್ಯಾಪೋಹದೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಚರಿಸುವದೇ ಕುಚಿತ್ತ. ಆ ಹೊನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಣ್ಣೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳಳಿದು, ಲಿಂಗಕರಣಂಗಳಾಗಿ, ಸತಿ ಸುತಾದಿಗಳ ಮೇಲಣ ವ್ಯಾಪೋಹವಳಿದು ನಿರೋಹಿಯಾಗಿರುವವೇ ಸುಚಿತ.

ಸುಬುದ್ಧಿ:— ಪರಧನ, ಪರದೈವ, ಪರಸತಿ, ಪರನಿಂದೆ, ಪರಹಿಂಸೆ ಎಂಬ ಸಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಂಗಳೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಚರಿಸುವುದೇ ಕುಬುದ್ಧಿ. ಅಂತಸ್ತು ಕುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಕರಕಮಲವು ಕೆಟ್ಟು, ಅಷ್ಟವರಣವ ಅಂಗವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಚಾಚಾರವೇ ಪ್ರಾಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏಕ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾ ಪರನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಸುಬುದ್ಧಿ.

ನಿರಹಂಕಾರ:— ತನುತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೂಪು, ರುಚಿ, ತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಏಕೀನವಾಗಿ ಜೀವ ಭಾವದಿಂದ ಭುಂಜಿಸಿದೇಹೋಹಂ, ಎಂದೂಲಿವುದೇ ಅಹಂಕಾರ. ಅಂತಸ್ತು ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಕರಕಮಲವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಆ ತನುತ್ರಯ ಸಂಬಂಧವಾದ ರೂಪು, ರುಚಿ, ತೃಪ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಲಿಂಗ ಮುಖದಿಂದ ಉಳುಮೆಯಾಗಿ ಬಂದ ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವನನುಭವಿಸಿ ನಿರಹಂಕಾರ ಭಾವಿಯಾಗಿರುವುದೇ ನಿರಹಂಕಾರ.

ಸುಮನ:— ಹೃದಯ ಕಮಲದ ಅಷ್ಟದಳಾಗ್ರಗತಿಯೊಡನೆ ಕೂಡಿ, ಪಡಾರ್ಥಾರ ಚಕ್ರ ಸಂಬಂಧವಾದ ೫೦ ದಳಂಗಳಲ್ಲಿ ದಳಪ್ರಕೃತಿ ಪಿಡಿದು ದೇಹಾರೋಹಂಗಳಿಂದ ಚರಿಸುತ್ತ, ಸಂಚಲ ವ್ಯವಹಾರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಕುಮನ. ಅಂತಸ್ತು ಕುಮನವೆಂಬ ಕರಕಮಲವು ಅಳಿದು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಸುಮನವು ಉರ್ಧ್ವ ಮುಖವಾಗಿರುವ ಧರ್ಮ, ಜ್ಞಾನ, ವೈರಾಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯವೆಂಬ ಚತುರ್ಧರ ಕಮಲ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು, ಅಚಲಾನಂದ ಪೂಜೆಯ ಕೈಕೊಂಡೊಪ್ಪುವ ಪರಮಾತ್ಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥಿರ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಸುಮನ.

ಸುಜ್ಞಾನ:— ದೇಹವೇ ಸತಿಯಾಗಿ, ಆತ್ಮನೇ ಪತಿಯಾಗಿ, ಸಕಲ ಕರಣಗಳೇ ತನ್ನಯ ತೊತ್ತಾದಿಗಳಾಗಿ ಘಟ ಸಂಸಾರಿಗಳಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಅಜ್ಞಾನವು. ಅಂತಸ್ತು ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕರಕಮಲವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ, ಶರಣನೇ ಸತಿಯಾಗಿ, ಲಿಂಗವೇ ಪತಿಯಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾಗಿ, ವಿಷಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದೇ ಸುಜ್ಞಾನವು.

ಸದ್ಭಾವೆ— ಪದ್ಧತಿಗಳೆಂದರೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಲಿಂಗವೆಂದರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಲಿಂಗವ ಮೂಜಿಸಿ ಫಲವೆಂದರೆ ಪಡೆದು, ಅನುಭವಿಸಿ ಭವವನ್ನೆದಿ ಹೋಗುವಂಥಾದ್ದೇ ದುರ್ಭಾವವು. ಅಂತಸ್ತು ದುರ್ಭಾವವೆಂಬ ಕರಕಮಲವು ಅದು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸದ್ಭಾವವು ಶಿವಿಕರ್ಪುರ ಸಂಯೋಗವಾದ ಹಾಗೆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ತಾ ಕೂಡಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಕೂಡಿ, ತಾನು ಲಿಂಗವೆಂಬ ಉಭಯ ಭಾವವನ್ನು ತಾನು ತಾನಾಗಿರುವದೇ ಸದ್ಭಾವವು.

(೪) ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆಯಿಂದ ಉಳ್ಳುದೆಂತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಟ್ಟರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಅಭಿಲಾಷೆ ಸಮನಿಸದೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರ. ಅನರ್ಪಿತವ ಸಮನಿಸದೆ ಬಂದುವ ಕಾಯವ ಕರಣದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಕಾಲಸ್ಥಿತಿಯನರಿದು ಎಚ್ಚರಿಗೆಗುಂದದಿಷ್ಟಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ. ತನಗೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೇರೊಂದಿರದೆ ಶರಣ. ಸವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅನುಭಾವವರು ಮೂಲ ಹೆಸರಡಗಿದ ಸುಖವದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣಂಗಳಲ್ಲದೆ ಷಟ್ಸ್ಥಲವಮೂರ್ವ.

(೫) ಭಕ್ತಿ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಕರ್ತೃಭೃತ್ಯತ್ವವನರಿಯೆ. ಮಹೇಶ್ವರ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಪ್ರತ ನೇಮ ಭಲವ ನಾನರಿಯೆ. ಪ್ರಸಾದಿ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಅರ್ಪಿತ ಅನರ್ಪಿತವೆಂಬ ಭೇದವ ನಾನರಿಯೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಅನುಭಾವದ ಗಮನವ ನಾನರಿಯೆ. ಶರಣ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿ ಎಂಬ ಭಾವವನರಿಯೆ. ಐಕ್ಯ ಏನಪ್ಪೆನಯ್ಯಾ. ಷಟ್ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಃಸ್ಥಲವಾಗದಿಹೆನು.

(೬) ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬನು, ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರು. ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಆತನೇನಲ್ಲದಿಲ್ಲ; ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಮೂವರು. ಶರಣ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ನಾಲ್ವರು, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕನ ತಮ್ಮನಲ್ಲದಿಲ್ಲ. ಇಂತೆ ಕುರುಹಿನ ಜಿಂಜನೆಯನರಿದು ಬಿಡುವದ ಬಿಟ್ಟು ತಡೆಸರ ತಡೆವುತ್ತಿ ದೇನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವರಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ನಂಕೆಯಾಗಿ.

ಅರ್ಥ:- ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥವ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಂಚ ಕಲ್ಪದಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಭಕ್ತಸ್ಥಲವುಳ್ಳವನೇ ಬಸವೇಶ್ವರನು. ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಂಗಳ ಬಿಟ್ಟು ಪಂಚಾಚಾರವನೊಡಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಕಲಿಂಗ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಾಚರಿಸುವ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವುಳ್ಳವರೇ ಜಗದೇವ ಮಲ್ಲಿಜೊಮ್ಮಣ್ಣಿಗಳು. ತ್ರಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥವ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಕ್ಕೆರ್ಪಿಸಿ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವುಳ್ಳವನೇ ಬಸವೇಶ್ವರನ ಸೋದ ರಳೆಯನಾದ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನು. ಅಂಗಪ್ರಾಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲವುಳ್ಳವರೇ ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯ, ನಿಜಗುಣದೇವರು, ಘಟ್ಟ ವಾಳಯ್ಯಗಳು. ಶರಣ ಸತಿ ಲಿಂಗಪತಿತ್ವವಿಡಿದಾಚರಿಸುವ ಶರಣಸ್ಥಲ ವುಳ್ಳವರೇ ಪ್ರಭುದೇವರು, ಅಕ್ಕಗಳು, ಗಜೇಶ ಮಸಣಯ್ಯಗಳು, ಉರಿಲಿಂಗಯ್ಯಗಳು. ಉರಿಕರ್ಮರಸಂಯೋಗದ ಹಾಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವುಳ್ಳವರೇ ಅಜಗಣ್ಣಯ್ಯಗಳು. ಈ ಕುರು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳುವ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮಿಗಳ ಆಚರಣೆಯ ತಿಳಿದು ಷಟ್ ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆಯುಳ್ಳವರ ತನ್ನಾಚಾರಕ್ಕೊಳಗು ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಷಟ್ ಸ್ಥಲದಾಚರಣೆ ಇಲ್ಲದವರ ತನ್ನಾಚಾರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತಿಹನು ಬಸ ವಣ್ಣನಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಎಂಬುದರ್ಥ.

(೭) ತ್ರಿವಿಧ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭೇದವನರಿತು ಮಾಡುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯನನುಭವಿಸದೆ ನಿಶ್ಚಯ ವಸ್ತುವ ಕಾಂಬು ವುದು ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತದಲ್ಲಿ ಬಂದು ದನರಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತದಿಂದ ಕೊಂಬುದು ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲದಿರವು. ಷಡಾಧಾರಂಗಳಿಂದ ಸುಳವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಸಲೆಯನರಿದು ಕೂಡುವ ಕೂಟ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸ್ಥಲದಿರವು. ಸುಖದುಃಖವೆಂಬ ಉಭಯವನಳಿದು ಜರಗು ನಿಜೈರಗಾದುದು ಶರಣಸ್ಥಲದಿರವು. ಸುಗಂಧ ಗಂಧವ ಅಗ್ನಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ಅಗ್ನಿಯೊಳಗೆ ಆಡಗಿ, ಗಂಧ ಧೂಮದಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿ, ಗಂಧ ಹಿಂಗೆ, ಆ ಗಂಧದಲ್ಲಿಯೇ ಆಡಗಿದಂತೆ ನಿಂದುದು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ತ್ರಿಕರಣ ರುದ್ಧಾತ್ಮಂಗಳದೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ ನೋಡಾ ಶಂಭುವಿಂದಿತ್ತ ಸ್ವಯಂಭುವಿಂದತ್ತ ಆತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

(೮) ಅಯ್ಯ, ಇದ್ದುದ ವಂಚನೆಯ ಮಾಡದೆ, ಇಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ಕಡನ ಮಾಡದೆ, ಪರರ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ತಂದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡದೆ, ತನ್ನ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿನ್ನದಿಹುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮನ ಮಗ್ನವಾಗದಿಹುದೇ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿ ಕಾಂಚನಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕರಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ತನ್ನ ತಾನರಿಯದ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಿಂದಾಚರಿಸುವ ನರಗುರಿಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸದೆ, ಪರಲೋಕದ ಪದವಿಗಿಚ್ಛಿಸದಿಹುದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಇಹಲೋಕದ ಜಡ ಸಂಸಾರಿಗಳ ಸಂಗವ ಜರಿದು, ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಮೂಲವಾದ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಗಳ ಮರೆದು, ಜನನ ಮರಣಂಗಳೆಲ್ಲದಿಹುದೇ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಅರಿಷಡ್ವಗ್ಗಂಗಳ ತೊರೆಯದ ಪಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಮರಸವರಿಯದ ಮಂಗ ಹೊಲೆ ಮಾಡಿಗರ ಸಂಗವ ತೊರೆದು ತಾನಿದಿರೆಂಬುದನರಿಯದೆ ಇಹುದೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ತಾನಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಡಿವುವೇ ಮಧ್ಯಮ ಗುರುಸ್ಥಲ. ಕೊಟ್ಟರೂ ಹಿಡಿಯದಿಹುದೇ ಪರಮ ವಿರಕ್ತಿ ಸ್ಥಲ. ಕಾಡಿ ಬೇಡುವುದೇ ಕಿರಾತಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ನವವಿಧಸ್ಥಲವ ಹರ ಗುರು ವಾಕ್ಯ ಪುರಾತರ ವಚನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಿ ಪುರಾತರ ಕವಳಿಕೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸ್ಥಲವನಂಗಂಗೊಂಡು, ಪರಿಣಾಮಿ, ನಿರುಪಾಧಿ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವನುಳಿದು ಆಚರಿಸುವುದು ನಿರ್ವಯಲ ಪದವನ್ನೈದುವದು ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮುಖರಿಗಲ್ಲದೆ ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆಲ್ಲೆಯದೋ ಸದಾಶಿವಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೇ?

(೯) ಭಕ್ತನಾದಡಿ, ತನುಮನಧನದಾಶೆಯೆದಿರಬೇಕು. ಮಹೇಶ್ವರನಾದಡಿ, ಪರಧನ ಪರಚಿಂತೆ ಪರಾಂಗನೆಯರ ಎಡೆಯಳೆ ದುಳಿದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾದಡಿ, ಸುಖರುಚಿಯವಗ್ರಹವಂ ಮರೆದು, ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವೆಯದೆ ಉಳಿದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದಡಿ ಘಟ ದಾಸೆಯ ತೊರೆದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಬೆರಿಸಿ, ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಶರಣನಾದಡಿ ಸತಿ ರತಿಯ ಸಂಗವಳಿದು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾ ಸತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಾದಡಿ, ಅಪ್ರಾಪ್ಯನದೆಯೆಡೆಗಿ ಸುಖ ದುಃಖಮಂ ತಾಳದೆ ನಿಭ್ರಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ಮಾತಿನ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕುವುದೇ

ಶಿವಾಚಾರ ? ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲವಾರಿಗೆಯೂ ಆಳವಡದು. ಸೊಡ್ಡಳ ದೇವನು ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಭಕ್ತಿಯನು ಬಸವಣ್ಣಿಗೆ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಾಡಿದನು.

(೧೦) ಭಕ್ತಂಗೆ ಕ್ರಿ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನಿಶ್ಚಯ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅರ್ಪಣ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಯೋಗ, ಶರಣಂಗೆ ನಿಬ್ಬೆರಗು, ಐಕ್ಯಂಗೆ ನಿರ್ಲೇಪ, ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲವನವಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಂದ ವಿರಕ್ತನ ಏಕಸ್ಥಲದಾಟ, ನಿಜ ತತ್ವದ ಕೂಟ. ಶಂಭುವಿಂದಿತ್ತ, ಸ್ವಯಂಭುವಿಂದತ್ತ ಅತಿಬಳ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

(೧೧) ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಭಕ್ತನಾಗಿ, ಆ ವಿಶ್ವಾಸದೊಳಗಣ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂ ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿ, ಆ ನಿಷ್ಕೆಯೊಳಗಣ ಸಾವಧಾನದಿಂ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ, ಆ ಸಾವಧಾನದೊಳಗಣ ಸ್ವಾನುಭಾವದಿಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ, ಆ ಸ್ವಾನುಭಾವದೊಳಗಣ ಅರುವಿಸಿಂ ಶರಣನಾಗಿ, ಆ ಅರಿವು ನಿಜದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಾವವನೈದಿದ ನಿರ್ಭಾವ ಪದಮೊಳು ನಿಂದ ಭೇದ ಪಂಡಿದ್ದಿತೆಂದಡೆ, ಮುಂದೆ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

(೧೨) ಭಕ್ತಂಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನೈಷ್ಠೆ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅವಧಾನ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಯೋಗ, ಶರಣಂಗೆ ಮುನ್ನವೇ ಬಿಡುಗಡೆ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಕುರುಹುಗೊಂಬುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ನಿರಾಳ, ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಭೇದ ಎನ್ನಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

(೧೩) ಕಕ್ಷೆ ಭಕ್ತನ ಸೋಂಕು, ಮುಖ ಸೆಜ್ಜೆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಸೋಂಕು, ಅಂಗಸಂಬಂಧ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸೋಂಕು, ಕರಸ್ಥಳ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸೋಂಕು, ಉತ್ತಮಾಂಗ ಶರಣನ ಸೋಂಕು, ಅಮಳೋಕ್ಯ ಐಕ್ಯನ ಸೋಂಕು. ಭಕ್ತಂಗೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಸವಾಚಾರಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ವಿಚಾರಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಸರ್ವಾವಧಾನ ಸನ್ನದ್ಧಲಿಂಗ, ಶರಣಂಗೆ ಅವಿರಳ ಸಂಪೂರ್ಣಲಿಂಗ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಪರಮ ಪೂರ್ಣಲಿಂಗ, ಇಂತೀ ಆರುಸ್ಥಲ, ಷಟ್ ಕರ್ಮ, ಆ ಷಷ್ಠಿಧಲಿಂಗ ಭೇದಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಣ ವಸ್ತು ಒಂದುಂಟೆಂದು, ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅರಂಗದ ಪಥಗೂಡಿ ಕಾಂಬಲ್ಲಿ ವಸ್ತುವನೊಡಗೂಡುವದೊಂದೇ

ಭೇದ. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲ ವಿನರ, ಕೂಟಸಂಬಂಧ. ಏಕಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲಮೂರ್ತಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲವಾಗಿ, ಮಿಶ್ರಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರ, ತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ತತ್ತ್ವ. ಬೊಮ್ಮಕ್ಕೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಹಲವು ಹೊಲಬಿನ ಪಥದಲ್ಲಿ ಬಂದಡೂ, ಸಥ ಹಲವಲ್ಲದೆ ನಗರಕ್ಕೊಂದೇ ಹೊಲಬು. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲ ವಸ್ತು ನಿರ್ವಾಹ. ರಂಭುಗಿಂದಿತ್ತ, ಸ್ವಯಂಭುವಿಂದಿತ್ತ ಅತಿಬಳಿ ನೋಡಾ ಮಾತುಳಂಗ ಮಧುಕೇಶ್ವರನು.

(೧೪) ಕುಚಿತ್ತವಳಿದು ಸುಚಿತ್ತ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಆಚಾರಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವ ನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆನು. ಕುಬುದ್ಧಿಯಳಿದು ಸುಬುದ್ಧಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆನು. ಅಹಂಕಾರ ವಳಿದು ನಿರಹಂಕಾರ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂಬೆನು. ಅಜ್ಞಾನವಳಿದು ಸುಜ್ಞಾನ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಶರಣನೆಂಬೆನು. ದುರ್ಭಾವವಳಿದು ಸದ್ಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಮರಸ ಸೌಖ್ಯವನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಐಕ್ಯ ನೆಂಬೆನು. ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧ ಬ್ರಹ್ಮವನೊಡಗೂಡುವ ಮಹಾಶರಣರ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನಯ್ಯ ಆಖಂಡೇಶ್ವರಾ.

(೧೫) ಕಾಯ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚಿಹನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ ವಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮ ಹಲವು ವಿಷಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿವನ್ನಕ್ಕರ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಹಿರಿದು ಕಿರಿದನರಿದು, ರೋಚಕ ಅರೋಚಕವೆಂಬನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ವಿಲ್ಲ. ಜಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು, ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ತೋರಿ, ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿವನ್ನ ಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ. ಚತುರ್ವಿಧ ಫಲಪದಂಗಳಲ್ಲ ಕಾಂಬ ಕಾಣಿಕೆಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಅರಿದೆ ಮರಿದೆ ಎಂಬ ಉಭಯದ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಿಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲಂ ಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾನದ ಮೆಟ್ಟಿನಂತೆ ಒಂದ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದನೇರುವನ್ನಕ್ಕರ ಸ್ಥಳ ಕುಳ ಭರಿತನಾಗಬೇಕು. ಮೇಲನೇರಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿವೆನೆಂಬ ಭಾವ ನಿಂದಲ್ಲಿ, ಆರಸೆಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮೂರೊಂದು ಬೇರೊಂದು ಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ. ಕರಗಿದ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕರಚರಣಾದಿಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಆತ ಕುರುಹಡಗಿದ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(೧೬) ಭಕ್ತಂಗೆ ತ್ರಿವಿಧಮಲ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಬಂದ ಜಪ ನೇಮ ಕರ್ಮಗಳು ಹಿಂಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಬಂದು ಸೋಂಕುವ ಸುಗುಣ ದುರ್ಗುಣ ಉಭಯವು ಸೋಂಕುವದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಹಿಡಿದುದ ಹಿಡಿದು, ಬಿಡುವುದ ಬಿಟ್ಟು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಯಾದೊಡೆ ಆಯತ, ಸ್ವಾಯತ, ಸನ್ನಿಹಿತವೆಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕಿಕ್ಕದೆ ಸ್ವಯ ಸನ್ನದ್ಧನಾಗಬೇಕು. ಶರಣನಾದಲ್ಲಿ ಆಗು ಚಾಗೆಂಬುದನರಿಯದೆ, ಸ್ತುತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ವೈಗೊಡದೆ, ರಾಗ ವಿರಾಗವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಮನವಿಕ್ಕದೆ, ಜಿಹ್ವೆ ಗುಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕದೆ, ಮದಗಜದಂತೆ ಇದಿರನರಿಯದಿಪ್ಪದು. ಐಕ್ಯನಾದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧದ ಸುಳುಹಿನಂತೆ, ಪಳು ಕಿನ ರಾಜತೇಜದಂತೆ, ಶುಕ್ತಿಯ ಅಸ್ಪವಿನಂತೆ, ಅಣೋರಣೀಯದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ ತಿರುಗುವ ನಿಶ್ಚಯತ್ವದಂತೆ, ಬಿಂಬದೊಳಗಣ ತರಂಗದ ನಿಶ್ಚಯ ರಂಗದಂತೆ, ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ನಿರ್ವಾಹಕನಾಗಿ ನಿಂದ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವನಂದವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯನಲ್ಲ.

(೧೭) ಭಕ್ತನಾದರೆ, ಕಿಂಕರ ಕಿಂಕರನಾಗಿರಬೇಕು. ಮಹೇಶ್ವರ ನಾದರೆ, ಆದಿ ಅನಾದಿಯನರಿದಿರಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾದರೆ, ಒಡಲು ಗುಣ ವಿರಹಿತನಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದರೆ, ಬಾಹ್ಯ ವಿಚಾರ ವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಶರಣನಾದರೆ, ನಿಸ್ಸಂಗಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಐಕ್ಯನಾದರೆ, ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿರಬೇಕು. ಇಂತಪ್ಪ ಸ್ಥಲವನರಿದಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸುಸಂಗತಿ ಎನಿಸಬಾರದು.

(೧೮) ಲಾಂಛನದಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯ ಸಂಪಾದಿಸುವನ್ನಕ್ಕರ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಪುರುಡುವಿಡಿದಾತ ಮಹೇಶ್ವರನಲ್ಲ. ಪದಾರ್ಥವನರಿದಾತ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ. ಖ್ಯಾತಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ. ಸತಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಶರಣನಲ್ಲ. ಪತಿಯುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಐಕ್ಯನಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದ ಸಕೀಲವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಾಧಕರಿ ಗಳವಲ್ಲ ಸಹಜದೊಡೆಯರಿಗಲ್ಲದೆ.

(೧೯) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಗುರು ರೂಪು, ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಲಿಂಗರೂಪು, ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಜಂಗಮರೂಪು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ ಆತ್ಮರೂಪು, ಶರಣ

ಸ್ಥಲ ಅರಿವು, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಶಬ್ದಮುಗ್ಧ ನಿರ್ನಾಮಭಾವ, ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲಭಕ್ತಿಯ ನೆಮ್ಮಿ, ವಿಶ್ವಾಸವ ಕಂಡು, ಸತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಬುದ್ಧಿ, ವಿದ್ಯೆ, ಕೇವಲ ವಿದ್ಯೆ, ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿ ಸಂಚಿತ, ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಆಗಾಮಿಗಳ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸುಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯತೇಜ ಪ್ರಕಾಶ, ಕೇವಲವಸ್ತು ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಪರವಶನಾಗಬೇಕು. ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮೇಶ್ವರಲಿಂಗವ ಕೂಡಬೇಕು.

(೨೦) ಭಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವ, ಮಹೇಶ್ವರ ವಿಷ್ಣುತತ್ವ, ಪ್ರಸಾದಿ ರುದ್ರ ತತ್ವ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಈಶ್ವರತತ್ವ, ಶರಣ ಸದಾಶಿವ ತತ್ವ, ಐಕ್ಯ ಮಹಾ ಭೇದತತ್ವ, ಇಂತೀ ಷಡ್ಭಾವದಾದಿ ಅಂತ್ಯದಿಂದ ಭೇದವ ಹಂಚಿಹಾಕಿ, ನೀನು ಅಸಾಧ್ಯನಾದೆಯಲ್ಲ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ ಪ್ರಿಯ ಭೋಗಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವೇ.

(೨೧) ಭಕ್ತನ ಅಂಗವಾವುದು, ಮಹೇಶ್ವರನ ಅಂಗವಾವುದು, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂಗವಾವುದು, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅಂಗವಾವುದು, ಶರಣನ ಅಂಗವಾವುದು, ಐಕ್ಯನ ಅಂಗವಾವುದು, ಎಂದರೆ ಹೇಳಿಹೆನಯ್ಯೆ:— ಭಕ್ತಂಗೆ ಪೃಥ್ವಿಯೇ ಅಂಗ, ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಅಪ್ಪುವೇ ಅಂಗ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯೇ ಅಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ವಾಯುವೇ ಅಂಗ, ಶರಣಂಗೆ ಆಕಾಶವೇ ಅಂಗ, ಐಕ್ಯಂಗೆ ಆತ್ಮನೇ ಅಂಗ, ಇಂತೀ ಅಂಗಸ್ಥಲಂಗಳ ಭೇದವ ತಿಳಿವುದಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨೨) ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ್ಪು, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಆತ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಷಟ್ಸ್ಥಲಂಗಳ ವಿವರವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಪೃಥ್ವಿ ಭಕ್ತ, ಅಪ್ಪು ಮಹೇಶ, ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ವಾಯು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಆಕಾಶ ಶರಣ, ಆತ್ಮ ಐಕ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಶೃತಿ:— “ಸದ್ಯೋಜಾತ ಯಥಾ ಭಕ್ತ ನಾಮದೇವ ಮಹೇಶ್ವರಃ ಅಘೋರಂ ಚ ಪ್ರಸಾದೀನಾಂ ತತ್ಪುರುಷಂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗೀ ಈಶಾನಂ ಶರಣಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಐಕ್ಯನಾಮಾತ್ಮ ಮಯಂ ಯಥಾ ” ಇಂತೆಂದುದಾಗಿ ಸಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸೋಮೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನು ತಾನಾಗಿರಬೇಕಯ್ಯಾ.

(೨೩) ಘ್ರಾಣಕ್ಕೂ, ಗಂಧಕ್ಕೂ ಪೃಥ್ವಿಯೆಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯುಕ್ತ

ನಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದಾತ ಭಕ್ತನು. ಜಿಹ್ವೆಗೂ ಗುಹ್ಯಕ್ಕೂ ಅಸ್ಪೃವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಗುರುಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದಾತ ಮಹೇಶ್ವರನು. ನೇತ್ರಕ್ಕೂ ಪಾದಕ್ಕೂ ಅಗ್ನಿ ಎಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಯುಕ್ತನಾದ ಶಿವಲಿಂಗ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಪ್ರಸಾದಿ. ತ್ವಕ್ತಿಗೂ ಪಾಣಿಗೂ ವಾಯುವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಆದಿಶಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ. ಶ್ರುೋತ್ರಕ್ಕೂ ವಾಕ್ಯಿಗೂ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಾಶಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಶರಣನು. ಆತ್ಮಾಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತ. ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರ ಎಂಬ ಕಲೆ ಇಹುದು. ಆ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಯಕ್ತಿಯುಕ್ತನಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತ ಐಕ್ಯನು. ಇಂತೀ ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಭಕ್ತರು ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ನಿರಾಳಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಹರು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು.

(೨೪) ಕೂಟದ ಲಕ್ಷಣವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕು ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಭಾವದ ಕಲ್ಪಿತವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕು ಶರಣಸ್ಥಲ. ಕೊಂಡಿಹೆ ಕೊಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಸ್ಥಲ. ಊಡಿಹೆನುಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ಅರಿದಿಹೆನರಿದೆನೆಂಬನ್ನಕ್ಕು ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ-ಗುರುವಿಗೆ ತನು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಧನವ ಕೊಟ್ಟಿನೆಂಬನ್ನಕ್ಕು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಇಂತು ಸ್ಥಲದಿಂದ ಸ್ಥಲಲೇಖನಾದ ಮತ್ತೆ ಮೀರಿದ ತೆರನ ನೀವೇ ಬಲ್ಲಿರಿ ನೀಕಳಂಕ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(೨೫) ಸಮುದೃಷ್ಟಿಯಾಗದವನ ಭಕ್ತನೆಂತೆಂಬೆ? ವಿಷಯಂಗಳಳಯದವನ ಮಹೇಶನೆಂತೆಂಬೆ? ಶಿವಕರುಣ ಹಡೆಯದನ್ನಕ್ಕು ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಳಯದವನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಸಂಕಲ್ಪ ಹರಿಯದನ್ನಕ್ಕು ಶರಣನೆಂತೆಂಬೆ? ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲೇಶನ ಕೂಟವನರಿಯದವನ ಐಕ್ಯನೆಂತೆಂಬೆ?

(೨೬) ಭಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಜಂಗಮದ ಗುಣವನರಸಲದೇಕೋ? ಮಹೇಶನಾದ ಬಳಿಕ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಎಳಸುವದೇತಕೋ? ಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಕಂಡುದಕ್ಕೆ ಕೈ ದುಡುಕಲದೇಕೋ? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಹಂಗೆಕೋ? ಶರಣನಾದ ಬಳಿಕ ನೋಕ್ಷದ ಹಂಗೆಕೋ? ಐಕ್ಯನಾದ ಬಳಿಕ ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಯ್ಯನ ನಾಮಸ್ತುರಣೆಯ ದೇತಕೋ?

(೨೭) ಭಕ್ತಂಗೆ ಭಕ್ತಿಯೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ. ಮಹೇಶಂಗೆ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ. ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ಪಂಚಪ್ರಾಣಾಃ ಪರಶಿವ ಎಂಬುದೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ನೋಡಾ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಾ.

ಆರು ಅಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿವೇಚನೆ.

(೧) ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಅನಾದಿ ವಸ್ತುವೇ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಸ್ತು ಮಹಾ ಶೂನ್ಯವನ್ನೆದಿ ಆನಂದದಿಂದ ಸಹಜ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮೆಯು ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯದಿಂದ ಸ್ವಯಂಭೂ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂದಿರಿ. ಇಂತೀ ಸ್ವಯಂಭೂ ಮೂರ್ತಿಯ ಪಂಚಮುಖಂಗಳೆಂ ಪಂಚಭೂತಂಗಳಾಗಿ ರೂಪದು. ಆ ಪಂಚಭೂತಂಗಳಿಂದವೇ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಂಗಳ ರಚಿಸಿದಿರಿ. ಪಂಚಭೂತಂಗಳಿಂದವೇ ಪಂಚಭೌತಿಕ ತತ್ವವಾಗಿ ಮಾಯಾಂಶ ಲೀಲಾವಿಲಾಸ ಶರೀರವಾಗಲು, ಈ ಲೀಲಾವತಾರವೆಂ ತಾಯುತ್ತೆಂದಡೆ,

ಆ ಲೀಲಾವಿಲಾಸದ ನಾದಶಕ್ತಿಯೇ ಅಂಗವಾಗಿ, ಆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ನೋಹನವಿಲಾಸ ಬಿಂದುವೇ ಜೀವವಾಗಿ, ಆನಂದಕಳಾ ಪ್ರಕಾಶ ಮರವೆಯೇ ಆತ್ಮಹೇತುವಾಗಿ, ನಿಂದ ಮಾಯೆ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನಾಗಿ, ಭೌತಿಕ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದು, ಮರಹು ತಲೆದೋರಿ ಪಾಶಬಂಧತ್ವದಿಂದ ಜೀವನೆನಿಸಿ, ಅಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಯಾ ಶರೀರವಾದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಉಂಟಾದ ಆತ್ಮಗೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ತಾನೇ ಶ್ರೀಗುರುವಾಗಿ ಬಂದು ತನ್ನಂಶವಾದಾತ್ಮರಿಗೆ ನಿಜಾನಯನ ಸೃಜಿಸಲಾಗಿ ಆತ್ಮನು ತನ್ನ ಮರೆದು ನಿಜಾನಂದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವಸ್ತು ಕಾಯ ಜೀವ ಆತ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಮನಂಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದ ಪಂಚತತ್ವಾಂಗಮಂ ಸಹಜದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ,

ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ್ಪು, ತೇಜ, ವಾಯು, ಆಕಾಶ, ಆತ್ಮ ಎಂಬಿ ಷಡ್ಭೂತಂಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳು ತನ್ನ ಕಾಯ ಜೀವ ಆತ ಪ್ರಾಣ ಮನ ಜ್ಞಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ಭೂತಂಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ, ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ, ಪವನೇಂದ್ರಿಯ, ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ಸ್ಥಳಕುಳಂಗಳಾಗಿ, ಸ್ಥಳವಾರು, ಅಂಗವಾರು, ಲಿಂಗವಾರು, ಅಂಗಲಿಂಗದ್ವಯೋರೈಕ್ಯತ್ವದಿಂದ ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಆ ಮಂತ್ರವೆ ಷಟ್‌ಸ್ಥಲ ಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಯ ಸಹಜಾನಂದ ವಸ್ತುವೇ ತಾನಾದ ಲೀಲೆ ಎಂತೆಂದೊಡೆ,

ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಠಿಣಗುಣ, ಅಪ್ಪುವಿನಲ್ಲಿ ಮೃದುಗುಣ, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಗುಣ, ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನಗುಣ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲಗುಣ, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮರಹುಗುಣ, ಇಂತೀ ಷಡ್ಭೂತಗಳು ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವೆಂತೆಂದೊಡೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಠಿಣಗುಣ, ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ಅಪ್ಪುವಿನಲ್ಲಿ ಮೃದುಗುಣ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಗುಣ, ಕಾರಣಾತ್ಮದ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನಗುಣ ಜಾಗ್ರದ ಪ್ರಾಣ ಪವನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲಗುಣ, ಸ್ಪಷ್ಟದ ಮನ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು, ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಮರಹುಗುಣ, ಸುಷುಪ್ತಿಯ ಜ್ಞಾನದ ವಿವೇಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು,

ವಾಕ್ಯ ಪಾಣಿ ಪಾದ ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂದು ಸ್ಥೂಲ ಕಾಯಾಸಕ್ತಿಯ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕಠಿಣ ಗುಣವ ತಿಳಿದು ಕಾಯ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ, ಭೃತ್ಯಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ಕು, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣವೆಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವನಾವಸ್ಥೆಯ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮೃದುಗುಣವೆಂದು ಕ್ರೋಧ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಷ್ಪಾ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರುಚಿ, ಗಂಧವೆಂಬ ಕಾರಣಾತ್ಮಾವಸ್ಥೆಯ ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ದಹನ ಗುಣವೆಂದು ಲೋಭ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ಪ್ರಾಣಾಪಾನ ವ್ಯಾನ ಉದಾನ ವಾಯುವೆಂಬ ಜಾಗ್ರಾವಸ್ಥೆಯಂ ಪ್ರಾಣಾವಸ್ಥೆಯ ಪವನೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸ್ಪರ್ಶನ ಗುಣವೆಂದು ಮೋಹಕರ್ಮ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಮಲಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಜ್ಞಾನ ಮನ ಬುದ್ಧಿ ಚಿತ್ತ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ಮನಾವಸ್ಥೆಯ ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಸಂಚಲಗುಣವೆಂದು ಮದ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಅಷ್ಟಾತ್ಮಂಗಳ ಮರಹು ಗುಣವೆಂಬ ಸುಷುಪ್ತಾವಸ್ಥೆಯ ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರದ ಪ್ರಪಂಚು ಗುಣವೆಂದು ಮತ್ಸರ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಧರ್ಮವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಇಂತೀ ಷಡ್ಭೂತಂಗಳ ಗುಣಕರ್ಮ ಧರ್ಮಂಗಳೇ ಕರ್ಮೇಂ

ದ್ರಿಯ, ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ, ವಿಷಯೇಂದ್ರಿಯ, ಪವನೇಂದ್ರಿಯ, ಕರಣೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಅರುಹು ತಲೆದೋರಿ ಆರು ಸ್ಥಲವೇ ಅಂಗವಾಗಿ,

ಮತ್ತಂ, 'ಅಮಂಗಲ, ಪರದಾರ, ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಸ್ತ್ರೀಯಾಲಿಂಗನ, ನಿಂದೆ ಇಂತೀ ದುಃಕ್ರಿಯೆಯ ಕುಚಿತ್ತವಳಿದು, ಶೌಚರುದ್ಧಿ, ಸ್ವಸ್ತ್ರೀಗಮನ, ಗುರುಮಾರ್ಗ ಲಿಂಗಧಾರಣ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಪಠಣ, ಇಂತೀ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗ. ದುರ್ಮಾಸನಾಪೇಕ್ಷೆ, ಪರಪಾಕಭಕ್ಷೆ, ಭವಿನಿರೀಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಾವರ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜಾ ಸ್ಪರ್ಶನ, ಅನ್ಯದೈವಮತ ಪುರಾಣ ಶ್ರವಣ, ಇಂತೀ ಅಜ್ಞಾನದ ಕುಬುದ್ಧಿಯಳಿದು, ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಗಂಧ ಸುವಾಸನೆ, ಚರ ಪ್ರಸಾದ ಭಕ್ಷಣ, ಸಜ್ಜನಭಕ್ತಿ ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಗುರುಪಾದ ಪೂಜಾಸ್ಪರ್ಶನ, ಶಿವಾಗಮಶ್ರವಣ, ಇಂತೀ ಸುಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಸುಬುದ್ಧಿಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದೇ ಗುರುಲಿಂಗ. ಚಂದ್ರನಾಗರ ಕರ್ಪೂರ ಮೃಗನಾಭಿ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪಾದಿ ಫಲಂಗಳ ನಾನಾ ದಿವ್ಯ ಗಂಧ ಪರಿಮಳ ನಾಸಿಕ ಲಂಘಟೆ, ಭಕ್ಷ್ಯಭಕ್ಷ್ಯಾದಿ ಪಡ್ತುಚಿಗಲು, ಅಧರ ಪಾನಾದಿ ರುಚಿಗಳ ಜಿಹ್ವಾಲಂಘಟೆ, ನಾಂಟೈ ಚಿತ್ರಾಭರಣ ವರ್ಣಾದಿರೂಪು, ನೇತ್ರಲಂಘಟೆ, ವೀಣಾವ್ಯದಂಗ ದೇಹಸ್ಪರ್ಶನಾದಿ ಸ್ಪರ್ಶನತ್ವ, ಗೀತ ಹಾಸ್ಯರಸ ಪ್ರಸಂಗ, ರಾಗಾದಿ ವಚನ ಶ್ರೋತ್ರಲಂಘಟೆ, ಇಂತೀ ಅಹಂಕಾರದಿಚ್ಛೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು, ಗುರು ನಿರ್ಮಾಲ್ಯ ಗಂಧ ಸುವಾಸನಾ ವಿಷಯ, ತೀರ್ಥ ಪ್ರಸಾದವೇ ರುಚಿ ವಿಷಯ, ಪಂಚಪ್ರಣವ ಪಂಚ ಬೀಜ ರೂಪು ವಿಷಯ, ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರಸಾದವೇ ಸ್ಪರ್ಶನ ವಿಷಯ, ಪ್ರಣವ ನಾದವೇ ಶಬ್ದ ವಿಷಯ, ಇಂತೀ ನಿರಹಂಕಾರನ ಶಿವ ಇಚ್ಛೆಯಿಂ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದೇ ಶಿವಲಿಂಗ. ಸ್ವಗೃಹ ಸ್ವದೇಶ ಸ್ವಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಿಂದವೇ ಪ್ರಾಣವಾಯುವಾಗಿ, ಸಂಚಿತವ ಮಾಳ್ವ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನವಂ ದಾರೇಷಣ ಪುತ್ರೇಷಣ ಮಿತ್ರೇಷಣ ತ್ರಯಂಗಳನೆ ಅಪಾನ ವಾಯುವಾಗಿ, ಸಂಚಿತವ ಮಾಳ್ವ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನವಂ ಧನ ಕನಕ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಂಗಳ ವ್ಯಾನವಾಯುವಾಗಿ, ಸಂಚಿತವ ಮಾಳ್ವ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನವಂ ಆಹಾರ ನಿದ್ರೆ ಭಯ ಮೈಥು ನಂಗಳ ಉದಾನ ವಾಯುವಾಗಿ, ಸಂಚಿತವ ಮಾಳ್ವ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನವಂ ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿ ತುರಿಯಂಗಳ ಸಮಾನ ವಾಯು ಸಂಚಿತವ ಮಾಳ್ವ ಸಾಧನಾಭಿಮಾನವಂ ಇಂತೀ ವಾಯು

ವ್ಯಾಕುಲ ಮನವ್ಯಾಧಿಗಳ ಬಿಟ್ಟು, ಶ್ರೀ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಾಘ-
ಮಾನವಂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಷಡಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಪಾನ ವಾಯುವಭಿಮಾನವಂ
ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಭಕ್ತ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾನ ವಾಯುವಭಿಮಾನವಂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ
ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಭಾವಂಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾನ ವಾಯುವಭಿಮಾನವಂ ನಿಲ್ಲಿಸಿ,
ಮಂತ್ರ ಧ್ಯಾನ ತೂರ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ವಾಯುವಭಿಮಾನವಂ
ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇಂತೀ ಆದಿ ಮೂಲಸ್ಥಾನದಿಂ ಸುಮನವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದೇ
ಜಂಗಮಲಿಂಗ. ಯಮ ನಿಯಮಾದಿ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗಂಗಳ
ಅಂಗಸಾಧನ ತನು ಸಂಚಲವಹ ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ ಬಿಟ್ಟು, ಚತು
ಮುದ್ರಾಂಗ ಲಕ್ಷಣ ಜೀವ ಮನ ಸಂಚಲ ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ
ಬಿಟ್ಟು, ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಗಳಿಂದಾತ್ಮ ಬುದ್ಧಿಹೀನತ್ವದ ಸಂಚಲದ
ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ ಬಿಟ್ಟು, ವಾಯು ಯೋಗ, ಮನ ಯೋಗ,
ಲಯಯೋಗಂಗಳ ತಸ್ತುರ ಭ್ರಾಂತಿ ಸಂಚಲ ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ
ಬಿಟ್ಟು, ಪಿಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಯೋರೈಕ್ಯಂ ಎಂಬ ಬ್ರಹ್ಮೋಹಂಮೆಂಬ
ಅನರ್ಥತ ಸಂಚಲ ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ ಬಿಟ್ಟು, ಯತಿ ಯೋಗ
ಸಿದ್ಧತ್ವ, ಮುದ್ರಾ ಲಕ್ಷಣ, ಭ್ರಾಂತ ವೇದಾಂತವೆಂಬ ಅಂಗ ಯೋಗ
ಮಾರ್ಗಂಗಳ ಹಮ್ಮಿನ ಮತ್ತತ್ವವಂ ಬಿಟ್ಟು, ಭೃತ್ಯಾಚಾರ, ಲಿಂಗಾ
ಚಾರ, ಶಿವಾಚಾರ, ಗಣಾಚಾರ, ಸದಾಚಾರಂಗಳೆಂಬ ಪಂಚ ಆಚಾ
ರಂಗಳ ಪರಾಶಕ್ತಿ ತಂತ್ರದ ಸುಜ್ಞಾನವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದು ಪ್ರಸಾ
ದಲಿಂಗ. ಪ್ರಸಂಚ, ಸಂಕಲ್ಪ, ಆಶೆ, ಅಜ್ಞಾನ, ಮರಹು, ಇಂತಿವು
ಮಾಯಾ ಮಿಥ್ಯವಂ ಬಿಟ್ಟು, ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದ ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣ
ಇಂತಿವರಲ್ಲಿ ಅರುಹು ಎಂಬ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಚಿತ್‌ರಕ್ತಿ ಸಾವಧಾನವ
ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಂದುದೇ ಮಹಾಲಿಂಗ. ಇಂತೀ ಭಾವ, ಜ್ಞಾನ, ಮನ,
ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರಗಳಡಗಿ ಅರುಹು ತಲೆದೋರಿದ ಕುಳಂಗಳೇ
ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಳ ಕುಳಂಗಳೇ ಅಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಅಂಗ
ದಲ್ಲಿ ಅರು ಸ್ಥಳ ಸಂಬಂಧವಾದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ,

ಸಾದಾದಿ ಗುದಪರಿಯಂತರ ಸೃಷ್ಟೀತತ್ವ, ಆ ತತ್ವದ ಕಡಿಣ
ಗುಣವಳಿದು ಕರ್ಮ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ಭೃತ್ವತ್ವವೇ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಗುದಾದಿ
ಗುಹ್ಯ ಪರ್ಯಂತರ ಅಸ್ತು ತತ್ವ, ಆ ತತ್ವದ ಮೃದುಗುಣವಳಿದು,
ಕರ್ತೃ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ನಿಷ್ಕತ್ವವೇ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ. ಗುಹ್ಯಾದಿ ನಾಭಿ

ಪರ್ಯಂತರ ಅಗ್ನಿತತ್ವ, ಆ ತತ್ವದ ದಹನಗುಣವಳಿದು ಮೂರ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ನಾಭ್ಯಾದಿ ಹೃದಯ ಪರಿಯಂತರ ವಾಯುತತ್ವ, ಆ ತತ್ವ ಸ್ಪರ್ಶನ ಗುಣವಳಿದು, ಅಮೂರ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ನಿರ್ಮಲವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಹೃದಯಾದಿ ಕಂಠ ಪರಿಯಂತರ ಆಕಾಶ ತತ್ವ, ಆ ತತ್ವದ ಸಂಚಲ ಗುಣವಳಿದು, ಶಿವ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ಅನಂದವೇ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಕಂಠಾದಿ ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ಪರ್ಯಂತರ ಆತ್ಮ ತತ್ವ, ಆ ತತ್ವದ ಮರಹು ಗುಣವಳಿದು ಮಹಾ ಸಾದಾಖ್ಯದಿಂ ಸಮರಸತ್ವವೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ಇಂತೀ ಸಾದಾದಿ ನಾಲ್ಕುತೈಂಟು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದೂರ್ಧ್ವ ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಿಂದ ನಾಲ್ಕುಂಗುಲ ಉರ್ಧ್ವ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ. ಆ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಆರಂಗುಲ ಉರ್ಧ್ವ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ಆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲದಿಂದ ಎಂಟುಂಗುಲ ಉರ್ಧ್ವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲದಿಂದ ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲ ಉರ್ಧ್ವ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಆ ಶರಣ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಷೋಡಶಾಂಗುಲ ಉರ್ಧ್ವ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ. ಆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ದ್ವಿ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ. ಇಂತೀ ತೊಂಭತ್ತಾರು ಅಂಗುಲವೇ ಅಂಗವಾಗಿ ಆ ಅಂಗ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಕುಳವಾರು ಅಡಗಿದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ,

ಸುಚಿತ್ತದಿಂ ಘ್ರಾಣದಿಂದ ಗಂಧವನಂಗೀಕರಿಸುವದು ಆಚಾರ ಲಿಂಗ. ಸುಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಜಿಹ್ವೆಯಿಂದ ರುಚಿಯನಂಗೀಕರಿಸುವದು ಗುರು ಲಿಂಗ. ನಿರಹಂಕಾರದಿಂ ನೇತ್ರದಿಂದ ರೂಪನಂಗೀಕರಿಸುವದು ಶಿವ ಲಿಂಗ. ಸುಮನದಿಂ ಹಸ್ತದಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶನ ಅಂಗೀಕರಿಸುವದು ಜಂಗಮ ಲಿಂಗ. ಸುಜ್ಞಾನದಿಂ ಶ್ರೋತ್ರದಿಂದ ಶಬ್ದವನಂಗೀಕರಿಸುವದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ. ಸಾವಧಾನದಿಂ ಹೃದಯದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನಂಗೀಕರಿಸುವದು ಮಹಾಲಿಂಗ,

ಇಂತೀ ಹದಿನಾರು ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ನಾಸಿಕದಿಂ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗದ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವಡಗಿ, ದ್ವಾದಶಾಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ಜಿಹ್ವೆಯಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವಡಗಿ, ಅಷ್ಟಾಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂ ನೇತ್ರದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಉದರದಲ್ಲಿ

ಶಿವಲಿಂಗವಡಗಿ, ಷಡಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಮುಖದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವಡಗಿ, ಚತುರಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಶ್ರೋತ್ರದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಾಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಡಗಿ, ದ್ವಿಯಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಡಗಿ, ಇಂತೀ ನಾಲ್ಕತ್ತೆಂಟಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆರು ಕುಳವಡಗಿ, ಇಂತೀ ಸ್ಥಳಕುಳಗಳ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಅಂಗಲಿಂಗವೆರಡು, ಆ ಅಂಗಲಿಂಗವೆರಡು ಮಂತ್ರವಾದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ,

ಇಂತೀ ಅಂಗ ತೊಂಬತ್ತಾರಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವನಂಗೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದೇ ಓಂಕಾರ ಪ್ರಣವ. ಆ ಪ್ರಣವನೇ ನಾದ, ಆ ನಾದದಲ್ಲಿ ಬಿಂದು ನಿಂದು, ಷಟ್ಕೃತಿಗಳೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳು, ಇಂತೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳಿಗೆ ಅಂಗವಾಗಿ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿಪ್ಪ ಷಟ್ಕೃತಿಗಳೇ ಷಡುಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಷಡುಲಿಂಗಂಗಳಿಗೆ ಷಡಕ್ಷರಂಗಳೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಓಂಕಾರವೇ ನಾದಮಯಾಂಗವಾಗಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳೇ ಪಂಚಾಕೃತಿ ಬಿಂದು ಮಯ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ, ಮಂತ್ರಂಗಳಾಗಿ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಳಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರವಡಗಲು, ಆ ಕಳೆಯೇ ಬಿಂದುವಾಗಿ, ಆ ಬಿಂದುವೇ ನಾದವಾಗಿ, ನಾದವೇ ನಿಶ್ಯಬ್ದವಾಗಿ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವೇ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವೇ ನಿಜವಾಗಿ, ಆ ನಿಜವೇ ಸಹಜಾನಂದ ವಸ್ತುವಾದ ಘನವೇದ್ಯ ಶರಣನ ಚರಣಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ ಕಾಣಾ ಮಧ್ವರು ಬಸವಲಿಂಗ ಪ್ರಭುವೇ.

ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲಗಳು.

ವಿವರಣೆ:-- ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ೧೮ ಸ್ಥಲಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನೇ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಹೇಳಿರುವರು. ಹೀಗೆ ಈ ೧೮ ಸ್ಥಲಗಳು ಹಿಂದಿನ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಶರೀರವು ಉಳಿದ ಎರಡು ಶರೀರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ವ್ಯವಹರಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರಂತೆ ಒಟ್ಟು ೧೮ ಸ್ಥಲಗಳು ವಚನಕಾರರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೧೮, ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೧೮, ಹೀಗೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು ಸಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಲೂ ಎರಡನೆಯ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು ನಿರಾಕಾರವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತಲೂ ಹೋದಲ್ಲಿ ಈ ಉಭಯ ಸ್ಥಲಗಳು ಒಂದಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವವು. ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು ಭಕ್ತಸ್ಥಲಗಳೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಎರಡನೆಯ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳು ಜಂಗಮಸ್ಥಲಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು. ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾದ ಭಕ್ತಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಚೈತನ್ಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುವವು. ಅದರೂ ಅವು ಪರಸ್ವರಾವಲಂಬಿಗಳು. ಒಂದನ್ನು ಒಂದು ಬಿಟ್ಟು ಅವು ವ್ಯವಹರಿಸಲಾರವು. ಅವುಗಳ ಈ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಭಕ್ತನ ಪ್ರಗತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

(೧) ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

ಇನ್ನು ಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾವುದೆಂದಡೆ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಇಂತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಆರಕ್ಕುಂ ವಿವರ:-

(೧) ಆಚಾರಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ:- ಸದಾಚಾರ ನಿಯತಾಚಾರ ಗಣಾಚಾರ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರ:- ಎಲ್ಲ ಜನನವಹುದೆಂಬುದೇ ಸದಾಚಾರ. ಹಿಡಿದ ಪ್ರತ ನಿಯಮವ ಬಿಡದಿಹುದೇ ನಿಯತಾಚಾರ. ಶಿವ ನಿದೆಯ ಕೇಳದಿಹುದೇ ಗಣಾಚಾರ.

ಗುರುಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಃ— ದೀಕ್ಷೆ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಸ್ವಾನುಭಾವ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ- ದೀಕ್ಷೆ ಎಂದಡೆ ಗುರು- ಶಿಕ್ಷೆ ಎಂದಡೆ ಜಂಗಮ. ಸ್ವಾನುಭಾವವೆಂದಡೆ ತನ್ನಿಂದ ತಾನರಿವುದು.

ಶಿವಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ- ಶ್ರೀಗುರು ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ದೀಗ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ತನುಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾದುದೀಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಜಾಗ್ರತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಲ್ಲದೆ, ಪೆರತೊಂದನರಿಯದಿಷ್ಟದೇ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗ.

ಜಂಗಮಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಃ- ಸ್ವಯಂ, ಚರ, ಪರ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ- ಸ್ವಯಂ ವೆಂದಡೆ ತಾನು. ಚರವೆಂದಡೆ ಲಾಂಛನ ಮುಂತಾಗಿ ಚರಿಸುವುದು. ಪರವೆಂದಡೆ, ಅರಿವು ಮುಂತಾಗಿ ಚರಿಸುವುದು.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಶುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ- ಶುದ್ಧವೆಂದಡೆ ಗುರುಮುಖದಿಂದ ಮಲತ್ರಯವ ಕಳೆದುಳಿದ ಶೇಷ. ಸಿದ್ಧವೆಂದಡೆ ಲಿಂಗ ಮುಖದಿಂದ ಕರಣ ಮಧನಗಳ ಕಳೆದುಳಿದ ಶೇಷ. ಪ್ರಸಿದ್ಧವೆಂದಡೆ, ಜಂಗಮ ಮುಖದಿಂದ ಸರ್ವ ಚೈತನ್ಯ ತೃಕ ತಾನೆಯಾಗಿ ಖಂಡಿತವಳೆದುಳಿದ ಶೇಷ.

ಮಹಾಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಪಿಂಡಜ, ಅಂಡಜ, ಬಿಂದುಜ. ಪಿಂಡಜ ವೆಂದರೆ ಘಟಾಕಾಶ. ಅಂಡಜವೆಂದಡೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ. ಬಿಂದುಜವೆಂದಡೆ, ಮಹಾದಾಕಾಶ. ಇಂತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಆರಕ್ಕಂ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು.

(೨) ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

ಇನ್ನು ಅಂಗಸ್ಥಲವಾವುದೆಂದಡೆ, ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯ ಇಂತು ಅಂಗಸ್ಥಲ ಆರಕ್ಕಂ ವಿವರಃ—

(೨) ಭಕ್ತ ಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ- ಗುರುಭಕ್ತ, ಲಿಂಗಭಕ್ತ, ಜಂಗಮ ಭಕ್ತ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ- ತನುಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತನುಮನಧನವನರ್ಪಿಸುವನಾಗಿ ಗುರುಭಕ್ತ. ಮನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮನತನುಧನವನರ್ಪಿಸುವನಾಗಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತ. ಧನಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಧನಮನತನುಮನರ್ಪಿಸುವನಾಗಿ ಜಂಗಮಭಕ್ತ.

ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಇಹಲೋಕವೀರ, ಪರಲೋಕವೀರ, ಲಿಂಗವೀರ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ—ಮತಃಪ್ರಲೋಕದ ಮಹಾಗಣಂಗಳು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಷಡ್ವರ್ತನಂಗಳ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ವೆಚ್ಚಿಸುವನಾಗಿ ಇಹಲೋಕವೀರ. ದೇವಲೋಕದ ದೇವಗಣಂಗಳು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ಸರ್ವಸಂಗ ಪರಿತ್ಯಾಗವ ಮಾಡಿ, ಚತುರ್ವಿಧ ಪದಂಗಳು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಂಗಳ ಬಿಟ್ಟಿಹನಾಗಿ ಪರಲೋಕವೀರ. ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಗದಿಂದ ಸರ್ವ ಕರಣಂಗಳು ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಪ್ಪನಾಗಿ ಲಿಂಗವೀರ.

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಿ, ಆವಧಾನ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದಿ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ—ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಪದಾರ್ಥಂಗಳ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬನಾಗಿ ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಲಿಂಗಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸುಖವನಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮನದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಬನಾಗಿ ಆವಧಾನಪ್ರಸಾದಿ. ಅಂಗಾಶ್ರಯವಳಿದು, ಲಿಂಗಾಶ್ರಯ ಉಳಿದು ಭಾವಭರಿತವಾದುದು ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದಿ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಆಚಾರ ಪ್ರಾಣಿ, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ, ಜಂಗಮಪ್ರಾಣಿ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ— ಮನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಆಚಾರವನು ಅವ ಗ್ರಹಿಸಿದವನಾಗಿ ಆಚಾರ ಪ್ರಾಣಿ. ಬಾಹ್ಯೋಪಚಾರಂಗಳ ಮರೆದು, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನೇ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವನಾಗಿ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ. ಬಾಹ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ ಮರೆದು, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತನು, ಮನ, ಪ್ರಾಣಂ ಗಳ ನಿವೇದಿಸುವನಾಗಿ ಜಂಗಮಪ್ರಾಣಿ.

ಶರಣಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾರ್ಚಕ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚಕ, ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಾರ್ಚಕ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ— ಅನಿಷ್ಟ ನಷ್ಟವಾಯಿತಾಗಿ, ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಾರ್ಚಕ. ಸ್ವಯಪರವನರಿಯನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚಕ. ಇಹಪರ ವನರಿಯನಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಾರ್ಚಕ.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ತ್ರಿವಿಧಃ— ಕಾಯಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಜೀವಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ಭಾವ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ— ಕ್ರಿಯಾಕಾರವರತುದೇ ಕಾಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ.

ಅನುಭಾವವರತುದೇ ಜೀವಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಅರಿವು ಶೂನ್ಯವಾದುದೇ ಭಾಃ
ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇಂತೀ ಅಂಗಸ್ಥಲ ಆರಕ್ಕೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವಾಯಿತ್ತು.

ಉಭಯ ಸ್ಥಲ ಮೂವತ್ತಾರರೊಳಗಾದ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತನ
ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನೇಬಲ್ಲ.

(೩) ಹದಿನೆಂಟು ಅಂಗ ಹದಿನೆಂಟು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡುವ ಪ್ರಕಾರ.

(೩) ಸಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಭಕ್ತ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಮಹೇಶ್ವರ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿವೆ ಆ ಸಾಕಾರವ
ನೇನೆಂದು ಉಪಮಿಸುವನಯ್ಯ? ನಿರಾಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಆತ
ನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುತ್ತ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಶರಣ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಐಕ್ಯ
ನಾಗಿರ್ಪ ಆ ನಿರಾಕಾರವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವನಯ್ಯ? ಆ ಸಾಕಾರ
ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ. ಆ ನಿರಾ
ಕಾರ ಹದಿನೆಂಟು ಸ್ಥಲವ ಆತ್ಮನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸುವುದು ಜಂಗಮಸ್ಥಲ.
ಇಂತೀ ಉಭಯಸ್ಥಲ ಒಂದಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಜದ ನಿಲವು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳು.

ವಿವರಣೆ:—ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳ ನಿಶ್ಚಿತ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ಬಹುಜನ ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಸವೇಶ್ವರ, ಚನ್ನ ಬಸವೇಶ್ವರ, ಸಿದ್ಧರಾಮ ಮೊದಲಾದ ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳು ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನನುಸರಿಸಿಯೇ ರಚಿಸಿದವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನಗಳು ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸುವಂಥವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಚನಗಳ ಭಾವವು ಬೇರೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಅಥವಾ ವಚನಕಾರರು ಅದೇ ವಚನವನ್ನು ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳ ಭಾವವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಕಠಿಣವಿರುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ಈ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಶಕ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಭೇದ ಭಾವವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಚನಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮುಂದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ.

ನಾವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿ, ಭಕ್ತಿ, ಲಿಂಗಗಳು ಉಷ್ಣಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇದು ಪೂರ್ಣತೆಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿದ್ದವನು ಉಳಿದ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳು ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಉದಾ:— ಆಚಾರವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಭಕ್ತನು ಆ ಆಚಾರದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅರಿತು ಭಕ್ತನ ಶರಣನಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಶರಣನು ತನ್ನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುಕೊಂಡು ಶರಣನ ಭಕ್ತನಾಗಲೂ ಬೇಕು. ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯ

ಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬಾರದು. ಈ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯೊಡನೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅವಧಾನ ಭಕ್ತಿ, ಸುಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತನು ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ ನಿಂತು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯ ಆಚಾರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆರು ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಾಗುವವು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

- (೧) ಭಕ್ತ:— ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತ, ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶ, ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದಿ, ಭಕ್ತನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಭಕ್ತನ ಶರಣ, ಭಕ್ತನ ಐಕ್ಯ.
- (೨) ಮಹೇಶ:— ಮಹೇಶನ ಮಹೇಶ, ಮಹೇಶನ ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶನ ಪ್ರಸಾದಿ, ಮಹೇಶನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಮಹೇಶನ ಶರಣ, ಮಹೇಶನ ಐಕ್ಯ.
- (೩) ಪ್ರಸಾದಿ:— ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಭಕ್ತ, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶರಣ, ಪ್ರಸಾದಿಯ ಐಕ್ಯ.
- (೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ:— ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಭಕ್ತ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಮಹೇಶ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಶರಣ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಐಕ್ಯ.
- (೫) ಶರಣ:— ಶರಣನ ಶರಣ, ಶರಣನ ಭಕ್ತ, ಶರಣನ ಮಹೇಶ, ಶರಣನ ಪ್ರಸಾದಿ, ಶರಣನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣನ ಐಕ್ಯ.
- (೬) ಐಕ್ಯ:— ಐಕ್ಯನ ಐಕ್ಯ, ಐಕ್ಯನ ಭಕ್ತ, ಐಕ್ಯನ ಮಹೇಶ, ಐಕ್ಯನ ಪ್ರಸಾದಿ, ಐಕ್ಯನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಐಕ್ಯನ ಶರಣ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಲವು ಐಕ್ಯನ ಶರಣ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮನುಷ್ಯನು ಈ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನಿಂದಲೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬೇಕಾದ ಸ್ಥಲದಿಂದ ಆರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆ— ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲಸ್ಥಲವೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಭಕ್ತ ಸ್ಥೂಲದ ಗುಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಂಥವನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಉಳಿದ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶ ಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಬೇರೊಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಗುಣಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಗುಣಗಳು ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ಅವನು ಆದರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ ಉಳಿದ ಸ್ಥಳಗಳ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವನು ಭಕ್ತ ಸ್ಥೂಲದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸದೆ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥೂಲದಿಂದ ಆರಂಭಿಸುವನು. ಇವನಾದರೂ ಕೂಡ ಭಕ್ತ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಅವನು ಕಡೆಗೆ ಐಕ್ಯನ ಶರಣನಾಗಬೇಕು.

ನಿಜವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆಂಬ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವವಾದವುಗಳು. ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳು ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ತರದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೂ ಗುಣಗಳೂ, ಶಕ್ತಿಗಳೂ, ಲಿಂಗಗಳೂ, ಆಚಾರಗಳೂ, ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಧೈರ್ಯವು ಇದನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದೇ ಇದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

(೧) ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾದೆನೆಂಬರು, ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಾದೆನೆಂಬರು, ತ್ರಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೆನೆಂಬರು, ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದೆನೆಂಬರು, ಐದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಶರಣನಾದೆನೆಂಬರು, ಆರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಾದೆನೆಂಬರು, ಆರು ಸ್ಥಲವ ಮೂರಿ ನಿರವಯ ಸ್ಥಲವನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಖಂಡಿತ. ಷಟ್ಸ್ಥಲ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಣಯವಲ್ಲ. ಆವಾವ ಸ್ಥಲವಂಗಂಗೊಂಡಡೂ, ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪದ್ವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಿರಿಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬಲ್ಲಡೆ, ಸದ್ಭಕ್ತನೆಂಬೆಯ್ಯಾ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೨) ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣೈಕ್ಯರೆಂದು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ನಡೆದು, ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ನುಡಿದು ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗದ್ವಾರವು ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ದಾಸೋಹಸಂಪನ್ನ ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ ಎಡತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಸಂಪನ್ನ, ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದ ವರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ, ನಮೋ ಎನುತಿದೇನು.

(೩) ಆವ ವರ್ಣ ಕೂಡಿದಡೂ, ಅಷ್ಟಮಯ ತಪ್ಪದಂತೆ, ಸರ್ವ ಗುಣಸಂಪನ್ನನಾದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಮಹೇಶ್ವರನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಶರಣನೆಂದಡೂ ತಾನಾಗಿ, ಐಕ್ಯನೆಂದಡೂ, ತಾನಾಗಿ, ಒಂದನಹುದು, ಒಂದನಲ್ಲ ಎನ್ನದೆ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಕೊಂಡಡೆ ಸಿಹಿ ತಪ್ಪುವದೇ ? ಸತ್ತು ಚಿತ್ತಾನಂದವೆಂಬ ಗೊತ್ತ ಹರಿದವಂಗೆ, ತಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ಹತ್ತುವ ಭಾವ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಮ ಭೀಮ ಜೀವದನಮೊಡೆಯ ತಾನು ತಾನೆ.

ಅರ್ಥ:—ಷಡ್ವರ್ಣಗಳೊಳಗೆ ಆವ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಉದಕವು ಕೂಡಿದಡೂ, ಉದಕವು ಆ ವರ್ಣವಾಗುವದು ಹುಸಿಯದು. ಹಾಗೆ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಭಕ್ತನೆಂದಡೂ ಶರಣ ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಾಹೇಶ್ವರನೆಂದಡೂ, ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಐಕ್ಯನೆಂದಡೂ ತಾನೆಯಾಗಿವನು. ಶರಣನು ಷಟ್ಸ್ಥಲಂಗಳು ತನಗಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಮಾಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಶರಣಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವಲ್ಲ, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೇ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಹುದು ಶರಣಸ್ಥಲ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ, ಎನ್ನದೆ ತಾ ಸರ್ವಾಚಾರ , ಸಂಪನ್ನನಾದಲ್ಲಿ ಆವ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ

ನಿಂದು ಆಚರಿಸಿದಡೂ ಮೋಕ್ಷವಹುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದಡೆ, ಕಾವಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀರವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಡೆ, ಸ್ವಾದ ಕೆಡದು ಎಂಬ ಹಾಗೆ, ತಾನು ಅವ ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಆಚರಿಸಿದಡೂ, ಆ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಷಟ್ಸ್ಥಲಂಗಳು ಉಂಟಾದ ಕಾರಣ ಮೋಕ್ಷ ಉಂಟು. ಸದ್ರೂಪವಾದ ಅಂಗ, ಚಿದ್ರೂಪವಾದ ಲಿಂಗ ಆನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಕ್ತಿ ಈ ಅಂಗಭಕ್ತಿಗಳೆಂಬ ಭಿನ್ನವ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಶರಣಿಗೆ ಇದು ಅಂಗ, ಇದು ಲಿಂಗ, ಇದು ಭಕ್ತಿ, ಎಂಬುದೊಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಲಿಂಗವೇ ತಾನು, ತಾನೇ ಲಿಂಗ ವಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬುದರ್ಥ.

(೪) ಸ್ಥಳಕುಳವನರಿಯಬೇಕೆಂಬರು. ಭಕ್ತನಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರ ನಾಗಬೇಕೆಂಬರು. ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬರು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ, ಶರಣನಾಗಬೇಕೆಂಬರು. ಶರಣನಾಗಿ ಐಕ್ಯನಾಗಬೇಕೆಂಬರು, ಐಕ್ಯನಾಗಿ. ಏತರಿಂದ ಕೂಟ ನಾನರಿಯೆ. ಒಳಗಣ ಮಾತು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಯಲ್ಲದೆ ಎನಗರಿಯಬಾರದು. ಎನಗೈಕ್ಯ ನಾಗಿ ಶರಣನಾಗಬೇಕು. ಶರಣನಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರ ನಾಗಬೇಕು. ಮಹೇಶ್ವರನಾಗಿ ಭಕ್ತನಾಗಬೇಕು ಭಕ್ತನಾಗಿ ಸಕಲ ಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ಯುಕ್ತಿ ನಿಶ್ಚಯವಾದಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ ಒಳ ಹೊರಗಾಯಿತ್ತು. ಅಲೇಕವೇ ಲೇಕವಾಯಿತ್ತು. ಎನಗೆ ಕಾಣಬಂ ದಿತ್ತು. ಅಲೇಕನಾದ ಶೂನ್ಯ ಶಿಲೆಯ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಕಂಡೆ ನಿನ್ನನು.

(೫) ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪುವಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿ ತಂಡುಲವ ಹಾಕಿ, ಅಗ್ನಿ ಪುಟದಿಂ ಬೇಯಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ, ಒಂದೊಂದು ತಂಡುಲ ಹಿಂಗಿ ಬೆಂದಂತೆ, ಆ ಅಪ್ಪು ಬೆಂಕಿಯ ಸಂಗವ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಅಗ್ನಿ ತಂಡುಲ ಕೆಣ್ಣಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಉರಿಯಿತ್ತು. ಇಂತೀ ವಿವರಂಗಳ ಭೇದವ ನರಿತು, ಅಂಗದಲ್ಲಾರು ಸ್ಥಲವನಂಗೀಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಿ ನೋಡಿಹೆನೆಂದೊಡೆ, ಮೂರಕ್ಕಾರು, ಆರಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತಾರು, ಮತ್ತವರೊಳಗಾದ ಗುಣ ನಾನು ಅತೀತಕ್ಕೆ ಅತೀತವಾಗಿಪ್ಪದು. ಇಂತೀ ಸ್ಥಲಂಗಳ ಅಹುದೆಂದು ಒಪ್ಪದೆ, ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಬಿಡದೆ, ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಏಕೀ ಕರಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾವವ ತೋರಿದಲ್ಲಿಯೇ, ಲೇಪವ ಮಾಡಿ, ಹಿಡಿದಡೆ ಹಿಡಿಕಿಗೆ ಬಾರದೆ, ಬಿಟ್ಟಡೆ ಹರವರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯದೆ,

ವಸ್ತುಕದಲ್ಲಿ ವರ್ಣಕ ತೋರಿ, ಆ ವರ್ಣಕಕ್ಕೆ ವಸ್ತುಕ ಅಧೀನವಾ ಇಪ್ಪ ಉಭಯಸ್ಥಲವನು ಅರಿತಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸ್ಥಲ ನಾಶವಾಗಿ ಸದ್ಯೋಜಾ ಲಿಂಗವು ವಿನಾಶವಾಗಬೇಕು.

(೬) ಭಕ್ತಿವಿಡಿದು, ಭಕ್ತನಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಧೈರ್ಯವಿಡಿದು ಭಕ್ತಂಗೆ ಮಹೇಶ್ವರನಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಕರಣವಿಡಿದು ಅವಧಾನ ತಪ್ಪ ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿ ಕಾಲ ಕಲ್ಲಿ ವಿಲ್ಲದೆ, ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪತಿಭಕ್ತಿವಿಡಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಂಗಳ ಆಶೆ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ, ಭಕ್ತಂಗೆ ಶರಣನಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಈ ಉಭಯ ಸಮರಸ ಏಕವೆಂ ತಿಳಿದು, ಉಭಯ ಭಾವ ಉರಿ ಕರ್ಪುರ ಸಂಯೋಗವಾದ ಆ ಭಕ್ತಂ ಐಕ್ಯನಾದ ಪ್ರಸಾದಿ. ನಮ್ಮ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿನಾಥನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಕ್ಕೆ ಜೈ ನ್ಯವಾದ ನಿಮ್ಮ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನೆಂಬ ಆಚ್ಚಪ್ರಸಾದಿ.

(೭) ಭಕ್ತಾದೈಕ್ಯಂತವಹ ಷಡಂಗಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿ ಅಂಗವೇ ಆ ಯಾಗಿ, ಆ ಭಕ್ತಂಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಅಂಗವಾಗಿ, ಆ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಂಗ ನುಳ್ಳ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿಯೇ ಮಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ ಐಕ್ಯನಪ್ಪ ಅಂಗಪಂಚಕವು ಗರ್ಭೀಕೃತವಾಗಿ, ಆಚಾರಲಿಂಗವೇ ಕಾ ಣವಾಗಿ ಇಂತೀ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆರಿಸಿ ಬೇರಿಲ್ಲದಿರಬಲ್ಲಡೆ, ಭಕ್ತ ನೆಂಬೆನಯ್ಯ ಮಹಾಲಿಂಗ ಗುರುಶಿವಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ಪ್ರಭುವೇ.

(೮) ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೩೬, ಅಂಗಸ್ಥಲಂಗಳು ೩೬ ಪ್ರಕಾರವು. ಅವ ವಯ್ಯ ಎಂದು ಶಿವಯೋಗಿ ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರನು ಶಂಕಿಸಿ ಬೆಸಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಯೋಗಿ ಭಕ್ತ, ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ, ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಮಹೇಶ್ವರ ಪ್ರಸಾದಿ, ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಸಾದಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ, ಆನಂದಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಶರಣ ಐಕ್ಯ, ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತ ವಾದ ಐಕ್ಯನು. ಈ ಆರು ಈ ಷಡ್ವಿಧವು ಅಂಗಸ್ಥಲಂಗಳು. ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂತಹ ಅಂಗಸ್ಥಲವಾರು, ಅವಾವೆಂದೊಡೆ, ಕೇಳಯ್ಯ ಯೋಗಿಸದ್ಭಕ್ತ.

ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದಭಕ್ತ. ಆ ಭಕ್ತನ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದಾರೆ ಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಭಕ್ತನೊಳ ಗಣ ಮಹೇಶ್ವರ. ಆ ಭಕ್ತನ ಯೋಗ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಭಕ್ತನ ಮಣಿ ಪೂರಕದ ಹತ್ತೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂ ಥಾತನೇ ಭಕ್ತನ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಭಕ್ತನ ಯೋಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ. ಆ ಭಕ್ತನ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಭಕ್ತನ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಹನ್ನೆರಡೆಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಯೊಳಗಣ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಭಕ್ತನೊಳ ಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು. ಆ ಭಕ್ತನ ಯೋಗ ಶರಣ. ಆ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಯುಕ್ತವಾದ ಭಕ್ತನ ವಿಶುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದ ಹದಿನಾರೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾ ರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಭಕ್ತನೊಳಗಣ ಶರಣನು. ಆ ಭಕ್ತನ ಯೋಗ ಐಕ್ಯನು. ಆ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಭಕ್ತನ ಜ್ಞಾನ ಚಕ್ರದ ಎರಡೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂ ಥಾತನೇ ಭಕ್ತನೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನು. ಇಂತು ಭಕ್ತನ ಯೋಗಾಂಗ ಸ್ಥಲವಾರು. ಭಕ್ತನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗ ಗಳಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಡಿದಂಥ .ಶರೀರ ಸ್ಥಲಂಗಳು ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವು.

ಇನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಷಡಂಗವೇದ್ಯನೇ ಮಹೇಶ್ವರ. ಆ ಮಹೇ ಶ್ವರನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ, ಷಡ್ವಿಧಾಂ ಗವನು ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೇ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಹೇಶ್ವರನು. ಆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಯೋಗಭಕ್ತ, ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಹೇಶ್ವರನ ಆಧಾರ ಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾ ದಾತನೇ ಮಹೇಶ್ವರನೊಳಗಣ ಭಕ್ತನು. ಆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಯೋಗ ಪ್ರಸಾದಿ, ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಮಹೇಶ್ವರನ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದ

ದಂಥಾದ್ದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣಭಕ್ತ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೋಗ ಮಾಹೇಶ್ವರ, ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ ಆರಿಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಮಾಹೇಶ್ವರನು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಯೋಗಪ್ರಸಾದಿ, ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಮಣಿಮೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಭಕ್ತಿ ಸಾವಧಾನದಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾದ್ದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಯೋಗ ಶರಣ, ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಅಸುಲಿಂಗಿಯ ವಿಶುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದ ಹದಿನಾರಿಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾದ್ದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಶರಣನು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೋಗ ಐಕ್ಯ, ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಅಸುಲಿಂಗಿಯ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರದ ಎರಡಿಸಳ ಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾದ್ದೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನು. ಇಂತು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಯೋಗಾಂಗ ಸ್ಥಲವಾರು. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗವನು ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಡುವಂಥ ಶರೀರ ಸ್ಥಲಂಗಳು ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವು.

ಇನ್ನು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಷಡಂಗ ವೇದ್ಯನೇ ಶರಣ. ಆ ಶರಣನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗವನು ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾತನೇ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣ. ಆ ಶರಣನ ಯೋಗ ಭಕ್ತ, ಆ ಶರಣನ ಆಧಾರ ಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕಿಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಶರಣನೊಳಗಣ ಭಕ್ತ. ಆ ಶರಣ ಯೋಗ ಮಾಹೇಶ್ವರ, ಆನಂದಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ ಆರಿಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ

ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಶರಣನೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರ. ಆ ಶರಣನ ಯೋಗಪ್ರಸಾದಿ, ಆನಂದಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಸಾದದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಸಾವಧಾನಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಶರಣನೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಶರಣನ ಯೋಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ಆನಂದಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಹನ್ನೆರಡೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಅನುಭಾವಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾದ್ದೇ ಶರಣನೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಆ ಶರಣನ ಯೋಗ ಐಕ್ಯ, ಆನಂದ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಶರಣನ ಅಜ್ಞಾ ಚಕ್ರದ ಎರಡೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆನಂದಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಶರಣನೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನು. ಇನ್ನು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಶರಣನ ಯೋಗಾಂಗಸ್ಥಲವಾರು. ಶರಣನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗವನು ಷಡ್ವಿಧಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥ ಶರಣಸ್ಥಲಂಗಳು ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವು. ದ್ವಿತೀಯಾಂಗಸ್ಥಲಂ. ಎರಡು ಅಂಗಸ್ಥಲವು ದ್ವಂದ್ವದಶಃ.

ಇನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಷಡಂಗ ವೇದ್ಯನೇ ಐಕ್ಯ. ಐಕ್ಯನ ಷಡಾಧಾರ ಚಕ್ರಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಷಡ್ವಿಧ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಷಡ್ವಿಧ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಷಡ್ವಿಧಾಂಗವನು ವ್ಯಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತನೇ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯನುಳ್ಳ ಐಕ್ಯನು. ಆ ಐಕ್ಯನ ಯೋಗ ಭಕ್ತ. ಆ ಐಕ್ಯನ ಅಧಾರ ಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕೆ ಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಅಚರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಭಕ್ತ. ಆ ಐಕ್ಯನ ಮಹೇಶ್ವರ, ಆ ಐಕ್ಯನ ಸ್ವಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ ಅರೆಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯೊಳಗಣ ನೈಷ್ಠಿಕಾಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರ. ಆ ಐಕ್ಯನಯೋಗ ಪ್ರಸಾದಿ, ಆ ಐಕ್ಯನ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸಳಕಂಜದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮರಸಭಕ್ತಿಯೊಳಗೆ ಸಾವಧಾನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಟಸ್ಥವಾದಂಥಾತನೇ ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಐಕ್ಯನ ಯೋಗ ಪ್ರಾಣ

ರೆಂಬ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿದ ಪದ್ಧತಿ ಕೃತ್ಯಾಂಗವೆಂದು ಹೇಳಿಸುವ ಎರಡು ವಿಧದ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಿಹ ನಿರ್ಭಾವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಾಶ್ರಯ ವಾದ ಮಹಾಘನಲಿಂಗದ ಆಯನಂಗಲಿಂಗ ಮೂಲವು ಚಿದಂಗ ಲಿಂಗದ ಮೊದಲು ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಭೆಯ ಪರಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಣಮದಲ್ಲಿ ರಮಿಸು ತ್ತಿದಾಂಘ್ರ ಮಹಾಲಿಂಗ ಪ್ರಕಾಶದ ಅತಿದ್ರಿಯತ್ವವನ್ನೈದಿರುತ್ತವಿಹ ಘನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರನೆಂಬ ಹೃಷೀಕತ್ವವನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಿಹ ಹರಮಂತ್ರವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಾನಾಶ್ರಯವಾಗಿ ನಿರುಪಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಉಪಮಿಸಬಾರದ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಢವಾದ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಿಯಂಗ ಲಿಗೆ ನಿಲುಕದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದು ಚಿತ್ತೇ ಅಂಗ ಚಿದ್ಭನಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ ವಾಗಿದ್ ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಭೆಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರಲು ಆಚಾರಾದಿ ಮಹಾಲಿಂಗಾಂತ್ಯವಹ ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗವೇ ಆದಿಯಾಗಿ ವೇಧಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಕಡೆಯಾದಂಥ ಷಟ್ಸ್ಥಲಲಿಂಗ ಮೂಲವಹ ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಕಿರಣಗಳನುಳ್ಳ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ತಾನಾಶ್ರಯವಾಗಿ ನಿರುಪಮಲಿಂಗದ ಪ್ರಭಾಕಿರಣವೇ ತಾನಾ ಗಿದ್ಗನೆಂದು ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ ಜೀವರು ನಿರೂಪಮಂ ಕೊಡುತ್ತಿಹರು.

ಮೂವತ್ತಾರು ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ವಿಕಾಸವು.

ಮೂವತ್ತಾರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಗತಿಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬದು ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೊದಲು ಅಂಗ ಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಆಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಕೆಳಗಿನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೩೬ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆದಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ೩೬ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು ನಮಗೆ ದೊರೆದಿವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಿಕಾಸವು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳ ವಿಕಾಸವು:— ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಕಾಸವು ಆ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ಗುರು, ಲಿಂಗ ಅಥವಾ ಶಿವ, ಚರ, ಪ್ರಸಾದ, ಮತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಮಹತ್ ಎಂಬ ತರಗತಿಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ವಿವರಣೆಗಳು ಹಿಂದೆಯೇ ಪಡ್ಲಿಂ ಲಿಂಗಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದ ಪ್ರಗತಿಗಳು ಆಚಾರಾಂಗ, ಗೌರವಾಂಗ, ಶಿವಾಂಗ, ಚರಾಂಗ, ಪ್ರಸಾದಾಂಗ, ಮಹದಂಗವೆಂದು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಎರಡನೆಯದಾದ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದ ಮುಖ್ಯ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ನಿಷ್ಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಲದ ಪ್ರಗತಿಗಳು ಆಚಾರನಿಷ್ಕೆ, ಗುರು ನಿಷ್ಕೆ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಕೆ, ಚರನಿಷ್ಕೆ, ಪ್ರಸಾದನಿಷ್ಕೆ, ಮತ್ತು ಮಹನಿಷ್ಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮೂರನೆಯದಾದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಮುಖ್ಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಲದ ಪ್ರಗತಿಗಳು ಅಚಾರಾಧಾನಿ, ಗೌರವಾವಧಾನಿ, ಲಿಂಗಾವಧಾನಿ, ಚರಾವಧಾನಿ, ಪ್ರಸಾದಾಧಾನಿ, ಮಹದಾವಧಾನಿ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯದಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸ್ಥಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಿಗೆ ಮಹಾನುಭಾವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ಸಾಧ್ಯ, ವೇದ್ಯ, ಭೇದ್ಯ, ಯೋಗ್ಯ, ಸನ್ನಿಹಿತ ಎಂಬ ಐದು ಸ್ಥಲಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಬರಬೇಕಾಗುವದು.

ಐದನೆಯದಾದ ಶರಣಸ್ಥಲದ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಆಯತ, ಸ್ವಾಯತ, ಸನ್ನಿಹಿತ, ಕಳಾಗ್ರಹಕ, ಮನೋಮಗ್ನತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಅವೆಲ್ಲವು ಶರಣಸ್ಥಲಿಯ ಲಿಂಗ ವಿಕಾಸಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಡೆಯದಾದ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ತೃಪ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದರ ವಿಕಾಸಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅಚಾರತೃಪ್ತಿ, ಗೌರವತೃಪ್ತಿ, ಲಿಂಗತೃಪ್ತಿ, ಚರತೃಪ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದತೃಪ್ತಿ, ಮತ್ತು ನಿರ್ಭಾವತೃಪ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಇವು ೩೬ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳ ವಿಕಾಸವು:-- ಅಚಾರಲಿಂಗದ ವಿಕಾಸದ ಸ್ವರೂಪು ಕ್ರಿಯೆ, ಮಂತ್ರ, ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಯಜನ. ಈಕನ, ವೇಧಾ ಎಂದು ಇರುತ್ತದೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸತ್‌ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಯೂ, ಅಮೇಲೆ ಮಂತ್ರ ರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಅಮೇಲೆ ಅವಧಾನಕೋಸ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷಣರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಅಮೇಲೆ ಪೂಜಾಕ್ರಿಯಾರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಅಮೇಲೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾರೂಪವಾಗಿಯೂ, ಕಡೆಗೆ ಜ್ಞಾನರೂಪವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಗುರುಲಿಂಗವು ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ, ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ವೇದಾದೀಕ್ಷೆ, ಆಮೇಲೆ ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ, ಆಮೇಲೆ ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶಿವಲಿಂಗವು ಮೊದಲು ಕರಸ್ಥಲ, ಆಮೇಲೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೃದಯಸ್ಥಲ, ನಯನಸ್ಥಲ, ಮಂತ್ರಸ್ಥಲ, ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಲ, ಲಯಸ್ಥಲ ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು.

ಚರಲಿಂಗವು ಸ್ವಯ, ಚರ, ಪರ, ಪರಿಣಾಮಿ, ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಎಂಬ ಆಯಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಡೆಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು ಇಂದ್ರಿಯಾನಂದ, ಪ್ರಾಣಾನಂದ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ, ಭಾವಾನಂದ, ತೂರ್ಯಾನಂದ ಎಂದು ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಕಡೆಗೆ ಮಹದಾನಂದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವದು.

ಮಹಾಲಿಂಗವು ಪಿಂಡಾಕಾರ, ಬಿಂದುವಾಕಾರ, ಮಹದಾಕಾರ, ಭಾವಗಮ್ಯ, ಸರ್ವತತ್ವಾಶ್ರಯ, ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಕಡೆಗೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಹೀಗೆ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವಿಕಾಸ ಸ್ಥಿತಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುತ್ತದೆ.

(೧) ಆಚಾರಾಂಗ, ಗೌರವಾಂಗ, ಶಿವಾಂಗ, ಚರಾಂಗ, ಪ್ರಸಾದಾಂಗ, ಮಹದಾಂಗವೆಂಬ ಭಕ್ತನಂಗವಾರು. ಆಚಾರನಿಷ್ಠೆ, ಗುರುನಿಷ್ಠೆ, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ, ಚರನಿಷ್ಠೆ, ಪ್ರಸಾದನಿಷ್ಠೆ, ಮಹನ್ನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಮಹೇಶನಂಗವಾರು. ಆಚಾರಾವಧಾನಿ, ಗೌರವಾವಧಾನಿ, ಲಿಂಗಾವಧಾನಿ, ಚರಾವಧಾನಿ, ಪ್ರಸಾದಾವಧಾನಿ, ಮಹದಾವಧಾನಿ ಎಂಬ ಪ್ರಸಾದಿಯಂಗವಾರು. ಸಾಧ್ಯ, ವೇದ್ಯ, ಭೇದ್ಯ, ಯೋಗ್ಯ, ಸನ್ನಿಹಿತ, ಮಹಾನುಭಾವಿ ಎಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಯಂಗವಾರು. ಆಯತ, ಸ್ವಾಯತ, ಸನ್ನಿಹಿತ, ಕಳಾಗ್ರಹಕ, ಮನೋಮಗ್ನತೆ, ಘನಸಾಮರಸ್ಯವೆಂಬ ರರಣನಂಗವಾರು. ಆಚಾರತ್ಯಸ್ತಿ, ಗೌರವತ್ಯಸ್ತಿ, ಲಿಂಗತ್ಯಸ್ತಿ, ಚರತ್ಯಸ್ತಿ, ಪ್ರಸಾದತ್ಯಸ್ತಿ, ನಿರ್ಭಾವತ್ಯಸ್ತಿ, ಎಂಬ ಐಕ್ಯನಂಗವಾರು.

ಇಂತಿದರಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾದ ಲಿಂಗಸ್ಥಳ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶವವಕ್ತವಿವರೇ-- ಕ್ರಿಯೆ, ಮಂತ್ರ, ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಯಜನ, ಈಶನ, ವೇಧಾ ಎಂಬ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಸ್ಥಳವಾರು. ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ, ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ, ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ, ಎಂಬ ಗುರುಲಿಂಗ ಸ್ಥಳವಾರು. ಕರಸ್ಥಳ, ನಯನಸ್ಥಳ, ಹೃದಯಸ್ಥಳ, ಮಂತ್ರಸ್ಥಳ, ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಳ, ಲಯಸ್ಥಳವೆಂಬ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಳವಾರು. ಸ್ವಯಂ, ಚರ, ಪರ, ಪರಿಣಾಮಿ, ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಚರಲಿಂಗಸ್ಥಳವಾರು. ಇಂದ್ರಿಯಾನಂದ, ಪ್ರಾಣಾನಂದ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ, ಭಾವಾನಂದ, ತೂರ್ಯಾನಂದ, ಮಹದಾನಂದವೆಂಬ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಸ್ಥಳವಾರು. ಪಿಂಡಾಕಾರ, ಬಿಂದುವಾಕಾರ, ಮಹದಾಕಾರ, ಭಾವಗಮ್ಯ, ಸರ್ವತತ್ವಾಶ್ರಯ, ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಳವಾರು. ಇಂತಿವು ಸ್ಥಲ ತನು ಸಂಬಂಧವಾಗಿಹವೆಂಬರಿವುಅಲೇಕನಾದ ಶೂನ್ಯಶಿಲೆಯ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿ ಕಂಡೆ ನಿನ್ನನು.

(೨) ಆಚಾರಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಗುರುಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಷಡ್ವಿಧ, ಅಂತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ೩೬ ಪ್ರಕಾರವು.

ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಪಂಚಾಚಾರಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಮಂತ್ರಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಯಜನಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಸೌತ್ಯ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ, ವೇಧಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು, ಈ ಪ್ರಕಾರ ದೃಶ್ಯದೃಶ್ಯ ಭಾವಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು, ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಷಡ್ವಿಧ.

ಮತ್ತು ಭಕ್ತನಿಗೆ ಆಚಾರಲಿಂಗವು, ಆಚಾರಲಿಂಗವೆಂದರೂ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೆಂದರೂ ಒಂದೇ. ಆ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು, ಆ ಭಾವ

ಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ನಿಕಲಿಂಗವು, ಆ ನಿಕಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಷಡ್ವಿಧಾಚರಣೆಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಷಟ್‌ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ಪ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವು. ಅವಕ್ಕೆ ವಿವರ:-

ಕ್ರಿಯೆ, ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಸಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪಿನಿಂದ ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕೈಕೊಂಡು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರ, ಮನೋಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಜಪಸ್ತೋತ್ರ ನಿರ್ಗುಣ ಪೂಜಾ ಕ್ರಿಗಳನು ಕೈಕೊಂಡು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಆತ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಮನೋರ್ಮಯ ನಿರಂಜನ ಭಕ್ತಿಸೂಜಾಕ್ರಿಗಳನು ಕೈಕೊಂಡು ಒಪ್ಪುವಂತಹ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯೆ, ಸತ್ತ್ವಿಯಾಸ್ವರೂಪವಾದಿಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಭಕ್ತಂಗಾಚಾರಲಿಂಗ, ಆ ಆಚಾರಲಿಂಗವೇ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ, ಆ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಶಕ್ತಿಪೀಠದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರವು, ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಗುರುಲಿಂಗವು, ಆ ಗುರುಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಟೆಯಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಮಹಾಜ್ಞಾನ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಆ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಯಜನ, ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಮುಖದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಯಜನಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಈಳನ, ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಾಳದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ವೇಧಾ, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅಜ್ಞಪ್ರದಾಯಕದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ವೇಧಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯೆ, ಆ ಭಕ್ತನ ಆಧಾರ ಚಕ್ರದ ನಾಲ್ಕಿಸಳ ಕಂಜದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪಂಚಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರ, ಆ ಭಕ್ತನ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದ

ಅರೆಸಳ ಕಂಜವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರುಲಿಂಗವು. ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಆ ಭಕ್ತನ ಮಣಿಮೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸಳ ಕಂಜವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಯಜನ, ಆ ಭಕ್ತನ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಹನ್ನೆರಡೆಸಳ ಕಂಜವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಯಜನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಈಳನ, ಆ ಭಕ್ತನ ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದ ಹದಿನಾರೆಸಳ ಕಂಜವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಸ್ತೋತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ವೇಧಾ, ಆ ಭಕ್ತನ ಅಚ್ಚಾಚಕ್ರದ ಎರಡೆಸಳ ಕಂಜವಲ್ಲಿದ್ದ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ವೇಧಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯೆ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕಾಲಸೂಚಾ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ತಪ್ಪದೆಮಾಡುವಂತಹದ್ದೇ ಆದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಧ್ವಯಾಭಿಧಾನವಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮಂತ್ರವನು ಪಾಚಕ ಮಾನಸ ಉಪಾಸಿಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ವೇಧಾ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಯಜನ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪವಿಧಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಲೋಪಚಾರಂಗಳನು ಮಾಡುವಂತಹದ್ದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಈಳನ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಾಣ ಮಯೂರ ಹಲಾಯುಧೋದ್ಭಟ ಕಾಳಿದಾಸನ ಹಾಗೆ ಕಂದ ವೃತ್ತ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಂತ್ರಾದಿಗಳನು ಮಾಡುವಂತಹದ್ದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ನಿರೀಕ್ಷಣ, ಆ ಭಕ್ತನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನು ಎವೆಹಳಚದೆ ಅನುಮಿಷ ಪೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಆಚಾರಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಪಡ್ವಿಧ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಗುರುಲಿಂಗವಾರುಪ್ಪಲ, ಮಂತ್ರನಿಷ್ಠಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಗುರುಲಿಂಗವು ಪಟ್ಪ್ರಕಾರಲಿಂಗವು. ಆ ನಿಕಲಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪಡ್ವಿಧಾರ್ಚನೆಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಪಟ್ಪ್ರಸಾದವಲ್ಲಿದ್ದ ಪಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವು. ಅದಕ್ಕೆ ವಿವರ:- ಕ್ರಿಯಾ

ದೀಕ್ಷೆ, ನಾಲಛ ದಿಕ್ವಿನಲ್ಲಿ ನಾಲಛಯ್ಯರು ಸಹವಾಗಿ ಗಣಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಂಚಕಲಶವ ಹೂಡಿ ಅಂಗದ ವರ್ತನೆಯ ನಷ್ಟಮಾಡಿ ಆಚಾರಾಂಗ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಅಂತಹದ್ದೇ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ. ಆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೋಪದೇಶ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಆ ಗುರುಲಿಂಗವೇ ಆ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟದ ಶಕ್ತಿಸೀಲದಲ್ಲಿಹ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಜ್ಞಾನ ಗುರುಸ್ವಾಮಿಯು ಅನಾಹತ ಕಣದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮಂತ್ರವನುಪದೇಶಿಸಿ, ಪ್ರಾಣನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಷ್ಟವಮಾಡಿ ಚಿತ್ ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ವಿಸಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಮಾಡಿ ಕೊಡುವಂತಹದ್ದೇ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹ. ಆ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಗುರುಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಗುರುಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕಟೆಯಲ್ಲಿದ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ— ಶಿಷ್ಯ ಮಸ್ತಕ ಹಸ್ತ ವಿಸ್ತೃತ ಸದ್ಗುರುವೆ ಎಂದು ಆ ಜ್ಞಾನ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯು ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹಸ್ತ ಕಮಲವನು ವಿಸ್ತೃತವಮಾಡಿ ಆತ್ಮನ ವರ್ತನೆಯ ನಷ್ಟವ ಮಾಡಿ ಚಿದಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ವಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗದ ಕಳೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಲು ಅಂತಹದೇ ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ. ಆ ವೇಧಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಭಾವಲಿಂಗವು ಆ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಮಾಹೇಶ್ವರಂಗೆ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವರ್ತುಲದಲ್ಲಿಹ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ— ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಃಸುಭಾವವನು ಓದಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಬೋಧಾನುಗ್ರಹವು. ಅಂತದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಮುಖದಲ್ಲಿಹ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ— ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಿರ್ಮಲಸ್ವರೂಪವಾದ ವಸ್ತುವೇ ನೀನೆಂದುನುಗ್ರಹಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ. ಅಂತಹದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಾಳದಲ್ಲಿಹ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವು. ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ— ಮೋಕ್ಷಾಸ್ವರೂಪವಾದ ವಸ್ತುವೇ ತಾನೆಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ. ಅಂತಹದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಆಜ್ಞಾಪ್ರದಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಆಧಾರ ಚಕ್ರದ! ನಾಲ್ಕುಸಕಂಜ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಸತ್ತ್ವಿಯಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ— ಮಹೇಶ್ವರನ ಸ್ವಾಧೀ! ಪಾನ ಚಕ್ರದ ಆರೆಸಕಂಜ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಂತ್ರಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಹತ್ತಿಸಕಂಜ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ವೇಧಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಮಹೇಶ್ವರನ ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ಹನ್ನೆರಡೆಸಕಂಜ ದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಬೋಧಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂ ಗಮಲಿಂಗವು. ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ವಿಶುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದ ಹದಿನಾರೆಸಕಂಜ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ— ಆ ಮಾಹೇಶ್ವರನ ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರದ ಎರಡೆಸಕಂಜ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರ್ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮೋಕ್ಷಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕ್ರಿಯಾದೀಕ್ಷೆ, ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಲಿಂಗೋಪದೇಶವಿತ್ತಂತಹದ್ದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರದೀಕ್ಷೆ, ಮನಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರೋಪದೇಶವಿತ್ತಂತಹದ್ದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತವ ಮಡಗುವಂತಹದ್ದೇ ವೇಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಅದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಶಿವಾನುಭವವನು ಬೋಧಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಬೋಧಾದೀಕ್ಷೆ, ಅಂತಹದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವಾದುದೇ ಪ್ರಸನ್ನದೀಕ್ಷೆ, ಅಂತಹದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ನಿರ್ವಾಣ ದೀಕ್ಷೆ, ನಿಜಮೋಕ್ಷಾನುಗ್ರಹಸ್ವರೂಪವೇ ನೀವೆಂದನುಗ್ರಹಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ನಿರ್ವಾಣದೀಕ್ಷೆ. ಅದೇ ಗುರುಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು, ದ್ವಿತೀಯ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೧೨.

ಇನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಶಿವಲಿಂಗವಾರು ಸ್ಥಲವಾರು ನಿರೀಕ್ಷಣ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವು. ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಶಿವಲಿಂಗವು.

ಆ ಶಿವಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು. ಆ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ನಿಕಲಿಂಗವು. ಆ ನಿಕಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪದ್ಧಿಧಾಚರಣೆಯೇ ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪಟಾಸ್ಥಾನವಲ್ಲಿದ್ದ ಪದ್ಧಿಧಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪು. ಅವಕ್ಕೆ ವಿವರ :-

ಕರಸ್ಥಲಃ— ಶ್ರೀಗುರು ಸ್ವಾಮಿಯನುಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪಾಣಿ ತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಹೃದಯಸ್ಥಲಃ— ಹೃದಯ ತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ನಯನಸ್ಥಲಃ— ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಸೀಮೆಯೇ ನೇತ್ರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಭಾವಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರಸ್ಥಲಃ— ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವನೊಳಗೊಂಡು ಮಂತ್ರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಲಃ— ಅದೇ ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಲದಲ್ಲಿವುದು. ಲಯಸ್ಥಲಃ— ಅದೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿಸ್ಥಲವು.

ಮತ್ತಂ ಕರಸ್ಥಲಃ— ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಭಕ್ತನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸುಚಿತ್ತವೆಂಬ ಕರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರಸ್ಥಲಃ— ಮಂತ್ರಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರನ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಮಂತ್ರ ಕರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ನಯನಸ್ಥಲಃ— ಆ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿಯ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ನಿರಹಂಕಾರ ನೇತ್ರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಹೃದಯಸ್ಥಲಃ— ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗವನೊಳಗೊಂಡು ತೋರುವ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸುಮನವೆಂಬ ಕರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಲಃ— ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಶರಣನ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ತಾನು ತನ್ನರಿವು ಶಿವತತ್ತ್ವವೆಂಬ ತ್ರಿಪುಟ ಏಕವಾದ ಸುಜ್ಞಾನ ಕರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಲಯಸ್ಥಲಃ— ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಸಾದಿಯೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸದ್ಭಾವವೆಂಬ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕರತಾಣದಲ್ಲಿರೂ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮೂಲಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಕರಸ್ಥಲಃ— ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರ ಲಿಂಗವು. ನಯನಸ್ಥಲಃ— ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವನ್ನು ಎನೆಹಳಚದೆ ಅನುಮಿಷ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ನೇತ್ರತಾಣವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಹೃದಯಸ್ಥಲಃ— ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕಾಶ್ರಯವಾದ ಹೃದಯ ತಾಣವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಮಂತ್ರಸ್ಥಲಃ— ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ದ್ವಯಾಭಿಧಾನವಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀ ಮನ ತಾಣವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ತ್ರಿಕೂಟಸ್ಥಲಃ— ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ತ್ರಿಪುಟ ಒಂದಾದ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನದ ತಾಣವೇ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಮತ್ತಂ ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುವಾತ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಾತ ನಡುವೆ ಸಲುವ ಪೂಜಾ ದ್ರವ್ಯವು ಒಂದೇ ಎಂದು ಆಚರಿಸುವಂತಹದ್ದೇ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಲಯಸ್ಥಲಃ— ನೀಲಲೋಚನೆಯಮ್ಮನವರು ತಮ್ಮ ಗವನಡಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಹೇಗೆ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರ್ಪುದು ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಗವನಡಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಸ್ಥಳವೆಂದರಿವುದೇ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಅದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ವಾಙ್ಮುಕ್ತದೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು ಆಚಾರಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಗುರುಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಥಲ ಅಷ್ಟಾದಶವು.

ಇನ್ನು ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನಭಾವನಿರಾಶ್ರಯದಲೊದಗಿದ ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾ ಅರಿವಿನಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಚರಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು. ಯಜನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ಷಟ್ಪ್ರಕಾರವು. ಮತ್ತಂ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಿಗೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು, ಆ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು, ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು, ಆ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ನೀಕಲಿಂಗವು, ಆ ನೀಕಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಷಡ್ವಿಧಾಚ ರಣೆಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಷಟ್ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಷಡ್ವಿಧಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪವು. ಅವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ—

ಸ್ವಯಃ— ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಅರಣ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಪರ್ವತದ ತಪ್ಪಲಗಳಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಅಶ್ರಮವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಂದಮೂಲಾದಿಗಳ ಸೇವಿಸಿಕೊಂಡು, ಶಿವಾನುಭವವನು ಬೋಧಿಸುತ್ತ ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಾತನೇ ಸ್ವಯಜಂಗಮವು. ಚರಃ— ಅಂತರಂಗದ ಪಂಚಮುದ್ರೆ, ಬಹಿರಂಗದ ಪಂಚಮುದ್ರೆ ಸಮೇತವಾಗಿ ಭಕ್ತರುಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಗುರುಧರ್ಮಭಿಕ್ಷು ಎಂದು ಅವರು ವಿಭೂತಿ ಮುಂತಾಗಿ ತಂದಂತಹ ಭಿಕ್ಷುವನು ಬೋಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿಸಿಕೊಂಡು ನದಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಭಿಕ್ಷುವನು ಆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡಿ ಅವರ ಪಾಕ್‌ಜ್ಞಾನಾನುಭವ ಪ್ರಸಾದವನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅನುಭವಿಸುವಂತಹಾತನೇ ಚರಜಂಗಮವು. ಪರಃ— ಬೇಡದೆ ಬೋಳುಮಸ್ತಕ ತೋಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದಾಧಾರಂಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನ ಪೈರಾಗ್ಯವಿಡಿದು ಅಚರಿಸುವಂತಹನೇ ಪರಜಂಗಮವು.

ಮತ್ತಂ ಸ್ವಯ, ಅನ್ಯಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಾಧೀನವುಳ್ಳತನಾಗಿಹುದೇ ಸ್ವಯ ಜಂಗಮವು. ಚರ, ಜಗತ್ಪಾವನ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಚರಿಸುವಂತಹನೇ ಚರಜಂಗಮವು. ಪರ, ಪರಾಪರ ಮೋಕ್ಷ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೇ ಪರಜಂಗಮವು.

ಮತ್ತಂ ಸ್ವಯ, ಶಿವತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಾನುಭವಿಯಾಗಿ ಏಕಾಂತಾಶ್ರಮಿಯಾಗಿಯು ನಿರ್ಗಮನಿಯಾಗಿಯು, ಶಿವಧ್ಯಾನಪರಾಯಣನಾಗಿಯು ಇಹುದೇ ಸ್ವಯ ಜಂಗಮವು. ಅಂತಸ್ತು ಸ್ವಯಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಭಕ್ತನ ಸುಮನವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸುಚಿತ್ತವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಅಚಾರಲಿಂಗವು. ಚರ, ಬಹಿರಂಗದ ಪಂಚಮುದ್ರೆ ಅಂತರಂಗದ ಪಂಚಮುದ್ರೆ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ದೇಶಾಂತರಿಯಾಗಿ ಚರಿಸುವಂತಹನೀಗ ಚರಜಂಗಮವು. ಅಂತಸ್ತು ಚರಜಂಗಮವೇ ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರನ ಸುಮನವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಪರ, ಪರಾಪರ ನಿರ್ಗಮನಿ ಎನಿಸಿಯೂ ಸ್ವಾವರಜಂಗಮಾತ್ಮಂಗಳಿಗೆ ಅಧಿಷ್ಠಾನಕರ್ತವೂ ಆಗಿ ಸಯಾದಿಯ ಶಾಶ್ವತನಾಗಿಹುದೇ ಪರಜಂಗಮವು. ಅಂತಸ್ತು ಪರಜಂಗಮವೇ ಆ

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸುಮನವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ನಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಪರಿಣಾಮಿ, ಸುಖದುಃಖಗಳು ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪರಿಣಾಮ ಪರಿತೋಷವುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ಪರಿಣಾಮಿ ಜಂಗಮವು. ಅಂತಸ್ತು ಪರಿಣಾಮಿ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸುಮನವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸಮಾನವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಅನ್ಯಾಧೀನವಸ್ತು ಯಾಚನಾ ವೃತ್ತಿಯನಳಿದು ಯಥಾಲಾಭ ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ತನ್ಮಾಧೀನವಸ್ತು ನಿಯಾಚನಾವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಜಂಗಮವು. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತಿನಾಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜಂಗಮವು. ಅಂತಸ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಜಂಗಮವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನಪ್ಪ ಸುಮನವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗಣ ಸದ್ಭಾವವೆಂಬ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಸ್ವಯ, ವಸ್ತುವೇ ತಾನಾಗಿಹುದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಅಚಾರಲಿಂಗವು. ಜರ, ಸ್ವತಂತ್ರಪರಾಧೀನವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಯಾಧೀನವುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಪರ, ಜಗತ್ಪ್ರವನ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಚರಿಸುವಂತಹವೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಪರಿಣಾಮಿ, ವಿಷಯ ವಿಮುಖಮಾನಸ ಸಂತೋಷವುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಜೀವಾಧೀನವಳಿದು ಪರಮನಾಧೀನವುಳ್ಳಾತನಾಗಿಹುದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರುತ ಭರಿತನಾಗಿಹುದೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಚರಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವಾರು. ಈಗಿನ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ಪಟಪ್ರಕಾರವು. ಶರಣನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಭಾವಲಿಂಗವು, ಆ ಭಾವಲಿಂಗವೇ ಮಹಾ

ಲಿಂಗವು, ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ನೀಕಲಲಿಂಗವು. ಆ ನೀಕಲಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪದ್ಧಿಧಾಚರಣೆಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಪದ್ಧಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರ್ದ ಪದ್ಧಿಧಲಿಂಗಸ್ವರೂಪವು. ಅವಕ್ಕೆ ವಿವರ:-

ಇಂದ್ರಿಯಾನಂದ, ಹೃಷೀಕಾಹ್ಲಾದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಪ್ರಾಣಾನಂದ, ಸೈಕೃತ ಹರಣಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಜ್ಞಾನಾನಂದ, ಶಿವತತ್ತ್ವಗಮದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಅಸ್ತಿತ್ವಜ್ಞಾನದರಿವಿನಲ್ಲಿ ವಿನೋದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಭಾವಾನಂದ, ಏಕಧ್ಯಾನ ಸಮಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸುವದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ತೂರ್ಯಾನಂದ, ಶರಣಸತಿ ಲಿಂಗಸತಿತ್ವವನರಿದು ಚರಿಸಬೇಕೆಂಬರ್ಥವನರಿದು ವಿನೋದಿಸುವದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಮಹದಾನಂದ, ಚಿನ್ನಕ್ರಿಯಾಗಮದಿಂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೋಕ್ಷಾಹ್ಲಾದ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ, ಇಂದ್ರಿಯಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಭಕ್ತನ ಕ್ರಿಯಾ ಪೃಷೀಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಪ್ರಾಣಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರನ ಹರಣದಲ್ಲಿ ಆನಂದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಜ್ಞಾನಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಭಾವಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ತೂರ್ಯಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಶರಣನ ತ್ವರಿತ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಮಹದಾನಂದ, ಶರಣನೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನ ಮಹಾಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಆಹ್ಲಾದಿಸುವಂತಹದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸಲ ಆರು, ದ್ವಿತೀಯಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೧೨, ಎರಡು ಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ದ್ವಾದಶವು.

ಇನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾರು. ವೇಧಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ಷಟ್ ಪ್ರಕಾರವು. ಐಕ್ಯನಿಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ನಿಕಲಲಿಂಗವು. ಆ ನಿಕಲಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಲು, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಪಡ್ವಿಧಾಚರಣೆಯೇ ಆ ಲಿಂಗದ ಷಟ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಡ್ವಿಧಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವು. ಅವಕ್ಕೆ ವಿವರಃ—

ಪಿಂಡಾಕಾಶ, ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಆಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಬಿಂದುವಾಕಾಶ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಮಹದಾಕಾಶ, ಆತ್ಮನಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಭಾವಗಮ್ಯ, ಶಿವಭಾವದಲ್ಲಿ ಗಮಿಸಿ ತೋರುವಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಸರ್ವತತ್ವಾಶ್ರಯ, ಸಮಸ್ತಜ್ಞಾನ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶ, ವ್ಯಾಪಕ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ಮತ್ತಂ ಪಿಂಡಾಕಾಶ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಭಕ್ತನ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿ ಪಿಂಡಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಆಚಾರಲಿಂಗವು. ಬಿಂದುವಾಕಾಶ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಮಹೇಶ್ವರನ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಚಿದ್ವಿಂದು ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಗುರುಲಿಂಗವು. ಮಹದಾಕಾಶ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ನಿರಹಂಕಾರ ಪೂಜಾ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಶಿವಲಿಂಗವು. ಭಾವಗಮ್ಯ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಅನುಭಾವ ಭಕ್ತಿಗೆ ಗಮಿಸಿ ತೋರುವಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು. ಸರ್ವತತ್ವಾಶ್ರಯ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಶರಣನ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಕಳಕಳಾ ನಂದ ಭಕ್ತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಸ್ಥಾನವಾದಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು. ಪರಿಪೂರ್ಣ, ಐಕ್ಯನೊಳಗಣ ಐಕ್ಯನ ಸಮರಸ

ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುವಂತಹದೇ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗೆ
ಮಹಾಲಿಂಗವು. ಇಂತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವಾರು, ತೃತೀಯ ಲಿಂಗಸ್ಥ
ಲ, ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವು ಅಷ್ಟಾದಶವು.

ದೃಶ್ಯದಲೊದಗಿದ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವು ೧೮, ಜ್ಞಾನಭಾವ ನಿರಾಶ್ರಯ
ಲೊದಗಿದ ಲಿಂಗಸ್ಥಲವು ೧೮, ದ್ವಿತೀಯ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೩೬. ಇಂತು ಲಿ
ಸ್ಥಲ ೩೬. ಇದರ ಮೇಲೆ ಪರಾತ್ಪರದಾಚೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಗ ಲಿಂಗಸ್ಥ
೩೬. ೩೬ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ೩೬ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ೩೬ ಭ
ನಿಡಿದಾಚರಿಸಿ, ಅ ೩೬ ಲಿಂಗವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಬಚ್ಚುಬರಿಯ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೩

ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಿಷ್ಟಲ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ೩೬ ಅಂಗಷ್ಟಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ೩೬ ಲಿಂಗಷ್ಟಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮನುಷ್ಯನು ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಿಷ್ಟಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಆಮೇಲೆ ಅವನು ನಿರಾಮಯ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲ, ಆಮೇಲೆ ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲ, ಎಂಬ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮುಂದೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗಿಷ್ಟಲದ ಮಹತ್ವವು ವಚನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿವಿಧ. ಇದು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ವಚನಕಾರರಿಂದ ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ನಿರಾಮಯ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲವು ಅಖಂಡಿತವೂ ಅಗೋಚರವೂ ಅಪ್ರಮೇಯವೂ ಆಗಿ, ವಾಚಾಮಗೋಚರಕ್ಕೆತ್ತವಾಗಿರುವದು. ಇವೆರಡು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪರ್ಮಾಷ್ಟಲ ವಿಭೇದಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸ ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಅವನು ನಿಷ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಶಕ್ತನಾಗುವನು.

(೧) ಗುರುವಿಂದಾಯಿತ್ತೆನ್ನು ಗುರುಸಂಬಂಧ. ಲಿಂಗದಿಂದಾಯಿತ್ತೆನ್ನು ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ. ಜಂಗಮದಿಂದಾಯಿತ್ತೆನ್ನು ಜಂಗಮಸಂಬಂಧ. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ತನುವಿಕಾರವನಳಿದನಾಗಿ, ಗುರುಸಂಬಂಧಿ. ಭಸವಿಕಾರವನಳಿದನಾಗಿ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿ. ಧನವಿಕಾರವನಳಿದನಾಗಿ ಜಂಗಮಸಂಬಂಧಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವಿಕಾರವನಳಿದನಾಗಿ, ಗುರುವಾಗಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ. ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ. ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನ. ಅದು ಕಾರಣ, ಅರಿವೇ ಗುರು, ಅನುಭಾವವೇ ಲಿಂಗ, ಅನಂದವೇ ಜಂಗಮ.

ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಅರಿವೆಂಬ ಗುರುವಿನಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯ. ಅನುಭಾವವೆಂಬ ಲಿಂಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನಂದವೆಂಬ ಜಂಗಮದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯ.

ಅರಿವಿನಿಂದ ಅನುಭಾವ, ಅನುಭಾವದಿಂದ ಅರಿವು, ಅರಿವು ಅನುಭಾವ ಸಮರಸವಾದುದೇ ಅನಂದ. ಅನಂದಕ್ಕೆ ಅರಿವೇ ಸಾಧನ.

ಇಷ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಾಣದಿಂದ ಇಷ್ಟ, ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಯೋಗಾಪ್ತಿಯೆಂತವುದು ವೈಶ್ಯ. ತೃಪ್ತಿಗೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅರಿವೇ ಸಾಧನ.

ಆದುದೇನೆಂದರೆ, ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವಿನಯ, ವೋಹ, ಭಯ, ಭಕ್ತಿ, ಕರುಣ, ಕೀರ್ತುರಾಣ, ಸಮರಸವಾದುದೇ ಅಚಾರಲಿಂಗ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ದೃಢಸ್ಥೇಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ನಿಶ್ಚಲ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಸಮರಸವಾದುದೇ ಗುರುಲಿಂಗ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ, ಸೌಜನ್ಯ, ಸುವಿವೇಕ ಸಾಧನ, ಸನ್ನಿಹಿತ, ಸಮರಸವಾದುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸರವರತೆ, ಗೂಢ, ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತ, ಉತ್ತರಯೋಗ, ಅಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಸಮರಸವಾದುದೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಮನೋವೀಯ, ಭಾವಾಪ್ತಿಯ, ಅನುಸಮಾಪ್ತಿ, ಅತ್ಮಿಕವೃದ್ಧಿ, ಸುನಾದಭೋಜ್ಯ, ಸಮರಸವಾದುದೇ ಮಹಾಲಿಂಗ.

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗದಿಂದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗದಿಂದ ಶಿವಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗದಿಂದ ಗುರುಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗದಿಂದ ಅಚಾರಲಿಂಗ. ಅಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ, ಇಷ್ಟತ್ವದ ಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ, ಇಷ್ಟತ್ವಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ ಹದಿನೈದು ಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ, ಮತ್ತುಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ, ಐದು ಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಿರದೊಡೆ, ಎಲ್ಲ ಕರಣಗಳನ್ನರಿದು ಅಚರಿಸಬೇಕು.

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಕತಿಗತಿಗಳು ಆರು ಮುಖಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಗಳ ತತ್ತ್ವ ಸ್ಥಾನ ಪ್ರಪಂಗಳನ್ನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದೆ ಅಚಾರಲಿಂಗ ಭೋಗಿ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ರಸಗಳಾರು ಮುಖಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಗಳ ತತ್ತ್ವ

ಸ್ಥಾನ ದ್ರವ್ಯಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ಗುರುಲಿಂಗಭೋಗಿ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಉಷ್ಣಂಗಳಾರು ಮುಖಂಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನದ ದ್ರವ್ಯಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ಶಿವಲಿಂಗಭೋಗಿ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಚಲನೆಗಳಾರು ಮುಖಂಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನ ದ್ರವ್ಯಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗಭೋಗಿ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಶಬ್ದಂಗಳಾರು ಮುಖಂಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನ ದ್ರವ್ಯಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಭೋಗಿ. ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ನಿರ್ಭಾವ ಮುಖಂಗಳಾರು ಮುಖಂಗಳಾಗಿ, ಆ ಮುಖಂಗಳ ತತ್ತತ್ ಸ್ಥಾನ ದ್ರವ್ಯಗಳನರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲಡೆ ಮಹಾಲಿಂಗಭೋಗಿ.

ಇಂತಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಗಿ, ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ, ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸದ್ವ್ಯಾಜಾತ ಮುಖವಪ್ಪ ಪ್ರಾಣಂಗಳಾರು ದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲಿಂಗವದಾಗಿಯಾಗಿ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ವಾನುದೇವ ಮುಖವಪ್ಪ ಜಿಹ್ವೆಗಳಾರು ದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲಿಂಗವದಾಗಿಯಾಗಿ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಅಘೋರ ಮುಖವಪ್ಪ ನೇತ್ರಂಗಳಾರು ದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲಿಂಗವದಾಗಿಯಾಗಿ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ತತ್ಪುರುಷ ಮುಖವಪ್ಪ ಲಿಂಗಂಗಳಾರು ದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲಿಂಗವದಾಗಿಯಾಗಿ, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಗೋಪ್ಯ ಮುಖವಪ್ಪ ಹೃದಯಂಗಳಾರು ದ್ರವ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಷಟ್ತ್ರಿಂಶಲಿಂಗವದಾಗಿಯಾಗಿ,

ಇಂತಪ್ಪ ತೃಪ್ತಿಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ಶಬ್ದಪದಾರ್ಥಂಗಳು, ಶಬ್ದಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶಪದಾರ್ಥಂಗಳು ಸ್ಪರ್ಶ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ರೂಪ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು, ರೂಪ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು, ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥಂಗಳಿಂದ ಗಂಧ ಪದಾರ್ಥಂಗಳು.

ಗಂಧ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನಾರು ಸೋಂಕುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷ ಭುಕ್ತನಾಗಿ, ರುಚಿ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನಾರು ರುಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷ ಭುಕ್ತನಾಗಿ, ರೂಪ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನಾರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷ ಭುಕ್ತನಾಗಿ, ಸ್ಪರ್ಶ ಪದಾರ್ಥಂಗಳನಾರು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ

ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷಭುಕ್ತನಾಗಿ, ಶಬ್ದ ಪದಾರ್ಥಗಳನಾರು ಲಾಲಿ
ಮನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷ ಭುಕ್ತನಾಗಿ, ತೃಪ್ತಿಸದಾರ್ಥಗಳನಾರು
ಪೂರ್ಣಮನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾದಶಲಿಂಗ ಶೇಷ ಭುಕ್ತನಾಗಿ,

ಇಂತೀ ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದ ಸಮಾಧಾನ ಸ್ಥಲ ಕುಳ ಅನುಭಾವ
ಅಚರಣೆ ಎಲ್ಲವನು ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಕಂಡು ಸುಖಸುತಿರ್ಪ ಮಹಾ
ಮುನಿನನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ? ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಘನವನೋಕ
ಕೂಂಡಿರ್ಪ ಇಷ್ಟ ಬ್ರಹ್ಮವನೇನೆಂದುಪಮಿಸುವೆನಯ್ಯ?

ಫಲ ಪತ್ರ ಕುಸುಮ ರಸ ಗಂಧ ಕಾರ ಒಗರು ಹುಳಿ ಮಧುರ
ಸ್ವಲ್ಪಕೆ ಜಲ ಒಂದೇ ಹಲವು ತೆರನಾದಂತೆ, ಮಸದಲಗು ಸಾಸಿರ
ಮೋಹಿಸುವಲ್ಲಿ ರಸ ಗುಟಿಕೆಯೊಂದೇ ಮೊನೆಮೊನೆಗೆ ಬಂದಾನುವಂತೆ,
ಬಂಗಾರ ಒಂದೇ ಹಲವು ಅಭರಣವಾದಂತೆ, ಹತ್ತಿಂಟು ಬಾಯ ಹುತ್ತಿ
ನೋಳಿಗೆ ಸರ್ಪನೊಂದೇ ತಲೆದೋರುವಂತೆ, ಹಲವು ಕರಣಂಗಳ
ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ತೋಳಿಗೆ ಬೆಳಗುವ ಪರಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗ
ಗವು ಅನುಪಮ, ಅದ್ವಯ, ಅವಿರಳ, ಅಪ್ರಮೇಯ, ಚಿನ್ಮಯ, ನಿರಾ
ವರಣ, ನಿರುಪಾಧಿ, ನಿರ್ಗುಣ, ವಾಚ್ಛನಾತೀತ, ನಿರ್ಭೇದ್ಯ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನು ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗ.

(೨) ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗವಾದ ಕ್ರಮವೆಂತೆಂದೊಡೆ,
ಶ್ರೀಗುರುನಾಥನುಪದೇಶಿಸಿದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ತನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ
ಏನ್ನು ನಾಮಂಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿಹುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದೊಡೆ,

ಸ್ಥೂಲಾಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ
ಲಿಂಗವೆಂದು, ಕಾರಣಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಲಿಂಗವೆಂದು, ತ್ರೈಭೇದವಾಗಿಹುದು.
ಅಂತು ಅಂಗವ ಕುರಿತು ಮೂರು ತೆರನಾಗಿಹುದು.

ಇನ್ನು ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಕುರಿತು ಆರುತೆರನಾಗಿಹುದು. ಅದು
ಹೇಗೆಂದೊಡೆ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದು, ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾ
ದಲಿಂಗವೆಂದು, ತ್ವಕ್ಚಿನ್ಮಯದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂದು, ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಿವಲಿಂಗ
ವೆಂದು, ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವೆಂದು, ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ
ವೆಂದು, ಪಡಿಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಡ್ಲಿಂಗವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿಹುದು.

ಮಯವಾಗಿ, ಅದೇ ಲಿಂಗಾಂಗವಾಗಿ ಒಳಹೊರಗೆ ತೆರಪಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗವಾದ ಇರವು ಅದು ತಾನೇ ಶಿವನ ಇರವು, ಅದು ತಾನೇ ಶಿವನ ವಿಶ್ರಾಂತಸ್ಥಾನ. ಇಂತು ಪಡುಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮವನರಿವಾತನೇ ರರಣ, ಆತನೇ ಲಿಂಗೈಕ್ಯ. ಇಂತೀ ಪಡುಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮವೆಂದ. ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗೋಚರ ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ವಚಿಸುವ ಚಿತ್ತವಚನಗೆಟ್ಟಿತು. ಉಪ್ಪು ನೀರೊಳಗೆ ಕೂಡಿದಂತೆ, ವಾರಿಕಲ್ಲು ಅಂಜಿ ಧಿಯೊಳಗೆ ಬೆರೆದಂತೆ, ಶಿವಿಕವುರ ಯೋಗದಂತಾದೆನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ.

ನಿರಾಮಯ ಪಟು ಸ್ಥಲ ಭೇದ.

(೧) ನಿರಾಮಯ ಭಕ್ತ ನಿರಾಮಯ ಮಹೇಶ್ವರ ನಿರಾಮಯ ಪ್ರಸಾದಿ, ನಿರಾಮಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ನಿರಾಮಯ ಶರಣ, ನಿರಾಮಯ ಐಕ್ಯ ಈ ನಿರಾಮಯ ಪಟು ಸ್ಥಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ರಹಸ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ರಹಸ್ಯವಾಗಿಹುದು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ನಿರಾಮಯ ಭಕ್ತಂಗೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೇ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೩) ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಅಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಗುರುಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವನೇ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೇ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೪) ನಿರಾಮಯ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಅಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೇ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೫) ನಿರಾಮಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಅಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವನೇ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೇ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೬) ನಿರಾಮಯ ಶರಣಂಗೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಅಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮುಖ

ದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೭) ನಿರಾಮಯ ಐಕ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರಾಮಯವೇ ಅಂಗ, ನಿರಾಮಯವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಾಮಯವೇ ಮಹಾಲಿಂಗ, ನಿರಾಮಯವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಾಮಯಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸಿ ನಿರಾಮಯಾತೀತವೆಂಬ ನಿರ್ವಯಲ ನೆಯ್ವಿದನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ನಿರಂಜನಾತೀತ ಷಟ್ ಸ್ಥಲಬ್ರಹ್ಮ.

(೧) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಭಕ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತ ಮಹೇಶ್ವರ. ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪ್ರಸಾದಿ, ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತ ಶರಣ, ನಿರಂಜನಾತೀತ ಐಕ್ಯ. ಈ ನಿರಂಜನಾತೀತ ಷಟ್ ಸ್ಥಲ ಅಖಂಡಿತ ಅಪ್ರಮಾಣ ಅಗೋಚರ, ಅಪ್ರಮೇಯ, ವಾಚಾಸುಗೋಚರ ಕೃತ್ವತ್ತವಾಗಿಹುದು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಭಕ್ತಕ್ಕೆ ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಅಂಗ. ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವನೆ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೩) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಮಹೇಶ್ವರಕ್ಕೆ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಲಿಂಗ. ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಗುರುಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೪) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಅಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೫) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಗೆ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಅಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೬) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಚರಣಂಗೆ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಅಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೭) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಐಕ್ಯಂಗೆ ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಅಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಹಸ್ತ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೇ ಮಹಾಲಿಂಗ, ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಿರಂಜನಾತೀತಾನಂದವೆಂಬ ಸುಖವ ಸಮರ್ಪಣವಂ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಯನೆ ಭೋಗಿಸುವನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೮) ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪರಮಾತ್ಮವಂಗವಾಗಿ, ಅ ನಿರಂಜನಾತೀತ ಪರಮಾತ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮವನೊಡಗೂಡಿದ ಮಹಾಶರಣಂಗೆ ನಮೋನಮೋ ಎಂದು ಬದುಕುವನು ಕಾಣಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ನಿವೃತ್ತಿ.

ವಿನರಣೆ:-- ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ವಚನಕಾರರು ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ವಿಸರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಮನುಷ್ಯನು ಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹಾಗೆ ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾನೆಂಬದನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯನು ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನಲ್ಲಿರುವ ಚಕ್ರಗಳು, ಪದ್ಯಗಳು, ಅಕ್ಷರಗಳು, ಪ್ರಣಮಗಳು, ಮಂತ್ರಗಳು, ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಮುಖಗಳು, ತತ್ವಗಳು, ಹಸ್ತಗಳು, ಭಕ್ತಿಗಳು, ಲಿಂಗಗಳು, ಅಂಗಗಳು, ರಕ್ತಿಗಳು, ಕಲಿಗಳು, ನಾದಗಳು, ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು, ಭೂತಗಳು, ಆತ್ಮಗಳು ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲ ಯಾವ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಳಗಿಂದ ಮೊದಲು ಹೊರಟಿದ್ದವೋ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವು ಲಯವಾಗುವವು. ಲಯವಾಗುವ ಮುಂದೆ ಅವು ಯಾವುದು ಸ್ಥೂಲವಾದುದೋ ಅದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವೋಗಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದು ಯಾವುದೋ ಅದು ತನ್ನಕಿಂತಲೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದರಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುತ್ತ ಬೆರೆಯುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಅಡಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಚಕ್ರಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ.

ಆಧಾರ ಚಕ್ರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಚಕ್ರ ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಮಣಿಪೂರಕ ಚಕ್ರ ಅನಂಹ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅನಂಹತಚಕ್ರ ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ವಿರುದ್ಧಿ ಚಕ್ರ ಅಜ್ಞೆ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅಜ್ಞೆ ಚಕ್ರ ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಬ್ರಹ್ಮಚಕ್ರ ಶಿಖಾಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಶಿಖಾಚಕ್ರ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಪದ್ಯಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ.

ಚತುರ್ದಳ ಪದ್ಯ ಪಡುರ್ದಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಪಡುರ್ದಳ ಪದ್ಯ ದರದಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ದರದಳ ಪದ್ಯ ದ್ವಾದಶದಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ದ್ವಾದಶದಳ ಪದ್ಯ ಪೋಷರದಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಪೋಷರದಳ ಪದ್ಯ ದ್ವಿದಳ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ದ್ವಿದಳ ಪದ್ಯ ಸಹಸ್ರ

ಮಲ್ಲಿ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ತ್ರಿದಳ ಪದ್ಮ ಏಕದಳ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅ ಏಕದಳ ಪದ್ಮ ನಿರಂಜನಾತೀತವೆಂಬ ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಪ್ರಸನ್ನಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ದೇಶನ.

ವಶಷಸ ಎಂಬ ಚತುರಕ್ಷರವು ಅಧಾರ ಚಕ್ರದ ನಕಾರ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಬಭಮಯರಲಿ ಎಂಬ ಪಡಕ್ಷರಗಳು ಸ್ವಾಧಿಸ್ವಾನ ಚಕ್ರದ ಮಕಾರ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಡಢಣ ತಥದಧನ ಪಘ ಎಂಬ ದಶಾಕ್ಷರವು ಮಂಚಪೂರಕ ಚಕ್ರದ ಶಿಕಾರ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಕಖಗಘಬ ಜಞಜಝಙ ಟಠ ಎಂಬ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವು ಅನಾಹತ ಚಕ್ರದ ವಕಾರ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಅಆ ಇಈ ಉಊ ಋೠ ಌ ್ಲ ಎಂಟು ಅಂಶಗಳೆಂಬ ಗೋಡರಾಕ್ಷರವು ವಿಶುದ್ಧಿಚಕ್ರದ ಯಕಾರ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಹಂ ಁ ಹಂ ಕ್ಷಂ ಎಂಬ ಚತುರಕ್ಷರವು ಅಷ್ಟಾಕ್ಷರದ ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ವಾಯವಾಗಿದ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ಬೀಜದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಪ್ರಾತ್ಯನಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಪಂಚಾಕ್ಷರಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ.

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರ
ಕಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ಸಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಕಾರವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ
ಕಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ಮಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಕಾರವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡ
ಲಾಕಾರದಲ್ಲಿಹ ಶಿಕಾರ ಪ್ರಣವದಲ್ಲಿ ಶಿಕಾರವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ
ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ವಕಾರ ಪ್ರಣವದಲ್ಲಿ ವಕಾರವಡಗಿತ್ತು.
ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿಹ ಯಕಾರ ಪ್ರಣವದಲ್ಲಿ ಯಕಾರವ
ಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಪ್ರಣವದ ಮುಖದಲ್ಲಿಹ ಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ.

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ನುಯವಾಗಿಹ ಗೋಕರ್ಣದ ಪ್ರಣವದ ತಲ
ಕಾಳು ಹೊಯ್ದಿಹ ನಕಾರವು ಅಪ್ರಣವದ ತಲಕಾಳು ಹೊಯ್ದಿಹ

ವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಕಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ಮಕಾರವು ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಕಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ವಿಕಾರವು ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ವಿಕಾರ ಪ್ರಣವವು ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಹ ಯಕಾರವು ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸಂಭಾಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಐಕ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಓಂ ಇತ್ಯೇಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದುದಾಗಿ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷರ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ, ಏಕಾಕ್ಷರಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷರ ತ್ರ್ಯಕ್ಷರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿತ್ತು. ತ್ರ್ಯಕ್ಷರ ಏಕಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಏಕಾಕ್ಷರ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಬ್ರಹ್ಮ ಮುಚ್ಚುತೆ ಎಂಬ ಸರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ವೇದಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಜುರ್ವೇದವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮ ವೇದವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಅಥರ್ವಣವೇದವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಗಾಯತ್ರಿಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಜಪೇಯವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ದ್ರವ್ಯಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಂಧವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ರಸವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ರೂಪವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶನವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಮುಖಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಆ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಘ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನೇತ್ರೇಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ತ್ವಗಿಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೋತ್ರೇಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮನೇಂದ್ರಿಯವಡಗಿತ್ತು. ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ತತ್ವಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಭಾವ ಅಂತರ ಚೈತನ್ಯ ಕರ್ತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಶಿವ ಈ ಯಾರು ತತ್ವಂಗಳು ಆಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹ ಸರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ವಾಕ್ಯ ಶ್ರೋತ್ರ ಜ್ಞಾನ ಶಬ್ದ ಮಹಾಕಾಶ ಸದಾಶಿವನು ಈ ಯಾರು ತತ್ವಂಗಳು ಆಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರವಾಗಿಹ ವಿಜ್ಞಾನ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಸಾಣಿ ತ್ವಕ್ಯ ಮನಸ್ ಸ್ಪರ್ಶ ವಾಯು ಈಶ್ವರ ಈ ಯಾರು ತತ್ವಂಗಳು ಆಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ವಾದ, ನೇತ್ರ, ಅಹಂಕಾರ, ರೂಪು, ಅಗ್ನಿ, ರುವ್ರ ಈಯಾರು ತತ್ವಂಗಳು ಆ ಆಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಾಕಾರವಾಗಿಹ ವಿಂಡಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಗುಡ, ಘ್ರಾಣ, ಚಿತ್ತ, ಗಂಧ, ಪೃಥ್ವಿ, ಬ್ರಹ್ಮ ಈಯಾರು ತತ್ವಂಗಳು ಆ ಆಖಂಡ ಮಹಾಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕಸ್ವರೂಪವಾಗಿಹ

ಮೂರ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂ
ಗಮದೇವಾ.

ಹಸ್ತಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ
ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಚಿತ್ತ ಹಸ್ತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಸ್ವರೂಪ
ದಲ್ಲಿ ಸುಬುದ್ಧಿ ಹಸ್ತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ
ವಿರಹಂಕಾರ ಹಸ್ತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಸುಮ
ನವೆಂಬ ಹಸ್ತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನ
ಹಸ್ತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾವಹಸ್ತವಡ
ಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಭಕ್ತಿಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ
ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ
ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಭಕ್ತಿಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನ
ಧಾನ ಭಕ್ತಿಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ
ಭಕ್ತಿಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅನಂದ ಭಕ್ತಿಯ
ಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ಭಕ್ತಿಯಡ
ಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಲಿಂಗಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ
ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಕ ಸ್ವರೂ
ಪದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವ
ಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ
ವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು.
ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ
ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಅಂಗಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಆ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶರಣನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಷಡಂಗ ನಿವೃತ್ತಿ

ಶಿವನು, ಸದಾಶಿವನು, ಈಶ್ವರ, ರುದ್ರ, ವಿಷ್ಣು, ಬ್ರಹ್ಮ, ಈಯಾರು ಶಿವಾಂಗವು ಚಿತ್ತಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ, ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ತೇಜ, ಅಸ್ತು, ಸೃಷ್ಟಿ ಈಯಾರು ಭೂತಾಂಗವು ಪರಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಕರ್ತನು, ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ, ಈಯಾರು ಮೋಗಾಂಗವು ಆದಿಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಚೈತನ್ಯ, ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ಶು, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣ ಈಯಾರು ಕರ್ಮಾಂಗವು ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಅಂತರ, ನಾಕ್, ಪಾದ, ವಾಯು, ಪಾಣಿ, ಗುಹ್ಯ ಈಯಾರು ಕರ್ಮಾಂಗವು ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಭಾವ, ಜ್ಞಾನ, ಮನಸ್ಸು, ಅಹಂಕಾರ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ ಈಯಾರು ಕರ್ಮಾಂಗವು ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಶಕ್ತಿಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ಅಡಗಿದಳು. ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯಡಗಿದಳು. ಆದಿಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಡಗಿದಳು. ಪರಾಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಆದಿಶಕ್ತಿಯಡಗಿದಳು. ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಪರಾಶಕ್ತಿಯಡಗಿದಳು. ನೀಶಬ್ಧವೆಂಬ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯ ಸಹಸ್ರಾಂಶದಲ್ಲಿ ಚಿತ್‌ಶಕ್ತಿಯಡಗಿದಳು. ಆ ನೀಶಬ್ಧವೆಂಬ ಬ್ರಹ್ಮದ ಚಿಂತೆಯು ಅರ್ಷಿಶೂನ್ಯ ನಿಶ್ಯೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಕಲೆಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಶನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರ ಕಲೆಯಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ನಾದಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಪೆಣ್ಣುಂಟಿನಾದ ವೀಣಾನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ವೀಣಾನಾದ ಘಂಟಾನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಘಂಟಾನಾದ ಭೇರಿನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಭೇರಿನಾದ ಮೇಘಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಮೇಘಧ್ವನಿ ಪ್ರಣವನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವನಾದ ದಿವ್ಯನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ದಿವ್ಯನಾದ ಸಿಂಹನಾದದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಸಿಂಹನಾದ ನೀಶಬ್ಧವೆಂಬ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ನೆನಹು ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ನಿಶ್ಯಬ್ಧ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ನೆನಹು ಅಡಗಿ ನೀಶೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಸಾದಾಖ್ಯಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ.

ನಿವೃತ್ತಿ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು. ಸ್ತುತಿಷ್ಠಾ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು. ವಿದ್ಯಾ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು. ಶಾಂತಿ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೂರ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು. ಶಾಂತ್ಯಾತೀತ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು. ಶಾಂತ್ಯಾತೀತೋತ್ತರ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮುಕ್ತಿ ಎಂಬ ಮಹಾ ಸಾದಾಖ್ಯವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಮಹಾಭೂತಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ.

(೧) ಸದ್ಯೋಜಾತವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ಎಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ವಾಮುದೇವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪು ಎಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಅಘೋರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿ ಎಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ತತ್ಪುರಾಣ ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಾಯುವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯವೆಂಬ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಕದಲ್ಲಿ ಮನವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿಹ ಪರಮ ಪ್ರಣವದ ತಾರಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೃಥ್ವಿ ಎಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪುವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ತೇಜವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ವಾಯುವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಶನಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶವೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮನೆಂಬ ಮಹಾಭೂತವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಆತ್ಮರ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಂತರಾತ್ಮನೆಂಬ ಮಹಾಗುರು ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನೆಂಬ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಸರ್ವಾಶ್ರಯ

ವೆಂಬ ಮಹಾಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಆಡಗಿತ್ತು. ಆ ಸರ್ವಾತ್ಮವೆಂಬ ಮಹಾಜಂಗಮ ತಾನೆ ನಿತ್ಯನಿರಂಜನ ನಿರಾಮಯಾತೀತನಾಗಿದ್ದನು ನೋಡು ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಿ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಮುಖಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವ ತಾರಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯೋಜಾತ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವ ದಂಡಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಮುದೇವ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಘೋರ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತತ್ಪರೂಪ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಶಾನ್ಯ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಾವ ಮುಖವಡಗಿತ್ತು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಿ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮೂರ್ತಿಗಳ ನಿವೃತ್ತಿ

ಅಖಂಡ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾಗಿಹ ಗೋಳಕಾಕಾರ ಪ್ರಣವ ತಾರಕ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದಂಡಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಕುಂಡಲಾಕಾರದಲ್ಲಿ ರೂಪನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಅರ್ಧ ಚಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ದರ್ಪಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವನಡಗಿದನು. ಆ ಪ್ರಣವದ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಅತ್ತನಡಗಿದನು ನೋಡಾ ಅಪ್ರಮಾಣ ಕೂಡಲಿ ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಬಯಲು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಭಕ್ತನು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಶೂನ್ಯ ನಿರಾಲಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ವ್ಯಾಪ್ತವು, ನಿರವಯವು, ಬಯಲು.

(೧) ಏನೆಂಬೆನೆಂಬೆ, ಏನೆಂಬೆನೆಂಬೆ ಎರಡೊಂದಾದವು ? ಎಂಬೆನೆಂಬೆನವಿರಳ ಘನವ ? ಮಹಾದಾಸಿ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ತನೇ ಬಲ್ಲ.

(೨) ಆದಿ ಇಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಅನಾದಿ ಇಲ್ಲದ ಬಯಲು. ಶೂನ್ಯ ಇಲ್ಲದ ಬಯಲು, ನಿಶ್ಯೂನ್ಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಸುರಾಳವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಸುರಾಳವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಸಾವಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ನಿರವಯವಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಅಖಂಡೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲಲ್ಲಿಯ ಬಯಲು ಮಹಾಘನ ಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲೊಳಗೆ ಎಚ್ಚರವಡಗಿ ನಾನೆತ್ತ ಹೋದೆನೆಂದರಿಯೆ.

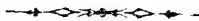
(೩) ಅವನಿಯ ಪಿಂಡವ ನುಂಗಿ ಉದಕವ ಪಾನವಮಾಡಿ ಅಗ್ನಿಯ ಬಿಟ್ಟ ವಾಯುವ ಹಿಡಿದು ಆಕಾಶವನಡರಿ ಮಹದಾಕಾಶದ ಬಯಲೊ ಗೆ ನಿಂದು ನೋಡಲು ಸರ್ವಶೂನ್ಯ ನಿರಾಕಾರವೆಂಬ ಬಯಲು ಕಾಣ ಂದಿತ್ತು. ಆ ಬಯಲ ಬೆರಸಿಹೆನೆಂದು ಬಸವಪ್ರಭು ನೊದಲಾದ ಣಂಗಳ ಮಹಾನುಭಾವ ಸಂಪಾದನೆಯರಿದು ನಿಜಗುರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ಥಲಿಂಗೇಶ್ವರನೆಂಬ ಬಯಲ ಬೆರಸಿದನು.

(೪) ಆಯ್ಯಾ ಒಳಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಬಯಲು, ಹೊರಗೆ ನೋಡಿ ರೆ ಬಯಲು, ನೆನದಿಹೆನೆಂದರೆ ಬಯಲು, ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೆಂದರೆ ವಿಲ್ಲಾಗಿ ನಾನು ಬಯಲು, ನೀನು ಬಯಲು ನೋಡಾ. ಭಾವಿಸಿ ಂಬ ವಸ್ತುವಿಲ್ಲಾಗಿ ಭಾವ ಬಯಲೆಂಬೆನು ನೋಡಾ. ಮರಹು ಷ್ಟವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಅರುಹು ಶೂನ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತನುವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕುರ ನ್ನ ಸಾವಯವೆಂದೆ. ಮನವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕುರ ನಿನ್ನ ಸಾವಯವ ನಿರವಯನೆಂದೆ. ಮನುಭಾವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕುರ ನಿನ್ನ ನಿರವಯನೆಂದೆ. ನಾನುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕುರ ನೀನೆಂದೆ

ನಾ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ನೀನೆಲ್ಲಿಯವನು ಹೇಳಾ? ಇದು ಕಾರಣ ಸಾಯವವೆನ್ನೆ
ನಿರವಯವೆನ್ನೆ ನೋಡಾ. ನಿಶ್ಚಲವೆಂಬ ನಿರ್ದೇಹಿಯ ಮೇಲೆ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ
ವವೆಂಬ ಪದವು ಬಂದೆರಗಿ ಐದಿ ನುಂಗಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಐದಿ ನುಂಗಲಾರ
ಕಾರ್ಯವೆನಲಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೆನಲಿಲ್ಲ, ಪರಮ ಕಾರಣವೆನಲಿಲ್ಲ, ಜೀವವೆನ
ಲಿಲ್ಲ, ಪರಮನೆನಲಿಲ್ಲ, ಜೀವಪರಮೈಕ್ಯವನೊಳಕೊಂಡು ತೀವಿ ಸು
ಪೂರ್ಣ ಪರಾಪರವೆನಲಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಪ
ನದ್ವಯ ನಿರ್ಮಾನ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ, ಮಹಾ ಶೂನ್ಯನೆನಲಿಲ್ಲ. ಎನೂ ಎನಲಿಲ್ಲದ
ನಿರಾಕಾರ ಬಯಲು, ನಿಶ್ಯಬ್ದಮಯ ಪರಬೊಮ್ಮನು, ಚಿದಾದಿತ್ಯ ಸಂಗನ
ಬಸವಣ್ಣನ ಬಯಲು ಬೆಳಗಿನೊಳು ಬಯಲಾದ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕಾವ
ತೊಡಕುಂಟು ಹೇಳಾ?

ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ.

ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲ ಅಥವಾ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ವಚನರಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಅವುಗಳಂತೆ ಅಚರಿಸುವವನೇ ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನರಿತವನೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಾತ್ವಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಬರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ವಿವೇಚನೆಯು ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಆಚಾರ ವಿಷಯಕ ವಿಷಯಗಳೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಚಾರಗಳೂ ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವುದುಂಟು.

ಏಕೋತ್ತರವು ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳ ತಾತ್ವಿಕ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಆಚಾರ ವಿಷಯಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯಂತೆ ಇದೆ. ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು.

ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ವಚನಗಳು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಪೂರ್ಣ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವವನ್ನು ವಾಚಕರು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೋಡಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಲದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಲದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸತಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ವಾಚಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

ಈ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ೪೪ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ೫೭ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೦೧ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ.

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂಬ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದ ಯಾವ ವಿಧದ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬದರ ವಿವರಣೆ ಇದೆ. ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಆ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯು ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಶರಣ, ಐಕ್ಯ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಪುನಃ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೧೫, ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೯, ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೭, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೫, ಶರಣಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೪, ಐಕ್ಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೪ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೪೪ ಸ್ಥಲಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲವನ್ನು ಮೊದಲುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಡೆಗೆ ಸಹಜ ಮಾಟಸ್ಥಲದ ವರೆಗೆ ೧೫ ಸ್ಥಲಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಮೊದಲು ಹೇಳಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ಆ ಮೇಲೆ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾದ, ಈ ವಿಷಯಗಳು ತಾತ್ವಿಕ ರೀತಿಯಿಂದ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಮಾಟಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಮಾಟದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧಿ ಮಾಟ, ನಿರುಪಾಧಿಮಾಟ ಮತ್ತು ಸಹಜಮಾಟ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜಮಾಟವೇ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನ ಆಚರಣೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಒಬ್ಬನೇ ದೇವನಿದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸ್ಥಲದ ಕಡೆಯ ಪುಟ್ಟಲು ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗವಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಭಕ್ತನ ದೇಹವೇ ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ತನ್ನದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅರಿತು ಅರ್ಪಣದ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ, ಅವನು ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗುವನು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು. ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಫೀರಿವ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ.

ಇದರ ಆರಂಭಸ್ಥಲವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಇದ್ದು ಅದರ ಮೂಲಕ ಶಿವಯೋಗವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಈ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶರಣಸ್ಥಲ.

ಈ ಸ್ಥಲದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿ ಜಂಗಮರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ತಾಮಸ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುವದುಂಟು. ಶರಣನು ಪ್ರಪಂಚದ ಕೀಳು ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಆರಂಭದ ಸ್ಥಲವು ತಾಮಸನಿರಸನವಿದ್ದು, ಕಡೆಯ ಸ್ಥಲವು ಶೀಲ ಸಂಪಾದನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಡೆಯದರಲ್ಲಿ ಶೀಲದ ಅತಿರೇಕಗಳು ಟೀಕಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಶರಣನು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಭಾರ ಸಂಪತ್ತು ಪೊದಲನೆಯ ಸ್ಥಲವಾಗಿದ್ದು ಕಡೆಗೆ ಏಕಭಾಜನ ಮತ್ತು ಸದಭೋಜನ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಲಿಂಗಾಸಾಪ್ತವ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಅಚರಿಸಬೇಕಾದ ವರ್ತನೆಗಳೂ ಆಚಾರಗಳೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಚಾರಲಿಂಗ, ಗುರುಲಿಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಎಂಬ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಈ ಲಿಂಗಗಳು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆಂಬದರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಲಿಂಗಸ್ಥಲದ ೫೭ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೯, ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೯, ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೯, ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೧೨, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೯, ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೯ ಮೇಗೆ ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಲಿಂಗಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತನು ಅರಿತು ಅಚರಿಸಬೇಕು.

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಮೇಲೆಗೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ೯ ಅಥವಾ ೧೨ ವಿಭಾಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ೪ ವಿಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಬುಳಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಆಚಾರಲಿಂಗ

ಇದು ಗುರೂಪದೇಶ ಸ್ಥಾನವಾದ ದೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕಡೆಗೆ ಜಂಗಮದ ಅಂತ್ಯ ಸ್ಥಾನವಾದ ಪರ ಎಂದರೆ ಭಕ್ತನು ಲಿಂಗ

ಶ್ವಲ್ಪ ಪರವಶ ಹೊಂದುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ಒಬ್ಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ಕ್ರಿಯಾರೂಪವಾದ ಆಚಾರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಗತಿಯ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳಾಗಿವೆ.

ಗುರುಲಿಂಗ

ಗುರುಲಿಂಗವು ಆಚಾರ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ 'ಅಗಮ ಲಿಂಗ'ದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಅಮೇಲೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಕಾಯದ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಮೂರು ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಅಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಪರ್ತನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾದ ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ ಈ ಎಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿ ಒಬ್ಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಾಚಾರವೇ ಗುರುಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಡೆಯವಾಗಿದೆ. ಗುರುಲಿಂಗವು ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಇದು.

ಶಿವಲಿಂಗ

ಶಿವಾರ್ಪಣದ ಮೂಲಕ ಕಾಯ, ಇಂದ್ರಿಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮೂರು ಇವೆ. ಇವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಮೇಲೆ ಇವುಗಳೆನಿಸುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಾರ್ಪಿತ, ಕರಣಾರ್ಪಿತ, ಭಾವಾರ್ಪಿತಗಳು ಮೂರು ಇವೆ. ಅಮೇಲೆ ಶಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರು ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಬಂಧದ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಬೀಗೆ ಕೆ ವಿಷಯಗಳು ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಶಿಷ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರು ಇವರಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಇದೇ ಈ ಸ್ಥಲದ ಕಡೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು.

ಜಂಗಮಲಿಂಗ.

ಈ ಸ್ಥಲದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ ಭಾವವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿಮಾಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತವಾದ ಜೀವಾತ್ಮಸ್ಥಲವೇ ಮೊದಲನೆಯದು. ಒಲವು ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಜೀವಾತ್ಮ, ಆತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮಗಳೂ, ನಿರ್ದೇಹಾಗಮ,

ನಿರ್ಭಾವಾಗಮ, ನಷ್ಟಾಗಮವೆಂಬ ದೇವದ ಮೂರು ಪರಿಷ್ಕೃತಿಗಳೂ, ಆ ಮೇಲೆ ಆದಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಅಂತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ, ಸೇವ್ಯಪ್ರಸಾದಿಗಳೂ, ಆ ಮೇಲೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಬೋಧಕವಾದ ಪಾದೋದಕದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು ಎಂದರೆ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ, ಶಿಕ್ಷಾಪಾದೋದಕ, ಜ್ಞಾನಪಾದೋದಕ ಇವುಗಳೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಮುಖದಿಂದ ಪರಮಾನಂದೋದಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಕಡೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲು

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಲಿಂಗದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಆ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶಲಿಂಗದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಆ ಮೇಲೆ ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳು, ಹೀಗೆ ೯ ಸ್ಥಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಭಕ್ತನು ಕ್ರಿಯೆಗಳ ನಿಷ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಂಭಿಸಿ ಕಡೆಗೆ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಇವು ಈ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶರಣನ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವೇ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗ

ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ನಿಂದು ದೋಗರಸ್ಥಲ, ಚರಾಚರ ನಾಸ್ತಿಸ್ಥಲ, ಇವುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗಳಾದ ತೃಪ್ತಿ, ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಲಯತ್ವ ಇವುಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾಂಡಸ್ಥಲ, ಭಾಜನಸ್ಥಲ, ಅಂಗಲೇಪನಸ್ಥಲ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ವಯಪರವರಿಯದಸ್ಥಲ, ಭಾವಾಭಾವ ನಷ್ಟಸ್ಥಲ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಸ್ಥಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯವೇ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲವು ಸವಿಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಅದರ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾವವು, ಆ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಈ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯನು ವರ್ತಿಸುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೂಪಸ್ಥಲದಿಂದ ಅವನು ಮೊದಲು ಹೊರಟಿದ್ದನೋ ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಡೆಗೆ ಲಯಹೊಂದುವನು. ಈ ಕಡೆಯದೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯವು.

ಈ ವಿಷಯಗಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಿವೇಚನೆಯು ಏಕೋತ್ತರ ಶತ ಸ್ಥಲ ಅಥವಾ ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:-

ಪರ್ವಸ್ಥಲಗಳ ಮೂಲ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಆರಂಭದ ೧, ೨, ೩, ೬, ೧೨, ೩೬ ಈ ಸ್ಥಲಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ, ಭಾವವೆಂತಲೂ, ಅಥವಾ ಕಾಯ, ಕರಣ, ಭಾವವೆಂತಲೂ ಬಹುತರವಾಗಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ವಿಭಾಗಗಳ ಹೆಸರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಹುಕಡೆಗೆ ಬೇರೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವು ಅವೆಂದರೆ:-

೧. (ಅ) ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಲಿಂಗ.
- (ಬ) ಕ್ರಿಯಾಗಮ, ಭಾವಾಗಮ, ಜ್ಞಾನಾಗಮ.
- (ಕ) ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿ, ಭಾವನಿಷ್ಪತ್ತಿ, ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿ.
- (ಡ) ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕಾರ, ಭಾವಪ್ರಕಾರ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರ.
- (ಇ) ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ.
- (ಫ) ನಿರ್ದೇಹಾಗಮ, ನಿರ್ಭಾವಾಗಮ, ನಷ್ಪಾಗಮ.

ಇಲ್ಲಿ ಭಾವ ಈ ಶಬ್ದವು ಕಡೆಯಲ್ಲಿರದೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ ಬೇರೆ ವೆಸರಿನ ವಿಭಾಗಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.
ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ:—

೨. ಕಾರ್ಯಾರ್ಪಿತ, ಕರಣಾರ್ಪಿತ, ಭಾವಾರ್ಪಿತ.

೩. ಕಾರ್ಯಾನುಗ್ರಹ, ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ, ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೨ನೇ ೩ನೇ ವಿಭಾಗಗಳು ಮೂಲ ಪಟೃಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ
ಯಂತೆಯೇ ಇವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಭಾಗಗಳು ಶಾಶ್ವತ ಭೇದಗಳಾಗಿವೆಯೇ ಹೊರತು
ಅವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಚನಕಾರರು ಯಾವ ಬಗೆಯ
ಭೇದವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ
ಸೂಕ್ಷ್ಮ, ಕಾರಣ ಈ ಶರೀರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿಯೇ
ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿಭಾಗಗಳು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ
ಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾವ ಎಂಬುದು ೩ನೆಯ
ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ೨ನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇದರ ಅರ್ಥವು ಮನ
ಚಿತ್ತ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ
ಪಟ್ಟಿರದೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರಣಗಳು, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು
ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ.

ಅದರ ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳುಳ್ಳ ಪಟೃಸ್ಥಲದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ
ಭಾವವು ೩ನೆಯದಾದ ಕಾರಣಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಅವಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನ
ತ್ವವು, ಪರಿಣಾಮ ಎಂದು ವಚನಕಾರರು ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.
ಹೀಗೆ ಭಾವ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ
ಏಕೋತ್ತರದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸುವುದು ಅವಶ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಲಗಳ
ಹೆಸರುಗಳು ಪೂರ್ಣ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ
ಕೆಲವೆಡೆ ಕನ್ನಡ ಮಿಶ್ರಿತ ಶಬ್ದಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಉದಾ:— ಉಪಾಧಿ

ಮಾಟಸ್ಥಲ, ನಿರುಪಾಧಿಮಾಟಸ್ಥಲ, ಸಹಜಮಾಟಸ್ಥಲ, ಕೊಂಡುದು
ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ, ನಿಂದುದೋಗರಸ್ಥಲ, ಒಲವುಲಿಂಗ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆದರೆ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕನ್ನಡ ರಬ್ಬಗಳ ಬದಲು ಪೂರ್ಣ ಸಂಸ್ಕೃತ
ರಬ್ಬಗಳೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ನೂರೊಂದುಸ್ಥಲದ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ,
ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಆರಂಭ
ದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸ್ಥಲಗಳ ರೀತಿ, ಮೂರ್ತಿ, ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ
ವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರು ಲಕ್ಷಿಸಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿ
ಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವಚನಗಳನ್ನು ಅವರು ಅವಲೋ
ಕಿಸಿ. ಅವುಗಳ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸೂಚಿ
ಸುತ್ತೇವೆ.

ಅಂ ಗ ಸ್ಥ ಲ ಗ ಳು .

ಈ ಸ್ಥಲಗಳು ಉ ಇದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ವಸ್ಥಲಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲವು.

ಭಕ್ತಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಭಕ್ತನ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಸ್ಥಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ೪ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ, ಪಿಂಡಜ್ಞಾನಸ್ಥಲ, ಮತ್ತು ಸಂಸಾರ ಹ್ಯೇಯಸ್ಥಲ ಇವು ಬರುತ್ತವೆ. ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುಕರುಣಸ್ಥಲ, ಲಿಂಗಧಾರಣಸ್ಥಲ, ವಿಭೂತಿಸ್ಥಲ, ರುದ್ರಾಸ್ಥಲ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಸ್ಥಲ, ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ, ಈ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಭಯಸ್ಥಲ, ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಸತ್ತುಸ್ಥಲ, ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯಸ್ಥಲ ಈ ಮೂರು ಬರುವವು. ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧಿಮಾಟಸ್ಥಲ, ನಿರುಪಾಧಿಮಾಟಸ್ಥಲ, ಸಹಜಮಾಟಸ್ಥಲ ಈ ಮೂರು ಬರುವವು.

ಹೇಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸರ್ವರೂಪ ಸಿರಾಲಂಬ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಇರುವನೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಅವನು ಪ್ರಕಟವಾಗದೆ ನಿರಾಕಾರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಪಿಂಡಸ್ಥಲವು. ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲ ಬಿತ್ತು ಹೇಗೆ ಉದಯವಾಯಿತೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ ಬಿತ್ತು ಉದಯವಾಗಲು ಅದೇ ಜ್ಞಾನೋದಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಮುಂದೆ ಈ ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹೀನತರದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಆಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗುವನು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಪಿಂಡಸ್ಥಲ, ಪಿಂಡಜ್ಞಾನಸ್ಥಲ, ಮತ್ತು ಸಂಸಾರ ಹ್ಯೇಯಸ್ಥಲ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಲಗಳು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಪ್ರಥಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ವಿಭಾಗವು.

ಆ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಆಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಗುರುವಿನ ಮೂಲಕ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು

ಲಿಂಗ, ವಿಭೂತಿ, ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಅಚರಿಸುವನು. ಇದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೆ ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗವು.

ತರುವಾಯ ಅವನು ತನ್ನ ದೇಹ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ ಭೃತ್ಯಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅಚರಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ದೇಹವೇ ಭಕ್ತನೆಂತಲೂ, ಪ್ರಾಣವೇ ಜಂಗಮನೆಂತಲೂ ಭಾವಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಭಕ್ತ ಜಂಗಮವನ್ನು ಒಳಕೊಂಡ ಉಭಯ ಸ್ಥಲವು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮವನ್ನು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ, ಮತ್ತು ತನ್ನ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಕರಕ್ತಿಮಯವಾದ ಚ್ಚಾನವೇ ಜಂಗಮವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದು ತ್ರಿಸಿದ್ಧ ಸಂಪತ್ತುಸ್ಥಲವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಗುರು, ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ, ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವು ಹೊರಡೊಮ್ಮಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಇದು ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯಸ್ಥಲವು. ಇದು ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೆ ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಭಕ್ತನು ಅಚರಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಮೂರು ವಿಧಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವು ಉಪಾಧಿಮಾಟ, ನಿರುಪಾಧಿಮಾಟ ಮತ್ತು ಸಹಜಮಾಟ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಕಲರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವದೇ ನೊದಲನೆಯದಾದ ಉಪಾಧಿಮಾಟವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ದಾಸೋಹ ಭಾವದಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವದೇ ನಿರುಪಾಧಿಮಾಟವು. ಮತ್ತು ಸಮರಸಭಾವದಿಂದ ಅಂದರೆ, ತಾನು, ತಾನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆ, ಮತ್ತು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ವಸ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿನಾಭಾವದಿಂದ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವದೇ ಸಹಜಮಾಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಅಂತಿಮ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಇದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವಿಭಾಗವು.

ಹೀಗೆ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೧೫ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಭಕ್ತನುಂಟಾದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿರುವರು.

೧. ಪಿಂಡಸ್ಥಲ.

(೧) ಸಿಲೆಯೊಳಗಣ ಪಾವಕನಂತೆ ಉದಕದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬ್ಬ ಬದಂತೆ, ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷದಂತೆ, ರಬ್ಬದೊಳಗಣ ನಿರ್ದಬ್ಬದಂತೆ, ಗುಹೇಶ್ವರನ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಸಂಬಂಧ.

ಟೀಕು: - ಸಿಲೆಯೊಳಗಿದ್ದ ಅಗ್ನಿ ಮೈದೋರದ ಹಾಗೆ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಪಿಂಡಸ್ಥಲವಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಬಾರದಂ ಬದಿಗ ಸಿಲೆಯೊಳಗಣ ಪಾವಕನಂತೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಆವುದಾನೊಂದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಉದಕದೊಳಗಿದ್ದು, ಉದಕದ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮವ ಹೊದ್ದದ ಹಾಗೆ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾಗಿದ್ದು ಆ ಪಿಂಡದ ಗುಣಧರ್ಮ ಕರ್ಮವ ಹೊದ್ದದಿಷ್ಟದಿಗ ಉದಕದೊಳಗಣ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಬೀಜದೊಳಗಿರ್ಪ ವೃಕ್ಷದ ಹಾಗೆ, ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥವಾದಲ್ಲಿ ಗುಣಧರ್ಮವಿಟ್ಟು ಬದಿಗ ಬೀಜದೊಳಗಣ ವೃಕ್ಷದಂತೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ರಬ್ಬದೊಳಗೆ ನಿರ್ದಬ್ಬವಿಟ್ಟದನು ಭೇದಿಸಬಾರದ ಹಾಗೆ ಆ ಪರಬ್ರಹ್ಮವು ಪಿಂಡಸ್ಥಲವಾಗಿದ್ದು ಅಭೇದವಾಗಿರ್ಪದಿಗ ರಬ್ಬದೊಳಗಣ ನಿರ್ದಬ್ಬದಂತೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಉದಕದೊಳಗೆ ಬೈಜಿಟ್ಟು ಬಯಕೆಯ ಕಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಸಿಲೆಯೊಳಗಣ ರಸದ ರುಚಿಯಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ನನೆಯೊಳಗಣ ಸಂಪದದಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಕನ್ನಿಯ ಸ್ನೇಹವ ತಿದ್ದಿತ್ತು.

(೩) ಫಲದೊಳಗಣ ಮಧುರದ ಗೋಸ್ಯವಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಉದಕದ ಪರಿಯಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಶಿಸು ಕಂಡ ಕನಸಿನ ತೆರವಂತಿದ್ದಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು.

(೪) ಮರೀಚಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಬಿಸಿಲಿನಂತೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಪ್ರೀತಿಯೊಳಗಣ ತುಪ್ಪದಂತಿದ್ದಿತ್ತು, ಚಿತ್ರಿಕನೊಳಗಡಗಿದ ಚಿತ್ರದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ಲಯೊಳಗಡಗಿದ ತೇಜದಂತಿದ್ದಿತ್ತು. ನುಡಿಯೊಳಗಡಗಿದ ಅರ್ಥದಂತಿದ್ದಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಿಲವು.

ಇಂತಪ್ಪ ಮಹತ್ ಪಿಂಡಸ್ಥಲವು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂ ತನ್ನೊಳಡ
ಗಿದ ಸಕಲ ನಿಷ್ಕಲಾತ್ಮಕ ತತ್ವಗಳನುಂಟುಮಾಡಿ ಕೋರಬೇಕೆಂದಿ
ಚ್ಛಿಸಲು ಅಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಯಿತಾಗಿ ಮುಂದೆ ಪಿಂಡಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಲ
ವಾದುದು.

೨. ಪಿಂಡಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಲ.

(೧) ಆಯಾ ನೀನು ನಿರಾಕಾರವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ
ವಾಹನವಾಗಿದೇ ಕಾಣಾ. ಆಯಾ ನೀನು ನಾಟ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಾನು
ಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ವಾಹನವಾಗಿದೇ ಕಾಣಾ. ಆಯಾ ನೀನು ಸಾಕಾರ
ವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ವ್ಯವಭಸೆಂದು ವಾಹನವಾಗಿದೇ ಕಾಣಾ. ಆಯಾ
ನೀನನ್ನ ಭವವ ಕೊಂದಿಹೆನೆಂದು ಬಂದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಕ್ತನೆಂಬ ವಾಹ
ನವಾಗಿದೇ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮವೇವಾ.

(೨) ಅಂಕುರ, ಫಲ, ತರು, ಕುಸುಮ, ಪರಿಮಳ, ಫಲರಸ
ಸಾರಾಯ ಇನಿತಿನಿತ್ಯವಿದ್ಯಮೋ, ಬೀಜ ವೋದೋರವೆಂದು? ನಾಭಿ
ಗಳೆಯದ ಪಶುವಿನ ಆವೃತವೆಲ್ಲಿದ್ಯಮೋ, ವ್ಯವಭ ಮುಟ್ಟಿದೆಂದು?
ರರಧಿಯ ಸಿಂಸಿನ ರತ್ನವೆಲ್ಲಿದ್ಯಮೋ, ಸ್ವಾತಿಯ ಸಲಿಲವಿಲ್ಲಿದೆಂದು? ಸಪ್ತ
ಸ್ವರ ಅಕ್ಷರ ವಸ್ತುಕ ವರ್ಣಕವೆಲ್ಲಿದ್ಯಮೋ, ಜ್ಞಾನ ಉದಯಿಸದೆಂದು?
ತ್ರಿಜಗದುತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಕಾರಣ ಸಚರಾಚರ ಗಂಭೀರವೆಲ್ಲಿದ್ಯಮೋ,
ವಿನ ಆಪ್ತ ತನು ಮೂರ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಿದೆಂದು? ಶರಣಪಥ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆ
ಲ್ಲಿದ್ಯಮೋ ಅರಾಧ್ಯಲಿಂಗ ಸಕಳೇಶ್ವರ ಮಹಾ ಘನಲಿಂಗವಿಹನೆಂದು
ಅವಿಯದೆಂದು?

(೩) ಆಯಾ ನೀನು ನಿರಾಕ ನಿರ್ಮಯನಾಗಿವೆಯಾಗಿ, ಅಕಾಶ
ಪ್ರಕಾರವಿಲ್ಲಿದೆಂದು, ಸಾಕ್ಷಿ ಸಭಿಗಳೆಲ್ಲಿದೆಂದು, ಸಚರಾಚರಗಳೆಲ್ಲ ರಚ
ನೆಗೆ ಬಾರದೆಂದು, ಆಧಾರದೊಳಗಣ ವಿಭೂತಿಯನೆ ತೆಗೆದು ಭೂಮಿಯ
ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಪಂಚಾಶತ್ ಕೋಟಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಭೂಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಹರಿ
ವು ಸಪ್ತ ಸಾಗರಗಳು. ಎಂಬತ್ತಾರು ಕೋಟಿಯೂ ತೊಂಬತ್ತೇಳು

ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಾಲ ಭುವನ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಉದಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಅರುವತ್ತನು ಕೋಟಿ ತಾರಾ ಮಂಡಲವೆಂದರೆ, ಬೆಳಗಿ ತೋರಿದ ಹನ್ನೆರಡು ಜ್ಯೋತಿಯು ನಿಲಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನವು. ಈ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಯ ಕಾವ ಗೋವಳ ತಾನಾಗಿ ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಕ ತಾನಾಗಿ, ಸಕಲದ ಅಳವಿನ, ಉಳವಿನ ಸಿಂದ ನಿಲವ ನೋಡು ಕಂಡೆ. - ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ತ್ರಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋನಮೋ ಎನು ತೀರ್ತೆನು.

ಇಂತು ಸಿಂಹ ಜ್ಞಾನ ಉದಯವಾದ ಮಹಾತ್ಮನು ನಿತ್ಯಾಸ್ತು ವಿವೇಕವನವಿದು ಅಸ್ತಿತ್ವವಾದ ಸಂಸಾರ ಹೈಯೋಪಾಯವಂ ತಾನು ನಿರಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಸಂಸಾರ ಹೈಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩. ಸಂಸಾರ ಹೈಯ ಸ್ಥಲ.

(೧) ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಕಳೆ ಸಮನಿಸಿತ್ತೆನಗೆ. ಸಂಸಾರವೆಂಬ ರಾಜು ಸವಾ ಗ್ರಾಸಿಯಾಗಿ ನುಂಗಿತ್ತಯ್ಯ. ಇಂತೆನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದಿಗೆ ಮೋಕ್ಷವಹುದೋ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನಿ

(೨) ಬಂದು ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ದುಃಖವ ನಾನೆಂದೆಂದಿಗೂ ಕಳೆಯಲಾರೆ. ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಯೋನಿ ಎಂದರೆ ಇನ್ನೇನೆನಯ್ಯ! ನೊಂದನಯ್ಯ, ನೊಂದನಯ್ಯ, ಮತ್ತೊಂದನರಿಯದ ಶಿಸು ಬಂದ ನಯ್ಯ! ಶಿವಶಿವಾ, ಎನ್ನು ಕಂದ ಭೀ ಬಾರೆಂದು ಕಂಬನಿಯ ತೊಡವ ಎತ್ತಿ ಎತ್ತಿ ಅನಂದದಿಂದ ಕಣ್ಣೆರೆ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತೀ ಸಂಸಾರ ಹೈಯವಂ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ ತನ್ನ ನಿಜವ ತಾನೇ ನೋಡಿಹೆನೆಂದರೆ ಇದಿರಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ತನ್ನ ಮುಖವ ತಾ ನೋಡಿಹೆನೆಂದರೆ, ಇದಿರಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ತಾ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ, ತನ್ನ ಮುಖವ ತಾ ನೋಡಿಹೆನೆಂಬುವನು ಇದಿರಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಪಿಡಿದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾಣೆನೆಂದು ಕನ್ನಡಿ

ಯನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೋಡುವನಂತೆ ತನ್ನನ್ನಿಬಿಲಿಗೆ ಗುರುವ
ನುಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಪಾವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಲು ಮುಂದೆ ಗುರುಕ
ರುಣಸ್ಥಲಮಾದುದು.

೪. ಗುರುಕರುಣ ಸ್ಥಲ.

(೧) ಶ್ರೀಮದ್ಭಗವತಃ ಸನೇವ ಮನಕ್ಕೆ ತಕ್ತು ಕಿಪಿಯಾದವಾಗಿ
ಗುರುವಚನ ರತಿಸುಖ ಸಾರಾಯ ಸಂಬಂಧದ ಅನುಭವಿಯಾಗಿ ಶರಣ
ಪತಿ ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಇರುಳ್ಳಿಲ್ಲ, ಹಗಲಿಲ್ಲ. ನವಮಾಸವರಿಯಳು.
ಈಕಣ್ಣು ಪ್ರಿಯನಾಗಿ ನಾಥನಯೋನಿ ಸಂಭವನಾಗಿ ಪ್ರಸೂತಿ ಕಾಯನಲ್ಲ.

(೨) ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವ ರಾಶಿಯೊಳು ಜನಿಸುವುದೇ
ಜನಿತವೆಲ್ಲರಿಗು. ಆ ಜನ್ಮಾಂತರ ಯೋನಿಯೊಳು ಜನಿಸದಾತನೇ ಶಿವ
ಯೋನಿ. ಆ ಯೋನಿ ಜನ್ಮಾಂತರವ ಕಳೆದನು ಹೇಗೆಂದರೆ, ಶ್ರೀಗುರು
ಕಾರುಣ್ಯ ಕರಪಜ್ಜವದೊಳಗೆ ಜಿಸಲಾಯಿತಾಗಿ, ಅಂತಹ ಯೋನಿ ಮುಖ
ಜನ್ಮಾಂತರವ ಕಳೆದ ಶರಣಂಗೆ ಭವಮಾಲೆಯುಂಟೇ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ
ಪ್ರಿಯ ಪಿಪ್ಪೇಕ್ಷರಾ ?

(೩) ಸ್ವಾಮಿ ಜನ್ಮವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ. ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಕರ
ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಭಕ್ತನ ಸಂಚಾರಾತಿಕದ ತನುವಿನಂತೆ, ವರ್ಣಿಸಿ
ನುಡಿಯಬಹುದೆ ? ಉತ್ತಮವ ವೃಣ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವು ಜ್ಯೋತಿಯ
ಮುಟ್ಟು ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪವು ಕೇಳಿರೆ. ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ
ದಾತನು ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಲಿಂಗ. ಅಧಾರ ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ, ಮಣ
ಸ್ತೂರಕ, ಅನಾಹತ, ವಿರುದ್ಧಿ, ಆಚ್ಛೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ, ದಳ ವರ್ಣ
ಅಕ್ಷರ ಅಧಿದೇವತೆ ಎಂದು, ಅಲ್ಲಿ ರುಕ್ಲೆ ಶ್ರೋಣಿತಾತ್ಮಕನಂತೆ ವರ್ಣಿಸಿ
ನುಡಿಯಬಹುದೆ, ಶಿವಲಿಂಗ ತನುವ ? ಪಡಾಧಾರ ಚಕ್ರವನು ಎನ್ನ ಸರ್ವಾಂ
ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿ ಸರ್ವಾಂ
ಗವ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು.

(೪) ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿಯ ಸೋಂಕಿದ ತೃಣ ಮೊದಲಾದವೆಲ್ಲವೂ ಮಹಾ ಜ್ಯೋತಿಯವು. ನೋಡಿದರೇ ದೃಷ್ಟವ? ಮತ್ತೆ ಅಂತಿಮ ಹುದ್ದೆಂದು ಪರಿಸರವುಂಟೆ? ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಸದ್ಗುರುಲಿಂಗವ ಸೋಂಕಿದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂತರಂಗ, ಬಹಿರಂಗ, ಸರ್ವಾಂಗ, ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗ. ಮತ್ತೆ ದೇಹವೆಂದು ಪ್ರಾಣವೆಂದು, ಅಧಾರ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ ಮಣಿಸೂರಕ, ಅನಾಹತ, ವಿರುದ್ಧಿ, ಅಜ್ಞೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮರಂಭವೆಂದು ವರ್ಣ ದಳ ಅಭಿ ದೇವತೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ನುಡಿಯಲುಂಟೇ ಪಂಚಭೌತಿಕ ತನುವಿನಂತೆ? ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ನುಡಿಯಲುಂಟೇ ಕೇವಲ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯಲಿಂಗ ತನುವಿಗೆ? ಸದ್ಭಕ್ತನಂಗ ಲಿಂಗ, ಮನ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗ, ಭಾವ ಲಿಂಗ, ಪಂಚವಿಂಶತಿ ತತ್ವಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗ ತತ್ವ. ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗವಂತನನು ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವೆಂಬುದಯ್ಯ ಬುಲಿಂಗವೆಂದಿಲ್ಲವೆಂಬಿಷ್ಟೇಶ್ವರ.

ಇಂತಪ್ಪ ಗುರುಕಾರುಣ್ಯವಂ ಪಡೆದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿನ ವ್ಯವಹಾರಮಂ ಕೆಡಿಸಿ ಸತ್ ಕ್ರಿಯಾ ವರ್ತನೆಗೆ ಸಾಧನ ವೆನಿಸಿ ತನ್ನ ಅಂಗವ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಶ್ರೀಮದಿಷ್ಟಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತ ವಾದ ಭೇದವಂತಿರ್ದುದೆಂದೊಡೆ ಮುಂವೆ ಲಿಂಗಧಾರಣ ಪೂರಮಾದುದು.

೫ ಲಿಂಗಧಾರಣಕ್ಕೂ.

(೧) ಕೆಂಗಳ ಮುಂದಿನ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವು ಹಿಂಗಿದಡೆ ಪ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗವಾದುದೆಂದು ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಗುರು ಕರಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವ. ಅದು ಮುಟ್ಟಲೊಡನೆ ತನುಪ್ರಸಾದ, ಮನಪ್ರಸಾದ, ಭಸ್ಮಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲೆ ಸಂಗಮದೇವ.

(೨) ಶ್ರೀ ಹರನೇ ನೇನಿನಗೆ ಗಂಡನಾಗಬೇಕೆಂದು ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿಬ್ಬೆ ನೋಡಾ. ಹಸೆಯ ಮೇಲಣ ಮಾತ ಬೆಸಗೊಳಲಟ್ಟಿದರೆ ರಶ್ಮಿಧರನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದರೆಮ್ಮವರು. ಭಸ್ಮವನೆ ಹೊಸಿ ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿಗುರು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ತನಗೆ ನಾನಾಗಬೇಕೆಂದು.

(೩) ಶಿವಭಕ್ತರ ಶಿಸುವು ಧರಣಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಾಗಲೆ, ವಿಭೂತಿ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿ, ಕೊರಳಲಿ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ, ಪಾದೋದಕ ಪಿಂದ ಮಜ್ಜನವ ಮಾಡಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದವೆಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆಯ ಹಾಲ ನೆರೆಯ, ಸಲಹುವುದು ಸದಾಚಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂತಕವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ಪಿಶಾಚ ಸೋಂಕಿತಂದು ಗಣಿಕ ಭೇಷಜರ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಕೇಳಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆ ಪಂಚ ಮಹಾ ಪಾತಕ ತಪ್ಪದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಸ್ಸು ನಚ್ಚಿದ ಮಚ್ಚು ಅಜ್ಞೋತ್ತಿದಂತಿಲ್ಲದವರ ಕಂಡರೆ ನಾನೊಲ್ಲನಯ್ಯ.

(೪) ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಲಿಂಗವಂತನ ಉದರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗ ಪಿಂಡ ಉದಯಿಸಿದಡೆ, ಅಕ್ಷಣವೆ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವ ಮಾಡಿ ಆ ಶಿಸುವ ತನ್ನ ಶಿರುವೆಂದು ಮುಖವ ನೋಡುವುದು ಸದಾಚಾರವಲ್ಲದೆ, ಬರಿಯ ವಿಭೂತಿಯ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿ ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂದು ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೊಂಬುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ತಾ ಲಿಂಗ ವೇದಿಯಾದುದಕ್ಕೆ ಕರುಹು. ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರು ತನ್ನವರೆಂದೆನಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಲಿಂಗಪಿಲ್ಲದವರ ತನ್ನವರೆಂದರೆ ತನ್ನ ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ದ್ರೋಹ ಬಹುದು. ಸಮಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲದು. ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಸಫವಯ್ಯ ನಾಗಪ್ರಿಯ ಚನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ.

(೫) ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು ಬಳಿಕ, ಲಿಂಗಹೀನರ ಬೆರಿಸಲಾಗದು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದು ಬಳಿಕ ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನು ಗಮಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ, ಅಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಗಮಿಸಲಾಗದು ಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದನಾಗಿ ಅಂಗ ಮುಂತಾಗಿಪ್ಪವರು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ ವಯ್ಯ ನಾಗಪ್ರಿಯ ಚನ್ನರಾಮೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತಪ್ಪ ಶ್ರೀ ಲಿಂಗಧಾರಣದಿಂ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ ಕ್ರಿಯೆ ಸವ್ಯ ಜ್ಞಾನ, ಸದ್ಭಾವ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಮಹಿಮಂಗೆ ಶ್ರೀ ಶಿವನ ಮಹಪ್ಪ ರ್ಥಯ್ಯ ಸ್ವರೂಪವುಪ್ಪ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ವಿಭೂತಿವೈಲವಾದುದು.

೬ ವಿಭೂತಿಯುಕ್ತಲ.

(೧) ಅನಾದಿ ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾಪ್ರಕಾರವು ಚಿತ್ ಎನಿಸಿತ್ತು. ಆ ಚಿತ್ತೇ ಚಿವಂಗ, ಆ ಚಿವಂಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಚಿತ್ತ ಭೂತಿಯನೊಲಿದು ಧರಿಸಿದ ಶರಣ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವಹುದು ತಪ್ಪವು ಕಾಣಾ ಉಲಿಂಗ ಪದ್ಧಿ ಪ್ರಿಯ ಗುರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಹಿತವಿದೆ ಸಕಲ ಲೋಕದ ಜನಕ್ಕೆ. ಮತಿಯಿದೆ ಧೃತಿ ತು ಪುರಾಣಾಗಮದ. ಗತಿಯಿದೆ ಶ್ರೀಭಕ್ತತತಿಯು. ಶ್ರೀ ಶರಣನ ಬೆಳಗಿನ ಉನ್ನತಿ ಇದೆ. ಇಂತಪ್ಪ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿ ಭವಮಾಲೆಯನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು. ದುರಿತಸಂಕುಲನನು ಬರಿಸುವುದು. ಹರನ ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೋಕ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ ಸಾಯುಜ್ಯ ಪದಂಗಳಲ್ಲಿರಿಸುವುದು. ನಿರುತಪ್ಪಿದ ನಂಬು ಮನುಜಾ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯನೆಲ್ಲಾಗಳು. ಜನನ ಮರಣಂಗಳ ಭಯದಿಂದ ಆಗಪ್ಪ ಕರ್ತೃಪ ಜಮದಗ್ನಿ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ಮು. ಜನಂಗಳು ಧರಿಸಿದರು ನೋಡಾ ಶ್ರೀ ಶೈಲಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಲಿಂಗವ ನೊಲಿಸುವ ಶ್ರೀವಿಭೂತಿಯನು.

ಇಂತು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಭಸ್ತನಂ ಸತ್‌ಕ್ರಿಯಾ ಮುಖದಿಂದ ಧರಿಸಿದ ಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪನ್ನಂಗೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಚಕ್ಷುಷೇಂದ್ರಿಸಿದ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸರ್ಜಕಾದ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೭ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯುಕ್ತಲ.

ಅಯ್ಯ ಎನಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಸರ್ವಪಾವನವಯ್ಯ. ಎನಗೆ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ. ಅಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ವಕ್ತ್ರಂಗಳೇ ಪಂಚ ಮುಖ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳಾದವಾಗಿ, ಅಯ್ಯ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ, ಎನ್ನ ಮುಕ್ತಿ ಪಧಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯೇ ಸಾಧನವಯ್ಯ.

ಇಂತು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಲಿಂಗ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪನ್ನಂಗೆ ಪ್ರಣವ ಮೂಲವಾದ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪಿಸಿಜೀಕಾದ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಂತ್ರಜನಾಗಲಿ ಅಗ್ರಜನಾಗಲಿ ಮೂರ್ಖನಾಗಲಿ ಪಂಡಿತನಾಗಲಿ, ಜಪಿಸುವುದು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯ ಜಪವಿಂದ ರುದ್ರಸಪ್ತದ ಗ್ರಂಥಾ ಅಂತ್ರಜೋ ಅಗ್ರಜೋವಾಪಿ ಮೂರ್ಖೋವಾ ಪಂಡಿತೋಪಿ ವಾ | ಜಪೇತ್ ಪಂಚಾಕ್ಷರೀಂ ನಿತ್ಯಂ | ರುದ್ರೋ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || ಇದಕೆ ಶ್ವಭವ ಮಾಡಿದನು ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯಗುರುವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

(೨) ವಿಸ್ತಲವೇದ ವೇದಾಂತಸಾರ, ಸಕಲ ಲೋಕದ ಜನ ಹಿತಾಧಾರ, ಸಪ್ತಕೋಟಿ ಮಹಾಮಂತ್ರಂಗಳ ತವರುಮನೆ, ಸಪ್ತಕ್ಷ ಜನ ಜೀವಾನಂದ, ಅಜೀವಾಗಮದ ಸಂತಾನದ ಹರಣ, ಮುಕ್ತಿ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಯ ನೋಪಾನ, ಪ್ರಣವಾಂಕುರ ಪಲ್ಲವ ಫಲರೂಪ, ತ್ರಿಣಯನನೊಲಿಸುವ ಕರ್ಣಾಭರಣ, ತ್ರೀಹರ ನಾಮದ ಸಾಕಾರ ಸಿಲವು, ತ್ರೀಮುಕ್ತರಮು ಸಂಚ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ, ತ್ರೀಮುತ್ಪರತತ್ವದ ನಿತ್ಯ ನೆಲೆಯು ತ್ರೀ ಹಂಪೆಯ ವಿರುವನ ತೋರುವ ತ್ರೀಗುರು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ.

(೩) ಭಕ್ತಿ ನಂದನ ಪನದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರವನೆ ಮೆಲೆದು ಅನಂದವೆಂಬ ಜಲನನೀಂಟಿ, ಸಮತೆಯೆಂಬ ನೆಲಲ್ಲಿಪ್ಪುದನೆ ನೆನೆಯಾ ಮನವೇ. ಮಹಾಮಂತ್ರವನೆ ಶಿವಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಸವಿಯಾ ಮನವೇ ಮೇಲ ಕೊತ್ತು ತ್ತಿಪ್ಪದು. ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ತೊರೆಯಲು, ಹಂಪೆಯ ವಿರುವನ ಕರವ ಕಾಮಧೇನು ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಎಂಬುದು.

ಇಂತು ತ್ರೀ ವಿಭೂತಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂ ಧರಿಸಿ, ತ್ರೀ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯಂ ಜಪಿಸಿ ನಿತ್ಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಂಗೈವ ಸತ್ ಕ್ರಿಯಾ ಸಂಪನ್ನನ ಸಾಂಗ ಕ್ರಿಯಾ ವರ್ತನೆ ಎಂತೆರ್ಮದೆಂಪೊಡೆ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೯ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಂದೊಂದಿಗೆ ನೂರು ತುಂಬಿತೆಂಬ ದಿಟವಿರಬೇಕು. ಸಂಪುರಾತನರ ನೆನೆಯುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜಂಗಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎನಗಿದೇ ವರವ ನೀವು ಕಂಡಯ್ಯ ಬಸವಪ್ರಿಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ಮಾಘ ಮಾಸದ ನವಿಲೆಯಂತೆ ಆದೆ ನೋಡವ್ವಾ! ಇರಾ ತೋಳಲುವ ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿಯಂತೆ ಹಲಬುತಿದೇ ನೋಡವ್ವಾ! ಮಾಗಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯಂತೆ ಮೂಗಿಯಾಗಿದೇ ನೋಡವ್ವಾ! ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಣಪ್ಪರನ ಅನುಭಾವ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಬರವು ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣದ ಬರವ ನೋಡವ್ವಾ!

(೩) ಅಡಿಗಡಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರಡಿಗೆರಗಿ ಶರಣೆಂಬೆ. ಅವನು ನುಡಿಯ ಬೋಧೆಯನು ಕೇಳಿ ಅನ್ಯ ನುಡಿ ಸಮಸಿಸದು. ಒಡೆವಲು ಸಿರ ಬಿಗಿದು, ಮಡುಗಟ್ಟಿ ಕಂಬನಿಯ ಕಡಲೊಳಗೆ ಕೆಡೆಯುತೆಂದಿಷ್ಟೆ ನೋಡವ್ವಾ ಶರಣು ಶರಣೆಂಬ ಶಬ್ದ ಒಡಲುಗೊಂಡು ರಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ ದೇವನೆಗೆ ಶರಣೆನುತ ವೈಮರಿದೆಂದಿಷ್ಟೆ ನೋಡ !

ಇಂತು ಸ್ವಭಕ್ತಿ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಸ್ವಕ್ಷೇಪದ ದೇಹ ಪ್ರಾಣ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಕರ್ತೃ ಭೃತ್ ಸಂಬಂಧ ಪಂಡಿರೂಪದೊಡನೆ ಮುಂದೆ ಉಭಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೧೦ ಉಭಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಗತಿಸಥ ಮುಕ್ತಿ ಸೂತಕ ನಿರಹಿತ ಭಕ್ತ. ಹೆಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮು ಗಮನನಾಸ್ತಿಯಾದಾತನೇ ಜಂಗಮ. ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದಾತ ಭಕ್ತ. ರೂಪಿಲ್ಲದಾತ ಜಂಗಮ. ಈ ಉಭಯ ಕುಳಸ್ಥಳದ ಸಂದೊಂದಾಗಿ ನಿಂದ ನಿಲಿಕ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಜಂಗಮನೆಂಬೆ.

(೨) ಉನ್ಮನಿಯ ಲೌಕಿಕದನುಸಂಭಾಸದ ತನುವಿನ ಕೊರೆಯ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಸ್ಥಾವರವಾಯಿತು. ಮನದ ಕೊರತೆಯ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಜಂಗಮವಾಯಿತು. ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮಶ್ಚೈವ ದ್ವಿವಿಧಂ ಲಿಂಗಮುಚ್ಯತೆ, ಇಂತೆಂಬ ವಚನವ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಮಯಾಚಾರಿಗಳಿಗಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರಿಗೇಲ್ಲೆಯದೋ ?

(೩) ಶರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಉದಯ, ಜಂಗಮದಲನುಭಾವ. ಮತ್ತೊಂದ ಮತ್ತೊಂದನರಿಯನಯ್ಯ. ಶರಣನು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ದ್ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ.

(೪) ಅಚಾರವಿಡಿದು ಲಿಂಗ. ಅನುಭಾವವಿಡಿದು ಜಂಗಮ. ತನುವಿನ ಪ್ರಾಣ ಅಚಾರ. ಮನದ ಪ್ರಾಣ ಅನುಭಾವ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ ಲಿಂಗವನು ಜಂಗಮವನು ಬೇರಿಸಲಿಲ್ಲ.

(೫) ಆಕಾಯಂ ಭಕ್ತಕಾಯೋ | ಮಮ ಕಾಯಸ್ತು ಭಕ್ತಕಾಯೋ | ಇಂತು ಭಕ್ತನ ನೋಡುವದೆ. ಮಹಂತೋ ಲಿಂಗ ರೂಪೇಣ ಮಹಂತೋ ಜಂಗಮಸ್ತಥಾ ಇಂತು ಜಂಗಮನ ನೋಡುವದೆ. ಇಂತಿರಬೇಕೆಂದಾದ ಕಾರಣ ತೆರಬಿಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ.

(೬) ಭವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತನ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ! ಮನ ಪ್ರಾಣ ಘನವಿರಹಿತ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಜಂಗಮದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ! ಸಿಡಿಲು ಬೀಳಿನ ಬೆಳಗನೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಲುಂಟೇ ? ಈ ಉಭಯವು ಸಮಾದವರ ಕಂಡರೆ ನೀನೆಂಬೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

ಇಂತು ಉಭಯಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಿಂಗಜಂಗಮವೆರಡರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸದ್ಭಕ್ತನ ತನುವಿನಲ್ಲಿ ಗುರು ಸಂಬಂಧ ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದೆ ಮುಂದೆ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ಥಲವಾಮದು.

೧೧ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳಲ.

(೧) ಒಂದಾಗಿ ತೋರಿದಡೆ ಮೂರಾಗಿ ವಿವರಿಸುವೆ. ಗುರುವೆನ್ನಲಿಂಗವೆಂಬೆ, ಜಂಗಮವೆಂಬೆ. ಎನ್ನ ಮನೊ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೨) ಆಚಾರಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ತ್ರೀಗುರು ಸನ್ನಿಹಿತ. ಅಭ್ಯಮನ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ. ಉಭಯ ಲಾಂಛನ ಸಂಬಂಧವಾದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೊಡು ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ತ್ರಿವಿಧಲಿಂಗ ಸಂಪನ್ನನಾದ ರರಣ.

(೩) ಗುರುವೆನ್ನ ತನುವ ಬೆರಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಗುರುಶುಕ್ಲಗುಣನಯ್ಯ. ಲಿಂಗವೆನ್ನ ಮನವ ಬೆರಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗದ ಮನವ ನ ಬೆರಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಲಿಂಗ ಶುಕ್ಲನಾದನಯ್ಯ. ಜಂಗಮವೆನ್ನ ಜಿಹ್ವೆಯ ಬೆರಿಸಿದ ಕಾರಣ, ಜಂಗಮದ ಜಿಹ್ವೆಯ ನಾ ಬೆರಿಸಿದ ಕಾರಣ ಜಂಗಮ ಶುಕ್ಲನಾದನಯ್ಯ ಈ ಮೂವರು ತಮ್ಮಿಂದ ತಾವು ಶುಕ್ಲವಾಗಬಯದೆ, ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟಿ ಶುಕ್ಲವಾದರು ಕಾಣಾ ಕೊಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೪) ಗುರುಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಮಹಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಲಿಂಗಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಭಕ್ತ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಜಂಗಮ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಹೃದಯ ಕಮಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪರಿಯಂತರಂಗಭರಿತನಾ ರುತಿರ್ದನಯ್ಯ. ಬಹುರಂಗದಲ್ಲಿ ತ್ರೀಗುರುಲಿಂಗವಾಗಿ ವಿಕ್ಷಿಪಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಗೊಂಡು ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಜಂಗಮಲಿಂಗವಾಗಿ ಅವಗುಣಂಗಳಿಲ್ಲವನು ಕಳೆದು ಓಪ್ಪಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಿದೆ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವ ಒಂದೇ ರೂಪಾಗಿ, ಅಂತರಂಗ ಬಹುರಂಗ ಭರಿತನಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದವ ಕುರುಣಿಸಿ ಮುಕ್ತನ ಮಾಡಿದೆಯಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಭಕ್ತನ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಗುರುಭಕ್ತಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಭಕ್ತಿ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಭೇದವು ಎಂತಿದುರ್ದೇವದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯ ಸಲಪಾದುದು.

೧೨ ಚತುರ್ವಿಧಸಾರಾಯಸ್ಥಲ.

(೧) ದಾಸೋಹಂ ಎಂಬ ಸಂಜ್ಞೆಗೊಂಡು ಹೋಗಿ ಗುರುವ ಕಂಡೆ, ಲಿಂಗವಕಂಡೆ, ಜಂಗಮವ ಕಂಡೆ, ಪ್ರಸಾದವ ಕಂಡೆ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನನಾದನು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ಗುರು ಮುಟ್ಟಿ ಗುರುವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಜಂಗಮಮುಟ್ಟಿ ಜಂಗಮವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಸಾದವ ಮುಟ್ಟಿ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಸಾದ ಪರವಸ್ತು ಪರವಲ್ಲಿಪ್ಪುವಾಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

ಟೀಕು— ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಚತುರ್ವಿಧವು ಪರವಸ್ತು ಸ್ವರೂಪವು. ಅಂತಹ ಪರವಸ್ತು ಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ಸೋಂಕಿದ ಭಕ್ತನು ಆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪಮಪ್ಪ ಪರವಸ್ತುವೇಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಅಂತಃಪ್ಪ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ಸೋಂಕಿ ಪರವಸ್ತು ತಾನಾದೆನೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸಬಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಪರವಸ್ತುವ ಭಾವಿಸಿ ಕೂಡಿಹೆನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಯ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೩) ಹರತನ್ನ ರೂಪ ತೋರಬೇಕೆಂದು, ಗುರು ರೂಪಾಗಿ ಬಂದು ಮನಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರವಾದ, ತನುಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ, ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾದ, ಪ್ರಾಣಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಾದ. ಇಂತು ಚತುರ್ವಿಧ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನೊಬ್ಬನೆ.

(೪) ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಗುರು ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಲ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವನ್ನಕ್ಕ, ಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ. ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವನ್ನಕ್ಕ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ರುಚಿಯ ಸಂಪಾದನೆಯ ಮಾಡುವನ್ನಕ್ಕ, ಪ್ರಸಾದ ಸಂಬಂಧಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರವ ಭವಿಗನೇನೆಂಬೆ?

(೫) ತನು ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಗುರುವಿನಿಂದೆ. ಮನ ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಲಿಂಗದಿಂದೆ. ಧನ ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಜಂಗಮದಿಂದೆ. ಪ್ರಾಣ

ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಪ್ರಸಾದದಿಂದೆ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದಿಂದೆನ್ನ ಸರ್ವಾಂಗ
ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೬) ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ, ಜಂಗಮ
ದಲ್ಲಿ ಆಯತ, ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿ, ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧವಲ್ಲ
ಸನ್ಮತನು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ.

(೭) ಇದು ಗುರು, ಇದು ಲಿಂಗ, ಇದು ಜಂಗಮ, ಇದು ಪ್ರಸಾದ.
ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಸ್ಥಲವನೊಂದು ಮಾಡಿ, ದೊರೆದ ಜಂಗಮವ
ನಿರಾಕಾರ ಲಿಂಗವೆಂದು ತೋರಿ, ಆ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವ ತೋರ
ದನು. ನಿರವಯದ ದಾವಿಯ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಕಂಡ ಕಾಣಾ ಕಲ
ದೇವಯ್ಯ.

(೮) ಗುರುವಿಗೆ ಗುರುವಾಗಿ ಗುರು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುದು.
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುದು, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಜಂಗ
ಮವಾಗಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುದು. ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ
ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುದು. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಚತುರ್ವಿಧವಾಗಿ
ಬಲ್ಲಡಿ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

(೯) ಗುರು ಒಂದೇ ಬಸಿರು, ಲಿಂಗ ಒಂದೇ ಬಸಿರು, ಜಂಗಮ
ಒಂದೇ ಬಸಿರು, ಪ್ರಸಾದ ಒಂದೇ ಬಸಿರು. ಇದನಾರಯ್ಯ ಅನುಕೋ
ಕ್ತವಮಾಡಿ ಬೇರೆ ತೋರಿದವರು? ಇದನಾರಯ್ಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿತವ ಮಾಡಿ
ಬೇರೆ ತೋರಿದವರು? ಸ್ವರ್ವಾಚಾರಿ ಭಕ್ತಿ ಭಂದಾರಿ ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ
ಎನಗೆ ನೀನು ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವ ತೋರಿದೆಯಾಗಿ ಲೋಕಾತಿ ಲೋಕ
ವನಗೆ ಕಿಂಚಿತ್.

ಇಂತು ಚತುರ್ವಿಧ ಸಾರಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಶ್ರೀಮಹಂತನು
ಸಕಲ ಹಿತೋಪದೇಶ ಕಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಟ ಕೂಟದ ಪ್ರಾರಂಭವು
ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಉಪಾಧಿ ಮಾಟಸ್ಥಲವಾದುದು.

೧೩ ಉಪಾಧಿವಾಗಾಟಿಪ್ಪಲ.

(೧) ದೇಹಾರವ ಮಾಡುವಣ್ಣಗಳೆರಾ, ಒಂದು ತುತ್ತು ಅಹಾರವ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ದೇಹಾರಕ್ಕೆ ಅಹಾರವೇ ಸಿಕ್ಕಿಣಿಕೆ. ದೇಹಾರವ ಮಾಡುತ್ತ ಅಹಾರವಸಿಕ್ಕುವಿದಾಡೆ. ಅಹಾರವಿಲ್ಲೆಂದನಂಜಿಗಚ್ಚೊಡಯ್ಯ.

(೨) ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಂಗೆಯೂ ಕೊಡುವ ದೇವಂಗೆಯೂ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಕೇಡಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿ ಭೋ, ಮಾಡಿ ಭೋ. ಎನಗೆ ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬ ಚಿಂತೆ, ಇದ್ದಿತ್ತೆಂಬ ಸಂತೋಷ ಬೇಡಾ ! ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವ ಅವರನರಿದು ಸಲಹು ಭೋ.

(೩) ಜರಗಣಂಗಳ ನೆರಬಿ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಉರಿಯನಾಲಿಗೆಯು ಕೊರಳನ್ನಿವಂತಾಯಿತಯ್ಯಾ ! ಒಡೆವ ಮಡಕಿಯಲಮೃತವ ತುಂಬಿ ಮುರಿಯ ಕುಟ್ಟಿ ಅಟ್ಟಿಂಬ ತೆರಸಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಭಕ್ತ ದೇವಿಕ ನೀವ ಮನೆಗೆ ಬಂದಡಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿಹೆನೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಮೂಗಿಲ್ಲದ ಮುಖಕ್ಕೆ ರ್ವಂಗಾರವ ಮಾಡಿದಂತಯ್ಯ ! ರರಣ ಸನ್ನಿಹಿತ ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವರ ನರಿತು ಅರಿಯದಂತಿದಾಡೆ ಮಗಳ ಗೌರಿಯ ನೋಂತು ನದಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿದಂತಯ್ಯ.

(೪) ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಲ್ಲಿ ತೂರಿಕೊಳ್ಳುರಯ್ಯಾ. ಗಾಳಿ ನಿನ್ನಧೀನ ನಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯ. ನಾಳೆ ತೂರಿಹೆನೆಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯ. ಶಿವಶರ ನೆಂಬುದೊಂದು ಗಾಳಿ ಹೊಡೆದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ತೂರಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಂಜಿಗರ ಚೌಪಯ್ಯ.

ಟೀಕು:- ಗಾಳಿ ಬಂದಾಗವೇ ಎತ್ತರ ಹೊಟ್ಟೆ ತೂರಿ ಪುಟ್ಟಿಯ ಸಿಕ್ಕುಕೊಂಬಂತೆ, ಹಲವು ದೇಹಂಗಳೊಳಗೆ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವ ಪಡೆದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ರರಣವೊಕ್ಕು ಶಿವಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ, ಶಿವ ಕರೂಣ ಹುಟ್ಟಿ ಕಳೆದು ಪುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆ ಎಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಇಂತು ಭಕ್ತ ಜನಂಗಳಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಾರಂಭದುದ್ದೋಗಮಂ ಉಪದೇಶಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ತಾನು ಉಪಾಧಿಯ ಹೊದ್ದವನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ದಾಸೋಹವಂ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತಿದೂದೊಮ್ಮೆಯೆಂದೆ ನಿರುಪಾಧಿ ಮಾಡಿಪ್ಪಲವಾದುದು.

೧೪ ನಿರುಪಾಧಿನಾಟಿಪ್ಪಲ.

(೧) ನಾಟ ಕೂಟ ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿ ಎಂಬ ಮಾತನು ಕೇಳಲಾಗದು. ಶಿವಶಿವಾ ನಿಮ್ಮ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾಡಿಹೆನ್ನದಿರು ಎಂದು ತ್ರಿಗುರು ಲಿಂಗವು ಕೃಪೆಯ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬಾಕ ನೀನೆ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

ಟೀಕು:—ಪರಶಿವನು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ಲಿಂಗಾಂಗವೆಂಬೆರಡಾಗಿ ಭಕ್ತದೇವನೆಂದೆಸಿ, ಮಾಡುವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಪವ ಶಿವನೊಬ್ಬನೇ ಎಂದು ಗುರುಕರುಣದಿಂದಿದು ಭಿನ್ನ ಭಾವವಳಿದ ಸ್ನೇಹರೇ ಮುಕ್ತರು. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನುಮನಧನಂಗಳು ತನ್ನವೆಂದು ತಾನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿ ಫಲಪವನ ಪಡೆವೆಂಬವರೆಲ್ಲರೂ ಪು ಭವಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಹರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ದಾಸ ವಕ್ತೃವನಿತ್ತ ತಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ತನಸಿಧಿದ, ಪವೆದ ತಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಸಿರಿಯಾಕ ಮಗನನಿತ್ತ ತಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ಮರಳಿ ಬೇಡಿದ ತಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಬಲಸ್ಥಳ ವಧುವನಿತ್ತ ತಾವು ಲೇಸಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾದ ತಾವು ಹೊಲ್ಲಹವಾಯಿತ್ತು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತರಲ್ಲದೆ ನಿರಪೇಕ್ಷಿತರಾರೂ ಇಲ್ಲ.

(೩) ಹೊನ್ನು, ಹೆಣ್ಣು, ಮಣ್ಣು, ಅನ್ನು, ಉದಕ, ವಸ್ತ್ರಂಗಳನು ಧರ್ಮದಾಸೆ ಕಾರಣ ಅರ್ಥದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಕಾಮದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಮೋಕ್ಷದಾಸೆ ಕಾರಣ, ಸಾಲೋಕ್ಯ ಸಾಮೀಪ್ಯ ಸಾರೂಪ್ಯ, ಸಾಯುದ್ಯದಾಸೆ

ಕಾರಣ, ಪಂಚ ಮಹಾ ಪಾತಕಗಳ ಮಾಡಿದ ದೋಷಗಳ ಕಾರಣ, ಅಧಿ ಕಾರಣ, ವ್ಯಾಧಿಕಾರಣ, ಕೀರ್ತಿ ಕಾರಣ, ಮಾತೆ ಕಾರಣ, ಸರ್ವ ಸನು ನಿರಂತರ ಕೊಡುವರು. ನಿಃಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ, ನಿರುಪಾಧಿಕರಾಗಿ, ನಿರಾ ಕ್ರಿತ್ರರಾಗಿ, ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರಣವಾಗಿ, ಲಿಂಗಕಾರಣವಾಗಿ, ಜಂಗಮಕಾರಣ ವಾಗಿ, ಪ್ರಸಾದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಈ ನಾಲ್ಕನೂ ಒಂದು ಮಾಡಿ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಯಿಂದ ದ್ವಿವಿಧವು ಪರಿಣಾಮಿಸುವಂತೆ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಣುವಾತ್ರ ದ್ರವ್ಯವ ಕೊಡುವವರನಾರನೂ ಕಾಣೆ ನಿರ್ವಂಚಕರಾಗಿ. ಆನು ವಂಚಕನು ಎನಗೆ ಭಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ. ಶಿವಶಿವಾ, ಸಂಗನಬಸವಣ್ಣನು ನಿರ್ವಂಚಕನು ನಿರಾಕಾಭರಿತನು ಸುಚರಿತ್ರನು ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಪುರು ಷನು ಮಹಾ ಪುರುಷನು. ಎನಗೆಯೂ ಮಹಾ ಶ್ರೀಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ. ಈ ಚತುರ್ವಿಧವು ಬಸವಣ್ಣನು. ಈ ಬಸವಣ್ಣನ ಭೃತ್ಯರ ತಥ್ಯುತ್ಯನಾಗಿ ಎನ್ನನಿರಿಸಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ನಿರುಪಾಧಿಕನಾಗಿ ಕರ್ತೃ ಭೃತ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿದ ಮಹಾತ್ಮನು ತಾ ಮಾಡುವ ಮಾಟ ಪೊಳಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ವಸ್ತುವಿನೊಳಗೆ ಅನಿನಾಭಾವವೆಂಬ ಕೃತ ನಿಶ್ಚಯವಳವಡಲು ಮುಂದೆ ಸಹಜ ಮಾಟ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೧೫ ಸಹಜಮಾಟಸ್ಥಲ.

(೧) ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಮಾಡದಂತಿರಬೇಕು. ಮಾಡುವ ಕೊಟದೊಳಗೆ ತಾನಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವನೊಳ ಗಿಂತೀ ತೆರನಾಗಿರಬೇಕು.

ಟೀಕು:— ಗುರುವಿಗೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ತ್ರಿವಿಧ ಪ್ರದಾಫಂಗಳ ಕ್ರಿಯಿಂದ ಸಮರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಭೃತ್ಯನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು ಭಕ್ತ. ಅಂತು ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ತಾನೆಂಬ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ

ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬವೆರಡು ಒಂದೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ ಜ್ಞಾನಸ್ವ
ಆತ್ಮ ಭಕ್ತನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಮಾಟವಿಲ್ಲದ ಕೂಟವದೇಕೋ ? ಮಾಟಕೂಟವೆಂಬೆರಡರ
ಅನುವನರಿಯಲೇಬೇಕು. ಮಾಟಕೂಟವೆಂಬೆರಡರ ಅನುಮಾಟದಿಂದಲೇ
ಭಕ್ತಿ, ಇದೇ ಕೂಟವು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ .

ಇಂತು ಪಿಂಡಾದಿ ಸಹಜ ಮಾಟಾಂತ್ಯದ ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯ
ಸುತ್ತ, ಮಾಡಿ ಮಾಟವ ಮರೆದು, ಕೂಡಿ ಕೂಟವ ಮರೆದು, ಸಹಜ
ದಲ್ಲೊಕ್ಕವಾದ ಮಹಂತನು ಮುಂದೆ ನೈಷ್ಠಿಕಾ ಮುಖದಿಂದಲಾಚಿಸಿ
ಜೀರಿಸುವ ಭೇದವೆಂತಿದುರ್ದೇಂದೋಡಿ ಮುಂದೆ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲವಾದುವು.

ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ.

ನಿವರಣೆ:— ಭಕ್ತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವದೇ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದ ಉದ್ದೇಶವು. ನಿಷ್ಕೆಯು ಈ ಸ್ಥಲದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ದೃಢನಿಶ್ಚಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಹೇಶ್ವರನು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಅದ್ದರಿಂದ ಮಹೇಶ್ವರನ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಾಹಸ, ಧೈರ್ಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ಈ ಬಗೆಯ ಗುಣಗಳು ಅಳವಡಬೇಕು. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿರುವವನು ಗಂಡಾಂತರಗಳಿಗೆ ಹೆದರುವದಿಲ್ಲ. ಎಂಥ ಕಷ್ಟಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನು ಅವುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವನು. ಎಡೆಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜರಗಿಸುವನು. ಬಹು ಸಾಹಸಿಯಾಗಿರುವನು. ಜೀವದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ಧೈರ್ಯಗಡನು. ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯು. ಈ ಬಗೆಯ ವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಮಹೇಶ್ವರನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೯ ಸ್ಥಲಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ:— ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಧೈರ್ಯ, ನಿಶ್ಚಯ, ಸಾಹಸಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ:— ಎರಡನೆಯದಾದ ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನು ದೃಢಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ, ಲಿಂಗಭಾವನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಗ್ನನಾಗಿರಬೇಕು. ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೆ ಅವನ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಎಂದೂ ಮಸುಳಿಸಿಕೊಡದು.

ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ:— ಮಹೇಶ್ವರನು ಸದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವವನಾದ್ದರಿಂದ ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಭೇದಭಾವವನ್ನೂ ಮಾಡಕೂಡದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಣಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿಯೆ ಲಿಂಗದ ಅವಹೇಲನವನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನಸ್ಥಲಃ— ಕೆಲವರು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅದ್ವೈತಾಚರಣೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದುಂಟು. ಇದು ಅನಾಚಾರವು. ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲಾದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ತನ್ನ ಆಚರಿಸುವವರು ದೊರೆಯುವುದುಂಟು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲವೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಇವರನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹ್ವಾನನಿರಸನಸ್ಥಲಃ— ಶೈವ ಮಾರ್ಗಗಳೂ ಕೇವಲ ಮೂರ್ತಿಪೂಜಕರೂ ಆಹ್ವಾನನ ವಿಸರ್ಜನೆಗೂದಿ ತಮ್ಮ ಪೂಜಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದುಂಟು. ಇದು ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲದ್ದು. ಲಿಂಗಸ್ಥಿತನಾಗಿ ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಚರಿಸುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಅವರೂ ಆಹ್ವಾನವೂ ಇಲ್ಲ, ವಿಸರ್ಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲಃ— ಮಹೇಶ್ವರನು ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇತರ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ನಂಬಕೂಡದು. ಅವನು ಅನೇಕತರದ ಮೂರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಕಿರುಕುಳ ದೈವಗಳನ್ನೂ ಪೂಜಿಸಬಾರದು. ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅವನಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟು ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಮುಂದಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಪರಮಾತ್ಮನು ಎಂಥವನಿರುವನೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ತನ್ನ ದೇಹವಲ್ಲವೇ ಹೇಗೆ ವಾಸಿಸುವನೆಂಬದನ್ನು ಕಡೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನಸ್ಥಲಃ— ಜಗತ್ತೇ ಶಿವನೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸ್ಥೂಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಮಾಡುವುದುಂಟು. ಇದು ನೀತಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದದ್ದು. ಇದು ತಪ್ಪು ಮಾರ್ಗವು. ಓಗಾದಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಜಗನ್ಮಯಸ್ಥಲಃ— ಜಗತ್ತು ಶಿವನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಾನೆಂದು ನಂಬಬೇಕು. ಅವನ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಜಗತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಜಿರಿಯುವದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತಿಮಾರ್ಥವೆಂದು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಭಕ್ತದೇಹಿಕಲಿಂಗಸ್ಥಲಃ— ಪರಮಾತ್ಮನು ಹೀಗೆ ಜಗನ್ಮಯನಾದರೂ ಅವನು ಪಾಪಯುಕ್ತರಾದವರಲ್ಲಿ, ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸದ್ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲದವರಲ್ಲಿ ಇರಲಾರನು. ಅವನು ಭಕ್ತರಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಭಕ್ತನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನ ಕಾಯವು. ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವನೆಂದು ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ೯ ಸ್ಥಲಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸರ್ವವಿಧ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ದೃಢವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ದಿದಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಸದಾಚಾರ ಸದ್ವಿಶ್ವಾಸನಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತ ಕೋಗಬೇಕು. ಇಂಥವನಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಅವನ ದೇಹವೇ ಪರಮಾತ್ಮನ ದೇಹವಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ವಚನಕಾರರು ಮಹೇಶ್ವರನಾರಿಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವೇಚಿಸಿರುವರು.

೧ ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ.

(೧) ಸತ್ಯನ ಸದ್ಭಾವಿ ಅನ್ತರಲ್ಲಿ ಕಯ್ಯಾಂತು ಬೇಡ. ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಕೈ ಸವಿ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಸೆದು ನೋಡ ಪರವಧುವ. ಮನದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯವ ನೆನೆಯ. ಮಾನವರ ಸೇವೆಯ ಮಾಡ. ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಲಿಂಗದಹಂಗನೊಲ್ಲ. ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ರಣ.

(೨) ನಾಳೆ ಬಾಹುದು ನಮಗಿಂದೇ ಬರಲಿ. ಇಂದು ಬಾಹುದು ನಮಗಿಗಲೇ ಬರಲಿ. ಇದಕಾರಂಜುವರು ? ಇದಕಾರಳುಕುವರು ? ಜಾತಸ್ಯ ಮರಣಂ ಧ್ರುವಂ ಎಂದುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರು ಬರೆದ ಬರಹ ತಪ್ಪದು. ಹರಿಹರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ವಶವಲ್ಲ.

(೩) ಆದಂತೆ ಆಗಲಿ, ಮಾದಂತೆ ಮಾಣಲಿ, ಎನಲಾಗದ್ದು ನೇಮದಾತಂಗೆ ಭಲ ಬೇಕು, ಭಲಬೇಕಯ್ಯ. ಹಿಡಿದುದ ಬಿಡಬಿಡದು. ಹುಲಿಗೆರೆಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥನ ಮನಮುಟ್ಟಿದಧಿಕಂಗಳ್ಳು ಸೋಲುವವನಲ್ಲ.

(೪) ಲಂಚವಂಚನೆಗೆ ಕೆಯ್ಯಾನವ ಭಾಷೆ. ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನ ವಸ್ತ್ರ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಕೈಮುಟ್ಟಿ ಎತ್ತಿದನಾದಡೆ ಆಯ್ಯಾ, ನಿಮ್ಮಾಣೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಮಥರಾಣೆ. ನೀನಿಕ್ಕಿದ ಭಿಕ್ಷೆಯೊಳಗಿಪ್ಪೆನಯ್ಯ ಶಂಭುಜಕ್ಕೇರ್ಚ್ಚೆ ದೇವಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಾಣೆ.

(೫) ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದಡರುತಿಪ್ಪ ಕಡು ಭಲ ನಿನಗೆ ಬೇಡ ಕಂಡಾ! ಮೃಡನೇ ಎನ್ನೊಡನೆ ನೀ ತೊಡು ಸಸಿನೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಎಂತೆಂದಡೆಯೂ ನಾನಂದುವವನಲ್ಲ. ಸಂತತ ಗಾಸಿ ಮಾಡಿದವೆಯೂ ಕಂತುಹರ ಅಭಯಕರನು ಎನ್ನ ನೇಮಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬಂದಡೆಯೂ ಒಡ ವೆಯ ಸನೆಯ ಒಡಲನೊಡ್ಡುವೆ. ಕಡಗುವಡೊಮ್ಮೆ ಹಳಚಿ ನೋಡುವ ಬಡವನ ಕೈ ಕಡುವ ನೋಡು ನೋಡಯ್ಯ ಸಂಗವ್ರಿಯ ಚನ್ನಬಂಕೇರ್ಚ್ಚು.

ಇಂತು ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಭಲ, ನಿಯಮ, ವ್ರತದಿಂದ ಕೃತ ನಿಶ್ಚಯನಾದ ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ತನ್ನಂಥ ಮೇಲಣ ಲಿಂಗ ಸ್ಮೃತ್ಯೆ ಎಂತಿರಬಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨. ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾಸ್ಥಲ.

(೧) ಅವ್ಯುತ ಸಾಗರದೊಳಗಿರ್ದು ಅಕಳ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ? ಮೇರು ಮಂದಿರದೊಳಗಿರ್ದು ಜಲಗರದ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ? ಶ್ರೀಮತ್ಪ್ರಸಾದದೊಳ ಗಿರ್ದು ಮುಕ್ತಿಯ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ? ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಲಿಂಗವಿದ್ದ ಬಳಿ ಮತ್ತಾವ ಚಿಂತೆ ಏಕೆ ಗುಹೇರ್ಪರಾ?

(೨) ನೆನಹಿನ ನಲ್ಲನು ಮನೆಗೆ ಬಂದಡೆ ನೆನವುದಿನ್ನರಸು ಹೇಳವ್ವಾ? ನೆರೆವ ಕ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದು ಸುಖಿಯಹುದಲ್ಲದೆ ನೆನವುದಿನ್ನ

ನನು ಹೇಳವ್ವಾ? ನೆನಹಿನ ನಲ್ಲ ಉರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕಂಡ ಬಳಿಕ
ನನವುದಿನ್ನೂರನು ಹೇಳವ್ವಾ?

(೩) ದೆಸೆದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನೇ ಕಾಂಬೆ. ಎದ್ದು ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮನೇ
ಕಾಂಬೆ. ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ದು ನಿಮ್ಮನೇ ಕಾಂಬೆ. ಅಹೋರಾತ್ರಿ ನಿಮ್ಮ ಧ್ಯಾನ
ದಲ್ಲರಿಸು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರಾ.

(೪) ಮಚ್ಚು ಅಚ್ಚುಗನಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಎಚ್ಚರೆ
ಗೂರೋರದೆ ನೆಡಬೇಕು. ಅಪ್ಪಿದಡೆ ಅಸ್ತಿಗಳು ನುಗ್ಗು ನುಸಿಯಾಗಿರ
ಬೇಕು. ಬೆಚ್ಚರೆ ಬೆಸುಗೆಯರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಮಚ್ಚು ಒಪ್ಪಿತ್ತು ಚನ್ನ
ಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನನ ಸ್ನೇಹ.

(೫) ಎಲು ಒಡೆದು ತನು ಕರಗಿ, ಮನವು ಜರ್ಜುರಂಜೋಗಿ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ನೀರಾಗಿ ಬೆರಿಸಬೇಕು. ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ವಾರಿ ಕಲ್ಲಾಗಿ
ಕರಗಬೇಕು. ಸರ್ವಾಂಗ ಪುನಕಂಗಳೊಡೆದು ಕಡಲುಗಳಾಗಿ ನಿರ್ವಾಣ
ನಿಜವೆಂದಪ್ಪದೋ ಉಳಿಯುಮೇಶ್ವರಾ?

ಇಂತು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಕರಿಗೊಂಡು ನಿಬ್ಬಿರಗಾದ ಶ್ರೀವೀರ
ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಆ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ್ತನಾಗಿ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜಾತ
ಜೀವ ಭಾವ ಲೌಕಿಕವೆಂಬ ನಾನಾ ಪ್ರಪಂಚಿನ ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯವಂ
ಮಿಥ್ಯ ಎಂದರಿದು ನಿರಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಪೂರ್ವಾ
ರ್ತ್ರಯ ನಿರಸನ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩. ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯ ನಿರಸನಸ್ಥಲ.

(೧) ಶ್ರೀಗುರು ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷಣವನರಸುವರೇ?
ಲಿಂಗದೇವನ ಪೂಜಿಸಿ ಕುಲವನರಸುವರೇ, ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ ಭಕ್ತ
ಕಾಯ ಮಮಕಾಯನಾಗಿ?

(೨) ಶ್ರೀಗುರುವು ಪೂರ್ವಾರ್ತ್ರಯವ ಕಳೆದು, ಪುನರ್ಜಾತನ
ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯವ ಕಳೆದು, ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವ

ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕಳೆದು, ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿಯ
ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಕುಲ ಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಭಲ ಸೂತಕ,
ಎಲ್ಲಿಯ ತನು ಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಮನ ಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ನೆನಪು
ಸೂತಕ, ಎಲ್ಲಿಯ ಭಾವ ಸೂತಕ? ಇವನೆಂದೂ ಹಿಡಿಯಲಾಗದು,
ಕುಲ ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಭಕ್ತನಲ್ಲ. ಭಲ ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಮಹೇಶ್ವರ
ನಲ್ಲ. ತನು ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ. ಮನ ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ
ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲ. ನೆನಪು ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಶರಣನಲ್ಲ. ಭಾವ
ಸೂತಕವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಲ್ಲ. ಇಂತೇ ಸೂತಕವು ಮುಂದು ಗೋಷ್ಠಿ
ಪುನರ ಮುಖವ ನೋಡಲಾಗದು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೩) ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದೆಂಬಿರಿ. ಪೂರ್ವವಾವುದು ಆಶ್ರ
ಯವಾವುದು ಬಲ್ಲರೆ, ನೀವು ಹೇಳಿರೇ. ಪೂರ್ವವೆಂಬುದೇ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆ.
ಆಶ್ರಯವೆಂಬುದೇ ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳು. ಈ ಉಭಯವಳೆದು ಕೂಡ
ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿಪ್ಪ ಶರಣಂಗೆ ನಾನು ಶರಣೆಂಬೆನು.

ಇಂತು ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿದ ವೀರಮಾಹ
ಶ್ವರನು ಲಿಂಗವನರಿದು ಆರಿತಿಹನೆಂಬ ಸುಖವನಿಡಿರಿಟ್ಟು ನುಡಿದು ತೋ
ದೊಡೆ ಭಿನ್ನವಾದುದೆಂದು ವಾಗ್ ವೃತ್ತಿಯ ನಿರಸನಮಂ ಮಾಡುತ್ತಿ
ರಲು ಮುಂದೆ ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪. ವಾಗದ್ವೈತ ನಿರಸನಸ್ಥಲ.

(೧) ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮತ್ಸರ,
ರಾಗ, ದ್ವೇಷವೆನಿಸ ಒಡಲಿದೆ. ರಾಗ ದ್ವೇಷ ಗಮನಾಗಮನಂಗೆ
ರುತ್ತಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮವಾನೆಂಬ ಬರಿಯ ವಾಗದ್ವೈತದಲ್ಲಿ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಂಬು
ಸುಖಸಾಗರವನರಿ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

(೨) ಶೂನ್ಯವ ನುಡಿದು ದುರ್ಗತಿಗಳೆವರ, ಅದ್ವೈತವ ನುಡಿದು
ಅಹಂಕಾರಿಗಳಾದವರ, ಬ್ರಹ್ಮವ ನುಡಿದು ಭ್ರಮಿತರಾದವರ, ತ್ರಿಕಾಲ

ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡದವರ ದುರಾಚಾರಿಗಳ ಮೆಚ್ಚು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೩) ಹೊನ್ನ ತೂಗಿದ ತ್ರಾಸು ಕಟ್ಟಳೆ ಹೊನ್ನಿಗೆ ಸರಿಯಪ್ಪದೆ? ಸನ್ನಿಹಿತರಾದೆವೆಂಬ ನುಡಿಗೆ ನಾಚರು ನೋಡಾ! ಅರಸಲ್ಲಿ ಸಪೆದ ಕಬ್ಬಿನದಂತೆ ಮುನ್ನ ಹೋದ ಹಿರಿಯರು ಲಿಂಗದ ಸುದ್ದಿಯ ನರಿಯರು. ಇನ್ನಾರು ಬಲ್ಲರು ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

(೪) ಆಧಾರ, ಸ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನ, ಮಣಿಸೂರಕ, ಅನಾಹತ, ವಿಶುದ್ಧಿ, ಅರ್ಚೆಯವ ನುಡೆದಡೇನು? ಅದಿಯ ಅನಾದಿಯ ಸುದ್ದಿಯ ಕೇಳಿದ ಡೇನು, ಹೇಳಿದಡೇನು, ತನ್ನಲ್ಲಿಮಾವ ತಾನರಿಯದನ್ನಕ್ಕೆ ಉನ್ನತಿಯ ರಭಸದ ಮನ ಪವನದ ಮೇಲೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯನ ಭೇದಿಸ ಲರಿಯದವರು?

(೫) ಗತಿ ಮತಿ ರಬ್ಬ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಕ್ರಿಯಂತಂತೆ ನಡೆ ವುದು. ಉರವಣೆ ಬೇಡ ಕಂಡಾ ಎಲೆ ಮನವೇ. ಕ್ರಿಯಂತಂತೆ ನುಡಿ ವುದು. ಹೂವಿಡಿಯ ಹರಿದಡೆ, ಹಣ್ಣಾಗಬಲ್ಲುವೇ? ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮನ ಲೀಯವಾಗದನ್ನಕ್ಕೆ ದೇವ ಸಕಳೇಶ್ವರ ನೊಲಿಸಲು ಬೇಕಯ್ಯ.

(೬) ಕೆರೆಯಲುಂಡು, ತೊರೆಯ ಪೊಗಳುವರು, ಅತಿ ಉತ್ಕ ಟದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ನುಡಿವವರು. ಸಹಜ ವಿನಾಕಿಯ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ, ಭವನ ಹರಿಯಲರಿಯರು. ವಿಷಯವಲಿಮಾ ಇಲ್ಲವೆಯ ನುಡಿವ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಲಿಂಗದ ಮಾತೇಕೊ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

(೭) ಕೊಟ್ಟ ಕುದುರೆಯನೇರಲರಿಯದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕುದು ರೆಯ ಬಯಸುವರು ವೀರರೂ ಅಲ್ಲ, ಧೀರರೂ ಅಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ ನೆರೆ ಮೂರು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ಹಲ್ಲಣವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತೊಳಲುತ್ತೈದಾರೆ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವನವರಿತ್ತ ಬಲ್ಲರೋ?

(೮) ಹವಣಿಲ್ಲದ ಶಾಯಿಯ ಕಪಿ ಹಿಡಿಯಲೊಲ್ಲದು. ಗಮನವಿ ರದೆ ಪಿಕ ಶಿಶು ನುಡಿಯದು. ಪ್ರಭಾತದಲ್ಲದೆ ಉಲಿಯದು ಕುಕ್ಕುಟ.

ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದ ಭೇದವ ನೋಡರೇ ಭಕ್ತರಪ್ಪಡೆ? ಹೊಮಿಡಿಯ ಹರಿವಡೆ ಹಣ್ಣುಪ್ಪದೇ? ಹಸಿವು ತೃಷಿ ವಿಷಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಉಂಟೇ? ಜಗದೋಗೇ ತನ್ನ ಮರೆದು ಲಿಂಗವ ಮರೆವುದು, ತನ್ನ ಮರೆಯದೆ ಲಿಂಗವ ಮರೆವಯೋಗವದೆಂತಾದುದೋ? ಸುಡು ಸುಡು ಅವಂದಿರು ಗುರುದ್ರೋಹಿಗಳು, ಆಚಾರ ಭ್ರಷ್ಟರು. ಈ ಉಭಯ ತನ್ನ ಗುಣ ನಾಸ್ತಿಯಾಗವನ್ನಕ್ಕೆ ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಲಿಂಗ ವಾಸ್ತೋಪವನು. ಭಯಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಜಂಗಮ ವಾಸ್ತೋಪವ. ತನ್ನ ಕರಗಿ ಮನ ಜಿರಿಸಿ, ನಿಮಗೆ ಮಾಡದ ಪ್ರತಗೇಡಿಗಳ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೯) ವಿಷಯ ದರ ಪವನವ ತನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ತಂದು ನಿಲಿಸಿ, ಸುಷುಮ್ಮ ಸುಸರದ ಉರ್ಧ್ವ ಪದವನರಿವೆಂದು ನಾಲಿಗೆಯ ನಲಿ ಕೊನೆಯ ಲಂಬಿಕಾ ಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಸಸಿಯವೃತ್ತದ ದಣಿಯುಂಡು ಸುಷು ಯಾದೇನೆಂಬುದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಉಪಾಧಿಯಾದಿಯನರಿಯದೆ ಹೋದರು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬಯಲಪ್ಪೈತದ ನುಡಿದ ನುಡಿದರು.

(೧೦) ಗುರುಸಾಧಕರ ಕಾಣೆನಯ್ಯ! ಬಲ್ಲೆನೆಂಬವರು ಹೊಲಬು ಗೆಟ್ಟರು. ಲಿಂಗ ಸಾಧಕರ ನಾರನೂ ಕಾಣೆನಯ್ಯ! ಬಲ್ಲೆನೆಂಬವರು ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು. ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವಕರ ನಾರನೂ ಕಾಣೆ ನಯ್ಯ. ಬಲ್ಲೆನೆಂಬವರು ಹೊಲಬುಗೆಟ್ಟರು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಕುಂಗಯ್ಯ ಪಚನಸಾಧಕರ ಕಂಡು ಮನ ನಾಚಿತ್ತು.

(೧೧) ಜಗವಂದ್ಯರೆಂದು ನುಡಿದು ನಡೆವರು ನೋಡಾ! ಭವ ಬಂಧನದ ಕುಣಿಕೆಯ ಕಳೆಯಲರಿಯರು ನೋಡಾ! ಭವವು ತಮ್ಮ ತುಳಿತುಳಿದು ಕೊಂಡಿತ್ತು ನೋಡಾ! ರಬ್ಬವೇದಿಗಳೆಂದು ನುಡಿದು ನಡೆವರು ನೋಡಾ! ನೀಶಬ್ಧ ವೇದಿಸದಿದ್ದರೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ನೋಡಿ ಸಗುರ್ತಿರ್ ನೋಡಿರೇ.

(೧೨) ಪಂಚಭೂತ ಸೂತಕದ ಬಳಿದಿಡಿದು, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ಅಕ್ಕಿ ಜೋತಿ ಎಂಬುದು ಮಾತಿನೋಳಗಲ್ಲ. ನಾದಬಿಂದು ಕಳಾತಿತನೆಂದು

ನುಡಿಸರು. ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಬಯಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ತನ್ನ ತಮಗೆ ಕರತಳಾನ್ವಯಕವೆಂಬರು. ಅದರ ಅಡಿ ಅಂತ್ಯವನರಿಯರು. ಎಂತು ಬಲ್ಲರು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನನು ಶಬ್ದದ ಉದ್ದೇಶಿಗಳು?

ಇಂತು ಪಾಗದ್ವೈತವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಮನದ ಸಂಚಲನ ನೇದು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಭರಿತವೆಂಬುದನರಿದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಒಮ್ಮೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಹಿಡಿದು ಒಮ್ಮೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ತೆರಳು ಕಾಣದೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವೆಂಬೆರಡನು ನಿರಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಆಹ್ವಾನ ನಿರಸನಸ್ಥಲವಾದುದು.

೫. ಆಹ್ವಾನ ನಿರಸನಸ್ಥಲ.

(೧) ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಕರೆವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿರ್ವನೋ ಈರೇಳು ಲೋಕ ಹವಿ ನಾಲ್ಕು ಭುವನಂಗಳನೋಕೊಂಡಿಪ್ಪ ದಿವ್ಯ ವಸ್ತು? ಮತ್ತೆ ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಬಿಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರ್ವನೋ? ಮುಳ್ಳೂರ ತೆರಹಿಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಅಖಂಡ ವಸ್ತು ಬರಿಯ ಮಾತಿನ ಬಳಕೆಯ ತೂತ ಜ್ಞಾನವ ಬಿಟ್ಟು, ನೆಟ್ಟನೆ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಇರುತಿಪ್ಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲು, ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ಸಂಧಾನವಾದ ದಿವ್ಯ ನಿಷ್ಕಯ ಒವಗಿ ಆ ದಿವ್ಯ ನಿಷ್ಕಯದಿಂದ ಕುಳವಡಗಿ ಅದ್ವೈತವಸ್ತುವು. ಇದು ಕಾರಣ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವೆಂಬುಭಯ ಜಡತೆಯ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಯಿಸಿದರೆಗೆ ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದ ಕಾಣಿಕೋ.

(೨) ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ. ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲ ಆ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಪ್ಪದಾಗಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಸರಿ ಜೇರಿ. ಅಂಗ ಸಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೇ ಮನ. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣ ಸುಯಿಧಾನಿ.

(೩) ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣನೆಂದು, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೂಪಿ ಸಾರುತ್ತಿರಲು, ಮತ್ತೆ ಪರಿಧಾವಿಸಲೇನುಂಟು ಹೇಳಾ? ಕರೆದರೆ ಬಂದಿತ್ತು, ಕಳೆದಡೆ

ಹೋಯಿತ್ತು, ಎಂಬ ಕರ್ಮ ಕೌಟಿಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದವನಲ್ಲ. ಸಿಮ್ಮಲಿಗಿಷ್ಟು ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಜಡರುಗಳಿಗೆಲ್ಲೆಯದೋ ?

(೪) ಆಹ್ವಾನವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗ ನೆಲೆಗೊಂಡಿಷ್ಟುದಾಗಿ, ಇದು ಕಾರಣ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ರರಣ ಸರಿ ಬೇರೆ. ಅಂಗ ಸಂಗವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೇ ಮನ. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ರರಣ ಸುಯಿಧಾನಿ.

(೫) ಆಹ್ವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ವಿಸರ್ಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವಂತನೆಂತೆಂಬಿ ? ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವಿಲ್ಲದ ಸರಿ ಬೇರೆ. ಲಿಂಗಭೋಗೋಪ ಭೋಗವಲ್ಲದೆ, ಅನರ್ವಿತವ ಭೋಗಿಸುವನಲ್ಲ. ಅವಾಗ್ಯಾ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದ ಸಂಗದಲಿಕ್ಕನು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಯಜ್ಞನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರರಣಂಗೆ ನಮೋನಮೋ ಎಂಬೆನು.

(೬) ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ, ಜ್ಞೇಯವೆ ಚಿನ್ಮಯಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನ ಜ್ಞೇಯ ಸಂಪುಟದಿಂದ ರರಣನೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಜಂಗಮದ ಅಂತ ರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ನೀನೇ ಎಂದು ನೋಡುವರೆ ರರಣನ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಲ್ಲಿ ನೀನೇ. ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನನಾದ ರರಣಂಗೆ ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಉಲಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರೀಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

ಇಂತು ಆಹ್ವಾನ ವಿಸರ್ಜನವೆಂಬುಭಯ ಕುಳವನು ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಯು ಮಾಡಿದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನು ಅಷ್ಟ ತನುವಿನಿಂದಾದ ಸಕಲ ಪ್ರಪಂಚ ಮಿಥ್ಯೆ ಎಂದರಿದು ಅಷ್ಟತನುಗಳ ಮೂಲವ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಅಷ್ಟ ತನುಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲವಾದುದು.

೬. ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ನಿರಸನಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂದು ಎಂಬರು ಕೇಳಿದೆಯ್ಕೆ. ಅನಾವಿಯ ಮಗನು ಅದಿ, ಅದಯ ಮಗನತೀತ, ಅತೀತನ ಮಗನು

ಅಕಾರನು, ಅಕಾರನ ಮಗನು ವಾಯು, ವಾಯುವಿನ ಮಗನು ಅಗ್ನಿ, ಅಗ್ನಿಯ ಮಗನು ಅಪ್ಪು, ಅಪ್ಪುವಿನ ಮಗನು ಸೃಷ್ಟಿ, ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಕಲ ಜೀವರೆಲ್ಲರು ಉತ್ಪನ್ನಿಸಿದರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು: — ಸೃಷ್ಟಿತನ್ಮ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೀಗ ಅನಾದಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಷರ್ಧ. ಆ ಸೃಷ್ಟಿತನ್ಮ ಲಿಂಗದ ಚಿತ್ತಭಾ ಬೆಳಗೇ ಮೂರ್ತಿಯಾಯಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅನಾದಿಯ ಮಗ ಆದಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಷರ್ಧ. ಅಂತು ಚಿತ್ಪ್ರಭಾಂಗ ಸ್ವರೂಪವಾದ ಲಿಂಗವು ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯ ಮುಖವ ನೈದಿ ಪಂಚಕಲಾಂಶ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಅತಿ ಘನತರವನುಳ್ಳ ಸದಾ ವಿನಾದನೆಂಬುದೀಗ ಆದಿಯ ಮಗನತೀತನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಷರ್ಧ. ಅಂತಸ್ಸ ಸದಾವಿನನ ಪಂಚಮುಖಿಂಗಲಿಂದ ಪಂಚತತ್ತ್ವಂಗಲಾದವು. ಆ ಪಂಚ ತತ್ತ್ವಂಗಲಿಂದ ಇಷ್ಟತ್ತೈದು ತತ್ತ್ವಂಗಲಾದವು. ಆ ಇಷ್ಟತ್ತೈದನೆಯದು ಜೀವನಾದ ಕಾರಣ ಪಂಚತತ್ತ್ವಂಗಲಾದ ಸಕಲ ಜೀವಂಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ನೆಂಬುದು ಏಕಾರ್ಥ. ಅಂತಾದ ವಿಕಲಾಂಶಕನಾದ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮ ಯವೀ ಜಗತ್ತೆಂಬುದೀಗ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಅಪ್ಪತನುಮೂರ್ತಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಕಷ್ಟದ ಮಾತ ಕೇಳಲಾ ಗದು. ಸೃಷ್ಟಿಯಂತೆ ಕಠಿಣವುಳ್ಳಾತನೇ? ಅಪ್ಪುವಿನಂತೆ ಭರಿತವುಳ್ಳಾ ತನೇ? ತೇಜದಂತೆ ತೃಣಕಾಷ್ಠವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಂದುವಾತನೇ? ವಾಯು ವಿನಂತೆ ಚಲನೆಯುಳ್ಳಾತನೇ? ಅಕಾರದಂತೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬಯಲಾ ದಾತನೇ? ಸೋಮಸೂರ್ಯರಂತೆ ದಿನಾರಾತ್ರಿಯ ನಡಿಸುವಾತನೇ? ಅತ್ತನಂತೆ ಜನನ ಮರಣವುಳ್ಳಾತನೇ? ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗ ನೀನು ನಿನ್ನಂತೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನೀನಿರಿಸಿದಂತೆ.

(೩) ಸೃಷ್ಟಿ ಲಿಂಗವೆಂದು ಗತವಾದರು ಹಲಬರು. ಅಪ್ಪ ಲಿಂಗ ವೆಂದು ತಪ್ಪಿದರು ಶಿವಪಥಕ್ಕೆ ಹಲಬರು. ತೇಜ ಲಿಂಗವೆಂದು ವಾದಿ ಗಳಾದರು ಹಲಬರು. ವಾಯು ಲಿಂಗವೆಂದು ಪೂಜಿಸಿ ವಾಯುವಾ ದರು ಹಲಬರು. ಅಕಾರ ಲಿಂಗವೆಂದು ಶೂನ್ಯವಾದಿಗಳಾದರು ಹಲ ಬರು. ಇಂತೀ ಹುಸಿ ಶಬ್ದವನೆ ತೊಡೆದು ನಿಜಜಂಗಮ ನಿಜಲಿಂಗ ನಿತ್ಯ ಪ್ರಸಾದದ ನಿಜವ ತೋರಿದಾತ ಬಸವಣ್ಣ ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ.

(೪) ಪಂಚಾಶತ್ ಕೋಟಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಭೂಮಂಡಲ ದರದಿಕ್ಕೆ ಗಳೆಂಬವರೊಳಗಿಲ್ಲ. ಗಗನಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಬೆಳಗುವ ರವಿಶಶಿಗ್ಗದಯದ ಬಳವಿಡಿದು ಸುಳವವರೊಳಗಲ್ಲ. ಅಂತಿಂತಾಗದ ಮುನ್ನ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಬೆಸಗೊಂಬಡೆ ಹೇಳೆಹೆ. ನಿನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಬಾರದು ಕೇಳಾ ನಿನ್ನ ಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಬರಿಯ ಮಾತೇನು?

(೫) ಅಷ್ಟತನುಮೂರ್ತಿ ಶಿವನೆಂಬ ಕಷ್ಟ ಜೀವಿಗಳನೇನೆಂಬ ನಯ್ಯ! ಯುಗಜುಗಂಗಳು ಪ್ರಳಯವಹಲ್ಲಿ ಧರೆ ಜಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಜಲ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅಗ್ನಿ ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ವಾಯು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಆಕಾಶ ಅತೀತನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅತೀತ ಅದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಅದಿ ಅನಾದಿಯೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಅನಾದಿ ನಿಜದೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟ ತನು ಒಂದರೊಳಗೊಂದೊಂದು ಹುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಎಂದಳೆದನೆಂದು ಹುಟ್ಟಿದನೆಂದು ಬಲ್ಲವರುಂಟೇ? ಹುಟ್ಟಿದನಳೆದನೆಂಬ ಶಬ್ದವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಮಹಾಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಮಾಡಿದಡಾದವು, ಬೇಡೆಂದಡೆ ಮಾಡವು.

(೬) ಹೊರಗೆಂಟು ತನು, ಒಳಗೆ ನಿರಂಜನಜ್ಯೋತಿ. ತೆರವಿಲ್ಲದಿ ಪ್ಪುದನೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲವರಿಲ್ಲ ಕೇಳಿರೋ. ಶಿವನಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ದೈವವಿಲ್ಲ. ಹುಲಿಗೆರೆಯ ವರದ ಸೋಮನಾಥನು ಏಕೋ ರುದ್ರನೆಂದುದು ಶ್ರುತಿ.

ಇಂತು ಅಷ್ಟತನು ಮೂರ್ತಿಗಳ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿದ ನೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ರರಣ ಭರಿತ ಶಿವನೆಂದರಿದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಜಗಭರಿತ ಶಿವನೆಂಬ ಸರ್ವಗತ ರಬ್ಬ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನಸ್ಥಳವಾದುದು.

೨. ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನಸ್ಥಳ.

(೧) ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಿಂದ ಉದ್ಭವಿಸಿದವೆಂದಡೆ, ಆ ಉದ್ಭವಿಸಿದವೆಲ್ಲ ಶಿವನೇ? ಸಕಲ ಬೀಜವನೊಕ್ಕಲಿಗ ಬಿತ್ತಿದನೆಂದಡೆ, ಆ ಬೆಳೆತಾನೊಕ್ಕಲಿಗನೇ? ಮಡಕೆಯ ಕುಂಬರ ಮಾಡಿದನೆಂದಡೆ ಆ ಮಡಕೆ

ತಾ ಕುಂಬರನೇ? ಕಬ್ಬಿನವ ಕಮ್ಮರ ಮಾಡಿದನೆಂದಡಿ ಆ ಕಬ್ಬಿನ
ತಾ ಕಮ್ಮರನೇ? ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತು ಸಕಲ ಸಚರಾಚ
ರವನು ಶಿವನು ಮಾಡಿದನೆಂದಡಿ ಆ ಸಚರಾಚರವೆಲ್ಲವು ಶಿವನೇ? ಹಾಗಾ
ದಡಿ ಅಪ್ಪಾದರ ವರ್ಣಾಂಗಗಳೇಕಾದವು? ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವ
ರಾಶಿಗಳೇಕಾದವು? ಸುಖದುಃಖ ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳೇಕಾದವು? ಅಚಾರ
ಅನಾಚಾರಗಳೇಕಾದವು? ಪುಣ್ಯ ಪಾಪ ಭವಿ ಭಕ್ತರೆಂದೇಕಾದವು?
ಇದುಕಾರಣ ಸೃಷ್ಟಿ ಸದಾಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಸರ್ವವೂ
ಶಿವನೆಂದಡಿ ಅರ್ಘೋರ ನಾಯಕ ನರಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೨) ಸರ್ವಗತ ಶಿವನೆಂಬುದೇ ಲೋಕವೆಲ್ಲ. ಶಿವ ಶಿವಾ!
ನಿರ್ಬುದ್ಧಿ ಜನಂಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೇನೆಂಬೆ? ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಾದಡಿ, ಹಿಂದಣ
ಯುಗಪ್ರಳಯಂಗಳೇಕಾದವು? ಎಂಬತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇ
ಕಾದವು? ಸೂತ್ರಧಾರಿ ನರಲೋಕಗಾಗಿ ಯಂತ್ರವನಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೊರ
ಗಿದ್ದಾಡಿಸುವನಲ್ಲವೆ ತಾನೊಳಗಿದ್ದಾಡಿಸುವನೇ? ಹಾಗೆ ಶಿವನು ತನ್ನ
ಘನವಾಗಿಪ್ಪ ಶ್ರೀಜಗದ ಸಚರಾಚರಂಗಳೆಂಬ ಯಂತ್ರವನು ಯಂತ್ರವಾ
ದಕನಾಗಿ, ಅಡಿಸುವನಲ್ಲವೆ ತಾನಾಡುವನೇ? ಸರ್ವ ಯಂತ್ರವೂ ತಾನಾ
ದಡಿ ಸಕಲ ತೀರ್ಥ ಕ್ಷೇತ್ರಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೋಗಲೇಕೆ? ಇದು ಕಾರಣ
ಸರ್ವವೂ ಶಿವನಿನಲಾಗದು. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿವನೆಂದಡಿ, ಸದಾಚಾರ ಸೃಷ್ಟಿ
ಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗಜಂಗಮದೊಳಗಿದ್ದನು. ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೩) ಯತ್ರ ಜಗಸ್ತತ್ರ ಶಿವನೆಂಬ ಬಾಲಭಾಷೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು.
ಶಿವ ಶಿವಾ ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವನಾದಡಿ, ಜೀವಂಗೆ ಜನನ ಮರಣ,
ರಾಜಿ, ಸಂಸಾರ, ಬಂಧನವೇಕೋ? ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವನಾದಡಿ,
ಪುಣ್ಯ, ಪಾಪ, ಪ್ರಳಯ, ಕಾಲ, ಕಲ್ಪಿತನೇ ಶಿವನು? ಇದು ಕಾರಣ
ಯತ್ರ ಜೀವಸ್ತತ್ರ ಶಿವನಲ್ಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯ ಪ್ರಳಯ ರವಿ
ತನು. ಸೃಷ್ಟಿಕರಲ್ಲಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೪) ಪರುಷದ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಕಬ್ಬಿನದ ಅಭರಣಂಗಳೆಂಬೇ?
ಲೋಕದೊಳಗೆ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಲೋಕಗಳಾದೊಡಿ, ಹಿಂದಣ
ಪ್ರಳಯಂಗಳೇಕಾದವು? ಇನ್ನು ಮುಂದಣ ಪ್ರಳಯಂಗಳಿಗಿನ್ನೇತೋ?

ಲೋಕವು ಲೋಕದಂತೆ, ಲಿಂಗವು ಲಿಂಗದಂತೆ. ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವು ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ.

(೫) ಮಾಂಸಪಿಂಡವೆನಲೊಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರಪಿಂಡವೆಂದನು ಬಸವಣ್ಣನು. ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯವೆನಲೊಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವೆಂದನು ಬಸವಣ್ಣನು. ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿ ಎನಲೊಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ ಎಂದನು ಬಸವಣ್ಣನು. ಜಗಭರಿತ ಶಿವನೆಂದೆನಲೊಲ್ಲದೆ ಶರಣಭರಿತ ಶಿವನೆಂದ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

ಇಂತು ಸರ್ವಗತ ನಿರಸನವಂ ನೂಡಿದ ವೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರನು ಸರ್ವ ಜಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಲ್ಲವೆಂದೊಡೆ ಆ ಜಗವು ಶಿವನಿಂದ ಬೇರೆ ತೋರಲರಿಯದೆಂದರಿದು ಆ ಜಗದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದೆ ಬಿಡಿಸಿ ಬಿರಿಸದೆ ಇಹನೆಂಬ ಕೃತ ನಿಶ್ಚಯವನುಂಟು ಮಾಡಿತೋರಲು ಮುಂದೆ ಶಿವ ಜಗನ್ಮಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮. ಶಿವಜಗನ್ಮಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಶಿವ ಜಗವಾಗಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಜಗವಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ರೂಪಾಗಬಲ್ಲ. ಶಿವರೂಪಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವಸಜಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳ ಮಾಡಬಲ್ಲ. ಮಾಡದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಕೆಡಿಸಬಲ್ಲ. ಕೆಡಿಸದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಪೂಜಿಸ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಲಿಂಗವಾಗಿ ತಾನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಕೊಳಲೂ ಬಲ್ಲ. ಶಿವ ಹೊರಗಾಗಿ ಅನ್ಯವು ಉಂಟೇ? ಇಲ್ಲ. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ಗುರು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಮಾತಾಪಿತನು.

(೨) ಶಿವ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದನಂತೆ ವಿಶ್ವವನು. ರಚಿಸಿ ಏನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿದ್ದನೇ? ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾಗಿದ್ದನು. ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲವೂ ತಾನಾದನೆಂದಡೆ, ವಿಶ್ವದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕ್ಷೋಳಗಾದನೇ? ಇಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಅಜಾತನಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಬಲ್ಲ. ಸ್ಥಿತಿ ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಲ್ಲ. ಮರಣ ರಹಿತನಾಗಿ ಲಯಕ್ಕೊಳಗಲ್ಲ. ಇಂತೀ ಗುಣತ್ರಯಗಳ ಹೊದ್ದಲರಿಯು. ತಾನಿಲ್ಲವೆ ವಿಶ್ವಕೃಪಾಧಾರವಿಲ್ಲಾಗಿ ದೂರಸ್ಥನಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವೂ ತೋರಲರಿಯದಾಗಿ, ಇದಿರಿಲ್ಲ. ಇದಿರಿಲ್ಲಾಗಿ ವಿಶ್ವಮಯ ತಾನಾದುವೇ ಸತ್ಯ. ಅರಸು ಕಾಲಾಳಾಗಬಲ್ಲ ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ. ಮರಳಿ ಅರಸಾಗ ಬಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಜಗವಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ, ಜಗವಾಗದಿರಲೂ ಬಲ್ಲ.

(೩) ಘನಗಂಭೀರ ಮಹಾವಾರುಧಿಯಲ್ಲಿ ಘೇನತರಂಗ ಬುದ್ಧವ ಸ್ವೀಕರಂಗಲಾದವಲ್ಲದೆ, ಜೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಆತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕೋಟಿಗಳಾದವಲ್ಲದೆ, ಜೇರಾಗಬಲ್ಲವೇ? ಇದು ಜೇರೆಂಬ ಅರಿಮರುಳಗಳನೇನೆಂಬೆ? ವಿಶ್ವವನವಿದು ನೋಡಲು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಬೇರಿಲ್ಲ.

(೪) ಜಲದೊಳಗಣ ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಇಪ್ಪನಯ್ಯ ಶಿವನು. ಲೋಕಾದಿ ಲೋಕಂಗಳೊಳಗಿದೇನು? ಜಗದ ಪುಣ್ಯ ವಾಸ ಸ್ವರ್ಗ ಸರಕ ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೊಳಗಾದಾತನೇ? ಅಲ್ಲ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಜಲ ಮೊಳಗಣ ಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಜಲ್ಲಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ, ಲೋಕನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಲೋಕಕ್ಕಲ್ಲದೆ ಶಿವಂಗಿಲ್ಲವಾಗಿ. ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳು ತನ್ನ ಒಡಲೊಳಗೆ ಅಡಗಿದವೆಂದಡೆ, ತಾ ಹೊರಗಾಗಿ ಅಡಗಲೆಡೆ ಏನುಂಟು? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಉಲಿಂಗಪದ್ವಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ವಿಶ್ವದೊಳಗೆ ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದಿರಬಲ್ಲ, ವಿಶ್ವಾಧಿಪತಿಯಾಗಲೂ ಬಲ್ಲ.

ಇಂತು ಶಿವನು ಜಗವಾಗಬಲ್ಲ, ಜಗವಾಗದಿರಬಲ್ಲನೆಂದರಿತು, ಆ ಶಿವನ ತನ್ನೊಳಗಾಲಿಂಗಿಸಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಿವು ನೀರ ಮಾಹೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಆ ಶಿವನು ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ದೇವನಾಗಿದ್ ಭೇದವೆಂತಿರ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಸ್ಥಲವಾದುದು.

೯ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

(೧) ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಸರ್ವಾಂಗ ಉತ್ತುಮಾಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತ ಲಿಂಗ ಶರಣನಲ್ಲಿ ಭಾವ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಲಿಂಗಸಂಗಿ ಆಕಾಯ ಭಕ್ತಕಾಯವೆಂದುದು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ವಚನ.

(೨) ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣನಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯನಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಸತ್ವ ರಜ ತಮ ಕ್ರೋಧವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ. ಜಂಗಮಮುಖ ಲಿಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ. ಭಕ್ತ ಕಾಯ ಮಮಕಾಯನಾಗಿ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗನಬಸವನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇನಯ್ಯಾ.

(೩) ಅಣುರೇಣು ಮಾಹಾತ್ಮನೆಂಬರು. ಅಣು ರೇಣು ತೃಣ ಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ ಇಷ್ಟನೆಂಬರು ಅಮೃತಯ್ಯ. ನಾನೆಲಮೃತಯ್ಯ! ಶರಣ ಸನ್ನಿಹಿತನು, ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯನು, ದಾಸೋಪ ಸು ಸ್ತೋಣನು, ಸಮಾಧ್ಯದಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹಾಸನವಾಗಿ ಅಗಲದಿಷ್ಟನು ಕಲಿ ದೇವಯ್ಯನು.

(೪) ವೇದದಲುಳ್ಳೋಡಿ, ಪ್ರಾಣವಧೆಯಿಲ್ಲದೇ? ಶಾಸ್ತ್ರದಲು ಳ್ಳೋಡಿ, ಸಮವಾಗದಿಷ್ಟವೇ? ಪರ್ವತದೊಳುಳ್ಳೋಡಿ, ಹೋದವರು ಮರಳಿ ಬಿಟ್ಟರೇ? ನಿರ್ಬುಧ್ಧಿ ಮಾನವರನೇನೆಂಬೆ? ಮನ ವಚನ ಕಾಯ ಶುದ್ಧವಾಗಿಪ್ಪಾತನ ಶೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕಂಡೆನೆಂದಾತ ಅಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯನು.

(೫) ಹುತ್ತಹೋರಿನೊಳಗೆ ಕಯ್ಯನಿಕ್ಕುವನೆನ್ನು ಶಿಸುವೆಂದು ಹೆತ್ತ ತಾಯಿ ಮಗನ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ಅಯ್ಯ ಎಂದಡೆ 'ಹಿ' ಎಂಬೆ. ಅನ್ಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆನ್ನು ಹತ್ತಲೀಯದೆ ಎತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದಡ ತತ್ತ ಸೊಡ್ಡಳಾ.

(೬) ಪರುಷದ ಪರ್ವತದೊಳಗೆ ಕಬ್ಬಿನಂಗಳುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆ ಸೋಡಶೋಪಚಾರ ಸನ್ನಿಹಿತಂಗೆ ಅವಗುಣಂಗಳುಂಟೇ ಅಯ್ಯ? ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೭) ನೆಲನನೊಳಕೊಂಡ ಸಲಿಲ, ಸಲಿಲವನೊಳಕೊಂಡ ಅನಲ,
ಅನಲವನೊಳಕೊಂಡ ಅನಿಲ, ಅನಿಲವನೊಳಕೊಂಡ ಅಕಾಶ, ಅಕಾ
ಶವನೊಳಕೊಂಡ ಮನ, ಮನವನೊಳಕೊಂಡ ಬುದ್ಧಿ, ಬುದ್ಧಿಯನೊಳ
ಕೊಂಡ ಪ್ರಕೃತಿ, ಪ್ರಕೃತಿಯನೊಳಕೊಂಡ ಪುರುಷ, ಪ್ರಕೃತಿಪುರುಷ ರೂಪು
ಜಗವೆಲ್ಲ, ಇವೆಲ್ಲವನೊಳಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ, ಆ ಜ್ಞಾನಕಾಯವೇ ಶಿವಭಕ್ತ,
ಆ ಭಕ್ತದೇಹಿಕದೇವ ನಮ್ಮ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

(೮) ಭಾವ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ. ಅರಿವು ಮೂರ್ತಿ
ಯಾಗಬೇಕು ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ಸತ್ತ್ವಿಯೆ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು. ಜಂಗ
ಮಲಿಂಗಕ್ಕೆ. ಭಕ್ತಿ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ. ನಿರ್ಭಾವ ಮೂರ್ತಿ
ಯಾಗಬೇಕು ಅನುಭಾವಕ್ಕೆ. ಜ್ಞಾನ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಸ್ವಾನು
ಭವಕ್ಕೆ. ಇಂತೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿವಿರುವ ತನುವಿನ ಸಂಗದಲ್ಲಿವನು ಕಲಿದೇವನು.

ಇಂತು ಮಹೇಶ್ವರಾದಿ ಭಕ್ತದೇಹಿಕ ಲಿಂಗಾಂತ್ಯಮಾದ ವೀರ
ಮಾರ್ಗದ್ವಾರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಚರಿಸಿ ಭಕ್ತಕಾಯವೇ ಲಿಂಗಕಾಯವಾಗಿ, ಲಿಂಗ
ಕಾಯವೇ ಭಕ್ತಕಾಯವಾಗಿ ವಿರಳವಿಲ್ಲದೆ ಬೆರಸಿ ಮಹಂತನು ಮುಂದೆ
ಸಾವಧಾನ ಮುಖದಿಂದಲಾಚರಿಸಿ ಬೆರಸುವ ಭೇದವಂತಿರ್ದುರ್ದಿಂಡೊಡೆ
ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:-- ಪ್ರಸಾದವು ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಯ್ಯುವದು. ತನ್ನದೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವು ದೊರಕುವದು. ಪ್ರಸಾದಿಯು ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸುವವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದವು ದೊರೆಯುವದು. ಇಂಥವನ ಉಪಭೋಗವೆಲ್ಲವು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿರುವದು. ಅವನು ಸುಖ ಪಡುವದೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೃಪೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇವನಿಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಖಿಯು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಳು ದಯಾಂತಃಕರಣವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವನು. ತನ್ನದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿರುವನು. ಅವನು ಲಿಂಗಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯು. ಹೀಗೆ ನಡೆಯುವವನೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವು.

ಪ್ರಸಾದಿಯ ಆಚರಣೆಯು ಹೇಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಸ್ಥಲಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬಹುದು. ೧ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುಮಹಾತ್ಮೆ, ಲಿಂಗಮಹಾತ್ಮೆ, ಜಂಗಮ ಮಹಾತ್ಮೆ ಇವು ಬರುತ್ತವೆ. ೨ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಮಹಾತ್ಮೆ, ರಜನಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮೆ ಇವುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

೧ ನೆಯ ವಿಭಾಗ:-- ಇದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ವಿಚಾರಗಳು ತಾತ್ಪ್ರಿಕಾರ್ಥವುಳ್ಳವುಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥವಿರುವದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೂಚನಾತ್ಮಕ ಉಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಗುರು ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲ:-- ಗುರುವು ಅಂಗವನ್ನೊಳಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಸತ್ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಸದಾಚಾರಿಯಾಗಿರುವುದೇ ಗುರುವನ್ನೊಳಕೊಳ್ಳುವದಾಗಿದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ರುದ್ಧ ಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಈ ಗುರುತತ್ವದಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗೆ ಗುರುವಿಗರ್ಪಿಸಿ ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ

ಗುರು ಪ್ರಸಾದವು ಉಂಟಾಗುವದು. ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯೇ ಗುರು ಶಪ್ತವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗ ಮಹಾತ್ಮೆಯಸ್ಥಲಃ — ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯಿಂದ ಲಿಂಗದ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಮನಸ್ಸಿನ ಶುದ್ಧತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಶುದ್ಧತೆಯೇ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಹಾಗತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರ ಕುರುಹು. ಅಗ ಶರೀರದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಗಳಾಗುವವು. ಈ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾದಿಯು ತನ್ನ ಭೋಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವನು. ಲಿಂಗ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲವು ಇದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜಂಗಮಮಹಾತ್ಮೆಯಸ್ಥಲಃ — ಗುರುವಿನಿಂದ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು. ಜಂಗಮವು ಅವಿವಿ ರೂಪಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸು ಅವಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಜಂಗಮವು ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕವು. ಅವರ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಾದವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಡುವದು.

ಒನೆಯ ವಿಭಾಗಃ — ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹೀಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಕ್ತಮಹಾತ್ಮೆಯಸ್ಥಲಃ — ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗಿ ಸದ್ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿರುವವನು ಭಕ್ತ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲವಾಗಿದೆ.

ಶರಣ ಮಹಾತ್ಮೆಯಸ್ಥಲಃ — ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವು ಪ್ರವೇಶಗೊಂಡು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿರುವದೇ ಶರಣ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲವು.

ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮೆಯಸ್ಥಲಃ — ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿರುವದೊಂದು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿರುವದೇ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲವು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭಕ್ತನು ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮವನ್ನರಿತುಕೊಂಡು ಗುರು ಪ್ರಸಾದ, ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದ, ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಾಗಿ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ರರಣನಾಗಿ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿರುವದೇ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವೆಂದು ಈ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸ್ಥಲಗಳ ಮುಖ್ಯ ಭಾವವಿದೆ.

೧ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

(೧) ಕರ್ಣವ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಸದ್ಗುರುವಿನ ವಚನ ದಿಂದ. ಕಂಗಳ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ಸತ್ಯಕ್ಷರ ಕಂಡನಾಗಿ. ಕಾಯದ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಚರಣವ ಮುಟ್ಟಿದನಾಗಿ. ನಾನಾ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನಿಮ್ಮ ರರಣರ ಅನುಭಾವವ ಕೇಳಿದನಾಗಿ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ಎನ್ನು ನಾನಾ ಸೂತಕ ಹೋಯಿತ್ತು ನೀವಲ್ಲವನ್ನ ವಿಚ್ಛೇದಿಸಿದನಾಗಿ.

(೨) ಗುರು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬರೆ ನಾಚುವುದು ಮನ. ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬರೆ ನಾಚುವುದು ಮನ. ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬರೆ ನಾಚುವುದು ಮನ. ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬರೆ ನಾಚುವುದು ಮನ. ಸೂಳೆಯ ಭೋಜನ ಎಂಜಲ ತಿಂದರೆ ನಾಚುವುದು ಮನ. ಮಹಂತ ಸಕಳೇಶ್ವರನಯ್ಯ ಮೂಗ ಕೊಯ್ದರೆ ಮಾಣನು.

(೩) ಹಸಿಯ ಬಿಸಿಲನೆ ಕೊಯ್ದು ಪದಾರ್ಥವನೆ ಮಾಡಿ ಉಪವಸರಲ್ಲಿ ಬಾಗುತ್ತಿಪ್ಪರಯ್ಯ! ಇಕ್ಕಲಿಲ್ಲರಿಗೆಯೂ, ಎರೆಯಲಿಲ್ಲರಿಗೆಯೂ. ಭಿಕ್ಷುಪ್ರತಿಗಳು ಬಂದು ಬೇಡುತ್ತಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಒಕ್ಕುವ ಮಿಕ್ಕುವ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ರರಣರು.

ಇಂತು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಿಯತ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂಗವನಾಲಿಂಗಿಸಿದ ಗುರುಮಹಾತ್ಮಿ ಎಂತಿದ್ದರೂ ದಿಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಗುರು ಮಹಾತ್ಮಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨ ಗುರುಮಹಾತ್ಮೆಯುಳ್ಳ.

(೧) ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸತ್ಯ ರಜತಮನೆಂಬ ತಿಮಿರ ಕವಿವರು ಗುರುವನೇ ಉಪಧಾವಿಸಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಔಷಧಿಯ ಜೇಡುವರಯ್ಯ. ನೀನು ಶಿವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಜನವ ಸಚ್ಚಿ ತೋರುವೆ ಕಪಿಲಸಿದ್ಧಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗವ.

(೨) ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಗುರುಲಿಂಗವಾದ. ನಿರಾಕಾರವಿಡಿದು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾದ. ಉಭಯಸ್ಥಲ ಏಕವಾದಲ್ಲಿ ಭವ ಪಿರಹಿತ ಭಕ್ತಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ನಾದ. ಗುರುವಿನಿಂದ ಆತೀರಯ ಘನವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೂಡಲಚನ್ನು ಸಂಗಯ್ಯ ಎನ್ನು ಪರಮ ಗುರು ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು.

(೩) ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾವರವಾದ. ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋ ದಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಾದ. ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಾದ. ಗುರು ತನ್ನ ವಿನೋದಕ್ಕೆ ಗುರುವಾದ. ಕೂಡಲಚನ್ನು ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥ ವಾದ.

(೪) ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದವೆ ಮಹತ್ವಸ್ತು ಲಿಂಗೋತ್ಪತ್ತಿ. ಲಿಂಗ ದಿಂದವೆ ಮಹತ್ವಸ್ತು ಜಂಗಮೋತ್ಪತ್ತಿ. ಜಂಗಮದಿಂದವೆ ಮಹತ್ವಸ್ತು ಪ್ರಸಾದೋತ್ಪತ್ತಿ. ಪ್ರಸಾದದಿಂದವೆ ಮಹತ್ವಸ್ತು ಭಕ್ತಿಯುತ್ಪತ್ತಿ. ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಸಾದದಿಂದವೆ ಸಕಲೋತ್ಪತ್ತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಪ್ರಸಾದಮುಂಟು. ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಜಂಗಮವುಂಟು. ಜಂಗಮವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಲಿಂಗ ಉಂಟು. ಲಿಂಗವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಗುರು ಉಂಟು. ಇದು ಕಾರಣ ಸದ್ಗುರುವೇ ಕಾರಣವಯ್ಯ.

ಇಂತು ಗುರುಮಹಾತ್ಮೆಯಂ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲೆಡೆಗೋಡೆ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಮನಮೋಗಡೆಗೊಂಡಿವು ಲಿಂಗ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವೆಂಕಿಪುನವೆಂಪೊಡೆ ಮುಂದೆ ಲಿಂಗ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು,

(೮) ಬ್ರಹ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮರಿಲ್ಲದಂದು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದಂದು ಕಾಳಿಂಗ ಕಳಕಂತರಿಲ್ಲದಂದು, ಉಮೆಯ ಕಲ್ಯಾಣವಿಲ್ಲದಂದು, ದ್ವಾವ ಕಾದಿತ್ಯರಿಲ್ಲದಂದು, ನಂದಿಕೇಶ್ವರ ದಂಡನಾಥ ವಿಷವನವೃತ್ತವ ಮಾಡದಂದು, ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಜಂಗಮಸ್ಥಲ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ವಿಲ್ಲದಂದು ಉರಿಲಿಂಗ ಸ್ವಪ್ರಿಯವಿಕ್ಷೇಪ್ತರ ಸಿಮ್ಮ ಸಿಲವ ನಾರುಬಲ್ಲರು?

ಇಂತು ಲಿಂಗಮಹಾತ್ಮೆಯುಂ ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಪ್ರಸಾದಿಯು ತನ್ನ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿಡೆಗೊಂಡ ಜಂಗಮ ಮಹಾತ್ಮೆ ಎಂತಿದುರ್ವೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಜಂಗಮ ಮಹಾತ್ಮೆಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪ ಜಂಗಮಮಹಾತ್ಮೆಯುಸ್ಥಲ.

(೧) ಆಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯ ನವ ಕೋಟಿ ಬ್ರಹ್ಮರಿಗೆ ಪ್ರಳಯವ ಮಾಡಿದುದ ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ. ಆಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯ ದರಕೋಟಿ ನಾರಾಯಣರಿಗೆ ಮರಣವ ಮಾಡಿದುದು ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ. ಆಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ ಅನಂತಕೋಟಿ ರುದ್ರರಿಗೆ ಲಯವ ಮಾಡಿದುದು ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ. ಆಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ, ಪಾಸಜ ರೋಮಜ ಮಹಾ ಮುನಿಗಳ ಸಂಪಾರ ಮಾಡಿದುದು ನಾ ಬಲ್ಲೆನಾಗಿ. ಆಯ್ಯಾ ಸಿಮ್ಮ ದೇವರೆಂದು ಪೂಜಿಸಲಾಗದಯ್ಯಾ, ಎನ್ನನು ವೇಳೆಳು ಜನ್ಮದಲಿ ತಂದಲ್ಲಿ ನಾನು ಉಭಯಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮರೆ ಹೊಕ್ಕು ಭವಂ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬದುಕಿದೆನು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮ ದೇವಾ.

(೨) ಕವಿತ್ವ ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಕಳವಳ ಹೋದರು. ವಿವ್ಯಾಸಾಧಕ ರೆಲ್ಲರೂ ಬುದ್ಧಿಗಿಟ್ಟರು. ತತ್ವಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಭಕ್ತಿಹೀನರಾದರು. ಲಿಂಗ ಸಾಧಕರೆಲ್ಲರೂ ಭೂಭಾರಕರಾದರು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ಸಿಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣ ಜಂಗಮಸಾಧಕನಾಗಿ ಸ್ವಯಲಿಂಗವಾದನು.

(೨) ಆದಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂಬುದನ್ನಾಳು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾವರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗದು, ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಲಾಗದು. ಲಿಂಗಕೃಪಡೆಯೂ ಜಂಗಮವೇ ಬೇಕು. ಜಂಗಮವಿಲ್ಲದೆ ಗುರು ಉಂಟೇ ? ಎಲ್ಲಿ ಜಂಗಮವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದಕ ಅನುಭಾವ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಂತೀ ಜಂಗಮವೆಂಬುದ ಬಸವಣ್ಣಬಲ್ಲ. ಆ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ಅಹೋರಾತ್ರಿ ರರಣೆಂದು ರುದ್ಧನಾದನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ.

(೫) ನಿರಾಕಾರ ನಿರ್ಜನಿತ ನಿರ್ಲೇಪ ಸಿಂಹಪಟೆ ನಿರ್ವಂಚನಿಯ ನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲೋ. ನಿರಾಳ ನಿರ್ಮಾಯ, ನಿಸ್ಸೀಮ, ನಿಸ್ಸಂಗ, ನಿರವಯನ ಅವಯವಕ್ಕೆ ತರಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ. ನಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮ ನೆಂಬ ಜಂಗಮಲಿಂಗವನುಪಮಿಸಲಿಲ್ಲ ನಿಲ್ಲೋ.

ಇಂತು ಜಂಗಮ ಮಹಾತ್ತೆಯನರಿದು ಆ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸವಾಚಾರ ಸನ್ಮಾರ್ತನೆಯಲ್ಲದೂ ತೋರುತ್ತಿಪ್ಪ ಸಾವಧಾನ ಸನ್ನಿಹಿತ ಭಕ್ತ ಮಹಾತ್ಮ ಎಂತಿರ್ದುದೆಂದೊರೆ ಮುಂದೆ ಭಕ್ತ ಮಹಾತ್ಮ ಸ್ಥಲವಾದನು.

೫ ಭಕ್ತಮಹಾತ್ಮೆಯುಂಥಲಿ.

(೧) ಭಕ್ತನಲ್ಲದವರನಾಸೆಗೈವರೆ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯಲ್ಲದೆ ಕಾಯವಲ್ಲ. ಅಸೆಗೈವರೆ ಭಕ್ತರನು ಅಸೆಗೈವರು. ಬಂದ ಶಿವನೆಗೆ ಸುತನ ಕೊಟ್ಟರು. ಧನವ ಕೊಟ್ಟರು, ಮನವ ಕೊಟ್ಟರು, ಅಸುವ ಕೊಟ್ಟರು. ರರಣರ ಸು ಆನ ಲೋಕದೊಳಗೂ ಇಲ್ಲ. ರರಣ ಭರಿತ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಬೇಡಿದನು ಕೊಡುವರಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯಗುರುಪಿರ್ದೇಶ್ವರ.

(೨) ತನುವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಮನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಧನವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ. ಸಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಸುಖವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಕಾಯವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಕರ್ಮವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ, ಕಲ್ಪಿತವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತ. ಅರನವನರಿಯನು ಭಕ್ತ. ವ್ಯಸನಕ್ಕೇಸನು ಭಕ್ತ.

ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯನು ಭಕ್ತ. ಅಹಂಕಾರ ರಹಿತನು ಭಕ್ತ. ಕೂಡಲಚನ್ನು ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಎನ್ನು ಮಾತಾಪಿತನು ಸದ್ಭಕ್ತನು.

(೩) ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ ವಾರಣಾಸಿಯೆಂಬುದು ಹುಸಿಯೇ ಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಷ್ಟಿ ತೀರ್ಥಂಗಳು ನೆಲೆಸಿವೆಯಾಗಿ? ಸುತ್ತಿದರೆ ಶ್ರೀಶೈಲ, ಕೆಲಬಲದಲ್ಲಿ ಕೇದಾರ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಶ್ರೀವಾರಣಾಸಿ. ಐರಕ್ತಿ ಬೇಡಾಗಿ, ಭಕ್ತಿ ಬೋಳಿಯಾಗಿ, ಎನ್ನು ಬೇವ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಡುನಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮಭಕ್ತರ ಮನೆಯ ಅಂಗಣ ವಾರಣಾಸಿಗಿಂದಲಭಿಕ.

(೪) ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯನು ಭಕ್ತ. ವ್ಯಸನಕ್ಕೆಳಸನು ಭಕ್ತ. ವಿಷ ಯಂಗವಾತಂಗೆ ತ್ಯಜವು ನೋಡಾ. ಬಯಸುವನಲ್ಲ ಭಕ್ತ. ದಯವೆಂಬುದು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲ. ಸೈರಣೆಯೆಂಬುದು ತನಗೆ ತೊತ್ತಾಗಿವುದು. ಕೋಪವೆಂತದಂದರಿಯ. ತಾಪತ್ರಯಂಗಳು ಮುಟ್ಟಲಿವ್ಯವು. ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಗಳಡಿದವು. ಲಿಂಗವನೋಳಿಕೊಂಡ ಪರಿಣಾಮ. ಆತನ ಪಥ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊಸತು. ಲೋಕದ ಪಥವಾತಂಗೆ ಹೊಸತು. ತನಗೊಮ್ಮೆಯೂ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ. ಲಿಂಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯೂ ತನ್ನ ಧ್ಯಾನ. ಘನ ಮಹಿಮೆಯ ಹೊಗಳಲೆನ್ನಳವೆ? ಪನ್ನಗಧರ ಕೇಳಯ್ಯ ಚನ್ನ ಹಂಪೆಯ ವಿರುಪಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿದ ಸತ್ಯ ರರಣ ಪರಿಣಾಮ.

(೫) ಭಕ್ತರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮಯೋಚಿತವ ಮಾಡುವನ, ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಣಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹಸಿವ ಮರೆದಿವನ, ಸದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಉಳ್ಳದೆಲ್ಲವ ಕೊಟ್ಟು ಎಯ್ದರೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರಗುವ ಏಕೋಗ್ರಾಹಿ ನೆಟ್ಟನೆ ರರಣ. ಮೂರು ತೆರದ ಮುಕ್ತಿಯ ಹಾದಿಯ ಆರು ತೆರದ ಭಕ್ತಿಯ ಭೇದವ ಇಂತಪ್ಪ ವರವ ಕೊಟ್ಟಡೆಯೂ ಒಲ್ಲಿನು. ಸಕಳೇಷ್ಟರ ದೇವ ನಿಮ್ಮ ರರಣರ ತೋರಾ ಎನಗೆ.

ಇಂತು ಭಕ್ತಮಹಾತ್ತಮನಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಿನ್ನ ಭಾವವ ತೋರದ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರವೇಶನಾದ ಪರಮಾನಂದದೊಳಿಷ್ಟ ರರಣ ಮಹಾತ್ಮಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು

೬ ಶರಣಮಹಾತ್ಮೆಯಸಲ.

(೧) ಪರುಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪವಿಲ್ಲ, ರುಚಿಗೆ ಎಂಜಲವಿಲ್ಲ. ಸುಖಕ್ಕೆ ಅರೋಚಕವಿಲ್ಲ. ಗುಹ್ಯರ್ದರಾ ರರಣಂಗೆ ಭವವಿಲ್ಲ, ಬಂಧನವಿಲ್ಲ.

ಟೀಕು:— ತನ್ನ ಪಾವನ ಮಾಡಿದ ಗುರು ಉಪದೇಶವೆಂಬ ಪರುಷಕ್ಕೆ ತಾನೊಂದ ಕೊಟ್ಟು ತೃಪ್ತಿಯ ಪಡಿಸಿಹೆನೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿವೆಂಬುದೀಗ ಪರುಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಆ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಿಹೆನೆನಲ್ಲ. ನಿರ್ಮಾಲ್ಪವು ಕಳೆದಿದೆನೆಂದರೆ ತೆರವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ನಿರ್ಮಾಲ್ಪವಿಲ್ಲವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವಸುಖಪ್ರಸನ್ನತೆ ಎದೆಗೊಂಡು ಪರಿಣಾಮವೇ ತಾನಾಗಿದಾ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚಿಷ್ಠವೆಂಬ ಭಾವಸೂತಕವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ರುಚಿಗೆ ಎಂಜಲವಿಲ್ಲವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಪರಮಾನಂದವೆಡೆಗೊಂಡು ತಾನು ತಾನಾದ ಬಳಿಕ ಸಂಸಾರವನರಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಭವ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಸುಖಕ್ಕೆ ಅರೋಚಕವಿಲ್ಲವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯವನಾದ ನಿಜ ರರಣಂಗೆ ಭವಬಂಧನವಿಲ್ಲವೆಂಬುದೀಗ ಗುಹ್ಯರ್ದರಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣಂಗೆ ಭವವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ರರಣ ಇಹಪರನಲ್ಲ, ಪರಾಪರನಲ್ಲ, ಕಾಮಿಸಿ ಕಾಮಿಯಲ್ಲ, ಭಾವಿಸಿ ಭಾವಿಯಲ್ಲ. ಅನಾಯತ ನಿರಂಜನನು ನಿವ್ವದೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಬಳಸಿಯೂ ಬಳಸುವವನಲ್ಲ.

(೩) ಒಡಲಾಸೆಗೊಂಡು ಕಾಯದ ಬಳಿವಿಡಿದು ಸಂಸಾರವ ಕುರುವಿನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆವಡೆ 'ಓ' ಎನು ತಿಪ್ಪವರು ನರರೇ ? ಬರಿದೆ ಸಂಸಾರವ ಬಳಸುತ್ತಿಪ್ಪರು, ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣರು.

(೪) ಅರಿವ ಬೈಚೆಬ್ಬಿಕೊಂಡು, ಮರೆಯ ಮಾನವನಾಗಿ ಕುರುವಿನ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಕರೆವಡೆ 'ಓ' ಎನು ತಿಪ್ಪವರು ನರರೇ ? ನಿಮ್ಮ ಅರಿಯಲರತವರು ನರರೇ ಅಯ್ಯ ? ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತರವಿಲ್ಲದ ರರಣಂಗೆ ಕುರುವಿನ

ವಾಗಿ ಬರಿಯ ಸಂಸಾರವ ಬಳಸಿಯೂ ಬಳಸದಂತಿವರು. ಮಹಾ
ಲಿಂಗ ಕರ್ತೇಷ್ಟರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರ ನಿಲವಿನ ಪರಿ ಇಂತುಟು.

(೫) ಮನ ವಚನ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದ ಶರಣನು, ಅಥವಾ
ಪ್ರಸಾದಭಾಗ್ಯಾನಂದಲ್ಲಿ ಲೋಭವಿಲ್ಲದ ಶರಣನು, ವಾಕ್ಯ ವಾಣಿ ಪಾದ
ಪಾಯು ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೋದ್ರಿಯಂಗಳ ಹೊದ್ದಲಿಯ್ಯದ ಶರಣನು,
ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಸಾರಾಯ ಶರಣನು ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ
ಅನುಭಾವ ಸಾರಾಯ ಶರಣ.

(೬) ಭವಕ್ಕೆ ಹುಟ್ಟುವನಲ್ಲ. ಸಂವೇದ ಸೂತಕಿಯಲ್ಲ. ಅಕಾರ
ನಿರಾಕಾರ ನೋಡಯ್ಯ. ಕಾಯ ವಂಚಕನಲ್ಲ. ಜೀವ ವಂಚಕನಲ್ಲ. ಶಂಕೆ
ಇಲ್ಲದ ಮಹಾಮಯಿಮು ನೋಡಯ್ಯ. ಕೂಡಲಚಿನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನು
ಪರಮಾತೀತ ನೋಡಯ್ಯ.

ಇಂತು ಶರಣನುಹಾತ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗವು ಪರಮಾನಂದವ
ನೈದಿದ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾಶೈವಂತಿರ್ಮ
ವೆಂದೂಚೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಸ್ಥಲವಾಮದು.

೭ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾತ್ಮೆಯುಕ್ತಲ.

(೧) ಅಗ್ನಿಮುಟ್ಟಲು ತೃಣವಗ್ನಿಯನ್ನು ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಗುರು
ಪ್ರಸಾದ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗವು ಗುರುವಪ್ಪದು ತಪ್ಪ
ದಯ್ಯ. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಮನಕ್ಕೆ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಮನವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಪ್ಪದು
ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ ಅರಿವಿಗೆ ಸೋಂಕಿದಲ್ಲಿ ಅವೆಲ್ಲ
ಅರಿವೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದಿರೂಪ ಜಂಗಮವಪ್ಪದು ತಪ್ಪದಯ್ಯ. ತ್ರೀ
ಕಿವಶಿವಾ, ತ್ರೀಮುಕ್ತಸಾದದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇನುಮನಿಸುವನಯ್ಯಾ?
ಪ್ರಸಾದವೇ ಗುರು, ಪ್ರಸಾದವೇ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದವೇ ಜಂಗಮ, ಪ್ರಸಾ
ದವೇ ಪರಾತ್ಪರ. ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ
ಕೊಂಡು ನಾನು ಬದುಕಿವೆನಯ್ಯ ಉಲಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ನ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಷ್ಟರಾ.

(೨) ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಸೋಂಕಿಸಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಜಾಚಯ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಲಿಂಗವಾದ. ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಸೋಂಕಿಸಿಂದ ವಿಷವನವೃತ್ತವ ಮಾರ್ಪಡೆದ ಬಸವಣ್ಣ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದ ಮಹಿಮೆ ದೇವಕ್ರಿಯೆಯ ಮೀರಿದುದು ನಾಸ್ತಾನೆಂಬೆ?

(೩) ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲುಂಟು, ಕೊಳಲುಂಟು. ಅನೇಕ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಳಲಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅನನೀತ. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಕೊಳಲು ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಉಭಯನಾಸ್ತಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಚಿತ ಸಸ್ಯತನ ಕೂಡಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ರರಣನೇಬಲ್ಲ.

ಇಂತು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಚರಿಸಿ ಮಹಾಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದದೊಳು ಸಮರಸವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದ ಮಹಂತನು ಮುಂದೆ ಅನುಭಾಸ ಮುಖದಿಂದ ಅಚರಿಸಿ ಬೆರಿಸುವ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವು ಲಿಂಗವನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಉಭಯವೂ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಅಗಮನುಷ್ಯನ ಕರಣಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಜೈತನ್ಯವು ಪಸರಿಸುವದು. ಲಿಂಗವು ಕೇವಲ ಪೂಜೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಸ್ಥೂಲ ವಸ್ತುವಲ್ಲ. ಅದು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ವಸ್ತುವಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ವ್ಯಾಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ದುಷ್ಕಾರವಾರಗಳು ಅಡಗುವವು. ಅವನ ಬಲವುಗಳೆಲ್ಲ ಪರಿರುದ್ಧವಾಗುವವು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಚಂಚಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಪುವದು. ಅಗ ಯಾವದು ಯೋಗ್ಯವೋ ಅತ್ಯಂತಕಡೆಗೆ ಅದು ಹೊರಳುವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಗ ಅವನ ಅಂತಃ ಶಕ್ತಿಗಳು ವಿಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರು ೪ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿರುವರು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಪುನಃ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಒನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಶಿವಯೋಗ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಲ ಇವುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ೨ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ನಿಜಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಅಂಗಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಒನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅರ್ಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿ ಕಾಚರಣೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಚರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗವು ಘಟಿಸುವದು. ಇದಕ್ಕೆ ದಶಯೋಗಿಯ ಕಷ್ಟ ಕರ್ಮಗಳು ಬೇಡ.

ಅದರಿ ಈ ಶಿವಯೋಗವು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತಿಮಸಾಧನೆಯಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ದೃಢಪಡಲು ಅದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅದು ಘಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗವು ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಇದು ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೆ ಲಿಂಗನಿಜಸ್ಥಲವು. ಹೀಗೆ ಅದು ಮನ

ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೃಢಪಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಮಯವಾಗುವದು. ಅವನ ಕರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಲಿಂಗಕರಣಗಳಾಗುವವು. ಇವು ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲವ ಪಿಪರಣೆ ಇದೆ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲಃ— ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಅಚರಣೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಸ್ಥಲಃ— ಇದು ಅಂತರಂಗಿಕ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಆಗ ಹೇರುವ ಕರಣಗಳು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಯಹೊಂದುವವು. ನೈತಿಕಾಚಾರಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗುವವು. ಆಗ ಲಿಂಗವ ಪ್ರಕಾರವು ಹೊರಬೀಳುತ್ತವದು. ಇದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಸ್ಥಲ.

ಶಿವಯೋಗಸಮಾಧಿಸ್ಥಲಃ— ಈ ಜಗಿಯ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಿಂದ ಅವನಲ್ಲಿ ಶಿವಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯು ಉಂಟಾಗುವದು. ಭಕ್ತಿ, ಮಹೇಶ, ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದೃಢಹೊಂದಿದ ಅಚರಣೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇದಾಗಿದೆ. ಅವನ ಅಂತರಂಗದ ಚಕ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಿಂಗದ ಕಳೆಯು ವ್ಯಾಪಿಸಹತ್ತುವದು. ಇದು ಶಿವಯೋಗ ಸಮಾಧಿಸ್ಥಲವು.

ಲಿಂಗನಿಜಸ್ಥಲಃ— ಹೀಗೆ ಶಿವಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗವು ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಇದು ಲಿಂಗದ ನಿಜದ ನಿಲವು ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲಃ— ಲಿಂಗವು ಹೀಗೆ ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಶಿವಯೋಗಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಕರಣಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಕರಣಗಳಾಗುವವು. ಇಲ್ಲಿ ಆತ್ಮತನಾದ ಸುಖವು ಬವಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸುಖವನ್ನು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯು ಅನುಭವಿಸುವನು.

೧. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಷ್ಟಲ.

(೧) ಅರ್ಕನ ಅದ್ಭುತದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟರು ಹಲಬರು. ತಪ್ಪುಕರಾವರು ಹಲಬರು. ಬಿಂದು ಬಿಂದುವನೆ ಕೂಡಿ ಲಿಂಗಲೀಯವಾಯಿತ್ತು. ಸಂದನು ಗುಹೇಶ್ವರನೆನ್ನೊಗೆ ಭರಿತನಾಗಿ.

ಟೀಕು:— ಅಖಂಡ ಚಿತ್ ಪ್ರಕಾರವನುಳ್ಳ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವೇಗೆ ಚಿದಾದಿತ್ಯನಾದ ಕಾರಣ ಅರ್ಕನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಚಿಲ್ಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ಸಾಕಾರವಸ್ತು ನೆನಪುದೋರೆ ಅಚ್ಚರಿಸಿ ನೆಗಳ್ಳು ಅದ್ಭುತವಾದ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾ ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ಅಂತು ಚಿಲ್ಲಿಂಗವು ಅಚ್ಚರಿಸಿ ಎದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಚಿಲ್ಲಿಂಗದ ಪ್ರಭೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲು, ಆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಚಿತ್ ಪ್ರಭೆಯು ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಣು ಕೋಟೆಗಳಾಗಿ ಒಗೆದು ತೋರುತ್ತಿರಲು, ಅಂತು ತೋರಿವ ಚಿತ್ ಪ್ರಭಾಣುಗಳಿಗೆ ದೇಹಕರಣಂಗಳ ಭವನಂಗಳ ಕಲ್ಪಿಸಿದನಾಕ್ಷಣವೇ ಆದು ಲಿಂಗಮೂರ್ತಿ. ಆದು ಕಾರಣ ಅರ್ಕನ ಅದ್ಭುತದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟರು ಹಲಬರು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಚಿದಾತ್ಮಾಣುಗಳು ದೇಹ, ಕರಣ, ಭವಜಾಘೋಷಗಳಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಜ್ಜೆ ಶಿವತತ್ತ್ವಕ್ಕೆ ಮೂರವಾಗಿ ತಪ್ಪಿದರೆಂಬುದೀಗ ತಪ್ಪುಕರಾವರು ಹಲಬರು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅನಂತ ದೇಹಿಗಳಾಗಿರ್ದಲ್ಲಿ ಶಿವಕೃಪೆಯಾಗಲು ಕರಣನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮರಸಿದಾ ಅತ್ಮನ ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಚಿಲ್ಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಾಶಿಸಿ ಆ ದೇಹವೆಂಬ ಬಿಂದುವ ಕೂಡಿ, ಕಾಯ ಜ್ಞಾನ ಕಾಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಿಂದು ಬಿಂದುವನೆ ಕೂಡಿತ್ತೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಾದ ಚಿದಂಗದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ಪಲಾಲಿಂಗವು ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ದೇಹಭಾವವೆಂದು ಲಿಂಗವಾದ ಶರಣಸಂಬುದೀಗ ಲಿಂಗಲೀಯವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಶರಣನಲ್ಲಿ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಒಲಿಸೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸಂದನು ಗುಹೇಶ್ವರನೆನ್ನೊಗೆ ಭರಿತನಾಗಿ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಲಿಂಗಮುಕ್ತದಲ್ಲಿ ಜಗದ್ವದ್ವೇಷೋ ? ಜಗವ ಹೊರಗಿಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವನೊಳಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಆ ಘನಕ್ಕೆ ಶರಣೆಂಬೆ. ಆ ಮಹಾ ಘನವು ಆಯತಕ್ಕೊಳಗು, ಪ್ರಕಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗು ನೋಡಾ ಕೂಡಲೆ ಜನ್ಮ ಸಂಗಯ್ಯ.

(೩) ಹೊರಗಿಹನೆಂದು ನಾನು ಮರೆದು ಮಾತನಾಡಿದಡೆ ಪುನಃ ಮೇಲೆಯದೆ ಬಂದೆನ್ನು ಅಂತರಂಗದೊಳಗಿತ್ತು ತೆರಹಿಲ್ಲದಭವನು ನನ್ನ ಗೆಜ್ಜೆಗಡನು. ಆತನ ಬಯಲಿಗೆ ಬೇಟೆಗೊಂಡೆನೆಲಗವ್ವು. ನಾನೇನು ಮಾಡುವೆನೆಲೆ ತಾಯೇ? ಮರೆದಡೆಚ್ಚರಿಸುವ ಕುರುಹಿಲ್ಲದಭವನು ತನ್ನ ರಿದಡೊಳ್ಳೆ ವನವಾ ನಮ್ಮ ರಂಭುಜಕ್ಕೇರ್ಪರ.

(೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಬಳಿಕ ತನುವಿನ ಗುಣವು ಲಾಗವಯ್ಯಾ. ಕೆಯಿ ಸಿಂಹಾಸನವಾದ ಬಳಿಕ ಸಂದಾಗಿರಲಾಗವಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಜನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಈ ಮನವ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ಬಲ್ಲ.

(೫) ಕಾಲೇ ಕಂಠಗಳೆನ್ನು ದೇಹವೇ ದೇಗುಲವಾಯಿತಯ್ಯಾ, ನಾಲಿಗೆ ಗಂಟೆ, ಸಿರವೇ ಸುವರ್ಣದ ಕಳರವಯ್ಯ. ಸ್ವರವೇ ಲಿಂಗ ಸಿಂಹಾಸನವಾಗಿದ್ದಿತಯ್ಯ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಸಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪಲ್ಲಟವಾಗದಂತಿರಲಯ್ಯ.

(೬) ಕಕ್ಷೆ, ಕರವುಲ, ಕಂಠ, ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಮುಖ, ಸೆಕ್ಕ, ಅಂಗಸೋಂಕೆಂಬವು ಬಹುರಂಗದ ಶೃಂಗಾರ. ಬ್ರಹ್ಮರಂಭ, ಭೂಮನ್ವ ನಾಸಿಕಾಗ್ರ ಚೌಕಮುಧ್ಯವೆಂಜಿವು. ಸಾಲ್ವಸ್ಥಲವು ಸ್ವಪ್ನ ಬ್ರಹ್ಮರಂಭವು ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತ, ಭೂಮಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಸ್ವಾಯತ, ನಾಸಿಕಾಗ್ರವು ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವಾಯತ, ಚೌಕಮುಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವಸ್ವಾಯತ, ಅಂತೀ ಚಕ. ವೀರ್ಧಸ್ಥಲವನರಿತುದಾಗಿ ನೋಡುತ್ತೇ ವಾವನ, ಮುಖತ್ತೇ ಅಂತೀ ಕೂಡಲ ಜನ್ನ ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೭) ತೆರೆಯ ಮರೆಯ ಕುರುಹೆಂಬುದೇನೆ? ಬಗೆಗೆ ಲಿಂಗವ ನುಡಿದ ಬಳಿಕ ಪೂಜೆಗೊಂಬ ದೇವನಾರು, ಪೂಜಿಸುವ ಭಕ್ತನಾರು ಹಿಂದು ಮುಂದು, ಮುಂದು ಹಿಂದಾಯಿತ್ತು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಾನೇ ನೀನು, ನೀನು ನಾನಾದದೆ.

(೮) ತುಂಬಿ ಪರಿಮಳವ ನುಂಗಿತ್ತೋ, ಪರಿಮಳ ತುಂಬಿಯು ಡಿತ್ತೋ? ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತೋ, ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೋ? ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಈ ಉಭಯದ ಭೇದವ ನೀನೇ ಬಲ್ಲೆ.

(೯) ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿ, ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ತೋರಿದೆ. ಕಂಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರುತಿಯಾಗಿ, ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಎನ್ನುವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಜ್ಯೋತಿ ಸೀನೇ. ಉರಿಲಿಂಗ ದೇವನವ್ಯಾ.

(೧೦) ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವೆಂದರಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗದಾಸೆ ಹಿಂಗೆತ್ತು. ಲಿಂಗ ಸೋಂಕು ಸಂಗಿಗೆ ಕಂಗಳೇ ಕರುವಾಗಿರಬಹುದು ಚನ್ನಮಲ್ಲಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಹಿಂಗದೆ ಅನುಮಾನವಾದ ರೀತಿಯಾಗಿ.

ಇಂತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧ ಅವಿರಳವಾದ ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿಯ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯು ಎಂತಿದ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಸ್ವರೂಪವು.

೨. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಆಯತವಾಯಿತ್ತು ಅನುಭಾವ, ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು ಶಿವ ಚ್ಚಾನ, ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತ್ತು ಸವಾಹಾರ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಆರಿವಿನ ಹೃದಯ ಕಣ್ಣೆರಿದು ಅನಂತ ಲೋಕಾಲೋಕವು ಅಸಂಖ್ಯತ ಮಹಾಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರು ಲಿಂಗ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತರಾಗಿ ಗಗನ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿರಾಜ್ಯವನೆ ಹೊಕ್ಕು ನಿಜ ಲಿಂಗ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವನೆ ಕಂಡು, ಅಮೃತ ಸರೋವರದೊಳಗಣ ವಿನೇಕ ಸ್ವರೈ ಪಲ್ಲವಿಸಲು, ವಿರಕ್ತಿ ಎಂಬ ಪುಷ್ಪ ವಿಕಸಿತವಾಗಲು, ಪರಮಾ ನಂದದ ಮಠದೊಳಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ ಸಂಯಮವನುಸಿಕ್ಕಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದಿರಲು, ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಯ ದಾಂಟಿ, ಉತ್ತರಾಭಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ತ್ರೀಮದವುಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:— ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವ ಆಯತವಾಗಿ ಅಳವಡಲು ಅವೇಗ ಆಯತವಾಯಿತ್ತು ಅನುಭಾವವೆಂಬ ರಜ್ಜುಕ್ವರ್ಪ. ಅಂತು ಅನುಭಾವವಳವಡಲು ಸುಜ್ಞಾನ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸ್ವಾಯ

ತವಾಯಿತ್ತು ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸನ್ನಿಹಿತ ಸದಾಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯನ್ನೊದಿವವೆಂಬುದೀಗ ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತ್ತು ಸದಾಚಾರವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ಆಯಾ ಸ್ವಾಯತ ಸನ್ನಿಹಿತ ಸದಾಚಾರ ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕರಸವಾಗಿ ಆ ಸುಜ್ಞಾನವೇ ಮಹಾ ಪ್ರಕಾರವನೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ, ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಆರುಹಿನ ಹೃದಯ ಕಣ್ವರೆದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರವಾದ ಶಿವಜ್ಞಾನಿಯ ಸಕಲ ಕರಣಗಳೆಲ್ಲವು ಅನಂತ ಲೋಕಾ ಲೋಕಂಗಳನು ಅಲೋಕನವ ಮಾಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲದ ಶಿವಗಣತ್ವಮಂಧರಿಸಿ ಲಿಂಗಭಾವದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಕರಣಂಗಳಾದವೆಂಬುದೀಗ ಅನಂತ ಲೋಕಾಲೋಕದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಮಹಾ ಗಣಂಗಳೆಲ್ಲರೂ ಲಿಂಗಭಾವನ ದಲ್ಲಿ ಭರಿತರಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಗಗನವೆಂದರೆ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವ. ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸಂಪತ್ತನು ಪಡೆದು ಆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಲಿಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂಬ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವ ಕಂಡು ಲಿಂಗ ಸುಖಯಾವನೆಂಬುದೀಗ ಭಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯವ ಹೊಕ್ಕು ನಿಜ ಲಿಂಗ ಸುಕ್ಷೇತ್ರವನೆ ಕಂಡು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಖಮಯವೆಂಬ ಅಮೃತ ಸರೋವರದೊಳಗೆ ಇಷ್ಟ ಸದು ಹೃದಯ ಕಮಲ ವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಮಹಾ ಸದಾಚಾರವೆಂಬ ವಿನೇಕವೃಕ್ಷ ಪಲ್ಲಿಸಿ ನಿರತ್ತಿವಾಸನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದ್ವಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅಮೃತ ಸರೋವರದೊಳಗಣ ವಿನೇಕವೃಕ್ಷ ಪಲ್ಲಿಸಲು ನಿರತ್ತಿ ಎಂಬ ಪುಷ್ಟ ವಿಕಸಿತವಾಗಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ನಿರತ್ತಿವಾಸನೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭಾವವನೆಯ್ತು ಪರಮಾನಂದ ಪಿಂಡದೊಳಗೆ ಸುಷುಮ್ನ ಗಾಳದೊಳಗೆ ಪರಮ ರಾಜಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಗಿಯಾಗಿ ಆ ಸುಖ ಪ್ರಕಾರದೊಳು ಬ್ರಹ್ಮ ರಂಧ್ರವೆಂಬ ಪರುಷದ ಸೀತವ ಮೇಲೆ ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗವನು ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿರಲು ಅದೀಗ ಪರಮಾನಂದದ ಮಹದೊಳಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಪಶ್ಚಿಮ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿನಲ್ಲಿ ಪರುಷದ ಸಂವಾಸನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿರಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಯೋಗವಳದು ಉತ್ತರ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಜವನ್ನೊದಿ ಆಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುತ್ತಿಪ್ಪಾತನೊದಿವ ಶಿವಯೋಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ದಕ್ಷಿಣವ ದಾಖಲೆ ಉತ್ತರಾಭಿಯಲಿ ಸಿಂದು ಆಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಶರಣ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಲೆಂದು ಪುಷ್ಪಕ್ಕೆ ಕರನ ಸೇಡಿದಡೆ ಆ ಪುಷ್ಪ ನೋಡ ನೋಡ ಕರದೊಳಗಡಗಿತ್ತಲ್ಲ ! ಅದು ಬಿಗರದ ಗೊಬ್ಬರವನುಣ್ಣದು. ಅದು ಅರುಣ ಚಂದ್ರನ ತೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯದು. ಲಿಂಗವೇದಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಪುಷ್ಪವ ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದನು.

(೩) ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗ. ಪಂಚಾಕ್ಷರಂಗಳೆಂಬ ಪಂಚಾಪ್ಯತದಿಂ ಮಂಜನಕ್ಕರೆದು ಆ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮನವೇ ಪುಷ್ಪ, ಬುದ್ಧಿಯೇ ಗಂಧ, ಚಿತ್ತವೇ ಸ್ವೇವೇದ್ಯ, ಅಹಂಕಾರದಿಂದಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿಸಿ, ಪರಿಣಾಮದ ಬೀಳೆಯವನಿತ್ತು, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ವಂದನೆಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗದ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರಂಗದ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ ಅಂತರಂಗದ ವಸ್ತುವನೆಲ್ಲವ ಬಹಿರಂಗದ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಲು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತನಾಗಿವನು ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು.

(೪) ಸಜ್ಜನವೇ ಮಂಜನ, ಸವಾಚಾರವೇ ಧೂಪಾರತಿ, ಅಗಮ್ಯವೇ ಪೂಜೆಯಾಗಿ, ಅಂಗವಿರಹಿತವಾದಲ್ಲಿ ಉದಯಾಸ್ತಮಾನವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಮಹಾಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣಂಗೆ.

(೫) ಎನ್ನ ಕಾಯವೇ ಅಗ್ಗವಣಿಯ ಬಂದುಗೆ, ಮನವೇ ಸಿಂಹಾಸನ, ಹೃದಯವೇ ಕಮಲ ಪುಷ್ಪ, ನೆನೆವ ನಾಲಿಗೆಯೇ ಗಂಟೆ, ಶಿರವೇ ಸುನರ್ಣದ ಕಳಸ, ಎನ್ನ ನಯನವೇ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿ, ಹೀಗೆನ್ನ ಹೆಂಪ್ರೇಬರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದನೆನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಪೂಜೆಯ. ಕೂಪಲ ಜನ್ಮಸಂಗನ ಪೂಜಿಸಿದಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ.

(೬) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕಾಯವೇ ಸೆಜ್ಜೆ, ಆಕಾಶ ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜನಕ್ಕರೆದು, ಹುಮ್ಮಿಲ್ಲದ ಪರಿಮಳದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿ, ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಶಿವಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಮುಗ್ಧವಾದ ಕಾರಣ, ಇದು ಅಷ್ಟೈತಿ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೭) ಗಗನವೇ ಗುಂಡಿಗೆ, ಆಕಾಶವೇ ಅಗ್ಗವಣಿ, ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯ
ಲಿಬ್ಬರು ಪುಷ್ಪನೋಡಾ! ಬ್ರಹ್ಮ ರೂಪ ವಿಷ್ಣು ದೀಪ, ರುದ್ರನೋಗು
ಸುಯಿಧಾನ ನೋಡಾ! ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪೂಜೆಯ ನೋಡಾ.

(೮) ಭುವಲೋಕದ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸತ್ತ ಲೋಕದ ಅಗ್ಗವಣಿಯಲ್ಲಿ
ಮುಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು, ದೇವಲೋಕದ ಪುಷ್ಪದಲ್ಲಿ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಹತ್ತು
ಲೋಕವಾಚಾರ ಕೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಮೂರು ಲೋಕದರಸುಗಳು ಮುಗ್ಧರಾ
ದರು. ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾವರವಾದನು.

(೯) ಆಸೆಯಾನುಷ ತಾಮಸ, ಹುಸಿ, ವಿಷಯವನೆಲ್ಲವ ಸಹಿ
ಮಾಡಿ, ಕುಟಿಲ, ಕುಹಕ, ಕ್ರೋಧ, ಹೈದ್ರ. ಮಿಥ್ಯವೆಲ್ಲವನು ಹುಸಿ
ಗಟ್ಟಿ ರಂಗಪ್ರೀತಿಯನಿಕ್ಕಿ ಸಮತೆ ಎಂಬ ಹತ್ತಿಯ ಕೊಂಡು, ಪುಣ್ಯ
ಪಾಪವೆಂಬ ಕಸಗೊಟ್ಟಿಯಂ ಕಳೆದು, ವೃಥಾವೆಂಬ ಬತ್ತಿಯಂ ತೀರಿ.
ತನುವೆಂಬ ಪ್ರಣುತೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕಲವೆಂಬ ತೈಲವನೆರೆದು, ಜ್ಞಾನವೆಂಬ
ಜ್ಯೋತಿಯಂ ಹೊತ್ತಿಸಿ, ಸಮತೆ ಸೈರಣೆ ಎಂಬ ಅಗ್ಗವಣಿಯಲ್ಲಿ ಮುಜ್ಜ
ನಕ್ಕೆರೆದು, ನೀಹೃದಯ ನೀಕಾಮೃತವೆಂಬ ಗಂಧಾಕ್ಷತೆಯಂ ಕೊಟ್ಟ
ಅಷ್ಟದಳ ಕಮಲದಲ್ಲ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವಿನಾರ
ವೆಂಬ ಪಂಚಾರತಿಯನಿಟ್ಟು ನಿರಂತರ ಸಾವಧಾನವೇ ನಿರಂಜನ ತನು
ಮುಖಾದಿಗಳನೇಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಿ, ಹಿಡಿಸುದೇ ಏಕಾರತಿ, ಸರ್ವಜ್ಞವ
ದಯಾಪರವೆಂಬ ಧಾಪವ ಬೀಸಿ ನಿರ್ಧಾರವೆಂಬ ನಿತ್ಯನೇಮವ ನಿಲಿಸಿ
ಪರಮಾರ್ಥವೆಂಬ ನೈವೇದ್ಯವನಿಟ್ಟು, ಶಿವಸುಖ ಸಂತಸದಿಂದರ್ಪಿತವ
ಮಾಡಿ, ಪರಿಣಾಮವೆಂಬ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಸುಷ್ಪಾನಭರಿತನಾಗಿರು.
ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಲಿಂಗಾರ್ಚಕರ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚ್ಛ
ಸಂಗಮದೇವಾ.

ಇಂತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡಿ ಸಕಲ ಕು
ಣಂಗಳನು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಲಿಂಗಸಂ
ಯೋಗ ಸಮಾಧಿಯ ಭೇದವೆಂತಿರ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಶಿವಯೋಗ
ಸಮಾಧಿಪೂಜೆವಾದುದು.

೩. ಶಿವಯೋಗಸಮಾಧಿಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಹರಿಯ ಬಾಯ ಹಾಲು, ಉರಿಯ ಕೆಯ್ಯೆ ಬೆಣ್ಣೆ, ಗಿರಿಯ ಮೇಲಣ ಶಿರುವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕರೆಯ ಭೋ, ಸುರಪತಿಯ ಗಜವ ನೆರೆ ಮರಳಿ ಹೋದನ ಕಂಡು ಕರೆಯ ಭೋ. ಹರನ ಮಂಥನಿಯ ರೂಲವಲ್ಲಿ ಶಿರದ ಉಂಗುಪ್ಪವು ಉರೆ ನೆರೆವುತ್ತಿದ್ದುದ ನಾನೇನೆಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

ಟೀಕು— ಹರೆ ಎಂದಡೆ ವಾಯು. ಅಂತಸ್ತು ಪ್ರಾಣವಾಯು ಶಿವ ಯೋಗ ಸಾಧನದಿಂದ ಸುಷುಪ್ತನಾಳದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರವನೆಯ್ತಿ ಅಲ್ಲಿನು ಅವೃತ್ತವನು ಸುನಿವೇಕವೆಂಬ ಮುಖವ್ವಾರದೊಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಲು ಹರಿಯ ಬಾಯ ಹಾಲೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಆ ಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ಪ್ರಾಣ ನಿಲಿಸಿನ ಮುಖವ್ವಾರದೊಳಿಷ್ಟ ಶಿವಯೋಗಾವೃತವನು ಉರಿ ಎಂದಡೆ ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪನುಪ್ಪ ಕುಂಡಲಾಗ್ನಿಸ್ತು, ಆ ಶಿವಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಸ್ತುಭಯೋಗಿಷ್ಟ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಶಿವತತ್ವವು ಸಕಲಕ್ರಿಯಾ ಸಾಧನಗಳ ಲೀನವ ಘೃತವಂತೆ ಸಕಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲವು ಅಳಿದುಳಿದು ಘೃತ ಕಾರಿಣ್ಯ ವಸ್ತುತೀ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾದಂದ ಲಕ್ಷಣಂ ಎಂಬ ಧೃತಿ ಪ್ರಮಾಣವಿಂದ ಲಕ್ಷಿತವಾಗಿರಲು ಅದೀಗ ಉರಿಯ ಕೈಯ್ಯೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಇಂತಸ್ತು ಶಿವಯೋಗ ಸಾಧನಾವೃತವನು ತತ್ವವೆಂಬ ಘೃತವ ಹಸ್ತದೊಳು ಪಡಿದು ಗಿರಿ ಎಂದರೆ ನಾಸಿಕಾಗ್ರವೆಂಬ ಶಿಖರಿಯ ಮೇಲೆ ಸೋಹಂವೆಂಬ ಮಹಗಜವನೇರಿ ಈಡಾಸಿಂಗಳವೆಂಬ ವ್ವಾರದೊಳು ಹೋಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿಪ್ಪ ಜೀವವೆಂಬ ಶಿರುವಿಗೆ ಸದ್ವೋದ್ಧೆಯಿಂದಾಣಿಸಲು ಎಂಬುದೀಗ ಗಿರಿಯ ಮೇಲಣ ಶಿರುವು ಹರಿದಾಡುತ್ತಿದೆ ಕರೆಯ ಭೋ ಸುರಪತಿಯ ಗಜವೇರೆ ಮರಳಿ ಹೋದನ ಕಂಡು ಕರೆಯ ಭೋ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ. ಇಂತು ಆ ಜೀವಂಗೆ ಸದ್ವೋದ್ಧೆಯಿಂದ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ನುಣಿಸ ಕಲಿಸಲು ಜೀವಧರ್ಮವಳಿದು ಶಿವತತ್ವ ವಿವೇಕಿಯಾಗಿ ಹರನ ಮಂಥನಿಯ ರೂಲವೆಂಬ ತಲೆಗುಣದ ಮಸ್ತಕವ ಮೆಟ್ಟಿ ಆ ಪರಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಸಂಬಂಧಯೋಗಸನ್ನಿಧಿವುತ್ಪತ್ತಿಂಟುದೀಗ ಹರನ ಮಂಥನಿಯ ರೂಲದ ಶಿರವಲಂಗುಪ್ಪವನುರೆ ನೆರೆವುತ್ತಿದ್ದುದ ನೇನೆಂಬೆನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಷ್ಣ.

(೨) ಶಿವಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಯೋಗ ಮಾಬುದಯ್ಯ. ಸಂಸಾರಯೋಗ ಮಾವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯನುಗ್ರಹಯೋಗವಯ್ಯ. ಭಕ್ತಿಯನುಗ್ರಹಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಯ್ಯ. ಲಿಂಗಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಯ್ಯ. ಜಂಗಮಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಯ್ಯ. ಪ್ರಸಾದಾನುಗ್ರಹಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಿಧ ಸನ್ಮತಯೋಗವಯ್ಯ. ತ್ರಿವಿಧ ಸನ್ಮತಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಮನ ಮಗ್ನಯೋಗವಯ್ಯ. ಮನ ಮಗ್ನಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಸಂಯೋಗವಯ್ಯ.

(೩) ಜಂಗಮದಗಲದ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಮುಗಿಲಗಲದ ಮೇಲು ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವ ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಧ್ಯಾನ ವಿಶ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಿಟವಿಟವೆಂಬುದೊಂದು ದರುಶನವ ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ನೋಡುತ್ತ ಗಗನ ಗಂಭೀರದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಯಿತ್ತ ಕಂಡ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ತಾನೆಯಾಗಿ.

(೪) ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಸ್ಪಸ್ತಿಕ ಸುಮನ ಮಂಟಪದೊಳಗೆ ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನದ ಪ್ರಭಿಯ ಬೆಳಗು ಶಿವಯೋಗದನುಭಾವವೇಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣನನುಪಮ ಸುಖಿಯಾಗಿದಾ.

(೫) ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಣಮಮಂತ್ರವಸ್ತು ಪಂಚಮುಖದರಭುಜದ ಫಣಿಯ ಮಣಿಯ ಮೇಲೆ ನೋಡುತ್ತ ಇದ್ದಾನೆ. ಈ ರೀತಿ ಲೋಕವ ಸಮತೆ ಸಮಾಧಿ ಎಂಬ ಸಮರಸ ಸಾರಾಯದೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಕಾಂತದ ಕೊಡನಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಿನವೃತ್ತವ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನೋಡಿಯದೇ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೬) ಪಟಾಚಕ್ರವಳಯದೊಳಗೆ ನಾನಾಡುವೆ ಬಹುರೂಪ. ಕುಂಡಲಿಯ ಭ್ರೂಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾಡುವೆ ಬಹು ರೂಪ. ಭ್ರೂಮಧ್ಯಮಂಡಲಹೃದಯ ಕಮಲಮಧ್ಯದ ಅಬ್ಜಪ್ಪರದ ಮಣಿಪೂರಕದ ಮೇಲೆ ನಾನಾಡುವೆ ಬಹುರೂಪ. ಬಯಲ ಬೆರಸಿದ ಮರೀಚಿಯಂತೆ ನಾನಾಡುವೆ ಬಹುರೂಪ. ಬುರಿಯುಂಡ ಕರ್ಪುರದಂತೆ ನಾನಾಡುವೆ ಬಹುರೂಪ. ರೇಕಣ್ಣಸ್ರಿಯ ನಾಗಿನಾಥ ಬಸವಣ್ಣನಿಂದ ಬದುಕಿತ್ತು ಲೋಕನೆಲ್ಲ.

(೭) ಬಂದೂಬಾರದೂ, ಹೊಂದಿಯೂ ಹೊಂದದೂ. ಸಿಂದೂ ಸ್ಥಿರವ ಸುಖಯು! ನೋಡಾ! ಅಚುಂಬಿತ ಚರಿತ್ರನಸೇನೆಯಸುಮಿಸುವೆ? ಸವಲುಂಡ ಪೃಥ್ವಿಯನೊಳಕೊಂಡ ಬಯಲು ಅಗವ್ಯ ಸಮಾಧಿ ಶಿವ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವೈದಾನೆ. ಏನೆಯಸುಮಿಸುವೆ ?

(೮) ಗುರುಲಿಂಗ ನಾಭಿಮಂಡಲದಿಂ ಮೇಲೆ ಪಡಂಗುಲವನೆತ್ತಿ, ಅಧೋಮುಖ ಕಮಲವನೂರ್ಧ್ವಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅಂತರಿಕ್ಷದೊಳ ಗಿಪ್ಪ ಚಿವಾತ್ತನಹಂತಹ ಅದಿತ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಹೋಗಿ ತಾಗಲ್ಪಿ ಅ ಸದ್ರವಿಕಸಿತವಾಗಿ ಅನೇಕ ರತ್ನ ಸಂಕೀರ್ಣವಹಂತಹ ಹೃದಯದೀಪ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾರಮಂ ಕಂಡು ಶಿವಚ್ಚಾನದೊಳ್ಳೆಡಿದು ಯಮುನಿಯಮಾಸನ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಧ್ಯಾನ ಧಾರಣ ಸಮಾಧಿ ಎಂಬ ಅಷ್ಟಾಂಗಯೋಗದೊಳ್ಳೆಡಿದು ಸಿಟಿಲತಟ ಭಕ್ತಮುಘ್ರದ ಮೇಲಣ ಉಭಯ ದಳ ಕಮಲದ ಮೇಲೆ ಇಪ್ಪ ಜೀವ ಪರಮನ ಭೇದವೆಂತಿರ್ದುಮೆಂದೊಡೆ ಜೀವ ಪರಮರಿಬ್ಬರನೇಕಾರ್ಥವ ಮಾಡಲ್ಪಿ ಬ್ರಹ್ಮನಾಳವ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಕವಾಟಿವ್ವಾರಮಂ ತೆಗೆದು, ತೆರಬಿಲ್ಲದ ಬಯಲು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಂಹು ರರಣ.

ಇಂತು ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಯನೆಯ್ದುವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಮನ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನೋ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಿಂಹ ಲಿಂಗವ ಸಹಜ ಸಿಲವು ಎಂತಿರ್ದುಮೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಲಿಂಗ ಸಿಂಹ ಸ್ಥಲವಾಮದು.

೪ ಲಿಂಗ ನಿಜಸ್ಥಲ.

(೧) ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಕ್ತಿಯುತ ಪರಶಿವನ ನಿಜವೇಡ. ಲಿಂಗ ವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ಘನತೇಜ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ನಿರತಿಶಯಾ ನಂದ ಸುಖವು. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಪರಶಿವನ ಪರಮಚ್ಚಾನ. ಲಿಂಗ ವೆಂಬುದು ಪಡಭ್ಯಮಯ ಜಗದ್ಗನ್ತ ಭೂಮಿ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಅವಿಂಡಿತ ಅರ್ಥೇದ್ಯ ಪಂಜ ಸಂಜ್ಞೆ. ಲಿಂಗವೆಂಬುದು ಹರಿಬ್ರಹ್ಮರ ನಡುವೆ ನೆಗವ್ವ

జ్యోతిర్లింగవు. ఇంతిమ లింగద వర్మవు. ఊరిలింగపేద్దిప్రియ గురుసిద్ధేశ్వర లింగదోళగింతు తిళయబల్లెతనే బల్లవను.

టీకా:— నిష్కల పరచివ లింగవు తన్న స్థలిలేయించ తన్న నిజాంగవను తన్న మహాప్రకారవను తన్న మహాజ్ఞానపు తన్న స్వయానంద సుఖ పోదలద తన్న స్వధర్మపేల్లి సహజా అవిండ తేజో మూర్తయోద మహాలింగకారవాయిత్య అంతాద మహాలింగవు పంచముఖవస్త్రేదిసి పంచకలా రక్ష యుక్తవద పంచ సావామ్య లింగమూర్తయాయిత్య. అంతాద మహాలింగవే దరిబ్రహ్మర నడువే నేగచ్చ తేజోమూర్తయోద లింగవాయుదు. తానే అంతు అవిండితవారిచ్చ సహజో ముఖ వారి సకల నిష్కలవారి పంచ సంజ్ఞేయనుభూదారి తన్న స్థలిలా స్వతంత్రతేయించిచ్చ ఆ మహాలింగవే భువనాధ్య, తత్త్వాధ్య, వర్ణాధ్య, మంత్రాధ్య, పదాధ్య, కలాధ్య పోదలద చరాచర త్మరుగళిగ తానే జన్మ స్థానవాదనారి అంతూ సర్వ తత్త్వంగు లింగ మధ్యదల్లి మట్టి అడగుత్తిపవందు అరిచు లింగవారిచ్చ రుణనే బల్లెత ఎంబల్లి రుణసించ ఆ మహా ఘనలింగ వానవు కాణలాయిత్య ఎంబుది వాననద తాత్పర్యాధా.

(౧) మూరరల్లి ముట్టేలిల్లి. ఆరరల్లి తోరరల్లి. ఎంబరల్లి కండుదిల్లి. ఒంచరల్లి సిందుదిల్లి. ఇవనేసేంబేసేంతంబే? కాయ దల్లి ఆళిదుదిల్లి. జీవదల్లి ఊళిదుదిల్లి. గుహేశ్వరసేంబ లింగవు శబ్దశ్చ బందుదిల్లి.

(౨) అండద ఒడేయదుదరింద మున్న, ద్విపాద్విపవిల్లిదుద రింద మున్న, అసల పవనలిల్లిదుదరింద మున్న, రవి రవిగళిల్లి దుదరింద మున్న, ఇంతి చతుర్విధ ఒంచాగద మున్న, గుహేశ్వర లింగ ఎల్లదరింద మున్న.

(౩) ద్విపాద్విపవిల్లిదరిందత్తత్త, కాలకర్మవిల్లిదరింద తత్త, వాయా పోళిపవిల్లిదరిందత్తత్త, పసూ పసూ ఇల్లిదరింద

ತತ್ತ, ಅದಿ ಮೂವರಿಲ್ಲದರಿಂದತ್ತತ್ತ, ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ
ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದರಿಂದತ್ತತ್ತ.

(೫) ಮಧ್ಯದ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದೇ ಬ್ರಹ್ಮನು? ಶ್ವತಿ
ಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಪಣೆ ಮಾಡು ನೋಡಾ! ಸೃಷ್ಟಿಯೊಳಗಿಲ್ಲದ ಅಚಲಮುಪ್ಪ
ಮಹಾ ಘನವನು ಚರಾಚರದಲ್ಲಿ ಭರಿತನೆಂತೆಂಬೆ? ಇಲ್ಲದ ಲಿಂಗವ
ನಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ವಾರ್ತೆ ಎಲ್ಲಿಯದೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

(೬) ರೂಪ ರೂಪದ ಸಿರೋಸ್ತಮಿಲ್ಲದಂದು, ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು
ನುಹೇಶ್ವರರಿಲ್ಲದಂದು, ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭುವನವಿಲ್ಲದಂದು ಕೂಡಲಚನ್ನ
ಸಂಗನೇಬ ಹೆಸರು ಮುನ್ನಿಲ್ಲದಂದು.

(೭) ಅಕ್ಷರದಲಭ್ಯವನ ಮಾಡಿ, ಬರಹನ ತೊಡೆನ ಪರಿ
ಎಂತೋ? ಸ್ಮರಣೆಂಬುವಾವು, ಸಿರಣೆಂಬುವಾವುದೆಂದರಿಯರಾಗಿ,
ಅದಿ ಸಿರಾಳ, ಮಧ್ಯ ಸಿರಾಳ, ಉರ್ಧ್ವ ಸಿರಾಳ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೮) ತೋರಬಾರದ ಘನವ ಹೇಳಲೆಂದೇನೋ? ಹೇಳಬಾರದ
| ಘನವ ತೋರಲೆಂದೇನೋ? ಈ ಸಂಧಾನದ ಪರಿಯ ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೇ.
ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದು ಅಕಲ್ಮಿತ ನೋಡಾ.

(೯) ಅಳಿಯ, ಬೆಳೆಯ, ಮಳೆವನಲ್ಲ ಪ್ರಳಯವಿಲ್ಲದ ವಿಜಯನು.
ಕಳಾಕಳದ ಅತ್ತನು ಅಂಗಸಂಗಿಯಲ್ಲ. ಸುಳುಹಿನೋಳಗಣ ಸೂಕ್ಷ್ಮನ
ತೀದು ನೋಡಿರೇ. ಅಣೆಮಾದಿ ಗುಣರಹಿತನ ಅಕಲ್ಮಿತನೇನೆಂಬೆ?
ಸೆಲ ಕಳವಾದ ಬಳಿಯ ಭಾವರೂಪನಲ್ಲ. ಬೆಳಗಿನೋಳಗಣ ಬೆಳಗು
ನುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.

ಇಂತು ಮನೋಮೂರ್ತಿಯಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಸರ್ವಾಂಗವು
ಲಿಂಗವಾದ ಭೇದವೆಂದಿರ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಳವಾದುದು.

೫ ಅಂಗಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಂಗದ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ. ಲಿಂಗ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಗವ ಕಂಡೆ. ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಸಂದೇಶ್ಯ ಅರಸಿ ಕಂಡಿದೆ ನೋಡಿರೇ. ಇಲ್ಲಿ ಐವಾನೇ ನೋಡಿರೇ ಶಿವವೇವನು. ಇಲ್ಲಿ ಐವಾನೇ ನೋಡಿರೇ ಮಹಾದೇವನು. ಬಲ್ಲರೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಕಾಯವಳೆಯದ ಮುನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲರೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜೀರೊಂದೆಡೆಯುಂಟೇ ಹೇಳಿರೇ ?

(೨) ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಶ್ರೋತ್ರದ್ವಯ ಅನ್ಯ ರಜ್ಜುವ ಕೇಳನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯವ ಮುಟ್ಟನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯನ ನೋಡನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಅನ್ಯನ ನುಡಿಯನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ, ಅಹಾರ ವ್ಯವಹಾರನನಿಯನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಬರು ನುಡಿಯ ನುಡಿಯನಾ ರರಣನು. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಸಿನ್ನನಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯವನನಿಯನಾ ರರಣನು.

(೩) ಅಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗ ಸುಖ, ಲಿಂಗದಿಂದ ಅಂಗಸುಖ. ಅಂಗ ಲಿಂಗಸಂಗದಿಂದ ಪರಮಸುಖ, ನೋಡಯ್ಯ! ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಗಸುಖವನು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೇ ಬಲ್ಲ.

(೪) ಅಂಗಮದಯ ಲಿಂಗಸುಖವು, ಲಿಂಗಮದಯ ಅಂಗ ಸುಖವು. ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಗಸುಖದಿಂದ ಮಿಕ್ಕುವಿರಾರಿ ಸಿಂಧ ಪರಮ ಸುಖವನೇನೆಂಬೆಯ್ಯ ? ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನೇನೆಂಬೆಯ್ಯ ?

(೫) ಅಂಗಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದವರ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. ಕೇಜೀಗಿ ಭ್ರಮರಾಯತೆ ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ, ಅಂಗಲಿಂಗ ಸೋಂಕೆ ಲಿಂಗವಾಯಿತಾಗಿ, ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. ದರ್ಪ ದೃಷ್ಟಿ ಯಥೇಹಂ

ಶ್ವೇತಂ ವಿಷದೇವತಾಂ । ಲಿಂಗದಷ್ಟಸ್ಯ ಯಶ್ವೇಹಂ ! ತಪ್ಪೇಹಂ
ಲಿಂಗದೇವತಾ ಎಂದುದಾಗಿ ಸಮಾಂಗ ಲಿಂಗಕೂಡಲ ಜನ್ಮಸಂಗನ
ಶರಣನು.

ಇಂತು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಾದಿಯಾಗಿ ಅಂಗಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಾಂತ್ಯ
ನಾಷ್ಟ್ರಮ ಸ್ಥಲಂಗಳೆಂ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಿ ಸಮಾಂ
ಗವು ಅಂಗಲೀಯನಾಗಿ ಬೆರಸಿದ ಮಹಂತನು ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಮುಖ
ವಿಂದಲರಿದಾಚರಿಸಿ ಜೀವಿಸುವ ಭೇದವೆಂತಿವ್ಯಾದೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಶರಣ
ಸ್ಥಲನಾದುದು.

ಶರಣಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಶರಣನು ಜ್ಞಾನಿಯು. ಅವನು ಜ್ಞಾನನುಬದಿಂದ ಅಚರಿಸುವವನು. ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಅಚರಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಬುದ್ಧಿಯವನಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಅನುಭವವುಳ್ಳವನು. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ರಹಿತನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಭೀತಿ ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸಿಯು. ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಲಿಂಗಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಲಿಂಗದಿಂದ ಬಂದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರಸಂಚವನ್ನು ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದನು. ಇವೆಲ್ಲವು ಶರಣನ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಶರಣನಿಗೆ ಜಂಗಮಸಂತಲೂ ಜೀರಣವೂ ಹೊಂದಿವೆ.

ವಚನಕಾರರು ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ವೇಷಧಾರಿ ಜಂಗಮರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೊಲ್ಲದ ಅಚರಣೆಗಳನ್ನು ಬಹು ಕಠೋರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ಟೀಕಿಸಿ ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಚರಣೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸುವುದು ಅವರ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ.

ಶರಣಸ್ಥಲ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಶರಣನು ಅಚರಿಸತಕ್ಕ ನಡೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವುದುಂಟು.

ತಾಮಸನಿರಸನಸ್ಥಲ:— “ತನ್ನ ತಾನರಿವೆನೆಂಬ ಅರಿವಿನ ಮುಂದೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುವದೇ ತಾಮಸ” ಎಂದು ತಾಮಸವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶರಣನು ಅಹಂಭಾವರಹಿತನಾಗಿ ಎತರಲ್ಲಿಯೂ ಭವ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ಎಣಿಸದೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಅವನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮ ಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಅವನಲ್ಲಿ ಸಮರಸಾಚರಣೆಯು ಎಣೆಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಶರಣನು ಅಚರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಿರ್ದೇಶಸ್ಥಲ:— ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಶರಣನು ನಿಜವನರಿದು ಸಂಯಮರಹಿತನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸುಷ್ಪಾನವಾವುದೆಂಬದನ್ನು ಅವನು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಅದರ ವೇಷಧಾರಿ ಜಂಗಮರು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಅವರು ಜ್ಞಾನಹೀನರಾಗಿ ಜನರನ್ನು ನಾನಾ ರೀತಿಯಿಂದ ವಂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಬಹುವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತ ರರಣರು ಸರ್ವಾಂಗ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಅಚರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶೀಲಸಂಪಾದನೆ— ರರಣರು ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡದ ಶೀಲ ಪ್ರತಾಪಾರಗಳನ್ನು ಅಚರಿಸುವ ದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಲಿಂಗಾಂಗಿಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಅತಿರೇಕಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ತಮ್ಮ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವದುಂಟು. ಈ ತರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರರಣರು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ರರಣರು ನಿಜಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪರಮಾನಂದದೊಳಗೆ ಸುಖಪಡಬೇಕೆಂದು ಈ ರರಣಸ್ಥಲದ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ.

೧. ರರಣಸ್ಥಲ.

(೧) ಕಿಚ್ಚಿನೊಳಗೆ ಹುರಿದ ಹುಳ್ಳಿಯಂತಾದೆನಯ್ಯ. ಬೆಂದ ನುಲಿಯ ಸಂದಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದ ಮಾಡಜಾರನಯ್ಯ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಸಿಲವಿನ ಪರಿ ಇಂತುಂಟಯ್ಯ.

ಟೀಕು: — ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗವು ದಗ್ಧವಾದ ರರಣರು ತನುಗುಣಾದಿಗಳೆಲ್ಲವು ಉರಿದ ದಗ್ಧಪಟ್ಟವನಾದಂತೆ ಇದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ರತಿಯಾಗಿ, ತ್ರಿವಿಧದ ಜನಿತವ ತಿಳಿದು ತ್ರಿವಿಧಕ್ಕೆ ಕಂದೆರೆದು ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧವನನುಗ್ರಹಿಸಿ, ತ್ರಿವಿಧವದವ ನಿರಾರಿ, ತ್ರಿವಿಧ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲ ತ್ರಿವಿಧ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿಷ್ಟ ಕೂಡಲ ಜನ್ಮಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣ.

(೩) ರರಣ ವೃಷ್ಟವೃಷ್ಟವನರಿಯನು. ಸಾವಯವ ನಿವೃ
ಯವನೇನೆಂದು ವಿವರಿಸ. ರರಣನು ಪ್ರಕೃತಿಗುಣವಿಡಿದು ಮೂರ್ತಿಯಾದ
ಉಪಜೀವಿತನಲ್ಲ. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ರರಣ ಸಾರಾಯ ಸನ್ನತನ.

(೪) ಶಿವಯೋಗಿ ನಿಭ್ರಂತನೆ? ರರಣ ಕರ್ಮಕಾಯನಲ್ಲ.
ಕಾಲಕಲ್ಪಿತನಲ್ಲ. ರರಣನು ಸಂಕಲ್ಪ ಪಿಕಲ್ಪ ಪಿರಹಿತನು. ಅವರನ್ನು
ಜೀರಿಸಿ. ತನ್ನ ಪರಿ ಜೀರೆ. ರರಣನು ನಿರಂತರಪರಮಮುಖ. ಕೂಡಲ
ಚನ್ನಸಂಗನ ರರಣ ಪ್ರಸಂಜಿನೋಕಗಿಪ್ಪ ತನ್ನ ಪರಿ ಜೀರೆ.

(೫) ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭೋಜನ, ತ್ವಷ್ಟಿ
ಲಿಂಗಮುಖದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಯ್ಯಾ. ಕಾಮುತ ಕಲ್ಪಿತ ಅಸಿತ ಭಾ
ಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಅವಧಾನದ ಅಯತ ನೋಡಯ್ಯ. ಅವಧಾನದ ಮನನ
ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲಿಷ್ಟ ಸುಯಿಧಾನ. ಲಿಂಗವನು ನಿಮ್ಮ ರಾ
ಣನ ಸರ್ವಾಂಗವಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೬) ತನುವೇ ನಾಗವತ್ತಿಗೆಯಾದಡಿ ಅರ್ಪಿತನ ಮಾಡಬೇಕು.
ತನು ಸೆಸ್ತಿಯಾದಡಿ, ಅರ್ಪಿತನಿಲ್ಲ ಕಂಡಯ್ಯ. ತನು ಸಿಂಹಾಸನದ
ದಡಿ ಸುಳಿವುದೇ ಭಂಗ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದಡಿ ಅವನು ಎರಡು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೃತ್ಯಾಚಾರವೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಎಂದು ನುಡಿದು ಸೋಪನ
ವನಲ್ಲ. ಬಾಹ ಸಮಾಧಾನ ಲಾಭವನಲ್ಲ. ಹೋದ ಸಮಾಧಾನ ಜಗ
ಯವನಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಚುವ ಮೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಾರದವನಲ್ಲ. ಕೂಡಲ ಚನ್ನ
ಸಂಗನ ರರಣನುಸಮಾತೀತ ನೋಡಯ್ಯ.

(೭) ಹರಿವ ನದಿಗೆ ವೈಯಲಿಕ್ಷ ಕಾಲು, ಉರಿವ ತ್ವಷ್ಟಿ
ವೈಯಲಿಕ್ಷ ನಾಲಿಗೆ. ಜೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ವೈಯಲಿಕ್ಷ ಮುಖ. ಗುಹೆ
ಪ್ಪರಾ ನಿಷ್ಕೃ ರರಣಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗ.

(೮) ರಬ್ಬವು ಅರಬ್ಬವೂ ರಬ್ಬದಲ್ಲೆಯೇ ಕಾಣಬಹುದು ಕಾಣಬೇ
ಇವ್ವವರಿವ್ವ ಸ್ಥಲವನೇ ನುಡಿದರು. ಅವಕದು ಸಹಜ. ಲಿಂಗದ ಸಹ
ಲಿಂಗದ ನುಡಿ ಲಿಂಗದ ನೋಟ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ರರಣಿಗೆ.

(F) ಕರ್ತೃತ್ವವಿಲ್ಲಾಗಿ ಕರ್ತೃವಿಲ್ಲ. ಕರ್ತೃವಿಲ್ಲಾಗಿ ಜನನವಿಲ್ಲ. ಜನನವಿಲ್ಲಾಗಿ ಮರಣವಿಲ್ಲ. ಮರಣವಿಲ್ಲಾಗಿ ಭೂತಾತ್ಮನ ಚರಿತ್ರವ ಕ್ರಣಾದಿ ಗುಣಗಳು ಮುನ್ನುವೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಣ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಮುಂದಣ ಲಯವಿಲ್ಲ. ಅದಿಮಧ್ಯಾವಸಾನವಿಲ್ಲ, ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಿಲ್ಲ, ಬೆರಸಿ ಒಂದಿಲ್ಲ. ಉಪಮಾತೀತ ಕೂಡಲಿ ಚೆನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು.

ಇಂತು ಶರಣಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಹಾಚ್ಛಾನ ವಿವೇಕದಿಂದ ತನ್ನ ತಾನು ಎಂಬ ಶರಣನು ತನ್ನ ತಾನರಿದೆನೆಂಬ ಅರಿವಿನ ಮುಂದೆ ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕೋರುವ ತಾಮಸಮಂ ನಿರಸನವಂ ಮಾಡಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ತಾಮಸ ನಿರಸನಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨. ತಾಮಸನಿರಸನಸ್ಥಲ.

(೧) ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸುವರಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಬಂಧನಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಅಳುವರಯ್ಯ. ಅನು ಕಂಡು ಮರುಗಿ, ಅಕಟಕಟಾ ಎಂದೆನಲ್ಲಾ. ಕೂಗಿಲ್ಲ. ಬೊಬ್ಬೆ ಇಲ್ಲ. ಹೋದ ಹೊಲಬನರಿಯರು ದೇವಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಬಾಳುವಲೆಯ ಹಿಡಿದೆನು.

ಬೇಕು: — ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅವು ಮು ಕುರುಹು? ಶಿಷ್ಯ ನಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಿ ಕೋಹಂ ಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಪರಿ ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವಿಡೆಗೊಂಡು ಶಿಷ್ಯೋಹಂಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಅಪ್ರಾಪ್ತನಿಂದ ಲಿಂಗಸ್ವಾಧ್ಯಾಯತ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡಿರಲು ಅದು ಲಿಂಗಬಂಧ ನಕ್ಕೆಕ್ಕದಂತೆ ಎಂಬುದೀಗ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸು ವರಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಬಂಧನಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಅಳುವರಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ. ಈ ನಿರ್ಣಯವ ನಿಜ ಶರಣನರಿದು ನಿವೃತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಶಬ್ದಜಾಲಂಗಳ ಕಡಿಸಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ತವೇದಿಯಾಗಿ ಸುಜ್ಞಾನಲಿಂಗವನು ಸದ್ಭಾವ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ನಾನು ಕಂಡು ಮರುಗಿ ಅಕಟಕಟಾ ಎಂದೆನಲ್ಲಾ. ಕೂಗಿಲ್ಲ ಬೊಬ್ಬೆ ಇಲ್ಲ ಹೋದ ಹೊಲಬನರಿಯರು ದೇವಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಬಾಳುವಲೆಯ ಹಿಡಿದೆನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ.

(೨) ಒಡನೆ ಹುಟ್ಟಿದುದಲ್ಲ. ಒಡನೆ ಬೆಳೆದುದಲ್ಲ. ಎಡೆಯಲ್ಲ ಮೊಂಡುಡಿಗೆಯನುಟ್ಟು ಸಡಲಿವರೆ ಲಜ್ಜೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಯುತ್ತೆಂಬ ನುಣ್ಣು ಎಟವಾಯಿತ್ತು. ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಹಡೆದ ಗುರು ಕರುಣದೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿನ ನೇಮ ಬಿಡದಿರಲಿಲ್ಲೋ. ಬೆಟ್ಟರೆ ಕರಕಷ್ಟ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೊಡನೆ ನಡಸಿ ಕೆಡಹುವ ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿ.

(೩) ಅರಿಯದ ಗುರು ಅರಿಯದ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮೋಡದೇನಪ್ಪುದಿಲ್ಲವೋ. ಅಂಧಕನ ಕಯ್ಯ ಅಂಧಕ ಪಡಿದಂತೆ ಮುಂಜ್ಜೆ ನಪ್ಪುದು ಹೇಳಿಲೋ ಮರುಳೇ. ಬಹು ಮಾತಿನ ರಂಜನೆಯನಾಡದಿರು. ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಹುಸಿಯ ಹಸರದವನಲ್ಲ.

(೪) ತನ್ನ ಮನೆಯ ಹೊಗದ ಗುರುವನರಸುವಾತನು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲ. ತಾ ಹೋಗದ ಮನೆಯಲುಪದೇಶವ ಮಾಡುವಾತ ಗುರುವಲ್ಲ. ಲಿಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಗುರು ಶಿವದ್ರೋಹಿ. ಅಂಗವ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬ ಶಿಷ್ಯ ಗುರುದ್ರೋಹಿ. ಇವರಿಬ್ಬರನು ಭಕ್ತರೆಂಬುವು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಾಯಕನರಕದಲ್ಲಿಕ್ಕುವ.

(೫) ತನ್ನ ಶಿಷ್ಯ ತನ್ನ ಮಗನೆಂಬುದು ತಪ್ಪದಲಾ. ಏಕೆ? ಆತನ ಧನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನಲ್ಲದೆ ಆತನ ಮನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನೆ? ಏಕೆ? ಆತನ ಮನವನರಿಯನಾಗಿ ಆತನ ಧನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯಾದನು. ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರಿಕೊಂಡುಂಬವರು ನಿಮ್ಮ ಸಿಂಭಕ್ತರಲ್ಲಯ್ಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

(೬) ವಿವಿಯನೇಕಟ್ಟಿ ಮಾಹೇಶ್ವರಿಕೆಯನೆ ಕೊಡುವರೆ? ಆತನ ಸ್ಮೃತಿಗಳ ತಿಳಿಯಬೇಕಯ್ಯ. ಜಾತಿಸೂತಕವನತಿಗಳೆದಾತಂಗೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟಿಡೆ ಸುಸರ ನೋಡಾ. ಈ ಸುವನತಿಗಳೆಯದೆ ಉಪದೇಶವ ಮಾಡಿದ ಅಚಾರ್ಯಂಗೆ ಮಾರಿ ಎಂದಾತನಂಬಿಗಚ್ಚಡಯ್ಯ.

(೭) ಹಲವು ಕಾಲ ಹಂಸೆಯ ಸಂಗದಲ್ಲಿರ್ದಡೇನು? ಬಕನು ರುಡಿಯಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಗಂಗಾನದಿಯೊಳಗಿರ್ದಡೇನು? ಪಾಪಾಣ ಮೃದು ವಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಕಲ್ಪತರುವಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿರ್ದಡೇನು? ಒಣ ಕೊರಡು.

ನೂನರಿ ಫಲವಾಗಬಲ್ಲದೆ? ಕಾರ್ತೀಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುನಕನಿರ್ದ
ನನು? ಸಂಚಾವೃತಕೆ ಸಲುವುದೇ ಅದರ ಹಾಲು? ತೀರ್ಥದೊ
ಗೊಂದು ಗಾಡಾಭಿಸರ್ವಡೇನು? ಅದು ಕಾರಣಕನಾಗ ಬಲ್ಲದೆ?
ಒಂದುಗ ಹಾಲಿನೊಳಗೊಂದು ಇದ್ದಲಿ ಇದ್ದಡೇನು? ಒಳತಾಗ
ಬಲ್ಲದೆ? ಇದು ಕಾರಣ ಸಮೃದ್ಧ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ಕರಣರ
ಪನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲರ್ದಡೇನು? ಅಸಜ್ಜನನು ಸಫಲನಾಗಬಲ್ಲನೆ?

ಇಂತು ಕರಣನು ತನಗಿದಿರಿಟ್ಟು ತೋರುವ ತಾಮಸ ನಿರಸನವಂ
ಮಾಡಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಭೇದಮಂ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರಲು
ಮುಂದೆ ನಿರ್ದೇಶಸ್ಥನಾದುದು.

೩. ನಿರ್ದೇಶಸ್ಥನು.

(೧) ತನುಬತ್ತಲೆ ಇದ್ದರೇನು, ಮನ ರುಶಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕರ?
ಮಂಡೆ ಬೋಳಾದಡೇನು ಭಾವ ಬಯಲಾಗದನ್ನಕ್ಕರ? ಭಸ್ಮವ ಹೂಸಿ
ದಡೇನು, ಕರಣಾದಿಗುಣಂಗಳನೊತ್ತಿ ಸುಡದನ್ನಕ್ಕರ? ಇಂತೀ ಆಲೆಯ
ವೇಷದ ಭಾಷೆಗೆ ಗುಡೇಶ್ವರನ ನೀ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಭೇ ಎಂದು ಕಳೆವೆನು.

ಟೀಕು:— ಅಂಗವಿಕಾರ ಮನವಿಕಾರ ಕರಣವಿಕಾರಂಗಳೆಲ್ಲವು
ಹಿಂಗಿಸಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ ಇದ್ದುತನೇ ಅಚ್ಚ ಶರಣ.
ಇದನ್ನರಿಯದೆ ಅವ ವೇಷಲಾಂಛನವ ಧರಿಸಿದಡೆಯೂ ಅತ ಅಜ್ಞಾನಿ
ಎಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ತಪವೆಂಬುದು ಬಂಧನ, ನೇಮವೆಂಬುದು ತಗಹು, ಶೀಲ
ವೆಂಬುದು ಸೂತಕ. ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಣಘಾತಕ. ಇಂತೀ ಚತು
ವಿಧದೊಳಗಿಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

(೩) ಕಾಯಕಕಾರದ ಮೈಸೊಂಬತನದಿಂದ ಬೇರೆ ಕೂಳ ಗಳಿಸ
ಲಾರದೆ ಹಸಿದಿವ ರಯ್ಯ. ಉಡಲು ಸೀರೆಯ ಗಳಿಸಲಾರದೆ ಕಚ್ಚುಟವ

ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ಮೂಯಲೆಣ್ಣೆಯ ಗಳಸಲಾರದೆ ಮಂಡೆ ಬೋಳಾ
ಗಿಪ್ಪರಯ್ಯ! ದಿಟದಿಂದ ಬಿಡಿಸಲರಿಯದೆ ನಿಸ್ಸಂಸಾರದ ಶರೀಯನವಧರಿಸಿ
ಕೊಂಡಿಪ್ಪವರಿಗೆ ನಾನಂಜುವೆನಯ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ.

(೪) ಸಚರಾಚರ ಚತುರ್ವಳಯದೊಳಗೆ ತಿರುಗುವ ವೇಷಧಾರಿ
ರಿಯನೆನಗೆ ತೋರದಿರಯ್ಯ. ಆಸೆಯ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನಿರಾಸೆಯ ಪತಿಕ
ಸಿದ ವೇಷವ ಕಂಡಡಿ ನೀ ಸರಿ ಎಂಬೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೫) ಘಟ ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಟಲ ಹರಿವುದೆ, ಜೀವ ಸಂಸ್ಕಾರ
ನಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕು? ವೇಷಧಾರಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಸವಹುದಲ್ಲದೆ, ಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಕಾರ
ನಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕು ಭವವೆಂತು ಹರಿವುದು? ಅಂಗಭವಿಯ ಲಿಂಗಭವಿಯ ಕ
ದುಳಿದಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನ ಹೊದ್ದಬಾರದು.

(೬) ಧಾತುಗೆಟ್ಟು ಬೋಳಾದಡೇನು, ನಿಜವನ್ನೈದಬಲ್ಲುದೆ
ಅಯ್ಯ? ವಿಕೃತ ವೇಷವ ತೋರಿ ಉದರವ ಹೊರೆವ ವೇಷಕ್ಕೆಂತಯ್ಯ
ಉಪಾಧಿವಿಡಿದು ಮಾಡುವ ಪೋಡತ ಕ್ರಿ ಸಕಳೇಶ್ವರಂಗೆ ದೂರವಯ್ಯ

(೭) ಅರ್ಥಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಅವಂಗದಿಂ ಬಂದಡೆಯ
ಕೊಳದಿರಬೇಕು. ರುಚಿಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೊನೆಯ
ಮಧುರವನರಿಯದಂತಿರಬೇಕು. ಸ್ತ್ರೀ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ? ಜಾಗ್ರತ
ಸ್ವಪ್ನಸುಷುಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ದಿಗಂಬರಿಯಾದಡೇನಯ್ಯ
ಮನ ಬತ್ತಲೆ ಇರಬೇಕು. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧದ ಹೊಲಬನರಿಯ
ವೃಥಾ ಕೆಟ್ಟರು ಕಾಣಾ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾ.

(೮) ಅರಿವೇ ಗುರು, ಅಚಾರವೇ ಪಿಷ್ಕ, ಜ್ಞಾನವೇ ಲಿಂಗ
ಸುರಿಣಾಮವೇ ತಪ್ಪ, ಸಮತೆ ಎಂಬುದೇ ಯೋಗದಾಗು ನೋಡಯ್ಯ
ಈಸುವನರಿಯದೆ ಲೋಚು ಬೋಳಾದರೆ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಟ್ಟೇಶ್ವ
ರೇವರು ನಗುವರು.

(೯) ಅಕ್ಷರ ಪಂಚಕದ ನಿಕ್ಷೇಪವನರಿದಡೆ ಬೋಳು. ಕುಕ್ಷೆಯೊ
ಗೈವತ್ತರಡಕ್ಷರದ ಲಕ್ಷಣವನರಿದಡೆ ಬೋಳು. ಅಕ್ಷಯ ನಿಧಿ ಕೂಡ
ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದುದೇ ಬೋಳು.

(೧೦) ಆಚಾರ ಖರ್ಸರ ಸೊಮ್ಮ ತೋರಿ ಬೇಡುವುದು ವಿಚಾರ. ಖರ್ಸರ ಲಾಂಛನವ ತೋರಿ ಬೇಡುವುದು ಅವಿಚಾರ. ಖರ್ಸರ ಸೊಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ನೇಮ ಶೀಲವ ಮೂರಿ ಬೇಡುವುದಾಗಿ ನಿರುಪಾಧಿಕವಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೧೧) ತಾಳು ಬೋಳು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಸರವೆಂದೆಂಬರು. ತಾಳು ಬೋಳು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಖರ್ಸರವಾವುದೆಂದರಿಯರು. ತಾಳು, ತನುಗುಣಾದಿಗಳ ಪ್ರಾಣಗುಣಾದಿಗಳ ತಾಳಿಕೊಂಡಿರ ಬಲ್ಲಡೆ ತಾಳು. ಬೋಳು, ಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯಂಗಳ ಬೋಳಿಸಿ, ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರ ಬಲ್ಲಡೆ ಬೋಳು. ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳ ನಿಲಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಲ್ಲಡೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ. ಖರ್ಸರವನಿರಿದಿರಬಲ್ಲಡೆ ಖರ್ಸರ. ಇಂತೀ ಚತುರ್ವಿಧವನಿರಿದವರ ಪರಮಾರಾಧ್ಯರೆಂಬಿ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಸುಷ್ತಾನವಂ ನಿರ್ದೇಶ ಮಾಡಿ ನಿಜವನಿರಿದ ಸರ್ವಾಂಗ ಜ್ಞಾನಮೂರ್ತಿಯಾದ ಶರಣಂಗೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ತಂತ್ರವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ದುಶ್ಶೀಲ ವ್ರತಂಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ತೋರುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಶೀಲ ಸಂಪಾದನೆ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪. ಶೀಲಸಂಪಾದನೆಯಸ್ಥಲ.

(೧) ನದಿಯ ಜಲ ಕೂಸ ಜಲ ತಟಾಕ ಜಲವೆಂದು ನುಡಿವರು. ಹಿರಿದು ಕಿರಿದಾವುದೆಂದು ಅರಿಯರು. ಜೇರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಛಾಪೆಯ ವ್ರತ ನೇಮಂಗಳ ವಿಡವ ಶೀಲ ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಜಾತ್ಯಂಧಕರು ನಿಮ್ಮ ನೆತ್ತಬಲ್ಲರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

ಟೀಕು:-- ಲಿಂಗಸಂಬಂಧ ಸರ್ಕೀಲವನಿರಿದು ನಿಜ ತತ್ವ ನೇಮಿಗಳಹ ಬುದ್ಧಿಯನಿರಿಯದೆ ಸೂತಕ ಶೀಲವನೆ ಪ್ರಾಣವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಪ್ಪವರೆಲ್ಲರು ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಆಶೆ ಎಂಬ ಕೂಸನೆತ್ತಿ ರೋಷವೆಂಬ ತಾಯ ಬಂದು ಮುಂದೆ ನಿಂದಿಷ್ಟಳು ನೋಡಾ. ಇಂತಿವೆರಡಿಲ್ಲದೆ, ಕೂಸನೆತ್ತಬಲ್ಲಡೆ, ಅವ ಆಚ್ಚ ಶೀಲವಂತನೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ಗುಡೇಬ್ಬರಾ.

(೩) ಸುಖವನರಿಯದ ಕಾರಣ ಹೆಂಗುಸು ಸೂಳೆಯಾದಳು. ಲಿಂಗವನರಿಯದ ಕಾರಣ ಭಕ್ತ ಶೀಲವಂತನಾದ. ಈ ಉಭಯ ಕುಳ ಸ್ಥಲದರಿವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವನೆಂತೋ ಲವನು ?

(೪) ಲಿಂಗವಂತನ ಲಿಂಗವೆಂಬುದೇ ಶೀಲ. ಲಿಂಗವಂತನ ರಾಣಿ ವಾಸವ ಲಿಂಗದ ರಾಣಿವಾಸವೆಂಬುದೇ ಶೀಲ. ಲಿಂಗವಂತನ ಅರ್ಧ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದಿರಬೇಕೇ ಶೀಲ. ಲಿಂಗವಂತರ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡುವುದೇ ಶೀಲ. ಇಂತಷ್ಟ ಸುಶೀಲವೇ ಶೀಲ, ಉಳಿದ ದುಃಶೀಲಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮ ?

(೫) ಅಗ್ಗವಣಿ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ ? ಪುಷ್ಪ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ ? ಓಗರ ಮೀಸಲಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಶೀಲವೆ ? ಭವಿಷ್ಯಾಕವನೊಲ್ಲೆವೆಂದು ಭುಂಜಿಸುವ ಉದರ ಪೋಷಕ ರಿಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ ? ಅವರಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಡು. ಅರನವರತು, ವ್ರಸನ ಬೆಂದು, ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯವಾಗಿ ಅಷ್ಟ ಇವು ಶೀಲವಲ್ಲ ಕಾಣೆ ರಯ್ಯ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗ ಸಪ್ತಧಾತು ಅಷ್ಟ ಮದಂಗಳ ತಡೆಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮನಲ್ಲಿ ಅದೇ ಆಚ್ಚ ಶೀಲ.

(೬) ಜಲಸಿಂಹಿತಪಾಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನವನಿಕ್ಕಿ ಉದಕವ ತಂದು ಮಜ್ಜ ನಕ್ಕಿರೆವರಿಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ ? ಭವಿಷ್ಯಾಕವನೊಲ್ಲೆವೆಂದು ಭುಂಜಿಸುವ ಉದರ ಪೋಷಕರಿಲ್ಲ ಶೀಲವಂತರೆ ? ಅವರಲ್ಲ ನಿಲ್ಲು ಮಾಡು. ಅರನವ ರತು ವ್ರಸನ ಬೆಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯವಾಗಿ, ಅಷ್ಟಮದ ಬೆಂದು ನಷ್ಟವಾಗಿ ತನುಗುಣ ಸಮಾಧಾನವಾದಡೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮನಲ್ಲಿ ಆಚ್ಚ ಶೀಲವಂತರೆಂಬೆ.

(೭) ಎಂಜಲ ಮಾತ ನುಡಿವ ಜಗದ ಜಂಗುಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಶೀಲ ವಂತರೆ ? ಭಿನ್ನರೂಪಿಗಳೆಗಿರಗದೆ ಕಾಮನ ಬೆಂಬಳವಿದಿಯೆ ಮಕರ

ಶೃಂಗಾರನ ಮಾಡದೆ ಅಂಗನೆಯರ ಸಂಗ ತೊರೆದಡೆ, ಶೀಲವಂತರಿಂಬಿನು.
ಲೋಕದ ನಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾದರೆ ಮೆಚ್ಚುವನಯ್ಯ
ನಮ್ಮ ಸಕಳೇಶ್ವರ.

(೮) ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜನೆ ನೇಮವಲ್ಲ. ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ನೇಮವಲ್ಲ.
ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ನೇಮವಲ್ಲ. ಪರಧನ ಪರಸ್ತ್ರೀ ಪರದೈವಗಳಿಗೆ
ರಗದಿಪ್ಪುದೇನೇಮ. ರಂಭುಜಕ್ಕೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಇದು ಕಾರಣ ಇದು
ನಿತ್ಯನೇಮ.

(೯) ಶೀಲಶೀಲವೆಂದೇನೋ? ಮಾಡಿದ ಮನೆ ಹೊಡಿದ ಒಲೆ,
ಅಟ್ಟಂಬ ಮಡಿಕೆ, ಕಟ್ಟಿದ ಕೆರೆ, ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಶೀಲವ
ಲ್ಲದೆ, ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಶೀಲವಿಲ್ಲ. ಶೀಲವಾವುದೆಂದಡೆ ಲಿಂಗ ಬಂದು
ಮನವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ. ಜಂಗಮ ಬಂದು ಧನವನಿಂಬು
ಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ. ಪ್ರಸಾದ ಬಂದು ತನುವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಶೀಲ.
ಇಂತಸ್ತು ಶೀಲಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ. ಉಳಿದ ದುಃಶೀಲರಕಂಡರೆ
ಮೆಚ್ಚುವನೆನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ?

(೧೦) ಶೀಲವಂತನಾದರೆ ತಾ ಸವೆದು ಶೀಲವ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲದೆ.
ತಾನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿದು ಮಾಡುವ ಶೀಲ ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜಿಸುವ
ಕ್ಕೆ ಕೂಲಿತನಿಲ್ಲ. ಪೂಜೆಯ ಫಲ ಕೊಡವಾಲ ಕರೆವ ಸುರಭಿಯಂತೆ
ಅಟ್ಟಿದರಟ್ಟಿವ ಬೇಡಿ ಮರುಗುವ ದಾಸಿಯ ಪಥದಂತೆ ತನ್ನದರ ನಿಮಿ
ತ್ತವಿಡಿದು ಶೀಲಬೇಕೆಂಬ ದುಶ್ಶೀಲರ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ಸಕಳೇಶ್ವರನು?

(೧೧) ಶೀಲವಂತರು ಎಂದೆಂಬರು. ನಾವಿದನರಿಯುವಯ್ಯ. ಅಂಗ
ನೆಯರ ಅಧರಪಾನ ತಮ್ಮದರವ ಹೊಗುವಾಗ ಶೀಲವೆಲ್ಲಿಯದೋ?
ಇದು ಬಾಲರಾಳೆಯಲ್ಲದೆ ಈಷಣತ್ರಯವೆಂಬ ಸೊಣಗ ಬೆಂಬತಿ
ಬರುತ್ತಿರಲು ಶೀಲವೆಲ್ಲಿಯದೋ? ಚಿತ್ತದ ಕಳವಳವು ಸಮನಿಸಿ ಮನವು
ಮಹದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಡೆ ಶೀಲ. ಪರಿಣಾಮ ನೆಲೆಗೊಂಡಡೆ ಸೀಮೆ.
ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಶೀಲವಂತರಪೂರ್ವ.

(೧೨) ಶೀಲ ಶೀಲವೆಂದು ಗರ್ವಿಸಿ ಕೃತಕದಲ್ಲಿ ನುಡಿಸ ಉದ್ದೇಶಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲರು ಅನಂತ ಶೀಲರು ಹೊಬಾವಿಮಠಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವುದು ಶೀಲವಲ್ಲ. ತನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಯ ಮಾಡುವುದು ಶೀಲ. ಹುಸಿ ಕಳವು ದುಃಶೀಲವಲ್ಲದೆ ಭಕ್ತರ ಕಳೆವುದು ಶೀಲವೆ? ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವ ಮಾಡುವುದು ಶೀಲವಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವ ಮಾಡುವುದು ಶೀಲವೆ? ಇಂತಿವೆಲ್ಲ ಶೀಲರು ದುಃಶೀಲರು. ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ ನಾನೇನೆಂದರಿಯೆ. ನೀನಿರಿಸಿದಂತಿವೆ.

(೧೩) ಹೊನ್ನು ಭಕ್ತನೆಂಬಿನೆ? ಹೊನ್ನಿನೋಗಣ ಮುದ್ರಭವಿ. ಹಣ್ಣು ಭಕ್ತನೆಂಬಿನೆ? ಹಣ್ಣಿನೋಗಣ ವಿರಹವು ಭವಿ. ಮಣ್ಣು ಭಕ್ತನೆಂಬಿನೆ? ಮಣ್ಣಿನೋಗಣ ಬೇಸು ತಾ ಭವಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧದೋಗಣ ಭವಿಯ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಶೀಲವಂತರಪೂರ್ವವೆಂಬೆ.

(೧೪) ಶೀಲವೆಂದೇನೋ ಪ್ರಪಂಚು ನಾಸ್ತಿಯಾಗದನ್ನಕ್ಕೆ? ಸೀಮೆಯೆಂದೇನೋ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವಿರಹಿತವಾಗದನ್ನಕ್ಕೆ? ಶೀಲಕ್ಕೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ. ಸೀಮೆಗೆ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶೀಲವಂತರಪೂರ್ವ.

(೧೫) ಶೀಲವಂತರು ಶೀಲವಂತರೆಂದೆಂಬರಿ. ಶೀಲದ ಹೊಲಬ ನರಿಯದ ಭ್ರಮಿತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿ ಭೋ. ಕಾಮವೆಂಬು ದೊಂದು ಪಾಪಿ. ಮರಹೆಂಬುದೊಂದು ದ್ರೋಣಿ. ಮತ್ತರನೆಂಬು ದೊಂದು ಹೊಲೆಯ. ಕ್ರೋಧವೆಂಬುದೊಂದು ಕೈಸೂನೆಗಾರ. ಇಂತಿ ವನರಿಯ ಮರೆದು ಹರವಸಂಬೋಗಿ ಹೊಯಿ ಹೊಡೆದಂತಿದರವ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಅವರ ಶೀಲವಂತರೆಂಬೆ.

(೧೬) ಆಸೆ ಎಂಬ ಕೂಸನೆತ್ತಲು ರೋಷವೆಂಬ ತಾಯಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಿವುಳು ನೋಡಾ! ಇಂತೀ ಎರಡಿಲ್ಲದೆ ಕೂಸನೆತ್ತಬಲ್ಲದೆ ಅವರ ನಚ್ಚ ಶೀಲವಂತರೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಶರಣಾದಿ ಶೀಲಸಂಪಾದನಾಂತ್ಯಮಾದ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಲಂಗ
 ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ವೀಕ್ಷಕದಿಂ ಸರ್ವ ಸಂಶಯ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ
 ನಿಜವನರಿದು ಪರಮಾನಂದ ಸುಖಿಯಾದ ಮಹಂತನು ಮುಂದೆ ತನ್ನ
 ಲಿನರತು ಮರಹು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲೈಕ್ಯವಾದ ಭೇದವೆಂತಿ
 ರ್ದುದೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:—ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವವು. ಆಗ ಅವು ಆವ್ಯಕ್ತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವವು. ಅದರೂ ಇದು ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ. ಅವುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಉಂಟಾದಾಗ ಅವು ಪ್ರಕಟವಾಗುವವು. ಇದು ಅರಿವು ಅರತಸ್ಥಿತಿಯು ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮರಹು ಎಂಬುದೂ ಇಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಜ್ಞಾನವು ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮೈದೋರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಬೇಕಾದಾಗ ಪ್ರಕಟಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ:— ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಲ್ಲಿರುವ ಗುಣಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಣನೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಲ:— ಪಟ ಸ್ಥಲಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಸರ್ವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಈ ಸರ್ವಾಚಾರವು ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ವನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರತೆ ಇರಬೇಕು, ಸಹಕಾರವು ಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಲದ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಏಕಭಾಜನ ಸ್ಥಲ:— ಐಕ್ಯನಿಗೆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಅರ್ಥವು. ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೂ ಐಕ್ಯನೇ ಅರ್ಥ. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕೂಡುವಿಕೆಯೇ ಏಕಭಾಜನವೆನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಹಭೋಜನ:— ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸಮರಸ ಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಲೋಲುಪ ನಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಸಹಭೋಜನವು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಲಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಅಡಗಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಮಹಾಲಿಂಗದೊಡನೆ ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅಂಗ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದಾದ ಐಕ್ಯ ಸ್ಥಲವು.

೧. ಐಕ್ಯಸ್ಥಲ.

(೧) ತನ್ನನರಿವಿಗೆ ಇದಿರೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನನರಿಯದವನೆ ಇದಿರೆಂಬುದುಂಟು. ಅರಿವಿನ ಕುರುಹು ಕುರುಹಳೆಯಿತ್ತು. ಬೆರಗು ಬೆಳಗಿನೋಳಿಗೆ ಕರಿಗೊಂಡಿತ್ತು. ಇದೇನೋ? ಭ್ರಾಂತುಭ್ರಾಂತನೆ ನುಂಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರ ಭವಿಯ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಭವಿಯಾದ ಕಾರಣ.

(೨) ಮನದ ಕಾಲತ್ತಲು, ತನುವಿನ ಕಾಲಿತ್ತಲು. ಅನುಭಾವದ ಅನುವನು ನೆನೆವುತ್ತು ಗಮನಗೆಟ್ಟಿದ್ದೋ. ಲಿಂಗ ಮುಖದಲಾದ ಸೂಚನೆಯ ಸುಖವ ಕಂಡು ಗಮನಗೆಟ್ಟಿದ್ದೋ. ಅನುವಾಯಿತ್ತು, ಅನುವಾಯಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲಿಯವಾಯಿತ್ತು ತ್ರಿಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯಕ್ಕೆ.

(೩) ಸ್ಥಲವಿಡಿದು ಸರ್ವದಲಾಯತನಾಗಿ ಸಂಬಂಧದುದಯನಿದೆಂದು, ಸಹಜವಳವಟ್ಟಿಲ್ಲ ಇದು ಅದು ಎಂದೆನಲುಂಟೆ? ಭಾವನಳಿದು ನಿರ್ಭಾವ ಉಳಿದಲ್ಲಿ ಇದು ಅದು ಎಂದೆನಲುಂಟೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಸರ್ವಾಂಗಮಯವಾದಲ್ಲಿ?

(೪) ತನು ಸೋಂಕಿ ತನು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಮನ ಸೋಂಕಿ ಮನ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವ ಸೋಂಕಿ ಭಾವ ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗ ಸೋಂಕಿನ ರರಣನ ಸಂದು ನಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು.

(೫) ತನ್ನನರಿವಿಗೆ ಇದಿರೆಂಬುದುಂಟು. ತನ್ನನರಿಯದವನೆ ಇದಿರೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಮರೆದು ಕುರುಹಳೆಯಿತ್ತು. ಬೆರಗಾಯಿತ್ತು. ಬೆರಗು ಬೆರಗಿನೋಳಿಗೆ ಕರಿಗೊಂಡಿತ್ತಿದೇನೋ? ಭ್ರಾಂತು ಭ್ರಾಂತನೆ ನುಂಗಿ ತ್ತಿದೇನೋ ಗುಹೇಶ್ವರ?

(೬) ನೆಳಲು ಸತ್ತಿತ್ತು. ಭ್ರಾಂತು ಜಿಂದಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮರೆಯಿತ್ತು. ಕುರುಹು ಗೆಟ್ಟಿತ್ತು. ಗತಿಯನರಸುವರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಮತಿಯನರಸುವರೆ, ಅಂಗವೆಲ್ಲ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಲೀಯವಾದವರಲ್ಲಿ ಕಂಗಳಿಗದ ಕಳೆಯ ಬೆಳಗಿನ ಭಂಗ ಹಿಂಗಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೭) ಮಾಡಿ ಮಾಡಿನ ಮರೆದು ಕೂಡಿ ಕೂಟವ ಮರೆದು ಬಯಲು ಸಮರಸಕ್ಕೆ ಮರಳಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಜೀವ ಪ್ರಾಣದ ಭೇದವ ತಿಳಿಯದು. ನಿಜವದಕ್ಕಾಯಿತ್ತಲ್ಲಾ! ಅನ್ಯ ಚಿನ್ಮವಡಗಿ ತನ್ನ ತಾ ಮರೆಯಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ.

(೮) ಉಪಾಧಿಕ ಮನ, ಉಪಾಧಿಕ ರಹಿತ ಮನ, ನಿಂದಲ್ಲಿ ನಿವಾತವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗೋದಯ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು ತಾನೆಯಾಗಿ.

(೯) ಶಿವಶಿವಾ! ಮೂರ್ತಿಗೆ ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಉಂಟೆಂಬಿರಿ. ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯಶುದ್ಧವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ, ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳವಂಗೆ ಗುಣತ್ವವಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿರೇ. ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಉಪಚಾರ ಉಂಟು. ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಗುರುವಿಗೆ ಧ್ಯಾನ ವೌನ ಅನುಷ್ಠಾನ ಉಂಟು. ಸತ್ಯಶುದ್ಧ ಉಪದೇಶಕ್ಕೆ ಜಪತಪ ಪೂಜೆ ಸಮಾಧಿ ಹೋಮ ನಿಯಮ ನಿತ್ಯ ಅಷ್ಟ ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಪೋಷಣೋಪಚಾರ ಉಂಟು. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳ ಗುರುವಿಗೆ ಶರಣೆನ್ನಿ. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಿ. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಶರಣೆನ್ನಿ. ಇಂತಪ್ಪ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಕೈಯ್ಯಾನೆ. ಇವರೆಲ್ಲರು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮಕ್ಕಳು. ಎನಗೆ ಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಅಸತ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಅವ ಸಹಜವೂ ಇಲ್ಲದ ಲಿಂಗೈ ಕೃನು ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೧೦) ವಾರಿಕಲ್ಲ ಕಡಿದು ಪುತ್ಥಳಿಯ ಕಂಡಿಸುವಂತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಪೊಟ್ಟಣವ ಉದಕದಲ್ಲಿರಿಸಿದಂತೆ ಕರ್ಪುರದ ಪ್ರಣತೆಯಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಯ ಜಿಳಗುವಂತೆ ಸಿದ್ಧ ಸೋಮನಾಥ ಲಿಂಗವವಗ್ರಹಕ.

(೧೧) ಅರಿಯಲಿಲ್ಲದ ಅರಿವು, ಮರೆಯಲಿಲ್ಲದ ಮರಹು, ನೋಡಲಿಲ್ಲದ ನೋಟ, ಬೆರಸಲಿಲ್ಲದ ಬೆರಗು ನಿಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಲಿಂಗೈಕೃಂಗ.

ಇಂತು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯನಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನಲ್ಲಿ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಸಂಪನ್ನನಾದ ಸರ್ವಾಚಾರವು ಅಡಗಿದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨ ಸರ್ವಾಚಾರಸಂಪತ್ತುಸ್ಥಲ.

(೧) ಆದಿಯಾರ್ಥಾರವಾಗಿಹುದೇ ಘನ. ಆ ಘನವ ವೇಧಿಸಿಹುದೇ ಮನ. ಆ ಮನವು ಮಹವನಿಂಬುಗೊಂಡುದೇ ಭಕ್ತಿ. ಭಿನ್ನ ಭಾವದಿಚ್ಛೆ ದೋರದಿಹುದೇ ಆಚಾರ. ತಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ತಾಗು ನಿರೋಧವಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ಶುಚಿ. ಆಶೆ ರೋಷ ಹರುಷವಿಲ್ಲದಿಹುದೇ ಪ್ರಸಾದ. ಕರಣ ಮಥನ ಇಚ್ಛೆದೋರದಿಹುದೇ ಅನುಭವ. ಇಂತೀ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವವಾ ದಾತನಾಗಿ ನಿರಂತರ ಸುಖ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ.

(೨) ಹೊಸ ಮದುವೆಯ ಹಸೆಯುಡುಗದ ಮುನ್ನ, ಹೊಸಿದ ಅರಿಶಿನ ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹರಿಯದ ಮುನ್ನ, ತನು ಸಂಚಲವಾಗದೆ ಮನ ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದು ಹುಸಿ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಭಕ್ತನೆಂಬೆ. ಹಿಡಿಯ ಲಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಮಹೇಶ್ವರನೆಂಬೆ. ತನುವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬೆ. ಜೀವವಿಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಎಂಬೆ. ಆಶೆ ಇಲ್ಲದಿರ್ದಡೆ ಶರಣನೆಂಬೆ ಈ ಐದರ ಸಂಪರ್ಕ ನಿರ್ಭೋಗವಾದಡೆ ಐಕ್ಯನೆಂಬೆ. ಆ ಐಕ್ಯನ ಸಂತೋಷ ಹಿಂಗಿದಡೆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯನೆಂಬೆ. ಈ ಹಿಂಗಾದಡೆ ದೇಹ ಇರಿದಡರಿಯದು, ತಂದಡರಿಯದು, ಬೈದಡರಿಯದು, ಹೊಯ್ದಡರಿಯದು, ನಿಂದಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸ್ತುತಿಸಿದಡರಿಯದು, ಸುಖವನರಿಯದು, ದುಃಖವನರಿಯದು. ಇಂತಿದರ ತಾಗು ನಿರೋಧವನರಿಯದಿರ್ದಡೆ. ಅಂತಹವರ ಮಹಾಲಿಂಗ ಅಗಜೇಶ್ವರನೆಂಬೆ.

(೩) ಆದಿ ಆಧಾರವಾಗಿಹುದೇ ಘನ. ಆ ಘನವ ವೇಧಿಸಿಹುದೇ ಮನ. ಆ ಮನವು ಮಹವನಿಂಬುಗೊಂಬುದೇ ಭಕ್ತಿ. ಭಿನ್ನ ಭಾವ ತಲೆದೋರದಿಹುದೇ ಆಚಾರ. ತಟ್ಟು ಮುಟ್ಟು ತಾಗುನಿರೋಧವಿಲ್ಲದಿ

ಹುದ್ದೇ ಪ್ರಾಚೀನ. ಅನೇಕ ರೋಷ ಹರುಷವಿಲ್ಲದಿಹುದ್ದೇ ಪ್ರಸಾದ. ಕರಣ ಸುಖನದಿಚ್ಛೆ ದೋರದಿಹುದ್ದೇ ಅನುಭಾವ. ಇಂತಿವು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡವಿದ್ದಾಗಿ ನಿರಂತರ ಸುವಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು.

(೪) ಆಚಾರ ಗುರುಸ್ಥಲ, ಅನುಭಾವ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ, ಅವಧಾನ ಅರ್ಪಿತಸ್ಥಲ, ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ, ಸಮಾನ ಶರಣಸ್ಥಲ. ಅವಿವಿಧ ಲಕ್ಷ್ಯಸ್ಥಲ, ಇಂತೀ ಪದ್ಧತಿ ಸರ್ವಾಂಗ ನಿರಂತರ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೫) ಗುರುಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗದುದಯ, ಶಿವ ಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗದುದಯ, ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದದುದಯ, ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಾಣಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನೋದಯ, ಜ್ಞಾನಾನುಭಾವ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ, ಸುಜ್ಞಾನೋದಯ, ಇಂತೀ ಗುರುವಿನ ಘನವ, ಲಿಂಗದ ನಿಜವ, ಜಂಗಮದ ಮಹಿಮೆಯ, ಪ್ರಸಾದದ ರುಚಿಯ, ಪ್ರಾಣನ ನೆಲೆಯ, ಸುಜ್ಞಾನದ ನಿಲವ, ಆ ಮಹಾನುಭಾವದ ಸುಖನನರಿದು ಮರೆದಲ್ಲಿ ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರುಸಿದ್ಧ ಸೋಮನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾದುದು ಸುಜ್ಞಾನ.

(೬) ಆಯತದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗಿ ಭಕ್ತನೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಸ್ವಾಯತದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗಿ ಯುಕ್ತನೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಸಂಯೋಗದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗಿ ಶರಣ ನೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಉಭಯಪ್ರಾಣನೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಘನಕ್ಕೆ ಘನ ಮನನಾದಲ್ಲಿ ಮನವೇದ್ಯವೆನಿಸುವುದಯ್ಯ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ಲಿಂಗ ಸರ್ವಾಂಗವಾದಲ್ಲಿ ಅನುಭಾವವಧಿಕವೆಂದೆನಿಸುವುದಯ್ಯ.

(೭) ಕಿಂಕುರ್ವಾಣತೆಯಿಂದ ಬಂದ ಜಂಗಮವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ತನುಗುಳ್ಳುದನರಿದು ಮನ ಸಹಿತ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಭಕ್ತ. ನಿಷ್ಕೆ ನಿಜೈರಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಂಡು ಅಭಿಲಾಷೆ ಸಮನಿಸದೆ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರ. ಅನರ್ಪಿತ ಸಮನಿಸದೆ ಬಂದುದ ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಂಗ ಸಹಿತ ಭೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದ್ದುದನು ಕಾಯಸ್ಥಿತಿಯನರಿದು ಎಚ್ಚರ ಗುಂದದಿಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ.

ತನಗೆ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತಾನಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಬೇರಿಲ್ಲದಿಹ ಜಡಗಿನ ಒಲು ಮೆಯಲ್ಲಿ ಶರಣ. ಸದಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಂದನುಭಾವವ ವೂರಿ ಹೆಸರಡಗಿದ ಸುಖವದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲದೆ ಪಟ್ ಸ್ಥಲವಸ್ತುವ.

(೮) ತನುವಿಡಿದು ನಡೆವ ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಭಕ್ತ ಮಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ. ಮನುವಿಡಿದು ನಡೆವ ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಪತ್ತು ಗಳು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಶರಣ ಐಕ್ಯ. ಈ ಉಭಯಾನುಭಾವವಿಡಿದು ಸ್ಥಾವರಂ ಜಂಗಮ ಶ್ಚೈವ | ದ್ವಿವಿಧಂ ಲಿಂಗ ಮುಚ್ಯತೆ ಎಂಬ ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲಡೆ, ಹಿಂದಿಲ್ಲ, ಮುಂದಿಲ್ಲ, ಇಹಪರ ಒಂದೇ, ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ, ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ಸ್ವಾಯತವಾದಂಗದು ಸಹಜ.

(೯) ಕರಸ್ಥಲ, ಕರ್ಣಸ್ಥಲ, ಕಂಠಸ್ಥಲ, ಲಲಾಟಸ್ಥಲ, ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಲ, ಇಂತೀ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಮಹಾಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ತಂದು ಬಸವಣ್ಣ ಸಂಪೂರ್ಣನಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ.

ಇಂತು ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲೀಯವಾದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಗೆ ಆ ಮಹಾಲಿಂಗವೇ ಭಾಜನವಾಗಿ ಅಂತಸ್ತು ಮಹಾಲಿಂ ಗಕ್ಕೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೇ ಭಾಜನವಾಗಿ ಉಭಯ ನಾಮವಡಗಿ ಏಕ ಭಾಜ ನವಾಗಿದ್ಲ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದುದೆಂದೆ ಮುಂದೆ ಏಕ ಭಾಜನಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩. ಏಕಭಾಜನಸ್ಥಲ,

(೧) ಉಂಬ ಬಟ್ಟೆಲು ಜೇರೆ ಕಂಚಲ್ಲ. ನೋಡುವ ದರ್ಪಣ ಬೇರೆ ಕಂಚಲ್ಲ. ಭಾಂಡ ಒಂದೇ ಭಾಜನ ಒಂದೇ. ಬೆಳಗುಗನ್ನಡಿ ಎನಿಸಿ ತಯ್ಯ. ಅರಿದಡಿ ಶರಣನು, ಮರಿವಡಿ ಮಾನವನು. ಮರಿಯದೆ ಪೂಜಿಸು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವನ.

(೨) ಅಂದಂದಿಂಗೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಒಂದೆಂದು ತಾನುಂಬಂತೆ ಯಯ್ಯ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ತಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡುವರೆಂತೋ? ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲುವ

ದಿಂತೋ? ಮಂಚ ಒಂದೇ, ಕಂಚು ಬೇರೆಂಬ ಪ್ರಪಂಚಿಯನ್ನೊಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೩) ಏಕ ಭಾಜನ ಏಕ ಭಾಜನವೆಂದೆಂಬರು. ನಾವಿದನರಿಯೆ ವಯ್ಯ. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಏಕ ಭಾಜನವಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಭಿನ್ನ ಭಾಜನ ಉಂಟೇ? ಲಿಂಗ ಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಏಕ ಭಾಜನವಾಗದನ್ನಕ್ಕರ ಅಂಗದ ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಳಬಹುದೇ? ಇದನರಿದು ಏಕ ಭಾಜನವಿಲ್ಲದಿರೆ, ದೋಷ, ಅರಿಯದೆ ಏಕ ಭಾಜನವೆಂತು? ಈ ಕುಳಸ್ಥಳದ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೪) ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂಬರು. ಲಿಂಗ ಕ್ಕೆಯೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆಯೂ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲವೆಂಬರು. ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ತನಗೆಯೂ ಭಾಜನವೆರಡೆಂಬರು. ಬಂದಿತ್ತು ನೋಡಾ ತೊಡಕು. ಇಂತು ಅಂಗವೆರ ಡಾದವಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವನು ಭವಿ ಎಂದೆನಿಸು ವುದು. ಇದು ಕಾರಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅವಿರಳವಾಗಿ ಅಂಗಗುಣ ಭಂಗವ ಕಳೆದು ನಿರ್ಭಿನ್ನನಾದವಂಗೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕ ಭಾಜನ ಸಮನಿಸುವಯ್ಯ.

ಇಂತು ಮಹಾಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಜನವಳವಟ್ಟು ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ಆ ಮಹಾ ಲಿಂಗದ ಸಮರಸ ಭಾವದಿಂದ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸಮಭೋಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಭೇದವೆಂತಿದುರ್ದೇಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಸಹಭೋಜನ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪. ಸಹಭೋಜನಸ್ಥಲ.

(೧) ಅರ್ಪಿತ ರಾರವ ನರಕವೆಂದಿತ್ತು ಗುರುವಚನ. ಅನರ್ಪಿತ ರಾರವ ನರಕವೆಂದಿತ್ತು ದೃತಿ ವಚನ. ಭುಂಜನೆಯ ಮಾಡಿದ ರುಚಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬ ಕರ್ಮಿಯ ತಾಗಿದ ಸುಖವು ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬ ಗುರುದ್ರೋ ಷಿಯ ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಶರಣ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದರೆ ಇಹ ಪರವಿಲ್ಲೆಂದ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

ಟೀಕು: — ಭಿನ್ನಚ್ಛೇದನದಿಂದ ಲಿಂಗವ ಭಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಪದಾರ್ಥವ ಸಮರ್ಪಿಸಿದರೆ ಫಲಪದಭೋಗ ಉಂಟು. ಆ ಫಲ ಪದಭೋಗವ ನೆರೆದಡೆ ಮರಳಿ ಭವ ಹೇತುವಸ್ತು ನರಕ ಉಂಟೆಂಬುದು ಗುರುವಚನ ಪ್ರಮಾಣ ವೆಂಬುದಿಗ ಅರ್ಪಿತ ರಾರವ ನರಕವೆಂದಿತ್ತು ಗುರುವಚನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗಕೃಷಿಸದೆ ಇದ್ದ ಜೀವನು ಎಂದೆಂದು ನರಕಿ ಎಂಬುದು ಗುರು ವಚನ ಪ್ರಮಾಣವೆಂಬುದಿಗ ಅನರ್ಪಿತ ರಾರವ ನರಕ ವೆಂದಿತ್ತು ಗುರುವಚನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಜೀವಭಾವದಿಂದ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಸುಖಂಗಳನರಿದು ಭುಂಜಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಆ ಎಂಬ ಲಾದ ಸುಖವ ಲಿಂಗಕೃಷಿತವೆಂಬಾತನಿಗೆ ಭವ ದುಷ್ಕರ್ಮ ಬಿಡದು. ಆತ ಗುರು ಮತಕ್ಕೆ ದೂರವೆಂಬುದಿಗ ಭುಂಜನ ಮಾಡಿದ ರುಚಿಯ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬ ಕರ್ಮಿ ತಾಗಿದ ಸೋಂಕಿದ ಸುಖವ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬ ಗುರು ದ್ರೋಹಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗದು ಗುರುಲಿಂಗ ಗಾಂಗೆ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದ ಭೇದವನರಿದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವೇ ದಿಷ್ಟು ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಕಾಯವಾಗಿ ಆ ಕಾಯವ ಸುಖ ಭೋಗಂಗಳನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಭೋಗಿಸುತ್ತಿಪ್ಪನಾಗಿ ಶರಣಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿ ಎಂಬುದಿಗ ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಶರಣ ಸಹ ಭೋಜ ನನಮಾಡಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಭೇದವನೇನು ಲಿಂಗ ಭೋಗೋಪಭೋಗಿಯಾಗಿಸ್ತು ಶರಣಂಗೆ ಇಹ ಬಂಧನವಿಲ್ಲ, ಪರದಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಆ ಶರಣ ಬ್ರಹ್ಮವೈಯಸ್ಪನೆಂಬುದಿಗ ಸಹ ಭೋಜನವ ಮಾಡಿದರೆ ಇಹ ಪರವಿಶ್ಲೇಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಅಜ್ಞಾನಿ ಗಳು ತಾವೇ ಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬರು. ತಾವೇ ಲಿಂಗವಾದಡೆ ಜನನ ಸ್ಥಿತಿ ಮರಣ ರುಜೆ ಸಂಸಾರ ಬಂಧನವಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಮಹಾ ಜ್ಞಾನವ ಬಲ್ಲವೆಂದು ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ವಾತಕರ ಎನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಿದಿರಾ ಕೂಡಲಿ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೩) ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವವೆಂಬರು. ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡುವವರ ನೋಡಿರೇ! ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಲೋಭ, ಮೋಹ, ಮದ, ಮಾತ್ಸರ, ಅಸೆಯುಳ್ಳ ಸ್ವಾತ್ಮರ ಲಿಂಗ

ಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನ ಮಾಡುವವರ ನೋಡಿರೇ! ಹಸಿವು, ತೃಷ್ಣೆ, ಸಿದ್ರೆ, ಜಡ, ಅಲಸ್ಯವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಲಿಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಸಹಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಇಂತಿವೆಲ್ಲವ ಜರಿದು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗ ಮನಸೇಕವ ಮಾಡಿದಂಗಲ್ಲದೆ ಸಹಭೋಜನವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ?

(೪) ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸಹಪಂಜ್ಜಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿಹೆವೆಂಬರಯ್ಯ! ಹೋ, ಹೋ, ಬಾಲ ಭಾಷೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಅಲ್ಲಲ್ಲ. ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಗುರುವಿನ ಅರಿವಿನ ಅರಿವನರಿಯಬಲ್ಲಡೆ ಮಾಡಬಹುದು, ಮಾಡಬಹುದು. ಶಿಷ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ಎಂಬುಭಯ ಸಂದೇಹ ಸಿಂದುಳಿಯಬಲ್ಲಡೆ, ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಸಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ರೆಂದೆನಾದಡೆ ಎನ್ನನದ್ದಿ ನೀನೆದ್ದು ಹೋಗಯ್ಯ.

ಇಂತು ಅಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕರ ಭೇದವು ಭಕ್ತ, ಮಹೇಶ್ವರ, ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ರರಣ, ಐಕ್ಯನೆಂಬ ಷಟ್ ಸ್ಥಲದೊಳ ಗಡಗಿ ಆ ಷಟ್ ಸ್ಥಲವೇ ಅಂಗವಾದ ರರಣನ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನೋ ಲೀಯವಾದ ಲಿಂಗಸ್ಥಲವ ವಿನವವೆಂದಿದೂತೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು ಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು.

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ೫೭ ಇದ್ದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸತಕ್ಕ ವಚನವಿದ್ದು, ಅದು ಈಗ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಭೇದಗಳು.

ಗುರುಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಶಿಕ್ಷಾಗುರು, ಜ್ಞಾನಗುರು. ಶಿವಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗ. ಜಂಗಮಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಸ್ವಯ, ಚರ, ಪರ. ಇಂತು ಆಚಾರ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ೯.

ಆಗಮಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕ್ರಿಯಾಗಮ ಭಾವಾಗಮ, ಜ್ಞಾನಾಗಮ. ಕಾಯಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಸಕಾಯ ಅಕಾಯ ಪರಕಾಯ. ಆಚಾರಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ. ಇಂತು ಗುರು, ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲ ಒಂಬತ್ತು. ಅಂತು ಉಭಯಸ್ಥಲ ೧೮.

ಅನುಗ್ರಹಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕಾಯಾನುಗ್ರಹ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹ. ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕಾಯಾರ್ಪಿತ, ಕರಣಾರ್ಪಿತ ಭಾವಾರ್ಪಿತ. ತನ್ಮಗುಣಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಶಿವ, ಶಿಕ್ಷಾ, ಸೇವ್ಯ. ಇಂತು ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಒಂಬತ್ತು. ಅಂತು ತೃತೀಯ ಸ್ಥಲ ೨೭.

ಬಲವುಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಜೀವಾತ್ಮ, ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮ. ಸಿರೂಪಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಸಿರೋಪಾಗಮ, ಸಿರ್ಭೂಪಾಗಮ, ನಷ್ಟಾಗಮ. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಆದಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಅಂತ್ಯಪ್ರಸಾದಿ, ಸೇವ್ಯಪ್ರಸಾದಿ. ವಾದೋದಕ ಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ದೀಕ್ಷಾ ವಾದೋದಕ, ಶಿಕ್ಷಾ ವಾದೋದಕ ಜ್ಞಾನವಾದೋದಕ. ಇಂತು ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಹನ್ನೆರಡು. ಅಂತು ಚತುರ್ಥಸ್ಥಲ ೪೯.

ಸಿಷ್ಟತ್ತಿಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕ್ರಿಯಾ ನಿಷ್ಟತ್ತಿ, ಭಾವನಿಷ್ಟತ್ತಿ, ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಟತ್ತಿ. ಆಕಾಶಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಪಿಂಡಾಕಾಶ ಬಿಂದುವಾಕಾಶ ಮಹದಾಕಾಶ. ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗ ತ್ರಿವಿಧ, ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕಾಶ, ಭಾವಪ್ರಕಾಶ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶ. ಇಂತು ಪ್ರಕಾಶ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಒಂಬತ್ತು. ಅಂತು ಪಂಚಮಸ್ಥಲ ೪೮.

ಆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದ, ನಿಂದುದೋಗರ, ಚರಾಚರ ನಾಸ್ತಿ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ. ಭಾಂಡ, ಭಾಜನ, ಅಂಗಲೇಪನ ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ. ಸ್ತಯ ಪರ ವರಿಯದ ಸ್ಥಲ, ಭಾವಾ ಭಾವ ನಷ್ಟಸ್ಥಲ, ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯಸ್ಥಲ ಇಂತು ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಒಂಬತ್ತು. ಅಂತು ಪಟ್‌ಸ್ಥಲ ೫೨.

ಇಂತಿವೆಲ್ಲ ಸ್ಥಲಿಂಗಗಳನೊಳಗೊಂಡ ಮಹಾಮಹಿಮನು ಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ ಅಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ ಶೂನ್ಯನಲ್ಲ ನೀಶೂನ್ಯನಲ್ಲ. ಉಭಯಾಚಾರ ತಾನೆಂದರಿದ ಪರಮಜ್ಞಾನಿಗೆ ಕೊಳುಕೊಡೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾಕಾರ ಸಂಬಂಧ ವಸರಿಯ, ನಿತ್ಯ ಮುಕ್ತ, ನಿರವಯ, ಉಭಯಾತ್ರಕ ತಾನು, ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನೊಂದೂ ಎನ್ನದ ಸುಯಧಾನಿ.

ಆಚಾರಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:— ಆಚಾರಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಗುರು, ಲಿಂಗ, ಜಂಗಮ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ.

ಗುರು:— ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶ ಕಾರಣವಾದ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರುವೂ ಬೋಧಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರುವೂ ಸುಚ್ಛಾನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಜ್ಞಾನಗುರುವೂ ಹೀಗೆ ಭೇದಗಳಿವೆ. ಎಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಮೊದಲು ದೀಕ್ಷಾ ಮುಖದಿಂದ ಬಲ್ಲವರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಆಚರಿಸಿ ಮನನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನನಮಾಡಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಅಪನಿಗೆ ಆಗುವದು. ಹೀಗೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ದೀಕ್ಷೆ, ಶಿಕ್ಷೆ, ಅನುಭಾವ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಲಿಂಗ:— ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಲಿಂಗ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಸತ್ ಕೃತ್ಯಗಳೇ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವು ಮುಂದೆ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾಗಲು ಅವು ಭಾವಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾಗಿ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗವು.

ಜಂಗಮ:— ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ, ಚರ, ಪರ, ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭೇದಗಳಿವೆ. ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಭಕ್ತನ ಸ್ವಯಂ ಭಾವ ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಉಳಿದರೆ ಸ್ವಯಂವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಹೀಗೆ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಚರವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಅದು ಭಕ್ತನ ಜೀವಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಬೆರೆದದ್ದಾದರೆ ಪರವೆಂಬ ಹೆಸರು. ಇದು ಕಡೆಯದು. ಇದು ಜಂಗಮತ್ವದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಒಂಬತ್ತು ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾದರೆ ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು, ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರು, ಜ್ಞಾನ ಗುರು, ಇವುಗಳು ಗುರು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವವು. ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ ಭಾವಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗಗಳು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವವು. ಸ್ವಯಂ ಚರ ಪರಗಳು ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗು

వచ్చు. ఓగ్గే పూర్ణణవాద గురులింగ, శివలింగ జంగమలింగಗಳು ఆచారలింగದಲ್ಲಿ ఆడగువచ్చు. ఆగ ఆచారలింగవ పూర్ణణతేయు. ఇమ ప్రథమలింగ స్థలవ ప్రగతియ వివేచనీయాగిదే.

౧ దీక్షాగురుష్వల.

(౧) దక్షాబ్జ మథనదింబొత్తి భస్మవ మాడి మత్తే పంచాక్షరియ జపమణియ చిత్త శ్రోత్రదోళు మత్తే ధారయనేరీయ సత్సవిదు సిమ్మంతే రామనాథా.

టీకా:-- త్రీగురు విష్ణున మస్తకదల్లి దస్తవనిరిసి చిత్తులీయ ప్రభావసి తేగేదు అకలీయ ప్రణమ మంత్ర స్మరణపవ మాడి శ్రోత్ర ముఖదింద ఆత్మన నిజవశదోళు కూడి సలు అక్షణవే విష్ణు లింగవాచను సత్సవేంబుదిగ వచనవ తాత్పర్యాధా.

(౨) ఆణవమల మాయామల కామికమలవేంబ మల త్రయంగళ కళిదు, అజ్ఞాదిక్షే, ఋషమాదిక్షే, స్వస్తికారోహణ, కలశాభిషేక, విభూతియ పట్ట, లింగాయత, లింగస్థాయత ఈ ఐళను కాయకృపదేరవ మాడువుదు. సమయ, నిష్కంసార, నివారణ, తత్పదిక్షే, అధ్యాత్మ, అనుగ్రహ, సత్స రుద్ధి, ఈ ఐళను వ్రాణకృపదేరవ మాడువుదు. ఏకాగ్ర చిత్త, దృఢ వ్రత, పంచేంద్రియాపిఠ, అహింస, లింగనిజ, మనోలాలయ, సద్యోన్మూక్త ఈ ఐళను మనకృపదేరవ మాడువుదు. ఈ క్రమవనరిదు మాడువుదు కూడలచన్నసంగయనల్లి సహజ దిక్షేయయ్య.

(౩) భవితనక్తే ధేసి భక్తనాదేనేంబాతన పూర్వార్తయవం కళిదు భక్తన మాడువ పరి ఎంతేందోడి, కాయ రుద్ధి, జీవరుద్ధి, భూతరుద్ధి, ఆత్మరుద్ధి, మంత్రరుద్ధి, ఎంబ పంచశుద్ధియం

ಮಾಡುವುದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ, ವಾಕ್ಯ ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು, ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ದುಕ್ಕಿಗಳಂ ಬಿಡಿಸಿ, ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣ, ಎಂಬ ಬುದ್ಧೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ದಶಪಾಯುಗಳ ದುರ್ಗಮನಂಗಳಂ ನಿಲಿಸಿ, ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಅಹಂಕಾರಂಗಳ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ, ಕಾಯ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಸುತ್ತಿದ್ವ ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚುಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಜೀವನೇ ಶಿವನೆಂಬ ಪರಿಯಾಯಮಂ ಕಂಡಿಸಿ, ಆ ಜೀವಂಗೆ ಶಿವನಿಷ್ಪತ್ತಿ ನೆಲೆಯಂ ತೋರಿಸಿ ಜೀವ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಪಂಚಭೂತಗಳಧಿವೇಶತೆಗಳಪ್ಪ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಷ್ಣು ರುದ್ರ ಈಶ್ವರ ಸದಾಶಿವ ಎಂಬ ದೇವತೆಗಳನು ಗರ್ಭೀ ಕರಿಸಿಕೊಂಡಿಷ್ಟುದನು ಮಹಾ ಶ್ರೀಗುರುವು ತೋರಿಸಿ ಪಂಚಭೂತಂಗಳ ಸ್ಥಾನಮಂ ತಿಳಿಸಿ ಭೂತಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಜೀವಾತ್ಮನನು ಪರಮಾತ್ಮನನು ಏಕಾತ್ಮನ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮ ಶುದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಜೀವಾತ್ಮನ ಶರೀರಾರ್ಥ ಪ್ರಾಣಂಗಳನು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಭವದ ಬೇರನು ಕೊಯ್ದು ಶಿವಗಣ ತಿಂಥಿನಿಯ ಮುಂದೆ, ಆ ಶಿಷ್ಯನ ಕೈನಿಡಿದು ತಂದು, ಜೌಕ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ, ಆತನ ಮೇಲಣ ದೋಷ ಪೋಷ ಹಾಕಿ, ಮಂತ್ರದಿಂದ ಅಘೋರ್ನಿದಕಮಂ ತಂದು ವಿಭೂತಿಯ ಸುಟ್ಟವಂ ಕಟ್ಟಿ, ಮಸ್ತಕ ಕಲರದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಮಂ ನಿಲಿಸಿ ರತಪತ್ರ ಕಮಲದೊಳಗಿಷ್ಟ ಮಹಾಲಿಂಗದ ಸತ್ಯಳಿಯಂ ತೆಗೆದು, ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಶಿಷ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನುಸರಿಸಿ ಸರ್ವಭವಿಕುಲಮಂ ತೊಳೆದು, ಮಾಂಸ ಪಿಂಡಮಂ ಕಳೆದು, ಮಂತ್ರ ಪಿಂಡಮಂ ಮಾಡುವುದು ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಿ. ಇಂತೀ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಶುದ್ಧಿ, ಜೀವಶುದ್ಧಿ, ಭೂತಶುದ್ಧಿ, ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ, ಮಂತ್ರ ಶುದ್ಧಿ, ಎಂಬ ಪಂಚಶುದ್ಧಿಯಂ ಸಮಾಪ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಪುನರ್ಜಾತನಂ ಮಾಡುವುದು ಇದು ಸಹಜ ದೀಕ್ಷೆಯಯ್ಯ ಕೂಡಲಚಸ್ತು ಸಂಗಯ್ಯ.

(೪) ಸದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತತ್ ಶಿಷ್ಯನ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಶ್ರೀ ಹಸ್ತವ ನಿಲಿಸಿದರೆ, ಲೋಹದ ಮೇಲೆ ಪರುಷ ಬಿಲ್ಲಂತಾಯಿತಾಯ್ ! ಒಪ್ಪುವ ಶ್ರೀ ವಿಭೂತಿಯ

ನೊಸಲಿಗೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದಡಿ ಮುಕ್ತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಡೆತನಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟವ ಕಟ್ಟಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯ ! ಸದ್ಯೋಜಾತ ವಾಮದೇವ ಅಘೋರ ತತ್ಪುರುಷ ಈಶಾನ್ಯವೆಂಬ ಪಂಚಕಲಶದ ಅಭಿಷೇಕವ ಮಾಡಿಸಲು ಶಿವನ ಕಾರುಣ್ಯ ಮೃತದ ಸೊನೆ ಸುರಿದಂತಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ! ನೆರೆದ ಶಿವಗಣಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಲಿಂಗವನು ಕರಸ್ಥಲಾಮೃತವಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟು ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಪ್ರಣವ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯನುಪದೇಶವ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಕಂಕಣವ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣವೇ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮಮಯಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಇಂತು ಮುಂದೆ ತೋರಿ ಹಿಂದೆ ಬಿಡಿಸಿದ ಶ್ರೀಗುರುವಿನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯದಿಂದಾನು ಬದುಕಿದನಯ್ಯ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರುನಯ್ಯ.

(೫) ಭವ ಬಂಧನದ ಕುಣಿಕೆಯನರಿಯದ ಮಲಿನ ಜೀವಿಗಳ ಮಾಲಿನ್ಯವ ತೊಳೆವ ಶ್ರೀಗುರುವಿನುಪದೇಶದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದೊಡೆ, ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಭೂತಕಾಯದ ಪಂಚ ತತ್ವಂಗಳ ವಿವರಿಸಿ, ಬೋಧಿಸಿ, ಕಳೆದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯದ ತನುಮಾತ್ರ ಗುಣಂಗಳ ವಿವರದ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಿ ತೋರಿ ಕಳೆದು, ಕಾರಣ ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯದ ಕರಣ ವೃತ್ತಿಗಳ ಮಹಾ ವಿಚಾರದಿಂ ತಿಳಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ ಕಳೆದು, ಸ್ಥೂಲ ಪಂಚಭೂತಕಾಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಸದಾ ಕಾರ ಕುಳಸ್ಥಳವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ ಮಹಾ ವಿಚಾರದನುಭಾವವ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಕಾರಣ ಪಂಚಭೂತ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿ ಲಿಂಗವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿ, ಪರಮಾನಂದ ಸುಜ್ಞಾನವನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ, ಇಂತೀ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣವೆಂಬ ತನುತ್ರಯಂಗಳ ನೆರೆ ಭವಿಸಿ ತೋರಿ, ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಜನ್ಮದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿ, ಎನ್ನ ಕೃತಾರ್ಥನ ಮಾಡಿದ ಬಸವಣ್ಣನ ಶ್ರೀ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಬದುಕಿದನಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೬) ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದ ಪಂಚಭೂತ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಭೂತಕಾಯವು, ವಾಯು ಪ್ರಾಣಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಲಯ ಕಾರಣ ಕಾಯವು. ಈ ಪರಿಯಿಂದ ಇದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ದೇವದಾನವ

ಮಾನವರಿಗೇಯೂ ಒಂದೇ ಪರಿ. ಶ್ರೀಗುರು ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದಾದ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದ ಮಹಾಮಂತ್ರ ಸಮ್ಮಿಶ್ರದಿಂದಾದ ಕಾಯವು ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವು, ಮಹಾ ಮಂತ್ರಪಿಂಡವು, ಲಿಂಗಪ್ರಾಣಿ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿ ಲಯವಿಲ್ಲ ಸತ್ಯನು ಸದ್ಯೋನ್ಮುಕ್ತನು. ಈ ಪರಿ ಇದು ಉತ್ಪತ್ತಿ. ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವ ಹಡೆದ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೇಯೂ ಒಂದೇ ಪರಿ, ಶ್ರೀಗುರು ಕಾರುಣ್ಯದ ಪರಿ. ಶಿವ ಭಕ್ತನ ಇರವಿನ ಪರಿ ಇಂತುಟಯ್ಯ. ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ರರಣಗೆ ಲೋಕದ ಮಾನವರ ಪರಿ ಎಂದರೆ ನರಕ ತಪ್ಪದು.

ಇಂತು ಉಪದೇಶ ಕಾರಣಮಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾಮುಖದಿಂದ ಬೋಧಾಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದರಾದೆಂದೆಡೆ ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಸ್ಥಲವಾಮದು.

೨ ಶಿಕ್ಷಾಗುರುಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಂದೆಂಬರು. ಅವುಮು ಮುಂದು ಅವುಮು ಹಿಂದೆಂದರಿಯರು. ಎಳ್ಳೊಳಗಣ ಎಣ್ಣೆ, ಕಲ್ಲೊಳಗಣ ಹೇಮ, ಹಾಲೊಳಗಣ ತುಪ್ಪ, ಕಾಷ್ಠದೊಳಗೆ ಅನಿಲನಿಪ್ಪಂತ ಇಪ್ಪ ಚೆನ್ನೂ ತೀಯನು ಮನ್ಮತ್ತಕದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ತನ್ನ ಹಸ್ತಬ್ಧ ಮಥನ ದಿಂದ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದು, ಲಿಂಗದ ತನುವಿನೊಳಗಿರಿಸಿ ತಲ್ಲಿಂಗವನಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪ್ಯವ ಮಾಡಿ, ಸುಜ್ಞಾನಕ್ರಿಯನುಪದೇಶವ ಮಾಡಿ ರಲು ಸತ್ಕ್ರಿಯಾ ಮಥನದಿಂದ ಜೀವ ಶಿವ ಸಂಗವಹ ಬಟ್ಟೆಯ ನರಿಯದೆ ಹಲವು ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿವುತಿಪ್ಪ ಆವಿದ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕರ್ಮನಿರ್ಮಳವಾಗದ ಜಡರುಗಳು, ಗುರುವಚನ ಪರಾಣ್ಮುಖರು, ಲಿಂಗನಿಷ್ಠಾವಿರಹಿತರು ನಿಮ್ಮನೆತ್ತಬಲ್ಲರು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿ, ಶ್ವೇದರಾ ?

(೨) ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಕಾಳಿಕೆವಿಡಿದು ಮನವ ಮೋಹವ ಪರಿಹರಿಸಿದ ಪರಿಯ ನೋಡಿರೇ. ಒಮ್ಮೆ ಕಾಸಿ, ಒಮ್ಮೆ ಕರಗಿಸಿ, ಒಮ್ಮೆ ಬಣ್ಣ

ವಿಟ್ಟು, ಎನ್ನ ಮನದ ಮೋಹವ ಕಳೆದನಯ್ಯ. ಕೂಡಲಜನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಬಸವಣ್ಣನು.

(೩) ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದವರಂಗಣವ ಮೆಟ್ಟಿಲಾಗದು. ಜಂಗಮ ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದವರ ಸಂಗವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಪ್ರಸಾದ ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದವರ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪತ್ತಿಯುಲಾಣಲಾಗದು. ಲಿಂಗಮುಖಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರುಚಿ ಕಿಟ್ಟಿಷ ನೋಡಾ. ಮುಟ್ಟಲಾಗದು ಮಹಾ ಲಿಂಗ ಕಲ್ಲೇಶ್ವರನನೊಲಿಸುವ ಶರಣಂಗಿ.

(೪) ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ ಗುರುಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೃಪವಾದಂತೆ. ಸ್ಥಾನ ಶುದ್ಧಿ ಶಿವಲಿಂಗವಿದ್ದುದೇ ಅವಿಮುಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ. ದ್ರವ್ಯಶುದ್ಧಿ ಶಿವ ಲಿಂಗಸನ್ನಿಧಿಮಾತ್ರ ಪವಿತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ. ಮಂತ್ರಶುದ್ಧಿ ಹರಮಂತ್ರ ಮಯ ವಾಗಿ. ಲಿಂಗಶುದ್ಧಿ ಲಿಂಗ ನಿರ್ಮಳ ನಿರುಪಮ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವಾಗಿ. ಇಂತು ಪಂಚ ಶುದ್ಧಿ ಎಂದರಿದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿಪ್ಪುದೇ ಆಗಮ. ಬೇರೆ ಆಗಮವಿಲ್ಲ ಉಲಿಂಗಸೆದ್ವಿಪ್ರಿಯ ಗುರುವಿಶ್ವೇಶ್ವರಂ.

ಟೀಕು: — ಶ್ರೀಗುರು ಹಸ್ತಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದಾಗವೇ ಆತ್ಮಶುದ್ಧಿ. ಲಿಂಗವಿದ್ದುದೇ ಅವಿಮುಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸ್ಥಾನಶುದ್ಧಿ. ಲಿಂಗ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಯಿಂದವೇ ದ್ರವ್ಯ ಶುದ್ಧಿ, ಗುರುಪೇಳಿದ ಕರ್ಣಮಂತ್ರದಿಂದವೇ ಮಂತ್ರ ಕಾಯವಾಯಿತು. ಗುರು ಮುಟ್ಟಿದಾಗವೇ ಶಿಲಾಪಾಸವಳಿದು ಶಿವ ಕಳೆಯ ಭಾವಿಸಿ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟುದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಇಂತಪ್ಪ ಗುರುಮಂತ್ರ ಕ್ರಿಯೆಂದಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಪ್ಪ ಪಂಚಶುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಮ ಶೃತಿ ಮತವಿದಿದು ಬೇರೆ ಪಂಚ ಶುದ್ಧಿಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

ಇಂತು ಶಿಕ್ಷಣ ಗುರು ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವ ಸ್ಪಷ್ಟಕ್ಷನಂಗ ದಲ್ಲಿ ಸುಜ್ಞಾನ ಕಟಾಕ್ಷೆಯ ಕಣ್ಣಿರವೆಯ ನಿಮಿತ್ಯ ಸುಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವ ನೆಯ್ಯಿದ ಭೇದವಂತಿರ್ಮಾದೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಗುರು ಸ್ಥಲವಾಮದು.

೩ ಜ್ಞಾನಗುರುಸ್ಥಲ.

(೧) ಎಸವಿನ ಗುರು ಹೋಗಿ ಶಿರುವಧೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ, ಶಿರು ಹೋಗಿ ಮರಳಿ ಗುರುವ ಕೊಂದಡೆ ಹೆಸರುಗೊಂಬಣ್ಣಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ ಇವರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತ ತಾವ ಒಬ್ಬರು ಆರಿಯರು ನಿರ್ವಯಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ.

ಟೀಕು:— ದಿಗ್ವಿವೇಕಗಳ ನೋಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಅಖಂಡ ಚಿತ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ಗುರು ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಶಿಷ್ಯ ಕಾರಣವೆಂಬುದೀಗ ಎಸವಿನ ಗುರು ಹೋಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಗುರು ಕರುಣಿಸಿ ಶಿಷ್ಯನ ಜೀವತ್ವವನೇದು ಶಿವತತ್ವವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದೀಗ ಎಸವಿನ ಗುರು ಹೋಗಿ ಶಿರು ವಧೆಯ ಮಾಡಿದಡೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಜೀವನ ಧರ್ಮವೇದು ಶಿವ ತಾನೆಂದವರು ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವೆಂಬ ಲಕ್ಷವ ಭಿನ್ನ ವೇದು ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಶಿರು ಹೋಗಿ ಮರ: ಗುರುವ ಕೊಂದಡೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತಪ್ಪ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತುವಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಯಪ್ಪರು, ಇಂತಪ್ಪ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ನಿಲವ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ನಾಮ ರೂಪವಿಡಿದು ಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಿಗಳಿರಿಯರೆಂಬುದೀಗ ಹೆಸರುಗೊಂಬ ಅಣ್ಣಗಳು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ, ಇವರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತ ತಾವ ಒಬ್ಬರೂ ಆರಿಯರು ನಿರ್ವಯಲೆಂದಾತ ನಮ್ಮ ಅಂಬಿಗ ಚೌಡಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

(೨) ತಡೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲವ ಮಹಾ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಅಂಬಿಗ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಓಡುವ ಬಿಡುವ ಮನವ ಬೆಲೆಗೊಟ್ಟರೆ ಗಡಣಿಲ್ಲದೆ ಪಾಯಿಸುವೆ ಹೊಳೆಯಾನು. ನುಡಿಯಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿರಮಗ್ನಾದಲ್ಲಿರುವೆ ನಂದಾತನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

(೩) ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಾಗದ ಮುನ್ನು ಯೌವನ ಮಥನವಾಯಿತ್ತು. ಆವುದು ಅಂತರಂಗವೆಂಬೆ? ಆವುದು ಬಹಿರಂಗ ವೆಂಬೆ? ಆವುದು ಆತ್ಮಸಂಗವೆಂಬೆ? ಹಸ್ತ ಮಸ್ತಕಸಂಯೋಗವೇ ಬಹಿ ರಂಗ, ಮನ ಸಂಯೋಗವೇ ಅಂತರಂಗ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅತ್ಮಸಂಯೋಗವಾಯಿತ್ತು.

(೪) ಗುರುವನರಿವನ್ನಕ್ಕ ಅಷ್ಟಾದಶ ವಿದ್ಯೆಯ ನರಿಯಲುಂಟು, ಓದಲುಂಟು, ಕೇಳಲುಂಟು, ಹೇಳಲುಂಟು. ಗುರುಕರುಣದಿಂದ ಗುರುವನ ರಿದ ಬಳಿಕ, ಗುರುವನ್ನದೆ ತಾನಿಲ್ಲ, ತಾನಿಲ್ಲವಾಗಿ ಓದಲಿಲ್ಲ, ಓದಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಅರಿಯಲಿಲ್ಲ, ಅರಿಯಲಿಲ್ಲಾಗಿ ಅರಿವನರಿಯದ ಗುರುವನರಿಯಲುಂಟು ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

(೫) ಶಿವಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತರಾದವರು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ. ನಿಮ್ಮ ಗುರು ಭಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿದನು, ಶಿವನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡುವ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶಿವಭಕ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ದೊಳಗಲೆಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ! ಆಚಾರ್ಯನು ಕುಟಿಲವ ಕೊಟ್ಟ ಹೋದನಲ್ಲಾ ! ಲೋಕದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಶಬ್ದದೊಳ ಗಲೆಯಿತ್ತಲ್ಲಾ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ! ಪಾಷಾಣ ದಂದುಗದ ಹೇಸಿಕೆಯೊ ಳಗೆ ಸತ್ತಿತ್ತಲ್ಲಾ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ! ಕೇಳಲಾಗದೇ ಶಬ್ದವ. ಶಿವನ ಕರೆದು ಸ್ವಾಯತನ ಮಾಡಿದನು. ಶಕ್ತಿಯ ಕರೆದನ್ನು ಮಲಕ್ಕೆ ಕಾಯ ಕವ ಮಾಡಿಸಿದನು ಇವರಿಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿದೆನು.

(೬) ಭಾವಕ್ಕೆ ಇಂಬಿಲ್ಲ. ಶಬ್ದ ಮಿಸಲು ನೋಡಾ ! ನುಡಿಗೆಡೆ ಯಿಲ್ಲ. ಎಡೆಗೆಡೆಯಿಲ್ಲ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವೆರಿಸಲೋಡನೆ.

(೭) ಉಣದೆ ದಣಿವ ಗುರುವಿನ ಹೆಸರುಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಅನ್ಯರಿಗೆ ತೋರದ ಭಕ್ತಿಯದು. ನಿಮ್ಮೊಡಗದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ವಸಾರಕ್ಕೆಕ್ಕುವ ಅಜ್ಞಾನಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ಕಲಿದೇವಯ್ಯ ?

(೮) ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನರಸಲೆಂದು ಹೋದರೆ ತಾನೇ ಗುರುವಾದ. ತಾನೇ ಶಿಷ್ಯನಾದ. ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾದ. ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಕಾಯದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಕೊಟ್ಟಡಿ ಭಾವ ಬತ್ತಲೆ ಯಾಯಿತ್ತು.

ಇಂತು ದೀಕ್ಷಾ ಗುರು, ಶಿಕ್ಷಾ ಗುರು ಜ್ಞಾನಗುರುವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವೇಕವಾದ ಲಿಂಗವು ರರಣನ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಕರತಳಾಮಳಕ ವಾಗಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದ ಸ್ವರೂಪವನೆಯ್ದಿದ ಭೇದವೇಂತಿದುರ್ದವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ತ್ರಿಯಾಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪ ತ್ರಿಯಾಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

(೧) ಕಾಣದುದ ನರಸುವರಲ್ಲದೆ, ಕಂಡುದ ನರಸುವರೇ ಅಯ್ಯ ? ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ವಸ್ತು ತಾನೇ ಗುರುವಾದ, ತಾನೇ ಲಿಂಗವಾದ, ತಾನೇ ಜಂಗಮವಾದ, ತಾನೇ ಪ್ರಸಾದವಾದ. ತಾನೇ ಮಂತ್ರವಾದ ತಾನೇ ತಂತ್ರವಾದ, ಸಕಲವಿದ್ಯಾ ಸ್ವರೂಪವಾದ. ಇಂತಿವೆಲ್ಲವನ್ನೊಳ ಕೊಂಡು ಎನ್ನ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇನ್ನು ನಿರ್ವಿಕಾರ ಗುಹೇಶ್ವರ.

ಟೀಕು:— ಕಾಣಬಾರದ ಪರಬ್ರಹ್ಮವನರಸಿ ಕಾಣೆನೆಂದು ಬಳಲ ಬೇಡ ಕಾಣಬಂದ ಶ್ರೀಗುರು ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರಲು ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣದುದ ಕಂಡು ಕೊಂಬುದು ಎಂಬುದೀಗ ಕಾಣದುದ ನರಸುವರ ಲ್ಲದೆ ಕಂಡುದನರಸುವರೇ ಹೇಳಾ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅದು ಕಾರಣ ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಮಹಾ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯನ ಮೇಲಣ ಕರುಣದಿಂದ ಗುರುವಾಗಿ ದೀಕ್ಷಾಗುರುವಾಗಿ, ದೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಟ್ಟು, ಲಿಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಗೊಂಡು, ಜಂಗಮವಾಗಿ ಜೋಧಿಸಿ, ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವ ತೋರಿ, ಮಂತ್ರವಾಗಿ ಷಡಕ್ಷರಿಯ ರೂಪಾಗಿ ಒಂದು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಯಂತ್ರವಾಗಿ ಸಕಲ ಕ್ರಿಗಳನೆ ನಿಲಿಸಿ, ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾ ರೂಪಾಗಿ ಒಂದು ಮಹಾನುಭಾವದೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಸಿಂದು ಇಂತು ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗ ವಿಕಾರ ನಿರ್ವಿಕಾರ ವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಪ್ರಣವ ಮಂತ್ರವ ಕರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಗುರು ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಸ್ತುತಿಸ್ತೆಯ ಮಾಡಿದ ಒಳಕ ಒಳಗೆ ಲಿಂಗವಸ್ತುದೆಂಬ ವಚನ

ಮಾಡು ಸಾಕಾರ ನುಡಿಯ ಕೊಲಾಗದು. ಎಂಗಿವುನೇ ಲಿಂಗವನು? ಮಲಮೂತ್ರ ಮಾಂಸದ ಹೊಸಿಕೆಯ ಪ್ರಾಣವಿಪ್ಪವಲ್ಲವೆ ಲಿಂಗವಿಪ್ಪವೇ? ಆ ಪ್ರಾಣನ ತಂದು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯ ಬಲ್ಲತನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿ. ತನ್ನ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ದಾಸೋ ಹವ ಮಾಡಲಿರಿಯದೆ ಹಲವು ಬಳಕೆಯ ಬಳಸುವ ಮಟ್ಟಿಯ ಭಂಡರ ನೆನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮವೇವಾ.

(೩) ಸಾಕಾರವಿಡಿದು ಅರ್ಚನೆ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಸಿರಾಕಾರವ ನಂಬಲಾಗದು. ಶ್ರೀಗುರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವನು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂ ಗೈಸಿಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ವಜ್ರದಲ್ಲಿ ಬಯಲ ನರಸಲುಂಟೆ ಉರಿ ಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ ?

(೪) ಯತೋ ವಾಚೋ ನಿವರ್ತಂತೆ ಅಶ್ವಾಪ್ಸ ಮನಸಾ ಸಹ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, ಶೃತಿ, ಚಕಿತಮುಭಧತ್ತೆ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಅಣೋರಣೀಯಾನ್ಮಹತೋ ಮಹೀಯಾನ್ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು. ಆಯಂ ಮೇ ಹಸ್ತೋಭಗವಾನ್, ಆಯಂ ಮೇಭಗವತ್ತರಂ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, ಏಕ ಮೂರ್ತಿ ತ್ರಿವಿಧಾಭೇದಂ ಎಂದೆನಿಸುವ ಲಿಂಗವು, ಶ್ರೀ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ರೂಪಾಗಿ “ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣ ಸ್ತಥಾ ಭಾವಂ ತ್ರಿವಿಧಾ ಮೈಕ್ಯವರಾನನೆ” ಎಂದುದಾಗಿ ತ್ರಿವಿಧವು ಏಕೇಭವಿಸಿ ಲಿಂಗ ರೂಪಾಗಿ. ಎನ್ನು ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರತಲಾಮುಕವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನು ಪುಣ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನು ಭಾಗ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನು ಸತ್ಯವೇ! ಆಹಾ ಎನ್ನು ನಿತ್ಯವೇ! ಶಿವಶಿವಾ ಮಹಾದೇವ ಮಹಾದೇವ ನೀನೆ ಬಲೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೫) ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕರ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲು ಮತ್ತೆ ನೆನೆನೆನೆದು ಬದುಕಿದೆನೆಂಬುದು ಅಜ್ಞಾನವಯ್ಯ. ಸತ್ಯವು. ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವೆಂಬುದನರಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಯಸರಸಿ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಕ್ರಮವಲ್ಲವಯ್ಯ. ಪಂಚಾ ಮೃತ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರಲು ಹಸಿದನೆಂದು ಲೋಗರ ಮನೆಯಲಿನ್ನವ ಜೇಡುವರೇ? ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ನಿಧಾನವಿರಲು ಬಳಸಲರಿಯದೆ ಬಡತನ ವಲ್ಲಿಹರೇ? ಲಿಂಗವಿಲ್ಲದವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಲಿಂಗವ ನೆನೆದು ಬದುಕಿದ

ನಂಬರು. ಇದ ಕಂಡು ನಂಬದಿಹುದುಚಿತವೇ ? ಇದು ಗುಣವಲ್ಲ, ಮುಂಗಯ್ಯ ಕಂಕಣಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡಿ ಬೇಡ. ಲಿಂಗವಂಗದೋರ್ಮದಕ್ಕೆ ಲಿಂಗದ ಪರಿ ಎಂತೆಂದು ಅನ್ಯರ ಕೈಯ್ಯಲು ಕೇಳಬೇಡ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ನೋಡಿಕೊಂಬುವುದು. ಇದನರಿತು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ಕಾಣೆನೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಮರುಗಬೇಡ. ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ಉಂಟೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೋಯಬೇಡ. ಇದು ಕಾರಣ ತನ್ನ ಕರಸ್ಥಲದೋಳಗಿದ್ರ ವಸ್ತುವನು ತಾನರಿದಡೆ, ತಾನೇ ಶಿವನು. ಇದು ಸತ್ಯ ಶಿವನಾಣೆ. ಶಿವಬಲ್ಲ. ಶಿವಶಿವಾ, ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಸ್ತಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಅಂಗದೋಳವಟ್ಟಿ ಸತ್ತ್ವಿಯಾಲಿಂಗವು ಸನ್ನಹನ ಹೃದಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಭರಿತವಾಗಲು ಮುಂದೆ ಭಾವಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೫. ಭಾವಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

(೧) ತಮ್ಮತಮ್ಮ ಭಾವಕ್ಕೆ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾವಕ್ಕೆ ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡರು. ನಾನೆನ್ನು ಭಾವಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಬೇಕೋದರೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು. ಎನ್ನು ಲಿಂಗವು ಸಾಧಕನಲ್ಲ, ಭೇದಕನಲ್ಲ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಅಲ್ಲಯ್ಯ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ.

ಟೀಕು:—ಎಲ್ಲರೂ ಲಿಂಗವನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವ ಪರಿಯಲ್ಲ. ಶಿವಯೋಗಿಯ ಪರಿಯು ಮತ್ತೆಂತೆಂದರೆ, ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಬೇಕೋದರೆ, ಆ ಮನವೇ ಲಿಂಗವೆಂದರಿದು, ಅಸಾಧ್ಯ ಸಾಧಕನಾಗಿಪ್ಪ ಕಾರಣ ನಾನೆನ್ನು ಭಾವಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸಬೇಕೋದರೆ ಕೈತಪ್ಪಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿತ್ತು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಪ್ಪ ಶಿವಯೋಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಿಯಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ಸಾಧಕನಲ್ಲ, ಭೋಧಕನಲ್ಲ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಅರ್ಚನೆ ಆವರಿಸಿತ್ತಯ್ಯ, ಪೂಜೆ ಪೂರಿತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ, ಸಮತೆ ಪರಿಣಾಮಿಸಿತ್ತು, ನಿರ್ವಿಕಲ್ಪ ಸಂಧಾನವಾಯಿತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕರ್ಣೇಶ್ವರನ ನೆನೆವ ಭಾವಕ್ಕೆ.

(೩) ಕರಸ್ಥಲದ ಬೆಳಗಿನೊಳಗೊಂದು ಘನಲಿಂಗದ ಬೆಳಗ ಕಂಡೆ. ಮಹಾ ಮಂಗಳ ನಿಲಯನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮಹಾಮಂಗಳ ನಿಲಯನಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ವಾತಾ ಸಂಗನುಣ್ಣನಲ್ಲಿ ನಿವಾಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು.

(೪) ಕಾಯವೇ ಕಳೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಾವ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು ನೋಡಾ! ಅನುಭಾವ ಕರಸ್ಥಲವಾಗಿ ಭಾವ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು ನೋಡಾ! ಸಾಕ್ಷಿ || ದೇಹೋ ದೇವಾಲಯಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ | ಜೀವ ದೇವ ಸದಾಶಿವಃ | ತೇಜೋ ತು ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಲ್ಯಂ ಸೋಹಂ ಭಾವೇನ ಪೂಜಯೇತ್ || ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಮಹನ ನುಂಗಿದ ಮಹಂತನ ಬೆರಗು.

(೫) ಎನ್ನು ಮನದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಲಿಂಗವ ಕಂಡೆ. ಕಂಡು ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆ. ಅತನ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧತ್ವನಲ್ಲಿ ಅನುಮಿಷ ನಿಷ್ಕೃತ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರನ.

(೬) ಎನ್ನು ಮನವು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಟ್ಟು ತೆಗೆಯಬಾರದ ಬೆರಗು ನೋಡಯ್ಯ. ಇಹವೆಂಬುದನರಿಯೆ. ಪರವೆಂಬುದನರಿಯೆ. ಪರಮಾ ನಂದದಲ್ಲಿ ಇದೇ ನೋಡಯ್ಯ. ಪರಮ, ನಿನ್ನ ನೆನಕೇ ನೆನಹಾಗಿ ಪರಮ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಸುಖಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ನೋಡಯ್ಯ. ಅಪ್ರತಿಮ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ಎನ್ನು ಬೆರಗಿನ ಭೇದವ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆಯಯ್ಯ.

ಇಂತು ಸದ್ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿ ಚಿದ್ರೂಪ ಸ್ವರೂಪವ ಸೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಸ್ವಚ್ಛತನಂಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪವಳವಡಲು ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಲಿಂಗ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೬. ಜ್ಞಾನಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

(೧) ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯ. ಪ್ರಳಯವದ್ಭುತ ಕಾಣಿರೇ. ಅದು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂತೆಂಬೆ? ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂತೆಂಬೆ? ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನದಿತ್ತು.

(೨) ಜಾತಿ ಭೇದಂಗಳನರಿವುದಯ್ಯ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹಿಂದುಮುಂದು ಹರಿಯುತ್ತಯ್ಯ. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಗು ಮತ್ತಸ್ಪಂದಯ್ಯ. ಆನಡಾತ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂದರಿವುದಯ್ಯ.

(೩) ಚಿತ್ತದ ಸ್ನೇಹವ ಸಜ್ಜನಕರ್ಪಿತವ ಮಾಡೆ. ನೆಟ್ಟಿದ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಾಗು ತಡೆಯುಂಟೆ ಎಲೆ ಮರುಳೆ? ಆತುರದಲ್ಲಿ ಕಳವಳಿಸಿ ವ್ಯಾಕುಲ ದಲ್ಲಿ ದಾವರಿಸುತಿಪ್ಪುದೀ ಮನವು. ಆ ಮನವು ಬೆನ್ನದೊರದ ಘನಕ್ಕೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಿಡದಿರಬಲ್ಲಡೆ ತನ್ನಾತ್ಮಿಕ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವು.

(೪) ನೋಡುವುದು. ನೋಡಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟಿತಾ ಲೋಕವೆಲ್ಲ. ನೋಡುವುದು. ನೋಡಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ, ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನೋಟದ ಕೂಟದ ಆಗಲದ ಸುಖವ ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಬಲ್ಲ.

(೫) ಬಲ್ಲನಿತ ಬಲ್ಲರಲ್ಲದೆ, ಅರಿಯದುದನೆಂತು ಬಲ್ಲರು? ಅರಿವು ಸಾಮಾನ್ಯನೇ? ಅರಿದುದನಾರಿಗೂ ಅರಿಯಬಾರದು. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವನರಿಯದೊಡೆರಡು, ಅರಿದಡೊಂದೇ.

(೬) ಎನ್ನು ಕಂಗಳೊಳಗಣ ರೂಪಿಗೆ ಅನು ಬೇಟುವ ಕೊಂಡು ಬಳಲುವಂತೆ. ಹಿಡಿದು ನೆರೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲಯ್ಯ. ತುರಿಯದ ತವಕವನೇನೆಂಬೆ? ಸಂಗಸಂಯೋಗವಿಲ್ಲದ ಗತಿ ಸುಖವನರಸಲಾಂಟೆ? ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದ ಕೃತಕವ ಆಳೆಯೆ. ಏನೆಂಬೆ?

(೭) ತನುವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡು, ಕಂಡು, ನಿಂದು, ಬೆರಗಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡು ಬೆರಗಾದೆ ರೂಪಿಲ್ಲದೆ. ಕಂಡರಿತೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವ.

(೮) ಮನಕ್ಕೆ ತೋರದು. ನೆನೆವಡನುವಲ್ಲ. ಘನಕ್ಕೆ ಘನವು. ಅವ ನೇನೆಂದು ಹೇಳುವನಯ್ಯ? ಅರರಿಂದ ಮೂರಿದುದು, ಬೇರೆ ತೋರಲಿಲ್ಲ

ದಾದ, ದೇವದಾನ ನಾನನವರ ಬಲ್ಲತನದ ಬಗೆಯ ಮೂರಿದುವನೇನ ಹೇಳುವೆನಯ್ಯ ? ಸಾಕ್ಷಿ, “ಆದಿಮುಧ್ಯಂತ ಶೂನ್ಯಂ ಚ ಪ್ಲೋಮಾತೀತ ನಿರಂಜನ ಧ್ಯಾನ ಜ್ಞಾನ ಮನೋಹೀನಂ | ಶೂನ್ಯಲಿಂಗ ಮನಾತ್ರಯಂ” ಎಂದುದಾಗಿ ಅರಿಯಬಾರದು, ಕುರುಹುದೋರದು, ತೆರಹಿಲ್ಲದಿಷ್ಟದು ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಲ್ಪೇಶ್ವರ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗ, ಭಾವಲಿಂಗ, ಜ್ಞಾನಲಿಂಗವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವು ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನ ಸ್ವಯಂ ಭಾವ ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷಲವಾಗಿರ್ದ ಭೇದವಂತಿದೂದಿಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಸ್ವಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೭. ಸ್ವಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಬೀಜ, ಜಂಗಮವಲುತ್ಪತ್ತಿ. ಕಾಯಗುಣ ವಿಲ್ಲಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗ ರುದ್ಧಾತ್ಮ ಸಿಸ್ಸಂಗಿ ಜಂಗಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

ಟೀಕು: — ಜ್ಞಾನ ಕಲಾ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿಪ್ಪ ಶರಣನೇ ಜಂಗಮ. ಅಂತಸ್ತು ಜಂಗಮವು ತನ್ನ ಚಿತ್ ಪ್ರಣಮ ಚೈತನ್ಯ ಕಲೆಯನು ತನ್ನ ಭಾವದ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪವನ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಪಿಡಿದು ತನ್ನ ಸಜನನು ನೋಡಿ ಸುಖಿಸುತ್ತಿಪ್ಪ ಕಾರಣ ಲಿಂಗದೊಳಗಣ ಬೀಜ ಜಂಗ ಮವಲುತ್ಪತ್ತಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿಪ್ಪ ಕಾರಣ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವೇಹವಾಸನೆ ಗುಣ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮ ಸಂಸಾರ ಭವ ಭಯಂಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ, ವೇಹ ಸಂಸಾರಸಂಗ ವಿಮ್ನು ಸಿಸ್ಸಂಗಿಯಾಗಿಪ್ಪನು. ಜಂಗಮವೆಂಬುದೀಗ ಕಾಯ ಗುಣ ವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅಂತರಂಗ ರುದ್ಧಾತ್ಮನಾಗಿ ಸಿಸ್ಸಂಗಿ ಜಂಗಮವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಅದು ಬೇಕು, ಇದು ಬೇಕು, ಎಂಬ ಎದೆಗುದಿಹತನ ಬೇಡ. ಸವಿನನಾಗಿದ್ದಡೆ ಸಾಕು. ಏಡಿ ಸಮಾರ್ಥಂಗಳು ತಾನಿದೆಡೆಗೆ ಬಾಹ

ವಯ್ಯ, ನಿಧಿ ನಿಕ್ಷೇಪಂಗಳು ತಾನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಾಹವಯ್ಯ. ಸದು ಹೃದಯ ಶುದ್ಧನಾಗಿ ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವಂಗೆ ಶರಣೆಂದಡಿ ನಿಜ ಪವನನೀವನು.

(೩) ತನುವ ಪಡೆದು ಧನವ ಗಣಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನುಜರ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮನ ಬಂದ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮನ ನೊಂದು ಬೆಂದು ಮರುಗುತ್ತಿರಲಾರನಯ್ಯ. ನೀ ಕರುಣಿಸಿ ಇದ್ದ ತಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಇಹಂತಹ ಪರಮ ಸುಖವು ಎಂದೂ ದೊರೆಕೊಂಬುದೋ ಎನಗೆ ಸಕಳೇಶ್ವರಾ?

(೪) ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಮಾಡಿದಡಿ ಮುಟ್ಟಲಾಗದು. ಅದು ಅನಾರ್ಥವೆನಿಸುವುದು. ಏನರ್ಥ ಮಾಡಿದಡಿ ಮುಟ್ಟಿ ಅರ್ಥವ ಮಾಡುವುದು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಇಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಯ ತೋರಾ ಎನಗೆ.

(೫) ಕರ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಕರ್ತಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವವಲ್ಲದೆ, ಭ್ರತೃ ನಿರ್ದೇಶಿಗೆ ಕರ್ತನೈತಂದು ಭೃತ್ಯಾಚಾರವ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಕರ್ತಂಗೆ ಕರ್ತೃತ್ವನಿಲ್ಲದಿದ್ದೋ? ಜಗದ ಕರ್ತನ ವೇಷವ ಧರಿಸಿ ಕರ್ತನಾದ ಒಳಕ ಭಕ್ತನಿದ್ದೆಡೆಗೆ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡೆಂದಡಿ, ಎನ್ನು ಕರ್ತೃತನಕ್ಕೆ ಅವೇ ಹಾನಿ ನೋಡಾ! ಲಿಂಗಾಣ ತಿಯಿಂದ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಲಿಂಗಾರ್ಥವ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅಂಗ ದಿಚ್ಚಿಗೆ ಅಂಗವಿಸಿ ಬೇಡಿದನಾದಡಿ, ಎನ್ನು ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಕ್ಕೆ ಅವೇ ವಾಸಿ ನೋಡಾ! ದೇಹ ಮನ ಪ್ರಾಣಂಗಳು ನಿಮ್ಮವಾಗಿ ನಾ ಹೊರೆಯ ಬೇಕೆಂಬ ಭ್ರಾಂತಿ ಎನಗಿಲ್ಲ. ಒಡಮನವ ಮಾಡಿ ಒಂದಡಿಯ ನಡೆವಿ ನಾದಡಿ ಮನದೊಡೆಯ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ ನಿಮ್ಮಾಗೆ.

(೬) ಸಕೃತ್ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣವಳಿದವ ಮನುಜರ ಬೇಡುವ ಯಾಚಕರನೊಲ್ಲ. ಅಭವನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಂದು ದನಲ್ಲದೆ ಕೈಕೊಳ್ಳ, ಕೂರ್ಮನ ಶಿರವಿನ ಅಪ್ರಾಯದಂತೆ ಅರಾಧ್ಯ ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ದಯಾಮೃತವನುಂಬ ಶರಣ.

(೭) ದೊರೆಕೊಂಡಂತೆ ಮನ ದಡದಿಷ್ಟವರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ದೂರಾ ಗಿಷ್ಟವರ ಒಳಗನೊಂದು ಹೊರಗೆ ಮರೆದು ಸದಾನಂದದಲ್ಲಿಷ್ಟವರ ತೋರಾ ಎನಗೆ. ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವಾ ಎನಗಿವೇ ವರವನೀವುದು ಕಂಡಾ ತಂದೆ.

ಇಂತು ಸ್ವಯಂ ಭಾವ ಗುಣದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ
ನಿಂದು ಭಕ್ತಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ಚರಿಸುವ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ
ಚರ ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮ ಚರಸ್ಥಲ

(೧) ಕಣ್ಣೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ, ಕಯ್ಯೇ ಕಪ್ಪರವಾಗಿ, ಕಿವಿಯೇ
ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ಕಾರುಣ್ಯವೆನುತ ಮನದ ಭಿಕ್ಷವನುಂಡು ತನು ಪರಿ
ಣಾಮವನ್ನೈದಿದ ಹಫನ ಮಹಿಮರ ತೋರಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:-- ಕಂಗಳೊಳಗೆ ಇಪ್ಪ ರೂಪಗ್ರಹಣವೆಂಬ ಹಸ್ತದೊಳಗೆ
ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಲಾಕುಳವ ಹಿಡಿದು, ಕರಸ್ಥಲದೊಳಗೆ ಸರ್ವಾಚಾರ
ಸಂಪತ್ತಿನ ಪಾತ್ರಸ್ವರೂಪವಪ್ಪ ಲಿಂಗವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಿಪ್ಪ
ದೀಗ ಕಣ್ಣೇ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ ಕಯ್ಯೇ ಕಪ್ಪರವಾಗಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.
ಇಂತು ಅಂಗ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕರ್ಣದೊಳಗೆ ಮಹಾನುಭಾವಿ
ಗಳ ಉಪದೇಶಾನ್ವಿತವ ಹಡೆದು ಮನದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗರತಿ ಭಿಕ್ಷವನುಂಡು
ಆತನು ಅಂಗವ್ರಸಾದ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನೈದಿಪ್ಪತನೇ ಅಚ್ಚ
ಶರಣಸಂಬುದೀಗ ಕಿವಿಯು ಸಕಲ ಪುರಾತನರ ಕಾರುಣ್ಯವೆನುತೆ ಮನದ
ಭಿಕ್ಷವನುಂಡು ತನುಪರಿಣಾಮವನ್ನೈದಿಪ್ಪ ಹಫನ ಮಹಿಮರ ತೋರಾ
ಎಂಬ ರಬ್ಬಕೃಥ.

(೨) ಹಸಿವಿಲ್ಲದೆ ಉಣಬಲ್ಲಡೆ, ಉಪಾಧಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬೇಡಬಲ್ಲಡೆ, ಅದು
ವರ್ಮ, ಅದು ಸಂಬಂಧ. ಗಮನವಿಲ್ಲದೆ ಸುಳಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ, ನಿರ್ಗಮನಿ
ಯಾಗಿದ ಬಲ್ಲಡೆ ಅದು ವರ್ಮ, ಅದು ಸಂಬಂಧ. ಅವರ ನಡೆ ಪಾಪನ,
ಅವರ ನುಡಿ ತತ್ತ್ವ, ಅವರು ಜಗದಾರಾಧ್ಯರೆಂಬೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೩) ಸಮತೆ ಎಂಬ ಕಂಠೆಯ ತೊಟ್ಟು ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಟೊಪ್ಪರ
ವನ್ನಿಕ್ಕಿ ವಿಷಯವೆಂಬ ಹಾವುಗೆಯ ಮೆಟ್ಟಿ ತಮಂಧವೆಂಬ ಕುಳಿಯ
ಬೀಳದೆ ಮೈರಾಗ್ಯವೆಂಬ ಕೊರಡನೆಡಹದೆ ಮದವೆಂಬ ಚೇಳ ಮೆಟ್ಟಿದೆ
ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ ಬಂದೆನು ಭಕ್ತಿ ಭಿಕ್ಷವನ್ನಿಕ್ಕು ಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣ.

(೪) ಹೊನ್ನಿಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ. ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ. ಅಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ. ವೇಷಕ್ಕೆ ಬಂದಾತನಲ್ಲ. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ ಪಥವ ತೋರ ಬಂದನಯ್ಯ.

(೫) ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತ ನಿರ್ಭಾನಿಕನಾದಡಿ ತನ್ನ ಕೈ ಧನವ ವೆಚ್ಚಿಸಿ ಆ ಭಕ್ತನ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಅವರ ದಾಸೋಹಕ್ಕೆ ನಿಲಿಸಿ ತಾ ಕರ್ತನಾಗಿ ಬಂದು ಪರಿಣಾಮಿಸಬಲ್ಲಡಿ, ಜಂಗಮ. ಅಂತವರಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ. ಅಂತಲ್ಲದೆ ಮುನ್ನ ಮಾಡಿ, ಭೋ, ಎಂದು ದೂರಿ ಈಗ ಮಾಡಿರೇ, ಭೋ ಎಂದು ಜರಿದು ಝಂಕಿಸಿ ಹೋಹವರ ಜಂಗಮವೆಂಬೆನೆ? ಎನ್ನೆನು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡಿ, ಅತ ಸೂನೆಗಾರ, ಅತ ಘಾತುಕ, ಅತ ದೋಷಾರ್ಥಿ ಅತ ಭವಭಾರಿ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವ.

(೬) ಕಂಗಳ ಕರುಳ ಕೊಯ್ತವರ ಮನದ ತಿರುಳ ಮರಿದ ವರ ಮಾತಿನ ಮೊದಲ ಬಲ್ಲವರನೆನಗೊಮ್ಮೆ ತೋರಾ ಗುಹೇದ್ವರಾ.

(೭) ಲಿಂಗಾಭಿಮಾನಿಗೆ ಅಂಗಾಶ್ರಯವಿಲ್ಲ ನೋಡಾ! ಬಂದುದೇ ಪರಿಣಾಮ, ನಿಂದುದೇ ನಿವಾಸ. ಅದು ಇದು ಎಂಬುದಿಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಿಗೆ.

ಇಂತು ಭಕ್ತಿಕಾರಣವಾಗಿ ಚರಿಸಿದ ಚರಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನ ಚಿದಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತ್ಪರಾಸರ ನಿರ್ಗಮನಸಂತಿರ್ಮುದೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಪರ ಜಂಗಮಸ್ಥಳವಾದುದು.

೯ ಪರಸ್ಥಳ.

(೧) ಪರತತ್ವ ಪರಮಜ್ಞಾನ ಪರಮಾರ್ಥ ಪರಾಪರ ವಾಚ್ಛಿನಾ ತೀತ ಶಬ್ದಗಂಭೀರ ಉಪಮಾತೀತ ಉನ್ನತ ಪರಶಿವ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಸುಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭೆಯ ಬೆಳಗಿನೋಳಿಗೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಪರಮಾನಂದ ಮಹಾಮಹಿಮೋನ್ನತ ಪರಶಿವಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಸುಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಭೆಯ

ಬೆಳಗಿನೊಳಗೆ ಸುಳಿದಾಡುವ ಪರಮಾನಂದ ಮಹಾಮುಖಮಂಗೆ ಶಿವ
ಜ್ಞಾನವೇ ಶೃಂಗಾರ ಮಹಾಬೆಳಗೇ ವಿಭೂತಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮವೇ ದರ್ಶನ
ಗಗನಸ್ಥಾನವೇ ಕಂಠಿ ಅಕಾಶವೇ ಚಪ್ಪರ ಅಜಾಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ
ಕರ್ಣಕುಂಡಲ, ಅದಿ ಆಧಾರವೇ ಕಕ್ಷಪಾಳ, ಅನಾಹತವೇ ಒಡಿಯಾಣ
ಅದ್ವೈತವೇ ಯೋಗವಟ್ಟಿಗೆ ಅಗಮ್ಯವೇ ಯೋಗವಾವುಗೆ ಅಚಲಿತವೇ
ಖಪ್ಪರ, ಅಪ್ರಮಾಣವೇ ಲಾಕುಳ, ಅವಿಚಾರವೇ ಸುಳುಹು ಅಕಲ್ಪಿ
ತವೇ ಭಕ್ಷ, ಕೊಂಡುದೇ ಗಮನ, ನಿಂದುದೇ ನಿವಾಸ, ನಿಶ್ಚಿಂತವೆಂಬ
ಮಠದಲ್ಲಿ ನಿರಾಕುಳವೆಂಬ ಸಿಂಹಾಸನವಿಕ್ಕಿ ಗಗನ ಗಂಭೀರದ ಬಾವಿ
ಯೊಳಗೆ ಅಗೋಚರದ ಅಗ್ಗವಣಿಯ ತುಂಬಿ, ಮಹಾಘನಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ
ಮಂಗಳ ಬೆಳಗೇ ಮಜ್ಜನ ಬಿಂದ್ರಾಕಾಶವೇ ಗಂಧ, ಮಹದಾಕಾಶವೇ
ಅಕ್ಷತೆ, ಪರಾಪರವೇ ಪತ್ರಿ ಪುಷ್ಪ, ನಿರ್ಮಳವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ, ಮಹಾ
ಪ್ರಕಾಶವೇ ಪೂಜೆ, ನಿತ್ಯನಿರಂಜನವೇ ಧೂಪದೀಪಾರತಿ, ಸಕಲ ಭುವ
ನಂಗಳೇ ಸುಯಿಧಾನ, ಅಚಾರವೇ ಅರ್ಪಿತ ಮಹಾತತ್ವವೇ ಸಿತಾಳ
ಅಖಂಡಿತವೇ ಅಡಿಕೆ ಏಕೋಭಾವವೇ ಎಲೆ, ಶುದ್ಧ ಶಿವಾಚಾರವೇ
ಸುಣ್ಣ, ವಿವೇಕ ವಿಚಾರದಿಂದ ವಿಳಿಯವನನಧರಿಸುವುದು, ಮಹಾ
ಲಿಂಗದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಪ್ರಸಾದ, ಸಮ್ಯಚ್ಛಾನವೇ ಸಂತೋಷ, ಸಹಜ
ನಿರಾಭಾರಿಗಳ ಗುಣಮೇಳದಿಂದ ನಿಸ್ಸೀಮದ ನಿರಾಭಾರವೇ ನಿಭ್ರಾಂತಿ.
ನರು ಗಂಧದಲ್ಲಿ ನಿರಾಳಪದವೇ ಅನುಮತವಾಗಿ, ನಿಶ್ಯಬ್ದವೇ ಅನು
ಭಾವ, ಅನುಸಮ ನಿರ್ಮೂಲವೇ ವಿಶ್ರಮ, ನಿರಾಕಾರವೇ ಗಮನ
ನಿರಂತರವೇ ಪಾತಾಳ, ಉರ್ಧ್ವಪವನ ಸಂಯೋಗ, ತ್ರಿಭುವನಗಿರಿ ಎಂಬ
ಪರ್ವತವನೇರಿ ಕಾಯವೆಂಬ ಕದಲೆಯ ಹೊಕ್ಕು ಸುಳಿದಾಡುವ ಪರ
ಮಾನಂದ ಮಹಾಮುಖಮಂಗೆ ಇಹಲೋಕವೇನು? ಪರಲೋಕವೇನು?
ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತತ್ತ, ಅಗಮ್ಯ, ನಿರಾಳ, ಪರಮಜ್ಞಾನ ಸಿದ್ಧಿ. ಮಹಾಲಿಂಗವ
ಬೆಳಗು, ಗುಹೇಶ್ವರಾ, ನಿಮ್ಮ ನಿಜವನರಿವ ಮಹಾಮುಖಮಂಗೆ ನನ್ನೋ
ನವೋ ಎನ್ನುತಿದ್ದೇನು.

(೨) ಕುಲವಳಿದು, ಭಲವಳಿದು, ಮದವಳಿದು, ಮತ್ಸರವಳಿದು
ಆತ್ಮತೇಜವಳಿದು, ಸರ್ವಾಹಂಕಾರವಳಿದು, ನಿಜವುಳಿದು, ಲಿಂಗಜಗಮು
ವೆಂಬ ಶಬ್ದವಿಡಿದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು ನೋಡಾ. ತಾನಳಿದು, ತಾನು
ಳಿದು, ಸಹಜಪದವಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ತಾನು ತಾನಾವ.

(೩) ಅಂಗಸಂಬಂಧ, ಲಿಂಗಸಂಬಂಧವಾದ ಬಳಕೆ ಲಿಂಗೋಪಜೀವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಣಸಂಬಂಧ ಲಿಂಗವಾದ ಬಳಕೆ ಲಿಂಗೋಪಜೀವಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಇದಾವ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಾದ್ದರಿಂದ ಗುಣವಿಡಿದು ಲಾಂಛನಧಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನಯ್ಯ. ಗ್ರಂಥ | ಲಾಂಛನಂ ಮೂಲಭಂ ಚೈವ | ಸ್ವಾನುಭಾವಮತಃ ಪರಂ ಮೂಲಭಂ ಶಿವತತ್ವನಾಂ | ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಮತಃ ಪರಂ | ಎಂದುದಾಗಿ ಆಶ್ರಯದ ಗುಣವಿಲ್ಲ. ನಿರಾಶ್ರಯದ ಗುಣವಿಡಿದು ಲಿಂಗಸಾರಾಯ ಶರಣಲಿಂಗ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಮಹದಲನುಭಾವಿಯಾದ ಶರಣ.

(೪) ಕಾಲಿಲ್ಲದ ಗಮನಿ, ಕೈಯಿಲ್ಲದ ಸೋಂಕು, ಬಾಯಿಲ್ಲದ ರುಚಿ, ಭಾವವೇ ಕರ್ಪರವಾಗಿ, ಪರಮದೇಹ ಎಂದು ಬೇಡುವ ಪರಮನ ತೋರಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೫) ರೂಪವೆಂತೆಂಬನಯ್ಯ ರೂಪಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ? ಭಾವವೆಂತೆಂಬೆನಯ್ಯ ಭಾವಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ? ಜ್ಞಾನವೆಂತೆಂಬೆನಯ್ಯ, ಉಪಮಿಸಲಿಲ್ಲಾಗಿ? ಸಹಜಲಿಂಗದ ಬೆಳಗನಂಗವಿಸುವ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವಿನ ನಿಲವು ವಿಪರೀತ.

(೬) ನಿಜವನರಿದ ನಿಶ್ಚಿಂತನೇ, ಮರಣವ ಗೆಲಿದ ಮಹಂತನೇ, ಘನವ ಕಂಡ ಮಹಿಮನೇ, ಪರವನೊಳಕೊಂಡ ಪರಿಣಾಮಿಯೇ, ಬಯಲಲೊಡಗಿದ ಭರಿತನೇ, ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗನಿರಾಳವನೊಳಕೊಂಡ ಸಹಜನೇ.

ಇಂತು ನವಸ್ಥಲಂಗಳೇ ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲಂಗಳೇಕಮಾದ ಅಚಾರಲಿಂಗವು ವೀರಮಹೇಶ್ವರನ ಗುರುಲಿಂಗವು ಸತ್‌ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಯಾಗಮಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಗುರುಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:-- ಉಳಿ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾಡಬಾರದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯುತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಜೈತನ್ಯವು ಒಡಮೂಡುತ್ತವದು. ಈ ಜೈತನ್ಯವು ಅವನ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರಣ ಶರೀರಗಳನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ವ್ಯಾಪಿಸುವದು. ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಲಿಂಗದ ವ್ಯಾಪಿಸುವಿಕೆಯು ಅಚಾರಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಗುರುಲಿಂಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ಭಕ್ತನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಅಚಾರಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಗುರುವಿನಿಂದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೊಂದಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲ, ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವದು. ಇದು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾ, ಶಿಕ್ಷಾ, ಅನುಭಾವಗಳೂ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಭಾವಗಳೂ ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಚರ ಪರಗಳೂ ಇವ್ವೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಶರೀರಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡಿಸುತ್ತ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಚರಿಸುತ್ತ ಹೋದಲ್ಲಿ ಅಚಾರಲಿಂಗದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಗುರುಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅಚಾರಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭವಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದೃಢಪಡಿಸುವದಿರುತ್ತದೆಂದು ವಚನಕಾರರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಆಗಮಲಿಂಗ, ಕಾಯಲಿಂಗ, ಮತ್ತು ಅಚಾರಲಿಂಗ ಎಂಬ ಮುಖ್ಯ ವಿಭೇದಗಳಿವೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಮೂರು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಒಂಬತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಾಗುವವು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಮುಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ:--

ಆಗಮಲಿಂಗ:— ಆಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಗಮ, ಭಾವಾಗಮ, ಜ್ಞಾನಾಗಮ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸತ್ ಕ್ರಿಯೆಯೇ

ಕ್ರಿಯಾಗಮವೆಂತಲೂ, ಆ ಸತ್ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆ ನಿಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಭಾವಾಗಮವೆಂತಲೂ, ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಾಂತ್ರ್ಯದೊಡಗೂಡಿದರೆ ಜ್ಞಾನಾಗಮವೆಂತಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪೂರ್ಣ ಶಿವಾಚಾರವೇ ಕ್ರಿಯಾಗಮವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ ಏನೂ ಇರಕೂಡದು. ಸತ್ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವದೇ ಭಾವಾಗಮವು. ಇದು ಭಾವದಲ್ಲಿ ದೃಢಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಮುಂದೆ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಲು ಕ್ರಿಯೆ, ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಭೇದವಡಗಿ ಸಾಮರಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಜ್ಞಾನಾಗಮವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮೂರೂ ಲಿಂಗಗಳು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆಬಂದು ಏಕ ರೂಪವಾದಲ್ಲಿ ಅದು ಆಗಮಲಿಂಗವೆನಿಸುವದು.

ಕಾಯಲಿಂಗ:- ಸ್ಥೂಲವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಬೆರೆದರೆ ಸಕಾಯವೆನಿಸುವದು. ಕಾಯಭಾವವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಳದು ಬಿಡುವದೇ ಆಕಾಯವೆನಿಸುವದು. ಹೀಗೆ ಕಾಯಭಾವವನ್ನು ಆಳದು ದೇಹವು ನಿರ್ವೇಶಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದರೆ, ಅದು ಪರವೆನಿಸುವದು. ಈ ಪರದಲ್ಲಿ ಮಹೇಶ್ವರನು ಸಕಾಯನೂ ಅಲ್ಲ, ಆಕಾಯನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಸ್ವತಂತ್ರನು. ಸಕಳ ನಿಷ್ಕಳಾತೀತನು.

ಆಚಾರಲಿಂಗ:- ಇದು ಸತ್ ವೃತ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರ ಇವು ಈ ಆಚಾರಲಿಂಗದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಸದ್ಧರ್ಮದಿಂದ ನಡೆಯುವದೇ ಧರ್ಮಾಚಾರವು. ಈ ವರ್ತನೆಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ಭಾವಾಚಾರವು. ಆಗ ಸದ್ಧರ್ಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆಯೂ ದೃಢಚಿತ್ತವೂ ಇರಬೇಕು. ತನುಗುಣಗಳೆತ್ತು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿರುವದೇ ಜ್ಞಾನಾಚಾರವು. ಆಗ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಆಡಗಿ ಹೋಗಿ ಭಕ್ತನು ಸದಾ ಸುಖದಲ್ಲಿರುವನು. ಈ ಜ್ಞಾನಾಚಾರವು ಮಹೇಶ್ವರನ ಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಮ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವವು. ಇದರಿಂದ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಕಾಯ ಗುಣಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ, ಸಂಸಾರ

ರಹಿತನಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಾಯವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಕಾಯವೂ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಕಾಯಲಿಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವೇ ಧರ್ಮಾಚಾರಗಳು. ಅವು ಮನದಲ್ಲಿ ಎಡೆಗೊಂಡು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾದರೆ ಭಾವಾಚಾರಗಳು. ಅವು ಮುಂದೆ ಮಹಾಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ವ್ಯವಹರಿಸಿದ್ದಾದರೆ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರಗಳು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಗುರುಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಗುರುಲಿಂಗಗಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವಚನಕಾರರು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

೧. ಕ್ರಿಯಾಗಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಸಂಜೆಯ ಮಂಜಿನ ಕಪ್ಪು ಅಂಜಿದಡೆ ಶಂಕೆ. ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ತನ್ನ ಭಾವದ ನಟನೆ ನಡೆವನ್ನಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿತ್ತು. ಅದು ಸಂದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದಿತ್ತು. ಅದರಂತೆವನರಿದಡೆ, ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ನಿಲವು ತಾನೇ.

ಟೀಕು: — ಹಗಲಿನ ಇರುಳಿನ ಸಂಧಿ ಸಂಜೆ ಎನಿಸಿದಂತೆ ಆತ್ಮನ ಅರಿವು ದೇಹದ ಮರವೆ ಎರಡರ ಸಂಗ ಸಂಧಿಯಲ್ಲಿ ಮನವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿಂಬುದೀಗ ಸಂಜೆಯ ಮಂಜಿನ ಕಪ್ಪು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮನದಿಂದ ದೇಹೋಹಂಮೆಂದು ಭವ ಭೀತಿಯ ರಂಕದೊರೆ ದೇಹ ಶಂಕಾರೂಪವಾಗಿ ಜೀವನೆನಿಸಿ ದೃಶ್ಯವಾದನೆಂಬುದೀಗ ಅಂಜಿದಡೆ ಶಂಕೆ ತದ್ರೂಪವಾಗಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಆತ್ಮನ ಭಾವ ದೇಹ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆದಿ ಚರಿಸುವನ್ನಕ್ಕೆ ದೇಹಿಯಾಗಿ ಭವದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದನೆಂಬುದೀಗ ತನ್ನ ಭಾವದ ನಟನೆ ನಡೆವನ್ನಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ದೇಹಿಯಾಗಿ ದೀರ್ಘತಂಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯವಾಗಲೊಡನೆ ಆ ದೇಹೋಹಂಮೆಂಬ ಭವದ ಭ್ರಾಂತಿಯೇಯಿತ್ತು. ಆ ದೇಹದ ಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಹ ತೋರಿಕೆ ಹುಸಿ ನಿಂದು ಹೋಯಿತ್ತು. ಅಂತು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ

ಹುಸಿವಾಸನೆಯಡಗಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಭೇದನನಿಂದ ಹಿಂದಣ ಜನನ ಮರಣವಿಲ್ಲ, ಮುಂದೆ ಶಿವ ತಾನೇ ಎಂಬುದೀಗ ಅದು ನಿಂದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದಿತ್ತು, ಅದರಂತಾನನಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹುಸಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರ ಸಿಲವು ತಾನೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಶಿವಾಚಾರವೆಂಬುದೊಂದು ಬಾಳಬಾಯಿ ಧಾರೆ. ಲಿಂಗ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಜಂಗಮ ಮೆಚ್ಚಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದ ಮೆಚ್ಚಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತನಾಗಿರಬೇಕು. ಬೇರಾದರೆ ಮೆಚ್ಚುವನೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ?

(೩) ಭಕ್ತಂಗಾಗಲಿ, ಜಂಗಮಕ್ಕಾಗಲಿ, ಸದಾಚಾರವೇ ಬೇಕು. ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಅನಾಯತ ಹೊದ್ದಲಾಗದು. ಅನಾಯತವೆಂಬುದೇ ಅನುಸರಣೆ. ಅನುಸರಣೆ ಎಂಬುದೇ ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ. ಅಂಗದಿಚ್ಛೆ ಎಂಬುದೇ ಅನಾಚಾರ. ಅನಾಚಾರವೆಂಬುದೇ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕ. ಆ ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕವೆಂಬುದೇ ನರಕ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳವರು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆವರೆ ನಾಯಕ ನರಕ.

(೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಲಿಂಗವಂತನು ಏಕಭುಕ್ತನೇ ಸವಾಸವ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ದೇವರಾರೋಗಣೆ ತಪ್ಪದು. ಆಷ್ಟು ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಖೋಡಲೋಪಚಾರ ಕ್ರಿ ತಪ್ಪದು. ಆಗಮ ಮಾರ್ಗ ತಪ್ಪದು. ಶ್ರೀಗುರುವಾಚ್ಛೆ ತಪ್ಪದು. ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ದೋಷಕಾರಿಯಪ್ಪನು ಕೇಳಿರಣ್ಣ! ಇದು ಕಾರಣ ನಿತ್ಯನೇ ಮುಕ್ತಿ ಪಂಚಪರ್ವ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾಸ ದಿನದಲ್ಲಿಯೂ ಎಂದೆಂದು ಅಷ್ಟು ವಿಧಾರ್ಚನೆ ಖೋಡಲೋಪಚಾರವೇ ಕರ್ತವ್ಯ ನೋಡಾ! ದೇವರಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನತ್ವನ ಪಡೆದು ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಧರಿಸಿ ಮುಕ್ತರಪ್ಪದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೫) ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರೊಡನೆ ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದು. ಸಹಜದಲ್ಲಿ ನಡೆವುದು. ಶ್ರೇಮದಲ್ಲ ಸಂಗವ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಕ್ರಿ

ಇಹಪರ ಸಿದ್ಧಿ, ಲಿಂಗವನರಿದುದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟ. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆಯ ಕ್ರಿ ಲಿಂಗ ಒಲಿದುದಕ್ಕೆ ಚಿನ್ಮ! ಇದು ಸತ್ಯ. ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗವಂತರೊಡನೆ ಹೇಮದಾಸೆಗೆ ಪ್ರೇಮಗುಂದಿ ನಡೆಯಲಾಗದು. ಅಸತ್ಯವ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ಕ್ರೋಧಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಪುರಾಣ ಪುರಾತನರ ವಚನ, ಪುರಾತನರ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನರಿಯದೆ ಆದಿ ಮಧ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನರಿಯದೆ ತರ್ಕಿಸಿ ನುಡಿಯಲಾಗದು. ದುಷ್ಟರಿ ತ್ರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲಾಗದು. ಅಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯೆ ವರ್ತಿಸಲು, ಇಹ ಪರವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವನರಿಯಬಾರದು. ಲಿಂಗವಂತರನೆಂತು ಅರಿಯಬಾರದು. ಅರಿದವಂಗೆ ಪೂಜಿಸಲೆಂತುಬಾರದು. ಪೂಜೆ ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಭಕ್ತಿ ಎಂತಹುದು? ಇಲ್ಲದವಂಗೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂತಹುದು? ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದವಂಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯ. ಇದನರಿತು ಲಿಂಗವಂತರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆ ಸದ್ಭಕ್ತಿಯೋಗವಾದಡಿ, ಕೇವಲ ಮುಕ್ತಿ ಉರಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾಗಮ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನ ಅಂಗದೊಳಗೆ ನಿಷ್ಠಾ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿದೂದೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಭಾವಾಗಮ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨. ಭಾವಾಗಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಬಂದಡಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷ್ಯ ಗಂಗೆಯ ಮಿಂದಡಿಲ್ಲ. ತುಟ್ಟ ತುದಿಯ ಮೇರು ಗಿರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ ಕೂಗಿದಡಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯ ನೇಮದಿಂದ ತನುವ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡಡಿಲ್ಲ. ನಿಶ್ಚಕ್ಕೆ ನೆನವ ಮನವನಂದಂದಿಗೆ ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಹರಿಯಲಿಯ್ಯದೆ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ನಿಲಿಸಬಲ್ಲಡೆ ಬಚ್ಚಬರಿಯ ಬೆಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗವು.

(೨) ಸೆಜ್ಜೆಯುಪ್ಪರಿಸಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬರೆ, ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ತೋಳಿ ಬೆಳಗುತಿಹ ಕಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಜಜ್ಜರಿಸಿ ತನು ಮನ ದೃಷ್ಟಿ ನಟ್ಟಿ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜಜ್ಜರಿಸಿ ಶಿವ ಸುಖದೊಳಗೊಲಾಡುತ್ತ ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ರತಿಯಾತನ ಕೂಡಾಡಿ ಲಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟು ನಾ ನಿಮ್ಮ ನೆರೆವೆ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿ ಕಾಜನ.

(೩) ಕಂಗಳ ನೋಟವು ಹೃದಯದ ಜ್ಞಾನ ಮನದಲ್ಲಿ ತಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದನಯ್ಯ! ಜೀನ ಮಳೆಗಳು ಕರೆದವು. ಅವೃತ್ತದ ಕಳೆಗಳು ಸುರಿದವು. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನೆಂಬ ರಸ ಸಾಗರದೊಳಗೋ ಲಾಡುತ್ತಿದ್ದನಯ್ಯ.

ಇಂತು ನಿನ್ನೆ ನಿಬ್ಬೆರಗೆನಿಸಿದ ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನ ಭಾವ ಸದ್ಭಾವ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದ ಲಿಂಗದ ಮಹಾಜ್ಞಾನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವೆಂದಿರಬೇಕೆಂದೆಂದೆ ಜ್ಞಾನಾಗಮ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩. ಜ್ಞಾನಾಗಮಸ್ಥಲ.

(೧) ದೇವಪ್ರಭೆಯೊಳಗಿಹರಲ್ಲದೆ ದೇವ ಗಹನವ ಮಾಡಬಾರದಾ ರಿಗೆಯೂ. ದೇವ ಸಕೀಲದೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯ ಬಹುದಲ್ಲದೆ ದೇವ ನಷ್ಟ ದೊಳಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿವಾಗಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ. ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಗತಿಯನಾರೋ ಗಣೆಯ ಮಾಡಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ. ಚರಾಚರವೆಲ್ಲವು ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರಬೇಕು! ಇದುಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಭಾವವಳಿದು ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

ಟೀಕು:— ಅಖಂಡ ಚಿತ್ರಭಾಲಿಂಗದೊಳಗೆ ಸಕಲ ಜೀವರು ಇಪ್ಪರು. ಅಂತರ್ದ ಚಿಹ್ನನ ಲಿಂಗವು ತಮ್ಮ ನಿಜವೆಂದರಿದು ತಮ್ಮನಾ ಚಿಹ್ನನ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ ಎಂಬುದೀಗ ದೇವಪ್ರಭೆಯೊ ಳಗಿಹರಲ್ಲದೆ ದೇವ ಗಹನವ ಮಾಡಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕ್ಷಾರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಮಹಾಘನದ ಸಕೀಲ ಮಾತ್ರವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞಾನಂಗೆ ಂದ ಅರಿದು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿ ಫಲಪದಂಗಳ ಸುಖದ ಬೆಳಸು ಬೆಳೆಯಬಹುದೆಂಬುದೀಗ ದೇವ ಸಕೀಲದೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದಲ್ಲದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಷಾರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಚಿತ್ಪ್ರಭಾ ಲಿಂಗವು ತನ್ನತ್ವಾಂತರ್ಗ ತವಾಗಿದ್ದುದನರಿದು ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿವ ಮಾಡಿ ಇಷ್ಟ, ಪ್ರಾಣ, ಭಾವಲಿಂಗವಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗವರ್ನಿಸಿ ಅಂಗ ಪಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗದುತ್ಪತ್ತಿವಾರಿಗೆಯೂ ಆಗಬೇಕೆಂದೀಗ ದೇವ

ನಷ್ಟದೊಳಗೆ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯವಾಗಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗೋದ್ಭವವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವನೊಳಕೊಂಡು ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆ ಯಾದುದೀಗ ಮುಕ್ತಿ ಗತಿ. ಅಂತು ಮುಕ್ತಿಗತಿ ಸ್ವರೂಪನಪ್ಪ ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾಗಿವ್ವದನರಿದು ತನ್ನ ಲಿಂಗ ಲಕ್ಷವನೇ ಗ್ರಹಿಸಿ ಶಿವಭಾವವ ಳವಟ್ಟು ಶಿವಸುಖವನನುಭವಿಸುತಿಪ್ಪುದಾರಿಗೆಯೂ ಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಗತಿಯನಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಬಾರದಾರಿಗೆಯೂ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಶಿವತಾನೆಂದು ಶಿಷ್ಯೋಹಂಭಾವ ಪುಟ್ಟಿಸಿಪ್ಪಲ್ಲಿ ಆ ಶಿಷ್ಯೋಹಂಮೆಂಬ ಭಾವವಡಗಿ ನಿಂದ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿದ್ವಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗೈ ಕೃವೆಂಬುದೀಗ ಇದ್ದ ಭಾವವಳಿದಡೆ ಲಿಂಗೈಕೃವು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಲಿಂಗೈಕೃವನೆಯದೆ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ಸುಖಭೋಗ ದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಸಕಲಜೀವರೆಂಬುದೀಗ ಸಚರಾಚರವೆ ಲ್ಲವು ಈ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಅರಿದೆನರಿದೆನು ಎಂದೊಡೆ ಆದೇಕೋ ಮುಂದಣ ಮರನೆ? ಅರಿದೆನೆಂಬುದು ಎನ್ನಲ್ಲಿ ಲೇಸಾಗಿ ಉಳ್ಳೊಡೆ ನಿನ್ನರಿವೆಲ್ಲವ ಹುರಿ ಹಂಚು ಮಾಡಿ ನೀನರಿ ಮರುಳೇ. ಸ್ತುತಂತ್ರ ಘನದೊಳಗಿದು ನಿಜವನರಿದಿ ಹನೆಂದಡೆ ಮೂರ್ತಿ ಕಿರಿದಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು, ಮಾಣು. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗದ ಘನಗಟ್ಟೆಯನರಿವಡೆ ನಿನ್ನರಿವೆಲ್ಲ ಹುರಿ ಹಂಚು ಮಾಡಿ ನೀನರಿ ಮರುಳೇ.

(೩) ಮತಿಯೊಳಗೊಂದು ದುರ್ಮತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಗಸಣೆಗೊಳಗಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಜ್ಞಾನವನು ಅಜ್ಞಾನ ಬಂದು ನುಂಗಿದಡೆ ಭಾನು ಗ್ರಹಣಕೊಳಗಾದಂತಾದುದಲ್ಲಾ! ಕ್ಷೀರಸೃಷ್ಟಿ ಪಶು ಕರುವನಗಲಿ ಅರಿಯದ ಸ್ನೇಹದಂತಿದುರ್ದಲಲ್ಲಾ! ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತ, ಕೇಳುವಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತ ನೆಂಬುದೆಲ್ಲವು ಅಜ್ಞಾನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಬಂದುದಲ್ಲಾ! ನೀರ ಮೇಲಣ ಲಿಪಿಯ ನಾರು ಓದಬಲ್ಲರು? ಸಾರಾಯ ವೇದ್ಯರಪ್ಪರು. ಕನ್ನಡಿಯೊ ಳಗೆ ನೋಡಿ ಭಿನ್ನವಿದ್ದುದೇ ಆಯ್ತು, ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಂತಿದುರ್ದ ದಲ್ಲದೆ? ದರ್ಪಣದೊಳಗಣ ಬೆಳಗು ಬೆಳಗಿನೊಳಗಣ ಬೆಳಗು. ಗುಹೇ ಶ್ವರನಿಪ್ಪಡೆಯ ತಿಳಿದು ನೋಡಿರೇ.

(೪) ನಾವದಿಂದಾದ ಸಂಗ ವಿನೋದ ಸಂಗ. ಬಿಂದುವಿನಿಂದಾದ ಸಂಗ ಬಿದ್ದ ಕ್ರಿ. ದ್ವಯ ಅವ್ಯಯದಿಂದಾದ ಸಂಗ ಪರಿಭಾವ. ಗಮಿ

ಸುವುದೇ ನಿರವಯವು. ಬಯಸದಿರಾ. ಬೇರೆ ಮತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನುಭಾವ
ವೆಂಬ ಘನಮಹಿಮೆಯ ನಮ್ಮಿಂದವೇ ಆಯಿತು. ಆ ನಾವದ ನಿಶ್ಚಿತ
ನಿಲವನರಿಯಿತ್ತೇ ಆಯಿತು. ಬಿಂದುವಿನ ಸಂಗ ಭಾವ ಸಂದಿರ್ಧ
ರ್ಭವ ತೀಯಿತ್ತೇ ಆಯಿತು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆ. ಆದಿ ಅಂತ್ಯವ
ಬಲ್ಲರೆ ಬಲ್ಲುಮೆ ಅವಚಿತ್ತದ ಅವಧಾನದ ಅಹುದೆಂಬ ಅಲ್ಲವೆಂಬ
ಉಂಟೆಂಬ, ಇಲ್ಲೆಂಬ, ಈ ಎರಡರ ಮಧನವಲ್ಲ ಕೇಳರಯ್ಯ. ಚಂದ
ಗಡದ ಮುನ್ನು ಬೇಗಮಾಡಿ ತಿದ್ದಿರಾದಡೆ ಬಸವನಂತೆ ಭಾವ, ಬಸವ
ನಂತೆ ಮನ. ಬಸವನ ಪದ ವಿಡಿವರೆ ಇದೇ ಸಥ ಕಾಣಾ ಕೂಡಲ
ಚನ್ನು ಸಂಗಮದೇವಾ.

(೫) ಅನುನೇಹದ ಅನುರುಚಿಯ ತೋರಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಆರಿಯ
ಬಾರದು. ಅದು ಸಕ್ಕರೆಯಂತುಟಲ್ಲ. ಅದು ತವರಾಜವಂತುಟಲ್ಲ.
ಭಾವದ ಸುಖವ ಕೆಡಿಸಿತ್ತು. ಮಹಾಲಿಂಗಕಲ್ಲೇದ್ದರ ನೀನೆ ಬಲ್ಲೆ.

(೬) ಜ್ಞಾನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ ಮಾಡುವ
ಕ್ರಿ ಲಿಂಗ ಕ್ರಿ, ದ್ರವ್ಯ ಪೂಜೆ, ಭಕ್ತಿಯರ್ಪಿತ, ಪ್ರಸಾದ ಮುಕ್ತಿ. ಮರಸೆ
ಮುಂತಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿ ಅಂಗ ಕ್ರಿ. ಅದು ಪೊರಗು. ಇದು ಕಾರಣ
ಜ್ಞಾನ ಸದ್ಭಕ್ತಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾದುದೇ ಮುಕ್ತಿ ಉಲಿಂಗ ಪೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ
ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೭) ತನುವಿಗೆ ತನುವಾಗಿ ಮನಕ್ಕೆ ಮನವಾಗಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ಜೀವ
ವಾಗಿದುರಾದನಾರು ಬಲ್ಲರು? ಅದು ದೂರವೆಂದು ಸಮೀಪವೆಂದು
ಮಹಾಂತ ಗುಹೇಶ್ವರನೊಳಗೆಂದು ಹೊರಗೆಂದು ಬರುಸಾರೆಪೋದರು.

(೮) ಸಂಗವಿಡಿದಂತೆ ಸಂಗವಿಡಿದು ನೋಡದಿರಾ. ಶರಣ ಸಂಗ
ಸೂತಕಿಯಲ್ಲ, ಲಿಂಗ ಪರಿಚಿತನ ಸಂಗವಂತಿತ್ತೆನ್ನದಿರು. ಶರಣ ಮನ
ಬಂದಂತೆ ಮಾಡುವ. ಅಹುದಾಗದೆಂಬ ಪರಿ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಾ.
ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣನು ಸಂಗಿಯಲ್ಲ ನಿಷ್ಸಂಗಿಯಲ್ಲ.

(೯) ಮರ ಮರ ಮಧನಿಸಿ ಕೆಚ್ಚು ಹುಟ್ಟಿ ಸುತ್ತಣ ತರುಮ
ರಾದಿಗಳ ಸುಡಲಾಯಿತ್ತು. ಅತ್ರಮಧನಿಸಿ ಅನುಭಾವ ಹುಟ್ಟಿ ಹೊದ್ದಿದ
ತನುಗುಣಾದಿಗಳ ಸುಡಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯ! ಇಂತಪ್ಪ ಮಹಾನುಭಾವರ

ತೋರಿ ಅನುಭಾವವ ತೋರಿ ಎನ್ನ ಒಡಲನುಳುಹಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಚನ್ನ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

(೧೦) ಸುಖದ ಸುಖಿಗಳ ಸಂಭಾಷಣೆಯಿಂದ ದುಃಖವಿಶ್ರಾಮ ವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾವ ತಾರ್ಕಣ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ನೆನಹಕ್ಕೆ ವಿಶ್ರಾಮವಾಯಿತ್ತು. ಬೆಚ್ಚು ಬೆರಿಸಲೊಡನೆ ಮಚ್ಚು ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು ಚನ್ನ ಬಂಕ ನಾಥನ ಮಹೇಶ್ವರಂಗೆ.

(೧೧) ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚಿನ ಲಿಂಗವನು ಗ್ರಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚು ಒಳ ಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕರ್ಪೂರದ ಕರಡಿಗೆಯ ಗಾಸಿ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಾ ನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದಾನು ಕಣ್ಣೆರೆದನು ಕಾಣಾ ಗುಣೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾಗಮ, ಭಾಸಾಗಮ, ಜ್ಞಾನಾಗಮವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವು ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ವೀರಮಾಹೇಶ್ವರನ ಸರ್ವಾಂಗ ಮಥನ ದಿಂದ ಲಿಂಗಕಾಯ ಸಂಬಂಧ ಸ್ವರೂಪವ ನೈದಿದ ಭೇದವಂತಿರ್ದು ದೊಂದಿ ಮುಂದೆ ಸಕಾಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪. ಸಕಾಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಧರೆಯಗಲ ಜಲಕ್ಕೆ ಕರಿಯ ನೂಲಿನ ಜಾಲ, ಕರಿಯ ಕಬ್ಬಿಲ ಹೊಕ್ಕು ಸೇದುತ್ತಿರಲು ಕರದ ಕಯ್ಯಲಿ ಗಾಣ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರದಿಂದರಿದು ಕೊಂಡೊಡೆ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಯಿತ್ತು. ಹರಿವ ಜಲಂಗಳು ಒತ್ತಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಉಷ್ಣ ತೋರಿ ಬೀಯ ಮಳಲಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣಬರುತ್ತಿ ರಲು ಕರಿಯ ಕಬ್ಬಿಲ ಬಂದು ಏರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಕಾಣದೆ ಮರಳಿ ಜಾಲವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದಂಗಟನ ಪುಣಜೆ ಹೊಂಗಲೆಯ ಬಿಲ್ಲು ಕೋಲನೊಂದು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಪಿಡಿಮ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬದಿರಕ್ಕಿಯ ಹಿಡಿಮ ಕಂಗಳ ಮುತ್ತ ಸಡಿಲಿ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿ ಅಂಗಯ್ಯೋಳಗೊಂದು ಹರಿವ ತಲೆ ಮೂಡಲು ದಂಗಟನ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿರಲು ಸಿಂಗಾರವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ ಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಾಂಗನೆಯ ನಾನಿಂದು ಕಂಡೆನಯ್ಯ.

ಟೀಕು: — ದೇಹವೆಂಬುದೀಗ ಧರೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ದೇಹವೆಲ್ಲ ಸಂಸಾರ ವಿಷಯ ರಸವೆಯಾಗಿಪ್ಪುದೆಂಬುದೀಗ ಧರೆಯ ಗಲ ಜಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾಸೂತ್ರದ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿಹುದೆಂಬುದೀಗ ಕರೆಯ ನೂಲಿನ ಜಾಲವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕಾಮವೆಂಬವನೀಗ ಕರಿಯ ಕಬ್ಬಿಲ ನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕಾಮ ನೆಲೆಗೊಂಡು ವಿಷಯಾತುರದ ಬಯಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಜ್ಞಾನ ಸೂತ್ರದ ಮಾಯಾ ಬಲೆಯ ಬೀಸಿ ಜೀವನ ಸೆಳೆದು ಕಡಹುತ್ತಿಹ ಭವವತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕರಿಯ ಕಬ್ಬಿಲ ಹೊಕ್ಕು ಸೇದು ತ್ತಿರಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಕರಣಂಗಳೆಂಬುದೀಗ ಕರದ ಕಯ್ಯೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಮಜ್ಜಿನ ಮೋಹವೆಂಬುದೀಗ ಗಾಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಕಾಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಮಜ್ಜಿನ ಮೋಹ ಗಾಣದಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ತರುತಿಹನು ಕಾಮವೆಂಬುದೀಗ ಕರದ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಗಾಣವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಕಾಮ ವಿಕಾರದಿಂದ ಭವಕ್ಕೆ ಬರುತಿಹ ಜೀವನು ಸಸ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ತನ್ನ ನಿಜವು ಪರಬ್ರಹ್ಮನೇ ಎಂದು ಅರಿವಡೆ ಆ ದೇಹ ಮೋಹ ವಳಿದು ಜನನ ಮರಣಕ್ಕೆ ಬಾರನೆಂಬುದೀಗ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತು ಕೊಂಡೊಡೆ ಗಾಣಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಕಾಶದ ಹೆಚ್ಚುಗೆಯ ಬಲದಿಂದ ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯ ರಸಂಗಳೆಲ್ಲ ನಿರಸವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆ ಶರಣ ಸಂಗಮೋಳಿದು ಚಿತ್ತರಸು ಪ್ರಕಾಶ ಲಿಂಗವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹರಿವ ಜಲ ಗಳು ಬತ್ತಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ಉಷ್ಣದೋರೆ ಬೀಯ ಮಳಲಲ್ಲಿಗೆ ಕಾಣ ಬರಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗ ಭಾವ ಪುಟ್ಟಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಶರಣ ಅಂತರಂಗ ಅಜ್ಞಾನ ಮಾಯಾ ಬಲೆಯ ಸಹವಾಗಿ ಹೋವ ನೆಂಬುದೀಗ ಉರಿಯ ಮೆಟ್ಟಿ ನೋಡಿ ಕಾಣದೆ ಜಾಲವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ತನ್ನ ಶರೀರವೆಂಬುದೀಗ ಸಂಗಟವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಶರಣನ ಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಪಡ್ವಿಧ ಶಕ್ತಿಯರೆಂಬ ವರು ಪಣ್ಯಾಂಗನೆಯರೆಂಬುದೀಗ ದಂಗೆಟಿನ ಪುಣಜೆಯರೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಪಡ್ವಿಧ ಶಕ್ತಿಯರೆಲ್ಲರೂ ಏಕಾಗ್ರ ಚಿತ್ತವೆಂದೊಂದು ಹೃದದಲ್ಲಿ ಸವೃದ್ಧವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಂಬ ತೊಡಚಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರ್ವರೆಂಬುದೀಗ ಹೊಂಗೆಲೆಯ ಬಿಲ್ಲು ಕೋಲನೆಂದು ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ

ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ತನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ತನ್ನ ಸೂರಿಯ ಕೊಂಡವ ನಿಜದ ನಿಧಿಯಪ್ಪ ನಿರ್ಮಲ ಶಿವತತ್ವವೆಂಬ ತಂಡುಲವ ಮಹದರು ವಿನ ಹಸ್ತದಲಿ ಪಿಡಿದಿದರ್ಲೆಂಬುದೀಗ ಬಂದು ಕಯ್ಯಲಿ ಬಿದಿರಕ್ಕಿಯ ಹಿಡಿದು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಕಂಗಕೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನಸೃಕ್ಕು, ಮುತ್ತೆಂದರೆ ಮುಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಪ್ಪ ಲಿಂಗ, ಪಾದವೆಂದರೆ ಕ್ರಿಯಾಚಾರ, ಅಂತು ಶರಣನ ಜ್ಞಾನದೃಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದಿದರ್ ಮುಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪನಪ್ಪ ಚಿತ್ತಲಾಲಿಂಗವ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಬಂದು ಕ್ರಿಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಂಗಳ ಮುತ್ತು ಸಡಿಲಿ ಪಾದದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಭಕ್ತಿಗೊಲಿದು ಅಖಂಡ ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗವು ಖಂಡಿತವನೈದಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪಿಂದ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗಯ್ಯೊಳಗೊಂದು ಹರಿದ ತಲೆ ಮೂಡಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ತನ್ನ ದೇಹವಪ್ಪ ತನ್ನ ಆತ್ಮ ಸ್ವರೂಪೇ ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಕರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವದಿಂದ ಚರಿಸು ತ್ತಿದರ್ ಚರಣಂಗೆ ಒಳಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ದಂಗಟನ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಆಡುತ್ತಿರಲು ಸಿಂಗಾರವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಜ್ಞಾನ ಕ್ರಿಯಿಂದ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಿನ್ನ ವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡಿಪ್ಪದೇ ಭಕ್ತಿ, ಅಂತಸ್ತು ಭಕ್ತಿ ಎಂಬುದು ಎಂದೆಂದು ಶಿವ ನಲ್ಲಿ ಸಮೇತವಾಗಿಪ್ಪ ಶಕ್ತಿ, ಅಂತಪ್ಪ ಶಕ್ತಿಯು ಭಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದ ಶಿವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಶರಣನರಿದನೆಂಬುದೀಗ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಾಂಗನೆಯ ನಾನಿಂದು ಕಂಡೆನಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ.

(೨) ಅಯ್ಯಾ ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಯ್ಯಾ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗದಿಂದ ಗುರುನಾಥನ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಯ್ಯಾ ಗುರುವಿನ ಸಂಗದಿಂದ ಲಿಂಗದೇವನ ಕಾಣ ಬಹುದು. ಅಯ್ಯಾ ಲಿಂಗಯ್ಯನ ಸಂಗದಿಂದ ಜಂಗಮ ಸ್ವಾಮಿಯ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಯ್ಯಾ ಜಂಗಮಗಳ ಸಂಗದಿಂದ ಪ್ರಸಾದವ ಕಾಣ ಬಹುದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಯ್ಯ, ನಿಮ್ಮ ಸಜ್ಜನ ರುದ್ಧ ಶಿವಾಚಾರ ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವನೇ ಕರುಣೆಯಯ್ಯ.

(೩) ತನು ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಶಿವಭಕ್ತರೊಕ್ಕುವ ಕೊಂಡು. ಎನ್ನ ಮನ ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಅಸಂಖ್ಯತರ ನೆನೆದು. ಎನ್ನ ಕಂಗಳು ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಸಕಲ ಗಣಗಳ ನೋಡಿ. ಎನ್ನ ಶ್ರೋತ್ರ ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು ಅವರ ಕೀರ್ತಿಯ ಕೇಳಿ. ಲಿಂಗ ತಂದೆ ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಮ್ಮ ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಪೂಜಿಸಿ ಭವಗೆಟ್ಟೆ ನಾನು ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ.

ಇಂತು ಲಿಂಗ ಕಾಯ ಮಥನದಿಂದ ವಿರ ಮಹೇಶ್ವರನ ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವಾದ ಭೇದವೆಂತಿರ್ಮದಿಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಆಕಾಯ ಸ್ಥಲ ವಾದುದು.

೫ ಆಕಾಯಸ್ಥಲ.

(೧) ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವೆನುತಿಪ್ಪರಯ್ಯ. ದೇಹ ನಿರ್ದೇಹವೆಂಬ ಮರ್ಮವನರಿಯರು. ಅಹಂಮೆಂಬುದೇ ದೇಹ ನೋಡಾ. ದಾಸೋಹಂ ಮೆಂಬುದೇ ನಿರ್ದೇಹ ನೋಡಾ. ಆಕಾಯೋ ಭಕ್ತ ಕಾಯಸ್ತು ಎಂದು ದಾಗಿ ಅಹಂ ಭಾವನಳಿದುದು ದಾಸೋಹಿಗಳಾದವರ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಹಿಗಳೆಂಬೆನು.

ಟೀಕು:-- ವಾಗ್ವೈತದಿಂದ ತಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮವೆಂದು ನುಡಿದವರಿಗೆ ಎಂದೆಂದು ದೇಹವಾಸನೆ ಬಿಡದೆ ದೇಹಿಗಳಾಗಿಪ್ಪರು. ತಾನೆಂಬಹಂಕಾರ ವಳಿದು ದಾಸೋಹಂಭಾವದಿಂದ ಶಿವಂಗೆ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡುವರೆಲ್ಲರು ಮುಕ್ತರೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಕುಲಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಅಯೋನಿಸಂಭವನಾಗಿ. ಭಲ ಮದ ವೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಸ್ತುತಿದೋರದಾಗಿ. ಧನ ಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀಕರಣ ಶುದ್ಧ ನಾಗಿ. ವಿದ್ಯಾಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ, ಅಸಾಧ್ಯವ ಸಾಧಿಸಿದನಾಗಿ. ಮತ್ತಾವ ಮದವೆಂಬುದಿಲ್ಲ ನೀನವಗ್ರಹಿಸಿದ ಕಾರಣ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಆಕಾಯ ಚರಿತ್ರನಾಗಿ.

(೩) ಆದಿಯ ಸ್ಥಲವೆಂದು ನುಡಿದರು. ಅನಾದಿಯ ಸ್ಥಲವೆಂದು ನುಡಿದರು. ಆದಿಗೆ ಒಡಲುಂಟು. ಅನಾದಿಗೆ ಒಡಲಿಲ್ಲ. “ನ ಚ ಭೂಮಿ ನ ಚ ಜಲ, ನ ಚ ತೇಜ, ನ ಚ ವಾಯು, ನ ಚ ಆಕಾಶ.” ಇವೆಲ್ಲವು ಘಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಘಟ ಕೆಡುವುದು. ||೧೦೪|| ಸ್ಥಲ ಸ್ಥಲಂಗತಂ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂ ತಾನುಸಂ ಮನವರ್ಜಿತಂ | ಸಕಲ ನೀಕಲಂ ನಾಸ್ತಿ | ಘನ ಲಿಂಗ ಸ್ವಭಾವತಾ : ಎಂದುದಾಗಿ ಇಂತಹ ನಿರ್ದೇಹಿ ಶರಣನಂಗದಲ್ಲಿ ಅರಿಯಬಾರದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೪) ಪಿಂಡದ ಮೇಲೊಂದು ಪಿಂಡವನಿರಿಸಿ, ಆ ಪಿಂಡವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪಿಂಡದ ಮೇಲೊಂದು ಪಿಂಡವನಿರಿಸಿ ಆ ಪಿಂಡವ ನಿಕ್ಷೇಪಿಸಿ, ಪಿಂಡಲಿಂಗವನಿರಿದು ಲಿಂಗಪಿಂಡವ ನರಿಯದು. ಒಳಗಿದಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅದ್ಭುತ ಸಂಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ||೧೦೫|| ಪಿಂಡಸ್ತಂ ಪಿಂಡ ಮಧ್ಯಸ್ತಂ | ಪಿಂಡ ನ ತು ಘಟಕೃತು | ಪಿಂಡೇನ ಪಿಂಡಿತಂ | ಪಿಂಡಂ | ಪಿಂಡರೂಪ ಮುದ್ರಾ ಹೃತಂ | ಯದ್ವಾ ಶಿವಮಯಂ ಪಿಂಡಂ | ಸರ್ವ ತತ್ಕಲಯಂವಿದುಃ | ಎಂದುದಾಗಿ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ಅಕಾಯ ಚರಿತ್ರನು.

(೫) ಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವಳಿದು ನಿರ್ಮಳ ಚಿತ್ತವ ಮಾಡಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಉರೆ ನಟ್ಟು ಹೊರ ಸೂಸದೆ ಸಣ್ಣ ಬಣ್ಣವ ಕಳೆದು ಉಣ್ಣ ಉಣ್ಣದೆ ಇರನು. ತನ್ನ ನಿಲವನರಿತು ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಇರನು. ಜನ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಬೆಳದಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತನಗೆ ಪ್ರಕಾಶವೋ? ನಿನ್ನೊಳಗೆ ಹಣೆ ಹೊಕ್ಕು ಕುಂಬಳದ ಸೂಜಿಯ ಸುಮ್ಮಾನಿ ಶರಣನ ನಿಲವ ನೋಡಾ. ಅಳಲಿಲ್ಲ, ಬಳಲಿಲ್ಲ, ಅಳಿಯಿಲ್ಲ, ಉಳಿಯಿಲ್ಲ. ಎರಡಳಿದ ನಿಲವು ಉಭಯ ಮಧ್ಯದ ಕೊರಡಿಗೆ ಕುಂಟೆಯ ನಿಕ್ಕಿ ಕೆಡಿಸುವನು ತಾನಲ್ಲ. ಹೊರಳಲಿರಿಯನು. ಕೊಳಚೆಯ ಉದಕದೊಳಗೆ ಕಳಾಕಳಭೇದದಿಂ ತೊಳತೊಳಗುವವಳ ಭ್ರಮಮಧ್ಯದಿಂದ ದೃಢಮಂಡಲವ ಕಳೆದು ದಾಂಟಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೊಳಗೆ ಶರಣ ಕಾಂತಿಯ ನಿಲವಿಗೆ ಶರಣು ಶರಣು.

(೬) ಅಕಾಯ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಯಿತಲ್ಲ! ಅಕಾಯ ಅಳವಟ್ಟಿತಲ್ಲ! ಅಕಾಯ ನಿಂದು ನಿವಾಸವಾಯಿತಲ್ಲ! ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನನಿಂಬೆ ನಿಂದಿತ್ತಲ್ಲ!

(೭) ಕಾಯದಿಂದ ಲಿಂಗ ದರುಶನ. ಕಾಯದಿಂದ ಜಂಗಮ ದರುಶನ. ಕಾಯದಿಂದ ಪ್ರಸಾದ ಸಂಪತ್ತು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಅಕಾಯದಿಂದ ನಿಮ್ಮುವ ಕಂಡಿನಯ್ಯ.

(೮) ಕಾಯದೊಳಗೆ ಅಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಜೀವದೊಳಗೆ ನಿರ್ಜೀವವಾಯಿತ್ತು. ಭಾವದೊಳಗೆ ನಿರ್ಭಾವವಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ಮನದೊಳಗೆ ಘನ ನೆನಪಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ತಲೆ ಮೊಲೆಗಳ ನೋಡಿ ಸಲಹಿದಿರಾಗಿ ಚನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಯ್ಯ ಧರ್ಮದವಳಾನು.

(೯) ಪ್ರಸಾದಕಾಯವಾದ ಬಳಿಕ ಸರ್ವಾಂಗ ಉತ್ತುಮಾಂಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತ. ಲಿಂಗ ರರಣನಲ್ಲಿ ಭಾವ ಭೇದ ನಿಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಲಿಂಗ ಸಂಗಿ. ಅಕಾಯಂ ಭಕ್ತಕಾಯಸ್ತು ಎಂದುದಾಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ವಚನ.

(೧೦) ಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣವಾಯಿತ್ತಾಗಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ಪ್ರಸಾದಕಾಯವಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಸತ್ಪರಜ ತಮಕ್ರೋಧವಿಲ್ಲವಯ್ಯ. ಜಂಗಮ ಮುಖ ಲಿಂಗವಾದ ಕಾರಣ ಲಿಂಗದಲನುಭಾವಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯ. ಭಕ್ತಕಾಯ ಮಮಕಾಯವಾಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ಬಸವಣ್ಣನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾಗಿದ್ದೇನಯ್ಯ.

ಇಂತು ಅಕಾಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ವೀರ ಮಹೇಶ್ವರ ನಲ್ಲಿ ಸಕಳ ನಿಷ್ಕಳಾತೀತ ಕಾಯವಂತಿದುರ್ದವೆಂಡಜೆ ಮುಂದೆ ಪರಕಾಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೬ ಪರಕಾಯಸ್ಥಲ.

ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಬ್ರಹ್ಮ. ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಾತನು ವಿಷ್ಣು. ಉತ್ತುಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಾತನು ರುದ್ರನು. ಅಮುಕೋಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು

ಈಶ್ವರನು. ಮುಖಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಾತನು ಸದಾಶಿವನು. ಅಂಗಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಉಪಮಾತೀತನು. ಇವರೆಲ್ಲರು ಬಯಲನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದರು. ನಾನು ನಿತ್ಯವ ಪೂಜಿಸಿ ಮಿಥ್ಯವನರಿಯದ ಇರವಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾದೆನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:— ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವದ ಸುಚಿತ್ತವೆಂಬ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಆಚಾರ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿ ಕೊಂಡಾತ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ವಿಷ್ಣು ತತ್ವವ ಸುಬುದ್ಧಿ ಎಂಬ ಕೃತ ನಿಶ್ಚಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಗುರುಲಿಂಗ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿದಾತನು ವಿಷ್ಣು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ರುದ್ರ ತತ್ವದ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬುದರ ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಶಿವಲಿಂಗವ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಉತ್ತಮಾಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ರುದ್ರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಈಶ್ವರ ತತ್ವದ ಅಂತರಂಗವೆಂಬ ಸುಮನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅನುಲೋಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಈಶ್ವರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಸದಾಶಿವ ತತ್ವದ ಮುಖಸೆಜ್ಜೆ ಎಂಬ ಸುಜ್ಞಾನ ಹಸ್ತದೊಳಗೆ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಮುಖಸೆಜ್ಜೆಯೊಳಗೆ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಸದಾಶಿವನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಉಪಮಾತೀತ ತತ್ವದ ಸದ್ಭಾವವೆಂಬ ಹಸ್ತದ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಲಿಂಗವ ಗ್ರಹಣವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅಂಗಸೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವ ಧರಿಸಿಕೊಂಡಾತನು ಉಪಮಾತೀತನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಈ ಆರು ತತ್ವಗಳೊಳಗೆ ಷಡ್ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಂಗಳು ಐಕ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ವಾಯಲಾಗಲು ಇಲ್ಲಿ ಆ ಶರಣನು ನಿತ್ಯ ಪರಿಪೂರ್ಣನಾಗಿ ಮಾಯಾ ಮಿಥ್ಯೆಯನಳಿದು ಇದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಇವರೆಲ್ಲರು ಬಯಲನೇ ಪೂಜಿಸಿ ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದರು, ನಾನು ನಿತ್ಯವ ಪೂಜಿಸಿ ಮಿಥ್ಯವನರಿಯದ ಇರವಿನಲ್ಲಿ ಸುಖಿಯಾದೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಪರ ಚಿಂತೆ ಪರಬೋಧೆಯ ಪರಿಚಿತನಲ್ಲ. ಉಸಿರು ಬೀಜದ ಹಸಿಯ ಬಣ್ಣದ ದಶವಿಧವಾಗಿ ವಶಗತನಲ್ಲ. ನಿರಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಶರಣ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ.

(೩) ಕಾಲನ ಕಳೆದು ಕಷ್ಟೆಯ ಹೊಡೆದೆನು. ಕಲ್ಪಿತವೆಂಬವನ ನೊಸಲಾಕ್ಷರದ ತೊಡೆದೆನು. ಇನ್ನೇನೋ ? ಇನ್ನೇನೋ ? ಮುಂದೆ ಬಯಲಿಂಗ ಬಯಲು ಸನ್ನೆದೋರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿಲ್ಲ, ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ನಾನೂ ಇಲ್ಲ, ನೀನೂ ಇಲ್ಲ.

(೪) ನಾನೆಂಬ ಭೇದ ಅಂದೂ ಇಲ್ಲ, ಇಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಲೋಕ್ಯ ನಲ್ಲ, ಸಾಮೀಪ್ಯನಲ್ಲ, ಶರಣ ಸಾರೂಪ್ಯನಲ್ಲ, ಸಾಯುಜ್ಯನಲ್ಲ. ಶರಣ ಸಕಾಯನಲ್ಲ, ಆಕಾಯನಲ್ಲ, ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ತಾನೆಯಾಗಿ.

(೫) ತಪ್ಪಿ ನೋಡಿದಡೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞೋತ್ತಿದ್ವಿತ್ತು. ಇಪ್ಪಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಡೆ ಇಲ್ಲವಂತಾಯಿತ್ತು. ಲೆಪ್ಪದ ಜಲವ ಸಾದದ ಘಾತ ದಂತೆ ಕತೃತ್ವವೆಲ್ಲಿಯದೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

(೬) ಶೂಲದ ಮೇಲಣ ತಲೆಯ ಭೋಗವನಾರು ಬಯಸಿದಡಿ ಎಲ್ಲಿಯದು ? ಉಂಬರೆ, ಒಡಲಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ ಇಲ್ಲ. ಅಂಗಭೋಗಕ್ಕೆ ಕರಚರಣಂಗಳಿಲ್ಲ. ಅಂಗವಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತು ನಿಮಗೆಕೆ ? ಸುಡು ಭಂಗ ಲಿಂಗ ನಿರಾಳ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೭) ಮೂರ್ತನಲ್ಲ, ಅಮೂರ್ತನಲ್ಲ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಸಂಬಂಧಿ. ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಸಂವರಣೆ. ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಕಾಯಾಶ್ರಿತ. ಲೋಕ ಲೌಕಿಕ ಪ್ರಕಾರದುದಯನಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮರರಣನು.

(೮) ಹುಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ. ಹಾಳ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲಲೊಬ್ಬನ ಕಂಡಿ. ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಅವಯವಕ್ಕೆ ಸಂಗವಿನ್ನೆಲ್ಲಿಯದಯ್ಯ ? ಹಿಂಗುವ ಅವಯವಕ್ಕೆ ಹಿಂಗದ ತೊಡಿಗೆಯ ತೊಡಿಸಿಹೆನೆಂಬ ಭಂಗತರ ನೇನೆಂಬೆ ರೇಕಣ್ಣ ಪ್ರಿಯನಾಗಿನಾಥಾ ?

ಇಂತು ಆಕಾಯ, ಸಕಾಯ, ಸರಕಾಯವೆಂಬ ಶ್ರಿಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಲವು ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ವಿರಸುಹೇಶ್ವರನ ಸ್ವರೂಪ ಚರಿತ್ರ ನಿಮಿತ್ತ ಏಕವಾದ ಭೇದವೆಂತಿದೂದೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಧರ್ಮಾಚಾರ ಸ್ಥಲ ವಾದುದು.

೭ ಧರ್ಮಾಚಾರಸ್ಥಲ.

(೧) ಲೋಕ ಒಂದೆಂದರೆ ತಾನೊಂದನೆನಬೇಡ. ಮತ್ತಾರನೆಂದ ಜಿಯೂ ತನ್ನನೆಂದರೆನಬೇಡ. ಭೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಗುಂಡನಿಕ್ಕಿದಂತಿರಬೇಕು ಹಿರಿಯರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:— ತಾನು ಶಿವಜ್ಞಾನ ಸಂಪನ್ನನಾದಡೆ, ಲೋಕವು ಲೋಕ ದಂತೆ ನುಡಿವುದಾಗಿ, ತಾನದನಹುದಲ್ಲವೆನಬೇಡ. ತನ್ನನೆಂದನೆಂದ ಜಿಯೂ ತಾನದನೇನೆಂದು ಆರಿಯದೆ ಮಹಾಗಂಭೀರನಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದಿಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಭಕ್ತ ಶಾಂತನಾಗಿರಬೇಕು. ತನ್ನ ಕುರಿತು ಬಂದ ಶಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾಗಿರಬೇಕು. ಭೂತಹಿತವಹ ವಚನವ ನುಡಿಯಬೇಕು. ಲಿಂಗಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಂದುನಿಂದೆಗಳಿಲ್ಲದಿರಬೇಕು. ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ತನ್ನಂತೆ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ತನುಮನಧನವ ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅಪಾತ್ರದಾನವ ಗೈಯಬಿಡಬೇಕು. ಸಕಲ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ತನ್ನ ವಶಗತವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದೇ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬೇಹ ಕೌಚ ನೋಡಾ. ಲಿಂಗವ ಪೂಜಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವ ಪಡೆವಡೆ ಎನಗಿವೇ ಸಾಧಕವು ನೋಡಾ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ.

(೩) ಭಕ್ತರಲ್ಲದವರೊಡನಾಡದಿರು, ಅಡದಿರು. ಅರ್ಥದಾಸೆಗೆ ಮರ್ಜನರ ಸಂಗವ ಮಾಡದಿರು, ಮಾಡದಿರು. ಉತ್ತಮರ ಕೆಡೆ ನುಡಿಯದಿರು ನುಡಿಯದಿರು. ಮುಂದೆ ಹೊತ್ತ ಹೊರೆ ದಿಮ್ಮಿತ್ತಿಹುದು. ನಿತ್ಯವಲ್ಲದ ದೈವಕ್ಕೊರಗದಿರು, ಎರಗದಿರು. ಕರ್ತೃಸೊಡ್ಡುಳನ ನೆರೆ ನಂಬು. ಡಂಭಕ ಬೇಡ.

(೪) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂಬುದೊಂದು ಮಾತಿನಂತುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲೋಕರ ಸುಖದುಃಖ ತನ್ನದೆನ್ನಕ್ಕರ ಚನ್ನಸಿದ್ಧನಾಥನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಸುಮ್ಮನೆ ಒಲಿವನೇ?

(೫) ಸ್ಥಾವರವೆಂತಂತೆ ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ ಸಕಲ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಯ ಮಾಡುದು. ಲಿಂಗಜಂಗಮ ಒಂದೇ ಎಂದು ಕಾಂಬುದು.

ಬಂದುದು ಲಿಂಗಾರ್ಥಿನವೆಂದು ಕಾಂಬುದು. ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದು. ಶುಚಿ ಯಾಗಿಪ್ಪುದು. ಎರಡು ವಿಡಿಯದೆ ಎರಡು ನಡೆಯದೆ ಮುನ್ನಾದಿಯ ಪುರಾತನರು ಕೂಡಿದ ಪಥವಿದು, ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವರ ನೋಲಿಸಿ ಪೆ ನಂಬವಂಗೆ.

(೬) ತನ್ನ ಗುಣವ ಹೊಗಳಬೇಡ. ಇದಿರ ಗುಣವ ಹಳೆಯ ಬೇಡ. ಕೆಮ್ಮನೊಬ್ಬರ ನುಡಿಯಬೇಡ. ನುಡಿದು ನುಂಪಿತನಾಗಬೇಡ. ತನ್ನ ಮನ ವಿಕಳನಾಗಿ ಇದಿರ ಮನವ ನೋಯಿಸಬೇಡ. ತಾನು ಬಸು ಕುವಷ್ಟೆಂದು ದಿನ? ಸಮತೆ ಸಮಾಧಾನ ತುಂಬಿ ಫುಳುಕಬೇಕು. ಮಹಾ ಲಿಂಗ ಕಲ್ಪೇಶ್ವರ ನಿಜ್ಜನ ನಿಜವನರಿಂದ ಬಳಿಕ ಸಕಲದೊಳಗೆ ಬಿಜ್ಜ ಬರಿಯ ಮರುಳಾಗಿರಬೇಕು.

ಇಂತು ಧರ್ಮಾಚಾರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ವೀರ ಮಹೇ ಶ್ವರನ ಮನಸ್ಥಲದಲ್ಲೆಡೆಗೊಂಡ ಸವ್ಯಾಸ ಚರಿತ್ರವೆಂತೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಭಾವಾಚಾರ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮ ಭಾವಾಚಾರಸ್ಥಲ.

(೧) ರೂಪ ಕಂಡರು. ನಿರೂಪ ಕಾಣರು. ತನುವನೇ ಕಂಡರು. ಅನುವನೇ ಕಾಣರು. ಆಚಾರವನೇ ಕಂಡರು. ಪಿಚಾರವನೇ ಕಾಣರು. ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಕುರುಹನೇ ಕಂಡರು. ಕೂಡಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರು.

ಟೀಕು:-- ಅಂಗದ ಮೇಲಣ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ರೂಪ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಆ ಲಿಂಗದ ಪ್ರಾಣ, ಜೈತನ್ಯಕಳೆ ತಾನೆಂದರಿಯಲಿಂಬುದೀಗ ರೂಪನೇ ಕಂಡರು, ನಿರೂಪವ ಕಾಣಲೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಜೈತನ್ಯ ಲಿಂಗದ ಅನುವನು ಇದಿರಿಟ್ಟು ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಸರ್ವಾಂಗಲಿಂಗಿಯಾಗಬಾರ ದೆಂಬುದೀಗ ಅನುವನೇ ಕಂಡು ತನುವನೇ ಮರೆದರೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟ ಆಚಾರವ ಕಾಣಬಹುದಲ್ಲದೆ ಆ ಆಚಾರ ಪ್ರಾಣ

ವಸ್ತು ಮಹಾನುಭಾವ ವಿಚಾರವ ಕಾಣಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಅಚಾರವನೆ ಕಂಡು ವಿಚಾರವ ಮರೆದರೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ತಾನೇ ವಸ್ತುವೆಂಬ ಕುರುಹನು ತಮಗೆ ಅನ್ಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಿ ಸುಖಿಸಬಹುದಲ್ಲದೆ ತಾನೆಂಬುದನರಿದು ಮರೆಯಬಾರದೆಂಬುದೀಗ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಕುರುಹನೇ ಕಂಡು ಕೂಡಲರಿಯದೆ ಕೆಟ್ಟರೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗವ ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನ ಲಿಂಗ ಆಯತನಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಪ್ರಾಣ ನಚ್ಚಿನಿಂದ ಸ್ವಾಯತನಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಉಭಯ ನಚ್ಚಿನಿಂದ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ.

(೩) ಸುಖ ಶೀಲ ಲಿಂಗಧ್ಯಾನ, ಸಮಶೀಲ ಜಂಗಮ ಪ್ರೇಮ, ಮಹಾಶೀಲ ಅವರೆಂದಂತೆ ಎಂಬುದು ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧವಕವಟ್ಟಿದೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

(೪) ನೆನೆನೆನೆದು ಮನ ಘನ ವೇಧಿಸಿತ್ತು. ಕಂಡು ಕಂಡು ಮನ ಡಾವರಿಸಿತ್ತು. ತತ್ತಲ್ಲಿಯವಾಯಿತ್ತು. ತದುಗತ ಶಬ್ದ ಮುಗ್ಧವಾಯಿತ್ತು. ಎತ್ತಣ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂದರಿಯದೆ ಉಭಯಲಿಂಗ ಒಳ ಕೊಂಡಿತ್ತಯ್ಯ.

(೫) ಬಿಸಿಲೆಂಬ ಗುರುವಿಗೆ ನೆಳಲೆಂಬ ಶಿಷ್ಯ. ನಿರಾಕ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಯಲೇ ಸೆಜ್ಜೆ. ವಾಯುವೇ ಶಿನದಾರ. ಬೆಳಗೇ ಸಿಂಹಾಸನ. ಅತ್ತಲಿತ್ತ ಚತ್ತ ಹಲಯಲಿಯದೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರೆದು ಸುಖಿಯಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಮನೋಮುಢ್ಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ ಚರಿತ್ರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಲಿಂಗವು ವೀರಮಹೇಶ್ವರನ ಮಹಾಜ್ಞಾನಾಚರಣೆಯ ನೈದಿದ ಭೇದ ವೆಂತಿರೂದಂದೆ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಾಚಾರಸ್ಥಲವಾದುದು.

೯ ಜ್ಞಾನಾಚಾರಸ್ಥಲ.

(೧) ಅರಿಯ ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೆಗೆ ಕೆಂಗರಿಯ ಬಾಣನ ತೊಟ್ಟಿರಿ
ಅದು ತಪ್ಪದೆ ತಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಒಂದೇ ಬಾಣವಲ್ಲೆಯಿತ್ತಲ್ಲ. ನಾರಿ
ಹರಿಯಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲು ಮುರಿಯಿತ್ತು. ಹುಲ್ಲೆ ಎತ್ತ ಹೋಯಿತ್ತೋ
ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:- ಅರೆ ಎಂದಡೆ ಜಡರೂಪಮಸ್ತು ಕಾಯವೆಂಬರ್ಥ. ಆ
ಜಡವೆಂದದ ಮೇಲೆ ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಹರಿಣಿ ಇವುಳೆಂಬುದೀಗ ಅರಿಯ
ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಕೆಂಗರಿಯ ಬಾಣನೆಂದರೆ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ
ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮಾಯೆ ಎಂಬ ಮೃಗಕ್ಕೆ ಶರಣ
ನೆಂಬ ಬೇಂಟೆಕಾರನು ನಿಷ್ಕೆ ಎಂಬ ಬಿಲ್ಲ ಹಿಡಿದು ಭಾವನೆಂಬ ನಾರಿ
ಯೊಳಗೆ ಸುಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಬಾಣ ಹೂಡಿ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದು
ಎಸೆಯಲು ಆ ಮಾಯಾವೃಗವು ಒಂದೇ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯುತ್ತೆಂಬುದೀಗ
ಅರಿಯ ಮೇಲಣ ಹುಲ್ಲೆಗೆ ಕೆಂಗರಿಯ ಬಾಣನ ತೊಟ್ಟಿನನೆ
ತಪ್ಪದೆ ತಾಗಿತ್ತಲ್ಲ, ಅದು ಒಂದೇ ಬಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳಿಯುತ್ತಲ್ಲ ಎಂಬ
ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಾಗಲು ಆ ಭಾವನೆಂಬ ನಾರಿಯೂ ಅಳಿದು ನಿಷ್ಕೆಯೂ
ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ಆ ಮಾಯೆಯೂ ಅಳಿದು ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ನಾರಿ ಹು
ಯಿತ್ತು, ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯಿತ್ತು, ಹುಲ್ಲೆ ಎತ್ತ ಹೋಯಿತ್ತು ಎಂಬ
ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಉರವಣಿಸುವ ಮನ ಮುಟ್ಟಿನನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಡುವುದು. ಘನಾ
ಘನದಲ್ಲಿ ಮನ ಸಂಬವನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಣುವುದು. ಮಹಂತ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ
ರಬ್ಬವನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಡುವುದು.

(೩) ಉಭಯ ತನುಗುಣ ವೇದಲ್ಲದೆ, ಅರಿವಿನಾಚಾರ ವಳವ
ಡದು. ಅರಿವಿನಾಚಾರವಳವಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆಕ್ಕೊಳ್ಳದು.
ಲಿಂಗದ ಬೆಳಗು ದೊರೆಕ್ಕೊಂಡಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ
ಪರಿಣಾಮ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದು.

(೪) ನೋಡುವುದು ನೋಡಲಿರುವೆ ಕಿಟ್ಟಿತ್ತೀ ಲೋಕವೆಲ್ಲ.
ನೋಡುವುದು ನೋಡಬಲ್ಲೆಡೆ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ, ಅಗಲಿಲ್ಲ. ನೋಟವ ಕೂಟವ
ಅಗಲದ ಸುಖವನು ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಲ್ಲ.

(೫) ಅಂಗದಾಪ್ಯಾಯನವಳಿಯದ ಕಾರಣ 'ಲಿಂಗಾ' 'ಲಿಂಗಾ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಗದಾಪ್ಯಾಯನ ವಳಿಯದ ಕಾರಣ 'ಜಂಗಮಾ' 'ಜಂಗಮಾ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಪರಿಣಾಮ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳದ ಕಾರಣ 'ಪ್ರಸಾದ' 'ಪ್ರಸಾದ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತೊಂದು ಅಂಗವಿಡಿದು ನಾಮ ಭಂಗಿತರಾದರೆಲ್ಲರು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಆರಂಗ ವಿರಹಿತ.

(೬) ಉರುವಣಿಸುವ ಮನ ಮುಟ್ಟುವನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಡುವುದು ಘನ. ಘನದಲ್ಲಿ ಮನ ನಂಬುವನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಡುವುದು. ಮಹಂತ ಗುಹೇಶ್ವರ ನೆಂಬ ಶಬ್ದವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಕಾಡುವುದು.

(೭) ಸಟೆ ದಿಟವಾದಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಯೂ ಮುಟ್ಟಿದಂತಿರಬೇಕು. ಅತಿ ರತಿ ಗತಿ ಮತಿಗೆ ಮಂದವಾಯಿತ್ತು. ಎಂಟು ಹಿಟ್ಟು ಸುಚಮರ ಉಂಟು. ಧರೆಯ ಮೇಲೆ ನರ ಸುರಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಶಲಾರವ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಇದ್ದಾರೆ. ಹಿಟ್ಟು ನಷ್ಟ ಮಠ ಹಾಳು ಊರಿಗುಸುಟಳ ಪಂಚ ಮಠವ ಸುಟ್ಟು ಗುಹೇಶ್ವರ ಬೀದಿಗರುವಾದಾ.

(೮) ಲಿಂಗವನರಿಯದೆ ಏನನರಿದಡೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗವನರಿದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೇನನರಿದಡೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಕಾರಣ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಅಂಗವನರಿದರಿದು ಲಿಂಗಸಂಗವ ಮಾಡುವ. ಆ ಸಂಗದೊಳಗೋಲಾಡುವ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೯) ಉಂಡೆನುಟ್ಟಿಹೆನೆಂಬ ಸಂದೇಹ ನಿನಗೇಕಯ್ಯ? ಉಂಬುದೇ ಆಗ್ನಿ. ಉಡುವುದೇ ಪೃಥ್ವಿ? ನೀನೆಂದು ಉಂಡೆ, ನಾನೆಂದು ಕಂಡೆ. ಉಣ್ಣದೆ ಉಡದೆ ಹೊಗೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸತ್ತನೆಂಬ ಅಂಜಿಕೆ ಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಬೇಡ. ಅಂಜದಿರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ. ನಿನಗಾವ ನಾಚಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

(೧೦) ಏನೆಂಬೆನೆನೆಂಬೆ ? ಆಪ್ಯಾಯನ ವಿರಹಿತನ ಏನೆಂಬೆ ನೆನೆಂಬೆ ? ನಾಮ ನಿರ್ನಾಮವಲ್ಲದುದು ಏನೆಂಬೆ ನೆನೆಂಬೆ ? ಸಾರಾಯ ಸನ್ಮತವಲ್ಲದುದು ಏನೆಂಬೆ ನೆನೆಂಬೆ ? ದೇವ ಕ್ರಿಯೆ ಮೂರಿದ ಸಂಬಂಧವ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಆನೆಂಬುದಿಲ್ಲದುದುನೆನೆಂದುಪಮಿಸುವೆ ?

(೧೧) ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಲಿಂಗದ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದು. ಜಂಗಮ ಸ್ಥಲ ಜಂಗಮಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದು. ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲ ಪ್ರಸಾದಸ್ಥಲ ದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದು. ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವು ತ್ರಿವಿಧದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಕ್ಕೆ.

ಇಂತು ಧರ್ಮಾಚಾರ, ಭಾವಾಚಾರ, ಜ್ಞಾನಾಚಾರವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವು ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಅವಿರಳ ಲಿಂಗಸಂಗ ಸುಖಿಯಾದ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಕವಾದ ಭೇದವೆಂತಿರುವದೆಂದೆ ಮುಂದೆ ಕಾಯಾನುಗ್ರಹ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲ.

ವಿವರಣೆ:-- ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಎರಡು ಸ್ಥಲಗಳಾದ ಆಚಾರಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಗುರುಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಯು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುವದೆಂಬದು ಹಿಂದೆ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇವುಗಳು ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಧಾನವಾದ ಸ್ಥೂಲ ತನುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದ ಹಾಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತನುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಲಿಂಗದ ಹೆಚ್ಚುವಿಕೆಯು ಉಂಟಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ತನುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಎಂಬ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ವಿಭೇದಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಶಿವಲಿಂಗದ ಜಾಗೃತಿಯುಂಟಾಗಿ ಆ ಮೇಲೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಬಲಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಗಳ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಲೈಂಗಿಕ ಗುಣಗಳು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದೊಡನೆ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರವೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುವದೆಂಬದನ್ನೂ ನಾವು ಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಲೈಂಗಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಅರ್ಪಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನದನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗಿಯಾಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಯ ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವು ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವದು. ಈ ಆಚರಣೆಗಳು ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಶಿವಲಿಂಗಸ್ಥಲ

ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅನುಗ್ರಹ ಲಿಂಗ, ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗ, ಮತ್ತು ತನುಗುಣ ಲಿಂಗ ಎಂಬ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಅನುಗ್ರಹಲಿಂಗಃ— ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಯಾನುಗ್ರಹ, ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ, ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಕಾಯವನ್ನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಕಾಯಾನುಗ್ರಹವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹವು. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹವು.

ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವು ವೇಧಿಸಿದರೆ, ಅಂಗ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರಾಗುವವು. ಇಂದ್ರಿಯಗಳಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಿದರೆ, ಅವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಲಿಂಗಮಯವಾಗುವವು. ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಿದರೆ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವದು.

ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗಃ— ಈ ಪ್ರಕಾರ ಲಿಂಗಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಕಾಯಾರ್ಪಿತ, ಕರಣಾರ್ಪಿತ ಮತ್ತು ಭಾವಾರ್ಪಿತಗಳಾಗುವವು. ಈ ಅರ್ಪಿತಲಿಂಗಗಳು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಅನುಗ್ರಹ ಲಿಂಗಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಾದುದು ಕಾಯಾರ್ಪಿತವೆನಿಸುವದು. ಅಂತರ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತವಾದುದು ಕರಣಾರ್ಪಿತವು. ಭಾವದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಾದುದು ಭಾವಾರ್ಪಿತವೆನಿಸುವದು. ಮೊದಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕಾಯದ ನೆವದಿಂದ ಅರ್ಪಣವು. ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅರ್ಪಿತವು. ಭಾವಾರ್ಪಿತದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉಂಟಾಗುವದು.

ತನುಗುಣಲಿಂಗಃ— ಹೀಗೆ ಅರ್ಪಿತದ ರೀತಿಯನ್ನರಿತವನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯ, ಶುಶ್ರೂಷಾ, ಸೇವ್ಯ ಎಂಬ ಭಾವಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಲಿಂಗವನ್ನಿಚ್ಛಿಸಿ ಮೊದಲು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಲಿಂಗ ತತ್ವವನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡುವ ಶಿಷ್ಯನೂ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುರುವೂ ಏಕ ರೂಪವಾಗುವರು. ಆಗ ಶಿಷ್ಯನು ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ, ಗುರುವು ಶಿಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಸಮರಸವಾಗುವರು. ಇದೇ ಸೇವ್ಯವು. ಆಗ ಶಿಷ್ಯನ ತನು ಗುಣಗಳು ಲಿಂಗ ರೂಪಾಗುವವು.

ಈ ಒಂಬತ್ತು ಸ್ಥಲಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿವಲಿಂಗವು ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಎಡೆ
ಗೊಳ್ಳುವದು. ಇವು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಮಟ್ಟಲಗಳಾಗಿವೆ.

೧. ಕಾಯಾನುಗ್ರಹಸ್ಥಲ.

(೧) ಆರತುದಯ್ಯ ಅಂಗ ಗುಣ. ಬರತುದಯ್ಯ ಭಕ್ತಿರಸ. ಆವರಿಸಿತಯ್ಯ ಅಂಗ ಲಿಂಗವನು. ಏನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯ. ಲೋಕಲೌಕಿ ಕವನರಿಯೆನಯ್ಯ. ಲಿಂಗ ಭ್ರಾಂತನಾದೆನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನು ದೇವಾ ನಿಮ್ಮ ಕರುಣವೆನ್ನನೆಡೆಗೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ.

ಟೀಕು:— ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನೋದಯದಿಂದ ದೇಹದ ಅಜ್ಞಾನವಳಿದು ಶಿವನಲ್ಲಿ ಆತಿ ರತಿಯಾದ ಭಕ್ತಿ ಒವಗಲು ಆ ಭಕ್ತ ಕಾಯ ಮಮ ಕಾಯವೆಂದು ಲಿಂಗವು ಆ ಭಕ್ತನ ಸರ್ವಾಂಗವನವಗ್ರಹಿಸಿ ಜೀವಭಾವ ವಳಿದು ಲೌಕಿಕಾಚಾರ ಧರ್ಮವನು ಮರೆದು ತಾನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾಗಿ ತನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಿಪ್ಪ ಭ್ರಾಂತಿ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಲಿಂಗವಾಗಿವನು ಸದ್ಭಕ್ತನು. ಇಂತವು ಸದ್ಭಕ್ತನು ಶಿವನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಎತ್ತಣ ಮಾಮರ, ಎತ್ತಣ ಕೋಗಿಲೆ, ಎತ್ತಣೆಂದೆತ್ತಣ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ? ಬೆಟ್ಟದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿಯು ಸಾಗರದೊಳಗಣ ಲವಣವು ಎತ್ತಣೆಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ? ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಯೂ ಎನಗೆಯೂ ಎತ್ತಣೆಂದೆತ್ತ ಸಂಬಂಧವಯ್ಯಾ?

(೩) ಮರುಳ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಕಾಯ ತಿಂದು, ಮರು ಕೇಸರಿತ ಹೇಳಲುಂಟೆ? ಶಿವಶಿವಾ, ಲಿಂಗ ತನ್ನನವಗ್ರಹಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅಂಗ ವಿಕಾರವೆಂಬುದನಿಯರು, ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾಥನೆಂಬ ಭಂಗವನ ಳೆದು ಸಂಗ ಉಳಿದ ಬಳಿಕ.

(೪) ಲೋಕದ ನಚ್ಚು ಮಚ್ಚು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಯಿತ್ತು. ಇದೇನು ಹತ್ತಿತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯ! ನಾನಿದೇನು ಹೊದ್ದಿತೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯ! ಗುಹೇ ಶ್ವರನೆಂಬ ಗ್ರಹ ಬಳಕೊಂಡಿತ್ತಾಗಿ ನಾನೇನೆಂದರಿಯೆನಯ್ಯ!

ಇಂತು ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾದ ಭೇದ ಪಂಡಿತರಾದುದೆಂದು ಮುಂದೆ ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨. ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ.

(೧) ಎನ್ನ ತ್ರಿವಿಧಾತ್ಮರು ನಿಮ್ಮ ಹೆಂಡಿರು. ಸತ್ಯ, ರಜ, ತಮಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭೃತ್ಯರಯ್ಯ. ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಯ್ಯ. ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪಡೆಹಾರರಯ್ಯ. ಅರಿಷಡ್ವಗಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ತೊತ್ತೆಂದಿರಯ್ಯ. ಸಪ್ತಧಾತುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಬಾಣಸಿಗರಯ್ಯ. ಅಷ್ಟ ಮಂದಗಳು ನಿಮ್ಮ ದಳವಾಯಿಗಳಯ್ಯ. ನವರಸಂಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಂಡಾರಿಗಳಯ್ಯ. ದಶವಾಯುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭತ್ತ ಚಾಮರ ಸೀಗುರಿಗಳು. ಶಂಭುಸೋಮನಾಥಲಿಂಗ ನಿಮಗೆನ್ನ ಕಾಯ ಮುಂತಾಗಿ ಬಾಹತ್ತರ ಡಿಂಗರಿಗರಯ್ಯ.

ಟೀಕು: — ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿಪ್ಪ ಸದ್ಭಕ್ತನ ಅಂಗಪ್ರಾಣ ಮನ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗದ ಸೇವೋಪಚಾರವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಪ್ರಥಮ ಗುರು ಕಾಣಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ಮಗಳು ಜಿಜ್ಞೆ ಬೆದರಿವು. ಸದ್ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯ ಹಸ್ತಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವಾದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗುಣವೆಂದು ಪುನರ್ಜಾತನಾಗಿ, ಕರಣಾದಿ ಗುಣಂಗಳೆಂದು ಶಿವಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು, ಅನುಪಮ ಸುಖ ಸಾರಾಯ ಶರಣನೆನಿಸಿ ಇದನರಿದು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿರ್ಪನು. ಅದು ಜಗದಲ್ಲಿ ಕಾರುಣ್ಯವ ಪಡೆದು ಭವಿಯ ನೊಪ್ಪಿನೆಂದು ಬೇರೆ ನಿಂದ ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ರರಣ ಭವಕಲ್ಪತವ ಕಳೆದ.

(೩) ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ್ಪ, ತೇಜ, ವಾಯು, ಅಕಾಶವೆಂಬ ಪಂಚ ಭೂತಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಮುಖ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಮಾಡಿದನಯ್ಯ.

ಶ್ರೋತ್ರ, ತ್ವಕ್ಶ್ಚ, ನೇತ್ರ, ಜಿಹ್ವೆ, ಘ್ರಾಣ, ವಾಕ್ಶ್ಚ, ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯು, ಗುಹ್ಯವೆಂಬ ದಶೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ದಶಮುಖ ಲಿಂಗ ಪ್ರತಿ ಸ್ಥೆಯ ಮಾಡದನಯ್ಯ? ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯ ಭರಿತನಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವ ಲಿಂಗವ ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ ಬಸವಣ್ಣನು.

(೪) ಗುರು ಸಾಹಿತ್ಯರ ಕಾಣಬಹುದು. ಲಿಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯರ ಕಾಣ ಬಹುದು. ಜಂಗಮ ಸಾಹಿತ್ಯರ ಕಾಣಬಹುದು. ಪ್ರಸಾದ ಸಾಹಿತ್ಯರ ಕಾಣಬಹುದು. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಕ್ತ ಬಸವಣ್ಣಂಗಳಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ.

(೫) ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪು, ರಸ, ಗಂಧ, ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿದವು. ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಹರಿಯದೆ ಏಕಾಕಿಗಳಾಗಿದವು. ಸಕಳೇಶ್ವರ ದೇವರಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದದ ಪದವಿಯ ಪಡೆದನಾಗಿ ಎನ್ನೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಿ ನೀವೆಲ್ಲ ಸುಖಿಗಳಾದಿರಯ್ಯ.

ಇಂತು ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದುದೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩. ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹಸ್ಥಲ.

(೧) ಆಚಾರವನಾಚಾರವಾಯಿತ್ತು. ಸೀಮೆ ನಿರ್ಜೀವಿಯಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣ ಸಂಚಲ ತಪ್ಪಿ, ಲಿಂಗ ಸಂಚಲವಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ರಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ಸೊಂಕಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ರೂಪಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ರುಚಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ಗಂಧವಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಸ್ವಾಯತವಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವರ ಕರುಣ ಕಡಿ ಗೋಡವರಿಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎನ್ನ ಮೇಲೆ.

ಟೀಕು:—ಆಚಾರವ ಸೀಮೆ ಸಂಬಂಧವೆಲ್ಲವೂ ಅಳಿಮ ಲಿಂಗಾಚಾರವಳವಟ್ಟು ಅಂಗ ಪ್ರಾಣ ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಕೇಳಿದ ಶಬ್ದ ಮುಟ್ಟಿದ ಸ್ಪರ್ಶನ ನೋಡಿದ ರೂಪ ಸವಿದ ರುಚಿ ವಾಸಿಸಿದ ಗಂಧ ಮೊದಲೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದ ಕಾರಣ, ಗುರುಕೃಪೆಯಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀ ವಚನವ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಹೊರಗನೇ ಹಾಡಿಸಿ ಹೊರಗಣ ಸದಾಚಾರ ಕ್ರಿಗನ ಮನ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಇದೆಲ್ಲಿಯ ಹೊರಗಣ ಸುಖವೆಂದು ವಿಚಾರ ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಲು, ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗಣ ರೂಪು ತಾನೆಂದರಿವಂತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಒಳಗಡಗಿತ್ತಯ್ಯ. ಲಿಂಗ ಸುಖದ ಸುಗ್ಗಿಯೊಳಗೆ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಮನ ಕರಣಂಗಳು ಮೇರೆದಸ್ತಿ ಸಮುದ್ರಮೊಳಗೆ ಆದ್ವಿದಂತೆ ಆದನಯ್ಯ. ಮುಳುಗಿದನಯ್ಯ ಸ್ವಾನುಭಾವವೆಂಬ ಗುರುವಿನ ಕರುಣವಲ್ಲಿ. ಇಂತಾದ ಬಳಿಕ, ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿದನಯ್ಯ.

ಇಂತು ಕಾಯಾನುಗ್ರಹ, ಇಂದ್ರಿಯಾನುಗ್ರಹ, ಪ್ರಾಣಾನುಗ್ರಹ ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧಸ್ಥಲವೇಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಅವಿರಳ ಲಿಂಗಸಂಗ ಸುಖ ಯಾದ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ ಲಿಂಗ ಮುಖವಾದ ಭೇದವೆಂತಿದುರ್ದವೆಂದೊಡೆ ಮುಂದೆ ಕಾಯಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪ ಕಾಯಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲ.

(೧) ಕಾಯವೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಅರ್ಪಿತವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಅದೇ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅರ್ಪಿತ ದರ್ಶನದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು, ಸ್ಪರ್ಶನದಿಂದಲಾಯಿತ್ತು. ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸೋಂಕಿನ ಸುಖವ ಅರ್ಪಿಸಲಿರಿಯದಿರಡೆ. ಅದು ಭ್ರಾಂತಿ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ಪ್ರಸಾದವನತಿಗಳೆದಡೆ ಮುಂದೆ ಅದಕ್ಕಿನ್ನೆಂತೋ?

ಟೀಕು:— ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಬಂಧವಾದ ಬಳಿಕ, ಅಂಗ ಮನೋಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ನೋಂಕಿದ ಮುಟ್ಟಿದ ಪದಾರ್ಥಂಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದ

ವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ ಪ್ರಸಾದವನೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಕೃಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕೃಪಿಸಬೇಕು. ಆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನೆ ಭಾವಲಿಂಗಕೃಪಿಸಬೇಕು. ಇಂತು ಅರ್ಪಿಸಿದುದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಮುಮುಕ್ಷುವನರಿಯದಿದ್ದರೂ, ಜೀವಭಾವ ಹಿಂಗದು. ಅದು ಕಾರಣ ಶಿವ ಪ್ರಸಾದಿಗಳು ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲರೆಂಬವರುಗಳ ಪಾತಕಕ್ಕೆ ಏಣೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಲಿಂಗ ಗಂಭೀರ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯ ಸಂಗವ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ? ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದ ಗಮಿಸುವ ಗಮನವ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲ ಸಂಗನ ಶರಣರು ಕಾಯದ ನೆವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಬೆಡಗ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ?

(೩) ಅಂಗ ಅನಂಗ ವೆಂಬೆರಡರ ಸಂದಳಿದ ಮಹಂತನ ಅಂಗ ಸೋಂಕಿತ್ತೆಲ್ಲ ಪವಿತ್ರ ಕಾಣಿರೇ. ಪವಿತ್ರವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪದಾರ್ಥವಿಹುದು. ಪದಾರ್ಥವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮನವಿಹುದು. ಮನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತವಿಹುದು. ಹಸ್ತವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಜಿಹ್ವೆ ಇಹುದು. ಜಿಹ್ವೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಇಹುದು. ರುಚಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಆವಧಾನವಿಹುದು. ಆವಧಾನವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಭಾವವಿಹುದು. ಭಾವವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಿಹುದು. ಲಿಂಗವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತವಿಹುದು. ಅರ್ಪಿತವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದವಿಹುದು. ಪ್ರಸಾದವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಿಹುದು. ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧ ಸೋಮನಾಥ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರವೇಶಿಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಸಾದಿಗಳಯ್ಯ.

(೪) ಕಾಯ ವಿರೋಧಿ ಸ್ವರೂಪ, ಭಾವ ವಿರೋಧಿ ದರುಶನ, ರುಚಿ ವಿರೋಧಿ ಪ್ರಸಾದಿ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಕಾಯವೇ ಲಿಂಗಕ್ಕೋಗರವಾಯಿತ್ತು.

(೫) ಲಿಂಗ ಗಂಭೀರ ನಿಸ್ಸಂಗಿಯ ಸಂಗವ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ? ಪರಮಾರ್ಥದಿಂದ ಗಮಿಸುವ ಗಮನವ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ? ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನ ಶರಣರು ಕಾಯದ ನೆವದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸುವ ಬೆಡಗ ನಾನೇನೆಂಬಿನಯ್ಯಾ.

ಇಂತು ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿತ ಮುಖವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂತರ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ ಮುಖವಾದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮುಂದೆ ಕರಣಾರ್ಪಿತ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೫ ಕರಣಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲ.

(೧) ನೀರಿಲ್ಲದ ನೆಲೆಲ್ಲಿಂದ ಬೇರಿಲ್ಲದ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮೃಗ ಬಂದು ಮೇಯುತ್ತಾ ಗಿಡವನು. ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಧನು ಕಂಡನು ಮೃಗವ. ಕೈಯಿಲ್ಲದ ವ್ಯಾಧನು ಎಚ್ಚನು ಮೃಗವನು. ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದ ನಾಡಿ ಗೊಯ್ದು ಸುಟ್ಟು ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:-- ನೀರೇ ಮನಸ್ಸು, ನೆಲೆಂದರೆ ಮಾಯೆ, ಬೇರೆಂದರೆ ಮೂಲಾಹಂಕಾರ, ಇಂತು ಮನಸ್ಸುಪ್ರಕೃತಿ ಮಾಯಾಪ್ರಕೃತಿ ಮೂಲಾಹಂಕಾರ ಪ್ರಕೃತಿಗಳೆಂಬ ಈ ತ್ರಯವು ಅಳಿದುಳಿದ ವಿನಯೋಗಿಯಲ್ಲಿ ವಿವೇಕವೆಂಬ ವೃಕ್ಷ ಉದಯವಾಗಲು ಅದೀಗ ನೀರಿಲ್ಲದ ನೆಲೆಲ್ಲಿಂದ ಬೇರಿಲ್ಲದ ಗಿಡ ಹುಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ವಿವೇಕವೆಂಬ ವೃಕ್ಷವನು ತಲೆ ಎಂಬ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಮಾಯಾ ಮೃಗವು ಅವಿಚಾರ ರೂಪಿಂ ಬಂದು ತಾನಾ ಸುಖವನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಅದಂತೆಂದೊಡೆ ವಿಚಾರವಳವಡದ ಘನವ ವಿಚಾರಿಸುವವೇ ಮಾಯೆಯಾದ ಕಾರಣ ಅದೀಗ ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮೃಗ ಬಂದು ಮೇಯುತ್ತಾ ಆ ಗಿಡವನು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಮಾಯೆಯನು ಶರಣನು ಭಿನ್ನ ಧೃಷ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ನೋಡಿ ಕಂಡು ಭಿನ್ನ ಹಸ್ತವಳಿದು ಅಭಿನ್ನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಭಾವವೆಂಬ ಬಿಲ್ಲ ತುಂಬಿ ತೆಗೆದು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಬಾಣವ ಹೂಡಿ ಎಸೆದು ಕೆಡಹಲು ಆ ಮಾಯೆ ಅಳಿದು ವಿದ್ಯಾಶಕ್ತಿಯಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಕುರುಡನು ಕಂಡನು ಮೃಗವನು ಕೈ ಇಲ್ಲದ ವ್ಯಾಧನು ಎಚ್ಚನು ಮೃಗವನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಸದ್ವಿದ್ಯಾ ಸುಖವನು ಅವಿದ್ಯಾಗ್ನಿ ಅರತ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರಸ ವಾಕವ ಮಾಡಿ ಮಹಾ ಲಿಂಗ ಮುಖಕ್ಕೆ ನಿರ್ವೇ

ದಿಸುತ್ತಿರಲು ಅದೀಗ ಕಿಚ್ಚಿಲ್ಲದ ನಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸುಟ್ಟು ಬಾಣಸವ
ಮಾಡೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆಂದ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಶ್ರೀಮದ್ಭಾವದಿಂದಾದ ಶೇಷವ ಕ್ರಿಯಾಕೃರ್ಪಿಸುವೆ. ಕ್ರಿಯಾ
ದಿಂದಾದ ಶೇಷವ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯಾಕೃರ್ಪಿಸುವೆ, ಜಂಗಮದಿಂದಾದ ಶೇಷವ
ಪ್ರಸಾದಕೃರ್ಪಿಸುವೆ. ಪ್ರಸಾದದಿಂದಾದ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕೃರ್ಪಿಸುವೆ. ಲಿಂಗ-
ದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನ, ಆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತನಾದೆನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವರ
ದೇವಯ್ಯಾ.

(೩) ಶಿವಾಚಾರವೇ ಲಿಂಗ, ಶಿವಭಕ್ತಿಯೇ ಅಂಗ, ಶಿವಶರಣರ
ನಿಷ್ಠೆಯೇ ಅಂಗ, ಲಿಂಗ ಸಂಗವೆಂದು ಹಿಂಗದಿಹುದೇ ಸತ್ಸಂಗ? ಆನ
ಸದಾರ್ಥವಾದಡೇನು? ತನ್ನ ನೇಮಿಸಿ ಬಂದುದು ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ
ಹೊದ್ದಲೀಯ್ಯದೆ ಭಾವ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂದಿಸಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯಂಗ
ರ್ಪಿಸಿಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಅದೇ ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಯೋಗ.

(೪) ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪು. ರಸ, ಗಂಧ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು
ಮೊದಲಾಗಿ ನಡೆವವು ಲಿಂಗದತ್ತತ್ತಲೆ. ತಮತಮಗೆ ಬಂದ ಭೋಗ
ಮುಖ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆಂದು, ನಡೆವವು ಲಿಂಗದತ್ತತ್ತಲೆ, ಕೂಡಲಚನ್ನ
ಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗ ನೀವಾದ ಶರಣಂಗ.

(೫) ಆಯತ, ಸ್ವಾಯತ, ಸನ್ನಿಹಿತ ಅನಾಯತಂಗಳು ಮುಟ್ಟು
ಲಮ್ಮವು ನೋಡಾ! ಕಂಗಳ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ
ಅರ್ಪಿಸುವ ನಾಸಿಕದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿ-
ಸುವ ಮನದ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಕೈಗಳ ಕೈಗಳಲರ್ಪಿಸುವ ಅಲ್ಲಿಗೆ
ತಾಗಿದ ಮುಖವಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬಲ್ಲನಾಗಿ ಕೂಡಲಚನ್ನ
ಸಂಗನಲ್ಲಿ ಆತ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಿ.

(೬) ಭಾವದಿಂದಾದ ಶೇಷವ ಕ್ರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವೆ. ಕ್ರಿಯಿಂದಾದ
ಶೇಷವ ನಿಕ್ರಿಯಗರ್ಪಿಸುವೆ. ನಿಕ್ರಿಯಿಂದಾದ ಶೇಷವ ಜಂಗಮಕೃರ್ಪಿಸುವೆ.
ಜಂಗಮದಿಂದಾದ ಶೇಷವ ಲಿಂಗಕೃರ್ಪಿಸುವೆ. ಲಿಂಗದಿಂದಾದ ಶೇಷವ
ಪ್ರಸಾದಕೃರ್ಪಿಸುವೆ. ಪ್ರಸಾದದಿಂದಾದ ಜ್ಞಾನವ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಾದ
ತೃಪ್ತಿಯಾದೆನು ಕಾಣಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯಾ.

ಇಂತು ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಆರ್ಪಿತ ಮುಖವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ತಾನೇ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸರ್ವಾರ್ಪಿತನಾಗಿದಾ ಛೇದನೆಂತಿರ್ದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಭಾವಾರ್ಪಿತ ಸ್ತುಲವಾದದು.

೬ ಭಾವಾರ್ಪಿತಸ್ಥಲ.

(೧) ಘನವೆಂಬ ಮನದ ತಲೆನಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತ ನಾಗಿ, ನೀನಿವೆ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ. ಬಂದ ಪದಾರ್ಥದ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ನೀನೇ ಅವಧರಿಸುತ್ತಿಪ್ಪೆಯಲ್ಲಾ ಎಲೆ ಅಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟು ಬಹುದಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಬಾರದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಂಕ್ಷೆಯಲ್ಲಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

ಟೀಕು: — ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಹಾಲಿಂಗವು ತನಗೆ ಅನ್ಯ ನೆಂದರಿಯದೆ ಭಿನ್ನ ಭಾವವಳಿದು ತನ್ನನೆಲ್ಲ ಮಹಾಘನಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಪ್ಪ ಶರಣನ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವು ತಾನೆಯಾಗಿಪ್ಪ ಕಾರಣ ಅಂಗ ಸುಖ ಭೋಗಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗವೇ ಅರಿದು ಅರ್ಪಿಸಿಕೊಂಬ ಭೇದವನರಿದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ನಿರ್ದಯದಿಂದ ಸಂರಯವ ನಳಿದ ಶರಣನೆಂಬುದೀ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ತನುವ ತಾಗದ ಮುನ್ನ, ಮನವ ತಾಗದ ಮುನ್ನ, ಅಪ್ಯಾಯನ ಬಂದು ಎಡೆಗೊಳ್ಳದ ಮುನ್ನ, ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಗುರುವಿನ ಕೈಯ್ಯಲಿ ಎಳತಟವಾಗದ ಮುನ್ನ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಡದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚು, ಬಲದ ಕೈಯ್ಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು, ಉರಿ ಹತ್ತಿತ್ತು ಗುಹೇ ರ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಪರಮ ಪ್ರಸಾದಿಯ.

(೩) ಕಾಯದ ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಭಾವದ ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಶ್ರೋತ್ರದ ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಘ್ರಾಣದ ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಜಿಹ್ವೆಯ ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಸ್ಪರ್ಶದ

ಕೈಯ್ಯಲು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಖಂಡಿತ ಭಾಷೆ. ಲಿಂಗ ಮಧ್ಯೆ ಶರಣ, ಶರಣ ಮಧ್ಯೆ ಲಿಂಗ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಗಿದ ಸುಖವನಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ ಮಾಡ ಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಹಜರೆಂಬೆ.

(೪) ಸ್ಥಲದಿಂದ ಸ್ಥಲವನರ್ಪಿಸುವುದು ಒಡಲಗುಣ. ನಿಃಸ್ಥಲದಿಂದ ನಿಃಸ್ಥಲವನರ್ಪಿಸುವುದು ಪ್ರಾಣನ ಗುಣ. ನೋಡಿ ಅರೈವುಸೇ ಅರ್ಪಿತ. ಗುಣ ಸ್ಥಲವೆನ್ನದೆ, ನಿಃಸ್ಥಲವೆನ್ನದೆ ನೋಡದೆ ಅರೈಯ್ಯದೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದು ನಿಗುಣ. ಇಂತಹ ಮಹಂತರ ಶಾವ ತೋರಿ ಬದುಕಿಸಯ್ಯ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೫) ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಮುಖಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಗಿದ ಸುಖವ ಸುಖಿಸಿ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೆಂಬರು. ಇದು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವೇ? ಅಲ್ಲ. ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡದೆ, ಅನರ್ಪಿತವ ಹೊದ್ದದೆ, ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಪಿಸುವ ಭಾವ ವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕೆ ಶರಣನೆನಿಸಬಾರದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೬) ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದವನಲ್ಲದೆ ಭೋಗಿಸೆನೆಂಬ ಪ್ರಸಾದಿಗಳನ್ನೆಂತಯ್ಯ? ಅನರ್ಪಿತ ಭೋಗವೇ ಸಂಭವಿಸಿ, ದೋಷವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪರಿಯ ನೋಡಾ! ಆದೇಂತೆಂದೊಡೆ, ಅನರ್ಪಿತ ನೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅನರ್ಪಿತವ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅನರ್ಪಿತವ ಶ್ರೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅನರ್ಪಿತವ ಘ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅನರ್ಪಿತವ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅನರ್ಪಿತವ ಜಿಹ್ವೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಸಬಹುದು. ಆದೇಂತೋ? ಅಕಟಕಟಾ ಎಂತಯ್ಯ! ಅರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಸರ್ವ ವಸ್ತುವನು ಅಂಗವಿಸಿ ಭೋಗಿಸುವ ಪರಿ ಅಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿ, ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣ ವಾಗಿ, ಪ್ರಾಣ ಮನವಾಗಿ, ಮನ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾಗಿ, ಭಾವ ಶುದ್ಧ ವಾಗಿ, ಮನವೇ ಲಿಂಗ, ಲಿಂಗವೇ ಮನವಾಗಿ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿ, ಮನ ಹಿಂತಾಗಿ, ಸರ್ವ ಕ್ರಿ ವರ್ತಿಸುವುದು. ಈ ಕ್ರಿಯೆ ಸರ್ವಾರ್ಪಿತ, ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಕಳೆ, ಇದೇ ಮರ್ಮ ಕಳೆ, ಇದೇ ಮಹಾಮಹಿಮಂಗೆ ಸರ್ವವೂ ಪ್ರಸಾದ. ಆ ಮಹಾಮಹಿಮನ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯವೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತ. ಆತನ ಭೋಗವೆಲ್ಲವು ಪ್ರಸಾದ ಭೋಗ. ಆತನು ಸದ್ಯೋನ್ಮು ಕ್ತನಯ್ಯ ಉಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಿ ಕರಣಾರ್ಥಿ ಭಾವಾರ್ಥಿಗಳೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲವೇಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಉಪವೇಶಿತ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಶಿಷ್ಯಭಾವವನ್ನೈದಿದ ಭೇದವಂತಿರ್ಮದದಡೆ ಮುಂದೆ ಶಿಷ್ಯ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೭. ಶಿಷ್ಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಜ್ಯೋತಿಯೊಳಗಣ ಕರ್ಪುರಕ್ಕೆ, ಅಪ್ಪುವಿನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಉಪ್ಪಿಗೆ, ತ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದೊಳಗಿಪ್ಪ ಶಿಷ್ಯಂಗಿ, ಈ ಮೂರಕ್ಕೆಯೂ ಬೇರೆ ತ್ರಿಯಾ ವರ್ತನೆಯುಂಟೇ, ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

ಟೀಕು:— ಜ್ಯೋತಿಯೊಳಗಿದ್ದ ಕರ್ಪುರ ಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿಪ್ಪು ದ್ದದೆ, ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಅಪ್ಪುವಿನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿಪ್ಪ ಲವಣ ಉದಕವಾಗಿ ತೋರು ನದಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ತ್ರೀಗುರುವಿನ ಹಸ್ತದೊಳಗಿಪ್ಪು ಶಿಷ್ಯನು ತ್ರೀಗುರು ತತ್ವವಾಗಿಪ್ಪನಲ್ಲದೆ ಬೇರೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರ ನೆಂಬುದೀ ವಚನವರ್ಥ.

(೨) ಕಂಡುವ ಹಿಡಿಯಲೊಬ್ಬದೆ, ಕಾಣದವನುಸಿ ಹಿಡಿದಿಹೆನೆಂ ವಡೆ ಸಿಕ್ಕದೆಂಬ ಬಳಲಿಕೆಯ ನೋಡಾ. ಕಂಡುದನೆ ಕಂಡು ಗುರು ಪಾದವ, ಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ಕಾಣದುದ ಕಂಡು, ಕಾಣಬಹುದಯ್ಯಾ ಗು ಹೇಶ್ವರಾ.

(೩) “ಯಥಾ ಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ” ತಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು. ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ ಹಿಂದಾದ ಬೀಜ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು. ದಿಟದಿಟ! ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ! ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಶಿರು ಕಾಮಧೇನುವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ! ಸದ್ಗುರುವಿನಿಂದಾದ ಶಿಷ್ಯನು ಸದ್ಗುರು ವಪ್ಪುದು ತಪ್ಪದು ನೋಡಾ! ಯಥಾ ಬೀಜಂ ತಥಾಂಕುರಂ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯ ತಪ್ಪದು ಶಿವಬಲ್ಲ. ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೪) ಜ್ಯೋತಿಯ ಸಂಗದಿಂದ ಕಪುರ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪಂತೆ ಅಸ್ಪೃಶನ ಸಂಗದಿಂದ ಉಸ್ಪೃಶವಪ್ಪಂತೆ ಶ್ರೀ ಗುರು ವಸ್ತುವು ತಪ್ಪದು ಶಿವನಾಣೆ ಉರಿಲಿಂಗಪೆದ್ದಿಪ್ಪಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೫) ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನರಸುವ ಮಹಾಂತರು ನೀವು ಕೇಳಿದಯ್ಯ ! ಶಿಷ್ಯಂಗಿ ಗುರು ಶಿವ ಸಹೋದರ. ಇದು ಕಾರಣ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಣ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಕುಲ, ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ರುಚಿ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಕುರುಹನರಸುವ ಪಾತಕರನಿಗೊಮ್ಮೆ ತೋರದಿರು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

ಇಂತವು ಶಿಷ್ಯ ಭಾವನ ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಶ್ರೂಷಾ ಭಾವನ ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿದುರ್ದೇಂದಿ ಮುಂದೆ ಶಿಶ್ರೂಷಾ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮. ಶಿಶ್ರೂಷಾಸ್ಥಲ.

(೧) ಪರಿಣಾಮದೊಳಗೆ ಮನದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಚಲುವ. ಸಂಗದೊಳಗೆ ರರಣರ ಸಂಗವೇ ಚಲುವ. ಕಾಯಗೊಂಡು ಹುಟ್ಟಿದ ಮೂಢರಲ್ಲಿ ಸಾಯದ ಸಂಚವನರಿವುದೇ ಚಲುವ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು— ಮನದ ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪವ ಕೆಡಿಸಿ ಆ ಮನ ಲಿಂಗವೇದಿಯಾಗಲು ಅದೇ ಪರಮಸುಖ. ಮಹಾನುಭಾವಿಗಳ ಸಂಗವಲ್ಲಿದುರ್ದ ಕರ್ಕಶವಿಲ್ಲದ ಸಮರಸ ಗೋಷ್ಠಿಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಪರಮ ಸುಖ. ಶರೀರದ ನಿತ್ಯತ್ವವನರಿದು ನಿತ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವ ಸಾಧ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಪರಮಸುಖವೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಸ್ವಾಮಿಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅವು ಪಥವೆಂದಡಿ, ದಿಟವ ಪಿಡಿವುದು. ಸಟೆಯ ಬಿಡುವುದು. ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆವುದು. ನಡೆದಂತೆ ನುಡಿವುದು. ನುಡಿದು ಹುಸಿವ ನಡೆದು ತಪ್ಪುವ ಪ್ರಸಂಚಿಯನ್ನೊಲ್ಲ ನಮ. ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವ.

(೩) ತರು ಮರಾದಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನಂತಕಾಲ ತಪಸ್ಸಿಹುದನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಗುರುಚರಣಸೇವೆ ಸಾಲದೇ? ಅನಂತ ಕಾಲ ಗುರುಚರಣಸೇವೆಯ ಮಾಡುವದನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಲಿಂಗಪೂಜೆ ಸಾಲದೇ? ಅನಂತಕಾಲ ಲಿಂಗ ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಂದು ದಿನ ಜಂಗಮ ತೃಪ್ತಿ ಸಾಲದೇ? ಅನಂತ ಕಾಲ ಜಂಗಮ ತೃಪ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಂದು ನಿಮಿಷದನುಭಾವ ಸಾಲದೇ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣ?

(೪) ಗುರುಕರುಣ ಚರಣಸೇವೆ ಭವದ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೀಜವನತಿ ಗಳಿಯಿತ್ತು. ಘನ ಘನ ಪಥವ ತೋರಿತ್ತು ನೋಡಾ. ಉದಯಿಸಿತ್ತು ನಿರಾಕುಳ ನಿರಹರಣ ಮಹಾಲಿಂಗ ಕರ್ಣೇಶ್ವರ.

(೫) ಸವಿ ಕರದಿಂದ ಪರಿ ಕರದಿಂದ ಪದಾರ್ಥ ಕರದಿಂದ ತನು ಮನ ಧನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ಇಲ್ಲದೆ ನಿಮ್ಮ ಶರಣಿಗೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೀ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮಗೆಂದು ತನಗೆನ್ನದ ಕಾರಣ.

ಇಂತು ಶುಕ್ರಾಕ್ಷಾ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಸಾದಿಯ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಇತರೇತರ ಭಾವನ ಮರೆದು, ಶಿಷ್ಯನೇ ಗುರು, ಗುರುವೇ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದ್ದ ಭೇದವಂತಿರ್ಮದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸೇವ್ಯಸ್ಥಲವಾಮದು.

೯. ಸೇವ್ಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಪಾದವಿಲ್ಲದ ಗುರುವಿಗೆ ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯನು. ಅನಾಚಾರಿ ಗುರುವಿಗೆ ವ್ರತಗೇಡಿ ಶಿಷ್ಯನು. ಈ ಗುರು ಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತ ಸಾವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆರಸುವೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು— ಪಾದವೆಂದರೆ ಆಚಾರದ ಚರ್ಯ. ಆ ಆಚಾರದ ಚರ್ಯವರತ ಸುಷ್ಣನ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಚಿದ್ಗುರುಪಿಗೆ ತಲೆ ಎಂಬ ಸಿಸ್ತತ್ತಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯನೇ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬುದೀಗ ಪಾದವಿಲ್ಲದ ಗುರುವಿಗೆ

ತಲೆ ಇಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂಬ ಆಚಾರ ವೆಂಬುದಳಿದು ನಿರ್ಗಮನಿಯಾದ ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವ್ರತನಿಯಮಂಗಳಳಿದು ಅಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದ ಶಿಷ್ಯನು ನಿಷ್ಪರಂಗ ಯುಕ್ತನೆಂಬುದೀಗ ಅನಾಚಾರಿ ಗುರುವಿಗೆ ವ್ರತಗೇಡಿ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಈ ಗುರುಶಿಷ್ಯರೆಂಬೆರಡು ಭಾವ ಸಮರಸವಾಗಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾದುದನು ನಿಜ ತತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಣಬಹುದೆಂಬುದೀಗ ಗುರುಶಿಷ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸತ್ತ ಸಾವ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಅರಸುವೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಮೊದಲೊಳು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದ ಕಾರಣ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾಯಿತ್ತು. ಗುರುಲಿಂಗದ ಕಾರುಣ್ಯದಿಂದಿರುವಾಯಿತ್ತು. ಜಂಗಮಲಿಂಗದಿಂದಾಚಾರವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗಜಂಗಮದಿಂದ ತಿಳಿದ ತಿಳಿವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತು.

(೩) ಗುರುಲಿಂಗ ಉದಯವಾದವರ ಉದಯವ ನೋಡಿರಯ್ಯ. ಹಿಂದೆ ಕತ್ತಲೆ ಮುಂದೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತು. ಬೆಳಗು ಬೆಳದಿಂಗಳಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಏಕಾರ್ಥವಾಯಿತ್ತು.

(೪) ಶಿಷ್ಯನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವಾವುದು ಗುರುವಿಗೆ? ಸಹಜ ಶಿಷ್ಯನು ತನ್ನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ಶ್ರೀಗುರು ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಅರ್ಪಿತ ಹೋಗಿ ಪ್ರಸಾದವನರಸುವುದೋ? ಪ್ರಸಾದ ಹೋಗಿ ಅರ್ಪಿತವನರಸುವುದೋ? ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಯೇ ಬಲ.

(೫) ಗುರು ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧದಿರವನ್ನಿನ್ನರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ? ನೆರೆದ ನೆರವಿಗೆ ಹೇಳಲುಂಟೇ? ಈ ಮಾತು ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಕೂಡಿದ ಕೂಟವ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗರುಹಬಾರದು. ಗುರು ಶಿಷ್ಯಸಂಬಂಧವ ಇನ್ನರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯಾ ಕಲಿದೇವಯ್ಯಾ?

(೬) ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಬಡಿದು ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲಿಸಿದಡೆ ಆಗಲೇ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನಯ್ಯಾ. ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಬಯಿದು ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲಿಸಿದಡೆ ಆಗಲೇ ಮಹಾ

ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನಯ್ಯ. ದ್ವಾಪರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಝಂಕಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲಿಸಿದಡೆ ಆಗಲೇ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನಯ್ಯಾ. ಕಲಿಯು ಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಗುರು ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ವಂದಿಸಿ ಬುದ್ಧಿಯ ಕಲಿಸಿದಡೆ ಆಗಲೇ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನಯ್ಯ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಕಲಿತನಕ್ಕೆ ನಾ ಬೆರಗಾದೆನು.

(೭) ಗುರುಕಾರುಣ್ಯ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಸಾದ ವಿರಚಾಸ ಭಾವದ ನಿಜವನಾರು ಬಲ್ಲರಯ್ಯ? ಗುರುವಿನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಪ್ರವೇಶ, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರವೇಶ, ಜಂಗಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರವೇಶ, ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರವೇಶ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಪ್ರವೇಶ. ಗುರು ವಿಂಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಜಂಗಮವಿಲ್ಲ, ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲ, ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವಿಲ್ಲ, ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಭಾವವಿಲ್ಲ. ಇದು ಆಗು ಹೋಗಿನ ಸಕೀಲ ಸಂಬಂಧವನು ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ, ಒರಣ ಬಲ್ಲ.

(೮) ಗುರುವೇ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಯೇ ತಾಯಾಗಿ ತಾಯೇ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಶಿಷ್ಯನೇ ಗಂಡನಾಗಿ ಏನೆಂದು ಹೇಳುವೆನೇನೆಂದುಪ ಮಿಸುವ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಇಹಸರವಿಲ್ಲಾಗಿ?

(೯) ಗುರುವೆಂಬ ಪ್ರತಿಭಾವಿಲ್ಲದ ಶಿಷ್ಯ, ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಪ್ರತಿ ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಗುರು, ಏನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆ? ಎರಡಿಲ್ಲದ ಘನವ ಏನೆಂಬೆ ನೇನೆಂಬೆ? ಉಭಯವಳಿದೊಂದಾದುದನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆ? ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಗುರುಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವಪೂರ್ವ.

(೧೦) ಗುರು ಶಿಷ್ಯಸಂಬಂಧದನುಭಾವವ ಕೇಳರಯ್ಯ! ಗುರು ವೆಂಬ ಪರಾಪರ, ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ ಇಹಪರ, ಗುರುವೆಂಬ ಪರಮಾರ್ಥ, ಶಿಷ್ಯನೆಂಬ, ಏಕಾರ್ಥ ಗುರುವೆಂಬವನಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯನೆಂಬವನೆಂತೋ? ಶಿಷ್ಯ ನೆಂಬವನಲ್ಲಿ ಗುರುವೆಂಬವನೆಂತೋ? ಸಿದ್ಧಸೋಮನಾರ್ಥನಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಕೈಂಬಿಲ್ಲ.

(೧೧) ಅರಿಮೆ ನೆನೆಯಲಿಲ್ಲ ಮರೆಮೆ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ. ತೆರಹಿಲ್ಲವೆ
ಘನಕ್ಕೆ ಕುರುಹು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಗುರುವಿಗೆ ತಾನಿಲ್ಲ.
ಗುರುವಿಗೆ ಶಿಷ್ಯನು ಹೊಡೆವಡದ ಕಾರಣ ಮುನ್ನಿಲ್ಲ. ಬಯಲ ಬತ್ತಲೆ
ಇಲ್ಲ. ಒಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ತೂರಲಿಲ್ಲ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕುರುಹು ಮುನ್ನಿಲ್ಲ.

ಇಂತು ನವಸ್ಥಲಂಗಳೇ ತ್ರಿವಿಧ ತ್ರಿವಿಧಂಗಳಾಗೇಕಮಾದ ಶಿವ
ಲಿಂಗವು ಮಹಾನುಭಾವಿಯಾದ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸಂಬಂ
ಧದಲ್ಲಿ ಜೀವಭಾವವಂ ನಿವೃತ್ತಿವೂಡೆ, ಲಿಂಗ ಸಜ್ಜೀವ ಸಮ್ಯಕ್ತ್ವವು
ಭೇದನೆಂದಿರತೆಂದೆ ಮುಂದೆ ಜೀವಾತ್ಮಸ್ಥಲನಾದುದು.

ಜಂಗಮಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ:— ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಅನಿರ್ಭಾವಿಸಿದ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತಿಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವೃದ್ಧವಡುವವು. ಈ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಅಂತ್ಯ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವು ತನ್ನಲೈಂಗಿಕ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಶಿವಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜಂಗಮಲಿಂಗಗಳು ಒಬ್ಬಗೆ ಉಚ್ಚ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಮಾನಸಿಕ ವಿಕಾರಗಳು ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಜಂಗಮಲಿಂಗಸ್ಥಲವನ್ನೊಡಗೊಂಡು ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿಗಳೂ ಸಹ ಅವನ ವಿಶೇಷ ರಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಜಂಗಮಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಒಲವುಲಿಂಗ, ನಿರೂಪಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪಾದೋದಕ ಲಿಂಗ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಂಗಮಲಿಂಗವು ಪ್ರಕಟವಾಗುವದು.

ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಲವು ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಲಿಂಗವೆಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ, ಪಾದೋದಕಲಿಂಗವೆಂದು ಒಬ್ಬಗೆ ಪುನಃ ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಮೊದಲಿನ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ೧ ನೆಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಸ್ಥಲಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಜೀವ ಭಾವವನ್ನು ಒಲವು ಲಿಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಮೊದಲು ದೂರ ಮಾಡಿ, ಅಮೇಲೆ ನಿರೂಪಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಗಮ ಎಂದರೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪಾದೋದಕ ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವವಾದ ಪ್ರಸಾದ, ಮತ್ತು ಪಾದೋದಕಗಳ ವಿಕಾರಗಳ ತತ್ವಗಳು ವಿಶೇಷ

ಷವಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೊದಲು ಜೀವ ಭಾವವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಿಟ್ಟು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸತ್ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಪಾದೋಕವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಪ್ರಸಾದದ ಅನುಭವವು ಗುರುಲಿಂಗ ಜಂಗಮಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪಾದೋದಕದ ಅನುಭವವು ದೀಕ್ಷಾಗುರು, ಶಿಕ್ಷಾಗುರು, ಜ್ಞಾನ ಗುರುವಿನಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕು. ಈ ಪಾದೋದಕವು ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾನಂದ ರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಒಲವುಲಿಂಗ:— ಜೀವಾತ್ಮ, ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೆಂದು ಒಲವು ಲಿಂಗದ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಜೀವಾತ್ಮನು ಭವದಲ್ಲಿ ಬಳಲುವನು. ಇಂಥ ಜೀವಾತ್ಮನು ತನ್ನ ಜೀವ ಭಾವವನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿ ಆತ್ಮ ವಿವೇಕಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಂತರಾತ್ಮನು. ಮುಂದೆ ಆತ್ಮವಿವೇಕದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನು. ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅರಿವುದೇ ಈ ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಒಲವು ಲಿಂಗದ ಭೇದಗಳಾಗಿರುವವು. ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ಆತ್ಮವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವದೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿರೂಪಲಿಂಗ:— ಇದರಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಹಾಗಮ, ನಿರ್ಭಾವಾಗಮ, ನಷ್ಟಾಗಮ ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಭೇದಗಳಿವೆ. ದೇಹ ಭಾವವನ್ನು ಆಳಿದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ನಿರ್ದೇಹಾಗಮವು. ನಿರ್ಭಾವ ಚಾರಿತ್ರ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವದೇ ನಿರ್ಭಾವಾಗಮವು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ನಿಷ್ಕೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿ ಶುದ್ಧಭಾವದಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಆಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು. ಇದು ನಷ್ಟಾಗಮವು ಹೀಗೆ ಜಂಗಮಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಆದಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ, ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಗುರುವಿನ ಮೂಲಕ ಸುಖ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವವನೇ ಆದಿ ಪ್ರಸಾದಿಯು. ಇಲ್ಲಿ ಗುರು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಭೃತ್ಯಾಚಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಈ ಅರ್ಪಣೆಯು ಕ್ರಿಯೆಯುಳ್ಳದು. ಲಿಂಗ

ಮುಖ ಪ್ರಸಾದ ಸೇವನೆಯೇ ಎರಡನೆಯದಾದ ಅಂತ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿಯು. ಅಂದರೆ ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆಚರಿಸಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಜಂಗಮ ಮುಖದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವನು ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿಯು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಭ್ರಮೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲ. ಇವನು ಮಾಯಾ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಅತಿಗಳೆಯುವನು. ಹೀಗೆ ಭಕ್ತನು ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪನಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಪಾದೋದಕಲಿಂಗಃ — ಇದರಲ್ಲಿ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ ಶಿಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ದೀಕ್ಷಾಗುರು ಮುಖದಿಂದಾದುದು ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕವು. ಇದು ಕ್ರಿಯಾ ರೂಪಾದದ್ದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅನೇಕ ಉಪಭಾಗಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಇವೆಲ್ಲವು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರೂ ಅವು ಶರಣನ ಮಲತ್ರಯಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವವು. ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಮುಖದಿಂದಾದುದು ಶಿಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕವು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಜ್ಞಾನಗುರು ಮುಖದಿಂದಾದುದು ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕವು. ಅದು ಪರಮಾನಂದೋದಕವು. ಅದು ತೋರಿಕೆಗೆ ಬಾರದೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಅಂಗವಿಕಾರಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಮಲತ್ರಯಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಪಾದೋದಕ ಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪರಮಾನಂದೋದಕವನ್ನು ಪಡೆದು ಸುಖಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅಂಗವಿಕಾರಗಳು ಲಯವಾಗುವವು. ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸ್ಥೂಲ ಸಂಬಂಧವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲದಂತಿರುವನು.

ಇದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಏನೂ ಆಗುವಿಲ್ಲ. ಕರ್ಮವು ನಷ್ಟವಾಗುವದು, ಮಹಾ ಜ್ಞಾನವು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಅದು ಪ್ರಸಾದ ರೂಪಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಹರಿಯು ವದ್ದು. ಅದೇ ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕವೆನಿಸುವದು. ಪರಮಾನಂದ ರೂಪಾಗಿರುವದು.

ಇದೇ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗದ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವು ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಅದು ಅವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸುವದು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಅವನು ತನ್ನ ಸ್ಥೂಲ ಶರೀರದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರದ ಲೈಂಗಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು.

೧. ಬೀವಾತ್ಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಸರ್ವ ಸಂಸಾರಿಯೊಡನಾಡಿ ಕಟ್ಟುವಡೆಯಿತ್ತು. ಮನದ ತಮಂಧ ಬಿಡದು. ಮನದ ಕವಟ ಬಿಡದು. ಸಟಿಯೊಳಗೆ ದಿಟವಾಡಿ ಬಯಲು ಬಡುವಡೆಯಿತ್ತು. ಕಾಯದ ಸಂಗದ ಜೀವವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕರ ಎಂದೂ ಭವ ಹಿಂಗದು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಇಂದ್ರದಳ ಅಗ್ನಿದಳ ಯಮದಳ ನೈಋತ್ಯದಳ ವರುಣದಳ ವಾಯವ್ಯದಳ ಕುಬೇರದಳ ಈಶಾನ್ಯದಳ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರ. ಇಂದ್ರದಳವೇರಲು ಗುಣಿಯಾಗಿಹನು. ಅಗ್ನಿದಳವೇರಲು ಹಸಿವನು. ಯಮದಳವೇರಲು ದುರಿತ ಜೀಷ್ಟಿತನಾಗುವನು. ನೈಋತ್ಯದಳವೇರಲು ಕೋಪಿಸುತ್ತಿಹನು. ವರುಣದಳವೇರಲು ನಿರ್ದ್ರಗೈವನು. ವಾಯವ್ಯದಳವೇರಲು ಸಂಚಲನಾಗಿಹನು. ಕುಬೇರದಳವೇರಲು ಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯಾಗಿಹನು. ಈಶಾನ್ಯದಳವೇರಲು ವಿಷಯಾತುರನಾಗಿಹನು. ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವಿಯಾಗಿ ಮೋಕ್ಷನ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ಇಂತೀ ಅಷ್ಟ ದಳಂಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಹಂಸನ ನೆಲೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಸದ್ಭಾವಿಯಾಗಿಹ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೩) ತನುಷ್ಯಸನ ಮನವ್ಯಸನ ಧನವ್ಯಸನ ರಾಜ್ಯವ್ಯಸನ ವಿಶ್ವಸವ್ಯಸನ ಉತ್ತಾಹವ್ಯಸನ ಸೇವಕವ್ಯಸನ. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರ. ತನುಷ್ಯಸನ ವೆತ್ತಿದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣ ಅನುಲೇಪನ ತಾಂಬೂಲವ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ಮನವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಕಳವು ಪರದಾರವನು ಬಯಸುತ್ತಿಹನು.

ಧನವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಧನ ಧಾನ್ಯವ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ರಾಜ್ಯವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಸೇನೆಯಂ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ವಿಶ್ವವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ವಿಧ ಕರ್ತವ್ಯವ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ಉತ್ಸಾಹವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವತ್ರ ಮಿತ್ರ ಕಳತ್ರಾದಿಗಳ ಬಯಸುತ್ತಿಹನು. ಸೇವಕವ್ಯಸನವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಉಣ್ಣಲಾರೆ ಉಡಲಾರೆ ಕೊಳಲಾರೆ ಕೊಡಲಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಿಹನು. ಇಂತೀ ಸತ್ತವ್ಯಸನಂಗಳ ಬಯಸಿ ಬಳಲುವ ಹಂಸನ ನೆಲೆಯ ಕೆಡಿಸಿ ಲಿಂಗವ್ಯಸನಿಯಾದ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೪) ಪೃಥ್ವಿ ಸಲಿಲ ಪಾವಕ ಪವನ ಅಂಬರ ರವಿ ರಶಿ ಆತ್ಮ ಇಂತಿವು ಆಪ್ತಮದಂಗಳು. ಇವಕ್ಕೆ ವಿವರ. ಪೃಥ್ವಿ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ತನುಗುಣ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಸಲಿಲ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಪಾವಕ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ರಸ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಪವನ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ತಾನಿನಲ್ಲಿ ಇರ್ಮ ಜಂಬೂದ್ವೀಪ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಅಂಬರ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪಾಪನ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ರವಿ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೋಪಾನ್ನಿ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ರಶಿ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚಿಂತಾಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಆತ್ಮ ಮದವೆತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರ ಭರಿತನಾಗಿಹನು. ಇಂತೀ ಆಪ್ತ ಮದಂಗಳ ಗುಣವಳಿದು ಸದ್ಗುಣ ಭರಿತನಾಗಿಹ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

ಇಂತು ಜೀವಭಾವಮಂ ನಿವೃತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗಿಯೊಳಗೆ ಆತ್ಮವಿವೇಕಿಯಾಗಿದರ್ ಭೇದವೆಂದಿರ್ದುದೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಅಂತರಾತ್ಮ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨. ಅಂತರಾತ್ಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಒಳಗೊಂದು ಜೀಗುವ ಜ್ಯೋತಿಯಂತಪ್ಪ ವಿಚಾರವು ದೇನೋ? ಅತ್ತ ಹೊದ್ದದು. ಇತ್ತ ಹೊದ್ದದು. ಬಾಹ್ಯವಿಚಾರವು ವಿಚಾರಿಸುವ ವಿಚಾರ ತಾನಾಗಿದ್ದು ದನರಿಯದು. ಅರಿಯದೆ ಮತ್ತೆ ಮರೆದಿರದು. ಹೊದ್ದುವ ಕಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊದ್ದದು. ನಿರಸ್ತಂಹವೆಹೊದ್ದ.

ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದೆ ಇದ್ದಿತ್ತು. ತುದಿ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ತುದಿ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಮೊದಲೆರಡನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನಡುವೆ ಅಂತರಾತ್ಮನಾಗಿದ್ದಿತ್ತು. ಜೀವಗುಣವಳದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಂಧಾನವನರಸುತ್ತಿದ್ದೇನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೨) ದೇಹ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನ್ನೆ. ಅಂತರ್ದೇಹ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬೆ. ಜಾಗ್ರತ್ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆನ್ನೆ. ಸ್ವಪ್ನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದೆಂಬೆ. ಅಂತರ್ದೇಹಕ್ಕೆ ಆಕಾರವಿಲ್ಲ. ಸ್ವಪ್ನಕ್ಕೆ ಬೀಜವಿಲ್ಲ ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ತೋರಿದನಾಗಿ ಆಕಾಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮುವ ಕಂಡೆ.

(೩) ನವನಾಳ ಪದ್ಮದ ಅಷ್ಟದಳದೊಳಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತುಮೂರು ನಾಳ ನೋಡಾ? ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು. ಒಳಗೆ ಆತ್ಮಜ್ಯೋತಿ. ಅಲ್ಲಿಂದೊಳಗಿಪ್ಪ ಹಂಸನ ಗೃಹವ ನೋಡಾ! ಹಿರಿದೊಂದು ಭೂತವು ದುಡುಗಿಪ್ಪ ಭೇದವ ನಿಲುಕಿ ನೋಡಿಯೇ ಕಂಡೆನೆಂದಾತನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

(೪) ಶುಕ್ಲ ಶೋಣಿತ ಪಿಂಡೈಕ್ಯ ಚಿತ್ತ ವಾಯು ಅದು ಪದ್ಮದಳದಲ್ಲಿ ಮೊಲೆ ಮುಡಿ ಬಂದಡೆ ಹೆಣ್ಣೆಂಬರು. ಗಡ್ಡ ಮೀಸೆಯಾದಡೆ ಗಂಡೆಂಬರು. ನಡುವೆ ಸುಳಿವ ಆತ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಅಲ್ಲ, ಗಂಡೂ ಅಲ್ಲ. ಅದರಂತುವ ತಿಳಿಯಲಿಕೆ ಶ್ವತಿತತಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆಂದಾತನಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ.

(೫) ಜಗಮೊಂದೆಸೆ, ತಾನೊಂದೆಸೆ. ಮತ್ತಾ ಜಗದೊಳಗೆ ತಾ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಜಗ. ಆಗಮಮೊಂದೆಸೆ, ತಾನೊಂದೆಸೆ. ಮತ್ತಾ ಆಗಮದೊಳಗೆ ತಾ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಆಗಮ. ವಿಧಿಯೊಂದೆಸೆ, ತಾನೊಂದೆಸೆ. ಮತ್ತಾ ವಿಧಿಯೊಳಗೆ ತಾ, ತನ್ನೊಳಗೆ ವಿಧಿ. ಕ್ರಿಯೊಂದೆಸೆ ತಾನೊಂದೆಸೆ, ಮತ್ತಾ ಕ್ರಿಯೊಳಗೆ ತಾ, ತನ್ನೊಳಗೆ ಕ್ರಿ. ಇಂತೀ ಜಗ ಆಗಮ ವಿಧಿ ಕ್ರಿ ನಿಷೇಧವಾಗಿ ಹೊದ್ದಿಯೂ ಹೊದ್ದದು ನೀರ ತಾವರೆಯಂತೆ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಅಂತರಾತ್ಮವಿವೇಕಾನುಭಾವಿಯಾಗಿದ್ದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವು. ಆತ್ಮವಿವೇಕದಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿದ ಭೇದವೆಂದಿದೆಯೆಂದೆಂದು ಮುಂದೆ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ಥಲವಾದುದು.

೩ ಪರಮಾತ್ಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಭೂತಳದ ಮತೀವಂತರು ಅಂತು ಮನಸ್ಥಲವಿಡಿಯಲು ಮಾಣಿಕವನುಂಗಿ ಜಾತಿ ಧರ್ಮವನುಡುಗಿ ಭ್ರಾಂತಿ ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಚಿತ್ತಭಸ್ಮವಧರಿಸಿ ಅಣಿಮಾದಿ ಗುಣಗಳ ಗತಿಯ ಪದವನೇ ಮೀರಿ ಭ್ರಾಂತಳಿದು ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ.

ಟೀಕು:— ಪರಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪು ತಾನೆಂದರಿಯದೆ ಮತಿಯ ಬಲುಮೆವಿಡಿದು ಆತ್ಮನ ನಿಲವನರಿದೆಂಬುದೆಲ್ಲವು ಮಾತಿನ ಮಥನವಲ್ಲದೆ ನಿಜವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದೆ, ಆ ಮಾತು ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವಜ್ಞಾನವೆಂಬ ರತ್ನವನುಂಗಿ ಉಗುಳದೆ ಇಪ್ಪದಾಗಿ ಇದೀಗ ಭೂತಳದ ಮತೀವಂತರು ಆತ್ಮನ ಸ್ಥಲವಿಡಿಯಲು ಮಾತು ಮಾಣಿಕವನುಂಗಿತೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇದರ ಸರ್ಕೀಲ ಸಂಬಂಧವನರಿದು ಜಾತಿವರ್ಣ ಆಶ್ರಮ ನಾಮ ಗೋತ್ರಗಳ ತೃಜಿಸಿ ವ್ರತ ನಿಯಮೋಪಾಸನೆಗಳ ತೊರೆದು ಇತ್ಯಾದಿ ಭ್ರಮೆಯನು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ದಹಿಸಿದನೆಂಬುದೀಗ ಜಾತಿ ಧರ್ಮವನುಡುಗಿ ವ್ರತದ ಭ್ರಮೆಗಳ ಸುಟ್ಟು ಅವಶೇಷಿತವಾದ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿಯ ಧರಿಸಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತು ಅವಶೇಷಿತವಾದ ಚಿದ್ವಿಭೂತಿಯನು ಧರಿಸಲು ಅಣಿಮಾದಿ ಗುಣಗಳ ಪರವನು ಮೀರಿ ಸಕಲ ಭ್ರಾಂತಿಯಳಿದು ಪರಂಜ್ಯೋತಿಯಾಗಿ ಆಶರಣ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದೀಗ ಅಣಿಮಾದಿ ಗುಣಗಳ ಗತಿಯ ಪಥವನು ಮೀರಿ ಭ್ರಾಂತಳಿದು ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಆತ್ಮೋಹಂ ಎಂಬರು ತಾವಾತ್ಮನಿತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ. ಆತ್ಮನಂತಹ ನಿಂತಹನೆಂದು ಕಂಡವರುಂಟೇ ಆಯ್ಯಾ? ಆತ್ಮಜ್ಞತೋಹಂ ಎಂಬು

ದಕ್ಕೆ ಶೃತಿ ಪ್ರಮಾಣ ಉಂಟು. ಆತ್ಮನು ವಾಚ್ಛನಕ್ಕಗೋಚರನಯ್ಯಾ. ಆತ್ಮನು ತತ್ಪ್ರಮುಖ ವಾಚ್ಯದಿಂದತ್ತತ್ತ. ಆತ್ಮನನಿರಿದಿಹನೆಂಬವರೆಲ್ಲ ಆರಿ ಮರುಳುಗಳಲ್ಲವೇ ಆಯ್ಯಾ? ಆತ್ಮತಾನಾದವಸ್ಥೆ ನೀರು ನೀರು ಕೂಡಿ ದಂತೆ. ಆತ್ಮನ ಕಾಂಬಡೆ ಕಾಯವಿಡಿದು ಕಾಣಬಹುದೇ ಆಯ್ಯಾ? ಆತ್ಮ ಪ್ರಾಣೇಶ ಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯ. ಆತ್ಮನೆಂಬಾತ ನಮ್ಮಉರಿ ಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ.

(೩) ಸತ್ಯ ರಜ ತಮನೆಂಬವು ಪ್ರಪಂಚವೆಂದೆಂಬಿರಿ. ಆ ಸತ್ಯವೇ ಪರತತ್ವ ಕಾಣಾ. ಉದಯಾಸ್ತಮಾನವೆಂಬ ಒಂದೆರಡೆಣಿಕೆಯ ಉದ ಯಾಸ್ತಮಾನ ಉಂಟೇ? ಆತ್ಮವಿತ್ತುವಿಂಗೇ ಉದಕವನುಂಡ ಲೋಹದ ಪರಿಯಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಮೂಗ ಕಂಡ ಕನಸ ನೀವು .ಬಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿರೇ. ಉಪಾಧಿ ಇಲ್ಲದಪಮೆ, ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಭರಿತನು, ಇಂದ್ರಿಯವರತ ಪ್ರಕಾಶ ನೋಡಿರೇ. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯ, ಕೇಳಲಿಲ್ಲದ ಉಲುಹು, ಬೇಡಲಿಲ್ಲದ ಪದವಿದು. ತೋರಿ ಆದಿ ಅಂತ್ಯ ಇಲ್ಲದ ತೃಪ್ತಿಯಡಗಿದ ನಿಜಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯುಂಟೇ? ನಿಜ ಭಾವವಳಿದಾತ್ಮ ನಿತ್ಯವೆಂಬುದನು ಎಲ್ಲ ಶೃತಿಗ ಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ. ಸುಖದ ಸೋಂಕಿನ ಪರಿಣಾಮದ ಪದವನು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವೇ ಬಲ್ಲ.

(೪) ಪದ್ಮಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಕುಂಡಲಿಯ ಜ್ಞಾನವನರಿಮು ಅಂಡಲೆದು ಅರ್ಥೋವಾಯುವನೂರ್ಧ್ವ ಮುಖನ ಮಾಡಿ ಷಡಂಗುಲವ ನೆತ್ತಿ ಉರ್ಧ್ವ ವಾಯುವಿನರ್ಥೋ ಮುಖಕ್ಕೆ ತಂದು ಉತ್ತರ ಪೂರ್ವ ದಕ್ಷಿಣಮಂ ನೇತಿಗಳೆದು ಪಶ್ಚಿಮ ಸುಷುಮ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಮನ ಶಕ್ತಿ ಸಂಧಾನ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಸಹಸ್ರ ದಳ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನಾದ ಭ್ರಮರನಿರಗಿ ಮಹಾವಾಸನಾವೃತವ ದಣಿಯುಂಡು, ತ್ರಿಸಂಧಾನ ಒಂದಾದ ಬಳಿಕ ಆತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮ ಇಂತಾಗಿ ಮರಳಿ ಅಂತರಾತ್ಮ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಇಳಿದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರಲಾಗದು. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ದೇವಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂದು ಮರಳಿ ಮಾನವನಪ್ಪಡೆ ಅದೇ ಪಾತಕ. ಹೆಸಿದವನವೃತವ ದಣಿ ಯುಂಡು, ತ್ರಿಸಂಧಾನ ಒಂದಾದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಹೆಸಿದುಂಡಿಹನೆಂ ದಡೆ ಅವೇ ಪ್ರಕೃತಿ ಗುಣ. ಇದು ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮ ತಾನಾದಾ ತನು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಭವಿಸಿರಬೇಕು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೫) ಉದಕದೊಳಗಣ ವಿಕಾರ ಪವನನಿಂದಲ್ಲದೆ ಉದಕ ಸಹಜ ಜೀವವೆಂದರಿಯಬಹುದೆ? ದೇಹ ಪ್ರಪಂಚಗಳು ವಾಯುವಿನಿಂದಲ್ಲದೆ ವೇದದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಗುಣವ ತೋರಿ ಮಂಜಿನ ಉರಿಯ ಬಿಸಿಲಂ ಬಿನಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚಡೆ ಕರ ಹೊಸತಾಯಿತ್ತು. ಸಹಜದ ನಿಲವು ಜೀವ ಪರ ಮಾತ್ರನೆಂಬೆರಡನು ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ. ನೆನೆವ ಮನ ತಾನೆಯಾಗಿ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಘನ ನೋಡುವ ಮೂರುತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪರಂಜ್ಯೋತಿ ನಿರ್ಗುಣ ಮಹಿಮ ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದವನು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗನಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುವೇ ಬಲ್ಲ.

(೬) ಜ್ಞಾತೃ ಜ್ಞಾನವ ನುಂಗಿ, ಜ್ಞಾನವ ಜ್ಞೇಯ ನುಂಗಿ, ಜ್ಞೇಯವು ತನ್ನ ನುಂಗಿ, ತನ್ನ ತಾನರಿದು ಶ್ರವಣ ಮನ ನಿಧಿ ಧ್ಯಾನಸಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತಲ್ಲೀಯ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣಂಗಳನೇ ಕೇಳುವಿಸಿ ಒಂದೇ ಸಂಧಾನವಾಗಿ, ಅನ್ಯ ಸಂಧಾನವರತು ಪರಮಾಮೃತವೇ ಆಲಿಂಗನವಾಗಿ ಆಲಿಂಗನವೇ ಪರಮಾಮೃತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವು ಅಪ್ರತಿಯಾಗಿದುದೇ ಭಕ್ತ ಜಂಗಮರೈಕ್ಯ. ಇಂತಿದುದೇ ಪ್ರಸಾದಿ, ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ, ಐಕ್ಯ. ಇಂತಿದುದೇ ಲಿಂಗ ಶರಣನೈಕ್ಯ. ಇಂತಿದುಡೆ ಜೀವ ಪರಮರೈಕ್ಯವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿ ಪ್ರಿಯ ನಿರ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೭) ತನ್ನ ತಾನರಿವುದೇ ಪರಮಾತ್ಮಯೋಗ. ತನ್ನ ತಾ ಮರೆ ವುದೇ ಮಾಯಾ ಸಂಬಂಧ. ಅಂತರಂಗ, ಬಹಿರಂಗ, ಪರಮಾಕಾಶ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪನು ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಉಪನಾತೀತನು ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಕೇವಲ ನಿಃಕಲ ಸ್ವರೂಪನು. ಭ್ರೂಮಧ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅಂತರಾತ್ಮನೆನೆಸಿ ಸಕಲ ನಿಃಕಲನಾಗಿಪ್ಪನು. ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಜೀವಾತ್ಮನಾಗಿ ಕೇವಲ ಸಕಲನಾ ಗಿಪ್ಪನು. ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕಲ ಗುರುಮೂರ್ತಿ. ಲಿಂಗ ಭ್ರೂಮ ಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಃಷ್ಕಲ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಲಿಂಗ. ಹೃದಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸಕಲ ಜಂಗಮಲಿಂಗ. ಇಂತೀ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅಂತರಾತ್ಮ, ಪರಮಾ ತ್ಮನೆ ಜೀವಾತ್ಮ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಗುರುಲಿಂಗ, ಪರಮಾ ತ್ಮನೇ ಶಿವಲಿಂಗ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಜಂಗಮಲಿಂಗ. ಇಂತು ಸರಬ್ರ ಹ್ಮವೇ ಪರಮಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸರ್ವಾತ್ಮ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಸರ್ವ

ಗತ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಆತ್ಮಗತ. ಇದು ಕಾರಣ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ. ಇಂತರಿದುದೇ ಪರಮಾತ್ಮ ಯೋಗ ಉರಿಲಿಂಗವೆಂದಿ ಪ್ರಿಯ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ಜೀವಾತ್ಮ ಅಂತರಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥೂಲ ಗಳೇಕಮಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ನಿರ್ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸ್ವಭಾವ ಚೇತನವೆಂದಿದ ಭೇದವೆಂತಿದುದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ನಿರ್ದೇಹಾಗಮ ಸ್ಥೂಲ ವಾದುದು.

೪. ನಿರ್ದೇಹಾಗಮಸ್ಥೂಲ.

(೧) ಅಂತರಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತ ಬಹಿರಂಗ ನಿಶ್ಚಿತವೋ ಆಯ್ಯ? ತನು ತನ್ನ ಸುಖ, ಮನ ಪರಮಸುಖ. ಇದು ಕಾರಣ ಕಾಯ ವಾಯವೋ ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿರಾಳವೋ ಆಯ್ಯ?

ಟೀಕು:-- ದೇಹ ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂತರಂಗ ವಾಗಿಪ್ಪ ಚಿತ್ತರಮಲಿಂಗವ ಸಮ್ಯಜ್ಞಾನತ್ವದಿಂದ ಕಂಡರಿದು ಶಿವ ಭಾವ ಘಟಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಅಂತರಂಗ ಸನ್ನಿಹಿತವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿವಭಾವ ಘಟಿಸಿತ್ತಾಗಿ ಬಹಿರಂಗವ ಕ್ರಿಯೆಯಳ ವಟ್ಟು ಸಕಲ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲವ ಲಿಂಗಕೃಪಿಸಿ ದೇಹಸಂಸಾರ ನಿರ್ದೇಹಿಯಾದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಬಹಿರಂಗ ನಿಶ್ಚಿತವೋ ಆಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಹ ಶರಣನ ತನು ಸುಖವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗಕ್ಕಾಗಿ, ಲಿಂಗವ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖವೆಲ್ಲ ಶರಣನ ಮನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ತನು ತನ್ನ ಸುಖ ಮನ ಪರಮ ಸುಖವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು ಶಿವಾರ್ಪಿತವಾಗಿ ದೇಹವಾಸನೆಯಳದು ದಗ್ಧಪಟ ದಂತಿಪ್ಪ ಹುಸಿದೇಹವಿಡಿದಿದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಇದು ಕಾರಣ ಕಾಯ ವಾಯವೋ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ವಾಸನೆ ನಷ್ಟವಾದ ದೇಹ ವಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೀಕಲ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿದ ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿರಾಳವೋ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಮಲಿನ ದೇಹಿಗೆ ಮಜ್ಜನವಲ್ಲದೆ ನಿಮಗಲ ದೇಹಿಗೆ ಮಜ್ಜನವೇಕೋ? ವಿಷಯ ಉಂಟೇ ಲಿಂಗ ಸಿಷ್ಟತ್ತಿಯಾದ ಶರಣಿಗೆ ಅಗಮ್ಯ ಅಗೋಚರ ಅಪ್ರಮಾಣ ಗುಣೇಶ್ವರ.

(೩) ಯತಿಗೆ ಲಾಂಛನವೇಕೆ? ಶುಚಿಗೆ ಮೊದಲು ಏಕೆ? ಕಲಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಏಕೆ? ದಿಟವುಳ್ಳ ಮನಕ್ಕೆ ಅಚಾರವೇಕೆ? ಸಜ್ಜನ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಬೇರೆ ಸೋಂಪು ಏಕೆ? ಭೃತ್ಯಾಚಾರವಿಂಬುಗೊಂಡವರ ಮನವ ಮಹಾಂತ ಸಕಳೇಶ್ವರದೇವ ತಾನೇ ಬಲ್ಲ.

(೪) ಅಂಗವು ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಾದವರ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. “ಕೀಟೋಪಿ ಭ್ರಮರಾಯತೆ” ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸೋಂಕಿ ಲಿಂಗವಾಯಿತಾಗಿ, ನೀವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನಡೆ, ಲಿಂಗ, ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನುಡಿ, ಲಿಂಗ ಮುಂತಾಗಿಯೇ ನೋಡುವವರಾಗಿ ಅಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಂಬುದಿಲ್ಲ. ಆನೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗೇಂದ್ರಿಯಂಗಳಾದವಾಗಿ ಕಾರಣ ಲಿಂಗವೆಂದೇ ಕಾಂಬುದು. ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೫) ಪದಗಳ ಪದಂಗಳ ವಿಚಾರಿಸಲು, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪದವಿಯಿಂದ ಮಾನವರ ಪದವಿ ಶೇಷ. ಮಾನವರ ಪದವಿಯಿಂದ ಮಾನವ, ರಾಜಪದ ವಿಶೇಷ. ಆ ರಾಜಪದವಿಯಿಂದ ದಾನವರ ಪದ ವಿಶೇಷ. ದಾನವರ ಪದವಿಯಿಂದ ದೇವಜಾತಿಗಳ ಪದ ವಿಶೇಷ. ದೇವ ಜಾತಿಗಳ ಪದವಿಯಿಂದ ಇಂದ್ರಪದ ವಿಶೇಷ. ಇಂದ್ರ ಪದವಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಪದ ವಿಶೇಷ. ಬ್ರಹ್ಮಪದವಿಯಿಂದ ಹಿಷ್ಣು ಪದ ವಿಶೇಷ. ಹಿಷ್ಣು ಪದವಿಯಿಂದ ರುದ್ರಪದ ವಿಶೇಷ. ರುದ್ರಪದವಿಯಿಂದ ಲಿಂಗಪದ ವಿಶೇಷ. ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕರ್ತನು ಪದವಿಯಲ್ಲದೂ ಮಹಾ ಲಿಂಗವಿಂತು ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಭರಿತವಾಗಿದೂ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿ ಪದವನಾಸೆಗೈದಡೆ ಚ್ಚಿನಿ ಅಲ್ಲ ಭಕ್ತನಲ್ಲ ಶರಣನಲ್ಲ ಲಿಂಗವಂತನಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಲಿಂಗವಿಲ್ಲವಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಪ್ರಿಯ ಪಿಶ್ಚೇಶ್ವರ.

ಇಂತು ನಿರ್ದೇಶ ಚಾರಿತ್ರತ್ಯಕ್ತವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಭಾವವಾದಚರಿತ್ರೆ ಎಂತಿದುಂವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ನಿರ್ಭಾವವನ್ನಲ್ಲಿದಾದುದು.

೫. ನಿರ್ಭಾವಾಗಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಹಾಳಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಾತ ಒಂದು ಮಣಿಯ ಕಂಡ. ಕೈಯಿಲ್ಲದಾತ ಪವಣಿಸಿದ. ಕೊರಳಿಲ್ಲದಾತ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಸಿಂಗಾರಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟೇ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

ಅರ್ಥಃ — ಮಣ್ಣಿಂದರೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹೆಸರು. ಅಂತಸ್ಕ ದೇಹಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವನು ತನ್ನಿಂದನ್ಯವೆಂದು ಅದೇತರದು ಎಂದು ಅರಿದ ಅರಿವಿಗೆ ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಹಾಳ ಮೇಲೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಅಂತು ಮೂರುಲೋಕದೊಳಗೆ ಸಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ ನೋಡಿ ತೆರೆಯ ಬೆಂಬಲವಿಡಿದು ತೋಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ವೃಗವು ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎಂದೆನುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು. ಇಹ ಪರವ ಮೀರಿ ಬಂದಿತ್ತು. ತೋರಲಿಲ್ಲದ ಬಿಲ್ಲು ಬೇರೆನಿಸಿದ ಬಾಣ ಅರುಹಿನ ಕಯ್ಯಲು ಕುರುಹ ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದ ಬೋಸವ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಪಿಯಾದೆನು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೨) ಆರು ಬಣ್ಣದ ವೃಗ ತೋರಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಬಯಲು ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಸಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ ನೋಡಿ ತೋರೆಯ ಬೆಂಬಲವಿಡಿದು ತೋಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಮೆನುತ್ತಿದ್ದ ವೃಗವು ಇಹ ಪರವ ಮೀರಿ ನಿಂದಿತ್ತು. ತೋರಲಿಲ್ಲದ ಬಿಲ್ಲು, ಬೇರೆನಿಸಿದ ಬಾಣ, ಅರುಹಿನ ಕಯ್ಯಲ್ಲಿ ಕುರುಹ ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿ ತೆರಹಿಲ್ಲದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದನು. ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದ ಬೋಸವ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಪಿಯಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕುಃ— ಇಡುವರ್ಣಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿವ್ವದು ಮಾಯೆ. ಆ ಮಾಯೆ ಎಂಬುದು ಅನಿತ್ಯತ್ವವಸ್ಥುವೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ತೋರಿ ಅಡಗಿತ್ತು. ಅಡಗಿ ತೋರುತ್ತ ಇಪ್ಪದೆಂಬುದೀಗ ಆರು ಬಣ್ಣದ ವೃಗ ತೋರಿ ಅಡಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃತ್ಯ. ಆ ಮಾಯೆ ಎಂಬ ವೃಗವನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿಹೆನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡಲು ಆರು ವಿಧದೊಳಗೆಲ್ಲಿಯು ತಾನೆಯಾಗಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದನರಿದು ಆ ಮಾಯೆಯು ನಿಂದಲನನಿಯಲು ತೋರಿ ಎಂದರೆ ಹರಿವ ಮನದ ಬಳಿಯಲು ಬಂದು

ಆ ಮಾಯಾ ವ್ಯಗವು ಆ ಶರಣನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದಿಗ ಬಯಲು ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಸಾರಿ ಹೆಜ್ಜೆಯ ನೋಡಿ ತೊರೆಯ ಬೆಂಬಳವಿಡಿದು ತೋಪಿನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಶರಣನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮಾಯಾಭ್ರಾಂತು ಜೀವನನು ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಮೆಂಬ ಪದದ ಅಹಂಕಾರದಂತರ್ಗತನಲ್ಲದೆ ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಹಂಕಾರವನ್ನೈದಿ ಇಹ ಪರವೆಂಬ ಸುಖವನು ತೋರಲಿಸದೆ ತಾನೇ ಘನವನಾಡಿ ತೋರಾತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದಿಗ ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಮನುತಿದ್ದ ವ್ಯಗವು ಇಹಪರವ ಮೀರಿ ನಿಂದಿತ್ತೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಮಾಯಾ ವ್ಯಗವನು ಭಿನ್ನಭಾವವಿಲ್ಲದ ಸದ್ಭಾವನೆಂಬ ಜ್ಞಾನಲ್ಲಿ ಏಕೋನಿಷ್ಠೆ ಎಂಬ ಭಾವ ತೊಟ್ಟು ಏಕಾಗ್ರದಿಂದ ಲಕ್ಷಿಸಿ ಎಸೆದು ಕೆಡಹಲು ಆ ಮಾಯೆ ಅಳಿದು ಶುದ್ಧವಿದ್ದು ಉಳಿಯಲು ಆ ಸದ್ವಿದ್ಯೆಯ ಕುರುಹನು ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸಮರಸಸಾರವ ಮಾಡಿದನೆಂಬುದಿಗ ತೋರಲಿಲ್ಲದ ಬಿಲ್ಲು ಬೇರೆನಿಸಿದ ಬಾಣ ಅರುಹಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರುಹ ಬಾಣಸವ ಮಾಡಿ ತೆರಳಿಲ್ಲದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಸಾಮರಸ್ಯವಾದ ಮಹಾ ಪದಾರ್ಥವನು ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿಯಾಗಿ ಸುಖಿಯಾದನೆಂಬುದಿಗ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದ ಬೋನವ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಖಿಯಾದ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೩) ನಿಷ್ಕೆಯುಳ್ಳಾತಂಗೆ ನಿತ್ಯನೇಮದ ಹಂಗೆತಕ್ಕ? ಸತ್ಯವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ತತ್ತ್ವ ವಿಚಾರದ ಹಂಗೆತಕ್ಕ? ಮನ ಶುದ್ಧವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಮಂತ್ರದ ಹಂಗೆತಕ್ಕ? ಅರಿವುಳ್ಳಾತಂಗೆ ಅಗ್ಗಣಿಯ ಹಂಗೆತಕ್ಕ? ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ನರಿದಾತಂಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಂಗೆತಕ್ಕ?

(೪) ಒಂದೇ ಹೂ ಒಂದೇ ಅಗ್ಗವಣಿ ಒಂದೇ ಓಗರ ಒಂದೇ ಪ್ರಸಾದ ಒಂದೇ ಮನ ಒಂದೇ ಲಿಂಗ ಎಂದು ನಂದಾರ್ಪಣಿಗೆ ಕೂದುವ ಬೆಳಗು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸೂಜೆ ಒಂದೇ ಅನಾಹತವೆರಡಾಗಿ ಬರು ಮುಖವಾಗಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೫) ಒಂದೇ ಅರಿವು ಒಂದೇ ನದಿ ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನದೊಳಗೆ ಪ್ರಸಾದದಂತವನಗಿವಡೆ ನಿಶಿತ ಪರಶಿವನು ರಾಮನಾಥ.

ಇಂತು ನಿರ್ಭಾವ ಚರಿತ್ರತ್ತಕ್ಕಮಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ
ಆವ ಚರಿತ್ರವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಆಗಮವಿರಹಿತವಾದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದದೆಯೆಂದವು
ಮುಂದೆ ನಷ್ಟಾಗಮಸ್ಥಲವಾದುದು.

೬. ನಷ್ಟಾಗಮಸ್ಥಲ.

(೧) ಬಯಲು ಬಯಲನೇ ಬಿತ್ತಿ, ಬಯಲು ಬಯಲನೇ ಬೆಳೆದು
ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ಬಯಲು ಜೀವನವೆಂಬ
ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದವರು
ಮುನ್ನನೇ ಬಯಲಾದರು. ನಾ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿ ಬಯಲಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು: — ಬಯಲೆಂದರೆ ನ ಅಲ್ಲ. ಪರಶಿವಲಿಂಗವು ತನ್ನ ಲೀಲೆ
ಯಿಂದ ತಂದ ತನ್ನ ನಿರವಯದ ನಿಜವ ತನ್ನ ತಾನುಧ್ಯವಿಸಿ ಬೆಳೆದು
ಅಖಂಡ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿಯಪ್ಪ ಮಹಾಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತಾದ
ಮಹಾಲಿಂಗವು ತನ್ನ ನಿರವಯದ ನಿಜಭಾವದಲ್ಲಿ ಭರಿತನಾಗಿಪ್ಪನೆಂಬ
ದೀಗ ಬಯಲು ಬಯಲನೆ ಬಿತ್ತಿ ಬಯಲು ಬಯಲನೇ ಬೆಳೆದು ಬಯಲು
ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತು ಮ.ಹಾ
ಲಿಂಗಾಕಾರವಾದಲ್ಲಿ ಆ ಲಿಂಗದ ತದಂತಿಕವೇ ಜೀವಾತ್ಮನೆಂಬ ಅಂಗ
ವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬುದೀಗ ಬಯಲು ಜೀವನವೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ
ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಂಗಭಾವ ಘಟಿಸಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಬಯಲಭಾವನೆ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತು ಆತ್ಮನಿಗೆ ಲಿಂಗಭಾವ ಘಟಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಿಥ್ಯಾದೇಹ
ವೆಂಬ ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಹೋಗಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಬಯ
ಲಾಯಿತ್ತೆಂದೀಗ ಬಯಲು ಬಯಲಾಗಿ ಬಯಲಾಯಿತ್ತಯ್ಯಾ ಎಂಬ
ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ. ಅಂತಪ್ಪ ಶಿವಭಾವ ಪ್ರಾಜಾಕ್ರಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಮನ
ಭಾವಂಗಳೆಲ್ಲವು ಲಿಂಗವೆಯಾದ ಬೇಕ ತಾನೇ ಲಿಂಗವೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರ
ದರಿವಿನ ವಿಶ್ವಾಸ ಘಟಿಸಿ ಲಿಂಗವ ಫಿನ್ನವಿಟ್ಟು ಆರಿಯಲ್ಲಿಡದೆ ಲಿಂಗ
ವೆಯಾಗಿದರ್ ರರಣನೆಂಬುದೀಗ ನಿಮ್ಮ ಪೂಜಿಸಿದವರು ಮುನ್ನನೇ
ಬಯಲಾದರು, ನಾ ನಿಮ್ಮ ನಂಬಿ ಬಯಲಾದೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃರ್ಥ.

(೨) ಮಹಾಮೇರುವಿನ ಮರಿಯಲ್ಲಿರ್ದು ಭೂತದ ನೆಲನರಸುವ ಕರ್ಮ ನೀ ಕೇಳಾ! ಆ ಮಹಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನವೆಂದೇನೋ? ಪಂ ಮಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪುಷ್ಪವೆಂದೇನೋ? ಜಗಜ್ಯೋತಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿ ಎಂದೇನೋ? ಅಮೃತ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಆರೋಗಣೆ ಎಂದೇನೋ? ಗುಹೇಶ್ವರ ಲಿಂಗದಂತುವ ಬಲ್ಲವರಾರೋ?

(೩) ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆರವಡೆ ನೀನು ರುದ್ಧ ನಿರ್ಮಲದೇಹಿ. ಪೂಜೆಯ ಮಾಡುವಡೆ ನಿನಗೆ ಗಗನಕಮಳ ಕುಸುಮದ ಅಬಿಂಡಿತ ಪೂಜೆ. ಧೂಪ ದೀಪಾರತಿಗಳ ಬೆಳಗುವಡೆ ನೀನು ಸ್ವಯಂಜ್ಯೋತಿ ಪ್ರಕಾರನು. ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವಡೆ ನೀನು ನಿತ್ಯ ತೃಪ್ತನು. ಅಷ್ಟವಿಧಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡುವಡೆ ನೀನು ಮುಟ್ಟಬಾರದ ಘನವೇದ್ಯನು. ನಿತ್ಯ ನೇಮಂಗನ ಮಾಡುವಡೆ ನಿನಗನಂತ ನಾಮಂಗಲಾದವು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೪) ಎರಡೆಂಬರಯ್ಯ ಕರಣದ ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವರು. ಎರ ತುನನತಿಗಳೆದು ಒಂದೆಂಬರಯ್ಯ. ಕಾಮಿಸುವದಿಲ್ಲಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸುವದಿ ಲ್ಲಾಗಿ ಭಾವಿಸುವದಿಲ್ಲಾಗಿ ಬಯಸುವದಿಲ್ಲಾಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದಿಲ್ಲಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬಯಲೆಂಬುದೂ ಇಲ್ಲ.

(೫) ಶ್ವೇತ, ಪೀತ, ಹರಿತ, ಕಪೋತ, ಮಾಂಜಿಷ್ಠ, ಕೃಷ್ಣ ಪೆಂಬ ಷಡುವರ್ಣವೆಂದೆನ್ನ. ಉಂಡು ಉಪಪಾಸಿ ಎಂದೆನ್ನ. ಬಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂದೆನ್ನ. ಲಿಂಗವಿಂತುಂದೆನ್ನ. ಲಿಂಗೈಕ್ಯವ ನುಡಿಯ. ಅಭಂಗನ ಸಿಲವ ಭಂಗಿತ್ತರೆತ್ತ ಬಲ್ಲರು ಗುಹೇಶ್ವರ?

(೬) ಸಾರಾಯ ಪದಾರ್ಥವನಾರಯ್ಯ ಆರಿವವರು? ಆರರಲ್ಲ ತೋರಲಿಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು. ಹೆಸರೆನಿಸಿಕೊಂಬರೆ ಹೆಸರಾಗಿಯೂ ಕುರುಹಿಲ್ಲ. ಹೆಸರೆಲ್ಲವು ಪರಿಣಾಮಿಸಲಾಯಿತ್ತು. ಕಂಡೆನೆಂದಡೆ ಕಾಣಲಾಯಿತ್ತು. ಕಂಡು ನುಡಿಸುವಂತಹದಲ್ಲ. ಕಂಡಾತ ಕಲಿಕೆಯೊಳಗಿಲ್ಲದಂತಹ ಕಾಯ ಕ ನಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕರ್ತ ಮೂರರಿಂದತ್ತತ್ತ. ತಾನಿಲ್ಲೆಂದೆನಿಸಿತ್ತು. ಕೂಡಲ ಜನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಅನು ಮುಖಾನುಭಾವ ರರಣ ಫಲಸಂಬಂಧವ ಮೀರಿತ್ತು.

(೭) ನೆನೆ ನೆನೆ ಎಂದಡೆ ಏನ ನೆನೆಸೆನಯ್ಯಾ? ಎನ್ನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸವಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ಮನನೇ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಎನ್ನ ತನುನೇ

ಸೆಜ್ಜೆಯಾಯಿತ್ತು. ನೆನೆವಡಿ ದೇವರುಂಟೇ? ನೋಡುವಡಿ ಭಕ್ತರುಂಟೇ? ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಲೀಯವಾಯಿತ್ತು.

(೮) ಉಟ್ಟಿದ ತೊರೆದವಂಗೇ ಬಾರೇನು, ಕಾಡೇನು? ನಷ್ಟ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಕುಲಸೇನು ಭಲಸೇನು? ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟುತಂಗೆ ಪುಣ್ಯವೇನು. ಪಾಪವೇನು? ಆದು ಕೆಟ್ಟುದು ಕೆಟ್ಟುದು. ತನ್ನ ತಾನರಿಯದೆ ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಜಗಣ್ಣು ತಂದೆ.

(೯) ನೋಡಲಿಲ್ಲದ ಶೃಂಗಾರ, ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲದ ಶಬ್ದ, ಹಾಡಲಿಲ್ಲದ ಸ್ವರ, ಬೇಡಲಿಲ್ಲದವರ ನೋಡಲಿಲ್ಲದ ನಿರಾಳ, ಬಾಡಲಿಲ್ಲದ ಶತಿಯ ಬೆಳಗು, ಕೂಡದೆ ಕೂಡಿತ್ತೊಂದು ಸೋಜಿಗವ ಕಂಡೆ ನಾನು. ಇಲ್ಲದ ಪಕಾರ ಮೆಲ್ಲದ ಸವಿಯಿಂದ ಸುಖಿಯಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೧೦) ಭಾವ ಭಾವಿಸ ಬಲ್ಲುದೇ? ಭಾವ ಭಾವಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಭಾವದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವ ಭಾವಿಕ ತಾನಾಗಿ. ನೇತ್ರ ನೋಡ ಬಲ್ಲುದೇ? ನೇತ್ರ ನೋಡಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ನೇತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ನೋಡುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ಶ್ರೋತ್ರ ಕೇಳ ಬಲ್ಲುದೇ? ಶ್ರೋತ್ರ ಕೇಳಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಶ್ರೋತ್ರದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಕೇಳುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ನಾಸಿಕ ಸರಿಮಳವ ನಾಸಿಕ ಬಲ್ಲುದೇ? ವಾಸಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ನಾಸಿಕದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ವಾಸಿಸುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ಜಹ್ನೆ ರುಚಿಸ ಬಲ್ಲುದೇ? ಜಿಹ್ವೆ ರುಚಿಸಲರಿಯದು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಜಿಹ್ವೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂದು ರುಚಿಯ ನಿಶ್ಚೈಸುವಾತ ತಾನಾಗಿ. ಜಂತ್ರಗಳಾಡ ಒಲ್ಲವೇ? ಜಂತ್ರಗಳಾಡಲರಿಯುವು. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಜಂತ್ರಗಳನಾಡಿಸುವ ಯಂತ್ರ ವಾಹಕನಾಗಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕರಣ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗ.

(೧೧) ಸಂಕಲ್ಪನೆಂಬ ಸಂಕೋಲೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಯ್ಯ. ಕ ವ ನೆಂಬ ಕಂಭ ಕಿತ್ತೀಡಾಡಿತ್ತಯ್ಯ. ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಮಾನತಿಗನ ಮಾರಿತ್ತು. ಆಶೆ ಎಂಬ ಅಂಕುರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲದು. ಮಾಯಾ ಪಾರನೆಂಬ ಪಾಯದಳ ಅಂಜಿ ಓಡಿತ್ತು. ಮದಗಜನೆಂಬ ಆನೆ ಉಳಿದ ಬಳಕ ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ

ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ 'ಅನೆ' 'ಅನೆ' ಎಂಬುದೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತ್ತು.

(೧೨) ತಾ ನಡೆದಡೆ ನಡೆಗೆಟ್ಟು ನಡೆಯಬೇಕು. ತಾ ನುಡಿ ದಡೆ ನುಡಿಗೆಟ್ಟು ನುಡಿಯಬೇಕು. ರೂಪಿಲ್ಲದ ಸಂಗವ ಮಾಡಬೇಕು. ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಬೇಕು. ತಾನಾವನೆಂದರಿಯದಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೧೩) ಅಂಬರವಿಲ್ಲದ ಮೇರುವ ಅಂಬುಧಿಯಲ್ಲಿವ ಗುಣವ ತಂದವರಿಲ್ಲದೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಿಂದಂತೆ ನಿಜ ಒಳಕೊಂಡಿತ್ತು. ಸಾಧ ನವಿಲ್ಲದ ಸಿಗರ ಭೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಯಿತ್ತು. ನೋಡಯ್ಯ. ಕ್ರಿಯಾವಿರಹಿತ ಯೋಗ ಫಲದಾಯಕ, ಹೀನ ಭಕ್ತಿ ಆಯತ ಸ್ವಾಯತ ವರಿಯದೆ ಹೋಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೧೪) ಮಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಹಾಳ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದಾತನೊಂದು ವಿರಳ ವಿಲ್ಲದ ಮಣಿಯ ಕಂಡ. ಕೈಯಿಲ್ಲದಾತ ಪವಣಿಸಿದ. ಕೊರಳಿಲ್ಲದಾತ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಸಿಂಗಾರಕ್ಕೆ ಭಂಗವುಂಟೆ ಗುಹೇಶ್ವರ?

ಇಂತು ಸಿದ್ಧಹಾಗಮ ನಿರ್ಭಾವಾಗಮ ಸತ್ಯಾಗಮವೆಂಬ ತ್ರಿವಿ ಧಸ್ತಲಂಗಗಳೇಕೆವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಸುಖ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂ ಪವನ್ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿದ್ದೊಡೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಆದಿಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೨ ಆದಿಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

(೧) ಮದ್ದ ನಂಬಿ ಕೊಂಡರೆ ರೋಗ ಹೋಗದಿಹುದೇ? ಸಜ್ಜನಿಕೆ ಯುಳ್ಳರೆ ಪ್ರಸಾದಕಾಯ ಕಡುವುದೇ? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ಬೇರಿ ಸ್ಥುವೇ? ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ನಾವ ಬಂದು ಕಳೆಯದ ಮುನ್ನ ಆದಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡರು ಗುಹೇಶ್ವರ ಸಿದ್ಧ ಶರಣರು.

ಟೀಕು:— ಸಜ್ಜನ ಸದ್ಭಾವ ಸದಾಚಾರವಿಂದ ಕಾಯದ ಪೂರ್ವಾ ರ್ಥಯವ ಕಳೆದು ಲಿಂಗವೇದಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯವಾದ

ಬಳಿಕ ಆ ಕಾಯಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮದ್ದನಂಜಿಕೊಂಡರೆ ರೋಗದೋಗ ದಿಹುದೇ. ಸಜ್ಜನಿಕೆಯುಳ್ಳರೆ ಪ್ರಸಾದ ಕಾಯ ಕೆಡುವುದೇ. ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಆ ಕಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವೇ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಇದ್ದ ಬಳಿಕ ಜೀರಿ ಮತ ನಾಯು ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಿಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ಜೀರಿವ್ಯದೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅದು ಕಾರಣ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವನು ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಅರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದ ಮುನ್ನೂ ಅರ್ಪಿತ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿವ್ಯ ಅದಿ ಪ್ರಸಾದ ವನು ನಾದ ಜೀರು ಕಳಿ ಎಂಬ ಶಿವಶಕ್ತಿ ಕಳಿಯದು ಮುನ್ನೂ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದನೆಂಬುದಿಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವ ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಳಿಯದ ಮುನ್ನ ಅದಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಭೇದಿಸಿಕೊಂಡರು ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣರು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ.

(೨) ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪಾದಿಸನಾಗಿ ಧೈರ್ಯಿಯಲ್ಲ. ಮೂರಿದ ಕ್ರಿಯೆ ಸಂಪಾದಿಸನಾಗಿ ಅಧೈರ್ಯಿಯಲ್ಲ. ಮೂರಿ ಚಾರ, ಹದುಳಿಗನಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಿಯಲ್ಲ, ಅವನರ್ಗಿಯಲ್ಲ. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಯತ ನಾದ ನಮ್ಮ ಗುರು ಬಸವಣ್ಣನು.

(೩) ಶಿವಪ್ರೇತದಲಾದ ಪದಾರ್ಥವ ಕಿಂಕಲದಿಂದ ಅತಿ ಪ್ರೇಮ ದಿಂದ ತನು ಮುಟ್ಟಲೀಯ್ಯದೆ, ಮನ ಮುಟ್ಟಲೀಯ್ಯದೆ, ನಾಸಿಕ ಮುಟ್ಟಲೀಯ್ಯದೆ, ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡುವುದು. ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಸತಿಸುತಾದಿ ಗಳೆಗನ್ನದೆ, ಭೃತ್ಯಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸುವುದು. ಪ್ರಸಾದ ಬೀರವಾದರೆ ಭಕ್ತಿ ಸಹಜವಾಗದು. ನಿಮಗೆಂದಿಗೂ ದೂರ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೪) ಅರಸು ಮನೆಯೊಳಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಪದಾರ್ಥವ ತಂದು ಅರ್ಪಿತವೆಂದರೆ ಅರ್ಪಿತವಹುದೇ? ಅವಸರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ, ಅರಸಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪದಾರ್ಥವ ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ, ಆತ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲ. ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರುಚಿಯು ಕೃತ ಕಿಟ್ಟಿಪವೆಂದು ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ವಚನ.

(೫) ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡೆವೆಂದು ನುಡಿವುತಿಸಾರು. ಇನ್ನೊತಯ್ಯ? ಶಿವಾಶಿವಾ, ಅರ್ಪಿತವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದ

ವಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಅವನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅವನ ದೃಷ್ಟ್ಯಂಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಹಿಸುವಿರಿ ಹೇಳಿರೋ! ಪ್ರಸಾದ ಹೇಗಾದುದು ಹೇಳಿರಿ. ರಬ್ಬ, ಸ್ವರಾ ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಗೆ ಅರ್ಹಿಸುವಿರಿ ಹೇಳಿರಿ. ಅದು ಹೇಗೆ ಅರ್ಹಿಸಬಹುದು? ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳವ ಕೊಳ್ಳೆ ನಂಬುವರು ಅರ್ಹಿಸುವಂತಿರಲಿ. ಮುನ್ನು ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅನರ್ಹತವ ನೆನಪು ಸರಿ ಎಂತೋ? ಅನರ್ಹತವ ನೋಡುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಅನರ್ಹತವ ಕೇಳುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಅನರ್ಹತವ ರುಚಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ಅನರ್ಹತವ ಸ್ಪರ್ಶಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ನೆನೆಯಬಾರದು ನೋಡಬಾರದು ಕೇಳಬಾರದು ವಾಸಿಸಬಾರದು ರುಚಿಸಬಾರದು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಶಿವಶಿವಾ, ತೊಡಕು ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ! ಅನರ್ಹತವ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅರ್ಹಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೆಂತಯ್ಯ? ಅವನನ್ನು ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಅನರ್ಹತವ ನೆನೆಯಬಾರದು. ಅರ್ಹಿಸುವ ಪರಿ ಇನ್ನೆಂತಯ್ಯ, ವರ್ಮ ಜ್ಞಾನಾಗದನ್ನಕ್ಕ, ಛಾವ ರುದ್ಧವಾಗದನ್ನಕ್ಕ, ಆ ಲಿಂಗವಂತನು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣವಾಗದನ್ನಕ್ಕ, ಮಹಾನು ಛಾವರ ಸಂಗವಿಲ್ಲದನ್ನಕ್ಕ? ಇದು ಕಾರಣ ವರ್ಮಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಛಾವ ರುದ್ಧವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಮಹಾನುಛಾವರ ಸಂಗದಿಂದಿರುವ ಅರ್ಹಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರವ್ವುದಯ್ಯ ಉರಿಲಿಂಗವು ಪ್ರಿಯವಿಶ್ವೇಶ್ವರಾ.

(೬) ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಜಂಗಮವಾರೋ ಗಣೆಯ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕುದು ಪ್ರಸಾದ. ಇದೇ ಪ್ರಸಾದವಾದಿ ಕಂಡಯ್ಯ. ಮುನ್ನಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಭೇದಿಸಬಲ್ಲೆಡೆ ಇದೇ ಕಂಡಯ್ಯ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಡದೆ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ನೀಡದೆ ಕೊಂಡದೆ ಹುಳುಗೊಂಡವಲ್ಲಕ್ಕವ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೭) ಬಯಸಿ ಬಂದುದು ಅಂಗಭೋಗ. ಬಯಸದೆ ಬಂದುದು ಲಿಂಗಭೋಗ. ಅಂಗಭೋಗ ಅನರ್ಹತ. ಲಿಂಗಭೋಗ ಪ್ರಸಾದ. ಬೇಕೆಂಬುದು ಕಾಯಗುಣ. ಬೇಡಿಂಬುದು ಪ್ರೇರಾಗ್ಯ. ಬೇಕೆಂಬುದು ಅಪ್ಪ. ಬೇಡಿಂಬುದು ಅಪ್ಪ. ಈ ಉಭಯ ವಸ್ತುಗಳೆಂದು ಭೋಗಿಸಬಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೮) ಪ್ರಾಣಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಯಾಗಿ ಪ್ರಸಾದದಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತ ನಯ್ಯ. ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲದೆ ಅನರ್ಪಿತವ ಮುಟ್ಟಲೀಯನಯ್ಯ. ಅಂಗ ಗುಣಂಗಳನೆಲ್ಲವ ಕಳೆದು ಪ್ರಸಾದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಲ್ಲಿ ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣನು.

(೯) ಪ್ರಾತಃಕಾಲವಗ್ರೋದಕವ ತಂದು ಲಿಂಗವನುವಸಿದು ಪಾದೋದಕವ ತಪ್ಪದೆ ಕೊಂಬನು. ತನ್ನವಸರವೆಂದರಿಯದೆ ಲಿಂಗವ ವಸರವೆಂದರಿತು ಮಹಾ ಮಜ್ಜನಾದಿಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪ್ರಸಾದವರಿವ ನೊಮ್ಮೆ ಅರಿವನು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬೆ.

(೧೦) ರುದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಪ್ರಸಾದವೆಂತುಂಟೆಂದು ಬಿಸಗೊಂ ಡಡಿ ಹೇಳಿಕೇ ಕೇಳಿರಿ. ರುದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು. ಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಜಂಗಮ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದ ಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು. ಇವರೊಳಗಾವುಮ ಘನವೆಂಬೆ ಅವುಮ ಕಿರಿವೆಂಬೆ ಘನಕ್ಕೆ ಘನವಾದ ಮಹಾಘನ ಪ್ರಸಾದವು ? ಗುರು ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ತನುರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು. ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮನ ರುದ್ಧ ವಾಯಿತ್ತು. ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಮುಣ ರುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು. ರರಣ ಸಂಗದಿಂದ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗಯ್ಯ ಇಂತೀ ತ್ರಿಸಿದ್ಧ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡೆನ್ನು ಭವಂ ನಾಸ್ತಿ ಯಾಯಿತ್ತು.

ಇಂತು ರುದ್ಧ ಮುಖದಿಂದ ಅದಿ ಪ್ರಸಾದವ ಸೈದಿದ ಲಿಂಗವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧ ಮುಖದಿಂದ ಅಂತ್ರ ಪ್ರಸಾದವ ಸೈದಿದ ಭವ ಸಂತಿರೂಪೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಅಂತ್ರ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮. ಅಂತ್ಯಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

(೧) ಅತ್ಯುಲಿಂಗ ಪರಮಾತ್ಮ ಜಂಗಮ ತನು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಸಾದ ವಾಯಿತ್ತು. ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ರರಣರ ಸಂಗದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು.

ಟೀಕು:-ಗಣಸಮ್ಮೇಳದಿಂದ ಶ್ರೀಗುರು ಇಷ್ಟಲಿಂಗ ಕಳಾ ಸಂಬಂಧನ ಜೀವಾತ್ಮಗೆ ಸಂಬಂಧನ ಮಾಡಿ ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ಶಿವಾತ್ಮನಂ ಮಾಡಿದರಾಗಿ ಅತ್ಯುಲಿಂಗನೆಂಬ ರಬ್ಬುಕ್ತರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವ ಭಾವ ವಳಿದು ತನ್ನನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗನೆಂದೇ ಕಂಡ ಪರಮ ಜೈತನ್ಯ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ ಜಂಗಮನೆಂಬುದೀಗ ಪರಮಾತ್ಮ ಜಂಗಮವೆಂಬ ರಬ್ಬುಕ್ತರ್ಥ. ಅಂತು ತರುವ ಪರಮ ಜೈತನ್ಯ ಜ್ಞಾನವೇ ಜಂಗಮವಾಗಿ ಅರೂಪಿಸಿಕೊಂಬ ಜೀವಾತ್ಮನೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾಗಿದ್ದ ರರಣನ ವೇದ ಸುಖಂಗಳನರಿದು ಅಸಿ ಸುವ ಅರಿವೆಲ್ಲ ಜಂಗಮನ ಅರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ, ಭೋಗಿಸುವವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ ವಾದ ಕಾರಣ ಅಸಿತವಾದ ವೇದಾದಿ ಸುಖಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾದ ನೆಂಬುದೀಗ ತನು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಸಾದವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ರಬ್ಬುಕ್ತರ್ಥ. ಅಂತು ಜೀವ ಭಾವವಳಿದು ವೇದ ಲಿಂಗವಾದ ಬೇಕ ಭವಬಂಧನನ ಚಿಂತ ಹೋಗಿ ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು ರರಣಗೆ. ಅಂತಾದ ನಿಶ್ಚಿಂತ ಸುಖವು ನಿಮ್ಮ ರರಣರ ಅನುಭಾವ ಸಂಗದಿಂದನೆಂಬುದೀಗ ನಿಶ್ಚಿಂತ ನಿವಾಸ ಲಿಂಗವಲಾಯಿತ್ತು, ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ರರಣರ ಸಂಗದಿಂದ ನಿಶ್ಚಿಂತನಿವಾಸವಾಯಿತ್ತು ಎಂಬ ರಬ್ಬುಕ್ತರ್ಥ.

(೨) ಭಕ್ತಿಯ ಪರಿಯನರಿದು. ಭಕ್ತರಾದ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಭಾವರೂಪವಿಲ್ಲ. ಮುಖೇಶ್ವರರೆಂತನ್ನಿರಯ್ಯಾ? ಅಸಿತವನುವನರಿದು ಅರೂಪಲರಿದು. ಪ್ರಸಾದನ ಅನಗ್ರಹಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತಯ್ಯ? ಈ ಕುಟುಂಬದ ವಮಾವ ನಾರಿಗೂ ಅರಿಯದಾದು. ಈ ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮವನರಿದಾತ ಪ್ರಸಾದಿ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೩) ತನು ಬಳಗರಲು. ಪ್ರಸಾದ ಹೊರಗಿರಲು ವನಯ್ಯ? ನಿಮ್ಮ ಮನಕ್ಕೆ ಮನ ನಾಚದಯ್ಯಾ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದನ ಕೊಂಡೊಪ್ಪಿ ಪ್ರತಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೪) ಅಷ್ಟ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ನಿಜ್ಜ ನಿಜ್ಜ ಹುಸಿದು ವಾಯು ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ಬಯಲು ಬೀಸುವಲ್ಲಿ ಅಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದ ಸುಖವು ಲಿಂಗ ವಿರಹಿತವಾದಡೆ, ಸ್ವಯ ವಚನ ವಿರೋಧ, ಸಕಳೇಶ್ವರ ವೇವನಕ ಮಾಡಿ ಕಾಡುವ.

(೫) ಅಷ್ಟ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂದು ನಿಜ್ಜ ಹುಸಿದು ತಮ್ಮ ಮನದ ಮನಕೆಗೆ ಗಡಣಿಸಿಕೊಂಡುಂಬರಯ್ಯ. ತನು ಮನ ಮುಟ್ಟಿದೋಗರ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವಲ್ಲ, ಅನರ್ಪಿತ. ಅಂತದನುಂಡು ಅಷ್ಟ ಪ್ರಸಾದಿಗಳೆಂಬ ರಯ್ಯ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಯಕ್ ಕರಣರು ಮುಟ್ಟರು. ಎಂದ ಸದಾರ್ಥವ ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಯ್ಯಂಗವಿಸಿ ಕೊಂಬಲತನೇ ಅಷ್ಟ ಪ್ರಸಾದಿ.

(೬) ಘನವೆಂಬ ಮನದ ತಲೆವಾಗಿಲ್ಲ ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿಕ್ಕೆ ಯಯ್ಯ. ಸಕಲ ಸದಾರ್ಥಗಳ ಕೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ಓಹ ಸುಖಿಂಗರ ಅನರ್ಥಸುತ್ತಿಕ್ಕೆಯಯ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿ ಎಂದದ್ದೆ, ಎನ್ನ ಮುಟ್ಟಿಕೆ ಬಾರದೆಂಬುವಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಮನಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಮ ವೇದಾ. ಲಿಂಗ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಮುಟ್ಟಿನಯ್ಯ, ಅನರ್ಪಿತವೆಂದು ಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾಗಿ. ತಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟಿದೆ ಮನ ಸೋಂಕದೆ, ಅನು ಜಿನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊಟ್ಟ ಕೊಂಬ ಭೇದವ ಕೂಡಲಚಸ್ತು ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಿಯೇ ಬಿಲ್ಲ.

(೭) ರುಚಿ ಎಂದದೆ ರೂಪಾಯಿತ್ತು. ಸನಿ ಎಂದದೆ ಸಂದ ಯಿತ್ತು. ರುಚಿ ಎಂದದೆ, ರೂಪಂದದೆ, ಭವ ಲಿಂಗಮ ನೋಡಾ. ರುಚಿ ಎನ್ನದೆ, ರೂಪೆನ್ನದೆ, ಸಂದೆನ್ನದೆ, ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನನೋ ನನೋ ಎಂಬೆನು. ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಯ್ಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಿಯೇ ಬಿಲ್ಲ.

(೮) ಅಂಗ ಒಕಾರವಳೆದು ಸತಿಸಂಗವರಿಯ ನೋಡಾ. ವೇದ ಗುಣಿಗಳೆದು ನಿರ್ದೇಶ ಪ್ರಸಾದಿ ನೋಡಾ. ಅರಸ ಪ್ರಸಾದಿಗಳ್ಳಿ ಕರಲಿಂಬ ಹೋದವು ನೋಡಾ. ಇವೆಲ್ಲ ಗುಣಿಗಳೆದು ಕೂಡಲಚಸ್ತು ಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿ ನೋಡಾ.

(೯) ಭಾವದ ಕೊನೆಯ ವೊನೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂದಿಗ ಸದಾರ್ಥದ ಕೂರ್ವಾಶ್ರಯವ ಕಳೆದು ಸುಖ ಸುಖ ಮುಟ್ಟು

ಯೃದ್ವಿ ಸ್ವಾಮಿ ಭೃತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ದೂರವೆಂದು ಭಕ್ತರ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಪಾವನವೆಂಬ ಶಬ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೋಗದು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಆರೂಢ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದಿಯಾದೆನು.

ಇಂತು ಸಿದ್ಧ ಮುಖವಿಂದ ಅಂತ್ರ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮುಖವಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನೈದಿದ ಭೇದವೆಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಮುಂದೆ ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ವಲ್ಪವಾಮದು.

೯ ಸೇವ್ಯಪ್ರಸಾದಿಯುಳ್ಳ.

(೧) ಆದಿ ಕುಸಸ್ತುತವಾದ ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದವು ಭೇದವು ತಿಳಿದು. ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಗುರು ಪ್ರಸಾದ, ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದ, ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದ, ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದ, ಪಂಚಮದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಯಸ್ ಪ್ರಸಾದ, ಷಷ್ಠಮದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದ, ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಕುಂಜೇಂದ್ರಿಯ ವಿರಹಿತ ಪ್ರಸಾದ, ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕಾರಣ ಚತುಷ್ಪಾದಿ ವಿರಹಿತ ಪ್ರಸಾದ, ನವಮದಲ್ಲಿ ಸಮಾಪ ಪ್ರಸಾದ, ದಶಮದಲ್ಲಿ ಸಮತೆ ಪ್ರಸಾದ, ಏಕಾದಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದ, ಹಂತಿಃ ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವಲ್ಪವಸ್ತಿಗಳೆದ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ಸಮೋ ಸಮೋ ಎಂಬೆನು.

ಟೀಕು — ಜ್ಞಾನೋಪಾಯವಾಗಿ ಗುರುವು ನರಮನುಷ್ಯತೆಗೆ ಗುರು ಕರುಣಿಸಿ. ಪ್ರಸನ್ನವಾದುದಾಗಿ ಪ್ರಥಮವಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಗುರು ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ. ಅಂತು ಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಲಿಂಗವು ಕರಸ್ತುಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪ್ರಸನ್ನವಾದುದು ಎರಡನೆಯದಿಂಬುದಾಗಿ ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಲಿಂಗ ಕಳಾ ಪೈತನ್ಯವೇ ಜಂಗಮವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಲಿಂಗ ಕಳಾ ಪೈತನ್ಯ ಅರಿವಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನವಾದುದಾಗಿ ಮೂರನೆಯದು ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆರ್ಥ. ಅಂತು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವು ಪಸನ್ನ ಪ್ರಸಾದವು

ಪಡೆದಿಪ್ಪ ತ್ರಿವಿಧ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳೇ ಅನುಭಾವ ತನ್ನ ಅರುಹಿಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾದುದು ನಾಲ್ಕನೆಯದೆಂಬುದೀಗ ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪ್ರಸಾದ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಶಿವರೂರ ಅನುಭಾವ ಸಂಗದಿಂದ ಅರುಹಿಗೆ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆಯ ಆಪ್ತಾಯನನೇ ಘನವಾದುದು ಐವನೆಯವಾದ ಕಾರಣ ಪಂಚಮದಲ್ಲಿ ಆಪ್ತಾಯನ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ಶಿವರೂರ ಅನುಭಾವ ಸಂಗದಿಂದ ಶಿವಾಪೇಕ್ಷೆ ಘನವಾಗಿ ಶಿವಲಾಂಛನವೆಲ್ಲ ಶಿವನೆಂಬ ಭಾವ ಘಟಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡುದು ಆರನೆಯದೆಂಬುದೀಗ ಷಷ್ಠಮದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಶಿವಲಾಂಛನವೆಲ್ಲ ಶಿವನೆಂಬ ವ್ಯುತ್ಪಾದನದಿಂದ ಶಿವಲಾಂಛನಕ್ಕೆ ರೂಪಾದಿ ಪದಾರ್ಥಾಂಗವರ್ತಿಸಿ ಪಡೆದ ಸಮಯ ಪ್ರಸಾದ ರೂಪ ಇಷ್ಟಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸಾದವ ಭಂಜಿಸಿಪಡೆ ದೇಹೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೆಲ್ಲ ಅಂಗರೂಪಿಯಾದ ಕಾರಣ ಅದು ಏಕನೆಯದೆಂಬುದೀಗ ಸತ್ತಮದಲ್ಲಿ ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯ ವಿರಹಿತ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಇಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕರ್ಪಿಸಿದ ರೂಪಿನೊಳಗಣ ರುಚಿಯ ಪ್ರಸಾದವ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಪ್ರಾಣ ಮೊದಲಾದ ಅಂತಃಕರಣಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವಾಗಿಪ್ಪುದು ಎಂಟನೆಯದೆಂಬುದೀಗ ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯ ವಿರಹಿತ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಸಗುಣ ಪ್ರಸಾದವ ರೂಪು ರುಚಿಗಳ ಅನಂದ ಪ್ರಸಾದವ ಭಾವಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ಭಾವಲಿಂಗವಾದುದು ಒಂಬತ್ತನೆಯದು ಎಂಬುದೀಗ ನವಮದಲ್ಲಿ ಸದ್ಭಾವ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಒಳಹೊರಗೆನ್ನದೆ ಸರ್ವಾಂಗ ಲಿಂಗವಾಗಿ ಭಿನ್ನವೋರದೆ ಇದ್ದ ಶರಣಂಗೆ ಲಿಂಗವು ಮೂರಸ್ಥವೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು, ಬಿರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಅವಸ್ಥೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲವೆ, ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವನೆಯ್ದುದಾದ ಹತ್ತನೆಯವಾದ ಕಾರಣ ದಶಮದಲ್ಲಿ ಸಮತೆ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಭಿನ್ನವಸ್ಥೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಾಧಾನಿಸಿ ನಿಂತ ನಿಲುಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ ಲಿಂಗತಾನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿಪ್ಪ ಅಭಿನ್ನ ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸುಖದಲ್ಲಿಪ್ಪುದು ಹನ್ನೊಂದನೆಯವಾದ ಕಾರಣ ಏಕಾದಶದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾದವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕರ್ಥ. ಅಂತು ಪ್ರಸಾದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯದೆಂಬ ಮಂಡಿತವಾದು ಅಮಂಡಿತ ಲಿಂಗವೊಳಗೆ ಬೆರೆದು ಬೇರಲ್ಲದಿಪ್ಪ ಕಾರಣ ಭೋಗಿಸುವದೆಲ್ಲ ಲಿಂಗ

ವಿಠವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪದು. ಅಂತಪ್ಪ ಅಖಂಡಿತ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಮ ಸತ್ಕಾರವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನು ಶರಣನೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ಏಕಾದಶ ಪ್ರಸಾದವನತಿಗಳೆದ ಐಕ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿಗೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬಿನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ನಿರಾಳ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನಿರೋಧ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ. ? ರೂಪಿಂಗಿ ಭಂಗ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ. ದೇಹಾರವ ಮಾಡುವರಳಿವರು. ದೇಹಾರ ದೇಹದೊಳಗಡೆ ಗಿದುದೆಂತು ? ದೇಹಾರ ಅಹಾರವಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಾದಿ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಹುಸಿಯಲ್ಲ.

(೩) ರಬ್ಬವೆಂಬೆನೆ? ಶ್ರೋತ್ರವೆಂಬಲು. ಸ್ವರ್ಣವೆಂಬೆನೆ? ತ್ವಕ್ತಿ ನೆಂಬಲು. ರೂಪೆಂಬೆನೆ ? ನೇತ್ರವೆಂಬಲು. ರುಚಿಯೆಂಬೆನೆ? ಜಿಹ್ವೆ ಎಂಬಲು. ಪರಿಮಳವೆಂಬೆನೆ ? ಘ್ರಾಣವೆಂಬಲು. ಸಾಸೆಂಬೆನೆ? ಅರಿವಿ ನೆಂಬಲು. ಎಂಬಲೆಂಬ ಭಂಗವಳಿದು ಬಿಳಗಿನೊಳಗಣ ಬಿಳಗು ಗುಹೇಶ್ವರ ನಿಮ್ಮ ರರಣ.

(೪) ತನ್ನ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಕೊಳ್ಳನೆಂಬ ರರಣನು. ಬಿಸ ಲಿಲ್ಲಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತವ ಮಾಡಬೇಕು. ಧೂಪ ದೀಪ ಪರಿಮಳ ವಾಯು ರುಚಿ ರೂಪನು ಕಾಯದ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿ ಅರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದಲದೆ, ನಿಲ್ಲು. ಮಾಡು, ಭಾವ ಕೈ ಮುಟ್ಟಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆಂಬರು. ಸಾವಿದನರಿಯ ವಯ್ಯ. ನಯನೇಂದ್ರಿಯ ರಯನ ಅರನ ಸ್ವರ್ಣನ ನಿರವಯ ಲಿಂಗ ದಲ್ಲಿ. ಈ ತೆರನನರಿಯ ಬಲ್ಲಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅತ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದಿ.

(೫) ಲಿಂಗದ ಬೆಂಬಳಿಯಲು ಭಂಗವೆಂದರಿಯರು. ಅಂಗದ ಬೆಂಬಳಿಯಲು ಭಂಗವೆಂದು ಪ್ರಸಾದಿಯು ಅರ್ಪಿತವನರಿಯ. ಪ್ರಸಾದ ದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿದ ಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರನು ಮುಂತಾಗಿ ಅರಿವೇ ಆ ಭಾವವಾದ ಪ್ರಸಾದಿ.

(೬) ಅಯತ ಪ್ರಸಾದಿ, ಸ್ವಾಯತ ಪ್ರಸಾದಿ. ಸನ್ನಿಹಿತ ಪ್ರಸಾದಿ. ಸಮುಭೋಗ ಪ್ರಸಾದಿ. ಪ್ರಸಾದವೇ ಪ್ರಾಣವಾಗಿ ಪ್ರಸಾದವು ಪ್ರಸಾದಿಯ

ಅವಗ್ರಹಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತುದು. ಪ್ರಸಾದವು ಪ್ರಸಾದಿಯು ಏಕವಾಗಿದ್ದು ಡಾನು ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಕೂಡಲಚಸ್ತನಂಗಮದೇವಾ.

(೬) ಅವಿನಾರಂಗಿ ವಿನಾರವನಸಿತವ ಮಾದಬಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಅಪ್ರಸಾದ ವರ್ಣ ನಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೂಡಬಲ್ಲದೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಅಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ವಿನಾರಂಗಿ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಕೂಡಲಚಸ್ತನಂಗಮದೇವಾ.

(೭) ಕಾಯ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತನಾದೆ ಕರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಜೀವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತನಾದೆ ಜನಿತವಿಲ್ಲ. ಭಾವ ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತನಾದೆ ಭ್ರಮೆ ಇಲ್ಲ. ಅರಿವು ಲಿಂಗಾರ್ಪಿತನಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಸಾದವನಗ್ರಹಿಸಿದನಾಗಿ ಕುರುಹು ಇಲ್ಲ. ಮಾಯಾ ಪ್ರಸಂಜುವನತಿಗಳೆದು ನಿವುಗರ್ಭವಲ್ಲನಾಗಿ ಅತ ರಣನು. ಜೆಚ್ಚಂತ ಜೆರಸಿ ಅಜೆಚ್ಚಿತ್ತಿದಂತ ಅಪ್ಪು ಬೀಕೊಂಡ ಮು ಕಲ್ಲಂತ ಜೆಚ್ಚಿತ್ತಿಯಿಂದ ತೈಲದಂತ ಜಲ ಉಂಡ ಮುತ್ತಿನಂತ ಬಯ ಲುಂಡ ಜೆಳಗಿನಂತ ಇರ್ಪನಾಗಿ ಮಹಾಘನ ಸ್ವರ್ಗು ಸಿಕ್ಕದೋನು. ನಾಥ ನಿಮ್ಮ ರಣರ ಹೆಸಂದಗಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯರೆಂಬೆ.

(೮) ಅಂಗಕ್ಕೆ ಅಹಾರವಾವಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅ ಅಂಗನೇ ಅರ್ಪಿತ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದ ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅ ಪ್ರಾಣನೇ ಅರ್ಪಿತ. ಮನವು ಮಹವನಿಂಬುಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅ ಮನನೇ ಅರ್ಪಿತ. ಭಾವಕ್ಕೆ ಭ್ರಮೆಯಳಿದು ನಿಭ್ರಾಂತನಾದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಭಾವನೇ ಅರ್ಪಿತ. ಜಾತ್ಯಾ ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞೇಯ, ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಅರಿವು ನಿರ್ಗಮಿಸಿ ನಿಷ್ಕತ್ತಿಯಾ ಕುರುಹುಗಟ್ಟಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅ ಅರಿವೇ ಅರ್ಪಿತ. ಇಂತೀ ಸರ್ವಾಂಗವು ಅರ್ಪಿತನಾಗಿ ಲಿಂಗಕೊಡತನವಿತ್ತ ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚಸ್ತನಂಗಮದೇವಾ ತಾನೆನಲೊಲ್ಲದೆ ನಿಂದ ನಿಜ ಪ್ರಸಾದಿ.

ಇಂತು ಅರಿ ಪ್ರಸಾದಿ, ಅಂತ್ರ ಪ್ರಸಾದಿ, ಸೇವ್ಯ ಪ್ರಸಾದಿ ಎಂಬ ತ್ರಿಸಿಧ ಸ್ಥೂಲವ ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿಯ ಮೂತ್ರೆಯ ನಿರಾ ರಣ ಕಾರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪಾಪೋವಕ ಪ್ರಸಾದವಸ್ಥೆದಿದ ಭೇದವೇ ಮೂವೆಂದದೆ ಮುಂದೆ ದೀಕ್ಷಾ ಪಾಪೋವಕ ಸ್ಥೂಲವಾದುದು.

೧೦ ದೀಕ್ಷಾ ಸಾಧೋದಕಸ್ಥಲ.

(೧) ಸಾಧೋದಕವಡಿದು ಸಾಧೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗೋದಕವಿಡಿದು ಲಿಂಗೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತಯ್ಯಾ? ಪ್ರಸಾಧೋದಕವಿಡಿದು ಪ್ರಸಾಧೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮವೆಂತಯ್ಯಾ? ಈ ತ್ರಿವಿಧೋದಕವ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೨) ಸದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ಅನುಗ್ರಹವ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಮಸ್ತ ಮಸ್ತಕ ಸಂಯೋಗವ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪಂಚಕಳಸವ ಸಿಮಾಲ ಜಲವ ತನ್ನ ಕರುಣ ಜಲವ ಮಾಡಿ, ಅತ್ಮ ಜನ್ಮದ ಮೈಲಿ ಗೆಯ ಕಳೆಯಲು, ತಾ ಸಿಮಾಲನಾಗಿ ಲಿಂಗವ ಗ್ರಹಿಸಿವಲ್ಲಿ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಜ್ಜನಕ್ಕೆಲಿಯ ತೊಡಗಿ, ಮಜ್ಜನೋದಕವನರಿಸಿ, ಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಸಾಧೋದಕವನರಿಸಿ, ಲಿಂಗಾಂತರ ಭೋಗೋಪಭೋಗದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಪ್ರಸಾಧೋದಕವನರಿಸಿ, ಅದಿದು ತ್ರಯೋದಕವ ಮರಿದು ಸಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತನಾಗಿದಾನಯ್ಯ, ಮಹಾಲಿಂಗ ಕಣ್ಣೆದ್ದರಾ.

(೩) ಲಿಂಗಾರೋಪಿತ ಮುಖದಿಂದ ಬಂದುದು ಪ್ರಸಾಧೋದಕ ಮಜ್ಜನ ಭೋಜನ ಅರೋಪಿತ ಮುಖದಿಂದ ಸಾಧೋದಕವ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣನೇ ಬಲ್ಲ.

(೪) ಸಾಧೋದಕವಿದು, ಸಾಧೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಭೇದ ಎಂತಯ್ಯಾ? ಲಿಂಗೋದಕವಿದು, ಲಿಂಗೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮಭೇದ ಎಂತಯ್ಯಾ? ಪ್ರಸಾಧೋದಕವಿದು, ಪ್ರಸಾಧೋದಕವ ಧರಿಸುವ ಕ್ರಮ ಭೇದವೆಂತಯ್ಯಾ? ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧೋದಕವ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಿ ಗ್ರಹಿಸ ಬಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣ.

(೫) ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧೋದಕ, ದ್ವಿತೀಯದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗೋದಕ, ತೃತೀಯದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜನೋದಕ, ಚತುರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ವರೂಪೋದಕ, ಪಂಚ ಮದಲ್ಲಿ ಅವಧಾನೋದಕ, ಷಷ್ಠಮದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಾಪ್ತನೋದಕ, ಸಪ್ತಮದಲ್ಲಿ ಹಸ್ತೋದಕ, ಅಷ್ಟಮದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾನೋದಕ, ನವಮದಲ್ಲಿ ಸಿನಾಳ

ಮೋದಕ, ದರಮದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯೋದಕ, ಇಂತೀ ದರವಿಧ ಪಾದೋದಕವ ತೀದು ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣ.

ಇಂತು ದೀಕ್ಷಾಗುರುತತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವ ನೈದಿದ ಲಿಂಗವು ರರಣನಂಗದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾಗುರು ಮುಖದಿಂದ ಧೃಷ್ಟ ಪಾದೋದಕ ಸ್ವರೂಪವನೈದಿದ ಭೇದವೆಂತಿರೂವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಶಿಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೧೧ ಶಿಕ್ಷಾಪಾದೋದಕಸ್ಥಲ.

(೧) ಕರುಣಜಲ ವಿಸಯಜಲ ಸಮತೆಜಲ. ಕರುಣಜಲವೇ ಗುರು ಪಾದೋದಕ, ವಿಸಯಜಲವೇ ಲಿಂಗಪಾದೋದಕ, ಸಮತೆ ಜಲವೇ ಜಂಗಮಪಾದೋದಕ. ಗುರುಪಾದೋದಕ ಸಂಚಿತಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ. ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ. ಜಂಗಮಪಾದೋದಕ ಅಗಾಢ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ. ಇಂತೀ ತ್ರಿಸಿಫೋದಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಸಿಫ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮಾದೇವಾ ತ್ರಿಸಿಫೋದಕವ ನಿಮ್ಮ ರರಣದಲ್ಲಿ

ಟೀಕು:— ಗುರುಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಗುರು ಪಾದೋದಕವ ಸೇವಿಸಿದಾ ತಂಗೆ ಸಂಚಿತ ಕರ್ಮವಸ್ತು ಜನಿಸದ ಅಜ್ಞಾನದ ಭಸಿತ್ತವಳೆಂದು ಶಿವ ಭಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನವ ಕೊಡುವುದೆಂಬುದೀಗ ಕರುಣಜಲ. ಗುರುಪಾದೋ ದಕ ಸಂಚಿತಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಲಿಂಗ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಲಿಂಗದ ಪಾದೋದಕವ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡಿದಾತಂಗೆ ಇದ ಲೋಕದ ತನುಭೋಗವಸ್ತು ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮವಾದು ಶಿವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಿವಸನ್ನಿಧಿಯಾಗಿ ಇತ್ತ ದಾ ಎನಿಸಿಕೊಂಬ ಸದವಹುವೆಂಬುದೀಗ ವಿಸಯ ಜಲ ಲಿಂಗ ಪಾದೋದಕ ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಜಂಗಮ ಪಾದೋದಕವ ಜಂಗಮ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡಿದಾತಂಗೆ ಲಯಧರ್ಮವಸ್ತು ಅಗಾಢ ಕರ್ಮವಳೆದು ಇಹಸಂ ಕೃತವೂಡುವ ಅವಸ್ಥೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸರಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ

ಸ್ವಸ್ಥಲವಲ್ಲಿದ್ದ ಸಮಸಮವೆಂಬುದೀಗ ಸಮತೆಜಲ ಜಂಗಮಪಾದೋದಕ ಅಂಗಾಸು ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕೃರ್ಥ. ಅಂತು ತ್ರಿಸಿಂಧೋದಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಸಿಂಧ ಕರ್ಮನಾಸ್ತಿ ಎಂಬ ತ್ರಿಸಿಂಧ ಲಿಂಗಭಕ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ತ್ರಿಸಿಂಧ ಪಾದೋದಕವ ನಿತ್ಯ ಸೇವನೆಯ ಮಾಡಬಲ್ಲಾ ತನೇ ವಿವರಣಿಸೆಂಬುದೀಗ ಇಂತೀ ತ್ರಿಸಿಂಧೋದಕದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಸಿಂಧ ಕರ್ಮ ನಾಸ್ತಿ. ಇದು ಕಾರಣ ತ್ರಿಸಿಂಧೋದಕ ನಿಮ್ಮ ರಣ ಬಲ್ಲನೆಂಬ ರಬ್ಬಕೃರ್ಥ.

(೨) ಅಂಗವ ಮುಟ್ಟಿ ಅಚಮನವ ಮಾಡುವರು ಲಿಂಗಾಂಗಿ ಗಲ್ಲವರು. ಕೂಡಿ ಮಾಡಿದಡೆಯೂ ಮಾಡಲಿ. ಲಿಂಗ ಪಾದೋದ ಕವ ಧರಿಸಿ ಮರಳಿ ಅಳುತ್ತ ರಂಕೆಯಿಂದ ಅಚಮಾನವ ಮಾಡಿದಡೆ ಅರ್ಥೋರ ಸೂಕವಲ್ಲಕ್ಕವರಯ್ಯ. ನಂಬುವವಯ್ಯ. ಸರಮ ಪಾನನವಸ್ಥ ಪಾದೋದಕವ ನಂಬುವರು ಬಸವ ಸ್ತ್ರಿಯ ಕೂಡಲಿಡನ್ನಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ನೂರು.

(೩) ಅಸರಿಸ ಭಕ್ತಿ ಜಪರುಗಳು ಬೇಸತ್ತು ಜಂಗಮಕ್ಕೆರಗಿ ಕಾವಸ್ತಕ್ಕುಲಿಸೆಯೂ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸುತ್ತಿರ್ಪರು. ಅವುಮ ಕ್ಕಮವೆಂಬರಿಯರು. ಅಂದಡೆ ಪಾದೋದಕವ ಅರಿಯದಿರ್ಪಡೆ ಬಳ ಸ್ವೀಕರಿಸರಿಯರು. ಅರಿದರಿಯ ಒರಾದೊರೆ ಪ್ರೋದರು ಮಾನವರೆಲ್ಲ. ಅರಿಸ್ತ ನಾಮಾನುಜೆ ನಂಬುವರು. ನಂಬಿದಿರ್ಪಡೆ ಮುಂದೆ ಸೂಕ ತನ್ನಮ ಧರಿಸಲಿಂಗವಿದ್ದಿತ್ತಿಯವಿಕ್ಕೇರ್ಪರಾ.

(೪) ಲಿಂಗೋದಕ ಲಿಂಗಾರ್ಚನೆ. ಪಾದೋದಕ ಸಂಚೇಂದ್ರಿ ಯಾರ್ಚನೆ, ಪ್ರಸಾದೋದಕಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಲಿಂಗೋದಕ. ಪಾದೋದಕ. ಪ್ರಸಾದೋದಕ ಇಂತೀ ತ್ರಿಸಿಂಧ ಉದಕವನ್ನಡೆ ಮುಟ್ಟಲಾಗದು ಕೂಡಲಿಡನ್ನಸಂಗಮವೇವಾ.

(೫) ಸಮಯ ನಿರೋಧವಾವವೆಂದು ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡು ವರಯ್ಯ. ಲಿಂಗ ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಕಾವಮಾನು. ಅರ್ಚನೆಯಾಸುವು ಎಂಬ ತುದಿ ಮೊದಲನೆಯರು. ಅವಾಸನದಿಂದ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ ಪಾದೋದಕವ ಧರಿಸಿದಡೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಯ. ಕಾಲ ಜಲವಮುಕವನರಿದು

ಕೊಂಡೊಡೆ, ತನ್ನ ಭವಕ್ಕೆ ಪ್ರಳಯಕಾಲ ಜಲ. ಈ ಉಭಯವ ಭೇದಿಸಿ ಸಂಸಾರ ಮಲಿನವ ತೊಳೆದಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣ ಬಲ್ಲ.

ಇಂತು ಶಿಕ್ಷೆ ಗುರು ತತ್ವದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟ ಪಾದೋದಕ ಲಿಂಗವು ತ್ರಿಪುಟಿ ರಹಿತವಾಗಿ ಮುಖಾ ಜ್ಞಾನ ಗುರುತತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೊದಿಸಿ ಭೇದವಂತಿರೂಪವೆಂದಡಿ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕ ಸ್ಥಳವಾದುದು.

೧೨. ಜ್ಞಾನಪಾದೋದಕಸ್ಥಳ.

(೧) ನಿತ್ಯವೆಂಬ ಭಕ್ತನ ಮನೆಗೆ ಘನಚೈತನ್ಯವೆಂಬ ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ಜಲವಿಲ್ಲದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಚನೆಯ ಮಾಡಿ, ಆ ಪಾದೋದಕವೇ ಮುಖಾಪಾದೋದಕವಯ್ಯ. ಆ ಪಾದೋದಕದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಪರಿಕಾಷಿ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣ.

(೨) ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣ ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂದ ಬಟ್ಟೆಯನಾಳಿ ಸದೆ ನಾಯು ಬಂಧನವ ಮಾಡಿ ಪಶ್ಚಿಮ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಿಯಾಗಿರಿಸಿ ರಣನು ಅಧೋನಾಳದಲ್ಲಿ ನಿರುತ, ಮಧ್ಯನಾಳದಲ್ಲಿ ನಿರಾಳ ಉರ್ಧ್ವನಾಳದಲ್ಲಿ ಸುರಾಳ. ಪ್ರೋಮ ಕೂಸು ಕೂಸೆಯ ರಶಿಕಲಾ ವ್ಯಾತವ ಧರಿಸಿದ ಘಟಕ್ಕೆ ಕೇಡಿಲ್ಲಾಗಿ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಒಂದೆಂ ಕಾರಣ ಆಚರಿಸಿಸಿತ್ತು. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಭವಮುಕ್ತಿ ಒಂಧನವಿಲ್ಲ.

(೩) ತಾನು ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮದ ಪಾದಕ್ಕೆರಗಿ ಲೀಯವಾದ ಬಳಿಕ, ಇದು ಚಿನ್ನ ಸೋಡಯ್ಯ! ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮದ ಪಾದವೇತನ ಸವಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡುತ್ತಿವಂತಾಯಿತ್ತಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಾದಾರ್ಚನ

ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಾದೋದಕ ಸೇವನೆ ಬೇರೆ ಇಲ್ಲವಯ್ಯ! ಅದೆಂತೆಂದೋಡಿ ಪರಮ ಜ್ಞಾನ ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಸಂಬಂಧ ಸಮರತಿಯ ಸೋಂಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಮಾನಂದ ಜಲಸೇ ಪ್ರವಾಹವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗದಲ್ಲಿ ಪುಳುಕಿತವಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರಲು ಆ ಪರಮ ಸುಖಸೇವನೆಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪಾದೋದಕ ಸೇವನೆಯೇ ಈ ಪರಮಾವೃತ ತೃಪ್ತಿ ಒಸವಣ್ಣಂಗಳಾಯಿತ್ತು. ಅದುವಣ್ಣನ ಶ್ರೀಪಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂದು ಬದುಕಿದನಯ್ಯ ಕಲಿದನಯ್ಯ.

(೪) ಅಂಗನಿಕಾರ ಅಚಾರದೋಡಗಿ ಅಚಾರ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಗುರುನಿರೋಡಗಿ ಗುರುವೆನ್ನಂಗದೋಡಗಿ ಅಂಗಲಿಂಗ ತೃಪ್ತಿಯೊಳಗಡಗಿ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆ ಅಂಗವಾಚರಣೆಯ ಅಚಾರವಾನರಿಸಿ ಅಚಾರದ ನಿಲುವ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯಾವರಿಸಿ ಗುರುಮೂರ್ತಿಯು ಸರ್ವಾಂಗವಾನರಿಸಿ ಸರ್ವಾಂಗವ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯಾವರಿಸಿ ಲಿಂಗನಿಷ್ಠೆಯ ಸಾವಧಾನವಾನರಿಸಿ ಸಾವಧಾನವ ಸುನಿಚಾರವಾನರಿಸಿ ಸುನಿಚಾರವ ಮಹಾಜ್ಞಾನವಾನರಿಸಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನದೋಡಗೆ ಪರಮಾನಂದ ನಿಜ ನಿಂದು ಆ ನಿಜವೊಳಗೆ ಪರಮಾವೃತ ತುಂಬಿ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟೆಯ ನೊಡೆದು ನಡುವಣ ಕಟ್ಟೆಯನಾಂತು ನಿಂದು ನಡುವಣ ಕಟ್ಟೆಯೂ ಮೊದಲ ಕಟ್ಟೆಯೂ ಎರಡು ಕೂಡಿ ಒಂದು ಕಡೆಯ ಕಟ್ಟೆಯನಾಂತು. ಈ ಮೂರು ಕಟ್ಟೆಯೊಡೆದ ಮಹಾ ಜಲವನು ಪರಮ ಪವನಾಂತು. ಅ ಪವನಲ್ಲಿ ನಾಸರಗಿ ಪಾದೋದಕವ ಕೊಂಡು ಎನ್ನ ನಾನರಿಯದಾದೆ ಕಾಣಾ ಗುಹೇಶ್ವರ.

ಇಂತು ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ. ದೀಕ್ಷಾ ಪಾದೋದಕ. ಜ್ಞಾನ ಪಾದೋದಕವೆಂಬ ಶ್ರೀಪಥ ಸ್ವಲಿಂಗವೇಕಮಾವ ಲಿಂಗವು ರರಣನ ಸತ್ತ್ವಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೆದಿದ ಭೇದವಂತಿರ್ದವೆಂದದೆ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀಯಾ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿ ಸ್ವಲಿಪಾನಮು.

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ.

ವಿವರಣೆ:— ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ಲಿಂಗಗಳಾದ ಶಿವಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಜಂಗಮಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪವು ಉಚ್ಚತರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಕೆಳಗಿನ ರೂಪಗಳಾದ ಸ್ಥೂಲ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮುಂದಿನದಾದ ಕಾರಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೋರಹತ್ತುವವು. ಇವು ತೋರಹತ್ತಿದ ಹಾಗೆ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಇವುಗಳು ಉಚ್ಚಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವವು. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ರೀತಿಗಳು ಈ ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಮಾನಸಿಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವವು. ಮತ್ತು ಅದೇ ಮಹಾಲಿಂಗ ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ವಿಕಾಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಡೆಗೆ ಬಯಲಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಿಂಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದ ವಿಭಾಗಗಳು ಅವವೆಂದರೆ—

ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ ಅವು ನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗ, ಅಕಾಶಲಿಂಗ, ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗ ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪಗಳಾಗಿವೆ. ಅರಂಭದ ಸ್ಥೂಲವಾದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗ ಇದರಿಂದ ಅರಂಭವಾಗಿ ಅಕಾಶಲಿಂಗದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕ್ರಿಯೆ, ಭಾವ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುವವೇ ಈ ಲಿಂಗದ ಅಂತಿಮ ಧ್ಯಾನವಾಗಿದೆ. ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶವು ಈ ಸ್ಥೂಲದ ಕಡೆಯ ಮುಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗದ ಅಂಗಸ್ಥೂಲವು ರೂಪವನ್ನು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೀಗಿ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶವು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವುದು.

ನಿಷ್ಪತ್ತಿಲಿಂಗ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿ, ಭಾವನಿಷ್ಪತ್ತಿ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಲಿಂಗಾನುಭವವು ಕ್ರಿಯೆಯುಂಟಾಗಲು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿಯು. ಅದು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಭಾವನಿಷ್ಪತ್ತಿಯು. ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಪತ್ತಿಯು.

ಅಕಾಶಲಿಂಗ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಪಿಂಡಾಕಾಶ, ಬಿಂಬಾಕಾಶ, ಮಹಾಕಾಶ, ಎಂಬ ಮೂರು ಭೇದಗಳಿವೆ. ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನವು

ಎಲ್ಲವರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗುವದು. ಅಗ ರರಣನ ಚಿತ್ ಪಿಂಡವು ಮಹತ್ ಪಿಂಡ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದುವದು. ಇದು ಲಿಂಗವು ಪಿಂಡದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಯಲಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಪಿಂಡವು ನಿರ್ವಯಲಾದ ಬಳಿಕ ಅದು ಬಿಂದ್ಯಕಾಶ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೊದಿ ಕೇವಲ ರರಣನ ಅರುಹನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಮುಂದೆ ಈ ಅರುಹಿನ ಕುರುಸೂ ಕೂಡ ಅಳಿದು ಮಹಾಘನ ಜೈತನ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಬೆರೆಯುವದು. ಇದೇ ಕಡೆಯದಾದ ಮಹದಾಕಾಶವು.

ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗ:— ಮುಂದೆ ಕ್ರಿಯಾ, ಭಾವ, ಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಘನ ಜೈತನ್ಯವು ಪ್ರಕಾಶರೂಪಾಗಿ ತಲೆದೋರುವದು. ಹೀಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪ್ರಕಾರ, ಭಾವಪ್ರಕಾರ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾರ ಎಂದು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕಾರವು ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿವರೆ ಅದು ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರಕಾರವು. ಭಾವ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿವರೆ ಅದು ಭಾವ ಪ್ರಕಾರವು. ಮುಂದೆ ಅದು ಎಲ್ಲ ತರುವ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನೂಳಿದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರವು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಕಾಶಲಿಂಗವ ಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವು ಬಿಂಬತ್ತು ತೆರನ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳೊಳ ಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಪೂರ್ಣಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವ ಸ್ವಗತಿಯು.

೧. ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಠತ್ವಿನ್ಯಲ.

(೧) ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಲಿಂಗಮಹೇಶ್ವರನೆನಿಸಿ ಕೊಂಡೆ. ಲಿಂಗ ವಿಡಿದು ಲಿಂಗಪ್ರಾಣ ಎನಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅರಿವರತು ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವವಿಡಿದಿ ಹರೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮನಾಥ.

ಬೀಜ:— ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ರರಣನ ಅಂಗಪ್ರಾಣ ಭಾವಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗ ತಾನೆಂಬ ಅಹಂಭಾವದವು ಅಡ

ಗಿರೆ ಅಭಿನ್ನನಾಗಿದ್ದರೂ ಭಕ್ತಿ. ಅಂತಸ್ತು ಭಕ್ತಿ ಈಗ ಮೀರಿದ ಕ್ರಿ ಎನಿಸುವದು. ಅಂತು ಮೀರಿದ ಅಭಿನ್ನ ಕ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಲಿಂಗವು ತಾನಾದ ರೂಪನೆಂಬುದಿಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಗುರು ಕೊಟ್ಟ ಲಿಂಗ, ತನ್ನ ನಟ್ಟಿನ ಲಿಂಗ, ಆಯತವಾ ಯಿತ್ತಯ್ಯ. ಪ್ರಾಣ ನಟ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ವಾಮಿತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ, ಉಭಯ ನಟ್ಟಿನಿಂದ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ.

(೩) ಅಂಗದ ಲಿಂಗ ಲಿಂಗವೆಂದು ಪೂಜಿಸುವೆನೇ? ಅದು ಅಂಗದ ಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಅದು ಅಂಗದ ಮೇಲರತು ಮುಂದೆ ಜಂಗವು, ಲಿಂಗವೆಂದು ತೋರಿತ್ತಾಗಿ. ಜಂಗಮಲಿಂಗವೆಂದು ಅರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೇ? ಅದು ಜಂಗಮಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವೆಂದು ತೋರಿತ್ತಾಗಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗವೆಂದು ಅರ್ಚಿಸಿ ಪೂಜಿಸಿಕೊಂಡಿಹೆನೇ? ಅದು ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಅದೇನು ಕಾರಣ? ಮುಂದೆ ಮಹಾ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ತೋರಿತ್ತಾಗಿ. ಆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದವೇ ನೀನಾಗಿ ಸುಖಿಯಾದೆ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಮದೇವ.

(೪) ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯಾಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವ ಭಕ್ತಿ ಸಂಪುಟ. ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿವಲಿಂಗ ಸಂಪುಟ. ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವ ಸೆರೆ ಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಮನಲಿಂಗ ಸಂಪುಟ. ಮನ ಲಿಂಗಲೀಯವಾದ ಬಳಿಕ ತೆರವಿಲ್ಲದ ಕುರುಹಳಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿರೂ ಪ್ರಕುಂಜು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಅಚ್ಚಗವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಗಿದವು ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ.

(೫) ಇಹಸರವೆಂಬ ಇದ್ದೆಸೆಗಿದ್ದೆಸೆಯಾದವನು ಪರಿ ಹೊಸತು. ನೆಯಿ ಹತ್ತದ ನಾಲಿಗೆಯಂತೆ, ಹುಡು ಹತ್ತದ ಗಾಳಿಯಂತೆ, ಕಾಡಿಗೆ ಹತ್ತದ ಅಲಿಯಂತೆ ಇದ್ದೆಸೆಯು. ನಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚೆನ್ನೋಮನೆಂಬ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಚರಿಸುತ್ತ ಅಚರಿಸುತ್ತ ಅಚರಿಸವಂತಿದ್ದೆಸೆಯು.

(೬) ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಗವು, ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಆಯತವಾಯಿತ್ತಯ್ಯ. ನಿಮಿಷ ಕರವುಲ ಹಿಂಗಿದಡೆ ಭಂಗವಯ್ಯ. ಕಂಗಳೇ ಕರುವಾಗಿ ಲಿಂಗವೆ ಗೂಡಾಗಿ ನಿನಿಂದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗ ನಿಮ್ಮ ರೂಪ.

(೭) ಆಚಾರಲಿಂಗವಿಡಿದು ಅನುಭಾವ ಲಿಂಗವಿಡಿ. ಅನುಭಾವ ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಮಾಗಣಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗವಿಡಿ. ಮಾಗಣಕ್ರಿಯಾ ಲಿಂಗವಿಡಿದು ಪಿರಿದ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿ. ಪಿರಿದ ಕ್ರಿಯಾಲಿಂಗವಿಡಿದು ಕ್ರಿಯಾ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಲಿಂಗವಿಡಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗ ವಿಡಿದು ಲಿಂಗವಿಡಿ.

(೮) ಅಯುತ, ಸ್ವಾಯುತ, ಸಂಯೋಗ, ಸಂಬಂಧಿಯ ಆಚಾರವಡಗಿತ್ತು, ಅನುಭಾವತೋದಯಿತ್ತು. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ತ್ರಿವಿಧ ಸಂಬಂಧಿ.

(೯) ಲಿಂಗವಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಆಚಾರ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಗವಾಯಿತ್ತು. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣ ಉಭಯ ಪ್ರಾಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗವು ರರಣನ ಅಂಗವಲ್ಲರತು ಪ್ರಾಣದ ಕೂಡಲಯ ಪೂಜೆಯ ಮೇಲೆ ತೋರುವ ಭಾವವಿಡಿಗೆ ಭಾವವಾಗಿ ತೋರಿ ಆ ಭಾವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನಿಡಿದ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ಭಾವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿವಾದುದು.

೨. ಭಾವನಿಷ್ಪತ್ತಿಸ್ಥಿತಿ.

(೧) ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವರತು. ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂಗವರತು. ಭಾವ ತುಂಬ ಪರಿಣಾಮವರತು. ನಾಮವಿಲ್ಲದ ವೇದಿಕೆಗೆ ನಾಮವಿಲ್ಲದವೇ ಗುಹ್ಯವರತು?

ಟಿಪ್ಪಣಿ:— ಮಹಾಭಾವಲಿಂಗವೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಾಗಿ ರರಣನಂಗವೆಂದೊಕ್ಕೊಂದು ಆ ಅಂಗವಿಡಿಗೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಂಗಲಿಂಗವೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಅಂಗವು ಭಾವವೆಂಬ ಅರಿವಿನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿ ಲಿಂಗಾನಂದ ರಬ್ಬು ಪರಿಣಾಮ ನೆಲೆಗೊಂಡು ಶಿಷ್ಯೋದಂ ಮನುತಿರ್ದವಾಗಿ, ಆ ರರಣನ ಶಿಷ್ಯೋದಂ ಮೇಲೆ ಮಹದ ಅಹಂಕಾ

ರವ ಅರಿವಡವಿ ನಿಂದಲ್ಲಿ ದೇವಭಕ್ತನೆಂಬ ನಾಮ ಸೀಮೆ ನೇಮ
ಯಂತ್ರಗಳೆಂಬ ಭಿನ್ನ ಕ್ರಿಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ಮಹಾಘನ ಲಿಂಗನೆಯಾ
ಗದ್ದ ರರಣನೆಂಬುದೀಗ ಈ ವಚನದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಸುಳಿದು ಸುತ್ತವ ಮನದ ವ್ಯವಹಾರವುಳ್ಳನ್ನಕ್ಕು ಲಿಪ
ಪಥವ ನಾನರಿಯೆ, ಅರಿಯೆನು, ಅರಿಯೆನು, ಅರಿಯೆನು. ಗುಹೇಶ್ವರಾ.
ನಿಜವನಂದ ಒಳಿಕ ಲೋಕದ ಗತಿಯನು ನಾನರಿಯೆ, ಅರಿಯೆನು,
ಅರಿಯೆನು, ಅರಿಯೆನು.

(೩) ಕಂಠಾದಿ ಗುಣಂಗಳೆಂದು ನವಚಕ್ರಂಗಳು ಭಿನ್ನವಾದ
ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನೋ? ಇನ್ನೇನೋ? ಸ್ವರ್ಗವಿಲ್ಲ ನರಕವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನೋ?
ಇನ್ನೇನೋ? ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪಾಪವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೇನೋ? ಇನ್ನೇನೋ?
ಗುಹೇಶ್ವರಲಿಂಗ ವೇದಿಸಿ ಸುಖಯಾದ ಬಳಿಕ ಇನ್ನೇನೋ? ಇನ್ನೇನೋ?

(೪) ಎನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪಥವಯ್ಯ. ಬೆರಿಸುವಡೆ ಪ್ರಾಣದ
ಮಥನ ಭಾವ ಸಟ್ಟು ತನುಸ್ಥಿತಿಯ ಮರೆದು ಭ್ರಾಂತು ಸೂತಕವೆಲ್ಲ
ವಿನೂರಿ ಹೋದವು. ರೂಪ ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕೂಡಲ ಬನ್ನ
ಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣನ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ.

(೫) ಅರಿಸ ಅರಿಸ ಮುಂದಣ ಅರಿವುದಿದೇನೋ? ಅರಿಸವ
ನಿರಡರ ಅರಿವು ನಿತ್ಯತ್ತಿ ಮಾಯೆಯ ಮುಂದಡಗಿತ್ತಲ್ಲ. ಅರಿವದೆ
ಮುಂದಾಯಿತ್ತು, ಮರೆದಡೆ ಮುಂದಾಯಿತ್ತು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿಕ್ಕ
ಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ನಿತ್ಯನಾರ.

(೬) ಉಗ್ರ ಸುಂಗಿ ಹಸಿವ ಕಳೆದು ನಿವೃತ್ತಿಯ ನೋಡಿ
ನೋಡಿ ಸುಖವಿಡಿದನಯ್ಯ. ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ನಿರಹದಲ್ಲಿ ಕಂಗಳೆ
ಕರುವಾಗಿದನಯ್ಯ.

(೭) ಕಂಗಳಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಫಾಯವನಾರಿಗೆ ತೋರಬಹುದಯ್ಯ? ಮನ
ಸೋಂಕಿದ ಸುಖವ ಮೊಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟಿದುದೇ? ಅತ ನಿಂದ ಸುಖ
ಪಾತಂಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತ್ತು. ಅತ ನಿಂದ ನಿಲವನೇನೆಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

(೮) ದೃಷ್ಟಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತ ನೋಡಾ. ನಟ್ಟಿ ತೆಗೆಯಬಹುದು ನೋಡಾ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅಚ್ಚೊತ್ತಿದಂತಿರುತ್ತ ನೋಡಾ. ಅತ್ತಯನ ಗೆಲಿಯ ನಿರಾಶ್ರಯದ ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದನು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಕ್ಕಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣ.

(೯) ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವರತು ಲಿಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಂಗವ ರತು ಭಾವ ತುಂಬಿ ಪರಿಣಾಮವರತು ನಾಮಬಲ್ಲದ ದೇವರಿಗೆ ನೇಮ ಸಲ್ಲಿಯದೋ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

(೧೦) ಅನು ನಿಲಿಸಿಬಿಡು ತಾಸಿಲ್ಲ. ತಾನರಿವ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೇನೂ ರಲ್ಲ, ರಲ್ಲಿ, ರಲ್ಲಿ. ರಲ್ಲದ ರಲ್ಲಿವ ಎಲ್ಲದ ಬಹುದೋ? ಅನುವನ ರದು ತನುವ ಮರಿದು ಭಾವರೂಪ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೧೧) ನೆನಪಿನ ಮರುವ ನೋಟ ಸುಂಗಿತ್ತು. ನೋಟದ ಮರುವ ಕೂಟ ಸುಂಗಿತ್ತು. ಕೂಟದ ಮರುವನು ಲಿಂಗ ಸುಂಗಿತ್ತು. ಆ ಲಿಂಗವ ಮುವ ಸಂಗ ಸುಂಗಿತ್ತು. ಸಂಗದ ಮುವ ಸಮರತಿ ಸುಂಗಿತ್ತು. ಸಮರತಿಯ ಮುವ ಪರವ ಸುಂಗಿತ್ತು. ಪರವ ಮುವ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ತಾನೇ ಒಳ್ಳೆ.

ಇಂತು ಭಾವದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಯಾದ ಲಿಂಗವು ರಣನ ತ್ರಿವಿಧಿ ಸ್ವರಾಗಿ, ಅರಿವಿನೊಗೆ ತಾನೆಯಾಗಿ ನಿಂದು, ಆ ಅರಿವು ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಯಾದ ಛೇದನವೆಂದಿರಬೇಕೆಂದು ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಕೃತ್ತಿವಿವರಿಸುವೆನು.

೩. ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಕೃತ್ತಿವಿವರಣೆ.

(೧) ಸತ್ತ ಕೋಳಿ ಎನ್ನು ಕೂಗುತ್ತ ಕಂಡೆ. ಮೊತ್ತದ ಮಾಮರ ಸೂಲಿಯುತ್ತ ಕಂಡೆ. ಕತ್ತಲೆ ಜಿಗಿಯುತ್ತ ಕಂಡೆ. ಹೊತ್ತಲೆ ಎನ್ನು ಕೂಗಿಬಿಡುವಷ್ಟುವ ಕಂಡೆ. ಇದೇನು ಪತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ವನಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರ ?

ಟೀಕು— ಸತ್ತ ಕೋಳಿ ಎಂದರೆ ಕುಕ್ಕುಟಿನ ಗುಣಧರ್ಮವಸ್ತು ಪ್ರಾತಃಜ್ಞಾನವ್ಯಸ್ಥೆ. ಅಂತಸ್ತು ಸತ್ತಾಣ ಉದಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಸತ್ತ

ಕೋಳಿ ಎನ್ನು ಕೂಗುತ್ತ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತು ಸತ್ಪುಣ ಉದಯವಾದಲ್ಲಿ ಪಟಾಚಕ್ರವ ಐವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲವು ವಿವೇಕ ಸ್ಮೃತ್ ಸ್ಮರೂಪವನ್ನೈದಿ, ಶಿವೋಹಂ ಮೆಂಬ ಧ್ವನಿ ಮಾಪುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದೀಗ ಮೊತ್ತವ ಮಾಮರನುರಿಯಿತ್ತು ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಇಂತಾದ ಕಾರಣ ಅಜ್ಞಾನ ತಪಿಸುವಳೆಂದು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರವಾಯಿ ತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಗಾಯಿತ್ತು ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಆ ಸುಜ್ಞಾನೋದಯವೇ ಹೊತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಸುಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಸರ್ವತೋ ದಿಕ್ಪಾ ತಾನೆಯಾಗಿ ಬಂಡಿತ ಹೊಲಬುದ ಸ್ವತ್ತೆಂಬುದೀಗ ಹೊತ್ತಾರೆನ್ನು ಹೊಲಬುದಸ್ತುವವ ಕಂಡೆನೆಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತು ಲಿಂಗಗ್ರಾಹಕನಾದ ಶರಣನೇ ತರವನರಿಯದೆ ಇದ್ದ ನೆಂಬುದೀಗ ಏನು ಪತ್ತಿತ್ತೆಂದರೆ ಏನಯ್ಯ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕೃಥ.

(೨) ಹಿಡಿದ ಕೈಯ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲೆಯಯ್ಯಾ. ನೋಡುವ ಕಂಗಳ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲೆಯಯ್ಯಾ. ನೆನೆವ ಮನೋಭಾವವ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಲೆಯಯ್ಯಾ. ಕತ್ತಲೆ ಎಂಬುದು ಇತ್ತಲೆಯಯ್ಯಾ. ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದು ಅತ್ತಲೆಯಯ್ಯಾ.

(೩) ಸವಸವ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯಲಿ ಹರಿಯಲಿ. ನೆನಹಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಲಿ ಸುಳಿಯಲಿ. ತಾಗಿದಲ್ಲದೆ ಬಾಗುವುದು ಉಂಟೆಂಬ ಸ್ವೂರ ಬಳಸಲಿ ಬಳಸಲಿ. ಇಲ್ಲವೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಕ್ಕೆಯು ಸ್ತ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇನ್ನೇನ ಬಳಸಲಿಂಬು?

(೪) ಕಾಯಗುಣಂಗಳೆಂದು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾದ ಬಳಿಕ ಸಮ್ಪಾದ್ತನನೆಂಬುದೊಂದು ರಾಂತಿಯು ಮೂರಿಕೊಂಡಿತ್ತು ನೋಡಲಿ. ಅಂತರಂಗ ಒಬ್ಬರಂಗನೆಂಬವನರಿಯನಾಗಿ ಪ್ಲೈತಾಪ್ಲೈತವ ಭಿಕರನಿ ನಿರ್ವಾಣ ಭಿಕ್ಷುತ್ತಿಯಾಗಿ ಗುಹೇಶ್ವರ ಭಿಕ್ಷು ಶರಣನನುಸರಿಸು ಮುಖ ಯಾಗಿರಲ.

(೫) ಭತ್ತಿ ಮೂ ಎರಡನೆಯ ಭತ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಬಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತ ಇದ್ದಿತ್ತು. ಮೂರನೆಯ ಭತ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಹೋಯಿತ್ತು. ಮರಳಿ ಬಾರದ ಗುಹೇಶ್ವರ ಭಿಕ್ಷು ಶರಣ ಈ ತ್ರಿವಿಧದಿಂದತ್ಯತ್ತಲೆ.

(೬) ಘನವ ಮನ ಕಂಡು ಅವನೊಂದು ಮಾತಿಗೆ ತಂದು ನುಡಿದು ಹೇಳಿದಡೆ, ಅದೇ ಕಿರಿದು ನೋಡಾ. ಅದೇನು ಇಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸಂಗದ ಮುಖವು ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೭) ಆ ಮಾತನೆ ಮನೆಯ ಮಾಡಿ ಸತಿಯ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿ ನಿಭ್ರಂತಿಸ ಕದವನಕ್ಕೆ ಸೂತಕವಾಯಿ ಸುಯಿಧಾನವು. ಇವನೊಂದು ಮರೆದವರ ಕೂಡಲ ಚೆನ್ನಸಂಗಾ ನೀನೆಂದ.

(೮) ವಸುಧೆ ಇಲ್ಲದ ಬೇಸು, ರಾಜಾಸ್ಥಾನ ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಓಗರ, ವ್ಯಾಧಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಹಯನು, ಬಿಣ್ಣೆಯ ಹೊಸೆದವರಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡಿ. ಶಿಸು ಕಂಡ ಕನಸಿನಂತೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಯರು ಹೆಸರಿಲ್ಲದ ಬಯಲು.

(೯) ರವಿಯೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಂತೆ ವಿಡಿವರಿಗಳವಜ್ಜಿಂದಿರ ಬೇಕು. ಅಣ್ಣ, ಅಣ್ಣ, ನಿನೊಳಗಿನ ಭೇದವ ಭಿನ್ನವ ಮಾಡು ವರೇ? ಎಲೆ ಅಣ್ಣ, ಅಣ್ಣ, ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಗಳಾದವೇ? ಎಲೆ ಅಣ್ಣ, ಕೂಡನೊಳಗಣಿ ಜ್ಯೋತಿಯಡಗುವ ಶರಣ ನುಡಿಯದೆ ಮಿಗೆ ಬಂದಂತಾದೆಯೋ ಅವಗಣ್ಣ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯಾನಿಷ್ಕತ್ತಿ, ಭಾವನಿಷ್ಕತ್ತಿ, ಜ್ಞಾನನಿಷ್ಕತ್ತಿ, ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ವಲಿಂಗಗಳೇಕಾದಾ ಶಿಂಗವು ಶರಣನ ವಿಂಡದೊಳಗೆ ಚಿತ್ ವಿಂಡದೊ ಳಗೆ ಮಹತ್ತಿಂದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೊದಿದ ವಿಂಡ ನಿರವಯವಾಗಿರ್ದ ಭೇದ ನಂತಿರೂದಂದಡೆ ಮುಂದೆ ವಿಂಡಾಕಾಶಸ್ಥಲವಾದುದು.

೪. ವಿಂಡಾಕಾಶಸ್ಥಲ.

(೧) ಮರೆದೊಳಗೆ ಮಂಡಾಗ್ನಿಯನುಡಿದಂತಿರಿಸಿದೆ. ನೊರೆ ವಾಲೊಳಗೆ ತುಸುವ ಕುಂಪಿಲ್ಲದಂತಿರಿಸಿದೆ. ಶರೀರದೊಳಗಾತ್ಮನ ನಾರೂ ಕಾಣದಂತಿರಿಸಿದೆ. ನೀ ಬಿರಿಸಿದ ಭೇದಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾದನೆಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ.

(೨) ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಐದು, ಆರು, ಏಳು, ಎಂಟು, ಒಂಬತ್ತು, ಹತ್ತೆಂಬ ಮಾತು ನಿಮಗೆಕೆ ಹೇಳಿರೇ? ನಾವು ಮುನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಪೋ, ಬಿಂದು ಮುನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಪೋ? ಈ ನಾವು ಬಿಂದುವಿನ ಕುಳಿಪಲವ ಬಲ್ಲರೇ ನೀವು ಹೇಳಿರೇ? ಈ ಪಾಪಿಂಗನ ಸುಷುಮ್ನ ನಾಡಿಗಳ ಭೇದವ ಬಲ್ಲರೆ ಚಿಕ್ಕೆಯು ಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನಿಲ್ಲು ಮಾಣು.

(೩) ಒಂದನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಮನವಿಪ್ಪದು. ಎರಡನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನೆನಪಿಪ್ಪದು. ಮೂರನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಭಾವವಿಪ್ಪದು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನವಿಪ್ಪದು. ಐದನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಯೋಗವಿಪ್ಪದು. ಆರನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಪರ್ವ ಸ್ಥಲಿಂಗವಿಪ್ಪದು. ಏಳನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಯಿರ್ದರು. ಎಂಟನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಮೂರ್ತಿಗಳಿರ್ದರು. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನವಚಕ್ರಗಳಿರ್ದವು. ಹತ್ತನೆಯ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವಿಪ್ಪದು. ಒಂಬತ್ತು ಬಾಗಿಲ ಕವನ ಸಿಕ್ಕಿ ಪೃಥವ್ಯಾಕಾಶವೆಂಬ ಬಯಲೊಳಗೆ ಭರಿತನಾಗಿರ್ದ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಮದೇವತೆ.

(೪) ಉದಕ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉದಕವಾಯಿತ್ತು. ಪಿಂಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮೂಲಸ್ಥಾನ ಸ್ಥಾಪನಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವದೇಹ ತಿವಪುರದಲ್ಲಿ ವಾಯು ಪೂಜೆ. ಗುಹೇಶ್ವರ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂದುನುಪೋ.

(೫) ಇಹಲೋಕ ಪರಲೋಕ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಗಗನ ಮೇರು ಮಂದಿರ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಸಕಲ ಭೂಮನ ಸತ್ಯಲೋಕ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ನಿತ್ಯ ನಿರಂಜನ ಪರತತ್ವ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಚತುರ್ವಾಯು ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯ ತಾರಾಮಂಡಲ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಅಂತರ ಮಹದಂತರ ತಾನಿದರ್ಲಿ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಗುಹೇಶ್ವರ ತಾನಿದರ್ಲಿ.

ಇಂತು ಪಿಂಡಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನಿರನಯನಾದ ಲಿಂಗವು ಪಿಂಡ ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಾನವ ಚಿತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂದುವಾಕಾರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೈದಿ ಬಿಂದುನಾಮ ನಮನಾಗಿರ್ದ ಭೇದವಂತಿರ್ದುದೆಂದದೆ ಮುಂದೆ ಬಿಂದುವಾಕಾರ ಪೂಜವಾದುದು.

೫. ಬಿಂದ್ವಾಕಾಶಸ್ಥಲ.

(೧) ಅಡವಾರದ ಬಯಲು, ಸುಡವಾರದ ಬಯಲು, ಹಿಡಿಯ ಬಾರದ ಬಯಲು, ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲು, ಒಡಲೋಡಗಿದ ಭೇದವ ಲೋಕದ ಜಪಜೀವಿಗಳೆತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ?

ಟೀಕು - ಪರಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬುದಿಗ ಚಿಕ್ಕಿಗಳಿನ ಬಯಲು, ಅಂತಸ್ತು ಬಯಲನುಸುಸುಬಾರದೆಂಬುದಿಗ ಅಡವಾರದ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ಘೆನ್ನವಿಟ್ಟು ರೂಪಿಸಿ ಅಂಗದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಪೂಜಿಸವಾರದೆಂಬುದಿಗ ಸೂಡವಾರದ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಪರಬ್ರಹ್ಮನು ವಸುಧಾವಾ ಯನ ಪಕ್ಷಂಗಳಿಂದ ಲಿಪ್ಪವಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯ ಬಾರದೆಂಬುದಿಗ ಹಿಡಿಯಬಾರದ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅ ಪರಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ವೇದಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿವೆಂಬುದಿಗ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ. ಅಂತಸ್ತು ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ತನ್ನ ಸ್ವಲೀಲೆಯಿಂದ ತನ್ನ ತದಂ ರೂಪ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನಿ ಸೇದಕರಣ ಸಂಬಂಧವ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅ ವೇದ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಆತ್ಮಾಂತರ್ಗತನಾಗಿ ತಿವಸಿಕ್ಕನು. ಅವಂತೆಂದೊಡೆ, ನನ್ನ ಜೆನ್ನದ ಒಗ್ಗುವಂತೆ ಅಂತು ತಿವನು ಆತ್ಮನ ಕೂಡೆ ತದಾಕಾ ರಾಗಿ ಬಿಡಪ್ಪದಾ ಮ್ ಅ ಜೀವಾತ್ಮನ ಕೂಡ ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಂ ಗಳ ಮೊದ್ದದ ತನ್ನ ನಿಜನ ಶ್ರವಣ ಜೀವಂಗೆ ಅರುಹದೆ ಅಡಗಿ ಸ್ವಾಮ. ಅಂತ. ತನ್ನ ನಿಜನ ನಿಲವಪ್ಪ ಪರವಪ್ಪ ತಾನೊಯಿ ದ್ವಾಮ. ಜಪಜೀವ ಸಂಬಂಧ ಜೀವಿಗಳೆಂಬುದಿಗ ಒಡಲಿಲ್ಲದ ಬಯಲು. ಒಡಲೋಡಗಿದ ಭೇದವ ಲೋಕದ ಜಪ ಜೀವನು ಎತ್ತ ಬಲ್ಲರಯ್ಯ ರಾಮನಾಥಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಕೃಥ.

(೨) ಮನ ಶುದ್ಧವಾಯಿತ್ತು. ಮಜ್ಜನಕ್ಕಿರವದೆ ಧರವ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿ ಯದೋ? ಪತ್ರ ಪುಸ್ತ ರಂಗಪ್ರೀತಿಯ ನಿಕ್ಕಲೇನು? ಛಿತ್ತಿಯ ಚಿತ್ತಾ ರವೇ? ಅವರು ಕಾಣಜೀಕು. ಇವರು ಕಾಣಜೀಕೆಂಬ ಭ್ರಮೆಯ ಭ್ರಮಿತರು ಅಂಗವೀನರು. ಮನವಂಗವನಗಲನು ಕೇಳೇ. ಅಂತ ತವರಿಗೆ ಲಿಂಗ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯದೋ? ಸಮುದವನು ನಿಜನನಿವದೆ ಅದೇ ಲಿಂಗಪ್ರೀತಿ ನೋಡಾ! ಕೂಡಲ ಜೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಸರ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾಗಿವನು.

(೩) ಏಳು ತಾಳವ ಮೇಲೆ ಕೇಳುವ ಸುನಾಳದ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕೈಲಾಸದ ರಭಸ ಗಂಗೆ ವಾಳುಕ ಸಮ ರುದ್ರರ ತಿಂಥಣಿ ಗಗನ ಗಂಭೀರದ ಶಿವ ಸುತ್ತಿಯು ನೋಡಲು ಪಿಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಾಯಿತ್ತು ಅಖಂಡಿತ ನಿರಾಳ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೪) ಪಂಚವರ್ಣ ಬಿಂದು ಪ್ರಪಂಚವನಳಿದುಕೊಂಡಿರಲು, ಪಂಚ ರಿಸುವಡೆ, ಆ ಎಡೆಯು ಇಲ್ಲ. ನಿಂದ ಪ್ರಭೆಯಂಗವ ಸೆರೆ ನುಂಗಿ, ಹಿಂದು, ಮುಂದು, ಎಡ, ಬಲ, ಎಂಬುದಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗೆ ನಿಲ್ಲಲು, ಅಧಾರ ನೊದಲಿಂಗಿಲ್ಲ. ತೆಸೆಯಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ನಿಲುನೆನೆನಲು ವ್ಯರ್ಥ. ಎಲ್ಲ ನಡುವೆ ನಾನೇನಾಗಿದ್ವೇನೆಂದಡೆ, ತನ್ನೊಡಲೊಳಗೆ ಒಡೆದು ಮೂಡಿತ್ತು. ತನ್ನಂತೆ ಒಯಲು. ಈ ಬೆಡಗು ಬೆನ್ನಾಣವ ಜಡರವಿವರೇ? ಇದನರಿದು ನುಡಿದು ತೋರಿದನು ಗುಹೇಶ್ವರನ ಶರಣ ಚೆನ್ನಬಸವಗ್ಗನು.

(೫) ತೋರದೆ ತೋರಿದ. ನೆಳಲಿನ ಬಿಂದುವ ನುಂಗಿ ಬಾರದ ಬಯಲು ಕೂಡಿದ ಕಾರಣವೇನು? ಬಿಂದುವರಳಿದುದರಂದನ ತಾನೆ ರಿಯದು. ಈದು ಭೂತಪ್ರಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕೃತಿ ಎಂಬುದನರಿಯ ಬಿಂದುದು. ಅದ್ರಯವಿಲ್ಲದೆ ನಿಂದುದು. ನಿರವಯವು ಚಿಕ್ಕಯ್ಯವ್ರಯ ನಿಷ್ಕಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

ಇಂತು ಬಿಂದುನಾಮ ನಷ್ಟವಾದ ನಿರ್ವಯಲ ಲಿಂಗವು ಶರಣನ ಅರುಹಿನ ಕುರುಹಿಂದೆ ಅದ್ರಯವಾಗಿರ್ದ ಮಹಾಘನ ಜೈತನ್ಯವಲ್ಲ ಅರುಹಿನ ಕುರುಹಳೆದು ನಿರವಯವಾಗಿರ್ದ ಭೇದವಂತಿದೂವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಮಹವಾಕಾರ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೬ ಮಹಾದಾಕಾರಸ್ಥಲ

(೧) ಬಂಡಿತಪಿಲ್ಲಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ನಾಶಿಯಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲದನ್ನ ವಾಸನೆ ಇಲ್ಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಮಹತ್ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಗಿತ್ತು. ಬಂಡಿತಪಿಲ್ಲಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಜಿಹ್ವೆಯಾಯಿತ್ತು ತಾನಲ್ಲದನ್ನರಾಜಿ

ಇಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವವು ಅಸ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ನೇತ್ರವಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲವನ್ನರೂಪಿಸಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವವು ಅಗ್ನಿಯಾದಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ತ್ಯಕ್ತವಾಗಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲವನ್ನರೂಪಿಸಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವವು ವಾಯುವಾದಿತ್ತು. ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಸರ್ವಾಂಗವೆಲ್ಲವು ಕ್ರೋತ್ರವಾಯಿತ್ತು. ತಾನಲ್ಲವನ್ನರೂಪಿಸಿಲ್ಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮಹತ್ವವು ಆಕಾಶವಾದಿತ್ತು. ಇಂತು ಪಂಚಭೌತಿಕಂಗಳಾದವರೆ ಸಂಚುಬ್ರಹ್ಮವಾಯಿತ್ತು. ಅವರೊಳಗೆ ಜಗತ್ತಾದವು ಭೇದವು ಅದೇ ಪಂಚವರ್ಣಾತೀತವಾಗಿ ಮಹತ್ವ ಮಹತ್ವ ನೋಡಿಕೊಂಡ ರಣನು ಭೇದವನೇನೆಂದುಪಮಾನವನೆಯ್ಯ ಗ್ರಹೇಶ್ವರಾ?

ಟೀಕು:— ಅಂಗಲಿಂಗ ಸಂಗವಾಗಿ ಭೇದವಳಿದು ಅಂಗವಿಲ್ಲ. ಅಖಂಡಿತ ಲಿಂಗವಾದ ರಣನು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯಂಗಳೇ ವೊಂದಲಾದ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮವು. ತತ್ವಂಗಳೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವೆಯಾದ ಕಾರಣ ರಣನು ಸಾಕಾರವೇ ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವಾಯಿತ್ತು. ಅಂತು ಪಂಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸ್ವರೂಪವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅನಕ್ಷರ ಸ್ವರೂಪವು ಸ್ವರೂಪವೆಯಾಗಿವೆನು ರಣನು. ಅಂತು ಜಗದ್ವಾಸನೆಯಳಿದು ಅಖಂಡಿತ ಲಿಂಗವೆಯಾಗಿವೆ ರಣನು ಚಾರಿತ್ರವನು. ಪಮಾನು ಹೇಳುವಾರವೆಂಬುದೀಗ ಈ ಪಡನವ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಕಾನುಕಾರಿಗೆ ನಾಯವ ಕೊಂಗ ಅಳೆವುದು. ನೇಲು ಕೊಡುವುದು, ಬಯಲು ತುಂಬಿಹೆಸೆಂದಡೆ ತುಂಬಲಾರದು. ತುಂಬಿದವಾರಿಯ ಕಾಣಲಾರದು. ಅಂತಗೆ ಬಾರದು. ಹೊಲೆನೋಳಗಾಗದು ನೋಡಾ. ಚೆಕ್ಕೆಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ. ಮಿಗೆ ಬಯಲು.

(೩) ಪ್ರಾಣೋಪಾಸನ ವೊಂದಲಾದ ವರನಾಯಂಗಳ ಇಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಸುನಿವಾಡದು. ಹೃದಯದಿಚ್ಛೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವುದು. ನಿರಾಲಂಬದಲ್ಲಿ ಅಡುವುದು. ಸ್ವನಯ ಕನುಲ ಸದ್ಮ ಪತ್ರವ ಸರನು ಅಲಿಸಿ ಸಂಪದ ಬಂಗಮವಾಟವನಿವುದು. ಪ್ರಾಣವದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವುದು ಕಲಿವೇನು ನಿಮ್ಮ ಬಸವಣ್ಣನ ಸೂನವು.

(೪) ಏನೆಂದು ಎನಲಿಲ್ಲ. ನುಡಿದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಜವಲ್ಲಿ ಏನು ಬೆರಗು ಕುರುಹರಿವುದೇ? ಮರಣ ಹರಿದು ಕತ್ತುವರೇ ಬಯಲು?

ಅದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಾದ ಒಯಲು ತಾನಾದ ಘನವು ಇನ್ನೇನನರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುನ್ನವೇ ತಾನಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

(೫) ಅನಾದಿ ರರಣ ಹೃತ್ಕಮಲ ಮಧ್ಯವ ತೇಜೋ ಮಯವ ಸೇಸೆಂದುಕುಮಿಸುಕೆನಯ್ಯ ! ಜಲವೇ ಪಾದತಿಲೆ, ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಸಿಂಹಗೆ, ಅಕಾರವೇ ಲಿಂಗ, ಸಪ್ತ ಸಮುದ್ರಂಗಳೇ ಸಂಚಾವೃತ, ಮೇಘವೇ ಅಗ್ನಿವಣಿಯ ಬಂದುಗೆ, ಮಳೆಗಾಲವೇ ಮಜ್ಜನ, ಚಂದ್ರಮಸೇ ನೊಸಲಿ ಗಂಧ, ಸಕ್ರಾಂತವೇ ಅಕ್ಷತೆ, ತರು ಮರಾದಿಗಳೇ ಪತ್ರ ಪುಷ್ಪ, ಒಳಗೆ ಸಂಚ ಮರಾ ಪಾದ್ಯ, ಮಾಗಿ ಎಂಬ ಪರಿಯಾಣವ ಬೇಗಿ ಬೇಸಗೆ ಎಂಬ ಬಿಗರವ ಗಡಗಿ, ಸರ್ವ ಪರಿಮಳವೆಂಬ ತುಕ್ಕುವನೆರೆದು ಪರವೆಂಬ ಮೇಲೋಗರವನಿಕ್ಕಿ, ಬೇಗು ಕತ್ತಲೆ ಎಂಬ ಕನ್ನಡಕವ ಕಟ್ಟಿ, ಇಂತು ಲಿಂಗಾರೋಗಗಳೆಂಬ ಮಾಡಿಸಿ, ಸುಷ್ಣನವಲ್ಲಿ ಕೈಗರೆದು, ಭಾವವೆಂಬ ನೀಳೆಯವ ಕೊಟ್ಟಿ, ಅನು ನೀನೆಂಬ ಅನುಲೇಖನ ಗಂಧವ ಪೂಸಿ, ನಾಯುವೆಂಬ ವಸ್ತ್ರವನುಡಿಸಿ ಎಲೆ ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬ ಲಿಂಗವು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದರ ಬಳಿಕ ಪಂಜ್ವನಕ್ಕೆರೆವ ತವಾವುದ್ಧ ಸಂಗನ ಬಸವಗ್ಗ.

ಇಂತು ನಿಂದಾಕಾರ ಬಿಂಬಾಕಾರ, ಮೂಲವಾಕಾಶನೆಂಬ ತ್ರಿಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಲವು ಏಕವಾದ ಲಿಂಗವು ರರಣನ ಸರ್ವಕ್ರಿಯಾಕ್ಷಿಯೂ ತಾನೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದಾ ಭೇದವೆಂತಿವೆಂದವನವೆ ಮುಂದೆ ಪ್ರಿಯಾ ಸ್ವಕಾಶ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೭ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಕಾಶಸ್ಥಲ.

(೧) ಕಾಲ ಸದಗರ ಕಯ್ಯಲಿದೆ. ಕಯ್ಯ ಸದಗರ ಕಂಗಲಿದೆ. ಅದೇನು ಕಾರಣವೆಂದಡೆ, ಕಂಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿ. ಒಂದು ಮಾತಿನೋಗ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಕನ್ನಡಿಯೋಗ ಕಾರ್ಯವಿದೆ. ಇದೇನು ಕಾರಣ ತೀಯುವ ಹೇಳಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ?

ಟೀಕಾ - ಗುರು ಕಾರಣ, ಸ್ವಾಯತ್ತವು, ಅವರಣೆಯಿಗಿ ಸಮಾ
ಚಾರದ ಚರ್ಯವೇ ಚರಣವಾಗಿ ಸತ್ಪಥದಲ್ಲಿ ಶಿವನು ಲೀಲೆಯಿಂ
ನಡೆವುತ್ತಿದ್ದಾನಾಗಿ ಕಾಲ ಸಡಗರ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಹ ಸಮಾ
ಚಾರದ ಸಚ್ಚರ್ಯಕ್ಕೆ ಕರ್ತೃ ಸ್ವಾನುವಾದವೆಂದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ
ಅಚಾರವಾದ ಕಾರಣ ಆ ಲಿಂಗ ಪ್ರವರ್ತನೆ ಕರಸ್ಥಲದಲ್ಲಿವುದು ಎಂಬ
ದೀಗ ಕಾಲ ಸಡಗರ ಕಯ್ಯಲಿದೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಕರಸ್ಥಲವ
ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ನೋಟವೇ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನ. ಅದೆಂತೆಂದೊಡೆ ಕೂಟಕ್ಕೆ ನೋಟವೇ
ಕಾರಣವಾಗಿ ಎಂಬುದೀಗ ಕಯ್ಯ ಸಡಗರ ಕಂಗಳಲಿದೆ ಕಂಗಳೇ ಕಾರಣ
ನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಈ ಪಥವನರಿದ ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಅವಿವ ಮಾತ
ನಾಡಿದರೆ ತನ್ನ ಮಾತು ತನ್ನನಾಲಿಂಗಿಸಿ ಕೊಂಬ ಹಾಗೆ ಮಾತ
ನಾಡಲು ಅದು ಏಕ ವಾಕ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಎನಿಸಿಕೊಂಡ ಕಾರಣಲಿಂ ಒಂದು
ಮಾತಿನೊಳಗೆ ವಿಚಾರವಿದೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಕನ್ನಡಿಯ ನೋಡಲು
ತನ್ನಿಂದ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲನೆಂಬುದು ತನ್ನ ತಾನಿರಿಯೆಂಬ ನೋಡಿ ಕಂಡು
ತನ್ನನಿರುವ ಸ್ವರೂಪವೆಂಬುದೀಗ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯವಿದೆ
ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಹ ವಿಸೇಕನ ತೀರವವರು ಅಕ್ರಮಿಗಳೆಂಬ
ದೀಗ ಇವೇನು ಕಾರಣ ತೀರಯಿರಿಯದು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೨) ಅಯ್ಯ ನೀನು ತತ್ವಂಗಳ ಮರೆಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನೆತ್ತರ ನಾನು
ಕಾಯನ ಮರೆಗೊಂಡಿದ್ದನಯ್ಯ. ನಿನ್ನ ಬೆಡಗಿನ ಬೆನ್ನಣವ
ನು ಬಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ ಬೆಡಗು ಬೆನ್ನಣವ ನೀ ಬಲ್ಲೆ. ಮರೆಗೆ ಮರೆಯನೊಡ್ಡಿ
ವಾರಿ ಹೋದೆಯಲ್ಲ. ಈ ಬೆನ್ನಣವ ಮರೆಯನು ಮರುಕನನ ಮಾಡಿ
ನಿನ್ನೊಳಗೆನ್ನಿಸಿಸಿ ಎನ್ನೊಳಗೆ ನಿನ್ನನಿಸಿಸಿ ಪ್ರಾಣ ಪ್ರಾಣವ ಸಂಯೋ
ಗವ ಮಾಡಿದ ತ್ರಿಗುರು ಉಲಿಲಿಂಗವೆದ್ದಿಸ್ತಿಯವಿಕ್ಷೇಪರ.

(೩) ಜಲ ಮಲಿನವಸ್ತುವ ತೊಳೆವಂತೆ ಮನವ ತಮಂಧನ
ತೊಳೆದು. ದರ್ಶನದೊಳಗಣ ಶ್ರತಿಯೆಂಬಂತಿವೈಯಯ್ಯ ಉಲಿಲಿಂಗ
ಮದ್ದಿಸ್ತಿಯವಿಕ್ಷೇಪರ.

(೪) ಲಿಂಗವನು ಪ್ರಾಣವನು ಒಂದು ಮಾಡಿ ತೋರಿದ ಗುರು
ಬವ್ವಾನಲ್ಲ ! ಲಿಂಗವಿದ್ದಾನಲ್ಲ ! ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ

ಜಂಗಮವಿದ್ದಾನಲ್ಲ ! ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ದೃಷ್ಟವ ಕಂಡು ಬೇರೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ನಾನು ಜೀರಗಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೫) ಮಾಡಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಬ ಉಭಯ ಒಂದೇ ಲಿಂಗ, ಒಂದೇ ಜಂಗಮ, ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪ, ಒಂದೇ ಒಂದಾದಲ್ಲಿ ಎರಡಾಗಿ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತನು ನೀನೇ ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಮದೇವಾ.

(೬) ಲಿಂಗ ಜಂಗಮವನುಮತವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಅಹುತವಾಗುವಂಥದೇ ಬೇಡ. ಕ್ರೀಡಿದು ತನುವ ಗಮಿಸುವನು. ಅವಿವೃಣಿದು ಮನ ಗಮಿಸುವನು. ಕ್ರಿಯಾನುಭಾವದಿಂದ ಸಕಲೇಂದ್ರಿಯಂಗನು ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಮದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀಯ ತದ್ರೂಪ.

ಇಂತು ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಕ್ರಿಯಾ ಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯನ ಮಹಾನುಭಾವದ ಮಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವ ಸ್ವರೂಪ ತಾನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶನಾಗಿದ್ದನು ಭೇದವೆಂತಿದ್ದರಾದೆಂದದೆ ಮುಂದೆ ಭಾವ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬುದು.

೮. ಭಾವಪ್ರಕಾಶಸ್ಥಲಿ.

(೧) ಅಚಾರ ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಯತನಾದುದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವಿಡಿದುದು ಮೃಣಲಿಂಗ. ಸ್ವಾಯತ ಪಾಣಿಲಿಂಗ ಉದಿಸಿದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು. ಈ ಭೇದವ ಭೇದಿಸಲ್ಪಡ ಕೂಡಲಚಸ್ತುಸಂಗಮನು ಲಿಂಗೈಕ್ಯ ಕಾಣಾ.

ಬೇಕು — ಅಂಗದ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗ ಸ್ವಾಯತವಾದ ಭಕ್ತನು ಕರ್ತಾ ಕ್ರಿಗನ ಬಿಟ್ಟು ಏಕಲಿಂಗ ನಿಶ್ಚಾಪ್ರತಸ್ತನಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಚರಿಸುವವೇ ಅಚಾರ. ಅಂತಸ್ತು ಅಚಾರನೆಡೆಗೊಂಡು ಭಕ್ತನ ಕರಸ್ಥಲಿ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಕಳೆ ಇಹುವೆಂಬುದಿಗ ಅಚಾರವಂಗದ ಮೇಲೆ ಅಯತನಾದುದೇ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗದಲ್ಲಿ

ನೈವಿಕಾಭಾವ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಬಹುದೆಂಬುದಿಗ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗ ಉದಿಸಿವಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಾಣಬಾರದು ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕುರ್ಥ. ಇಂತು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವ ಕಳೆಯ, ಕಾಂಬ ಭಾವ ಪ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಾತಂಗೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಿಲ್ಲ. ಇಂತೆಂಬ ಮನಸ್ಸವ ತಿಳಿಸು ಇಷ್ಟಲಿಂಗವೇ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆಂದರಿವು ಭಿನ್ನವಳಿದಿದ ರರಣ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನೆಂಬುದಿಗ ಈ ಭಾವವ ಭೇದಿಸಿಬಿಟ್ಟಗೆ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕುರ್ಥ.

(೨) ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವೆಂಬೆನೆ? ಪ್ರಾಣವ ಹಂಗಿನ ಲಿಂಗ. ಪ್ರಾಣ ಲಿಂಗವೆಂಬೆನೆ? ಲಿಂಗವ ಹಂಗಿನ ಪ್ರಾಣ. ಲಿಂಗ ಪ್ರಾಣವಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವಲ್ಲ. ಉಭಯ ಸಂವೇದನರ ತೋರಿ ಒದಕಿಸಯ್ಯಾ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗವುಂಟೆವಾ.

(೩) ಉದಯ ಮಧ್ಯಾಸ್ತ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲನ ನೋಡಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮ ನೀ ಕೇಳಾ. ಉದಯವೆಂದೇನೋ ರರಣಂಗೆ? ಮಧ್ಯಾಸ್ತವೆಂದೇನೋ ರರಣಂಗೆ? ಅಸ್ತಮಾನವೆಂದೇನೋ ರರಣಂಗೆ? ಮಹಾನೋರಾಸಿನ ಮರೆಯಿಲ್ಲದಿರ ತನ್ನ ನೆಳಲಿನರಸುವ ಭಾವ ಭ್ರಮಿತರ ಮೆಚ್ಚು ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗವುಂಟೆವ.

(೪) ಎಲೈಗುರು ಕಾರುಣ್ಯವಾಯಿತ್ತೆಂಬ ಅಣ್ಣಿಗನು ನೀವು ಕೇಳಿರೇ. ತಿವನಾಮ ಅನ ಕಡೆ? ಭಕ್ತಿ ಅನ ಕಡೆ? ಉತ್ಕೃಷ್ಟವ ಒಲ್ಲರೆ, ನೀವು ವೇದಿರೇ. ಭಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯವ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀಗುರು. ತಿವನ ಅವಂಗರ್ಹಿಸುವ ಪರಿ ಎಂತೋ? ತಿವ ನಷ್ಟ, ರಕ್ತಿ ನಷ್ಟ. ಉಭಯ ನಾಸ್ತಿಯಾದಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನ ಸಂಗನೆಂಬೆ.

(೫) ಉತ್ತಮಾಂಗ, ಗಂ, ಕಷ್ಟ, ಕರ್ಮ, ಮುಖವೆಚ್ಚೆ, ಅಪು ಕೋಕ್ಯವೆಂಬ ಅಕಟಕಟಾ ನಿನ್ನ ಮಾರೆಯ ಕೇಳಲಾಗದು. ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗವ ಸಮಾಂಗವಲ್ಲದೆ ಕೇಳಲಾಗದು.

(೬) ಕಂಗಳ ಮುಂದೆ ತೋರಿನ ಮುಚ್ಚು ಮನವ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯು ತ್ರಿದೇನೋ! ಕಳೆಯಬಾರದು, ಕೇಳಬಾರದು. ಕಂಗಳ ಕತ್ತಲೆಯ ಮನವ

ಮಿಂಚು ಇವ ಬಲ್ಲವರನಲ್ಲೆನಿಸಿತ್ತು ಸಿಮ್ಮಲಿಗೆಯ ಚನ್ನರಾಮನೆಂಬ
ನಾಮದೊಡಕು.

(೭) ಆತನ ನೋಡಿದಡೆ ವಸಿಗಳ ಮರೆದೆ. ಇನ್ನೊಂತವ್ವಾ! ಆತ
ನುಡಿಸಿದಡೆ ವೈ ಜಮರ್ವ. ಇನ್ನೊಂತವ್ವಾ! ಅವ್ವಾ ಕೆಯ್ಯ ಹಿಡಿದಡೆ
ಎನ್ನ ನಿರಿಗಲು ಸಡಿಲಿದವು ಎನ್ನೊಂತವ್ವಾ! ಅವ್ವಾ, ನಮ್ಮ ಮಹಾಲಿಂಗ
ಗಜೇಂದ್ರರನನ್ನಿದನೆಂದಡೆ ಆ ನಷ್ಟವ ಮರೆದೆನ್ನೊಂತವ್ವಾ!

(೮) ಸಾವಯವೆಂದಡೆ ನಿರವಯವಾಯಿತ್ತು. ನಿರವಯವೆಂದಡೆ
ಸಾವಯವಾಯಿತ್ತು. ಸಾವಯ ನಿರವಯ ತನ್ನೊಳಗಡಗಿತ್ತು. ಸ್ವಭವಕವ
ಸ್ವಭವೋಕಗಣ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗನ ರೂಢನ ನಿಲವು.

(೯) ಸ್ಥಲ ಹೋಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಸ್ಥಲ ಹೋಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಗೋರಿಕಲ್ಲ
ವಾಡಹೋಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಮುಪ್ಪಿನ ಪಿವಾಸ ಹೋಯಿತ್ತೆನಗೆ. ಬಸವ
ಹೋದನೆನಗೆ. ಬಸವನ ಮನೆಯ ಜಂಗಮ ಹೋದನೆನಗೆ. ಇನು
ಬಸವಾ ಬಸವಾ ಎಂದೆನಾದಡೆ ಕೂಡಲಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ ನಿಬಾಣೆ.

ಇಂತು ಭಾವ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನೆದಿದ ಅಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯ ಭಾವ
ಭಾಸಿಕ ದಾಟುತ್ತಿರಕೆಂಬ ತ್ರಿಪಿಧವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಮಹಾಜ್ಞಾನವೇ
ತಾನಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ಪ್ರಕಾರವಾದ ಭೇದವೇ ತಿರುಗುವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ
ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

೯. ಚ್ಚಾನಪ್ರಕಾಶಫಲ.

(೧) ಅರಸಲ್ಲದ ಘನವನರಸುವದೇನೋ? ತಿಳಿವುದೇನೋ? ತಿಳಿದಿನ ಮುಂದಣಿ ಸುಳಿಯು ತಾನೇನೋ? ಸರದ ಸಮತೆಯ ಪರಿಣಾಮವ ನೋಡಾ, ಗುಹೇಶ್ವರನೆಂಬುದು ಅದೇ ಕಂಡಾ.

ಟೀಕು:- ಅರಸುವ ಅರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ವಸ್ತುವ ಅರಸಿ ನೋಡಿ ಹೇಂದರೆ ಕಾಣಬಾರದು. ಅದೇನು ಕಾಣವೆಂದಡೆ ಅರಸುವಾತನು ತಾನೇ ಆ ವಸ್ತು ಅವ ಕಾಣ ನುಡಿದ ಕುರುಹಿಗೆ ತಂದರೆ ಆ ವಸ್ತು ನಿಶ್ಚಯ ಬ್ರಹ್ಮವೆನಿಸಿಸ್ಸುವಾಗ ನುಡಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವೆಂಬುದಿಗ ಸರದ ಸಮತೆಯ ಪರಿಣಾಮವ ನೋಡಾ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತು ನಿಜವನ ರಿದಡಿ ಬೇರೆ ಅರಸಲ್ಲ. ತಾನೇ ವಸ್ತುವೆಂಬುದಿಗ ಈ ವಚನವ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಸುಖವ ಬಲ್ಲಾತ ಸುಖಿಯಲ್ಲ. ದುಃಖವ ಬಲ್ಲಾತ ದುಃಖಿಯಲ್ಲ. ಸುಖದಬಲವೆರಡನು ಬಲ್ಲತನು ಹ್ವಾನಿಯಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮುನ್ನ ಸತ್ತವರ ಕುರುಹ ಬಿಟ್ಟೆ ಆತನೇ ಬಿಟ್ಟತನವ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಕಂಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರ.

(೩) ಅನ್ಯಲಿಂಗ ಅನ್ಯಲಿಂಗವೆಂದೆಂಬೆ. ಅನ್ಯಲಿಂಗವಾವುದು ಎಂದೆ ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ. ಅಂಗವ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವುಳ್ಳವರ ಮನೆಯ ಹೋಗಿ ಸಲಿಸಲಾಗದು. ಒರುಕಾಯಲಿಗೆ ನಿಡಲಾಗದು. ಗುರು ಲಿಂಗ ಜಂಗಮ ಪ್ರಸಾದವಿಲ್ಲದವರ ಕಂಡದೆ ಮಾಡುವಾತನೇ ಭಕ್ತ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಮದೇವಾ.

(೪) ಕಾಯದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವೋ? ಜೀವದ ಕೊನೆಯ ಮೊನೆಯ ಮೇಲೆ ಲಿಂಗವೋ? ಕಾಯವೇ ಲಿಂಗವೆಂದು ಸುರುವ ಬಂಧಿತರನೇನೆಂಬೆ? ಜೀವಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಾಣಿಸುವ ಉಪ ಬೋಧನೇನೆಂಬೆ? ಭಾವ ಲಿಂಗವೆಂದು ಪ್ರಾಣಿಸುವ ಭ್ರಮಿತರನೇನೆಂಬೆ? ಕಾಯ ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ. ಜೀವ ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ. ಭಾವ ಲಿಂಗವೇ? ಅಲ್ಲ. ಲಿಂಗವಳಿದು, ಉಭಯಲಿಂಗವಳಿದು ಮೃಷ್ಟಲಿಂಗ

ದಲ್ಲಿ ನೆರೆಯೊಲ್ಲದೆ ಕೂಡಲೆ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯನಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಚ್ಚಲಿಂ
ಗೈಕೈರೆಂಬೆ.

(೫) ಕಾಯಾನುಭಾವಿಗಳು ಕಾಯದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಜೀವಾ
ನುಭಾವಿಗಳು ಜೀವದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಪ್ರಾಣಾನುಭಾವಿಗಳು ಪ್ರಾಣ
ದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು. ಪವನಾನುಭಾವಿಗಳು ಪವನದಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ತರು.
ಇವರನೆಂತು ಸಹಾಯೆಂಬೆ ಲಿಂಗಾನುಭಾವಿಗಳಿಗೆ? ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾರ
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾ ಸನ್ನಿಹಿತರು ಕೂಡಲೆ ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಸಿಮ್ಮ ರವಣರು.

(೬) ಅಂತರಂಗದ ನಿರವಯವನು. ಅಂಗವೇ ಬಹಿರಂಗದ
ಸಾವಯವನು. ಜಂಗಮವೇ ಅಂತರಂಗದ ನಿರವಯವನು. ಬಹಿ
ರಂಗದ ಸಾವಯವನು. ಮಾಂಸವೃಕ್ಷಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ನೋಡು.
ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ ಉಭಯ ಒಂದಾದ ಭೇದ ಕೂಡಲೆ ಚೆನ್ನ
ಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮಲ್ಲಿ.

(೭) ಹೃದಯ ಕಮಲ ಕರ್ಣಿಕಾಕುದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿ
ಕಾಂಬರೆ ರವಾನು. ಹಿತ್ತೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಡಿಸವೇ ರವಾನು? ಸ್ವ
ಕೃತಿ ತನು ಗುಣ ವಿರುದ್ಧ ಸ್ವಕೃತರೂಪ್ಯ ಘನ ಮುಕ್ತ ಕೂಡಲೆ
ಚೆನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗೈಕೈನು.

(೮) ಅರಿವಿನಿಂದ ಅರಿವೆನೆಂದರೆ, ಅರಿವು ಮನವೆಂದೆಂದಾಗುವ
ತನ್ನಾಗಿ. ಅ ಅರಿವಿನಿಂದ ಅರಿವೆನೆಂದೆಂಬಜ್ಞಾನಿಯ ಮಾತ ಕೇ
ಲಾಗದು. ಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸುವೆನೆಂದರೆ ಭಾವ ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂದಿ
ಯತ್ತಾಗಿ. ಭಾವದಿಂದ ಭಾವಿಸುವೆನೆಂಬ ಭ್ರಾಂತರ ಮಾತ ಕೇಳಲಿ
ಗದು. ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅರಿವೆನೆಂದರೆ ಜ್ಞಾನವಜ್ಞಾನಕ್ಕೊಂದಾಗಿಯಿರುತ್ತ
ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅರಿವೆನೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನಿಯ ಮಾತ ಕೇಳಲಾಗದು. ಸುಖಾಂತ
ಭರಿತ ಕೂಡಲೆ ಚೆನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮ ರವಣ.

(೯) ಅರಿವೆಂಬ ಅರಿವಿಗೆ ಕುರುಹಿನ ವೋಹ ನೋಡು. ಅರಿ
ವರತು ಬಳಗ ನೆರೆಯೊಲ್ಲವಿಲ್ಲ. ರುಕೆ ಸವ್ಯಕ್ತಿಲ್ಲಾಗಿ ಅಂತಿಂ
ನಿಲ್ಲ. ಅಂಕವ ಕಾಣದೆ ಬಾಹುವೆಂದೆಂದಾಗದಿರಬ್ಬ! ನಿರೀಕರಣ

ಅಂಕಕ್ಕೆ ಹರಿವಂವುದೇ ಗೆಲುವು. ಚಿಕ್ಕವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ವೆಂದೇನೋ ?

(೧೦) ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಘನವೆಂದು ನುಡಿಯಿರಿ. ಭಕ್ತಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಮಹೇಶ್ವರ ಸ್ಥಲವೇ ಪ್ರತಿ. ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲ ಘನವೆಂದು ನುಡಿಯಿರಿ. ಮಹೇಶ್ವರಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವೇ ಪ್ರತಿ. ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲ ಘನವೆಂದು ನುಡಿಯಿರಿ. ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲವೇ ಪ್ರತಿ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲ ಘನವೆಂದು ನುಡಿಯಿರಿ. ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ರರಣಸ್ಥಲವೇ ಪ್ರತಿ. ರರಣಸ್ಥಲ ಘನವೆಂದು ನುಡಿಯಿರಿ. ರರಣಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಐಕ್ಯಸ್ಥಲವೇ ಪ್ರತಿ. ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳವರೇ? ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳವರು ಜ್ಞಾನವೇ? ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳವರು ನಿರ್ಭಾವವೇ? ಪ್ರತಿಯುಳ್ಳವರು ಮೋಕ್ಷವೇ? ಇಂತೀ ಪರ್ಬಸ್ಥಲ ಮಾಂಗವಲ್ಲ ಸ್ಥಲವಲ್ಲ ನಿಸ್ಥಲವಲ್ಲ ಸಾಮಯನವಲ್ಲ ಬಳಗಲ್ಲ. ಹೊರಗಲ್ಲ. ಸಂಗವಲ್ಲ ನಿಸ್ಸಂಗವಲ್ಲ ಸುಸಂಗ. ಒಯಲು ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರರಣ.

(೧೧) ಬ್ರಹ್ಮನ ಹೆಂಡಿತಿಯ ಓಡಿತಂದು ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿಸಿದಾತ ಬಸವಣ್ಣ. ಹರಿಯ ಸಾಸಿರದೇಳುನೂರು ಕುಮಾರಿತಿಯರ ಓಡಿತಂದಾತ ಬಸವಣ್ಣ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಸೋಂಕದಂದಾತ ಬಸವಣ್ಣ. ಲಿಂಗವುಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದಾತ ಬಸವಣ್ಣ. ಬೇಳಸುಟ್ಟು ಬಯಲಾಗಿ ಹೋದಾತ ಬಸವಣ್ಣ. ಅ ಬಸವಣ್ಣನ ಹಿಂದನೆ ತೋರು ಕಂದಾ ಕಲೆದೇವಯ್ಯ.

ಇಂತ. ಕ್ರಿಯಾಗ್ರಾಕಾರ, ಭಾವಾಗ್ರಾಕಾರ, ಜ್ಞಾನಾಗ್ರಾಕಾರನೆಂಬ ಮೂರು ಸ್ಥಲಿಂಗಗಳೆಕೂಡುವ ಲಿಂಗವು ಮಹಾವೈಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಕಾನುಗ್ರಹ ಕೂಸ್ಮೈದಿ ಲಿಂಗವಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಾವವೆಂದು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದು ಕೊಂಡುದೇ ಪ್ರಸಾದವಾದುದು ಭೇದವೆಂತಿಯೋದೇನುಡಿಯುವೆ ಸ್ವೀಕೃತ ಪ್ರಸಾದಿ ಸ್ಥಲವಾದುದು.

ಮಹಾಲಿಂಗ

ನಿವರಣೆ - ಬಂದಿನ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಅದು ರೂಪಸ್ಥಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಬಹಿರಂಗ, ಅಂತರಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಪ್ರಣಿರ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇವರ ಮುಂದಿನ ಸ್ಥಲವಾದ ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ತರುವ ಶ್ರಿಯೆಗಳು ನಿಷ್ಕೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಕಡೆಗೆ ಅವನು ರೂಪಸ್ಥಲವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಇದೇ ಸಾಮಾನ್ಯವು ಅಥವಾ ಬಯಲ. ಇವರ ನಿಷ್ಕೃತರಗಳು ಈ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿವಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿತ್ತು ವಿಭಾಗಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಪುನಃ ಮೂರು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಈ ಬಿಂಬಿತ್ತು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಕವೆಯದು ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಥಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೧ನೆಯ ವಿಭಾಗ - ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ. ಬಿಂಬುರೂಪಸ್ಥಲ ಚರಾಚರಸಾಕ್ಷಿಸ್ಥಲ ಇವುಗಳು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತು ಭಾವವುಗಳು ಪರಮಾನಂದದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಿಯಾಗಿರುವ ಕೊಂಡುದು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಾಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಿಷಯಲೋಲುಪತಿಯು ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಬೀಗೆ ತ್ಯಜ್ಜಿಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಂಗವು ಮನುಷ್ಯನಾದ ತತ್ ಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಇದೇ ನಿಂದಾದೋಗರಸ್ಥಲವು. ಅದು ಮನುಷ್ಯನು ನಿಷ್ಕರಂಗವಾದ ಅನುಭವೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿರುವನು. ಇದು ಈ ನಿವರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಅದುಕೆ ನನ್ನೆನೂ ಚಲಿಸದೆ ಚರಿಸದೆ ನೆಂಬಿ ಅಭಯವೂ ಸ್ಥಾಯಿಯಾಗುವವು. ಇದು ಚರಾಚರ ಸಾಕ್ಷಿಸ್ಥಲ.

೨ನೆಯ ವಿಭಾಗ - ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾಂಡಸ್ಥಲ, ಭಾಜನಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಅಂಗಲೇಸನ ಸ್ಥಲಗಳು ಬಿರುವವು. ಬಿಂಬಿ ೧ನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮೂರು ಸ್ಥಲಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಮಹಾಲಿಂಗವು ಮಹಾಕೂಟಕೊಂಡು ಸಮಾಂಗದೊಂಬಿ ಭಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಡಗುವದು. ಮಹಾಸಮಾಂಗಚಾರ ಸಮತೆಯು ಸಕಲ ಕರೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯವು ಹಾಗುವದು. ಬೀಗಾರಲಿ ಅದು ಭಾಂಡಸಲನೆಂಬ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಮೂವು ಈ ಲಿಂಗವು ಕರಣ ಪ್ರಸ್ಥಗುಣೈಶ್ವರಯೋಗಸಮಗುಣ ಜಿಹ್ವಬಿಗೂ ಕೂಡ ಭಾಜನವಾಗುವವು. ಇವೇ ಭಾಜನಸ್ಥಲವು. ಮೂವು ಆ ಮಹಾ ಲಿಂಗವು ಸಮಾಕೋಗವಲ್ಲದೆ ಲೇಖಕರೂಂವುವವು. ಇವು ಅಂಗಲೇಖನವು.

೩ ನೆಯ ವಿಭಾಗ:- ಮೂರನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಸರವಲಿಯವ ಸ್ಥಲ, ಭಾವಾಭಾವ ನಷ್ಟಸ್ಥಲ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಥಲಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಡೆಯ ಮೂರು ವಿಭೇದಗಳು. ಮೂವು ಸ್ಥಲಗಳ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ. ಭಿನ್ನತೆಗಳು ಅಡಗಿ, ಸ್ವಯವೇಂಬುವು ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೂ ಹೊಂದುವವು. ಇವು ಸ್ವಸರವಲಿಯವ ಸ್ಥಲವು. ಮೂವು ಬ್ರಹ್ಮಾಭಾವಗಣೆಂಬೆರಡೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಲಿಂಗವು ಮೂರು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿ. ಜ್ಞಾನವೇ ತಾಸಾಗಿ, ಆ ಜ್ಞಾನವು ನಿಜವಲ್ಲ ನಿಜವನ್ನು ಇವು ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಥಲವು. ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಇವೇ ಕಡೆಯ ಸ್ಥಲವು. ಮೂವು ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು. ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಅನುಭವವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ಕೂಡುವಲ್ಲಿ ನಿಜವವೇ ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಥಲವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ ಕಾರ್ತವ್ಯಲಿಂಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುಭವವಾಗುವವು. ಇವನೇ ಕಾರ್ತವ್ಯಲಿಂಗ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು. ಕಾರ್ತವ್ಯಲಿಂಗ ಜ್ಞಾನಿಯು. ಇವನೇ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಧ್ಯವ್ಯಕ್ತವನ್ನೂ ಹೊಂದಲು ಅರ್ಹನು.

೧. ಸ್ವೀಕೃತಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಅಥವಾ ಕೊಂಡುಮುಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ.

(೧) ಸ್ವರೂಪ ವಿರೂಪಿತ ಅರ್ಪಿತ. ರೂಪವಿರೂಪಿತ ಪ್ರಸಾದ ಎಂದೆ ಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಲಿಂಗವಡೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿ. ಕೂಡಲ ಜ್ಞಾನಕುಂಗಯ್ಯನ ಪ್ರಸಾದಿಯು ಪ್ರಸಾದವಿಂದ ಎಂದೆನೀವೆ. ಮತ್ತು ಲಿಂಗವು ಅನಡೆಯೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿ.

(೨) ಕಲ್ಪೇಂಬುವ ಕಲ್ಪೇಂಬುವೆ ಅರ್ಪಿತ. ಕುಂಪೇಂಬುವನುಂಪೆ ಸ್ಥಲವೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದವು ತಾಪ್ತವೆ ಕೊಂಡುಮೆ ಪ್ರಸಾದಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದಿಯು ಪರಮಪೂರ್ಣವುಂಪೆ ಪ್ರಸಾದವಾಗಿ. ಆ ಪ್ರಸಾದವು ತಾಸಾಗಿ ಲಿಂಗಾಂತರನಯ್ಯ ಕೂಡಲ ಜ್ಞಾನಕುಂಗಾ ಸುಮ್ಮ ರವಣಿ.

(೩) ಅರು ಬಗ್ಗುವ ವೃಗವು ತೋರಿಯಡಗಿತ್ತು. ಬಯಲು ಮೂರು ಲೋಕದೊಳಗೆ ಸಾರಿ ಹಡ್ಡೆಯ ನೋಡಿ ತೊರೆಯ ಬೆಂಬಳ ನಡಿದು ತೋರಿಸಿಲ್ಲಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ವೃಗವು ಸೋಹಂ ಸೋಹಂ ಎನ್ನು ತ್ತಿವಿತ್ತು. ಇಹಸರವ ಮುರಿ ನಂದಿತ್ತು. ತೋರಲಿಲ್ಲವ ಬಿಲ್ಲು ಬೇರೆ ನಂದಿದ ಬಾಣ ಅರಿವಿನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರುಹ ಬಾಣಸನ ಮಾಡಿ ತರ ವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದವೇ ತಾನಾಗಿ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಪಾಕದಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆಯ ಮಾಡಿದ ಬೋನವ ಅರ್ಪಿತನ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಸುಖಿಯಾದ ಗಂಭೀರರಾ.

(೪) ಅರ್ಪಿತನಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅನರ್ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ ರಣಂಗೆ. ರೂಪಿಲ್ಲ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ. ರುಚಿ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ ಅರ್ಪಿಸಲಿಯದ ರರ ಣನು. ಅನರ್ಪಿತನಿಲ್ಲದ ಪ್ರಸಾದಿ. ಇದು ಕಾರಣ ಮಹಾಘನ ಸದ್ಗುರು ಸಿದ್ಧಸೋಮಸಂಬ ಲಿಂಗವಿಂದು ತಾನಿಲ್ಲದ ಸುಯಧಾಘ.

(೫) ನಿಜ ಉಂಡ ನಿರ್ಮಲವಲೋದಗಿದ್ಧ ಜ್ಯೋತಿಯನು ಮರಳಿ ಪ್ರಸಾದರೂಪ ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಜ ಉಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಬೆಳಗಿ ತೋರಿ ತ್ತಲ್ಲದೆ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಿಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಥಾ.

ಇಂತು ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಸಾದದ ನಿಜ ಸುಖನನಾಲಿಂಪಿ ತ್ತು. ಯಾವ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯನಲ್ಲಿ ತಾನು ತಾನಾಗಿ ಸಂದ್ರವೇ ಓಗರ ಸ್ಥಲವಾಗಿ ಸಂದ ಸಿಲಿಸಿನ ಘೇವನಂತಿದೂರದಿಂದ ಮುಂದೆ ತಿಪ್ಪೋ ದನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲವಾದದ್ದು.

೨. ಶಿಕ್ಷೋದನ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲ ಅಥವಾ ಸಿಂಹುದೋಗರಸ್ಥಲ.

(೧) ಮೇರು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರು ತಲೆ ಧಾರಣಿಯ ವಸ ಜರು ಒಣ್ಣಿಸುತ್ತಿಕ್ಕರು. ಜ್ಞಾನಾವೃತ ರಸದಲ್ಲಿ ಓಗರವ ಮಾಡಿ ಅಲೋಗಸೆಯ ಮಾಡಿದೆ. ನಿಹಸನಾಕ್ಷ ಹರಭಸ್ತ ನಿಭೂಷಣ ರತಿಫಾ ಶರಣು ರರಣಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಂದ್ರಾಗಿ ಯಮಪುರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಜಂ

ಹಾರನ ಬೇಡಿದಡೆ, ಬಿಂಡ ಕಪಾಲವ ಕೊಯಿದುಂಡು ತೃಪ್ತಿ ಅಖಂಡಿತ ನಿರವಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಟೀಕು:-- ಮೇರುವೆಂದರೆ ತನುತ್ರಯಗಳಿಗೆ ಆಧಾರಕರ್ತುವಸ್ತು ಅಹಂಕಾರ. ಅ ವೇದದ ಅಹಂಕಾರದಲ್ಲಿ ದರನಾಳ. ಅ ನಾಳಗಳೊಳಗೆ ದರವಾಯುಗನು ತಲೆಬೋರುತ್ತಿಹ್ನುನೆಂಬುದೀಗ ಮೇರು ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರನು ತಲೆ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅ ದರವಾಯುಗಳ ಸಂಚವ ಕೆಡಿಸಿ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥಿತ ರಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಂಗವನು ಸಮರಸ ಪಾಕವ ಮಾಡಿ ಸುಖಿಸೆನೆಂಬುದೀಗ ಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥಿತ ರಸದಲ್ಲಿ ಓಗರವ ಮಾಡಿ ಅರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಅ ಅರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ ಪರಮಾನಂದ ಸುಖಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ತಾನೇ ಶಿವನೆಂದರಿದು ತನ್ನ ತಾನೇ ಸ್ತುತಿಸ್ತುತಿರ್ಪನೆಂಬುದೀಗ ವಿಕುಮಾರ್ಜಿತ ದರಭಸ್ಮ ಭೂಷಣ ರಶಿಧರ ರರಣು ರರಣಿಸುತಿದ್ದನೆಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ. ಇಂತಹ ರಾಜಯೋಗಿ ಸಗುಣಯೋಗಿವ ಅನುಮಂದಲದ ಮೇಲಿನೊತ್ತಿ ಕೋಣ ಮಂದಿರವೆಂಬ ಕೂಡಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿದು ಉದ್ಭವಚಕ್ರವೆಂಬ ಇಂದ್ರ ಯಮ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ಸೂತ್ರವ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಲ್ಲಿಹ್ನು ಅವ್ಯುತ್ಕಾರವನು ಅರೋಗಿ, ಇಂತು ಸಗುಣ ನಿಗುಣ ಯೋಗಿಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಿಯಾಗಿ ಅಖಂಡ ಸುಪ್ರಾಣವಾಗಿವನೆಂಬುದೀಗ ಇಂದ್ರಗ್ನಿ ಯಮ ಸ್ವರ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಹಾರವ ಬೇಡಿದಡೆ ಖಂಡ ಕಪಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಡು ತೃಪ್ತಿ ಅಖಂಡಿತ ನಿರವಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ರಬ್ಬಕ್ಕರ್ಥ.

(೧) ಸರ್ವಾಂಗವು ಲಿಂಗವಾದ ಅರೋಗಣೆಗೆ ಅಪ್ರಾಯನವೇ ಕರ್ಮಲ. ನಿಂದಮೋಗರ ಬಂದ ಪರಿಣಾಮವೇ ಪ್ರಸಾದ. ಹೇಳಲ್ಪಿದ ಕೇಳಲ್ಪಿದ ನಿರ್ಣಯ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ ಕಳೆಯಲ್ಪಿದ ನೋಡಾ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲಿ ಚಕ್ರಸಂಗಮವೇವ ಬಸವನುಗ್ರಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಿಂದ ನಿಲವಿನ ಸವಜ ಉದಯಿಸಿದ ಲಿಂಗ ನಿರಂತರ ನಿಜವ ಪಡೆಯಿತು.

(೨) ನಿಶ್ಚಲವೆಂಬ ಭಾಷನದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಅಕ್ಕಿಯ ತುಂಬಿ ಪರಮಾನಂದವೆಂಬ ಜಲವನೆಂದು ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಪಾಕವಾದ ಲಿಂಗಮೋಗರವು ಮಹಾಘನದಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಘನ

ತೃಪ್ತಿಯ ನೀವುತ್ತಿದ್ದಿತ್ತು ಕಾಣೀರೇ. ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣಿಲ್ಲದೆ ಕಂಡು ಸೈಯಿ-
ಸಿದೆ ಕೊಂಡು, ಬಾಯಿಲ್ಲದೆ ಉಂಡು, ತೃಪ್ತಿಯ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಅರಿವಿನಿಂದ
ಎಂದು ಸುಖಿಯಾದೆ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೪) ಭಕ್ತ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಡು ಪ್ರಸಾದವಾದ. ಪ್ರಸಾದ ಭಕ್ತನ
ನುಂಗಿ ಭಕ್ತನಾಯಿತ್ತು. ಭಕ್ತನು ಪ್ರಸಾದವು ಏಕಾರ್ಥವಾಗಿ ಲಿಂಗ
ಸಂಗ ಎರಡು ಭಕ್ತನೇ ಭವಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದ ಪ್ರಸಾದವೇ ಓಗರ
ವಾಯಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಓಗರನೇ ಭವಿಯ ಓಗರವಾಯಿತ್ತು. ಓಗರ
ಭವಿ ಎಂಬೆರಡಿಲ್ಲದೆ ಓಗರವಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

ಇಂತು ನಿಜವ ನಿಲವು ನಿಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಅಂಬುಧಿಯೊಂ
ತಿಸ್ತುವಾ ಲಿಂಗವು ಏಕನಲ್ಲಿ ಚರಾಚರಸಂಬಂಧವು ಲಯವಾದ
ಭೇದವಂತಿಮಾಡುವೆವೆಡೆ ಮುಂದೆ ಚರಾಚರ ನಾಸ್ತಿತ್ವವಾದುದು.

೩ ಚರಾಚರನಾಸ್ತಿತ್ವಂ.

(೧) ಸೊಕ್ಕಡಗಿನ ಸುಮ್ಮಾನಿಗನಲ್ಲಿ ಗತಿಯನರಸುವರೇ? ಅನ
ಗತಿ ಮತಿಯನರಸುವರೇ? ಅಂಗವಿಲ್ಲ, ಕಾಣನ ಸ್ವರೂಪ ಲಿಂಗಲೀಯ
ನಾದವರಲ್ಲಿಗೆ ಗತಿಯನರಸುವರೇ? ಮತಿಯನರಸುವರೇ ಗುಹೇಶ್ವರ
ಸಂಬಂಧ ನಿಜವಿರುವರಲ್ಲಿ?

ಟೀಕು: - ತನುಮಿನ ಮರವೆ ಮನವ ನಾ.ಕು.ವಳಿದು ನಿಜ ತತ್ತ್ವ
ಸ್ವರೂಪ ತಾನೇ ಎಂದು ಅದು ಮಹಾಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ
ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆತ್ತಿರುವನಾಗಿ ಅ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವನು ಧರ್ಮ ಕರ್ಮಗಳ
ಅನು ಅರುಪಿ ನೋಡಿದನೆಂಬರೆ ಕಾಣಬಾರದೆಂಬುದಿಗ ಈ ವಚನವ
ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥಕ.

(೨) ಅಕಾರ ನಿರಾಕಾರನೆಂಬೆರಡು ಸ್ವರೂಪಗಳು. ಒಂದು
ಅಹರಣಿ ಒಂದು ವಿಸರ್ಜನ, ಒಂದು ಸುರಾಜ ಒಂದು ನಿರಾಜ, ಲಿಂಗವು
ಕುಲರಹಿತ ಗುಹೇಶ್ವರಾ ನಿಮ್ಮ ರೂಪ ನಿಶ್ಚಿತ.

(೩) ವ್ಯಾಪ್ತ ವಾಪ್ತಿ ಎಂಬುದು ಲಿಂಗದ ಭಾವ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಇರುವುದು. ದೃಷ್ಟವಾಗಿ ವೋಹವಾಗಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಇರುವುದು. ಅರಸುವ ಬೆರಸುವ ಭೇದವು ತಾನಾಗಿ ಇರುವುದು. ಮಹಾಘನ ಸೋಮೇಶ್ವರನೆಂಬ ರಜ್ಜುವನೊಳಕೊಂಡಿತ್ತು.

(೪) ಆಕಾರ ನಿರಾಕಾರಂಗಳೆರಡೂ ಸ್ವರೂಪು ನಿರೂಪಂಗಳು. ಒಂದು ಆಹ್ವಾನ ಒಂದು ವಿಸರ್ಜನ. ಒಂದು ವ್ಯಾಕೃತ ಒಂದು ನಿರಾಕೃತ. ಉಭಯ ಕೂಡ ಸರಿತ ಗುಹ್ಯಪ್ಪರ ನಿಮ್ಮ ಶರಣನು ನಿಶ್ಚಿಂತನು.

(೫) ಅರಸು ಶೃವಯ. ಕಂಪಿತಿಯಬೇಕೆಂದು ಗುರುವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಬರಲ್ಲವೆ, ಗುರುವೆಂದೆನಲಂಬೆ? ಶಿಷ್ಯನೆಗೆ ಶಿಷ್ಯನೆಂದೆನಲಂಬೆ? ಗುರುವಿಗೆ ಗಮನಾಗಮನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಅಂಗ ಸ್ವರೂಪು ಹೇಳಾ ಗುಹ್ಯಪ್ಪರಾ?

(೬) ಸ್ವಲಿಪಿಂದ ಸಹಸುನಿಯಾಯಿತ್ತು. ನಿಃಸ್ವಲಿಪಿಂದ ಸಹಸುನಿ ಸಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸೋಡಲೊಡನೆ ಸ್ವಲಿ ಹೋಗಿ ಕೊಳೆತು. ಅರಯ್ತಲೊಡನೆ ನಿಃಸ್ವಲಿಯಾಯಿತ್ತು. ಸ್ವಲಿವಲ್ಲ, ನಿಃಸ್ವಲಿವಲ್ಲ. ಸೋಟವೇ ಕೂಟ ಕೂಡಲಿ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ.

(೭) ಎರಡು ಜಿಟ್ಟಿದ ಸಡನೆ ಕರಡಿಯ ಮಿಳಿಯ ಮಾಡಿ ಕುಳಿಯನೆತ್ತುವ ಹೂಡಿ ಹೊಡೆದವರಾರೋ? ಎರಡರ ಎಂಟೆರಡರ ಅರರ ಸಾಕ್ಷಿರಡರ ಶರಣಿಯ ಕೂಡಿ ಹೊಡೆವುತ್ತಿರೇನೋ? ಕುರುಡ ಹೇವನ ಕೈನಿಡಿದು ಸಹಸಂತೆ ಗುಹ್ಯಪ್ಪರನೆಯೆಂದು ನಿರಾಕರ ನಿಲಿಸು.

(೮) ಸುನಿಯಿಂದ ಸಹಸಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಹೆಯಿಂದ ಸುಡಿಗಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾವವದು ಸಾಕ್ಷಿ ಅದು ರಾಸೇ ಸಾಡಿ ನಿಂದಿತ್ತಲೂ. ಗುಹ್ಯಪ್ಪರ ನಂಬಿ ಅರವ ಸಿನೆ ಬಂಜೆಯಾದುತ್ತಲೂ.

(೯) ಸೋಪ್ಪಡಗಿದ ಮುಖಾನ್ತಿ ಗಮನರಲ್ಲಿ ಗತಿಯನರಮುಖೇ? ಈ ರಜ್ಜು ಮತಿಯನರಮುಖೇ ಗುಹ್ಯಪ್ಪರನೆಯ ನಿಜನಿಜವಲ್ಲ?

ಇಂತು ಕೊಂಡುಮಾಡು ಪ್ರಸಾದಿ ನಿಂದುದೋಗರ ಚರಾಚರ ನಾಸ್ತಿ
ಎಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲಂಗಳೇಕವಾದ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈತ್ಯನ ಸರ್ವಾಂಗ
ಸಂಬ ಛಾವದೋಡಗಿ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಂಪತ್ತೆಂಬ ಸಕಲ ಕರಣ ದ್ರವ್ಯಂ
ಗಳಿಗೆ ಅಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ಭೇದವೆಂತಿರ್ಪಡೆಂದಡೆ ಮುಂಜೆ ಭಾಂಡ
ಸ್ಥಲನಾಮದು.

೪. ಭಾಂಡಸ್ಥಲ.

(೧) ನರರು ಪುರುಷ ಕೆನ್ನರರು ಪೊದಲಾದವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೊದವೆಂಬ
ಭಾಂಡವಷ್ಟೆ ಅಡಗಿಹರಾಗಿ ನಾನನು ರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಯ್ಯಾ! ಪೇವಗಣ
ರಾತ್ರಗಣ ಪ್ರಮುಖಗಣ ಪೊದಲಾದವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಹ್ಲಾದವೆಂಬ ಭಾಂಡ
ವಷ್ಟೆ ಅಡಗಿಹರಾಗಿ ನಾನನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಯ್ಯಾ! ಸತ್ತವು ಮುಕ್ತವು
ನಿತ್ಯವೆಂಬ ಮಹಾಮುಖವಕ್ಕಿಂತಲೂ ಜಿಹ್ವಾಪ್ರಾಪ್ತವೆಂಬ ಭಾಂಡವು
ಅಡಗಿಹರಾಗಿ ನಾನನುರಸುವುದು ಬಿಡ್ತೇನೆ ಅಯ್ಯಾ! ಇಂತೀ ತ್ರಿವಿಧ ಭಾಂಡವು
ನೋಡೋಡ ಅಟುಕಿತ ಸುಸ್ಥೂರ್ಣ ಭಾಂಡವೇ ತನ್ನ ಅರಸೆಂದವನ
ನಿಜಲಿಂಗೈಕ್ಯನ ಉಪಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಉಪಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ರೂಪ
ಸಲ್ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಿಗೆ ಅರಿಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಅರಿಯ
ಲ್ಪಟ್ಟವ ಅರಸೇ ತಾನಾಗಿ ಗುಹ್ಯವೆಂದವನು ಬೇರೊಬ್ಬ.

(೨) ಅಯತಪಟ್ಟವ ಮರವಷ್ಟೆ ಅನ್ನಿ ರಜ್ಜವು ಬೋಸನ ಮರ
ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟವ ಶಿವಕಾರ್ಯಂಗವು ಬೋಸಪಟ್ಟವ ಅರಸು ಕೊಟ್ಟಡೆ ಅನ
ಯನ ಅರಿಗೂ ಅಪಮದಿವ್ಯವ ಕಂಡು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮೈಯ ಮಿಕ್ಕವರು
ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಎಂದನು.

(೩) ತನುವೇ ಭಾಂಡವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಮಭಾವವಾಗಿ ಬಾ
ಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾರ್ಥವ ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತ ನೆತ್ತ ಭ್ರಾಣಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೃ
ಮೂರ್ತಿ ನೀನೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ ನಮೋ ನಮೋ ಎಂಬ ಕೂ
ಚನ ಸಂಗಮವೇವೆ.

ಇಂತು ಸಕಲ ಕರಣಂಗಳೆಂಬ ಸರ್ವಾಚಾರ ಸಾಧನಂಗಳ ಸಿಂಹು
ಗೊಂಡು ಭಾಂಡ ಸ್ವರೂಪವಸ್ಥೆಯಾದ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯಂಗೆ ತಾನೇ
ಭಾಜನವಾದ ಭೇದವೇಂತಿರಬೇಕೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಭಾಜನಸ್ಥಳವಾದುದು.

೫. ಭಾಜನಸ್ಥಳ.

(೧) ಭಸವಸ್ವ ಜೋಸವ ಬಂದನುಂಟ ಸರ್ವವಾಣದಲ್ಲಿ ಬಡಿದು
ಗುರುಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕವರು ಪ್ರಸಾದ. ಇಂತೀ ತೆರವ
ಭಸವಸ್ವ ಲಿಂಗವನು ಬಂದನುಂಟಲ್ಲಿ ತಂದಿರಿಸಿ ಭಸವಸ್ವ ಜೋಸ
ವನು ಲಿಂಗವಾರೋಗಣೆಯ ಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕವರ ಕೊಳಬಲ್ಲಡೆ ಪ್ರಸಾದಿ.
ಇಂತೀ ತೆರವ ಜೆಸಗೊಳ ಬಲ್ಲಡೆ ಎನ್ನು ಜೆಸಗೊಳಯ್ಯ ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಬೀಕು - ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಸಾದಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣವೆಂಬ ಅಂಗಭಾಜ
ನದಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಅಳವಡಲು ಆ ಪ್ರಸಾದವ ಕೊಂಬುದೀಗ
ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ರೂಪ ಅರ್ಪಿತವಾದ ಸುಖವ ಕೊಂಬುದೀಗ ಗುರು
ಪ್ರಸಾದ. ಇಂತಕ್ಕೆ ರರಣನ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಪ್ರಾಣವ ಅಂಗಭಾಜನದಲ್ಲಿ
ಲಿಂಗಪ್ರಸಾದ ಈ ತೆರವ ಇಂತಕ್ಕೆ ರರಣನೇ ಬಲ್ಲನೆಂಬ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥ

(೨) ಪರಿಯಾಣ ಭಾಜನವೆಂಬರು. ಪರಿಯಾಣ ಭಾಜನವು
ಸೋದಾ. ಮುಖಾಲಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮನವೇ ಭಾಜನವು. ಬೇಸ
ಪ್ರಾಣವೆ ಮೊಸಳಿನಾಗೂಗುವುದೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿಹ್ನನು ಕೂಡ
ಸಂಗಮವೆನಿಸು.

(೩) ಸಾರಾಯಸಮಾರ್ಥವನಾರಯ್ಯ ಬೇಕೆಂದು ತರಣ ಮತ್ಸರಕ
ವಿಜಯಂಗೆಯ ಇಹ ತ್ತೀಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಭಕ್ತರ ಮಾಡಿ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ
ಅನರ ಪೂರ್ವಾರ್ತಯನ ಕಳೆದು ಕಲ್ಪತಪ್ಪಿಡೆ ಅರ್ಪಿತವ ಮಾಡಲ
ಕೂಡಲ ಜನ್ನಸಂಗಯ್ಯಂಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಿವನಯ್ಯ.

(೪) ಸಹ ಭಾಜನ ಸಹ ಭೋಜನವೆಂದೆಂಬರು. ಭಾಜನವಾಪುನ
ಭೋಜನವಾಪುನವೆಂದೆಯರು. ಭಾಜನವೇ ಅಂಗ. ಭೋಜನವೇ ಲಿಂಗ

ಭಾಜನ ಸಹಿತ ಭೋಜನವ ಮಾಡುವ ಹಿರಿಯರು ಭಾಜನವನ್ನಿತ್ತಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಪ್ರತಕ್ಕು ಭಂಗ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೨) ತ್ರಿನಿಧಿ ಮಧ್ಯವಲೇಷ ತ್ರಿಕೂಟದ ಬೇಸು. ದೇವಮಧ್ಯದ ಸರಿಯಾಣ. ನಿರ್ಭಾವ ಮಧ್ಯದ ಧ್ಯಾನವನೇ ತಂದು ರತ್ನಾರಂಭವ ಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನು ಸಂದರಿಸುನೆ. ಮನೆ ನೋಡಿಯೂ ಅರಸ ಕಾಣೆ. ಮನೆ ನೋಡಿಯೂ ಅರಸ ಕಾಣೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡು ನೈಸರ್ಗಿಕ ನಾ ಮಾಡಿದ ಭಕ್ತಿಯ ಜೀವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜಂಗಮ ಬಂದರೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಭಕ್ತಿ ರೇಷ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ ರುಚ್ಛನಾದನು ಕಾಣಾ ಕಲಿ ದೇವಯ್ಯಾ.

(೬) ಕಲ್ಪಿತನೆಯ ಭಕ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಸುಯಿಧಾನವ ನೋಡಾ. ಅನಂತ ಕೋಟಿ ಅಜಾಂಜಂಗಲೇ ಈ ಸುಯಿಧಾನವಾಗಿ. ಸರ್ವಕಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳೇ ಶಾಕವಾಗಿ. ಸರ್ವವಾಸನೆ ಎಂಬುದೇ ಓಗರವಾಗಿ ಇವೆಲ್ಲವನು ಹೃದಯವು ಭಾಜನದಲ್ಲಿ ಎಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು ಉಗುಬಂದ ಹಿರಿಯರು ಉಣ್ಣುತ್ತಿರುವ ನೋಡಿಕೇ. ನಿರ್ಭಕಲ್ಪಿತನೆಯ ಮಹಂತ ಬರಲು ಸಾಧನವಡಗಿತ್ತು. ಭಾಜನ ಬಿಳಿಯಿತ್ತು. ಆ ಭಾಜನವನು ತ್ತು ಮಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅನುರೂಪವಾಗಲಿ. ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತ್ತು ಗುಹೇಶ್ವರಾ

ಇಂತು ಇಕ್ಕಿಗೆ ಲಿಂಗವೇ ಭಾಜನವಾಗಿ. ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಇಕ್ಕನೆ ಭಾಜನವಾಗಿ. ಅನಿರಂಜನಿವಾ ಲಿಂಗವು ಮುದ್ದೆಕ್ಕನ ಸರ್ವಾಂಗವು. ಅನುರೂಪವಾ ಭೇದನಂತಿಮಾದಿಂದ ಮನೆ ಅಂಗರೇಸನ ಸ್ವರೂಪವನು.

೬. ಅಂಗರೇಸನ ಸ್ವರೂಪ

(೧) ಅರೂಪವಾದ ಮರಸಿನ ರುಪವನಿರಿಯಲಾಗದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅದೇ ಭಂಗ. ಅನಿರಂಜನ ಮರಸು ಸತ್ಯವಾಗಿ ಭಾವನೆಯ ನಿರ್ಭಯವೆಲ್ಲವನು? ಜ್ಞಾನವೋಗಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಭಾವ ಭಾವದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲಿ ಜನ್ಮಸಂಗಯ್ಯ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ.

(೨) "ಅಪ್ಪುವನನ್ನಿಂದ ಪಾಯುವಿನಂತೆ ಪಾಯುವನನ್ನಿಂದ ಪರಿಮ-
ವಂತೆ ಬಯಲನೊಳಕೊಂಡ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಲಿಂಗವನನ್ನಿಂದ ಶರಣ
ವಿಡಿ ಎನಬಹುದೇ? ಕೂಡಲೆ ಹೆನ್ನಸಂಗಾ ಸಿಮ್ಮ ಶರಣನ ಪರಿ ಇಂತು.

(೩) ಜ್ಯೋತಿ ಮುಟ್ಟಿದ ಜ್ಯೋತಿ ಜ್ಯೋತಿಯಪ್ಪವಯ್ಯ, ಸಾಗ-
ನ ಮುಟ್ಟಿದ ಸಡಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಗರವಪ್ಪವಯ್ಯ, ಪ್ರಸಾದ ಮುಟ್ಟಿದ ಪರಾ-
ರ್ಥವೆಲ್ಲ ಪ್ರಸಾದವಪ್ಪವಯ್ಯ, ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟಿದ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ಲಿಂಗವ
ಪ್ಪವಯ್ಯ, ಸಕಲೇಶ್ವರವೇನು ಸಿಮ್ಮ ಮುಟ್ಟಿದವರೆಲ್ಲ ಸಿಮ್ಮತಪ್ಪವಯ್ಯ.

(೪) ಗುರುಸೆವಡ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಿತ್ತು, ಲಿಂಗಸೆವಡ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಿತ್ತು,
ಲಿಂಗಮಸೆವಡ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಿತ್ತು, ಪ್ರಸಾದಸೆವಡ್ಲಿಯೇ ತಪ್ಪಿತ್ತು, ಈ
ಹತುರ್ವಿಧ ಸಂಪದ ಸಿಕ್ಕುವೆಂಬುದೇ ಈ ಬೋಕವಲ್ಲದಾದೇನು? ಈ
ಲೋಕದಿಂದ ಆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೇನು? ಆ ಲೋಕದಿಂದ ಈ
ಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದರೇನು? ಪದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕವೊಳಗಿಹಾ ಸಿನ್ನಾರಾ
ಯವರು ಬಿಟ್ಟು ಲಿಂಗವಾರಾಯ ವೊಲಿಯವಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಹೆನ್ನಸಂಗಾ
ಸಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಗ ಲಿಂಗವಾದ ಶರಣ.

(೫) ಅಂಗವಿಲ್ಲದ ಅಸ್ತಸಂಗವಿಲ್ಲಯ್ಯ, ಅಸ್ತ ಸಂಗವಿಲ್ಲದ
ಗುಡ್ಡದ ಬಿಳುಪಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದ ಬಿಳುಪಿಲ್ಲದ ಸಿನ್ನಂಗವಾ
ವಿತ್ತು, ಗುಡೇಶ್ವರ ಸಿಮ್ಮ ನಾಮ ಸೀರ್ಲೆಪವಾಯಿತ್ತು.

(೬) ತನು ಸಿಮ್ಮನ್ನೂ ಮಹಾಲಿಂಗವಾದ ಬಳಿಕ ತನುವೇಯದು
ಮತ್ತೊಂದೇನು? ಮನು ಸಿಮ್ಮನ್ನೂ ಭಸ ಮನವಾದ ಬಳಿಕ ಮನ
ವೇಯದು ಮತ್ತೊಂದೇನು? ಪ್ರಾಣ ಸಿಮ್ಮನ್ನೂ ಪ್ರಾಣ ಸುವಲ್ಲದೆ
ನಿಲ ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಣವೇಯದು ಮತ್ತೊಂದೇನು? ಅಂತಃ ತ್ರಿವಿಧಪು
ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸುವವನು ಮೈದೋರದಿಹಾ ಕೂಡಲೆ ಹೆನ್ನಸಂಗ
ಸಿಮ್ಮದೇ ಬಿಡು.

(೭) ಅತನು ಬೆರಸಿದ ಕೂಟವನೇನೆಂದು ಹೇಳುವವನು! ಕೇವ
ಲಿಯಾರದಾ, ಏನೆಂದು ಹೇಳುವವನು! ಒಂದು ಕಪ್ಪುಗವನ ಬೆರಸಿದಂತೆ
ಮಹಾಲಿಂಗ ಗಡೇಶ್ವರನ ಕೂಡಿದ ಕೂಟದ ಹೇಳಲಿಯಾರದು.

(೮) ಅಸ್ತವನಸ್ಥಿ ದ ವಾರಿಕಲ್ಲಿನಂತೆ ವಾಯುವನಸ್ಥಿ ದ ಪರಿಮಳದಂತೆ ಲಿಂಗವನಸ್ಥಿ ದ ರರಣನ ದೇಹಿ ಎನಬಹುದೇ? ಬಯಲನೋಕ ಕೊಂಡ ಜ್ಯೋತಿಯಂತೆ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಸಿಮ್ಮ ರರಣನ ಪರಿ.

ಇಂತು ಛಾಂಡ ಛಾಪನ ಅಂಗಲೇಖನವೆಂಬ ತ್ರಿವಿಧ ಸ್ಥಲಿಂಗ ಳೈಕವಾದ ಲಿಂಗದ ಮಹದ್ವೈಕ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಹಂ ಎಂಬುಭಯವನರಿಯದೆ ಸ್ವಯನಿಜವಾಗಿದ್ದ ಭೇದವಂತಿಪ್ಪಾದೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಸ್ವಪರಾಚ್ಛಾ ಸ್ಥಲಿ ನಾಮಮು.

೭. ಸ್ವಪರಾಚ್ಛಾ ಸ್ಥಲಿ ಅಥವಾ ಸ್ವಯವರವರಿನುದ್ಧಾಸ.

(೧) ಸಲ್ಲನ ಕೂಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಎನ್ನವನಿದಿರುವನೇನೆಂದರಿಯೆ. ಸಲ್ಲನ ಕೂಡುವಾಗ ಎನ್ನವ ಸಲ್ಲನನೇನೆಂದರಿಯೆ. ಅರಿಲಿಂಗದೇವನ ಕೂಡಿದ ಬಳಿಕ ಅನೋ, ತಾನೋ ಎನೆಂದರಿಯೆ.

(೨) ನಾನು ಅನಾಮವೆಂದು ನೀನು ನಾನುಕ್ಕೆ ಬಳಲುವೆ. ನಾನು.ನಾನು ನೀವುಯೊಳಗಿಹ್ನುಮು ಹೇಳಲೆ ಮರುಳೆ? ನಾನುಮಾ ಇಲ್ಲ, ನೀವುಯೂ ಇಲ್ಲ, ಬಡಲೂ ಇಲ್ಲ, ಸೇಲೂ ಇಲ್ಲ, ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿವ್ವಲಿಂಗ ನಾನೂ ಇಲ್ಲ, ನೀನೂ ಇಲ್ಲ.

(೩) ಅರಿವು ಅರಡೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಮನವು ಮಹದಲ್ಲಿ ನಿಂದೂ ಘನವಡಗಿತ್ತು. ಅದ್ರಯನಿಲ್ಲ, ಬಕ್ತೆನೆಂಬಡೆ ಸರಿಯರಿವು ಅರತು ಘನಾ ಘನವಲ್ಲಿ ಅದ್ರಯ ಸಿವಾರ್ರಯ. ಎಲ್ಲಿಯ ರರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನ ಸಂಗಮದೇವ ?

(೪) ತನು ತನ್ನ ಕಾಣದು. ಮನವು ತನ್ನ ಕಾಣದು. ಇದೇ ನಯ್ಯ? ತನುವು ಕೆಟ್ಟು ಮನವು ಕೆಟ್ಟು ಸಕ್ಕವಾಗಿ ಹೋಯಿತ್ತಿದೇ ನಯ್ಯ? ತನು ಮುಖ ಮನಗತವಾಯಿತ್ತು. ಹಿಂದು ಮುಂದುಗಾಣದು ಮುಂದು ಹಿಂದುಗಾಣದು. ಬೀವಿತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ನುಡಿಗೆಟ್ಟು ನಿಂದವು. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿವ್ವಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೆಂದುವಾಗಿ.

(೫) ತಾ ಜಗ ಜಗವೆಲ್ಲ ತಾನೆಂದರಿತ ಘನವೇದ್ಯನು. ಭೇದ ರೂಪನಾಗಿ ಅಸ್ಯವೆಲ್ಲವ ಅಸ್ಯವ ಸರಿಯದೆಲ್ಲೆಯದು? ನಿರಂಜನ ನಿಜ ಚಿದ್ರೂಪ ತಾನಾಗಿ ಅರಿವು ತಾನೆಂಬ ಮಮತೆಗೆಡೆಯೆಲ್ಲೆಯದು? ಅಸ್ಯ ವೆನ್ನದ ತಾನೆನ್ನದಳಿದುಳಿದೆಯೆನುಪಮಿಸಬಹುದು? ಅನುಪಮ ಸುಷಿ ಸಾರಾಯ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ಶರಣ.

ಇಂತು ಸ್ವಸುರಾಚ್ಯಾ ಸ್ಥಲದ ನಿಶ್ಚಿಂತ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯನಲ್ಲಿ ಛಾವಾಛಾವವೆಂಬಿರಡು ನಷ್ಟವಾದ ಭೇದವಿಂತಿರೂಪವೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಛಾವಾಛಾವ ನಷ್ಟಸ್ಥಲವಾದುದು.

೮. ಛಾವಾಛಾವ ನಷ್ಟಸ್ಥಲ.

(೧) ಸತ್ಯವನೊಳ-ಕೊಂಡು ಮಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ. ಮಿಥ್ಯವನೊಳ ಕೊಂಡು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ. ಸತ್ಯ ಮಿಥ್ಯವನೊಳಕೊಂಡು ಮನ ಭಂಗ. ಮನವನೊಳ-ಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ. ಜ್ಞಾನವನೊಳಕೊಂಡ ನಿಜಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟೇ ಗುಹ್ಯೇಶ್ವರಾ?

ಟೀಕು - ತನ್ನ ತಾನರವೆಂಬುದು ಸತ್ಯವೆಂದು ತಾನರಿವುತಿ ರಲು ಅದೇ ಮಿಥ್ಯವಾದ ಕಾರಣ ಅದೇ ಭಂಗವೆಂಬುದಿಗ ಸತ್ಯವ ನೊಳ-ಕೊಂಡು ಮಿಥ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ತರ್ಥ. ಅಂತಸ್ತು ಮಿಥ್ಯ ವನೊಳ-ಕೊಂಡಿವು ಅಸತ್ಯ ಛಾವಕ್ಕೆ ಭಂಗವೆಂಬುದಿಗ ಮಿಥ್ಯವನೊಳ ಕೊಂಡಿವು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ತರ್ಥ. ಇಂತಸ್ತು ಸತ್ಯಮಿಥ್ಯವ ಎರಡನು ಇದಿರಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮನವಾದ ಕಾರಣ, ಅ ಮನವನ್ನ ನ್ನಕ್ಕರ ಭವ ಉಂಟೆಂಬುದಿಗ ಸತ್ಯಮಿಥ್ಯವನೊಳ-ಕೊಂಡ ಮನಕ್ಕೆ ಭಂಗವೆಂಬ ಶಬ್ದಕ್ತರ್ಥ. ಇಂತಸ್ತು ಮನವನೊಳಕೊಂಡಿವು ಸಂಕಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವು ವಿಕಲ್ಪದಿಂದ ಅಳಿದುನಾಗಿ ಅದಿಗ ಮನವನೊಳಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟೇ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ತರ್ಥ. ಇಂತಸ್ತು ಜ್ಞಾನವು ನಿಜದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೆ ಪರಾಮರ್ಶಿ ನಿಜಾಯಲಾದ ಸಹ ಜಕ್ಕೆ ಭಂಗವಿಲ್ಲವೆಂಬುದಿಗ ಜ್ಞಾನವನೊಳಕೊಂಡ ನಿಜಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟೇ ಗುಹ್ಯೇಶ್ವರಾ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ತರ್ಥ.

(೨) ಭೂಮಿ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಪಾಪಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತ್ತು. ಗಗನ ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಕಂಗಳಗೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಮಹವು ಘನವೆಂಬೆನೆ? ಮಾತೆಗೊಳಗಾಯಿತ್ತು. ಘನ ಘನವೆಂಬುದು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯದೊಲ್ಲವೋ? ಅರಿ. ಲಿಂಗಚಾರವಿಲ್ಲ. ಕುರುಹಿಗೆ ನೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಸ್ತ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಎಂದನು.

(೩) ಒತ್ತಿ ಮಗ್ಗು ಮಾಡಿದಜಿ, ಅದೆತ್ತಣ ರುಚಿಯಪ್ಪದೋ? ಕಾಮಿಸಿ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಭಾವಿಸಿದಜಿ ಭಂಗ. ಭಾವಿಸುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಾಪ್ತಜೀ ಅನು ಗುಹ್ಯವಾದ.

(೪) ನೋಟವು ಸ್ವಕ್ಕೆ ಕೂಟ ಬಿಂಬು ಭಾವವು ಸ್ವಕ್ಕೆ ಭ್ರಮೆಯುಂಟು. ನೋಟಗೆಟ್ಟು ಭಾವ ಸತ್ಯವಾಗಿ ಮನ ಲೀಯವಾದ ಒಳಕ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣಂ ಬಳಗೂ ನೋಡಾ ಹೊರಗೂ ನೋಡಾ.

(೫) ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವವನಲ್ಲ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಒಳನು ವವನಲ್ಲ. ಎರಡುನುತಗಳೆದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಸಹಜ ನೋಡು. ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗವಿಲ್ಲ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ನಿಮ್ಮ ರಣಂಗೆ.

(೬) ಅನು ನೀನೆಯ ಪೋಪವೆಲ್ಲಿಯದು? ಭಾವನಿಭಾವನ ನೆಯ ಪ್ರಸಂಗವೆಲ್ಲಿಯದು ಹೇಳಾ? ಮನ ಲೀಯ, ಮನಲೀಯನು. ಭಯಭಾವರಹಿತ ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವು.

(೭) ಎಲ್ಲವ ಕಳೆದು ರಣನಿಂಬು ಮಾಡಿದನಾಗಿ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿಯೇ ಒಳಕ ತನ್ನ ದರೆ ತನ್ನ ಕೊಳಲು ಕೂಡಲ ಚಿನ್ನಸಂಗಾ ಲಿಂಗಸಂಗಿಯಾಗಿ.

(೮) ತಲೆ ಇಲ್ಲವೆಟ್ಟಿ ಜಗದ ನುಂಗಿತ್ತು. ಅಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲದ ತಲೆ ಅಕಾರನ ನುಂಗಿತ್ತು. ಅಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ತಲೆ ಬೇರಾದರೆ ಮನ ಸಂಚಲಿಸಿತ್ತು. ಅಟ್ಟಿಯನು ತಲೆಯನು ಒಯಲು ನುಂಗಿದರೆ ಅನು ನುಂಗಿದನು ಗುಹ್ಯ ವ್ಯರಣ್ಣದಂತೆ.

(೯) ಸ್ಥಲವೆಂದೆನೇ? ಸೀಸ್ಥಲವೆಂದೆನೇ? ನಿರ್ಣಯವೆನಗಾದ ಬಳಿಕ ಎತ್ತಲೆಂದರಿಯನಯ್ಯ. ಇದು ಕಾರಣ ಕೂಡಲ ಚನ್ನಸಂಗಯ್ಯ ಲಿಂಗೈಕ್ಯವೆಂದು ಎನಗಾಗಿ.

(೧೦) ತನುವ ಮೀರಿತ್ತು. ಮನುವ ಮೀರಿತ್ತು. ಮಹುವ ಮೀರಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದತ್ತ ಭಾವಿಸುವ ಭಾವಕುರಿಲ್ಪಾಗಿ ತಾರ್ಕಣೆ ಇಲ್ಲ ಚನ್ನಮಲ್ಲ ಕಾಜಾನಯ್ಯನ ಬೆರಸಲ್ಲಿರುವ ನಿಜತತ್ವವು.

ಇಂತು ಭಾವನಿರ್ಭಾವವೆರಡು ಸತ್ಯವಾದ ಲಿಂಗವು ಮಹದೈಕ್ಯನ ಮೂಲಜ್ಞಾನವನಾಲಿಂಗಿಸಿ ಜ್ಞಾನವೇ ತಾನಾಗಿ ಆ ಜ್ಞಾನವು ನಿಜವಲ್ಲವೆಂದು ಶೂನ್ಯವಾದ ಭೇದವೆಂತಿರಬೇಕೆಂದಡೆ ಮುಂದೆ ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಲವಾದುವು..

೯. ಜ್ಞಾನಶೂನ್ಯಸ್ಥಲ.

(೧) ಅರಿವರತು ಬೆರಗು ಹತ್ತತ್ತೆಂಬ ಜ್ಞಾನವೇನೋ? ನಾಹಂ ಮೆಂಬಲ್ಲಿ ತಾನಾರೋ? ಕೊ ಹಂಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಾರೋ? ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಸೋಹಂಮೆಂಬಲ್ಲಿ ಮುನ್ನ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿರನೋ? ಬೆವಹಮ್ನಿಸ ಮಾಲೆ ಇದೇನೋ ಹೇಳಿ? ನಿಶ್ಚಬ್ಬಪ್ರಪ್ತಮುಚ್ಚತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವೆಂದು ಬಿಳಲುವ ಕಾರಣವೇನೋ ಗುಪ್ತವೇ?

ಅರ್ಥ— ಲಿಂಗವೇ ತಾನಾಗಿ ತನ್ನ ನಿಜವೆಂದರವು ಅಟ್ಟುವ ದಗಿ ಬೆರಸಿದ ಲಿಂಗೈಕ್ಯನು ತನ್ನ ಲಿಂಗವವು ವಿವರಿಸಿ ಸುಡಿದರೆ ಅಕ್ಕ ಭನ್ನವೆಂದರವು ನಾಹಂಮುನ್ನವೆ ಕೋಹಂ ಮುನ್ನವೆ ಸೋಹಂ ಮುನ್ನವೆ ಬೆವೋಹಂ ಮುನ್ನವೆ ಇರಬೇಕು. ನಿಶ್ಚಬ್ಬ ಪ್ರಪ್ತ ಮುಚ್ಚತೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನು ಸುಡಿಯವೇ ಇರಬೇಕು. ಎಂಬುದೇ ವಚನವ ಕಾಣ ಎಂದ ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ.

(೨) ಶ್ರೀಮನ್ಮನವ ಕೊನೆಯಿಂದ ನೆನೆವ ನೆನಪು ಜನನ ಮರಣವ ಸಿಲಿಸಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನ ಶೂನ್ಯತೆಯು ಉದಯ ಭಾಸು ಕೋಟಿಯ

ಮೀರಿ ಸ್ವಾನುಭಾವಮದಮಯ. ಜ್ಞಾನರೂಪದೊಳಗಡಗಿದ ಭೇದವನು ಏನೆಂಬೆನೋ ನೋಡಾ ಗುಹೇಶ್ವರಾ?

(೨) ನಮ್ಮವರು ಭಕ್ತರಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರಿಗೆ ದೇವರಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರು ಜಂಗಮಕ್ಕೆ ಮಾಡುವರಲ್ಲ. ನಮ್ಮವರು ಜಂಗಮ ಶೈಲ್ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಬರು. ನಮ್ಮವರ ನಮ್ಮವರೆಂಬ ರಬ್ಬ ಸತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮವರಾದ ಪರಿಯ ನಾನೇನ ಹೇಳುವೆ? ಇದು ಕಾರಣ ನಮ್ಮವರಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ ಎನಗಿಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಿಯ ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

(೪) ದೈವಕ್ಕೆ ದೈವ ಮುಂದಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದವೇನಹುದೋ? ಮಾಡಿದವೇನಹುದೋ? ಗುಹೇಶ್ವರನೆಯ ಅರಿವಿನ ಕುರುಹು ಮುಂದಿಲ್ಲವಾಗಿ ಮಾಡಿದವೇನಹುದೋ? ಮಾಡಿದವೇನಹುದೋ?

(೫) ಮನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನೆನದ ನೆನಹು ಜನನ ಮರಣನ ನೆಲಿಸಿತ್ತು. ಜ್ಞಾನ ಜ್ಯೋತಿ ಉದಯ ಭಾನು ಕೋಟಿಯ ಮೀರಿ ಸ್ವಾನು ಭಾವಮದಮಯ ಜ್ಞಾನರೂಪದೊಳಗಡಗಿದ ಭೇದವನೇನೆಂಬ ಗುಹೇಶ್ವರಾ.

(೬) ಉಪಮೆ ಉಪಮಿಸಲಿಯದೆ ಉಪಮಾತಿತವೆನುತಿದಿತ್ತು. ಅರಿವು ಮರವಿನ ಮರಿಯಲಿದೂವನುಯದೆ ಅರಿವು ಕರಾಗುವನು. ತಿದಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನ ಧ್ಯಾನಿಸಲಿಯದೆ ಧ್ಯಾನ ರೂಪಾತಿತವೆಂದು ಧ್ಯಾನ ತದ್ಧ್ಯಾನಗೊಂಡಿತ್ತು. ಜ್ಞಾತೃ, ಜ್ಞಾನ, ಜ್ಞೇಯಕ್ಕೆನ್ನಾವ ಜ್ಞಾನವೇನೆ ವೇದ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದುವಾಗಿ, ತತ್ವವು, ವಾಕ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಹುಸಿಯಾಗಿ ಹೋದವು. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವೆಂದುವಾಗಿ ಸ್ವೈತಾಸ್ವೈತ ಬ್ರಹ್ಮವಾಗಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಪಾರವಾಗಿ ಹೋದರು. ಬಂದ ಬಾರದ ನಿಂದ ನಿರಾಸ ನಮ್ಮ ಗುಹೇಶ್ವರನು.

(೭) ಅನು ನೀನು ಅರಿವೆ ಮರೆದೆ. ಅರಿವೆನುಡಿಸೆಯ ಸಂರಯ. ಭ್ರಮೆ ಆ ತತ್ವವು ತತ್ವವೇಕ ಭ್ರಮೆ. ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮೂರ್ತ ಭ್ರಮೆ, ಪುಣ್ಯ, ಪಾಪ, ಸ್ವರ್ಗ, ಸರ್ವಕ, ಬಂಧ ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರವರ್ತಕ ಭ್ರಮೆ ತರ್ಕಯೋಗವಾಸೆಯ ನಿಲಕು ಭ್ರಮೆ. ಅಂತರ್ಮುಖ ಭ್ರಮೆ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಭ್ರಮೆ, ಮಂತ್ರ ಭ್ರಮೆ, ತಂತ್ರಭ್ರಮೆ, ಆದಿ ಪಶ್ಚಿಮಾ ಹುಸಿ ಭ್ರಮೆ.

ಪರಮಶ್ರುತಸಂಧಾನ ಭ್ರಮೆ. ಸಾಹಂಭ್ರಮೆ, ಕೋಹಂ ಭ್ರಮೆ, ಸೋಹಂ ಭ್ರಮೆ. ತತ್ತ್ವವೈಶ್ವತ ಜಗತ್ತಯಕ್ಶ್ವ ಮಾಯಾಮಯ. ಕೂಡಲಿ ಜನ್ಮಸಂಗಾ ನಿಸ್ಕಾರಣಂಗೆ ಅವ ಭ್ರಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

(೨) ಏನೆಂಬಿಸಲಿಲ್ಲ. ನುಡಿಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಜವಿಲ್ಲ ನಿಜ ಬೆರಗು ಕುರುಮನ್ನವೇ ಮರುಳೆ? ಹರಿನು ತತ್ತ್ವವನ್ನೇ ಬಯಲು? ಅನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನಾದ ಬಯಲು. ತಾನಾದ ಘನವು. ಇನ್ನೆನಿಸರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಮುನ್ನವೇ ತಾವಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ ಪ್ರಯ ನಿಸ್ಕಾರಣ ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ.

(೩) ಘನವ ಕಂಡು ಮನವು ಗುರುತ್ತ. ಕಂಡು ಕಂಡು ಮನ ಮನವು ಘನನಾಯಿತ್ತು. ತತ್ತತ್ ಲಯವಾಯಿತ್ತು. ಕಷ್ಟ ಮುಗ್ಧವಾದುದನ್ನೆಂಬೆ ಗುಹ್ಯವು?

(೪) ಬಯಲು ಬೆರಗು ಸುಖವ ಸುಖಯ ಬೆರಗಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣೆ, ಕಾಣೆ. ನುಡಿಗೆಡೆಯ ಕಾಣೆ, ಕಾಣೆ. ಕುರುಹಳಿದುಳಿದು ಅರಿವ ನೆರೆಯಲಿರು ಬೆರಸಿದನೆಂಬ ಬರು ಸುಖಯ ನುಡಿಗೆ ನಾಡಿದನಯ್ಯ ಗುಹ್ಯವು.

(೫) ನಿಜಕಲ್ಪತನೆಯ ನಿಜನೋಗಯ್ಯ. ನಿರಹಂಭಾನವತ್ತ್ವ ಸಾಸಿದನಯ್ಯ. ನೋಡಿಪಡಿದವು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಪೆನೆಯವೆ ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಘನ ನಿರಂಜನನ ಬೆರಗಿಯನುಡಿಸೆಂಬೆ ಗುಹ್ಯವು?

(೬) ನುಡಿಯದು ಕುರುಗು. ನಿಡಿಯದು ಪ್ರಮಾಣು ಸುಖನೆಯದು. ಪ್ರಮಾಣು. ಪರನೆಯದು ಪ್ರಮಾಣು. ಪ್ರಮಾಣುನು ಪ್ರಮಾಣು. ಗುಹ್ಯವರನೆಯವೆ ಪ್ರಮಾಣು.

ಅನುಬಂಧ ೧.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು.

ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ತರದ ವಿಚಾರಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳು ಇತರ ವೇದಾಂತ ಮಾರ್ಗಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಹೋಲುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ಶಿವಾಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಶೈವರಲ್ಲಿ ಈಗ ತಿವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳು, ಕಾಶ್ಮೀರೀಶೈವರು ಎಂದು ಕೂಡಲಾದ ಭೇದಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ವೀರಶೈವರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಇವರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿವಾಗಮಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅವರ ವಿಷಯ ವಿಸರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದು. ಮೂವಲನೆಯದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಿಂದು ಕಲೆಗಳ ವಿಚಾರ, ಎರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಸಾದಾಬ್ದಿಗಳ ವಿಚಾರ, ಮೂರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪಡಚ್ಚುಗಳ ವಿಚಾರ ತೀಗಿ ಭಾಗ ಮಾಡಬಹುದು.

ಜಗತ್ತು ಸ್ವಕಟೋಗವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಮೂವಲ ಸರ್ವ ಶೂನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಗ ಅವರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತರಕ್ತಿಯು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕವೇ ನಾವು ಬಿಂದು, ಕಲೆಗಳು ತಲೆದೋರುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂಲ್ಯ ಬಿಂದು ಕೊಂಡು ಮೂಲಪ್ರಗುಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಮೇಲೆ ಜಗತ್ತು ಕೆಲವು ಸಾದಾಬ್ದಿಗಳಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಸ್ವಕಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾದಾಬ್ದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ರಕ್ತಿಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಈ ರಕ್ತಿಗಳು ಹರಿವಾಟಕ್ಕೆ ಅತ್ತವರಾಗಿರುವ ಪಡಚ್ಚುಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ತೀಗಿ ಶೂನ್ಯದೊಳಗಿಂದ ವ್ಯರ್ಥ ಜಗತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ವೀರಶೈವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯವೆಂದರೆ ಪರಮಂಥವಾ ಪರಬ್ರಹ್ಮವಂತರೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಮೇಷ್ಟ್ರಲ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಡಸಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳ ವಿಸರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿರುತ್ತದೆ.

(ಅ) ನಾದ, ಬಿಂದು, ಕಲೆಗಳು.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲೆಗಳೆಂಬ ರಹಸ್ಯಗಳು ಅಗಿಂವಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನ ಎಲ್ಲ ಅನುಭವಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವು ಸರಿಣಾಮ ಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವುಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಸರಮಾತ್ಮನ ಮೂಲ ಚಿತ್ತವಿನೊಡನೆ ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಓಂಕಾರ ಶ್ರುತಿಮವು ಪ್ರಾಕಾಶವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಮಹಾಲಿಂಗವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಮಹಾಲಿಂಗದಿಂದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವುದೆಲ್ಲವೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. (ಪುಟ ೭ ರಿಂದ ೧೨ ರ ವರೆಗೆ ನೋಡಿರಿ.)

ಜಗತ್ತು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ರೂಪವು ನಿಶಾಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಸರವಿಸದಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಕೂಡದೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯು ತಲೆದೋರಲು ಮಹಾವ್ಯಾಸ ಚಿತ್ತು ಉದಯವಾಗುವದು. ಆ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಆಕಾರ ಉಕಾರ ಮಹಾರಗಳೆಂಬ ಅಕ್ಷತ್ರಯಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಕಾರವೇ ನಾದ, ಉಕಾರವೇ ಬಿಂದು, ಮಹಾರವೇ ಕಲೆ. ಈ ಮೂರೊಡನೆ ಮೂಲ ಚಿತ್ತು ಬೆರೆಯಲು ಓಂಕಾರವೆಂಬ ಶ್ರುತಿಮವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆಂದು ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ನಾದವು ಬಿಂದು ಬಗೆಯ ಅಲಿಂಗದೊಡನೆ ಅಥವಾ ಹೊಯಿರಿ, ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯದು. ಇದೇ ಜಗದುತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣವು. ಈ ಹೊಯಿದಾಟಿನಿಂದ ಬಿಂದುವಿನ ಪ್ರಾಕಾಶವವು. ಬಿಂದುವು ಜಗತ್ತು ಘನೀಭೂತವಾಗುವ ನೋವಲನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗ ನಾದ ಬಿಂದುಗಳು ಉದಯವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಸರಸ್ವರ ಸಂಯೋಗವಾಗುವದು. ಆಗ ಕಲೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲೆಯು ಜಗತ್ತನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಸೃಷ್ಟಿಕೃತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇವರ ಮೂಲಕವೇ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಗಳೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ನಾದ ಬಿಂದು ಕಲೆಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೇ ಆಲ್ಲ, ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಭವದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುವುದರೂ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ನಾವನು ನೋಡಲು ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಓಂ ಓಂ ಓಂ ಎಂದು ನುಸುವ ಭೋಷವುಳ್ಳದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಜಿಂದು ನಾವೂ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳದು. ಅದು ಪ್ರಜ್ಞಲಿಪುವ ಕಂಭವಂತೆ ರುಗರುಗಿಸಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿತ್ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳ ನುಕಾರವು ವ್ಯಾಪ್ತ ಕಾಲದ ಪ್ರಚಂಡ ಸೂರ್ಯ ಕೋಟಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಮಹಾಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳದೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಬೀಗೆ ಇವುಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುವುದುಂಟು.

ನಾವನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಜೀವ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಜಿಂದುವು ಅವಕ್ಕೊಪ್ಪಿ ಪೆಟ್ಟು ಸ್ಥೂಲ ಸ್ವರೂಪುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಕಲೆಯು ವಿವಿಧತೆಯ ವ್ಯೂಹಕವು. ಬೀಗೆ ನಾವ ಜಿಂದು ಕಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವೀರಕೃಪ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಮೂಲ ಚಿತ್ತು ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಓಂಕಾರವ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು. ಈ ಓಂಕಾರನೇ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗೋಳಕಾಕಾರ ತೇಜೋ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು.

ದೇಹದಲ್ಲಿ ನಾವನೇ ಪ್ರಾಣವು, ಜಿಂದುನೇ ಮೃತ್ಯು ರೋಗವು, ಕಲೆಯೇ ಚೈತನ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಕೂಡಿದಾಗಲೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ಬೀಗೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು. ಅಸ್ತಿತ್ವ, ನಾಶ ಇವುಗಳು ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾವ ಜಿಂದು ಕಲೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆಂದು ವಚನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

(ಬ) ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯಗಳು.

ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಖಂಡ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಗೋಳಕಾಕಾರ ತೇಜೋ ಮೂರ್ತಿಯಾದ ಮಹಾಲಿಂಗವು ಓಂದಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮಹಾಲಿಂಗದಿಂದ ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಆದರ ಬೀರೆ ಬೀರೆ ಸ್ವರೂಪಗಳೆಂದು

ಹೇಳಬಹುದು. ಇವು ಮಹಾಸಾದಾಖ್ಯ ಶಿವಸಾದಾಖ್ಯ ಆಮೂರ್ತಿ ಸಾದಾಖ್ಯ ಮೂರ್ತಿಸಾದಾಖ್ಯ ಕರ್ತುಸಾದಾಖ್ಯ ಕರ್ಮಸಾದಾಖ್ಯ ಎಂಬ ನುಗಲೆನ್ನು ಮೊದಲಿನ ಸಾದಾಖ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಅದರ ಮುಂದಿನ ಸಾದಾಖ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೀಗೆ ಒಂದರ ಹಿಂದೊಂದು ಅವು ಉಗಮವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಈಗದು ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ರಕ್ತಿಗಳೂ ಕಲೆಗಳೂ ಅಂಗಗಳೂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಗಳೂ, ಪಂಚಮುಖಗಳೂ ಕಳಾಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಅಧಿದೇವತೆಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. (ಪುಟ ೧೬ರಿಂದ ೩೩ರ ವರೆಗೆ ನೋಡಿರಿ.) ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಇನ್ನೆಲ್ಲವೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಮುಂದೆ ಕಟ್ಟಿಕಡೆಗೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೂ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರುವಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದ ೧೦೬ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಹೀಗೆ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಧವಿಧ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ತಾಳುತ್ತ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾದಾಖ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ತಂತ್ರವಸ್ತುಗಳೂ ರಕ್ತಿಗಳೂ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪದಾಂತರಿಸಿಕೊಂಡು ಸದಾಶಿವ ಈಶ್ವರ ರೂಪವಿಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಈ ಅಧಿದೇವತೆಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪರಾರಕ್ತಿ ಅದಿರಕ್ತಿ ಇಚ್ಛಾರಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನರಕ್ತಿ ಕ್ರಿಯಾರಕ್ತಿ ಎಂಬ ರಕ್ತಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಇವೂ ಕಾರಣಗಳು. ಮುಂದೆ ಆಕಾಶವಾಯು ಅಗ್ನಿ ಜಲ ಮತ್ತು ಪೃಥ್ವಿ ಎಂಬ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ತತ್ವಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಗುಣಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ. (ಪುಟ ೩೪ ನೋಡಿರಿ)

ಪಂಚಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಶಿವನ ಪಂಚಮುಖಗಳೆಂತಲೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ಇದೆ. ಅಂಶಗಳೂ ಸೇರಿಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿಯು ಪಂಚಲಿಂಗ ಸ್ವರೂಪ

ನನ್ನ ಹೊಂದಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಾತ್ಮತೋತ್ತರಕಲೆ ಶಾಂತಾತ್ಮತೀತಕಲೆ ಶಾಂತಿಕಲೆ ವಿದ್ಯಾಕಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲೆ ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿಕಲೆ ಎಂಬ ಕಲೆಗಳು ಬೆಳಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ಶಿವನ ನೆನಪು ಮಾತ್ರದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆಂದು ವೀರಶೈವ ತತ್ವಜ್ಞರು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

(ಕ) ಪಡಧ್ಯಗಳು.

ಅಧ್ಯಗಳು ಆರು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮಂತ್ರಾಧ್ಯ, ಪದಾಧ್ಯ, ವರ್ಣಾಧ್ಯ, ಭುವನಾಧ್ಯ, ತತ್ವಾಧ್ಯ, ಕಲಾಧ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಶಿವನು ಮಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಹು ಮಹತ್ವವ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಶೈವ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡಧ್ಯ ರುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಒಳಕ ಪಟಾಸ್ಥಳ ಮಾರ್ಗವಂತೆ ವೀರಶೈವನು ನಡೆಯಬೇಕಾದುದರಿಂದ ಈ ಪಡಧ್ಯಗಳ ಬಹು ಪಟಾಸ್ಥಳ ವಿಷಯಗಳು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪರಶಿವನ ಮೂಲಕ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮುವವೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವಾಗ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಚಲನೆಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅದು ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ಅಧ್ಯವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ರಕ್ತಿಯು ಪ್ರವಹಿಸಲು ಅದಕ್ಕೊಂದು ಮಾರ್ಗವು ಅಥವಾ ಅಧಾರವು ಬೇಕು. ಈ ಅಧಾರವು ಅದಕ್ಕೆ ದೊರೆತಾಗಲೇ ಅದು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಅಧಾರವೇ ಅಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಅಧ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಶಿವರಕ್ತಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಯುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಗಳು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯು ಹರಿದು ಹೋಗುವಂಥ ತಾರಾಯಂತ್ರದ ತಂತಿಗಳಂತಿರುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವವು ಪ್ರಕಟವಾಗಲು ಅವು ಸಾಧನಗಳಾಗಿವೆ.

ಅವರಿಂದ ಅಧ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಗಳು ಇವುಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಗೃಹಾಂತದ ಮೂಲಕ ಕೇಳಬಹುದು. ಜೇಡಮೇವದ ಸುತ್ತಲು ಬಾಳೆಗೆಗಳು ಪಸರಿಸಿದಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಅದರ ಒಂದು ಬಾಳೆಗೆಯ ವಲಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಜೇಡಮೇವದ ಹೇಗೆ ತಾನಿರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಆಯಾ ಬಾಳೆಗೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಹಾಯ್ದು ಕಡೆಯ ಬಾಳೆಗೆಯ ವರೆಗೆ ಸರಳವಾದ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಆಯಾ ಬಾಳೆಗೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಹೋಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಸರದ ರಕ್ತಿಯು ಹೊರಟು ಬಿಡುವ ತುಂಬಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ತುದಿ. ಈ ಅಧ್ಯಗಳು ಸಹಾಯದಿಂದಲೇ ಸ್ವಸಂಪದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿವನ್ನು. ಅದರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿ ಇರುವ ಮೂಲ ಸ್ವಸಂಪದ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೂಲಕ ವಾಗಿಯೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಕಾಣುವ ಮೌದಯವನ್ನು ಜಗತ್ತು ಅಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವು ಕೆಲವು ಸ್ಥೂಲವು ಕೆಲವು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರೂ ಅಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇವರಿಂದ ಸಿದ್ಧವು ಸೃಷ್ಟಿವ್ಯಕ್ತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬಹುನಿವೆ. ಅವರ ಅಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಗ ಮಹಾರೂಪವಾಗಿ ದೇವಂತೆ ಆದ ಮುಖ್ಯ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇವರು.

ಈ ಆದ್ಯ ಅಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಸಂಪದ ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವರ್ಣಾಧ್ಯಾಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಎರಡನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂವಸಾಧ್ಯಾ ತತ್ವಾಧ್ಯಾ ಕಲಾಧ್ಯಾಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉದ್ಭವಿಸಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ಬಿಂದುವಿನಿಂದಾಗಿರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಉಭಯ ಸಾಮಾನ್ಯವುಗಳ ಕೂಡುವಾಗಲೇ ಕಲೆಯು ಆ

ರಿಂದ ವರ್ಣಾಧ್ಯದೊಡನೆ ಕಲಾಧ್ಯವು, ಪದಾಧ್ಯದೊಡನೆ ತತ್ವಾಧ್ಯವು, ಮಂತ್ರಾಧ್ಯದೊಡನೆ ಭುವನಾಧ್ಯವು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಜಲಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಜೋಡಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಂತ್ರ, ಪದ, ವರ್ಣಾಧ್ಯಗಳು ರಬ್ಬಸ್ವರೂಪವೆಂತಲೂ ಭುವನ, ತತ್ವ, ಕಲಾಧ್ಯಗಳು ಅರ್ಥಾಸ್ವರೂಪವೆಂತಲೂ ಅಗಮಜ್ಞರು ಹಿರಿಸಿ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಮೊದಲನೆಯ ರಬ್ಬತ್ವಕವೆಂತಲೂ ಎರಡನೆಯವು ವಸ್ತುತ್ವಕವೆಂತಲೂ ವರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗವು ರಕ್ತಾತ್ಮಕವೂ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗವು ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮಕವೂ ಎಂತಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಮಂತ್ರ, ಪದ, ವರ್ಣಾಧ್ಯಗಳು ರುದ್ರಾಧ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಭುವನ, ತತ್ವ, ಕಲಾಧ್ಯಗಳು ಅರುವಾಧ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸ್ಥೂಲವಾದುದು ಕಲಾಧ್ಯವು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದುದು ಮಂತ್ರಾಧ್ಯವು. ಅದುವರಿಂದ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತತ್ವ, ತತ್ವದಲ್ಲಿ ಭುವನ, ಭುವನದಲ್ಲಿ ವರ್ಣ, ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಪದ, ಪದದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಒಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಪದಧ್ಯಗಳ ಈ ಹೊಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗಲೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯ ವ್ಯಾಪ್ತವು ತೋರುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ರಬ್ಬಾಧ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಮೂರು ಅರ್ಥಾಧ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವನು ಜ್ಞಾನಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಮತ್ತು ಮಹಾಮಾಯೆಯಿಂದ ಮೂಲಗುವನು. ಅಗ ಅರುವಾಧ್ಯಗಳು ಬಿಂದುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ರುದ್ರಾಧ್ಯಗಳು ಸಾವನಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಗುವವು. ಮರುವೆ ಈ ಬಿಂದುವೂ ಸಹ ಸಾವನಲ್ಲಿ ಅಡಗುವನು ಮತ್ತು ಸಾವು ಪರಾರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗುವನು ಮತ್ತು ಪರಾರಕ್ತಿಯು ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಅಡಗುವನು. ಅಗ ಮನುಷ್ಯನು ಪದಧ್ಯಗಳ ಜಾಣಿಗೆಯಿಂದ ಪರಾಗಿ ಮೊಕ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುವನು. ಒಿಗೆ ಅಧ್ಯಗಳು ಅಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಿರಿಸಿದ್ದಂತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಸ್ವರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.

ಮಂತ್ರಾಧ್ಯ - ಇದರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದು ಮಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಅವು ಸದ್ಯೋಜಾತಾದಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರಗಳು. ಇವು ಐದು ಇವೆ. ಇವುಗಳೆ

ಡನೆ ಕೃದಯ ಮಂತ್ರ, ತಿರೋಮಂತ್ರ, ವೊದಲಾದ ಪಡಂಗಮಂತ್ರಗಳು ಆರು ಕೂಡಿ ಹನ್ನೊಂದು ಮಂತ್ರಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವು ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಗಳು. (ಈ ಗ್ರಂಥದ ೩೪-೩೬ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ.)

ಪದಾಧ್ಯಕ್ಷ:— ಇವು ೯೪ ಇವೆ. (ಗ್ರಂಥದ ಪುಟ ೩೫ ನೋಡಿರಿ.) ಕೆಲವು ಆಗಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಎಂಭತ್ತೊಂದು ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮಂತ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ಈ ಪದಾಧ್ಯಕ್ಷನೇ ಅವಲಂಬನವು. ಪದಗಳಿಂದಲೇ ಮಂತ್ರಗಳು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತವೆ.

ವರ್ಣಾಧ್ಯಕ್ಷ:— ಇವು ಐವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು. ಪದಾಧ್ಯಕ್ಷಕ್ಕೆ ವರ್ಣಾಧ್ಯಕ್ಷವು ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ವರ್ಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪದಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಪದಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಂತ್ರಗಳು ಎಳೆಲ್ಲಿಯೂ ತುಂಬಿವೆ. (ಈ ಗ್ರಂಥದ ೩೬ನೆಯ ಪುಟ ನೋಡಿರಿ.)

ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲ. ಇವು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದಲೇ ವೇದಗಳ ಆಗಮಗಳ ಉಗಮವು.

ಪದಗಳ ಸಂಘವೇ ಮಂತ್ರಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮಮಂತ್ರಗಳು. ಪಡಂಗಮಂತ್ರಗಳು ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು ಮೂರ್ತಿಬ್ರಹ್ಮ, ತತ್ತ್ವಬ್ರಹ್ಮ, ಭೂತಬ್ರಹ್ಮ, ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮ, ಕಲಾಬ್ರಹ್ಮ, ಎಂದು ಐದು ಪದಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಕಲ್ಯ, ರಾಂಭವ, ಸೌಖ್ಯ, ಸಾವಸ್ತ, ಸಾಯಂಜಗಳೆಂಬ ಪಂಚಪ್ರಣಮಗಳು ಮೂರ್ತಿಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು. ರುದ್ರಾಸ್ತಸಾದ, ಮೂಲಪ್ರಸಾದ, ತತ್ತ್ವಪ್ರಸಾದ, ಆದಿಪ್ರಸಾದ, ಆತ್ಮಪ್ರಸಾದ ಎಂಬವು ಪಂಚಪ್ರಸಾದಗಳು, ತತ್ತ್ವಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು. ಲ ಪ ರ ಯ ಹ ಕಾರಗಳು ಭೂತಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜೀವಾತ್ಮರಾಗಲಿ ಎಂಬ ಮೂರು ಪದವಿಜಾತ, ವಾಮದೇವ, ಅಘೋರ, ತತ್ತ್ವರುಪ, ಈಶಾನ್ಯ ಎಂಬ ಪಂಚಮಂತ್ರಗಳು ಪಿಂಡಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು. ಈ ಪಂಚಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಮೂವತ್ತೆಂಟು ಕಲಿಗಳನ್ನು ಆವುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪಂಚಮಂತ್ರಗಳು ಕಲಾಬ್ರಹ್ಮ ಮಂತ್ರಗಳು.

ಇನ್ನು ಪಡಂಗ ಮಂತ್ರಗಳು ಶಿವಾಂಗ, ಭೂತಾಂಗ, ವಿದ್ಯಾಂಗ, ಕೂಟಾಂಗ, ರಕ್ತಾಂಗ, ಸಾಮಾನ್ಯಾಂಗ ಎಂದು ಆರು ತೆರನಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಆಗಮಕಾರರು ಓಗಿ ಆನೇಕ ಭೇದವಿಭೇದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಈ ಶುದ್ಧಾಧ್ಯಗಳಿಂದ ಶಿವಾಗಮಗಳೂ ಅಂಶ ಉಪಭೇದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅಂಶ ಸಂಹಿತೆಗಳೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥ ವಿಸ್ತಾರ ಭಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಇವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ.

ಭುವನಾಧ್ಯಕ್ಷಃ - ಇವು ಅಂಶ ಇರುತ್ತವೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಇವು ಸಂಸಿದ್ಧಿರುತ್ತವೆ. ಇವು ಈ ಗ್ರಂಥವ ಪುಟ ೩೬ ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ತತ್ತ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷಃ - ಇವು ೩೬ ಇವೆ. ಇವುಗಳ ಸವಿಸ್ತಾರ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಅನೇ ಆನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವೆವು.

ಕಲಾಧ್ಯಕ್ಷಃ - ಇವು ಐದು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಸಿಂಧ್ಯಾ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ, ವಿದ್ಯಾ, ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಾತ್ಮೀತಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಲೆಗಳು ಪರಾಧ್ಯಕ್ಷಗಳೊಡನೆ ಬೆರೆದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರವ ಸಂಸಾರಮಗಳನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರವು ಏನೆಂದರೆ:-

ಸಿಂಧ್ಯಾಕಲೆ:- ಪರಮಾತ್ಮನ ಅರಿವು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲು ಈ ಸಿಂಧ್ಯಾಕಲೆಯು ಬಾಹ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇವನು ಮುಷ್ಣ, ವಾಸನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಅಧಿದೇವತೆಯು ಬ್ರಹ್ಮನಿರುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಲೆ:- ಈ ಕಲೆಯು ಮೂಲಿಕ ಪೋಷಣೀನ್ಮುಖನಾದ ಅತ್ತನು ವ್ಯಾಪ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ವಿಷ್ಣುವೇ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿದೇವತೆಯು. ವಿದ್ಯಾಕಲೆ:- ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಲು ನಾಶಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂಲಗಳು ದೂರಾಗುತ್ತವೆ. ರಾತ್ರನು ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿದೇವತೆಯು. ಶಾಂತಿಕಲೆ:- ಇಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವು ತೊಲಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮಾನ್ಯವು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಧಿದೇವತೆಯು ಮಹೇಶ್ವರನು. ಶಾಂತಾತ್ಮೀತಕಲೆ:- ಇದರ ಮೂಲಿಕ ಪರಮಾತ್ಮನ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಕರುಣೆಯನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಹೊಂದಿ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿಯೇ ಬೀವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನಾವಿವರ ಪರಮಾವಧಿಯಾಗಿದೆ. ಓಗಿ ಕಲೆಗಳು

ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛ್ರಸ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹವು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಂಕಾಮಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಭುವನಾಧ್ಯಾ ತತ್ತ್ವಧ್ಯಾ ಮತ್ತು ಕಲಾಧ್ಯಾ ಇವುಗಳು ಬಿಂದು ರೂಪಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಪಡಧ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವ್ಯಸಹ್ಯಮನು ಮನು ಪರಮಾತ್ಮನೊಡನೆ ಬಿರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಅಧ್ಯಪತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದೆ.

ಹೀಗೆ ಪಡಧ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೂರನೆಯದಾದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಏಕನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸ್ವತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಭಾಗಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ವಿರಮಿಸಿಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಾನಾವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅನೇಕವು ಪ್ರಾಯಶಃಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಅವಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತೆಜೀವದಲ್ಲಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿವ್ಯಾಪ್ತಿಗಳು ಗ್ರಂಥದ ಏಕನೆಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಅದರ ವಿವರವಾದ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅನುಗುಣ ತತ್ತ್ವಧ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಅಧ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಾತ್ರ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅನುಬಂಧ ೨.

೩೬ ತತ್ವಗಳು.

ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ೩೬ ತತ್ವಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಶಿವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ೩೬ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಯು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅವರೆ ಕೆಲವು ಋಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈ ಉಭಯ ವಿವೇಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ತೋರುತ್ತವೆ.

ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರು ಸಾವಾಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆ ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆ ವೀರಶೈವರು ಸಾವಾಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟು ಕರಣದೊಳಗಿನ ಜ್ಞಾನವು ಅವಶ್ಯವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅರು ಅಧ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವರ್ಣ, ಸುಪ್ತ, ಮಂತ್ರ ಈ ಅಧ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರ ಮಂತ್ರ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೀಜಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಪಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರೆ ಭಾವನಾಧ್ಯವ ವರ್ಣನೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ. ಅವರೆ ಕಲಾಧ್ಯವ ವರ್ಣನೆಯು ಅಯಾ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದುಂಟು. ತತ್ವಾಧ್ಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದುಂಟು. ಅವರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವೀರಶೈವರು ೩೬ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯುತತ್ವ ೨೫, ವಿವಿಕ್ತತತ್ವ ೧೦, ಮತ್ತು ಶಿವತತ್ವ ೧, ಹೀಗೆ ೩೬ ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಅವುಗಳ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು. ಪೂಜೆಯಿಂದ ಈ ಸೆಯ ಪುಟಗಳ ವರೆಗೆ ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇವು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ೨೫ ಅತ್ಯುತತ್ವಗಳು ದೇಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ

ಪಟ್ಟವೆ. ೫ ಸಾದಾಖ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ೫ ಕಲೆಗಳು ಕೂಡಿ, ಹತ್ತು ವಿದ್ಯಾ-
ತತ್ವಗಳಿವೆ. ಈ ವಿದ್ಯಾತತ್ವಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ತೆಗೆ-
ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಆತ್ಮತತ್ವಗಳನ್ನು ಶಿವತತ್ವದಲ್ಲಿ ಜೀರಿಸಬೇಕು. ಇದೇ
ಒಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸುವದು. ಸಾದಾಖ್ಯಗಳ ವಿವರಣೆಯು
೧೪೬ ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳ ವಿವರಣೆಯು ೧೪೭ ನೆಯ ಪುಟ-
ದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಈ ವಿವರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸ-
ಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಹತ್ತು ವಿದ್ಯಾತತ್ವಗಳ-
ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ೨೫ ಆತ್ಮತತ್ವಗಳಾದ ವಾಗಾದಿ ಕರ್ಮೋದ್ರಿ-
ಯಗಳು, ಶ್ರೋತ್ರಾದಿ ಜ್ಞಾನೋದ್ರಿಯಗಳು, ರಜಾದಿ ವಿಷಯಗಳು,
ವ್ಯಾಸೋದಾಸ ಪಂಚವಾಯುಗಳು, ಮನಸಾದಿ ಪಂಚಕಂಗಳು, ಇವುಗಳ-
ನ್ನು ಶಿವನಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಳಿಸಬೇಕು.

ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ ಒಳ ತತ್ವಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದ ೨೨ನೆಯ ಪುಟ-
ದಲ್ಲಿ ನಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವುಗಳಾದರೂ ಅಧ್ಯಗಳು. ಅವರೆ ವಿವರಣೆ
ಮಾಡಿದಂತೆ ಒಳ ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು
ಅಧ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಕರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ
ಸಾಧನಗಳೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ-
ವೆಯ. ನಿರೂಪಣೆ ಮಾಡುವುದುಂಟು.

ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳ ಒಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ
ನಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ೨೫ ತತ್ವಗಳು ಯಾವನೆಂದರೆ ಸ್ಥೂಲವಾದಿ ಪಂಚ-
ಭೂತಗಳು, ಪಂಚತನ್ಮಾತ್ರಗಳು, ಪಂಚಕರ್ಮೋದ್ರಿಯಗಳು, ಪಂಚ-
ಜ್ಞಾನೋದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನ, ಬುದ್ಧಿ, ಅಹಂಕಾರ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ
ಪುರುಷ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ವಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ
ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವಾದುದರಿಂದ ಅವು ಅರುಣ ತತ್ವಗಳು.

ಉಳಿದ ದನ್ನೊಂದು ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ತತ್ವಗಳು ಮಾತ್ರ ಶಿವತತ್ವ-
ದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಂದ ಅವು ಶುದ್ಧತತ್ವಗಳೆಂತಲೂ
ಅಥವಾ ಶುದ್ಧಾಧ್ಯಗಳೆಂತಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಪರಮೇ-
ಶ್ವರಿ, ಸದಾಶಿವ, ಈಶ್ವರ, ಮತ್ತು ಶುದ್ಧನಿವ್ಯಾ, ಹೀಗೆ ಇರು-
ತ್ತವೆ. ಮುಂದಿನ ಅರು ತತ್ವಗಳು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವಾದುದರಿಂದ

ರಿಂದ ಅವು ಅರುದ್ಧ ತತ್ವಗಳು. ಅವು ಯಾವವೆಂದರೇ-- ಮಾಯೆ, ಕಾಲ, ನಿಯತಿ, ಕಲೆ, ವಿದ್ಯಾ, ರಾಗ ಎಂಬವು ಇರತಕ್ಕವೆ. ಇವುಗಳು ೬, ಮತ್ತು ಮೊದಲಿನವು ಆ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು ೧೦ ತತ್ವಗಳು ಅರುದ್ಧ ತತ್ವಗಳು. ಇವುಗಳೂ ಉಳಿದ ಐದು ಶುದ್ಧ ತತ್ವಗಳೂ ಕೂಡಿ ೧೬ ತತ್ವಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯವಹಾರಣೆ ಎಂದು ಅಗಮಗ್ರಂಥಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ೧೬ ತತ್ವಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆ ಏನೆಂದರೆ:—

ಶಿವತತ್ವ:— ಪರಶಿವನೇ ಶಿವತತ್ವವು. ಈ ಶಿವತತ್ವನೇ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಎಲ್ಲರೂ ನಂಬತಕ್ಕದ್ದು.

ರಕ್ತಿತತ್ವ:— ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ರಕ್ತಿತತ್ವವು ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರಕ್ತಿ ತತ್ವನೇ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಉಪಾದಾನ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮೂಲ ಕವೇ ಜಗತ್ತಿನ ಉದ್ಭವವು.

ಸಮಾಶಿವತತ್ವ:— ಇಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಂಚಲನವು ಆರಂಭವಾಗು ತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ನಾನೇ ಈ ಪ್ರಪಂಚ' ಎಂಬ ಭಾವವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಶ್ವರತತ್ವ:— ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿದ ರಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಕಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲವೂ ನಾನೇ' ಎಂಬ ಅಹಂ ವೃತ್ತಿಯು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾರಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಕಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಶ್ವರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಮಹೇಶ್ವರ ತತ್ವವೆಂತಲೂ ಬೇರೊಂದು ಹೆಸರು ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನು ಸಕಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ.

ಶುದ್ಧಶಿವತತ್ವ:— ಇಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕು ಚ್ಚುನವು ಅಥವಾ ಅಭ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಜ್ಞಾನವು ಉದಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಉದ್ಭವದ ಸ್ಥಿತಿಯು. ಈ ಎಲ್ಲ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಶುದ್ಧಭೃಗುಗಳೆಂಬ ಹೆಸರು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಾವರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಮಾಯೆ:— ಇದು ಭೇದಬುದ್ಧಿಯು ಇದೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವು. ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಜಗತ್ತು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾಯೆಯು ಈ ಭೇದಬುದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣವಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಕಾಲ - ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಗಳ ರೂಪವೆನಿಸಿಕೊಂಡು ಮೂಡುವ ಐದನನೇ ಇಂದಿಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಾಧಾನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇಂದಾವರೂ ಅವಶ್ಯಕವು.

ನಿಯತಿ - ಸರಮೇಧ್ಯರನ ವ್ಯಾಪಕರಕ್ತಿಯು ಸಂಕೋಚನಾಗಲು ನಿಯತಿಯೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆಯೂ ಇದು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಲಾ - ಇದು ಸರಮೇಧ್ಯರನ ಕರ್ತೃತ್ವರಕ್ತಿಯು. ಇಂದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯು ಹೊರಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯ ಚೈತನ್ಯ ರಕ್ತಿಯು.

ವಿದ್ಯಾ - ಸರಮಾತ್ರನ ಸಮಾಧಾನ ರಕ್ತಿಯು ಸಂಕೋಚವನ್ನು ಹೊಂದುವು ಅವು ವಿದ್ಯಾತತ್ವವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಂದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಗ - ಅಭಿಲಾಷಾ ರೂಪವಾದ ಕಾಯಾವು ಇದೇ ರಾಗವು. ಇದು ವಿಷಯಗ್ರಹಣರಕ್ತಿಯು. ಮನುಷ್ಯನು ಕಾಯಾವಾದವಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ರಾಗ ಅಥವಾ ಇಚ್ಛೆ ಎಂಬುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಐದು ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾ, ವಿದ್ಯಾ, ರಾಗ, ಇವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮತ್ತು ನಿಯತಿಗಳು ಅಗ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಇವು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಪುರುಷ - ಸಮನ ಚೈತನ್ಯವೇ ಮಾಯಾರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪುರುಷತತ್ವವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಭೋಕ್ತೃವಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷರು ಜೀವಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶಾರ್ಥವಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ - ಒಮ್ಮೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ...
 ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ... ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆಯ ತರುನಾಯ ಕಾಲತತ್ವವು ಇದ್ದು ಈ ಕಾಲತತ್ವದಿಂದ
 ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರಿಗೆ ಏಳು ತತ್ವಗಳು ಮಿಶ್ರರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಬುದ್ಧಿ - ಸದಾಭಾಗಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಕಯಿಸುವ ತತ್ವವೇ ಬುದ್ಧಿತತ್ವವು.
 ಇದು ಸತ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನರಕ್ತಿಯು.

ಅಹಂಕಾರ - ನಾನು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನರೂಪವಾದುದೇ ಅಹಂ
 ಕಾರವು. ಅದು ರಜೋಗುಣರೂಪ ಪರಿಣಾಮವುಳ್ಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಕ ಸ್ವಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮನು
 ಸ್ಸನ ಪ್ರತಿತ್ವವು ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮನ - ಇದು ಸಂಕಲ್ಪ ವಿಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
 ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸದಾಭಾಗಗಳು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮನ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿದಾಗ
 ಸದಾಭಾಗಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು - ಕ್ರೋಧ ತ್ವಕ್ತು ನೇತ್ರ ಜಿಹ್ವೆ ನಾಸಿಕ
 ಇವುಗಳು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು.

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು - ಇವು ವಾಕ್ಯ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ಸ್ವಾದ, ಸಂಪರ್ಕ
 ಇವುಗಳು. ಇವು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥವು. ಇವು
 ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ತನ್ಮಾತೃಗಳು - ಇವು ರಜ, ಸ್ವರೂಪ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧಗಳು.
 ಇವು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು - ಅಕಾಶ, ವಾಯು, ತೇಜ, ಅಪ್,
 ಸ್ಥೂಮ ಇವು ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಜಗ
 ತ್ತನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕಾಲಃ— ಭೂತ, ವರ್ತಮಾನ, ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಗಳ ರೂಪ
ದಿಂದ ಎಣಿಕೆ ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನವೇ ಇದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪದಾರ್ಥಗಳ
ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇದಾವರೂ ಅವಶ್ಯಕವು.

ನಿಯತಿ— ಪರಮೇಶ್ವರನ ವ್ಯಾಪಕರಕ್ತಿಯು ಸಂಕುಚಿತವಾಗಲು
ಸಮರ್ಥವೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಪದಾರ್ಥಗಳು
ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ಅವನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆಯೂ ಇದು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಲ್ಪಃ— ಇದು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕರ್ತೃತ್ವರಕ್ತಿಯು. ಇದರಿಂದ
ಮನುಷ್ಯನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯು ಹೊರಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿಯೂ
ಜೈತನ್ಯ ರಕ್ತಿಯು.

ವಿದ್ಯಾ— ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಮಾಭಿಪ್ರಾಯ ರಕ್ತಿಯು ಸಂಕೋಚಕ್ಕೆ
ಮನ್ನು ಹೊಂದಲು ಅದು ವಿದ್ಯಾತ್ವವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದರ
ಮೂಲಕವಾಗಿವೇ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ
ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ರಾಗಃ— ಅಭಿಲಾಷಾ ರೂಪವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಇದೇ ರಾಗವು.
ಇದು ವಿಸಯಗ್ರಹಣರಕ್ತಿಯು. ಮನುಷ್ಯನು ಕಾರ್ಯಮಾಡುವಲ್ಲಿ
ಅವನಿಗೆ ರಾಗ ಅಥವಾ ಇಚ್ಛೆ ಎಂಬುದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕು.

ಮೇಲಿನ ಇದು ತತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪ, ವಿದ್ಯಾ, ರಾಗ, ಇವು ಪ್ರಧಾನ
ವಾಗಿವೆ. ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಅವು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ.
ಅವರಿಗೆ ಕಾಲ ಮತ್ತು ನಿಯತಿಗಳು ಅಗ್ರಧಾನವಾಗಿವೆ. ಬಹಿರಂಗದಲ್ಲಿ
ಇವು ತಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಪುರುಷಃ— ಪರಮ ಜೈತನ್ಯವೇ ಮೂಲಾರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸೇವ
ಸಲಾಗಿ ಪುರುಷತ್ವವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಅವನು ಭೋಕ್ತೃವಾಗಿ
ಜೀವಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅವರಿಗೆ ಪುರುಷರು ಜೀವಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವರ
ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷಾರ್ಥವಿದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ: - ಬುದ್ಧಾದಿ ಸ್ವಭಾವಂತಗಳಾದ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯು ಮೂಲಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ಪುರುಷನಿಗೆ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆಯ ತರುನಾಯ ಕಾಲತತ್ವವು ಇದ್ದು ಈ ಕಾಲತತ್ವದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರಿಗೆ ಎಳು ತತ್ವಗಳು ಮಿಶ್ರಾಭ್ಯುತ್ಪಾದಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಬುದ್ಧಿ: - ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ತತ್ವವೇ ಬುದ್ಧಿತತ್ವವು. ಇದು ಸತ್ವರೂಪವಾದ ಜ್ಞಾನರಕ್ತಿಯು.

ಅಹಂಕಾರ: - ನಾನು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನರೂಪವಾದುದೇ ಅಹಂಕಾರವು. ಅದು ರಜೋಗುಣರೂಪ ಪರಿಣಾಮವುಳ್ಳ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಕ ಸ್ವಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವು ತೋರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮನ: - ಇದು ಸಂಕಲ್ಪ ನಿಕ್ಷಲಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮನ ಅಹಂಕಾರ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕೂಡಿವಾಗ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಜ್ಞಾನವು ಮನಸ್ಸಿನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು: - ಕ್ರೋಧ ತ್ವಕ್ತು ನೇತ್ರ ಚಕ್ಷು ನಾಸಿ ಇವುಗಳು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು.

ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು: - ಇವು ವಾಕ್ಯ, ಪಾಣಿ, ಪಾದ, ಪಾಯುರವುಗಳು. ಇವು ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥವು. ಇವು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ತನ್ಮಾತೃಗಳು: - ಇವು ರಜ್ಜು, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧಗಳ ಇವು ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು: - ಆಕಾಶ, ವಾಯು, ತೇಜ, ಅಪ, ಸ್ಥೂಮ ಇವು ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳು. ಇವುಗಳ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಇವು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಎಲೆ ತತ್ವಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಂತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು
ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವದುಂಟು. ಅವುಗಳ ಮುಖ್ಯವಸ್ತು ತಿಳಿ
ಯುವುದರಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಾನೆಂದು ಅವು
ಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಖ್ಯರು ಮತ್ತು ಪ್ರವಸಿದ್ವಾಂತಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ
ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೂ ತಮ್ಮ ಪಟಾಸ್ಕರ
ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಎಲೆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು
ಈ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ನಡೆದರೆ ಹೇಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವು
ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದೆಂಬದನ್ನೂ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈ ಗ್ರಂಥವು
ಪುಟ ೪೦-೪೨ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೩.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಗಳು.

ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೇ? — ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ದೇವರು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದಾನೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ವ್ಯಥವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಗಳು ಉಪನಿಷದ್ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಶಿವಾಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇವೇ ವಿಚಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವರು ಶಿವಾಗಮಗಳು ಉಪನಿಷತ್ ಗ್ರಂಥಗಳಂತಲೂ ಹಿಂದಿನವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಗಮ ಪಾಡ್ವಯವು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡಲು ಶಕ್ತಿಸಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಪರಶಿವ, ಶಿವ, ಪರಬ್ರಹ್ಮ, ಶಿವತತ್ತ್ವ ಎಂಬ ರಬ್ಬಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ರೂಪ್ರಪೇಂದರೇನು? — ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸರ್ವ ರೂಪ, ರೂಪ, ಒಯಲು. ನಿರವಯ ಎಂಬ ರಬ್ಬಗಳಿಂದ ಪರ್ಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರಬ್ಬಗಳ ಮೂಲಕ ವೀರಶೈವರು ಶಿವ, ಬೌದ್ಧರಂತೆ ನಿರೀಶ್ವರವಾದಿಗಳೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸಂದಯವು ಹಿಂಟಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ರಬ್ಬಗಳು ಪರಮಾತ್ಮನು ನಿರಾಕಾರವಾಗಿತ್ತಾನೆಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಆಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದೇ ಈ ರಬ್ಬಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾಯೆ — ಮಾಯೆ ಈ ರಬ್ಬವು ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರಬ್ಬದ ಮೂಲಕ ವೀರಶೈವರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯನ ರುದ್ರಾಷ್ಟೋತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವುದೋ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಸಂದಯವು ಬರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯನ ಮಾಯಾ ವಾದವನ್ನು ಒಪ್ಪಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅವನಂತೆ ಬಗತ್ತು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಯೆ ಇವರ ಅರ್ಥವು ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಳೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತು ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವವಾಗುವಲ್ಲಿ ಈ ಮಾಯಾ

‘ಕ್ಷೀಯಂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆಂತಲೂ ಆದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥ ಜಗತ್ತು ಹುಟ್ಟಿ ಕ್ಷಯವೆಂತಲೂ ವಿರಕ್ತನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುಂಟು. ಸಂಸಾರ ಸೇಯಂ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಮಾಯೆಯ ವಿವರಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರ ವ ಕೆಡಕು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡ ಸೇಕೆಂದು ಬೋಧಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲಿ ವಚನಕಾರರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾ ರುತ್ತದೆ.

ವಿರಕ್ತನಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇವತೆಗಳ ಉಪಾಸನೆ— ವಿರಕ್ತನರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಲಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಬಾರದು, ಅವರು ಶಿವನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಪೂಜಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ಇತರ ಅರ್ಥವು ಸರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹ್ಮನಾದ ಶಿವ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ವಿರಕ್ತನರು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿರದು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗೆ ರುದ್ರ, ವಾದಗತಿ ಇವರಾರೂ ದೇವತೆಗಳೆಂದು ವಿರಕ್ತನರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿರಕ್ತನರು ಹಣೆಪಟ್ಟಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಸಂಜನಾದಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರೂಪ ಇವರು ವಿನಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸೇಯಂ ಪೃಥಿ, ಗೃಹಸೇಯಂ ಪೃಥಿ, ಗೃಹಸೇಯಂ ಪೃಥಿಗಳನ್ನಾಡಿಕರು. ನೋಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ರೂಪರು ದೇವತೆಗಳೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೆ ಈ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸರಮಾನ್ಯದೊತ್ತಕ ಮಾಹತ್ವವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನವಾದ ಸರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಒಂಬತೆಕ್ಕಿದ್ದು.

ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆ— ವಿರಕ್ತನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ದೊಡ್ಡ ದೇವತೆ ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆಯು ಇಲ್ಲ. ಕ್ಷೀಣ ಮಾತ್ರ ವಿರಕ್ತನ ಸ್ಥಾನಗಳೆ ಇವರು ತಮ್ಮ ಅವರಸೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ವಚನಕಾರರ ಮುದ್ರಿಕೆಗಳು ಸರಿಯೆ ದ್ರೋತಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಅನುಬಂಧ ೪.

ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಹೆಸರುಗಳು.

ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಹೆಸರುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅವು ಯಾವವೆಂಬರೆ ವಿವಾಧ್ವ್ಯತ, ವಿರೋಧಾಧ್ವ್ಯತ, ರಕ್ತಪಿಶಿಷ್ಟಾಧ್ವ್ಯತ, ಭೇದಾಭೇದ, ಧ್ಯೇತಾಧ್ಯೇತ, ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನ ಶತ್ಕಾರಿ, ವಜ್ರಕಾರರು, ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ವೀರಶೈವವು ಧ್ಯೇತವೂ ಆದ್ದು, ಅಧ್ಯೇತವೂ ಆದ್ದು, ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯುಂಟು. ಅಂದರೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ವೀರಶೈವವು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ಇದ್ದದ್ದು, ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಶೂನ್ಯವೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೂನ್ಯಸಂಪಾದನೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಈ ಮತವು ಭೇದಾಭೇದ, ಧ್ಯೇತಾಧ್ಯೇತವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಧ್ಯೇತ, ಅಥವಾ ಭೇದ, ಅಂದರೆ ಅಂತದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯೇತ ಅಥವಾ ಅಭೇದ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಮಾತ್ರ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧಾಧ್ವ್ಯತವೆಂಬ ಹೆಸರೂ ಉಂಟು. ಅಂದರೆ ಈ ಶಬ್ದದಿಂದ ಇದು ಯಾವ ಅಧ್ಯೇತವೆಂಬುದರ ಬೋಧನಾ ಜನ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತ್ತು. ವೀರಶೈವವು ರಕ್ತಪಿಶಿಷ್ಟಾಧ್ಯೇತವೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವೀರಶೈವವು ಅಂತದಲ್ಲಿ ರಕ್ತಿಯು ಸಹ ಮೂಲದ ಸಂಪಾದನಾ ಸಾಮಾನಾನ್ಯವಾಗಿದೆ, ನೀರು ನೀರು ಬೆರೆದಂತೆ ಅಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಭಾವವು ರಕ್ತಪಿಶಿಷ್ಟಾಧ್ಯೇತದಿಂದ ಹೊರಡುವುದಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವ ಅಧ್ಯೇತವು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ವಿರೋಧವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಕ್ತಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಒಂದು ಸಾಧನ ಮಾತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧನವಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನಾನ್ಯ ಹೊಂದಲು ರಕ್ತಿಯಂತೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಉಂಟು. ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕಾರರೆ ಅದು ಸಕಾಲಿಂಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (೨೨೬).

ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯೇತ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಎಂಥ ಅಧ್ಯೇತವೆಂಬುದು ಅದೇನಾದ್ದಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪಾಪನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯಾದರೋ, ಸಾಮರಸ್ಯ, ಲಿಂಗೈಕ್ಯ, ವೋಕ್ಷ, ಇತ್ಯಾದಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಅವರಿ ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ನಿರಾಧಾರವು ದೈವತವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಧೈವತವೂ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೆಡೆ ನಿರಾಧಾರವು ನಿರಾಧೈವತವೆಂತಲೂ ಹೇಳಿ ಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವುದುಂಟು.

ನಿರಾಧಾರವು ತಮ್ಮ ರಾಕ್ಷಸದಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಡೆಗೆ ವಿವಿಧ ಅರ್ಥವಾಗಿ ಲಿಂಗ ಈ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿ ರುವರು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಿರಾಚಾರ, ನಿರಾಸುಭವ, ನಿರಾ ರಾಕ್ಷಸ, ನಿರಾಯೋಗ, ನಿರಾನೂತನ, ಸುರಲಿಪ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದೇ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಧೈವತ ವಾದಗಳನ್ನೂ ನಿರಾಧೈವತವೆಂದು ಅವರು ಕರೆದಿರುವರು.

ಅನುಬಂಧ ೫.

ಕರಣಹಸಿಗೆ.

ಕರಣಹಸಿಗೆಯು ವಿರಕ್ತವರ ಶಾರೀರಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ
ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು ಆಧುನಿಕ ಸಾಕ್ಷಿಮಾತ್ಮ ತತ್ತ್ವ
ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ತೀರ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅದರ
ಅದರ ಮುಖ್ಯ ತತ್ತ್ವಗಳು ಸಾಂಖ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರು
ತ್ತವೆ. ಶರೀರದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಗೋಚರವಾದವುರ ಮೇಲೆ ಅದರ ತತ್ತ್ವ
ಗಳು ನಿಶ್ಚಿತವಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಪಂಚಿಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿ
ಪಟ್ಟವು ನಿಷಯಗಳಿಗೆ ಕರಣಹಸಿಗೆಯು ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಕರಣ
ಹಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಪಚ್ಚವ್ಯವಿಧಗಳಿಗೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ
ಪಚ್ಚವ್ಯವುಳ್ಳ ಈ ನಿಷಯವು ಬಹು ಮಹತ್ವವಾಗಿದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ
ನಾವು ಈ ನಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ
ನಾವು ಅಯ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ
ನಿಷಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕೆನ್ನುವವರು ನಿಶ್ಚಿತಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು
ನೋಡಬೇಕು.

ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೀರಿದಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿವರಿಸಿದ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಕಾರನು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತಲೂ ಮೀರಿದಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತಲೂ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಎಚ್‌ನಕಾರರು ಈ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಅದು ಸ್ಥೂಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತನು ಹೇಳಿ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ವಲಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತಲೂ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗಿ ರಹಿತ ಇಕ್ಯಸ್ವಲಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮೀರಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತಲೂ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತರಗತಿಗಳಿರುವವು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಸಾದಿಸ್ವಲಿ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮೊದಲನೆಯದು ಮಾರ್ಗಕ್ರಿಯೆಗಳು ದ್ವಂದ್ವವೆಂತಲೂ ಅರಣ್ಯಯಮು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇದು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂತಲೂ ಅವರ ಮೊದಲನೆಯ ಮೂರು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ರೂಪಸ್ವಲಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತರವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಂತಲೂ ನಾವು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಬೀಗೆ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಕಡೆಯ ಪದವು ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಒಂಭತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿವೇಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಕಾರನು ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಬೀಗೆ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಒಂಭತ್ತು ಉಪಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು. ಬೀಗೆ ಒಟ್ಟು ಇವುಗಳ ಪದಿನಾರು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವನು ಸತ್ಯವೆಂಬ ಕೆಲವು ಕರೆದಿರುವನು. ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಸಾರಿಸಿದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಅವನು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವನು.

ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯೆ ವಿಷಯ ವಿವೇಚನೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಗತಿಯ ಮಾರ್ಗದ ಮರವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಹೀಗೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಗಳ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುರುಗಳ ವಿಕಾಸ ಚತುರವು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಡೆಗಿಟ್ಟು ಮುಗಿಸಿ ಬಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಪೋಷಕವಾಗಿರುವ ಸಾಧನಗಳು ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮೀರಿಗತಿಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಡೆಗೆ ಪರಮಾತ್ಮನ ಉಚ್ಚೈಶ್ವರಿಯ ಮಾರ್ಗ ಇರುವುದು ಸಹಜವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾವು ಕಡೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅವರ ಬಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮೂಲಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಈ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸ್ಮೃತಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂಶುಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೂ ಪರ್ವಸ್ಥಲಾಚರಣೆಗೂ ಬಹಳ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಯೆಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರೂ ವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಬಂದಾಗ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪರ್ವಸ್ಥಲಗಳ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಬಹು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬೇರೆ ಮಹನಕಾರರ ಮಹನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೨.

ಸಕೀಲಗಳು.

ನೀರಶೈವರ ವರ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಉಪಭಾಗಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ಬರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಒಂದೇ ಶಬ್ದವು ಅರ್ಥವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದೂ ತೋರಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಉದಾ: - ಲಿಂಗ, ಸಾವಾಮ್ರಿ, ಅಂಗ, ಶಿವಲಿಂಗ, ಪ್ರಸಾದ ಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳು ಅನೇಕರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಗೊಂದಲವನ್ನು ದೂರಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ವಚನಕಾರರು ಸಕೀಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಕೀಲಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಶಬ್ದವು ಅಥವಾ ವಿಷಯವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡುತ್ತದೆ, ಅದರ ಭಾವವೇನು, ಎಂಬುದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಸಕೀಲಗಳು ನೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ವಿರೂಪದಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಅಚಾರ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಕೀಲಗಳ ಮೂಲಕ "ಅರ್ಥ, ಅಸ್ತವ್ಯ, ಆಕಾಂಕ್ಷೆ, ಸ್ವರೂಪಾರ್ಥ, ಸಂಬಂಧಾರ್ಥ, ನಿರ್ದಯಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಹಾಲುಕ್ಕಿ ಮೇಲುವಂವೋಮಾರಿಯಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಚಿದಂಗ ಸ್ವರೂಪರಾದ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿ ಶಿವರರಣಗಣಂಗಳು ಅರಿದು ಅನಂದಿಸಿ ಸುಖಗಳಾಗುತ್ತಿಹರು" ಎಂದು ಒಬ್ಬ ವಚನಕಾರನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇವು ವಚನಸಕೀಲ, ಮೂವತ್ತಾರು ಸಕೀಲ ನಾಲ್ಕತ್ತೆಂಟು ಸಕೀಲ, ಐವತ್ತಾರು ಸಕೀಲ, ಅರುವತ್ತಾರು ಸಕೀಲ, ತೊಂಬತ್ತಾರು ಸಕೀಲ, ನೂರೆಂಟು ಸಕೀಲ, ಇನ್ನೂರು ಹದಿನಾರು ಸಕೀಲ, ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸದೆ ಅಷ್ಟವಿಧ ಸಕೀಲ, ನೂರೆಂಟು ಸಕೀಲ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂರುಹದಿನಾರು ಸಕೀಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟವಿಧ ಸಕೀಲಗಳು

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ನೂರೆಂಟು ಸಕೀಲಗಳು
ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೂರುಹದಿನಾರು ಸಕೀಲಗಳು
ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೂ ವ್ಯಾಪಕವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ಆಯಾ
ವಿಷಯಗಳ ಸ್ವರೂಪನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹು ಸಹಾಯಕಾರಿಗಳಾಗಿವೆ.
ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಕೀಲಗಳು ಕೇವಲ ಆಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.
ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸದೆ ವಚನಶಾಸ್ತ್ರಸಾರ ೩ನೇ ಭಾಗ
ದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವೆವು.

ಅನುಬಂಧ ಲ.

ಷಟ್ಸ್ಥಲ ವಿಭಾಗಗಳು.

ಷಟ್ಸ್ಥಲವೆಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು, ಆರು, ಮೂವತ್ತಾರು
ಗೆ ವಿಭಾಗಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೩ ಸ್ಥಲಗಳು
ಛಂದೋದೇಶಕ್ಕೆ, ೬ ಸ್ಥಲಗಳು ಸೂಕ್ತೋದೇಶಕ್ಕೆ, ೩೬ ಸ್ಥಲಗಳು ಕಾರಣ
ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು
ಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ೩೬ ರ ತರುವಾಯ ೨೩ ಸ್ಥಲಗಳೂ
ಅರುತ್ತವೆ. ಇವೂ ಷಟ್ಸ್ಥಲವೆಲ್ಲಿ ವಿವೇಚಿಸಲ್ಪಡುವವುಂಟು. ಉದಾ-
ಹರಣ ಭಕ್ತನ ಭಕ್ತಿ, ಭಕ್ತನ ಮಹೇಶನ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅದರ
ಮೇಲೆ ಅಚಾರ ವಿಷಯಕವಾದ ಶ್ಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುವವಾಗಿ
ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಅವು ಉಚ್ಚೇದಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು
ಅವುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಚ್ಚೇದಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಅಚಾರ ವಿಷಯಕವಾ
ಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ವಚನರಾತ್ರಿಸಾರ ಎಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವ
ರಿಸುವೆವು.

ಷಟ್ಸ್ಥಲಗಳು ಮೂಲಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ಅಂತರಂಗದ ಮಾತು ಬಿಡಿ
ರಂಗದ ಎಲ್ಲ ಎಗೆದು ಗುಣಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ವಭಾವಗಳು ಬಹು ಉಚ್ಚ
ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯನ ವಿಕಾಸವು ಹೇಗಾಗುವದೆಂಬುದು
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ವೀರೈವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ
ಗ್ರಂಥವು ಷಟ್ಸ್ಥಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಗಂಭೀರವು
ಮನುಷ್ಯನ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಯೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.
ಷಟ್ಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯಂತೆ ಅಡವಿನ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಅಂಗರಕ್ತಿಯು ಅಂ
ವಡುವದು. ಬೀಗೆ ಮನುಷ್ಯನು ಕ್ರಮಶೀಲನನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ
ಅವನು ಸ್ಥಿತಿಶೀಲನನ್ನು ಹೊಂದಲು ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು. ಅಗ ಅವನ
ಗುಣಗಳೂ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಆಯಾ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅದಾಗಿ ಕಡೆಗೆ ಅವನು
ಅಂಗಾಂಗ ಸಾಮ್ಯಶ್ಚಕ್ತವನ್ನು ಹೊಂದುವನು.

ಅನುಬಂಧ ೯.

ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲದ ವಿಭಾಗಗಳು.

ಈ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ೪೪ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳು ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಜಕ್ಷಣಾರ್ಯನು ತನ್ನ ಏಕೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ೪೪ ಅಂಗಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ೫೭ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಅಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಲನೆಯದಾದ ಭಕ್ತಿಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಚಾರ ಲಿಂಗಸ್ಥಲ ಇವುಗಳ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಲು ವಿಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ೭ನೇ ೭ನೇ ಸ್ಥಲಗಳ ಅಂಗ ಲಿಂಗ ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವರು. ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತೋರಿಬಂದರೂ ಇವೆನು ಮಹತ್ವದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ಹೀರಣ್ಯನು ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳ ಅಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅವನಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಾಯಿ ಸವೇಕು. ನೋಡಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ತರುಣಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಚಾರಗಳು ಹೀಗೆ ಭೇದಭಾವವು ಪಟ್ಟಿಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲದ ಎಲ್ಲ ಅಚಾರಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿರುವವನಿಗೂ ಅಸ್ಥಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಎಲ್ಲ ಗುಣಗಳೂ ಶಕ್ತಿಗಳೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಗ್ಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ನೂರೊಂದು ಸ್ಥಲಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಒಂದೇ ಇದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆ ಲಿಂಗಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನತೆಯು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿಸರಿಸಿ, ದೀಕ್ಷಾನುಷೋಧಕ, ಶಿಕ್ಷಾನುಷೋಧಕ, ಚ್ಚಾನುಷೋಧಕ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನದಾದ ಪ್ರಸಾದಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಸೇರಿಸಿರುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಜಂಗಮ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವರು. ನಾವು ವಿಚಾರದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಇವು ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಡುವವರಿಂದ ನಾವು ಅವು

ನ್ನು ಜಂಗಮ ಲಿಂಗಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಚನ್ನಬಸವೇಶ್ವರ : ವಚನವು ಇದನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತದೆ. (ಪುಟ ೪೫೫ ನೋಡಿರಿ.)

ಏಕೋತ್ತರದ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಆಚರಣೆಗಳಂತೆ ನಡೆದು ಮನುಷ್ಯನು ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಏಕೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಹೇಗೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ನಿಶ್ಚಿತಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇವು ಕೇವಲ ಬಾಹ್ಯ ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಆಚಾರಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಉಪಾಸನೆಗಳಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಚಾರಗಳ ಮರ್ಮಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಏಕೋತ್ತರವನ್ನು ತಿಳಿದಾಗಲೇ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತನ್ನ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಪಟಾಸ್ಥಲಗಳು ಅವನಲ್ಲಿ ಅಳವಡುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲಗಳಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಹು ಉಚ್ಚಸ್ಥಾನವು ಉಂಟಾಗಿದೆ.

ಏಕೋತ್ತರ ಶತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ವಚನಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ಅವುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ವಚನಕಾರರು ಸೂಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ, ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಗೂಢವಾಗಿ, ಹೇಳುವರು. ಆದರೆ ಭಕ್ತಾದಿಗಳು ಅವುಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪಟಾಸ್ಥಲಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೋತ್ತರವಾದ ಅಲುಗಾಡುವಂಥ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಹಾಕದೆ ಅವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅವುಗಳಂತೆ ನಡೆಯುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಟಾಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕೋತ್ತರಶತಸ್ಥಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟಾವರಣ ಮೊದಲಾದ ಉಪಾಸನಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳು ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತರು ತಮ್ಮ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪಟಾಸ್ಥಲ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೧೦.

ಶಿವಯೋಗ.

ವೀರಶೈವರು ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟಾಸ್ಥಲಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವರು. ಅದ್ವೈತವೆಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಈ ಆಚರಣೆಗೆ ಶಿವಾನುಭವ ಅಥವಾ ಶಿವಯೋಗವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಠಯೋಗದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಲಿಂಗಾಂಗ ಸಾಮರಸ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ತರದ ಯೋಗವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರಂಥದ ೨೭ ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಚಕ್ರಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಂಗತಿಯು ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಇರದು. ಇದರಂತೆಯೇ ವರ್ಣಗಳು ಪುಟ ೧೭೭, ಅಧಿದೇವತೆಗಳು ಪುಟ ೧೮೦, ಅಕ್ಷತಿಗಳು ಪುಟ ೧೯೧, ಪಟಾಚಕ್ರಗಳು ಪುಟ ೧೯೫, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ವೀರಶೈವರು ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ಕಾಯಕ, ಪಟಾಸ್ಥಲಾಚರಣೆ, ಶುದ್ಧವಾದ ಸ್ಥಿರವಾದ ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಸು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗಕಳೆಗಳು ಆಯಾಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಿತ್ತವೆ. ಅವರಿಗೆ ಕತೋರವಾದ ಯೋಗಮಾರ್ಗಾಚಾರವು ಅನಾವಶ್ಯಕವು. ಈ ತರದ ಯೋಗಮಾರ್ಗದ ನಿರಾಕರಣೆಯು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಬಸವಾದಿ ವಚನಕಾರರ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಚನಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹಠಯೋಗದ ವಿಚಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ಆಚರಣೆಗಳು ಪುರಾತನ ವಚನಕಾರರ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮತ್ತು ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾದುವಲ್ಲ.

ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾವರಣಗಳ ರೀತಿಗಳು, ಲಿಂಗಪೂಜೆಯ ಕ್ರಮಗಳು, ಮಂತ್ರಗಳ ಜ್ಞಾನವು, ಈ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ವಚನರಾಷ್ಟ್ರಸಾರ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುವವು.

ಅನುಬಂಧ ೧೧.

ಉದ್ಧರಣೆಗಳು.

ವೀರಶೈವ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಪಟೌಸ್ಥಲದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿ ತೋರಿಸುವ ಉದ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಉದ್ಧರಣೆಗಳನ್ನು ಸಿರಿಸಿಸಿರು ನರು. ಇವು ಅಕ್ಕತಿಗಳು ಇದ್ದು, ವಿಷಯಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅವು ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವಗಳನ್ನೂ ಪಟೌಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಬರೆದು ವಿಷಯಗಳ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಂಥಪ್ರಸ್ತಾರ ಭಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಉದ್ಧರಣೆಗಳು ೩೨ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣವೋದ್ಧರಣೆ, ರೂಪಲಿಂಗೋದ್ಧರಣೆ, ಪದಾಬ್ರಹ್ಮೋದ್ಧರಣೆ, ಪಂಚಮೂರ್ತಿಲಿಂಗೋದ್ಧರಣೆ, ನವಚಕ್ರೋದ್ಧರಣೆ, ತತ್ತ್ವಪಂಚೀಕರಣೋದ್ಧರಣೆ, ಮಂತ್ರಪಂಚೀಕರಣೋದ್ಧರಣೆ, ಇವು ಈಗಿನ ಗ್ರಂಥದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ವಾಚ್ಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ವಾಚ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉದಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವರೆ ಅವುಗಳ ಒಳ್ಳೆ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥವನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕು.

೩೨ ಉದ್ಧರಣೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಅನಂತರ ಉದ್ಧರಣೆಗಳೂ ಉಂಟು. ಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ಭಾವಿಕ ಜನರು ಈ ಉದ್ಧರಣೆಗಳನ್ನು ಯಂತ್ರ ತಂತ್ರಗಳಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವದುಂಟು. ಅವರೆ ಪಚನಕಾರರು ಹೀಗೆ ಎಂದೂ ಉಪದೇಶಿಸಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ ಪಟೌಸ್ಥಲದ ತೊಡಕಿನ ಭಾವಾರ್ಥವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಉದ್ಧರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಯೋಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳಂತೆ ಸುಂದರವಾದ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಬೀಸಿ ಒರೆದಿದವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವು. ಇವುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ಅವರೆ ಭಾವಿಕ ಜನರು ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವರು. ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೧೨.

ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು.

ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳು:— ವೀರಶೈವರು ವೇದೋಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಜೈನ ಬೌದ್ಧರಂತೆ ತ್ರಜಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರಿ ತಮ್ಮ ಸಮರ್ಥನಾದ ಶಿವನ ಬಿಕ್ಕಾಡುವ ಆಪ್ತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೆಗೆದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನಾದಿ ವೀರಶೈವಸಾರಂಗಧರ, ಉರಿಲಿಂಗಪದ್ಧಿಯ ಪದಸಗಳು, ಗಣಧಾಪ್ತರತ್ನ ಮಾಲಾಯಂತಾದ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಆಪ್ತಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಾಂಗೋಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಅವತರಣಗಳು ಬಂದಿವೆ.

ಸ್ತೋತ್ರಗಳು:— ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರಣ್ಯಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅಚಾರಪದ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ವೀರಶೈವರ ಅಚಾರಗಳಿಗೂ ಬಹುದಂತರವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಂದ ವೀರಶೈವರು ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಗಳು:— ಇವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವರು ಹಳೆ ಅರಬಿಂದ ಬಿಡುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರ್ವತಲಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಲಿಂಗಶೈವರಿಗೆ ಆಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಪುರಾಣಗಳು:— ಪುರಾಣಗಳು ಮದಿನೆಯ ಇವು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳು ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಗಳು ಎಂಬ ಎರಡು ಮುಖ್ಯಭಾಗಗಳಿವೆ. ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವರು ತಮ್ಮ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಉಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾಷ್ಯಗಳು:— ನೀಲಕಂಠಭಾಷ್ಯ, ಶ್ರೀಕರಭಾಷ್ಯ ಇವುಗಳು ವೀರಶೈವರ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತ ಬಂದಿವೆ. ಅವರಿ ಮೂಲ

ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿದರೂ ಅವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೀರಶೈವಪರ ಭಾಷ್ಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಆಚಾರಗಳು ಪಟಾಸ್ಥಲಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ವಚನಕಾರರೂ ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಉಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷ್ಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ವೀರಶೈವ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ದ್ವೈತಾದ್ವೈತವ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಂಥ ತಾತ್ವಿಕ ವಿವೇಚನೆಗಳಿಗಿಂತ, ಮನಸ್ಸು, ಕ್ರಿಯೆ, ಆಚರಣೆ, ಶಿವಯೋಗ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದುಂಟು. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವರ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಮನುಷ್ಯನ ಧೈಯವು ಅದ್ವೈತವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ, ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ರೀತಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಕಾರರ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಿಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಯಾವ ಗ್ರಂಥವನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಧಾರಗಳೆಂದು ತಿಳಿದಿರು ಕಂಡುಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವ ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ.

ಆಗಮಗಳು.

ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿದೆ. ಆಗಮ ಮಾರ್ಗಾನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಮತಸ್ಥರು ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರು. ಆದರೂ ಅವರು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅಂಧತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆಗಮಗಳನ್ನು ಅವರು ಹಿಂಬಾಲಿಸುವಾಗಲೂ ಕೂಡ, ಸಾರಾಸಾರಾ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿರುವಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ

ವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗಮಗಳು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಮಹತ್ವವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವುದು ವಶ್ಯವಿದೆ.

ಆಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವ, ಶಾಕ್ತ, ವೈಷ್ಣವ ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಈ ಕಡೆಯ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳು ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಸಿದವಲ್ಲ. ಶಿವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಪಾಶುಪತ, ಲಕುಳ, ಸೋಮ, ದ್ವಾಂತ ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಶೈವಾಗಮಗಳು ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮಹತ್ವದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವವು. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೌದ್ಧ ಜೈನ ಮತಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಅವುಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸನ್ನು ಇವು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುವವು.

ಆಗಮಗಳು ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಶಿವಾಗಮಗಳೂ ಹದಿನೆಂಟು ರುದ್ರಾಗಮಗಳೂ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಗಮಕ್ಕೆ ಆನೇಕ ಉಪಾಗಮಗಳೂ ಉಂಟು. ಈ ಯಾವತ್ತೂ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉಕ್ತಿಗಳು ಲಕ್ಷ ಆಫವಾ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಈಗ ಉಪಲಬ್ಧವಿರುವವುರೂ ಈ ವಾಚ್ಯವು ಬಹು ಮೊಡ್ಡದಿರುತ್ತದೆಂಬುದು ನಿಃಸಂದೇಹವಾದದ್ದು.

ಶಿವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಪಾದ, ಚರ್ಯಾಪಾದ, ಯೋಗಪಾದ, ಪ್ರಾಣಪಾದ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಕ್ರಿಯಾಪಾದ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯನ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳೂ ವೇದಾಧ್ಯಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಮೂರ್ತಿಗಳ ರಚನೆಯೂ ಮೂರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗಗಳ ವಿವರಣೆಗಳೂ ಲಿಂಗಸ್ಥಾಪನೆಯೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಗರರಚನೆಯೂ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಚರ್ಯಾಪಾದ:— ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ ಆಚರಣಾದಿ ವಿಧಿಗಳು, ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದ ರಚನೆ, ಅಗ್ನಿ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಹೋಮ ಹವನಾದಿಗಳು,

ಶೋಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ಶಿವ ಮಂತ್ರಗಳು, ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಜರಗಿಸತಕ್ಕ ನಿತ್ಯೋತ್ಸವಗಳು, ಮಹೋತ್ಸವಗಳು, ಇಂಥ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾರ್ಥಮು ಧರ್ಮಗಳ ವಿಚಾರಗಳೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪೋಷಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳು, ಅಷ್ಟ ವಿಧ ವಿವಾಹಗಳು, ದಹನ ವಿಧಿಗಳು, ಸಮಾಧಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಪಿತ್ತ ಯಜ್ಞಗಳು, ಪಿಂಡೀ ಕರಣವು, ದೀಕ್ಷಾ ವಿಧಿಗಳು ಈ ಮೊದಲಾದ ನಿತ್ಯ ನೈನಿತ್ಯಕಾಚಾರಗಳೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶೈವ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತ ಕರ್ಮಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರೆ ವೀರಶೈವರು ಇಂಥ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಪರ್ಯಾಯ, ಅಷ್ಟಾವರಣ ಶಿವಯೋಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಗವಾದ: — ಇದರಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಗಳ ವಿವರಣೆ, ಯಮ, ನಿಯಮ, ಮೊದಲಾದ ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗವು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ವೀರಶೈವರು ಹೆಚ್ಚೋಗದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿರುವರು. ಅವರೆ ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ವದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿವಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವರು.

ಜ್ಞಾನವಾದ: — ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ಪತಿ, ಪತ್ನಿ, ಪಾತ ಇವುಗಳ ನಿವರಣೆಯು ಬರುತ್ತದೆ. ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ರಕ್ತಿ ತತ್ವಗಳು ಇವುಗಳ ನಿವರಣೆಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಅಂದರೆ ಶಿವ ರಕ್ತಿ, ಪತಿ ಪದಾರ್ಥ, ಪರು ಪದಾರ್ಥ, ಪಾತ ಪದಾರ್ಥ. ಈ ವಿಷಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಯೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳೊಡನೆ ಮೂಲ ತತ್ವರು ತತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಯೂ ರುದ್ರಾಧ್ಯಾ, ಮಿಶ್ರಾಧ್ಯಾ, ಅರುದ್ರಾಧ್ಯಾಗಳ ನಿವರಣೆಯೂ ಬರುತ್ತವೆ. ಮೃಗೇಂದ್ರ, ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಕರಾಗಮಗಳು ಒಳ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸುಪ್ರಭೇದವು ಅಧ್ಯಗಳ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಮಹತ್ವಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಳ ತತ್ವಗಳು ಅಧ್ಯಗಳ ಭಾಗಗಳೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕಾಮಿಕ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರಭೇದಗಳು ಅಧ್ಯೈತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಸರ್ವ ಜ್ಞಾನೋತ್ತರವಾದರೂ ಅಧ್ಯೈತವನ್ನು ಬೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರೆ ಪೌಷ್ಕರಾಗಮವು

ಅತಾದ್ವೈತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ
ತ್ವಗಳ ವಿವೇಚನೆಗಳೂ ವಿಚಾರಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಬಹುಶಃ
ಇಲ್ಲಿ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೂ ಕೆಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾದಾ
ಶ್ವಗಳ ವಿವರಣೆಗಳೂ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವ ಪಾತುಳ, ಪಾರ
ವತ್ತರ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಮಗಳು ಸಹ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿಲ್ಲ.
ವಿರಮೇಶ್ವರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಹ್ಮಣ ಕರ್ಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೇರಿರು
ವೆ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಮದಲ್ಲಿ ವಚನರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿಚಾರಗಳು ಪೂರ್ಣ
ವಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧ ಮಂತ್ರಗಳ
ಮತ್ತು ಮುದ್ರೆಗಳ ವಿಚಾರಗಳು ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅದರ ಇವು ರಾತ್ರರ
ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಂತೆ ಇವೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಗಮಗಳು
ಅಸಂಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಿಷ
ಯಗಳು ಬಂದಿರುವವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಛನ್ನಘಪ್ರಾಯಗಳೂ ಬಹು
ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ
ವಿಷಯಗಳೂ ಕೂಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವೀರ
ಶೈವರು ತಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
ಶೈವಾಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವರು ಮಾನ್ಯವೆಂದು
ಅಂಥತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳು:— ಮೇಲಿನ ವಿವರಣೆಗಳಿಂದ ವೀರಶೈವರಿಗೆ
ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದರೆ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಎಂದು ಹೇಳ
ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಚನಗಳು ಕೇವಲ ಶುದ್ಧ ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ
ಅನೇಕ ರೀತಿಯಿಂದ ಜೋಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಗತಿಯು ಈಗಿನ ಈ
ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಸಂಖ್ಯ ವಚನಗಳಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಕೂಡಲೇ
ಅರಿವುಬರಬೇಕು ಇರಬೇಕು.

ವಚನಕಾರರು ವಿವರಿಸುವ ವೀರಶೈವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಛನ್ನಘಪ್ರ
ವೃತ್ತಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ವಚನಗಳು ಒಂದೇ ವಿಧ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು

ವರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ನೈತಿಕಾಚಾರಕ್ಕೂ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವಂಥವು ಇವೆ. ಅವುಗಳ ವಿವೇಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇದೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು, ಅಗಮಗಳು, ಸಾಂಖ್ಯ, ಯೋಗ, ಪುರಾಣಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಉಚ್ಚ ತತ್ವಗಳೂ ಬಂದಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಒಳಕೊಂಡು ಪಟಾಸ್ಥಲ ಮಾರ್ಗವು ಸುಬೋಧವಾಗಿ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ವಚನಕಾರರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೆಡೆಗೆ ತಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದ ಗ್ರಂಥವು ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಶೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವು ದೊರೆಯಬಹುದೆಂದು ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ವಿವರದ ದೊರೆದ ವಚನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ನಾವು ಪರಿಶೋಧಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆತ್ಮತ್ವವು ತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಸಿದ್ಧಾಂತವೂ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಶದಪಡಿಸುವಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತೆಲಗು, ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕೆಲವು ಉಪಲಬ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಮಗೆ ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಚನಗ್ರಂಥದ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ವೀರಶೈವ ಪರವೆಂದು ತೋರುವ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಪಲಬ್ಧವಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕರ್ವಾರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ವಿಷಯಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪದ್ಧತಿಗಳೊಡನೆ ವೀರಶೈವರ ಪದ್ಧತಿಗಳೂ ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥವುಗಳು ಅಧಾರವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಇವು ಅಗಮಗಳ ಅರಂಭದ ಪಾಠಗಳಾದ ಕ್ರಿಯಾ ಚರ್ಯಾಪಾಠಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದಂತೆ ನಮಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಅನುಬಂಧ ೧೩.

ಶೈವ ವೀರಶೈವ ಭೇದಗಳು.

ಶೈವರು ಆಗಮೋಕ್ತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರತಿಸ್ಥಾಪಿಸುವವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರದ ಭೇದಗಳು ಪೂರ್ವಕಾಲದಿಂದಲೂ ಉಂಟಾದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಭೇದಗಳು ಅನಾದಿಶೈವ, ಆದಿಶೈವ, ಮಹಾಶೈವ, ಅನುಶೈವ, ಅಪಾಂತರಶೈವ, ಪ್ರಪಂಚಶೈವ, ಅಂತ್ಯಶೈವ ಎಂದು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯ ಜನರಿಗೆ ಶೈವದೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಚಾರಭೇದದಿಂದಲೂ ಶೈವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭೇದಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯಶೈವ, ಮಿಶ್ರಶೈವ, ಶುದ್ಧಶೈವ, ವೀರಶೈವ. ಈ ಶೈವರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಪಂಗಡಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಮೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳೊಡನೆ ಜ್ಞಾಪ್ತ ಕರ್ಮಗಳೂ ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುವವು. ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ, ವಿಶೇಷ, ನಿರಾಭಾರಿ ಎಂದು ವರ್ಗಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ಇವು ಅಚಾರ ಭೇದದಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಪಾರಮೇಶ್ವರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಅಚಾರ ಭೇದದಿಂದ ಶುದ್ಧ, ಮಿಶ್ರ, ಮಾರ್ಗ, ವೀರ, ಅಪಾಂತರ ಎಂಬ ಪಂಚವಿಧಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾನ್ಯ, ಮಿಶ್ರ, ಶುದ್ಧ, ವೀರನೆಂಬ ಭೇದಗಳೂ ಉಂಟು. ಇವೇ ಗ್ರಂಥದ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ, ಅನಾದಿಶೈವ, ಆದಿಶೈವ, ಅನುಶೈವ, ಮಹಾಶೈವ, ಯೋಗಶೈವ, ಜ್ಞಾನಶೈವ ಎಂತಲೂ ಛಾಂದ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗಾಣಪತ್ಯ, ವೈರಭದ್ರಿಯ, ಭೈರವ, ಶಾರದ, ನಾಂದಿಕೇಶ, ಕೌಮಾರ, ಪೈರಾಜ ಎಂತಲೂ ಭೇದಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಶೈವರೆಲ್ಲರೂ ತಮಗೆ ಯುಕ್ತತೋರಿದ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಮಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುವರ್ತಿಸುವವರಾಗಿರುವರು. ಪಾರಮೇಶ್ವರಾಗಮದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ, ವಿಶೇಷ, ನಿರಾಭಾರಿ ಎಂಬ ಭೇದಗಳೂ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿ ಇದ್ದುದು ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಹೇಳುವ ಭೇದಗಳು ವಾಮ, ದಕ್ಷಿಣ, ಶ್ರೀ, ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎಂದು ಇರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಈ ಶೈವ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯಶೈವ, ಮಿಶ್ರಶೈವ, ಶುದ್ಧಶೈವ, ಪರಶೈವ ಇವು ಇರುತ್ತವೆ. ನಿಜಗುಣ ಶಿವಯೋಗಿಯು ಪರಶೈವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಭೇದದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ, ವಿಶೇಷ, ನಿರಾಭಾರಿ ಎಂತಲೂ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವನು.

ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಾಶನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅಗಮ ಮಾರ್ಗ ಪ್ರತಿನಿಧಾಲಕರಾದ ಶೈವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಿನ್ನತೆಗಳಿದ್ದವೆಂಬುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಿನ್ನತೆಗಳ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಈ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ವಾಚಕರಿಗೆ ನಾವು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಅಗಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾತವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಮತಾಂತರಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದ್ದವು. ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಮುಂದೆ ೧೧-೧೨ನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅಗ ಕಾಳಾಮುಖರೂ ಲಕುಲೇಶರೂ ಅಗಮ ಧರ್ಮಾನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಬಲರಾದದ್ದು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದೂ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಹೇಶ್ವರರು, ಶೈವರು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನವರೂ ಸಹ ಇದ್ದದ್ದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರ, ಗುಜರಾತ್ ದೇಶಗಳಿಂದಲೂ ಬಹು ಜನ ಶೈವರು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಯಲೂ ಬಲವತ್ತರ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಶಾಕ್ತರೂ ಕಾಸಾಲಿಕರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವಿವರಣೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೈವ ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಸಮಾಜಗಳು ಉಂಟಾಗಿದ್ದುದೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಅಗಮಗಳ ಅಚಾರಗಳು ರೂಢವಾಗಿದ್ದುದೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಅದರ ಸಾಂಪ್ರತಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶೈವ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯವಾಯವಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಿಗಳೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೆರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರೂ ಈಗ ಮಹತ್ವದ ಸಮಾಜಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರ ತಲಗು ದೇಶದ ಉತ್ತರಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಶೈವ ಪಂಗಡಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಅನುಯಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರೂ ಆರಾಧ್ಯರೂ ಮುಖ್ಯರಾಗಿರುವರು. ಕಾಶ್ಮೀರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೈವರು ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ದುರ್ಬಲ ಸಮಾಜವಾಗಿರುವರು. ಈ ಯಾವತ್ತು ಸಮಾಜಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅಗಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂಥವಾಗಿವೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿರುವ ಅಗಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತ್ರಿಕ ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯುಭಿಜ್ಞ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅದ್ವೈತಿಗಳು. ಅವರೇ ಅವರು ಜಗತ್ತು ಮಾಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ಪತಿ, ಪಾತ, ಪಶು ಇವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ 'ತ್ರಿಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಶಿವಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಪೂರ್ಣ ಶಿವೋಪಾಸಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದ್ವೈತಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದು, ಅವರೇ ಮುಂದೆ ಅವರು ಕ್ರಮೇಣ ಅದ್ವೈತ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಬಂದರು.

ವೀರಶೈವರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಸಮಾಜವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಅದ್ವೈತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಪರಶಿವನಲ್ಲಿ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವುದೇ ಅವರ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೊಂದಲು ಎಂದು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಅವರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅದೇ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಒಂದೇಯಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಏಕನುಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಸ್ಥಿತ ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಅದರ ವೀರಶೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಪಟಾಸ್ಥಲ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗದಂತಹ ಅಚಾರ ವಿಚಾರಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ

ವೀರಶೈವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾಕರಿದ್ದ ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ ಅಚಾರಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಮತ್ತು ವೇದಾಂತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಆಗಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ತ್ರಿಯಾಚಾರ್ಯಾಪಾದ ಮೊಳಗಿನ ಅಚಾರಗಳನ್ನೂ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ತೆಲಗು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದುದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವೀರಶೈವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ವ್ರಾವಿಷ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವಕ್ಕೆ ಹೊರತಾದ ಮಿಶ್ರ ಪದ್ಧತಿಗಳು ತಲೆದೋರಿವೆ. ಇದರಂತೆಯೇ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಸಂಗಡಗಳು ಕರ್ಮಕತನಕ್ಕೆ ಬಲಿದು "ತೀಲ"ಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅಚರಿಸುತ್ತ ಬಂದವು. ಈ ತೀಲಗಳನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಅಗಿಂವಾಗ್ಗೆ ನಿರ್ವೇಷಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಕೆಳದಿಯ ರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಅನೇಕ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಮಿಶ್ರವಾದ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ನಡೆದವು. ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಆಗ ಕೆಲವು ಉಂಟಾದವು. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಇರುವ ವೀರಶೈವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ರೀತಿ, ನಡತೆ, ಅಚಾರಗಳು ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ತೆರನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವು ನಿಜವಾದ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾದವುಗಳಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪುರಸ್ಕರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾದವುಗಳಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಅನೇಕ ಶತಮಾನದಿಂದ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ವಚನ ವಾಕ್ಯಾದ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಮಿಶ್ರಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಪರ್ಬ್ಬಲ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಂಡಿ ಕೊಂಡಂಥವೂ ಉಚ್ಚ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವೂ ಇವೆ. ಇವು ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಅಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳ ತತ್ವಗಳನ್ನು ವಿಶದಪಡಿ

ಸುವಂಥ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ವಚನ ಸಂಗ್ರಹಗಳೂ ಇತರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದವು. ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ವಾಙ್ಮಯದಲ್ಲಿಯೆ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವಂಥ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಕೂಡ ಹೊರಟಿವೆ. ಮುಂದೆ ಜನರಿಗೋಸ್ಕರ ಅನೇಕ ಕಂಡಿತರು ಶಿವ ರರಣರ ಪುರಾಣಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಅವುಗಳ ಮೂಲಕ ವೀರಶೈವ ಮತ ತತ್ವಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅನೇಕ ರಗಳೆಗಳೂ, ತ್ರಿಪದಿಗಳೂ, ಪಂಚಪದಿಗಳೂ, ಸಾಧುಪಯೋಗ ಪದಗಳೂ ಉಂಟಾಗಿವೆ. ಬೇರೆ ಪುರಾತನ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲೂ ಬಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ವೀರಶೈವ ವಾಙ್ಮಯವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳೂ ವೀರಶೈವರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ.

ಅನುಬಂಧ ೧೪.

ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದ ಉಗಮವು ಮತ್ತು ಅವರ ಪ್ರವರ್ತಕರು.

ಬೌದ್ಧ, ಕ್ರೈಸ್ತ, ಮುಸಲ್ಮಾನ ಧರ್ಮಗಳಂತೆ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುರಾತನ ಪರಂಪರೆ ಇದೆ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ವೇದಾಗಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಣೀತವಾದುದೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಿಂದಾಗೆ ಹೇಳಲ್ಪಡುವುದುಂಟು. ವೀರಶೈವ ಮತತತ್ವಗಳನ್ನು ನಾವು ವಿವೇಚಿಸಿದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವಾಯವೇ ಬರಿಸಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ವೇದೋಕ್ತ ನಿಷತ್ತಗಳಲ್ಲಿಯ ಪರಬ್ರಹ್ಮದ ವಿಚಾರಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಗಮಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವ ಅನೇಕ ಅಚಾರ ವಿಷಯಕ ಸದ್ಗತಿಗಳೂ ತತ್ವಗಳೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಪಟಾಸ್ಥಲ ರಾಸ್ತ್ರದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲತತ್ವಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಕರಣವಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಖ್ಯರಾಸ್ತ್ರದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸ್ಥಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಸಂಸಾರ ಹೋಯಸ್ಥಲ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಸ್ಥಲ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗದ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ ಸ್ಮೃತಿಕಾಂಡಾರಗಳನ್ನೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಪಟಾಸ್ಥಲದ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಲವಾದ ಪ್ರಸಾದಿಸ್ಥಲದಲ್ಲಿ ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ನಿಷ್ಕಾಮ ಕರ್ಮದ ಅಚರಣೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಿಗೆ ಒಂದೂ ಧರ್ಮದ ಮಹತ್ವದ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿರುವ ಉದಾತ್ತತತ್ವಗಳು. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದೂ ಮತಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾರವನ್ನು ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅದುದರಿಂದ ವೀರಶೈವ ಮತವು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಪುರಸ್ಕರವಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಒರಲಾರದು. ವೀರಶೈವವು ಕೈವರ್ಯಧರ್ಮೀಯರಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಉತ್ಪಾದಿತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಅದು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರದ ಕಾರ್ಯಗಳು ೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ವರೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಂದು

ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಿವಶರಣರು ಕರ್ನಾಟಕಾಂಧ್ರ
 ಮುಳುಬೇರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನರಾದರು. ಇವರಿಂದಲೇ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮ
 ಪತ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರಹೊಂದಿದವು. ಇವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ವೀರಶೈವ
 ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಧನನಾಚಾರ್ಯವರ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಅವರು
 ಮೂಲಪ್ರವರ್ತಕರೇ ಹೊತು ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರ
 ವಾರದು. ಬೀಗೆ ಈ ಅನುಧಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ
 ಬೆಳೆದರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸ್ವಾವಸ್ಥೆಯೇ ಅದರ ಉಗಮವು ಉಂಟಾಗಿತ್ತು
 ಆಗ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಯಾವ ತರದ್ದಿತ್ತೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಸಂಶೋ
 ಧಿಸಲ್ಪಿದಂತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಯಾಗಿವೆ.
